

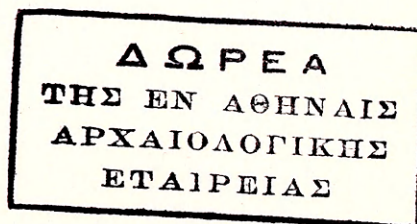
ΤΟ ΔΥΤΙΚΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

ΤΟ ΔΥΤΙΚΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Α
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ε. ΜΥΛΩΝΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1975

(Αε 10)

(Ref. 3) 4E 1 (81) 2.1

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ
ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ WASHINGTON UNIVERSITY
ΚΑΙ ΤΟΥ SAINT LOUIS ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ
ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

Ὁ πρωτοαττικὸς ἀμφορεὺς
τοῦ ἐγχυτρίσμου Γ6.

Πελίκη ὑπ' ἀρ. 76 ἐκ τῆς
πυρᾶς Βξ.

‘Ο ὑπ’ ἀρ. Z10 — 392 ἀμφο-
ρεὺς τοῦ ζωγράφου τῆς Χι-
μαίρας.

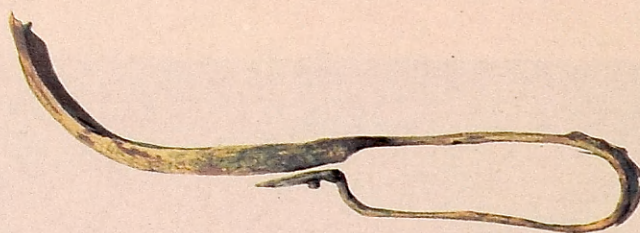

Γπ1-χ3

Θπ4

Θ20α-χ17

Θπ16-χ15

Θπ5-χ14

Θπ4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συντομογραφίαι	σ. ιδ'
Κατάλογος ἐγχρώμων πινάκων	σ. ις'
Κατάλογος σχεδίων	σ. ιζ'
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ — ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΝ	σ. 1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σ. 3
ΤΟΜΕΥΣ Α	
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 9
ΤΟΜΕΥΣ Β	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 15
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 31
ΤΟΜΕΥΣ Γ	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 67
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 84
ΤΟΜΕΥΣ Δ	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 145
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 165
ΤΟΜΕΥΣ Ε	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 195
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 205
ΤΟΜΕΥΣ Ζ	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 226
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 243
ΤΟΜΕΥΣ Η	
Τάφοι προϊστορικῶν χρόνων	σ. 287
Τάφοι ιστορικῶν χρόνων	σ. 334

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ

AAA	: 'Αρχαιολογικά 'Ανάλεκτα ἐξ 'Αθηνῶν.
ΑΔ	: 'Αρχαιολογικὸν Δελτίον.
ΑΕ	: 'Αρχαιολογικὴ 'Εφημερίς.
Δ - Σ	: Χρ. Τσούντα, Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου, 'Αθῆναι 1908.
'Ελευσίς	: Γ. 'Ε. Μυλωνᾶ, Προϊστορικὴ 'Ελευσίς, 'Αθῆναι 1932.
'Εργον	: Τὸ 'Εργον τῆς ἐν 'Αθήναις 'Αρχαιολογικῆς 'Εταιρείας.
Κύκλος Β	: Γ. 'Ε. Μυλωνᾶ, 'Ο ταφικὸς Κύκλος Β τῶν Μυκηνῶν, 'Αθῆναι 1973.
ΠΑΕ	: Πρακτικὰ τῆς ἐν 'Αθήναις 'Αρχαιολογικῆς 'Εταιρείας.
Περατὴ	: Σ.Ε. 'Ιακωβίδη, Περατὴ. Τὸ Νεκροταφεῖον, 'Αθῆναι 1969 - 1970.
ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΣ	: Σ. Χαριτωνίδη, 'Ανασκαφὴ κλασσικῶν τάφων παρὰ τὴν πλατεῖαν Συντάγματος, ΑΕ 1958, σσ. 1 - 152.
AA	: Archäologischer Anzeiger : Beiblatt zum Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts.
Agora*	: The Athenian Agora : Results of Excavations Conducted by the American School of Classical Studies at Athens.
Agora V	: H.S. Robinson, Pottery of the Roman Period, Chronology, vol. V, Princeton 1959.
Agora XII	: B.A. Sparkes - L. Talcott, Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th centuries B.C., vol. XII, 1, 2, Princeton 1970.
Agora XIII	: S.A. Immerwahr, The Neolithic and Bronze Ages, vol. XIII, Princeton 1971.
Agora XIV	: H.A. Thompson - R.E. Wycherley, The Agora of Athens, vol. XIV, Princeton 1972.
AJA	: American Journal of Archaeology.
AM	: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts - Athenische Abteilung.
Asine	: O. Frödin - A.W. Persson, Asine ; Results of the Swedish Excavations, Stockholm 1938.
Attica	: F.H. Stubbings, The Mycenaean Pottery of Attica, BSA 42, 1947, σσ. 1 - 75.
BCH	: Bulletin de Correspondance Hellénique.
BEAZLEY, ABV	: J.D. Beazley, Attic Black - figure Vase - Painters, Oxford 1956.
BEAZLEY, ARV ²	: J.D. Beazley, Attic Red - figure Vase - Painters, Oxford 1963 ² .
Berbatī	: G. Säfllund, Excavations at Berbatī, Uppsala 1965.
BSA	: The Annual of the British School at Athens.

* Διὰ τὰς εἰς σειρὰς τόμων ἐντασσομένας δημοσιεύσεις ἀνασκαφῶν ἀναγράφεται πρῶτον ὁ πλήρης τίτλος τῆς σειρᾶς καὶ εἶτα ὁ τίτλος ἐκάστου τόμου.

- Chamber Tombs : A.J.B. Wace, Chamber Tombs at Mycenae, Oxford 1932.
- Clara Rhodos : Studi e Materiali pubblicati a cura dell' Istituto Storico - Archeologico di Rodi.
- Clara Rhodos III : G. Jacopi, Scavi nella Necropoli di Jalisso, vol. III, 1929.
- Clara Rhodos IV : G. Jacopi, Scavi nelle Necropoli Camiresi, vol. IV, 1931 - 1939.
- Clara Rhodos VIII : L. Laurenzi, Necropoli Ialisie, vol. VIII, 1936 - 1944.
- COLDSTREAM : J.N. Coldstream, Greek Geometric Pottery, a Survey of Ten Local Styles and their Chronology, London 1968.
- Corinth : Corinth, Results of Excavations Conducted by the American School of Classical Studies at Athens.
- Corinth VII : S.S. Weinberg, The Geometric and Orientalizing Pottery, vol. VII, part I, Cambridge, Mass. 1943.
- Corinth XIII : H. Palmer, The North Cemetery, vol. XIII, part IV, Princeton, New Jersey 1964.
- CVA : Corpus Vasorum Antiquorum.
- Délos : Délos, Exploration Archéologique de Délos, faite par l' École Française d' Athènes.
- Délos XXI : Ch. Dugas - J.D. Beazley, Les vases attiques à figures rouges, fasc. XXI, Paris 1952.
- Eutresis : H. Goldman, Excavations at Eutresis in Boeotia, Cambridge, Mass. 1931.
- FURUMARK : A. Furumark, Mycenaean Pottery, I. Analysis and Classification, Stockholm 1972.
- FURUMARK, Chronology: A. Furumark, Mycenaean Pottery, II. Chronology, Stockholm 1972.
- HASPELS : C.H.E. Haspels, Attic Black - Figured Lekythoi, Paris 1936.
- Hesperia : Hesperia, Journal of the American School of Classical Studies at Athens.
- Jahrbuch : Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts.
- JHS : The Journal of Hellenic Studies.
- Kerameikos : Kerameikos, Ergebnisse der Ausgrabungen.
- Kerameikos V : K. Kübler, Die Nekropole des 10. bis 8. Jahrhunderts, Band V, 1, Berlin 1954.
- Kerameikos VI : K. Kübler, Die Nekropole des Späten 8. bis Frühen 6. Jahrhunderts, Band VI, 1, Berlin 1959.
- Khalkis : V. Hankey, Late Helladic Tombs at Khalkis, BSA 47, 1952, pp. 49-95.
- Korakou : C.W. Blegen, Korakou, a Prehistoric Settlement near Corinth, Athens 1921.
- LANGLOTZ : E. Langlotz, Griechische Vasen in Würzburg, München 1932.
- Mycenae : A.J.B. Wace, Mycenae, an Archaeological History and Guide, Princeton, New Jersey 1949.
- M. Vasen : Ad. Furtwängler - G. Löschke, Mykenische Vasen, Vorhellenische Thongefässe aus dem Gebiete des Mittelmeeres, Berlin 1886.
- Olynthus : Excavations at Olynthus.
- Olynthus V : D.M. Robinson, Mosaics, Vases and Lamps, found in 1928 and 1931, part V, Baltimore 1933.
- Olynthus VII : D.M. Robinson, The Terracottas of Olynthus, found in 1931, part VII, Baltimore 1933.

- Olynthus X : D.M. Robinson, Metal and Minor Miscellaneous Finds, part X, Baltimore 1941.
- Olynthus XI : D.M. Robinson, Necrolynthia, a Study in Greek Burial Customs and Anthropology, part XI, Baltimore 1942.
- Olynthus XIII : D.M. Robinson, Vases found in 1934 and 1938, part XIII, Baltimore 1950.
- Olynthus XIV : D.M. Robinson, Terracottas, Lamps and Coins, found in 1934 and 1938, part XIV, Baltimore 1952.
- Palaikastro : R.C. Bosanquet - R.M. Dawkins, The Unpublished Objects from the Palaikastro Excavations 1902 - 1906, Part I, BSA, Supplementary paper No 1.
- Perachora II : T.J. Dunbabin, The Sanctuaries of Hera Akraia and Limenia, II, Pottery, Ivories, Scarabs and other Objects, 1930 - 1933, Oxford 1962.
- Phylakopi : Excavations at Phylakopi in Melos, JHS, Supplementary paper No 4 (1904), C.C. Edgar, The Pottery, σ. 80 κέ.
- Prosymna : C.W. Blegen, Prosymna, The Helladic Settlement preceding the Argive Heraeum, vol. I, II, Cambridge 1937.
- RVMM : G. Richter - L. Hall, Red - Figured Athenian Vases in the Metropolitan Museum of Art, New Haven Yale University Press 1936.
- WINTER : Fr. Winter, Die Antiken Terrakotten, Band III₁ - III₂, Die Typen der Figürlichen Terrakotten, I. II. Teil, Berlin und Stuttgart 1903.
- YOUNG : R.S. Young, Late Geometric Graves and a Seventh Century Well in the Agora, Hesperia, Suppl. 2.
- Zygouries : C.W. Blegen, Zygouries, a Prehistoric Settlement in the Valley of Cleonae, Cambridge, Mass. 1928.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΓΧΡΩΜΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

Σελ. θ' 'Ο πρωτοαττικὸς ἀμφορεὺς τοῦ ἐγγυ-
τρισμοῦ Γ6.

ι' Περίκη ὑπ' ἀρ. 76 ἐκ τῆς πυρᾶς Βξ.

ια' 'Ο ὑπ' ἀρ. 392 ἀμφορεὺς τοῦ ζω-

γράφου τῆς Χιμαίρας ἐκ τοῦ ἐγγυ-
τρισμοῦ Ζ10.

ιβ' Χαλκᾶ ἐκ τῶν τάφων Γπ1, Θπ4,
Θπ5, Θπ16 καὶ Θ20α.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

α. Τοπογραφικὸν σχέδιον Ἐλευσίνος . σ. 4	λου) . . . . . σ. 76
1. Τάφος Βπ1. Κάτοψις, τομὴ κατὰ μῆκος καὶ τομὴ κατὰ πλάτος (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) . . . . . σ. 16	18. Τάφος Γπ17. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 79
2. Τάφος Βπ14. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 18	19. Τάφος Γπ19. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 82
2α. Τάφος Βπ14. Κάλυμμα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 20	20. Τάφος Γ12. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) . σ. 100
3. Τάφος Βπ16. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 22	21. Τομὴ τῆς μελανομόρφου ληκύθου Γ12 - 141 . . . . . σ. 102
4. Τάφος Βπ18. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 27	22. Ταφὴ Γ16. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 111
5. Κάτοψις τῆς παρίνης σαρκοφάγου Β9 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . σ. 38	23. Τάφος Γ18. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 116
6. Κάτοψις τοῦ καλύμματος καὶ θέσις τῶν κτερισμάτων τῆς παρίνης σαρκοφάγου Β17 . . . . . σ. 42	24. Τάφος Γ25. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 127
7. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Β17 - 62 . . . . . σ. 45	25. Κάτοψις τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Γ29 καὶ τῆς πυρᾶς Γ29α . . σ. 131
8. Τομὴ τῆς μελανομόρφου ληκύθου Βκ - 65 . . . . . σ. 48	26. Κάτοψις τῆς πυρᾶς Γγ καὶ τῶν ἐγχυτρισμῶν Γ31 καὶ Γ32 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 132
9. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Βλ - 69 . . . . . σ. 50	27. Κάτοψις τῆς ἐκτάσεως τῆς πυρᾶς Γζ (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . σ. 137
10. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Βμ - 70 . . . . . σ. 51	28. Κάτοψις τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Γι καὶ Γκ, τῶν ἐγχυτρισμῶν Γ40α, Γ41 καὶ Γ43, ὡς καὶ τοῦ σωροῦ λίθων Γ44 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 140
11. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Βμ - 71 . . . . . σ. 52	29. Τάφος Δπ1. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 146
12. Κάτοψις τῆς πυρᾶς Βξ . . . . . σ. 56	30. Τάφος Δπ2. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 147
13. Τομὴ τοῦ ἐρυθρομόρφου χοῶς Β25α - 78 . . . . . σ. 57	31. Τάφος Δπ4. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος . . . . . σ. 149
14. Κάτοψις τῆς πηλίνης λάρνακος Β26 . . . . . σ. 58	32. Τάφος Δπ6. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 151
15. Κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ μῆκος τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Βο - Βσ . . . σ. 63	33. Τάφος Δπ7. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 152
16. Τάφος Γπ14. Τομὴ κατὰ μῆκος καὶ κάτοψις. Ἐντὸς τοῦ τάφου διακρίνεται καὶ ἡ ταφὴ Γ15 . . . . σ. 74	34. Τάφος Δπ8. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . . . . . σ. 153
17. Τάφος Γπ16. Κάτοψις πλακῶν καλυπτουσῶν τὸ βορειότερον τμήμα τοῦ τάφου καὶ κάτοψις δαπέδου (σχέδιον Ν. Μουτσοπού-	35. Τάφος Δπ9. Κάτοψις καὶ κάλυμμα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . σ. 154

36. Κάτοψις τοῦ τάφου Δπ11 καὶ τῆς πυρᾶς Δε καὶ κάλυμμα τοῦ τάφου Δπ11 ..... σ. 156
37. Τάφος Δπ12. Κάτοψις ..... σ. 157
38. Τάφος Δπ13. Κάτοψις ..... σ. 159
39. Τάφος Δπ15. Κάτοψις ..... σ. 161
40. Τάφος Δπ16. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) ..... σ. 162
41. Τάφος Δπ18. Κάτοψις ..... σ. 163
42. Κάτοψις τῆς παρίνης σαρκοφάγου Δ1 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) . σ. 165
43. Κάτοψις τῆς πυρᾶς Δα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) ..... σ. 166
44. Κάτοψις τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Δ3 ..... σ. 167
45. Κάτοψις τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Δβ1 - Δβ3 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) ..... σ. 168
46. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Δβ1 - 245 ..... σ. 171
47. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Δβ3 - 252 ..... σ. 173
48. Τάφος Δ5. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) ..... σ. 176
49. Τάφος Δ13. Κάτοψις ..... σ. 185
50. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Δ13 - 277 ..... σ. 187
51. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Δ13 - 280 ..... σ. 188
52. Τάφος Επ1. Τομὴ κατὰ μῆκος καὶ κάτοψις ..... σ. 194
53. Τάφος Επ2. Κάτοψις τοῦ πρώτου στρώματος τῆς ἐπιχώσεως, ταφὴ Ε ἐν ξυλίνῳ κιβωτίῳ, καὶ τοῦ προϊστορικοῦ στρώματος ..... σ. 199
- 53α. Τάφος Επ2. Κάτοψις τοῦ δευτέρου στρώματος τῆς ἐπιχώσεως, πυρὰ Εα, καὶ τοῦ τρίτου στρώματος, πυρὰ Εβ ..... σ. 200
- 53β. Τάφος Επ2. Τομὴ κατὰ μῆκος .. σ. 201
54. Τομὴ τοῦ ἐρυθρομόρφου ληκυθίου Ε - 307 ..... σ. 205
55. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου ληκύθου Ε8 - 310 ..... σ. 209
56. Τάφος Ε14. Κάλυμμα, κάτοψις καὶ τομὴ κατὰ πλάτος ..... σ. 214
57. Τάφος Ε19. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου) ..... σ. 216
58. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Ε24 - 337 ..... σ. 222
59. Τάφος Ζπ3. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ..... σ. 227
60. Τάφος Ζπ4. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ..... σ. 232
61. Τάφος Ζπ5. Κάτοψις ..... σ. 233
62. Τάφος Ζπ6. Κάτοψις καὶ βορεία πλευρά (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ... σ. 234
63. Τάφος Ζπ7. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ..... σ. 242
64. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Ζ8 - 388 ..... σ. 250
65. Τομὴ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Ζ8 - 389 ..... σ. 250
66. Τομὴ τοῦ ἀμφορέως Ζ10 - 392 . σ. 252
67. Κάτοψις τῆς παρίνης σαρκοφάγου Ζ17 (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ..... σ. 260
68. Τομὴ τῆς λευκῆς ληκύθου Ζ17 - 409 ..... σ. 262
69. Ἀνάπτυγμα τῆς ἐντύπου διακοσμήσεως τοῦ ἀμφορίσκου Ζ17 - 423 ..... σ. 266
70. Τάφος Ηπ1. Κάλυμμα καὶ κάτοψις τοῦ τάφου μὲ τὴν θέσιν τῶν κτερισμάτων ..... σ. 286
- 70α. Τάφος Ηπ1. Κάτοψις τοῦ ἀνωτέρου καὶ τοῦ κατωτέρου στρώματος τῶν ὀστέων (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) ..... σ. 288
71. Τάφος Ηπ2. Κάτοψις ..... σ. 295
72. Τάφος Ηπ3. Κάτοψις καὶ ἀνατολικὴ πλευρά (σχέδιον Ἀ. Πετρονώτη) ..... σ. 296
73. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλαβάστρου Ηπ3 - 491 ..... σ. 300
74. Διακοσμητικὸν στοιχεῖον τοῦ ὤμου τοῦ ψευδοστόμου ἀμφορέως Ηπ3 - 492 ..... σ. 300
75. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλαβάστρου Ηπ3 - 501 ..... σ. 304
76. Τάφος Ηπ5. Κάτοψις καὶ νοτία πλευρά (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ) .... σ. 308
77. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλαβάστρου Ηπ5 - 510 ..... σ. 310
78. Τάφος Ηπ8. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονώτη) ..... σ. 312
79. Τάφος Ηπ9. Κάτοψις (σχέδιον

	Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 313		νώτη) ..... σ. 322
80.	Τάφος Ηπ10. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 314	86.	Τάφος Ηπ16. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 324
81.	Τάφος Ηπ11. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 315	87.	Τάφος Ηπ17. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) καὶ κάλυμμα .. σ. 326
82.	Τάφος Ηπ12. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 316	88.	Τάφος Ηπ20. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 329
83.	Τάφος Ηπ13. Κάτοψις (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) ..... σ. 317	89.	Τομὴ τῆς λευκῆς ληκύθου Η3 - 549 ..... σ. 338
84.	Κάτοψις τῶν τάφων Ηπ14 καὶ Ηπ14α (σχέδιον Ἄ. Πετρονώτη) σ. 320	90.	Κάτοψις τῆς πηλίνης λάρνακος Η17 ..... σ. 346
85.	Τάφος Ηπ15. Κάτοψις καὶ βο- ρεία πλευρά (σχέδιον Ἄ. Πετρο- νώτη)	91.	Κάτοψις τῆς ταφῆς Η20 ..... σ. 353

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ δυτικὸν νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσῖνος κεῖται περὶ τὰ 750 μ. βορειοδυτικῶς τοῦ Τελεστηρίου καὶ κατὰ μῆκος ἀλύσεως βουνῶν, εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων ὑψοῦτο, ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ 1952, φραγκικὸς πύργος ἰδρυμένος ἐπὶ μικροῦ φρουρίου ἑλληνιστικῶν χρόνων (σχέδιον α, σ. 4 καὶ πίν. 1β). Ὁ πύργος οὗτος, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει ὁρόσημον τῆς ἐλευσινιακῆς τοπογραφίας, ἀποσυνετέθη τὸ 1952, ἀφοῦ δὲ συνεπληρώθη ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ νεκροταφείου, ἐλατομήθη καὶ ἡ ἄλυσις τῶν βουνῶν, ὥστε ἡ ὄψις τοῦ χώρου μετεβλήθη πλήρως, ὡς δεικνύουν οἱ πίνακες 1 - 2. Εὐτυχῶς δύο τμήματα τοῦ νεκροταφείου (μέρος τῶν τομέων Θ καὶ Λ) διεσώθησαν, ἐπεὶδὴ ὁ χώρος τῶν ἀπηλλοτριώθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ περιεφράχθη. Κατ' ἀγαθὴν δὲ συγκυρίαν εἰς τὰ τμήματα ταῦτα διασφύζονται οἱ καλῦτερον διατηρούμενοι προϊστορικοὶ τάφοι τοῦ νεκροταφείου.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἀπέδειξεν ὅτι τὸ νεκροταφεῖον ἐξετείνετο κατὰ μῆκος τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ τῆς Ἐλευσῖνος πρὸς τὰ Μέγαρα, κατὰλοιπα τῆς ὁποίας εἶχον ἀποκαλυφθῇ καὶ διεσφύζοντο μέχρι καὶ τοῦ 1965 (πίν. 3α, γ). Τάφοι τοῦ νεκροταφείου εὐρέθησαν μόνον κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ· διότι ἀμέσως πέραν τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ὑψοῦντο τὰ πετρώματα τῆς βουνοσειρᾶς ἀποτελούμενα ἀπὸ σκληρὸν τιτανόλιθον, ἡ ἀνόρυξις τοῦ ὁποίου διὰ τὴν δημιουργίαν τάφων ἦτο δύσκολος. Ἀντιθέτως κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ καὶ πέραν ταύτης πρὸς Βορρᾶν, ὁ χώρος καλύπτεται ἀπὸ παχὺ στῤῥωμα γῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο εὐκόλος ἡ σκαφὴ τάφων. Φαίνεται ὅτι τὸ πλάτος τοῦ νεκροταφείου ἀνῆρχετο κατὰ μέσον ὅρον εἰς 18 μ., πέραν δ' αὐτοῦ πρὸς Βορρᾶν ἐξετείνετο πεδῖον ὁμαλόν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὡς καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον μέχρι τοῦ 1965 περίοδον, ἐκαλλιεργεῖτο ἐντατικῶς (πίν. 1α). Τὸ πεδῖον τοῦτο διασχίζει ἡ σημερινὴ ὁδὸς πρὸς τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας. Τὸ πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ πεδίου ἔχει μεταβληθῇ εἰς ἀθλητικὸν γήπεδον, πέραν δ' ἐκείνου πρὸς Ἀνατολὰς κατεῖχετο ὑπὸ κεραμοποιείου, γνωστοῦ τότε ὡς ἐργαστασίου Ἰωάννου Θανοπούλου, αἱ ἐργασίαι τοῦ ὁποίου κατέστρεψαν τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ νεκροταφείου. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου μέρος τοῦ νεκροταφείου καὶ ὁ πρὸς Βορρᾶν τοῦ τομέως Θ χώρος εἶχεν ἐκσκαφῇ καὶ ἀποχωματωθῇ ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ κατοχῆς (πίν. 3β). Κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τοῦ σκάμματος ὑψοῦται τὸ λιθοτριβεῖον Κριεκούκη (πίν. 3γ).

Τὸ δυτικὸν νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσῖνος ἐπεσημάνθη τυχαίως τὸ 1938 ὑπὸ ἐργατῶν τῆς ἠλεκτρικῆς ἐταιρείας κατὰ τὴν κατασκευὴν πεδίου πρὸς στερέωσιν στύλου,

Σχέδιον α. Τοπογραφικόν σχέδιον Ἐλευσίνος.

ὁ ὁποῖος ἀκόμη ἴσταται εἰς τὸν τομέα Ζ. Μικρὰ περὶ τὸ πέδιλον σκαφή ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἀνασκαφέως τῆς Ἑλευσίνος Κωνσταντίνου Κουρουνιώτη καὶ τοῦ συναδέλφου κ. Ἰωάννου Τραυλοῦ τὸ 1938 καὶ ἐκτενεστέρα ἀνασκαφή τοῦ Τραυλοῦ τὸ 1950 ἐπεβεβαίωσαν τὴν ὑπαρξίν ἐκτεταμένου νεκροταφείου, περιλαμβάνοντος τάφους διαφόρων περιόδων. Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῆς ἐργασίας ταύτης ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1950 (σ. 127 - 137). Συστηματικὴ ἀνασκαφή τοῦ νεκροταφείου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ δαπάναις ταύτης, ὡς καὶ τοῦ Washington University καὶ τῶν φίλων καὶ μαθητῶν μου τῆς περιοχῆς τοῦ St. Louis, Mo., ἤρχισε τὸν Μάρτιον τοῦ 1952 καὶ συνεχίσθη ἐπὶ πέντε συναπτὰ ἔτη μέχρι καὶ τοῦ Αὐγούστου 1956. Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ 1952 συνειργάσθημεν μετὰ τοῦ κ. Τραυλοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλονται καὶ τὰ σχέδια τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἀνασκαφέντων τάφων ὡς καὶ τὸ γενικὸν τοπογραφικὸν σχέδιον (σχέδιον α, σ. 4 καὶ πίν. Θ). Αἱ πολλαπλαῖ του ἀσχολίαι καὶ αἱ ἐργασίαι του εἰς τὸ Ἱερὸν δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν τὴν συνέχισιν τῆς συνεργασίας μας καὶ τὸ 1953 εὐγενῶς μοι παρεχώρησε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνασκαφῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπωμίσθη μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1956, ὁπότε ἐτερματίσθη ἡ ἔρευνα.

Ἡ ἐπισκόπησις τοῦ χώρου καὶ αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι τοῦ Κ. Κουρουνιώτη, τοῦ Ἰ. Τραυλοῦ καὶ αἱ ἰδικαί μου ἀπέδειξαν ὅτι ὁ χώρος, τὸν ὁποῖον κατελάμβανε τὸ νεκροταφεῖον, εἶχε μεγάλην ἔκτασιν. Ταύτην ἐν τῷ σχεδίῳ διηρέσαμεν εἰς τμήματα ἢ τομεῖς, μέσου πλάτους 20 ἕως 25 μ., τοὺς ὁποίους διεκρίναμεν διὰ κεφαλαίων γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, ἀπὸ τοῦ Α μέχρι τοῦ Μ (πίν. Α)¹. Αἱ ἐργασίαι ἀπέδειξαν πρὸς τούτοις ὅτι τάφοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων διεσφάζοντο πλησίον τῶν προϊστορικῶν· πολλάκις πυραὶ ἐξετείνοντο ἄνωθεν προγενεστέρων τάφων, ἐνίοτε δὲ προϊστορικοὶ τάφοι ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ πάλιν εἰς χρόνους τῆς γεωμετρικῆς ἰδίᾳ ἐποχῆς. Ἵνα καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ διάκρισις τῶν τάφων καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἠριθμήσαμεν αὐτοὺς κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀνασκαφῆς των, πρὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἐτέθη τὸ κεφαλαῖον γράμμα τοῦ τομέως. Μεταξὺ τοῦ γράμματος τοῦ ὑποδηλοῦντος τὸν τομέα καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τάφου ἐτέθη τὸ γράμμα «π» ἐὰν οὗτος ἀνήκει εἰς τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Κατ' ἀκολουθίαν «Θπ1» δηλοῖ τὸν πρῶτον ἀνασκαφέντα τάφον τῶν προϊστορικῶν χρόνων εἰς τὸν τομέα Θ. Τὸ «Θπ2» δηλοῖ τὸν δεύτερον προϊστορικὸν τάφον τοῦ τομέως Θ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Οἱ τάφοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἠριθμήθησαν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀνασκαφῆς των, πρὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ των ἐτέθη τὸ γράμμα τοῦ τομέως. Εἰς τὰς πυράς ἀντὶ ἀριθμῶν ἐδόθησαν γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου ἐντὸς δὲ παρενθέσεως ὁ αὖξων ἀριθμὸς ταφῆς, οὕτως ὥστε εὐθὺς ἀμέσως νὰ καταφαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ πυρᾶς. Οὕτω «Γα» δηλοῖ τὴν ὑπ' ἀρ. 1 πυρὰν τοῦ τομέως Γ, ἐνῶ «Γ1» δηλοῖ τὸν πρῶτον ἀνασκαφέντα τάφον τοῦ τομέως Γ. Διὰ νὰ ἀποφευχθῇ χρησιμοποίησις τριψηφίων ἀριθμῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπέφερε σύγχυσιν

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ πίνακος Α εἶναι ἀντιγραφή ὑπὸ τοῦ κ. Εὐαγγέλου Ὀλυμπίου τῶν ἐπὶ μέρους σχεδίων τοῦ κ. Ν. Μουτσοπούλου (τομεῖς Β-Ε), τοῦ κ. Ἀ. Πετρονάκη (τομεῖς Ε), τοῦ κ. Γ. Ζερβοῦ (τομεῖς Ζ καὶ Η) καὶ τοῦ κ. Ἰ. Τραυλοῦ (τομεῖς Θ).

ιδίᾳ εἰς τὰ σχέδια, οἱ τάφοι ἐκάστου τομέως ἀριθμοῦνται ἀπὸ τοῦ 1- 50. Τὰ ἐκ τῶν τάφων κτερίσματα ἡριθμήθησαν κατὰ συνεχῇ σειρὰν, τὰ ἀγγεῖα π.χ. ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 901, πρὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἐτέθη τὸ γράμμα τοῦ τομέως των, τὰ χαλκᾶ ἡριθμήθησαν ἀπὸ χ1 μέχρι τοῦ χ23, τὰ εἰδῶλια ἀπὸ τοῦ εἰδ. 1 μέχρι τοῦ εἰδ. 63. Κατὰ τὴν τελικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ μελέτην τοῦ ὕλικου ἐνίστε κατέστη ἀναγκαία ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀριθμοῦ μερικῶν τάφων καὶ ἡ σύμπτυξις τοῦ πλάτους ὀρισμένων τομέων, ἀναφέρεται ὅμως ἐκάστοτε ἡ τοιαύτη μεταβολή, ἡ δὲ ἀντιστοιχία τῶν νέων πρὸς τοὺς ἀρχικοὺς ἀριθμοὺς, τοὺς δοθέντας εἰς τὰς διαφόρους ἐκθέσεις, δηλοῦται εἰς ὑποσημειώσεις. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς διαιρέσεως τοῦ χώρου καὶ τῆς ὀνομασίας τῶν τάφων θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν σαφῇ κατὰτάξιν καὶ μελέτην τῶν εὐρημάτων, ἡ περιγραφὴ τῶν ὁποίων θὰ γίνεται κατὰ τομεῖς· πρῶτον θὰ περιγράφωνται οἱ τάφοι τῶν προϊστορικῶν χρόνων ἐκάστου τομέως καὶ εἶτα οἱ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πινάκων δημοσιεύομεν πρῶτον τοὺς τάφους τῶν προϊστορικῶν χρόνων ὅλων τῶν τομέων καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν κτερίσματα εἶτα δὲ τοὺς τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Οὕτω ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν θὰ σχηματίσῃ ὁ μελετητὴς ὁ ἐπεξερχόμενος τὰς εἰκόνας, δὲν θὰ διασπᾶται ὑπὸ ἀνομοιογενῶν στοιχείων.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν κτερισμάτων τῶν ἱστορικῶν χρόνων πολ-
λάκις δὲν παραπέμπομεν εἰς ἄλλα εὐρήματα καὶ δημοσιεύσεις εὐθὺς μετὰ τὴν περιγρα-
φὴν ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, ὡς γίνεται τοῦτο διὰ τὰ εὐρήματα τῶν προϊστορικῶν χρόνων,
ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν κτερισμάτων τοῦ τάφου καὶ εἰς τὴν περί-
ληψιν τῶν χρονολογικῶν συμπερασμάτων, τὰ ὁποῖα βασίζονται εἰς τὰ εὐρήματα. Τοῦτο
ἐπεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἀποφυγῆς ἐπαναλήψεων τῶν αὐτῶν παραπομπῶν εἰς
συναπτὰς σελίδας.

Λόγω τῆς κλίσεως τοῦ ἐδάφους τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς εὐρίσκετο ὑπεράνω
τῶν τάφων, βαθμηδὸν εἶχε παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν καὶ εἰς πολλὰ τμή-
ματα αἱ καλύπτουσιν τοὺς τάφους πλάκες εἶχον ἔλθει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ τῶν καλυπτηρίων πλακῶν εἶχον ἀφαιρεθῇ, ἀκόμη δὲ καὶ τοιχώματα τάφων,
οὕτω ἀποκαλυφθέντα, εἶχον καταστραφῇ. Κατὰ ταῦτα, τὸ βάθος κάτωθεν τῆς ἀρχι-
κῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσκάπτοντο οἱ τάφοι, παραμένει ἄγνωστον
οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ὄψις τῆς ἐπιφανείας τοῦ χώρου τοῦ νεκροτα-
φείου εἰς τοὺς χρόνους τῆς χρήσεώς του. Ἀναθήματα καὶ σήματα, ἀκόμη καὶ τύμβοι,
οἱ ὅποιοι τυχὸν εἶχον τεθῇ ἢ ἰδρυθῇ ἄνωθεν τῶν τάφων, εἶχον πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ
καὶ μόνον τέσσαρες στῆλαι εὐρέθησαν, καὶ αὐταὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Μερι-
κοὶ τῶν τάφων εἶχον συληθῇ προφανῶς εἰς νεωτέραν καὶ σύγχρονον περίοδον. Ἄλλων
τὸ σχῆμα καὶ τὸ περιεχόμενον εἶχον ἀλλοιωθῇ. Ἀρκετοὶ ὅμως τάφοι εὐρέθησαν ἀσύ-
λητοι· αὐτοὺς περιγράφομεν μετὰ μεγαλυτέρας προσοχῆς καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ
περιεχομένου των στηρίζομεν τὰ συναχθέντα συμπεράσματα τῆς ἐρεῦνης. Ὁ χῶρος
τοῦ νεκροταφείου εἶχεν ἐπανειλημμένως διαταραχθῇ ὑπὸ μεταγενεστέρων, πάντοτε ἀρ-
χαίων, ταφῶν. Ἐπαλληλία τάφων δὲν ἦτο συνήθης, τάφοι ὅμως διαφόρων χρόνων
ἐτίθεντο συχνὰ μεταξὺ ἀλλήλων καὶ ἐνίοτε οἱ αὐτοὶ τάφοι ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ πάλιν
εἰς διαφόρους ἐποχάς. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς καθίσταται φανερόν ὅτι μελέτῃ τῆς

στρωματογραφίας τοῦ χώρου δὲν ὑφίσταται, τὰ δὲ χρονολογικὰ συμπεράσματα δύνανται νὰ στηριχθοῦν μόνον ἐπὶ τοῦ σχήματος τῶν τάφων καὶ ἐπὶ τῶν κτερισμάτων των.

Μικρὸς χῶρος τῆς ἐκτάσεως τοῦ νεκροταφείου κατὰ τὸ ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν ἄκρον τοῦ ἀφένθη ἄσκαπτος ἵνα ἐρευνηθῇ εἰς τὸ μέλλον ἐὰν ἀνακύψουν νέα προβλήματα, διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων συμπληρωματικὴ ἀνασκαφὴ θὰ ἦτο ὑποβοηθητική. Ἐκθέσεις τῶν ἀνασκαφικῶν περιόδων τῶν ἐτῶν 1952 μέχρι καὶ 1956 ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας 1952 (σ. 58 - 72), 1953 (σ. 77 - 87), 1954 (σ. 50 - 65), 1955 (σ. 67 - 77) καὶ 1956 (σ. 57 - 62). Μελέτη διὰ τὴν παιδικὴν ταφὴν τοῦ τάφου Θπ4 ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα 1953 - 54, εἰς τὸν ἐπιμνημόσυνον τόμον Γ. Π. Οἰκονόμου, Α' (1955), σ. 35 - 44, καὶ μονογραφία διὰ τὸν Πρωτοαττικὸν ἀμφορέα τοῦ τάφου Γ6 εἰς τὴν σειρὰν «Βιβλιοθήκη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας» ὑπ' ἀρ. 39 (Ἀθῆναι 1957). Ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ νεκροταφείου περιελήφθησαν εἰς τὸ βιβλίον μου *Eleusis and the Eleusinian Mysteries*, Princeton University Press, 1961.

Εἰς τὴν ἀνασκαφικὴν ἐργασίαν, πλὴν τοῦ συναδέλφου κ. Ἰωάννου Τραυλοῦ τὸ 1952, ἔλαβον μέρος οἱ καθηγηταὶ Σπυρ. Ἰακωβίδης (1955 - 1956), Τ. Leslie Shear (1956) καὶ Ἀλέξ. Καμπίτογλου (1955), ἡ δ. Ἀγγελικὴ Ἀνδρειωμένου (1954 - 1956), ὁ κ. Δ. Κακάβουρας (1954), αἱ δ. Νίκη καὶ Ἰόνη Μυλωνᾶ (1954 καὶ 1956) καὶ ἡ δ. Πηνελόπη Κόντογλου (1954). Ἀρχιτέκτοντες τῆς ἀνασκαφῆς ἦσαν οἱ κ. Ἰω. Τραυλός (1952), Γεώργιος Ζερβός (1954), Ἀργύρης Πετρονώτης (1954), ὁ καθηγητὴς Ν. Μουτσόπουλος (1955) καὶ ὁ κ. Ἀ. Παπαγεωργίου (1956). Τὰ δημοσιευόμενα ἀντίγραφα σχεδίων ἐξεπόντησεν ὁ κ. Εὐάγγελος Ὀλύμπιος. Αἱ τομαὶ τῶν ἀγγείων ἐγένοντο ὑπὸ τῆς κ. Αἰκατερίνης Μαυραγάνη-Ἀργυροπούλου. Τὴν ἐξαγωγήν καὶ συντήρησιν τῶν ὀστῶν τῶν ἀνευρεθέντων κατὰ τὰς περιόδους ἀπὸ τοῦ 1952 μέχρι τοῦ 1955 ἀνέλαβε μετὰ τοῦ συνήθους τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὁ ἀείμνηστος συνάδελφος Ἰωάννης Κούμαρης, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐναπόθεσίν των εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθὲν εἰδικὸν Ἀνθρωπολογικὸν Μουσεῖον τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ὑπ' ἐκείνου μελέτη καὶ δημοσίευσις τῶν ἀνθρωπολογικῶν λειψάνων τῆς Ἐλευσίως. Τὴν μελέτην ταύτην ἀνέλαβεν ὁ συνάδελφος Dr. Lawrence Angel (1954 - 1956) τοῦ Smithsonian Institution, τὰ συμπεράσματά του δὲ δημοσιεύομεν εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης πραγματείας. Αἱ φωτογραφίαι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Τσίμα καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Τομπάζη, ὀλίγαι δὲ ὑπὸ τῆς δ. Alison Frantz. Τὸ δύσκολον ἔργον τοῦ συγκολλητοῦ εὐδοκίμως ἐπετέλεσεν ὁ Τριαντάφυλλος Κοντογιώργης (1952 - 1956), βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Σταύρου Κασσανδρῆ. Ἀρχιεργάτης εἰς ὅλας τὰς περιόδους τῆς ἀνασκαφῆς ἦτο ὁ Ἰωάννης Καραμῆτρος, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη μὲ τὸν συνήθη του ζῆλον καὶ ἐπιτυχίαν. Εἰς πάντας τοὺς συνεργάτας τούτους ὀφείλω θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν συμβολὴν των εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου.

Εὐγνωμόνως καὶ ἐντεῦθεν ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν Γενικὸν τῆς Γραμματέα συνά-

δελφον κ. Ἀναστάσιον Κ. Ὀρλάνδον, διὰ τὴν εἰς ἐμὲ ἀνάθεσιν τῆς ἀνασκαφῆς καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν συμβολήν, ἣτις κατέστησε δυνατὴν τὴν ἔρευναν τοῦ νεκροταφείου. Εὐγνωμοσύνην ὀφείλω εἰς τοὺς παλαιούς μου μαθητάς καὶ φίλους καὶ εἰς τὴν πρυτανείαν τοῦ Washington University εἰς St. Louis, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν οἰκονομικὴν τῶν συμβολήν εἰς τὴν ἔρευναν. Θερμὰς εὐχαριστίας ὀφείλω εἰς τὴν Philosophical Society of America, εἰς τὸ Council of Learned Societies, εἰς τὸ John Simon Guggenheim Memorial Foundation διὰ τὰς ἐκάστοτε δοθείσας χορηγίας, αἱ ὁποῖαι ἐπέτρεψαν τὴν ἀνὰ ἔτος ἐπιστροφὴν καὶ παραμονὴν μου εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ ἑξ ἑτῶν ἀνασκαφῶν. Εἰς τὸ Ford Foundation ὀφείλω ἰδίας χάριτας διὰ τὴν χορηγίαν, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε τὴν πλήρη μελέτην τῶν εὐρημάτων καὶ τὴν πρόσληψιν διὰ τὴν μελέτην αὐτὴν καὶ διὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν βοηθῶν νέων ἐπιστημόνων, ἡ ἐργασία τῶν ὁποίων ἀπέβη πολὺτιμος καὶ κατέστησε δυνατὴν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐρεῦνης.

Εὐχαριστίας ὀφείλω καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν διὰ τὴν παροχὴν γραφείων εἰς τὸ Μέγαρον Οἰκονόμου, τὸ μέγαρον τῶν Κέντρων Ἑρευνῶν. Ἄνευ τούτων θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ πρόσληψις καὶ χρησιμοποίησις νέων ἐπιστημονικῶν βοηθῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ ταχυτέρα ἀποπεράτωσις τοῦ ἔργου. Εἰς τοὺς βοηθοὺς τούτους, τὰς δ. Ἰωάνναν Κριτσέλη, Αἰκατερίνην Βλαβιανοῦ, Δέσποιναν Δανιηλίδου, Ἀρτεμιν Ὠνάσογλου καὶ τὸν κ. Σωτήριον Γκλαβᾶν καὶ ἐντεῦθεν ἐκφράζω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας. Ἰδιαιτέρως ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω τὴν συνεργάτιν κ. Ροζαλίνδην Λοράνδου-Παπαντωνίου: ἡ παραδειγματικὴ ἀφοσίωσίς της εἰς τὸ ἔργον, ἡ ὀλόψυχος βοήθεια καὶ ἡ ἀπαράμιλλος ἐργατικότης, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται πλῆθος παρατηρήσεων καὶ περιγραφῶν περιληφθεισῶν εἰς τὸ κείμενον, κατέστησαν δυνατὴν τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συγγραφῆς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς φροντιστάς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν κ. Μαρίαν Ἀ. Γαβρίλη, καὶ ἐντεῦθεν ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν βοήθειάν των, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται ἡ ἀρτία ἐμφάνις τοῦ βιβλίου. Ὅμοίως εὐχαρισταὶ ὀφείλονται καὶ εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Ἀθηνῶν, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν διευθυντὴν κ. Γεώργιον Χριστόπουλον καὶ εἰς τοὺς βοηθοὺς του, ὡς καὶ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ ἐργοστασίου κ. Γεώργιον Γκεζερλῆν καὶ τοὺς τεχνίτας του.

Τὴν περὶ τοῦ νεκροταφείου τῆς Ἑλευσῖνος μελέτην αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀφιερῶσω εἰς τοὺς μαθητάς, συναδέλφους καὶ φίλους τοῦ Washington University, διότι ἄνευ τοῦ διαφέροντος τὸ ὁποῖον ἐπέδειξαν καὶ ἄνευ τῶν χορηγιῶν των θὰ ἀπέβαιεν ἀδύνατος ἡ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν γενομένη ἔρευνά μου εἰς τὸν ἑλευσινιακὸν χώρον.

ΤΟΜΕΥΣ Α

Ὁ χώρος τοῦ νεκροταφείου, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνεται εἰς τὸν τομέα Α εὐρίσκεται εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελευσινιακοῦ συλλόγου. Μικρὸν σχετικῶς τμήμα, κείμενον πρὸ τοῦ ξυλίνου περιφράγματος τοῦ γηπέδου ἀνεσκάφη τὸ 1955¹ καὶ ἀπέδωσε πολὺ ὀλίγα πράγματα (πίν. 192), μολονότι εἰς αὐτὸ ἀπεκαλύφθησαν ἀρκετοὶ τάφοι. Δυστυχῶς ὅλοι σχεδὸν εἶχον προηγουμένως συληθῇ ὀλικῶς ἢ μερικῶς. Τὰ στόμιά των εὐρέθησαν 0.05 - 0.10 μ. κάτωθεν τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων 22 τάφων τῶν ἱστορικῶν χρόνων οἱ 21 προφανῶς ἀνάγονται εἰς τοὺς ρωμαϊκοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, ἐκ τούτων δὲ οἱ 16 ἦσαν ἀπλαῖ τετράπλευροι τάφοι, ἐσκαμμέναι εἰς τὴν γῆν, διαστάσεων κυμαινομένων μεταξὺ 1.45×0.50 μ. καὶ 1.90×0.55 μ. Δύο (Α4 καὶ Α5) ἦσαν κεραμοσκεπεῖς, διαστάσεων 1.70×0.48 μ. Τρεῖς ἦσαν σαρκοφάγοι ἐκ πώρου, ἀτελῶς διασωθεῖσαι. Τὸ περιεχόμενον τῶν τάφων τούτων εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὅμως διεσφύζοντο τεμάχια ὀστέων καὶ μικροαντικείμενα, τὰ ὁποῖα περιγράφονται κατωτέρω καὶ κατὰ τάφους. Ἡ μόνη ταφή, τῆς ὁποίας ὀλίγα κτερίσματα διεσώθησαν, εἶναι ἡ ἐν λάρνακι ταφή Α1 (πίν. 193).

Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι εἰς τὸν τομέα τοῦτον δὲν ἀνευρέθησαν τάφοι, ἀναγόμενοι εἰς τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Τάφος Α1

Πηλίνη λάρναξ (πίν. 193).

Διαστάσεις : μῆκος 0.94 μ., πλάτος 0.37 μ., βάθος 0.18 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ἡ τετράπλευρος πηλίνη λάρναξ τοῦ τάφου τούτου εὐρέθη κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τοῦ τομέως καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν γωνίαν τῶν ξυλίνων περιφραγμάτων τῆς δυτικῆς καὶ τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ γηπέδου. Τὸ κάλυμμα εὐρέθη θρυμματισμένον μὲ τὰ τεμάχιά του ἐντὸς τῆς λάρνακος. Ἐπὶ τοῦ καλύμματος ἀρχικῶς εἶχον τεθῇ μερικοὶ ἀστράγαλοι καὶ εἰδώλιον, ἴσως παιδός. Τὸ εἰδώλιον κατεστράφη καὶ μόνον μικρά του τεμάχια κατέπεσαν εἰς τὴν λάρνακα ὁμοῦ μετὰ τεσσάρων ἀστραγάλων, ὅτε τὸ κάλυμμα ἐβυθίσθη. Ὀλίγα ὀστᾶ, τοῦ κρανίου ἰδίᾳ, διεσώθησαν εἰς τὸν πυθμένα τῆς λάρνακος, ἕτερον δὲ ἀντικείμενον οὐδέν. Ὑπεράνω ὅμως καὶ ὀλίγον πέραν τῆς νοτίας

1. ΠΑΕ 1955, σ. 77.

πλευρᾶς τῆς σαρκοφάγου εὐρέθησαν, προφανῶς διαλαθόντα τῆς προσοχῆς τῶν συλητῶν, δύο μελανόμορφοι λήκυθοι, δύο σφαιρικά ληκύθια καὶ κύπελλον ἐπὶ δακτυλιόσχημου βάσεως (πίν. 194). Τὸ κύπελλον καὶ μία τῶν ληκύθων εἶχον τόσον φθορῇ, ὥστε κατέστη ἀδύνατος ἡ συγκόλλησις καὶ διατήρησίς των (φαίνονται ὁμῶς εἰς τὴν φωτογραφίαν τοῦ πίνακος 193).

A1 - ἀρ. 1 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 194α).

Ύψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου 0.036 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.17 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.053 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τεμάχιον ἐκ τῆς βάσεως, δύο μικρὰ τοῦ στομίου καὶ ἕτερον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ καλυκώσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος περὶ τὴν βάσιν καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος (γανώματος)¹. Ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος, φέρει δὲ παράστασιν, μὴ διασφoμένην πλήρως, διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Διακρίνεται εὐκρινῶς μία μόνον μορφή σατύρου κύπτοντος. Ὑπεράνω τῆς παραστάσεως ἡμιδακτύλιοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγράφησαν λοξῶς γραμμαὶ ἐκ στιγμῶν ἐναλλασσόμεναι πρὸς φυλλοειδῇ στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλῇ σειρᾷ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

A1 - ἀρ. 2 Ληκύθιον (πίν. 194α).

Ύψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.17 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἐλλείπουν τρία μικρὰ τεμάχια ἐκ τῆς λαβῆς. Πηλὸς καστανέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πλατεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς λεπτὸς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον εὐρὺ καλυκώσχημον.

Μία λαβὴ ταινιόσχημος, ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος (γανώματος). Περὶ τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ ἐδαφόχρους ζώνη μὲ ζεῦγος δακτυλίων.

A1 - ἀρ. 3 Ληκύθιον (πίν. 194β).

Ύψος 0.106 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.226 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ, τὸ ἐν τρίτον περίπου τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ ἥμισυ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πλατεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς χαμηλὸς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐδαφόχρους ζώνη, ἐντὸς αὐτῆς ζεῦγος δακτυλίων καὶ μεταξὺ αὐτῶν στιγμαί.

Τὰ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 2 καὶ 3 χρονολογοῦν τὸν τάφον περὶ τὸ τέλος τῆς 5ης ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης π.Χ. ἑκατονταετίας. Παρόμοια ληκύθια ἀπὸ τὴν Ὀλυνθον, Olynthus V, πίν. 145, ἀρ. 466, ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου DAVID M. ROBINSON εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης π.Χ. ἑκατονταετίας. Ὁ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, ΑΕ 1958, σ. 26, εἰκ. 42 καὶ σ. 103, εἰκ. 174, θέτει ληκύθια μὲ παρομοίαν διακόσμησιν, εὐρεθέντα εἰς τοὺς τάφους τῆς

1. Τοῦ λοιποῦ διὰ τοῦ περιγραφικοῦ ὅρου «μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος» δηλοῦται τὸ συνήθως λεγόμενον «γάνωμα».

«πλατείας Συντάγματος», εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Περὶ τὸ 425 π.Χ. χρονολογεῖται λήκυθος παρομοίου τύπου ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1124 καὶ σ. 315. Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 1 ὑποδεικνύει τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος διὰ τὴν χρονολόγησιν τοῦ τάφου. Τὸ σχῆμα καὶ ἡ τεχνοτροπία τῆς ἀνάγουσιν αὐτὴν εἰς τὸ ἐργαστήριον τῶν διαδόχων Beldam, ἡ δὲ συνάδελφος κ. Σ. Π. ΚΑΡΟΥΖΟΥ διεπίστωσεν ἤδη ὅτι μελανόμορφοι λήκυθοι προχωροῦν καὶ μετὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92 καὶ ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 48). Κατὰ ταῦτα ὁ Α1 τάφος ἐν λάρνακι ἀνήκει προφανῶς εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Διὰ τὸ ἐργαστήριον Beldam, ὅρα καὶ C. H. E. HASPELS, Attic Black-Figured Lekythoi, σ. 170 κέ., καὶ πίν. 49 καὶ 54, ἀρ. 4b. Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα τῆς ληκύθου ὅρα καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1 καὶ σ. 120 διὰ τὴν χρονολογίαν τοῦ τάφου C, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Α3

Πωρίνη σαρκοφάγος.

Διαστάσεις ἐσωτερικαί: μῆκος 1.85 μ., πλάτος 0.45 μ., βάθος 0.47 μ., πάχος πλακῶν 0.07 μ.

Προσανατολισμός: ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Σαρκοφάγος ἐκ πωρίνων πλακῶν. Τὸ κάλυμμα δὲν διεσώθη καὶ ἡ σαρκοφάγος εὐρέθη πλήρης χωμάτων, εἰς τὰ ὅποια ὑπῆρχον ἀτάκτως ἐρριμμένα θρυμματισμένα ὀστᾶ. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς σαρκοφάγου εἶχεν ἐπισκευασθῇ διὰ μικρῶν λίθων τεθειμένων εἰς τὸν μετ' ἀσβέστου ἀνάμεικτον πηλόν. Προφανῶς ἡ σαρκοφάγος εἶχεν ἐπανειλημμένως χρησιμοποιηθῇ. Παρὰ τὴν βορείαν πλευράν τῆς εὐρέθῃ σωληνόσχημον ἀγγεῖον ἐξ ὑάλου.

Α3 - ἀρ. 5 Σωληνόσχημον ἀγγεῖον ἐξ ὑάλου (πίν 195α).

Ύψος 0.107 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.20 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.065 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον ἐκ τοῦ λαιμοῦ. Ὑαλος πρασινωπή.

Βάσις ἐπίπεδος ἐλαφρῶς κοίλη. Κορμὸς ἡμισφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος ἐπίπεδον ἐκτρεπόμενον.

Τὸ ὑάλινον σωληνόσχημον ἀγγεῖον χρονολογεῖ τὴν ταφήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, εἰς τὸ β' ἡμισυ τῆς 2ας μ.Χ. ἐκατονταετίας. Ὅρα Agora V, σ. 90 καὶ πίν. 73, ἀρ. M106.

Τάφος Α7

Διαστάσεις: μῆκος ἀκαθόριστον, ἴσως 1.70 μ., πλάτος μεῖζον 0.60 μ.

Προσανατολισμός: ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Τάφος τετράπλευρος σκαφεῖσα εἰς τὸ χῶμα ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφήν. Τὸ

δυτικὸν τμήμα τῆς τάφρου εἶχε κατασκαφῇ προηγουμένως. Εἰς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τῆς τάφρου εὐρέθη ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 6 ἀμφορίσκος. Θραύσματα ὀστέων ἦσαν ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὰ χώματα, τὰ πληροῦντα τὴν τάφρον.

A7 - ἀρ. 6 Ἀμφορίσκος (πίν. 194γ).

Ύψος 0.164 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.33 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.054 μ., ὕψος λαβῶν 0.06 μ., πλάτος λαβῶν 0.019 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος ἐλαφρῶς κωνική, κορ-

μὸς ἐπιμήκης σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον. Αἱ λαβαὶ φέρουν κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν των ἐπιφάνειαν ἀνὰ δύο αὐλακας.

Ἀγραφος. Φέρει μόνον αὐλακώσεις εἰς τὸν κορμὸν γενομένας κατὰ τὴν περιστροφὴν τοῦ ἀγγείου εἰς τὸν τροχόν.

Ὁ τάφος πρέπει νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 2ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὅρα καὶ Agora V, πίν. 22, ἀρ. M93 καὶ σ. 93.

Τάφος A9

Διαστάσεις : μῆκος 1.30 μ., πλάτος 0.70 μ., βάθος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ταφὴ ἐν τάφρῳ. Εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ τάφου εὐρέθησαν θραύσματα ὀστέων, ἀποδεικνύοντα μόνον ὅτι περισσότεροι τοῦ ἐνὸς νεκροὶ εἶχον ταφῇ εἰς τὴν τάφρον. Εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς τάφρου εὐρέθη τὸ σωληνόσχημον ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 7.

A9 - ἀρ. 7 Σωληνόσχημον ἀγγεῖον ἐξ ὑάλου (πίν. 195α).

Ύψος 0.13 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικὴ 0.016 μ., ἐξωτερικὴ 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.064 μ., περίμετρος 0.223 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.09 μ.

Ἀκέραιον. Ὑἄλος διαφανής.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς κωνικός, λαιμὸς λίαν ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ πεπλατυσμένον, χεῖλος ἐκτρεπόμενον κατὰ τὸ ἄκρον ἀπεστρογγυλευμένον.

Τὸ μόνον κτέρισμα τοῦ τάφου χρονολογεῖ αὐτὸν εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 2ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὅρα καὶ Agora V, πίν. 73, ἀρ. M106 καὶ σ. 83.

Τάφος A10

Διαστάσεις : μῆκος 1.90 μ., πλάτος 0.55 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ταφὴ ἐν τάφρῳ. Εἰς τὰ πληροῦντα τὸν τάφον χώματα εὐρέθησαν θραύσματα ὀστέων καὶ κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν μυροδόχος ἐκ πηλοῦ.

A10 - άρ. 8 Μυροδόχος (πίν. 194γ).

Ύψος 0.154 μ., διάμετρος στομίου 0.026 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.21 μ.,
ύψος λαιμοῦ 0.068 μ.

Ἀκεραία. Πηλός ἐρυθρός καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ἐπίπεδος, κορμός ῥοειδής, λαιμός λίαν
ύψηλός, στόμιον εὐρύ με ἐκτρεπόμενον χεῖλος
κυρτούμενον κατὰ τὸ ἄκρον.

Ὁ τάφος πρέπει νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὰ μέσα τοῦ 1ου αἰῶνος μ.Χ. Κατὰ τὸν HENRY S. ROBINSON, Agora V, σ. 15, μυροδόχοι τοῦ τύπου τούτου χαρακτηρίζουν τοὺς τελευταίους χρόνους τοῦ 1ου π.Χ. καὶ τὸν 1ον μ.Χ. αἰῶνα. Παρόμοιον δεῖγμα, ὑπ' άρ. G97 εἰς τὸν πίνακά του 5, τίθεται εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 1ου αἰῶνος μ.Χ. (σ. 24 καὶ 31). Ὅρα καὶ C. G. BOULTER, Hesperia 32, 1963, πίν. 46, άρ. M4, σ. 127 καὶ 128.

Τάφος A12

Διαστάσεις : μῆκος 1.50 μ., πλάτος 0.50 μ., βάθος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ταφή ἐν τάφρῳ. Εὐρέθη συλημένη καὶ περιεῖχε θραύσματα ὀστέων, κατὰ δὲ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν σωληνόσχημον ἀγγεῖον ἐξ ὕαλου.

A12 - άρ. 9 Σωληνόσχημον ἀγγεῖον ἐξ ὕαλου (πίν. 195α).

Ύψος 0.102 μ., διάμετρος στομίου 0.013 -
0.023 μ., περίμετρος 0.08 μ., ὕψος λαιμοῦ
0.056 μ.

Ἀκεραῖον. Ἡμιδιαφανὴς ὕαλος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμός ἐπι-

μήκης ῥοειδής, λαιμός λίαν ὕψηλός, στόμιον εὐ-
ρύ με ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος.

Ὅρα M. VANDERHOEVEN, Verres romains (Ier - IIIe s.) des Musées Curtius et du verre à Liège, πίν. 2, άρ. 8 καὶ σ. 14 καὶ 16, 1ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὁμοίως, πίν. 1, άρ. 6 καὶ σ. 12, τελευταίου τετάρτου 1ου μ.Χ. αἰῶνος.

Ὁ τάφος ἀνήκει ἴσως εἰς τὸ τέλος τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος.

Πυρὰ Aα (= A19)

Διαστάσεις : μῆκος ἴσως εἶχεν ἀρχικῶς 1.12 μ., πλάτος 0.60 μ., βάθος 0.15 μ.

Φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς ἡ ἑκτασις τῆς πυρᾶς ὠρίζετο ὑπὸ ὀπτῶν πλίνθων. Μέγα μέρος τῆς κατεστράφη ὑπὸ συλητῶν. Τεμάχια μιᾶς ἀγράφου προχοῖσκης καὶ ἐν θαλάσσιον ὄστρεον εὐρέθησαν εἰς τὰ μελανὰ χῶματα τῆς ἐκτάσεως. Οὐδὲν ἔχνος ὀστοῦ διεσώθη.

Aα - άρ. 10 Προχοῖσκη εὐρύστομος (πίν. 194β).

Ύψος 0.093 μ., διάμετρος στομίου 0.06 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.067 μ., περίμετρος 0.324
μ., ὕψος λαβῆς 0.05 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χεῖλους. Πηλός ἐρυθρός μεταβληθεὶς εἰς μελανότεφρον ὑπὸ τῆς πυρᾶς, χονδρόκοκκος, εὐ-

κόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμός σφαιρικός, λαιμός ταπεινός ἀπολήγων εἰς ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, στόμιον εὐρύ. Μία λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος.

Συγγενές ἀγγεῖον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, Agora V, πίν. 1, ἀρ. F58, χρονολογούμενον εἰς τὸν 1ον π.Χ. αἰῶνα, ὑποδεικνύει τὸν αἰῶνα αὐτὸν ὡς χρόνους τῆς πυρᾶς.

Ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀνασκαφέντος τμήματος προέρχονται τὸ ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 11 καὶ τὸ ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 11α (πίν. 194β, γ).

A - ἀρ. 11 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 194β).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.142 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὕψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές. Μία λαβὴ μικρὰ κατάκορυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος (γανώματος) πλὴν τῆς προσθίας ὀψεως, ἣ ὁποία ἀφέθη εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Αὕτη κοσμεῖται δι' ἀνθεμίου, περιγραφομένου ὑπὸ λευκοῦ τόξου.

Πρῶτον ἤμισυ τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Ὅρα Olynthus XIII, πίν. 106, ἀρ. 126 καὶ πίν. 103,

ἀρ. 101 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 20α, τάφος XLV, διὰ τὸ σχῆμα καὶ σ. 14, εἰκ. 19 διὰ τὴν διακόσμησιν.

A - ἀρ. 11α Πρόχους εὐρύστομος (πίν. 194γ).

Ὑψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.266 μ., ὕψος λαβῆς 0.05 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἐν τρίτον περίπου τοῦ κορμοῦ, συμπληρωθέν. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς χονδρόκοκκος οὐχὶ καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις μικρὰ ὑψωμένη, κορμὸς ἐπιμήκης σφαιρικός, στόμιον εὐρὺ ἀπολήγον εἰς ὀξὺ χεῖλος. Μία λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ ὤμου ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος.

Τέλος 1ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὅρα καὶ Agora V, πίν. 7, ἀρ. G 103 καὶ G 119 καὶ σ. 24.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Β

(π ί ν α ξ Β)¹

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟ-ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Ο τομεὺς Β, τμήματα τοῦ ὁποίου ἀνεσκάφησαν τὸ 1954 καὶ τὸ 1955², περιελάμβανεν ὀλίγους σχετικῶς τάφους τῶν προϊστορικῶν χρόνων, περισσότερους δὲ τῶν ιστορικῶν. Πολλοὶ τῶν προϊστορικῶν τάφων εἶχον μερικῶς ἢ ὀλικῶς καταστραφῇ, ὅταν ἡ ἔκτασίς των ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκρῶν τῶν ιστορικῶν χρόνων καὶ ἰδίᾳ τῆς 5ης π.Χ. ἑκατονταετίας. Ἄλλοι κατεστράφησαν ὑπὸ ρείθρου σχηματισθέντος κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ πλάτους τοῦ τομέως ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς κλιτύος κατερχομένων ὀμβρίων ὑδάτων. Ὡς ἐκ τούτου, ὀλίγοι μόνον χαρακτηριστικοὶ τῶν προϊστορικῶν χρόνων τάφοι διεσώθησαν εἰς βαθμὸν δυνάμενον νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν μελέτην τῶν ταφικῶν κτισμάτων καὶ ἐθίμων τῆς περιοχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀρίθμησης τῶν προϊστορικῶν τάφων τοῦ τομέως παρουσιάζει κενά.

Τάφος Βπ1

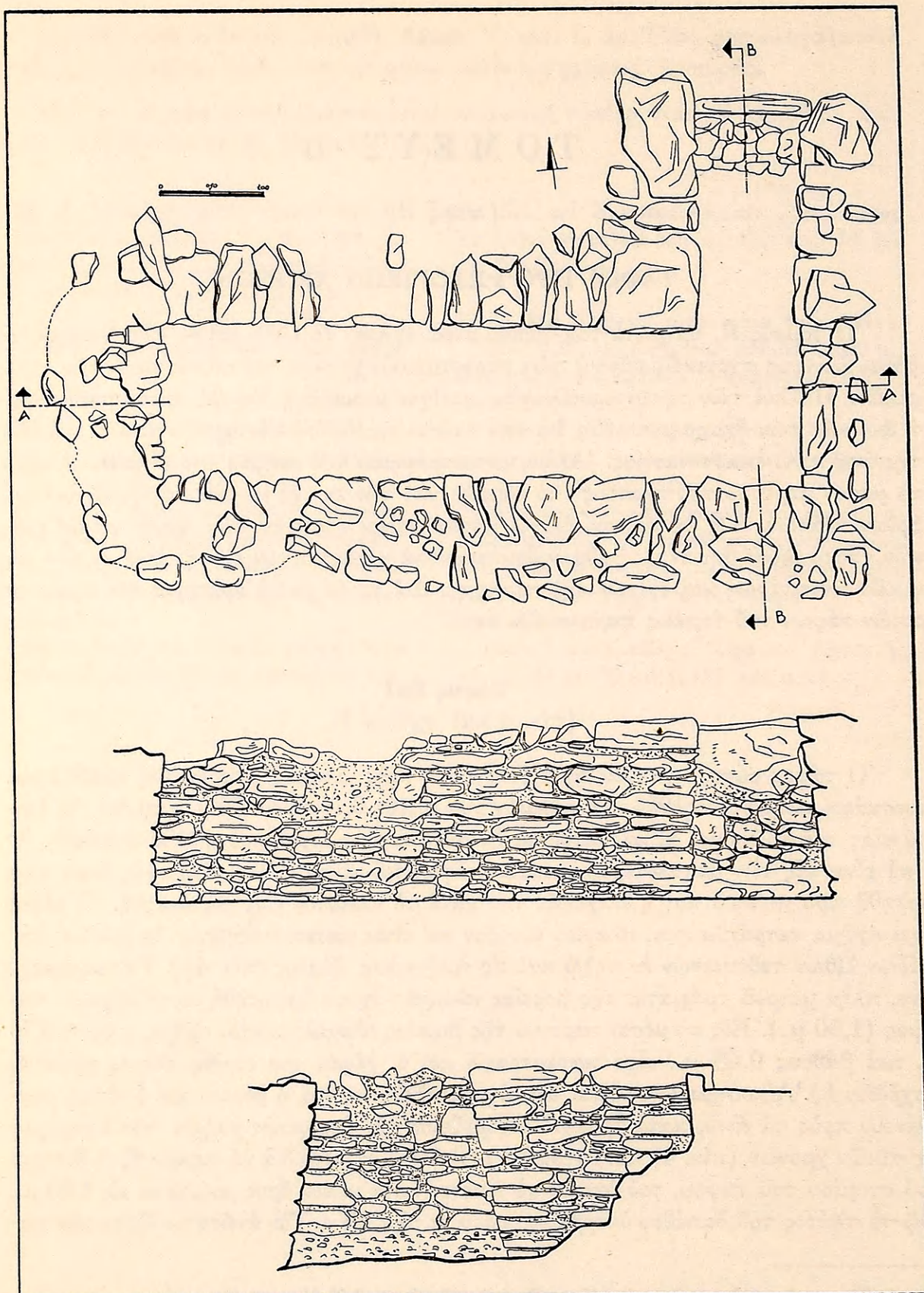
(π ί ν . 4 καὶ σχέδιον 1).

Ο τάφος οὗτος, κτισθεὶς ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς, ἐπεσημάνθη τὸ 1952 καὶ ἀνεσκάφη πλήρως τὸ 1954. Τὸ στόμιόν του εὐρέθη 0.15 ἕως 0.30 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, αἱ καλύπτουσαι δὲ αὐτὸ πλάκες εἶχον πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ. Ο Βπ1 εἶναι εἰς τῶν μεγαλυτέρων κτιστῶν τάφων τοῦ νεκροταφείου, δυστυχῶς ὅμως εἶχε συληθῇ πρὸ πολλοῦ καὶ ἡ ἐπίχωσίς του κατὰ τὸ πλεῖστον εἶχε διαταραχθῇ. Ο τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον, πλαγίαν εἴσοδον καὶ εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ μικρῶν ἐπιπέδων λίθων τεθειμένων ἐν πηλῷ καὶ εἰς ὀριζοντίους δόμους (πίν. 4γ). Τὰ τοιχώματά του, πλὴν μικροῦ τμήματος τῆς βορείας πλευρᾶς, ἔχουν διατηρηθῇ εἰς τὸ ἀρχικόν των ὕψος (1.50 μ.). Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς βορείας πλευρᾶς μικρὸν τμήμα, μήκους 0.75 μ. καὶ βάθους 0.48 μ., εἶχε καταστραφῇ καὶ ὁ χῶρός του εὐρέθη πλήρης χώματος (σχέδιον 1). Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι οἱ μακροὶ τοῦ τοῦχοι, ὁ βόρειος καὶ ὁ νότιος, συγκλίνουν πρὸς τὰ ἄνω, κατὰ τρόπον ἐνθυμίζοντα τὸν ἐκφορικὸν ρυθμὸν τῶν ὑστερομυκηναϊκῶν χρόνων (πίν. 4γ καὶ σχέδιον 1). Τοῦτο δ' ἐγένετο διὰ νὰ σμικρυνθῇ τὸ ἄνοιγμα τοῦ στομίου τοῦ τάφου, τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος κατὰ μέσον ὅρον ἀνέρχεται εἰς 1.60 μ., ἐνῶ τὸ πλάτος τοῦ δαπέδου ὑπερβαίνει κατὰ τι τὰ 2.40 μ. Τὸν ἀνώτατον δόμον τῶν τοι-

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Μουτσοπούλου.

2. ΠΑΕ 1954, σ. 54 κέ., 1955, σ. 73 κέ.

Σχέδιον 1. Τάφος Βπ1. Κάτοψις, τομή κατά μήκος και τομή κατά πλάτος (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

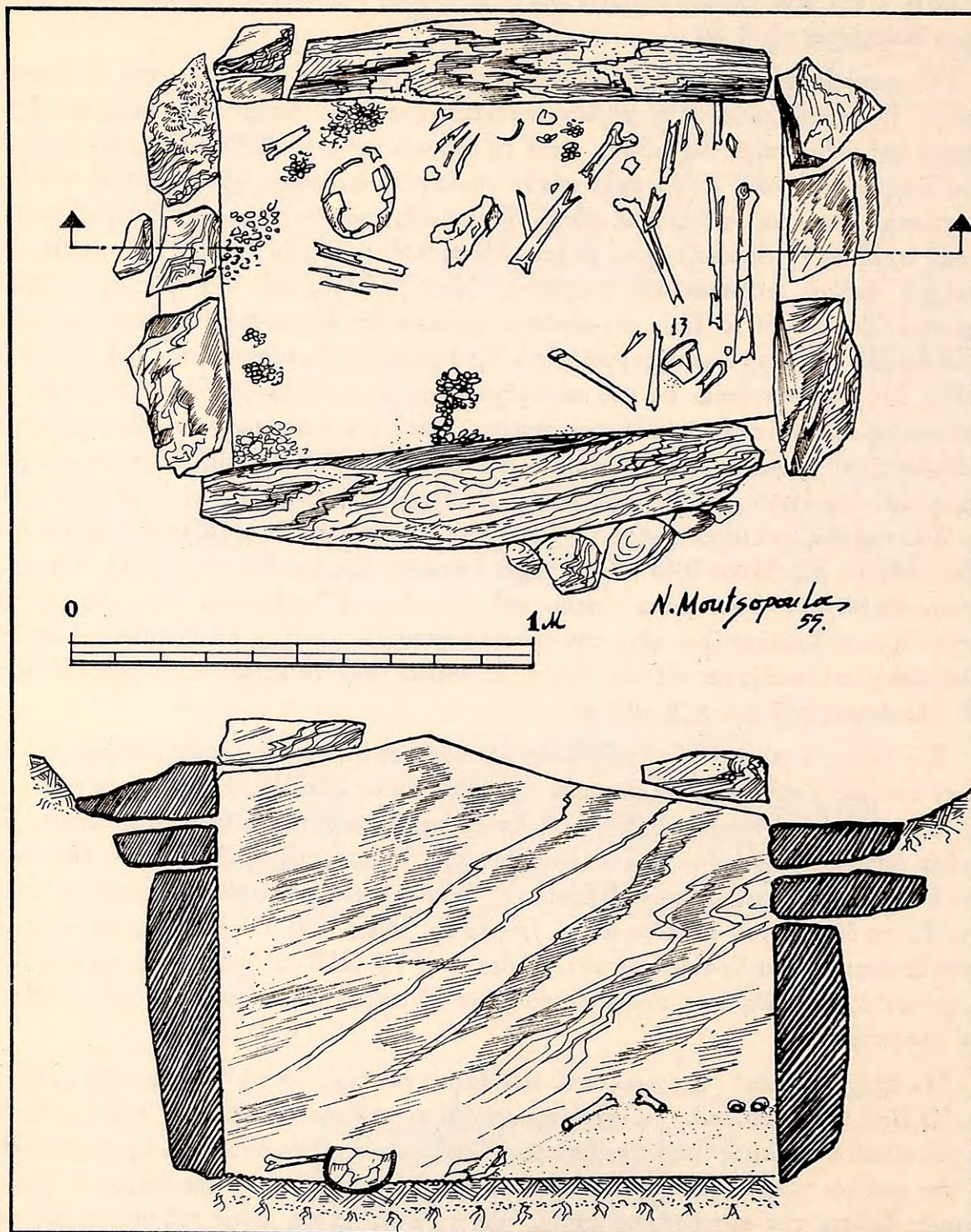
χωμάτων έσχημάτιζον πλάκες άρκετοῦ μήκους καὶ πλάτους (κατὰ μέσον όρον 0.90×0.35 μ.), ἐπὶ τῶν όποίων έτοποθετοῦντο αἱ πλάκες τῆς στέγης (πίν. 4α). Τό βάθος τοῦ τάφου άνέρχεται εἰς 1.50 μ.

Ό μακρόστενος θάλαμος τοῦ τάφου, μήκους 6 μ. καὶ πλάτους κατὰ τὸ δάπεδον 2.40 μ., παρουσιάζει κατὰ τὸ βορειοανατολικόν άκρον του διάδρομον, μήκους 2 περίπου μέτρων καὶ μέσου πλάτους 0.85 μ. κατὰ τὸ στόμιον καὶ 1.18 μ. εἰς τὸ δάπεδον, βαίνοντα πρὸς Βορρᾶν καὶ κατ' όρθήν πρὸς αὐτόν γωνίαν. Ό διάδρομος οὔτος φέρει εἰς εἴσοδον, ανοίγματος όσου καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ, ἡ όποία άρχικῶς έκλείετο ὑπὸ ξηροτοίχου (πίν. 4α καὶ σχέδιον 1) διασφζομένου μέχρις ὕψους 0.90 μ. Τὸ άνωθεν τοῦ διασωθέντος ξηροτοίχου τμήμα κλείεται ὑπὸ χώματος, ὕψους 0.30 μ., καὶ ὑπὸ τμήματος πλακός, μεγίστου ὕψους 0.50 μ. Πρὸ τῆς εἰσόδου, φαίνεται ὅτι έδημιουργεῖτο μικρόν πρόθυρον, εἰς τὸ όποῖον κατέληγε κατηφορικὸς ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας δρομίσκος (πίν. 4β). Τοῦτο δέ νομίζω ὅτι ὑποδεικνύεται ἐκ τοῦ κακοτέχνου τοιχαρίου, τὸ όποῖον διασφζεται κατὰ τὴν ανατολικήν έξωτερικήν πλευράν τῆς εἰσόδου. Κατὰ τὴν ανασκαφήν τὸ κοῖλον τοῦ τάφου εύρέθη πλήρες χωμάτων, εἰς τὰ όποῖα ὑπῆρχον άνάμεικτα ὅστρακα διαφόρων ἐποχῶν, άκόμη καὶ τεμάχιον φιαλιδίου ἐξ ὕαλου. Προφανῶς ἡ πληροῦσα τὸν τάφον ἐπίχωσις εἶχε διαταραχθῆ καὶ μόνον μικρὰ τμήματά της έδῶ καὶ ἐκεῖ διεφύλαξαν τὴν άρχικήν διάταξιν. Οὔτω, εἰς βάθος 0.42 μ. καὶ παρὰ τὸ μέσον τῆς βορείας πλευρᾶς, εἰς ανοιγέντα λάκκον εύρέθησαν θραύσματα ὀστέων καὶ δύο άργυρᾶ νομίσματα. Ἡ κ. Εἰρήνη Βαρούχα - Χριστοδουλοπούλου εἶχε τὴν καλωσύνην νά μοι γνωρίσῃ ὅτι ἐν τούτων εἶναι τῆς Σαλαμῖνος καὶ άνάγεται εἰς τὸν 4ον π.Χ. αἰῶνα, ἐνῶ τὸ έτερον εἶναι τῶν Μεγάρων ἀπὸ τὰς άρχὰς τοῦ 3ου π.Χ. αἰῶνος.

Εἰς βάθος 1 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς, σχεδὸν ἔναντι τοῦ κατὰ τὴν βορείαν πλευράν σχηματισθέντος λάκκου, εύρέθη τμήμα στρώματος τέφρας, μέσου πάχους 0.25 μ., ἡ όποία περιεῖχεν ὅστρακα ὕστερογεωμετρικά καὶ καμένα ὀστάρια. Κάτωθεν τοῦ στρώματος τῆς τέφρας, τοῦ ὑποδεικνύοντος άδιατάρακτον ἐπίχωσιν, καὶ μέχρι τοῦ δαπέδου τὰ χώματα περιεῖχον πλῆθος λιθαρίων καὶ χαλίκων. Τέλος δέ ἐπὶ τοῦ δαπέδου αὐτοῦ (εἰς μέσον βάθος 1.50 μ. ἀπὸ τοῦ στομίου) εύρέθησαν έσκορπισμένα θραύσματα ὀστέων, ὅστρακα ΥΕ IIIB - 2 χρόνων καὶ τεμάχια διαλελυμένου σχεδὸν πηλίνου εἰδωλίου τοῦ γνωστοῦ κατὰ τοὺς μυκηναϊκοὺς χρόνους τύπου τῶν κουροτρόφων.

Ἡ ἐπίχωσις καὶ τὰ τοιχώματα τοῦ τάφου παρέχουν σαφῆ ἱστορίαν τῆς χρήσεώς του. Ό Βπ1 κατεσκευάσθη καὶ έχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον εἰς ΥΕ IIIB χρόνους. Ἡ θέσις του εύρέθη τυχαίως κατὰ τὴν ὕστερογεωμετρικήν ἐποχήν, ὁπότε καὶ έχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Τότε φαίνεται ὅτι κατεστράφη μέρος τοῦ ξηροτοίχου, ὁ όποῖος άρχικῶς έκλείε τὴν εἴσοδον τοῦ τάφου, καὶ τότε ἐπληρώθη μέρος τοῦ κοίλου τοῦ τάφου ὑπὸ χαλίκων καὶ λιθαρίων κατὰ τὸ επικρατοῦν, ὡς θά ἴδωμεν, ἔθιμον τῶν κατοίκων τῆς Ἐλευσῖνος εἰς τὴν γεωμετρικήν ἐποχήν. Ἡ πλάξ τῆς εἰσόδου άφηρέθη καὶ έτέθη ἐκ νέου, άλλ' εἰς ὕψηλότερον ἐπίπεδον. Κατὰ τύχην καὶ κατὰ τὰς άρχὰς τῆς 3ης π.Χ. ἑκατονταετίας έτάφη νεκρὸς εἰς λάκκον ανοιγέντα εἰς τὴν βορείαν πλευράν τοῦ τάφου.

Σχέδιον 2. Τάφος Βπ14. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

Τότε, ἡ καὶ μεταγενεστέρως, ἐσυλήθη πλήρως ὁ τάφος, ἴσως δὲ ἀργότερον ἀφηρέθησαν καὶ ὅλαι αἱ πλάκες τῆς στέγης του.

Τάφοι Βπ12 καὶ Βπ13

(πίν. 5α).

Μικρὰ τεμάχια πλακῶν, εὑρεθέντα εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ἐπιφανείας τοῦ χώρου, ὑπεδείκνυν τὴν ὑπαρξίν δέκα προϊστορικῶν τάφων (ἀρ. 2-11), οἱ ὅποιοι εἶχον καταστραφῇ τελείως. Οἱ Βπ12 καὶ Βπ13 εὑρέθησαν εἰς τὴν φορὰν τοῦ ἀποχετευτικοῦ ρείθρου καὶ εἶχον, ὡς οἱ λοιποί, πλήρως καταστραφῇ. Ἰχνη μόνον ἀσήμαντα διεσώθησαν.

Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀφανισθέντος τάφου Βπ12 καὶ ἐντὸς τῶν χωμάτων τοῦ πυθμένος τοῦ ρείθρου εὑρέθη ὁ μόνωτος κύαθος ὑπ' ἀρ. 12, ὁ ὅποιος ἴσως ἦτο κτέρισμα ἀποτεθὲν εἰς τὸν τάφον Βπ12, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ἀποδίδομεν.

Βπ12 - ἀρ. 12 Μόνωτος κύαθος (πίν. 5β).

Ύψος 0.067 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.078 μ., διάμετρος στομίου 0.128 μ., διάμετρος βάσεως 0.06 μ., περίμετρος 0.378 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τῆς βάσεως καὶ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον. Λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψουμένη αὐτοῦ καταλήγει εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ κορμοῦ.

Χρόνοι : ΥἚ ΙΙΒ.

Τάφος Βπ14

(πίν. Β, 6α,β καὶ 7, σχέδια 2 καὶ 2α).

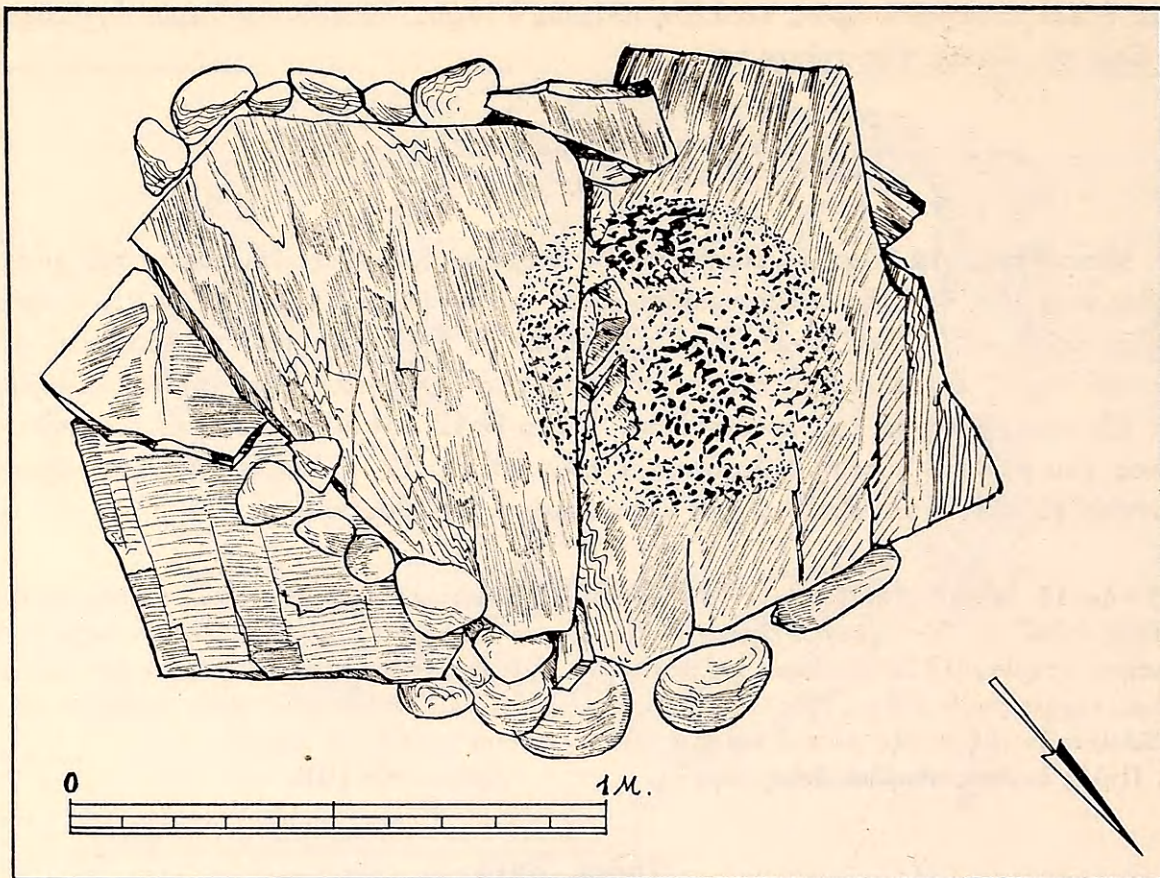
Διαστάσεις : μῆκος 1.19μ., πλάτος 0.73μ. κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους, βάθος 0.80μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Εὑρέθη κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τοῦ τομέως καὶ μόλις 0.20 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κάλυμμά του, ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς πλάκας εὑρέθη ἀνέπαφον (πίν. 6α καὶ σχέδιον 2α). Αἱ μεταξὺ τῶν πλακῶν ρωγμαὶ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ λιθαρίων, κατὰ τὴν περίμετρον δὲ τῶν καλυπτηρίων πλακῶν ἄλλα λιθάρια ἦσαν ἐνσφηνωμένα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ τάφου. Ἐπὶ τῶν πλακῶν εὑρέθησαν ὑπολείμματα πυρᾶς, καταλαμβάνοντα κυκλικὸν χῶρον, διαστάσεων 0.48 x 0.44 μ., καὶ περιέχοντα μικρὰ τμήματα καμένων ὀστέων. Προφανῶς εἰς τὰ ὑπολείμματα ταῦτα ἔχομεν δεῖγμα παιδικῆς καύσεως τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ὁ τάφος, τετράπλευρος κατὰ τὸ σχῆμα, εἶναι τοῦ κιβωτιστοσχήμου τύπου. Τὰ τοιχώματά του φέρουν ἐπενδύσεις πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Αἱ πλάκες αἱ χρησιμοποιοθεῖσαι διὰ τὴν ἐπένδυσιν τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς δὲν ἦσαν ἀρκούντως ὑψηλαὶ καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἐτέθησαν δύο σειραὶ λίθων διὰ νὰ γίνουν αἱ πλευραὶ αὐταὶ ἰσοῦφεῖς πρὸς τὰς λοιπὰς (πίν. 6β καὶ σχέδιον 2).

Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων. Ὅστ᾽ ἐνήλικος εὑρέθησαν κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου καὶ ὑποδηλοῦν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς στάσιν συνεσταλμένην ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του πλευρᾶς. Αἱ χεῖρες ἐφέροντο πρὸ τῆς κεφαλῆς.

Σχέδιον 2α. Τάφος Βπ14. Κάλυμμα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Μεταξύ τῶν ὁστῶν τῶν ποδῶν εὐρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 13 ἀγγεῖον, τὸ μόνον κτέρισμα τοῦ τάφου (πίν. 6β καὶ σχέδιον 2). Τοῦτο, ὡς καὶ ὅστρακα εὐρεθέντα μεταξύ τῶν χαλίκων τοῦ δαπέδου τοῦ γνωστοῦ ρυθμοῦ τῶν τεφρῶν μινυεῖων, ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς μεσοελλαδικούς χρόνους. Πράγματι ἀποτελεῖ ἄριστον δεῖγμα κιβωτισχῆμου μεσοελλαδικοῦ τάφου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς καὶ μόνον νεκρός. Κατὰ τὸν Δρα L. Angel ὁ σκελετὸς ἀνῆκεν εἰς ἄνδρα περίπου 35 ἐτῶν.

Βπ14 - ἀρ. 13 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 6γ).

Ύψος 0.055 μ., διάμετρος στομίου 0.083 - 0.09 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.282 μ., ὕψος λαβῆς 0.06 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμῆμα ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς

καστανὸς χονδρόκοκκος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ὀξύ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Ἀκόσμητο. Τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Βπ15 (πίν. Β καὶ 7).

Διαστάσεις : μῆκος 1.90 μ. κατὰ προσέγγισιν, πλάτος 0.82 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν.

Δυστυχῶς ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη κατεστραμμένος καὶ τὸ περιεχόμενόν του πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀφαιρεθῇ. Εἶναι καὶ αὐτὸς κιβωτιόσχημος, μεγαλυτέρων διαστάσεων τοῦ Βπ14, εἶχε δὲ τὰς πλευράς του ἐπενδεδυμένας διὰ πλακῶν. Ὀλίγα μινύεια ὄστρακα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ χαλικοστρώτου, προφανῶς, δαπέδου του ἀποδεικνύοντα ὅτι καὶ ὁ τάφος αὐτὸς ἀνῆκεν εἰς μεσοελλαδικοὺς χρόνους.

Τάφος Βπ16

(πίν. Β καὶ 8, σχέδιον 3).

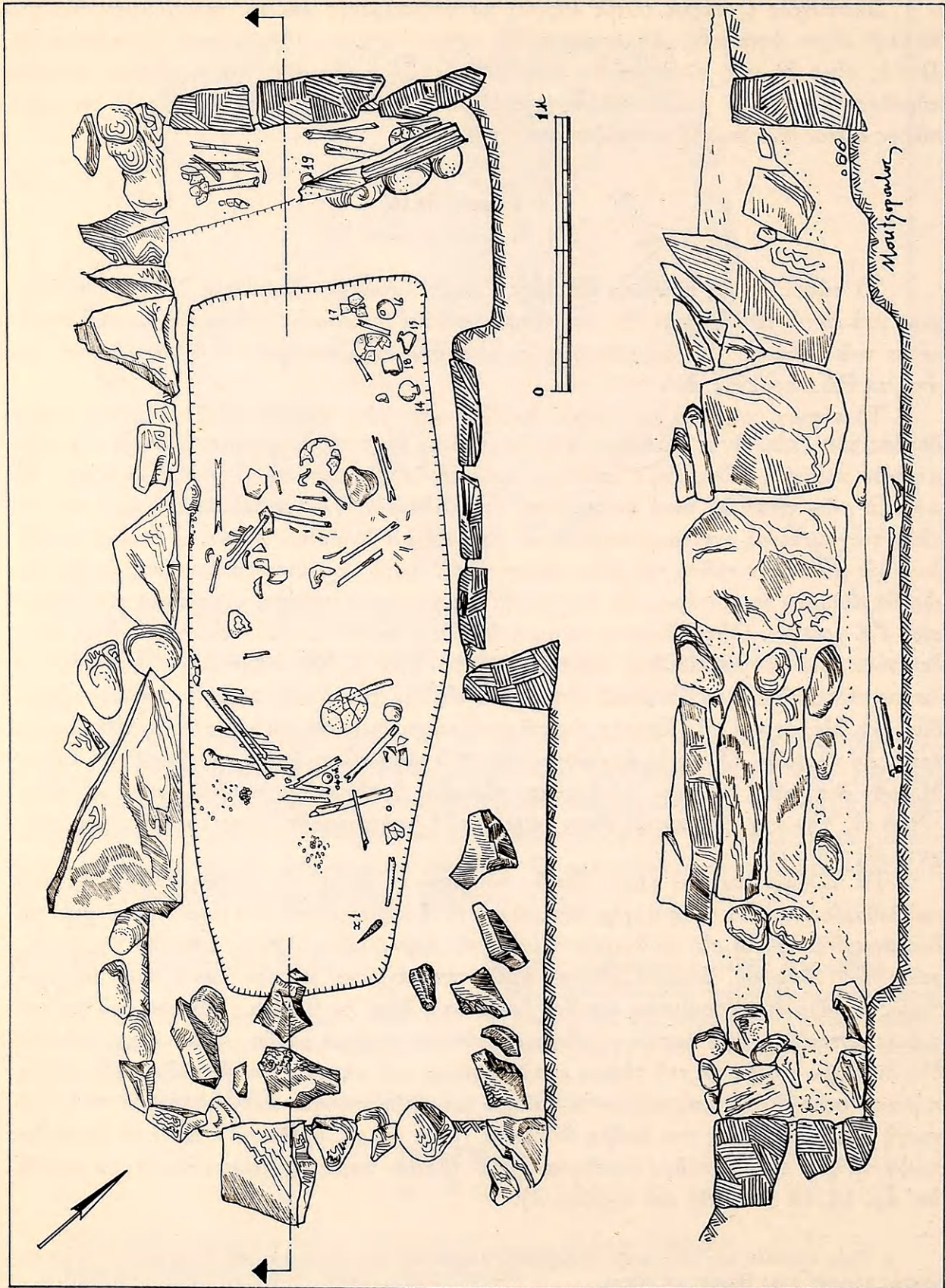
Ὁ τάφος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶχε μακρὰν ἱστορίαν. Δυστυχῶς δὲν διεσώθη πλήρως καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνασκαφῆς εὐρέθη ἀκάλυπτος καὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Τὸ ἀρχικόν του σχῆμα ἦτο τετράπλευρον καὶ ἡ κατεύθυνσίς του ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.¹

Τὸ νότιον τοίχωμα τοῦ τάφου διεσώθη καὶ τοῦτο παρέχει σαφῇ εἰκόνα τῆς τοικοδομίας του (πίν. 8γ). Ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ τάφος κατεσκευάσθη ἐκ σχετικῶς μικρῶν πλακῶν τεθειμένων καθέτως πρὸς τὸ δάπεδον καὶ πολὺ πλησίον ἀλλήλων. Τὰ μεταξὺ τῶν πλακῶν κενὰ ἐπληροῦντο ὑπὸ λιθαρίων. Τὸ διασωζόμενον ἄκρον τοῦ νοτίου τοίχου εἶναι κατεσκευασμένον ἐξ ἐπαλλήλων ἐπιπέδων λίθων, οἱ ὅποιοι προσδίδουν εἰς τὸ ἄκρον τοῦτο τὴν ὄψιν παραστάδος. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κατεσκευάζοντο, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, τὰ ἀνοίγματα τὰ χρησιμοποιούμενα ὡς εἵσοδοι τῶν τάφων τῶν ΥΕ χρόνων. Οὕτω δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ παραστάς τοῦ νοτίου τοιχώματος ὑποδεικνύει τὸ ἀνοίγμα εἰσόδου, πλάτους περίπου 0.70 μ. Εἰς ἀπόστασιν 0.70 μ. ἀπὸ τῆς παραστάδος εὐρέθησαν πλάκες, ἀνήκουσαι εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου (σχέδιον 3). Μέρος καὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου διεσώθη καὶ φαίνεται ὅτι αὕτη ἀπετελεῖτο ἐκ πλακῶν. Οὕτω τὸ ἀρχικὸν μῆκος τοῦ τάφου εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῇ εἰς 3.75 μ. Μικρὸν διασωθὲν τμήμα τῆς βορείας πλευρᾶς, ὑποδεικνυόμενον ὑπὸ τριῶν ἐπιπέδων λίθων εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν θέσιν (σχέδιον 3), φανερώνει ὅτι τὸ πλάτος τοῦ τάφου ἀνῆρχετο εἰς 1.05 μ.

Τὰ καλύμματα τοῦ τάφου δὲν διεσώθησαν, τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες χωμάτων καὶ λιθαρίων, εὐθὺς δ' ἐξ ἀρχῆς κατεφάνη ὅτι τὸ περιεχόμενόν του εἶχεν ἐπανειλημμένως διαταραχθῇ. Οὕτω εἰς τὸ δυτικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου, μόλις 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθησαν ὅσῃ τεταραγμένα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ σχετικῶς καλῶς διατηρούμενον κρανίον (πίν. 8α). Περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τοῦ πρώτου τούτου ἐπιπέδου τῶν ὁστῶν εὐρέθη καὶ δεύτερον στρῶμα ὁστῶν, ἀτάκτως κειμένων εἰς δύο διάφορα τμήματα τοῦ τάφου κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους του. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρέθη πῆλινον σφονδύλιον καὶ μικρὸν ἐκ χαλκοῦ μαχαίριδιον τόσον ὠξειδωμένον, ὥστε ἡ ἐξαγωγή καὶ διατήρησίς του ἀπέβη ἀδύνατος (μαχ. ἀρ. χ1, σχέδιον 3). Κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν τμήμα τοῦ δαπέδου εὐρέθησαν, μετ' ὀλίγων παραμερισμένων ὁστῶν, τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 14-18 (πίν. 8β καὶ σχέδιον 3).

1. Πρὸς εὐκολίαν τῆς περιγραφῆς ἀναφερόμεθα γενικῶς εἰς προσανατολισμὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον μετὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς πρὸς Βορρᾶν καὶ Νότον.

Σχέδιον 3. Τάφος Βπ16. Κάροψις και τομή κατά μήκος.

Πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου καὶ μόλις 0.15 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη ἡ κορυφή πλακὸς τεθειμένης διαγωνίως πρὸς τὴν πλευράν (πίν. 8β). Προφανῶς ἡ διαγωνίως τεθεῖσα πλάξ ἀρχικῶς ἀπετέλει μέρος τοῦ δυτικοῦ τοιχώματος τοῦ τάφου, μετετοπίσθη δὲ ἐκ τῆς ἀρχικῆς τῆς θέσεως ἵνα δημιουργηθῇ τριγωνικὸς χώρος — εἶδος κόγχης — εἰς τὸν ὁποῖον εὐρέθη σωρὸς ἐπαλλήλων ὀστέων καὶ τὸ θήλαστρον ὑπ' ἀρ. 19. Τὰ ὀστᾶ ἐξετείνοντο καὶ ἄνωθεν λίθων πεπλατυσμένων, οἱ ὅποιοι ἐκάλυπτον μικρὰν ἔκτασιν πρὸς τὰ ΒΔ. τοῦ τάφου (πίν. 9α). Ἐκεῖ εἶχον ἴσως ἀπορριφθῇ ὑπὸ τῶν συλητῶν τοῦ τάφου. Ἀρχικῶς ἐπιστεύθη ὅτι αἱ πλάκες ἐκάλυπτον ἕτερον τάφον ἢ ἀφαίρεσίς των ὅμως ἀπέδειξεν ὅτι εἶχον ἐπιτεθῇ ἐπὶ σκληροῦ ἐδάφους, ἴσως διὰ νὰ διαχωρίσουν τὴν περιοχὴν τοῦ τάφου ἀπὸ τὴν τῶν γειτονικῶν.

Ὀλίγον πέραν τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου εὐρέθη λακκοειδὲς ὄρυγμα, πλάτους περίπου 1 μέτρου καὶ βάθους 0.60 μ., πλήρες συσσωρευμένων καὶ θρυμματισμένων ὀστέων καὶ ἀγγείων (πίν. 8α, β). Εἰς τὸν λάκκον τοῦτον ἐδώσαμεν τὸν ἀριθμὸν Βπ20. Τὰ ὀστᾶ εἶχον τελείως ἀποσυντεθῇ· τέσσαρα ὅμως τῶν ἀγγείων, τὰ ὁποῖα περιεῖχεν (ὑπ' ἀρ. 20, 21, 22 καὶ 23) καὶ ἓν εἰδῶλιον (ὑπ' ἀρ. 1) τύπου Φ διατηροῦνται εἰς καλὴν κατάστασιν.

Ἐκ τῶν διαπιστωθεισῶν λεπτομερειῶν καθίσταται προφανὴς ἡ ἱστορία τοῦ τάφου. Ὁ Βπ16 κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον εἰς χρόνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνάγονται τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 14-18 καὶ τὸ σφονδύλιον (πίν. 10). Ἐχρησιμοποιήθη ἐπανειλημμένως καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει τὸ ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 19 (πίν. 10α) ὥς καὶ αἱ ταφαὶ τῶν παραμερισμένων ὀστέων τῆς κόγχης τῆς δυτικῆς πλευρᾶς. Ἀργότερον ἴσως ὀστᾶ συνεσωρεύθησαν εἰς τὸ λακκοειδὲς ὄρυγμα, διὰ νὰ δημιουργηθῇ εἰς τὸ δάπεδον χώρος διὰ τὰς τελευταίας ταφάς. Δυστυχῶς αἱ ταφαὶ αὗται ἐταράχθησαν ὑπὸ τῶν συλητῶν τοῦ τάφου. Κατὰ ταῦτα ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ΥΕ I ἐποχῆς μέχρι καὶ τῆς ΥΕ IIIB περιόδου.

Βπ16 - ἀρ. 14 Ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον (πίν. 10β).

Ύψος 0.065 μ., διάμετρος στομίου 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.283 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια τοῦ στομίου, ἡ λαβὴ καὶ ἓν τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαίμυς ὑψηλὸς εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρέπόμενον χεῖλος. Λαβὴ ταινιόσχημος κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ ὤμου καταλήγει εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητον.

Δείγματα κεκοσμημένα Prosymna II, εἰκ. 652, ἀρ. 343 καὶ Chamber Tombs, πίν. XLII, ἀρ. 7, χρόνοι ΥΕ I. Τὸ σχῆμα συνεχίζεται καὶ εἰς ΥΕ II χρόνους, ἀλλὰ εἶναι περισσότερον πε-

πρισμένον (squat), Prosymna II, εἰκ. 683. FURUMARK, εἰκ. 11, ἀρ. 87. Ἐλευσίς, σ. 119, εἰκ. 97.

Βπ16 - ἀρ. 15 Δίωτος κύλιξ (πίν. 10α).

Ύψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.077 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.24 μ., ὕψος λαβῶν 0.027 μ.

Ἐλλείπει ἡ μία τῶν λαβῶν καὶ τρία μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνικὴ μικρά, κορμὸς εὐρυνόμενος μέχρι τοῦ μέσου ὕψους αὐτοῦ κυρτοῦται καταλήγων εἰς στόμιον εὐρὺ καὶ ὀξὺ χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρέπόμενον. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγουν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἀκόσμητος.

Ἐλευσίς, σ. 109, εἰκ. 86. Μόνωτον κύπελλον κεκοσμημένον Κοραίου, σ. 42, εἰκ. 57. FURUMARK, εἰκ. 16, ἀρ. 263 καὶ 268. Χρόνοι ΥΕ I. Ἐκ τοῦ σχήματος τούτου ἐξειλήχθη τὸ τῶν Ἐφυραϊκῶν κυπέλλων τῆς ΥΕ II περιόδου. Attica, πίν. 6, ἀρ. 4.

Βπ16 - ἀρ. 16 Ἀμφορίσκος εὐρύστομος (πίν. 10β).

Ὑψος 0.065 μ., διάμετρος στομίου 0.073 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.286 μ., ὕψος λαβῶν 0.034 μ., πλάτος λαβῶν 0.012 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς φαῖδς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη μικρά, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, λαιμὸς εὐρὺς χαμηλός, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ἀκόσμητος.

Σχῆμα σύνθητες κατὰ τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς, μὲ στενότερον στόμιον, συνεχιζόμενον καὶ εἰς ΥΕ I χρόνους· ὅρα κατωτέρω ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. Ζπ6-353, 357, 363, Ηπ1-481, Θπ6-633, Θπ8-647, Θπ11-652, 653, Θπ24-675, Απ3-823, Μπ9-896, 897.

Βπ16 - ἀρ. 17 Κύπελλον (πίν. 10β).

Ὑψος 0.102 μ., διάμετρος στομίου 0.137 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.43 μ.

Ἐλλείπει ἐν μέγα τεμάχιον καὶ μικρότερα τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ μικρὸν τμήμα ἐκ τῆς βάσεως. Λαβαὶ δὲν διεσώθησαν. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνική, ὑποτυπώδης πούς, κορμὸς ἐπιμήκης ἡμισφαιρικός, χεῖλος ἐκτρεπόμενος ὀξὺ, στόμιον εὐρύ.

Ἀκόσμητος.

Ἐλευσίς, εἰκ. 85, ἀρ. 313 καὶ εἰκ. 87, ἀρ. 318. Χρόνοι ΥΕ I.

Βπ16 - ἀρ. 18 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 10α).

Ὑψος 0.056 μ., διάμετρος στομίου 0.066 μ., διάμετρος βάσεως 0.057 μ., περίμετρος 0.207 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμήμα ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, πλαστικός δακτύλιος εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ, στόμιον εὐρὺ καὶ χεῖλος ὀξὺ. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ στιλπνοῦ ἐρυθροῦ χρώματος.

Κύπελλα τοῦ τύπου τούτου, μετὰ πλαστικοῦ δακτυλίου, κατεσκευάζοντο ἀκόμη εἰς ΥΕ III χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 15, ἀρ. 225. Asine, εἰκ. 232, ἀρ. 1. Prosymna II, εἰκ. 254, ἀρ. 655. Khalkis, πίν. 19, ἀρ. 466, ΥΕ IIIB - Γ). Ἀρχαῖον κεκοσμημένον δεῖγμα ἐκ τοῦ Κύκλου Β εἶναι τὸ ὑπ' ἀρ. Γ-54 (Κύκλος Β, πίν. 52γ).

Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 14 - 18 τοῦ βορειοδυτικοῦ τμήματος τοῦ δαπέδου πρέπει νὰ ἀνήκουν εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Τὰ ὑπ' ἀρ. 14, 15, 16 καὶ 17 ἀνάγονται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΥΕ I περιόδου, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 18 ποτήριον, μολονότι ἀγγεῖα τῶν τύπων τούτων κατεσκευάζοντο καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ἐνῶ τὸ ὑπ' ἀρ. 16 ἀγγεῖον χαρακτηρίζει συνήθως τοὺς ὑστέρους ΜΕ χρόνους.

Βπ16 Σφονδύλιον (πίν. 10γ).

Ὑψος 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., διάμετρος κορυφῆς 0.029 μ. Πήλινον σφονδύλιον ἐκ τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου, σχήματος κολούρου κώνου. Τρῆμα κατακόρυφον.

Βπ16 - ἀρ. 19 Θήλαστρον (πίν. 10α).

Ὑψος 0.072 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.026 μ., περίμετρος 0.225 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.094 μ., μῆκος προχοῆς 0.033 μ.

Εὐρέθη εἰς τὴν δυτικὴν κόγχην. Ἐλλείπουν δύο ἀρκετὰ μεγάλα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός στενούμενος πρὸς τὴν βάσιν, λαιμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένος ἐκτρεπόμενος. Λαβὴ ταινιόσχημος τοξοειδὴς καθέτως ἐπὶ τοῦ χείλους τεθειμένη. Προχοὴ λεπτυνομένη πρὸς τὰ ἄνω.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Agora XIII, πίν. 45, ἀρ. XIV-6, ΥΕ ΙΙΑ-2. Attica, πίν. 17, ἀρ. 2 (Βουρβάτσι). Πρώιμοι ΥΕ ΙΙΒ χρόνοι.

Τὸ εἰς τὴν κόγχην εὑρεθὲν ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 19 ἀνήκει εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΑ περίοδον (FURUMARK, εἰκ. 5, ἀρ. 159, ΥΕ ΙΙΑ-1).

Βπ20 - ἀρ. 20 Μόνωτος κύαθος (πίν. 10α).

Υψος 0.048 μ., διάμετρος στομίου 0.085 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.255 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ., πλάτος λαβῆς 0.014 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ὀλίγον ἐκτρεπόμενον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει παρὰ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ λαμπεροῦ ἐρυθροῦ χρώματος. Κάτωθεν τοῦ χείλους ἀφῆθη λεπτὴ ταινία εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ, ἐνθυμίζουσα τοὺς σκύφους granary style.

FURUMARK, εἰκ. 13, ἀρ. 214, ΥΕ ΙΙΒ.

Βπ20 - ἀρ. 21 Θήλαστρον (πίν. 11β).

Υψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.034 μ., διάμετρος ἀνοίγματος προχοῆς 0.014 μ., προεξοχή προχοῆς 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρὸς.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρύς ἀνοίγων πρὸς χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον. Ἡ προχοὴ ἐκφύεται λοξῶς ἀπὸ τοῦ ὤμου, βαίνει δὲ στενυμένη πρὸς ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον δίδον τὴν ἐντύπωσιν περιχειλώματος. Μία λαβὴ ταινιόσχημος καλαθοειδῆς καθέτως τεθειμένη ἐπὶ τοῦ χείλους.

Τὸ ἀγγεῖον κοσμεῖται ὑπὸ ἀμελῶς γεγραμμένων ταινιῶν μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὰ μεταξὺ των κενὰ καλύπτονται ὑπὸ ἀνοιχτοτέρου χρώματος. Ἡ λαβὴ ὁμοίως καλύπτεται ὑπὸ χρώματος στιλπνοῦ. Παρὰ τὴν βάσιν τῆς προχοῆς ταινία τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

Περισσότερον ἐξειλιγμένον τὸ τοῦ FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 160, ΥΕ ΙΙΑ-2 πρὸς ΙΙΒ.

Asine, εἰκ. 232 ἀρ. 2, 3. Zygouries, εἰκ. 167, ἀρ. 347. Χρόνοι ΥΕ ΙΙΒ πρώιμοι.

Βπ20 - ἀρ. 22 Ψευδόστομος ἀμφορίσκος (πίν. 11β).

Υψος 0.065 μ., διάμετρος βάσεως 0.022 μ., περίμετρος 0.183 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.017 μ., ὕψος προχοῆς 0.021 μ.

Συμπληρωθεὶς εἰς τμήμα τῆς προχοῆς, τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς ἐτέρας τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαβαὶ ταινιόσχημοι, προχοὴ εὐρεῖα, λοξῶς τεθειμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου, βαίνει στενυμένη πρὸς ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ ταινιῶν καὶ δακτυλίων καὶ ὁ ὤμος διὰ παραλλήλων μηνοειδῶν γραμμῶν. Ἄνωθεν αὐτῶν, περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ, σειρὰ στιγμῶν. Συμπαγὲς χρῶμα περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ, ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν λαβῶν καὶ ἐπὶ τοῦ στομίου. Ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ στιγμορόδαξ.

FURUMARK, εἰκ. 6, μεταξὺ ἀρ. 171 καὶ 179, ΥΕ ΙΙΒ πρώιμοι χρόνοι καὶ εἰκ. 69, στ. 64, ἀρ. 17, παρόμοιον, ΥΕ ΙΙΑ-2. Πρώιμοι ΥΕ ΙΙΒ χρόνοι.

Βπ20 - ἀρ. 23 Πρόχους (πίν. 11β).

Υψος 0.097 μ., διάμετρος στομίου 0.01-0.015 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.28 μ., μῆκος προχοῆς (συμπληρωθὲν) 0.035 μ.

Συνεπληρώθη τὸ ἄκρον τῆς προχοῆς. Πηλὸς ἐρυθρὸς.

Βάσις ὕψωμένη ἐλαφρῶς κοίλη κάτω, κορμὸς ἀμφικωνικός, λαιμὸς ὕψηλός εὐρυνόμενος κατὰ τὴν βάσιν του, προχοὴ αὐλακωτή, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον. Αὐλάκωσις διακρίνεται τὸν λαιμὸν ἀπὸ τοῦ ὤμου.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ σκοτεινοῦ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ ἐπιχρίσματος. Εἰς τὸ κάτω τμήμα τοῦ κορμοῦ ἀφῆθησαν τρεῖς δακτύλιοι εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ.

Ἐξειλιγμένον σχῆμα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 77 τῆς εἰκ. 5 τοῦ FURUMARK. Χρόνοι ΥΕ ΙΙΑ πρὸς Β. Prosymna II, εἰκ. 700 καὶ 701 καὶ Agora XIII, πίν. 67, ἀρ. VII-17, ΥΕ ΙΙΒ ἕως ΙΙΑ-1, ἀρχαιότερα κεκοσμημένα δείγματα.

Τὰ εἰς τὸν λάκκον μετὰ τῶν συσσωρευμένων ὁστῶν εὑρεθέντα ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 21, 22, 23 ἀνήκουν εἰς πρωίμους ΥΕ ΙΙΒ χρόνους. Ὁ ὑπ' ἀρ. 20 κύαθος ἀνήκει εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς περιόδου ἐκείνης.

Βπ20-εἰδ. 1 Εἰδώλιον τύπου Φ (πίν. 10γ).

Ύψος 0.13 μ., πλάτος μέγιστον 0.048 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., ὕψος λαιμοῦ καὶ κεφαλῆς 0.032 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμήμα τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κοίλη, κάτω σῶμα συμπαγὲς κυλινδρικόν, κορμὸς πεπλατυσμένος ἐλλειψοειδοῦς σχήματος, πλαστικοὶ μαστοί. Λαιμὸς ὑψηλός, κεφαλὴ τριγωνική, ρίς διήκουσα ἀπὸ τοῦ μετώπου

μέχρι τῆς σιαγόνας, ὀφθαλμοὶ πλαστικῶς δεδηλωμένοι με στικμὴν εἰς τὸ κέντρον. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει κάλυμμα, ἕως δὲ τοῦ μέσου τῆς ράχews, εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν, ὑπάρχει ἐπίμηκες ἐξόγκωμα.

Ἡ ὀσφὺς εἶναι χαμηλὴ καὶ τὸ κατώτερον τμήμα κοσμεῖται διὰ πολλῶν καθέτων γραμμῶν. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ καθέτων σιγμοειδῶν στοιχείων. Ἡ κόμη ὑποδηλοῦται διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φέρει ὀριζοντίας γραμμάς, παραλλήλους μεταξύ των. Φαίνεται ὅτι περὶ τὸν λαιμὸν φέρει περιδέραιον. Παχεῖα ὀριζοντία γραμμὴ ἢ ταινία ἐγγράφη ἀμέσως ἄνωθεν τῆς ὀσφύος, ὑποδηλοῦσα ἴσως τὴν θέσιν χειρῶν, αἱ ὁποῖαι εἰς ἀρχαιότερα δείγματα ἐδηλοῦντο πλαστικῶς¹.

Ἡ κατασκευὴ καὶ πρώτη χρῆσις τοῦ τάφου ἀνάγονται εἰς τὴν ΥΕ Ι ἐποχὴν. Ἡ χρῆσις τοῦ συνεχίσθη μέχρι τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου. Ἡ ἀπόθεσις τῶν ὁστῶν καὶ τῶν κτερισμάτων των εἰς τὸν λάκκον Βπ20 ἀνάγεται εἰς πρωίμους ΥΕ ΙΙΒ χρόνους.

Τάφος Βπ17

(πίν. Β).

Περὶ τὰ 4 μ. πρὸς Νότον τοῦ Βπ16 εὑρέθη ἡ θέσις τοῦ τάφου Βπ17, ὁ ὁποῖος κατεστράφη πλήρως κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Τότε ὁ χώρὸς του ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ (ὄρα πυρὰν Βκ=B19). Ἀρχικῶς εἶχε σχῆμα τετράπλευρον καὶ τὰ τοιχώματά του ἦσαν ἐπενδεδυμένα διὰ πλακῶν. Οὐδὲν διεσώθη ἐκ τοῦ περιεχομένου του.

Τάφος Βπ18

(πίν. Β καὶ 9β, σχέδιον 4).

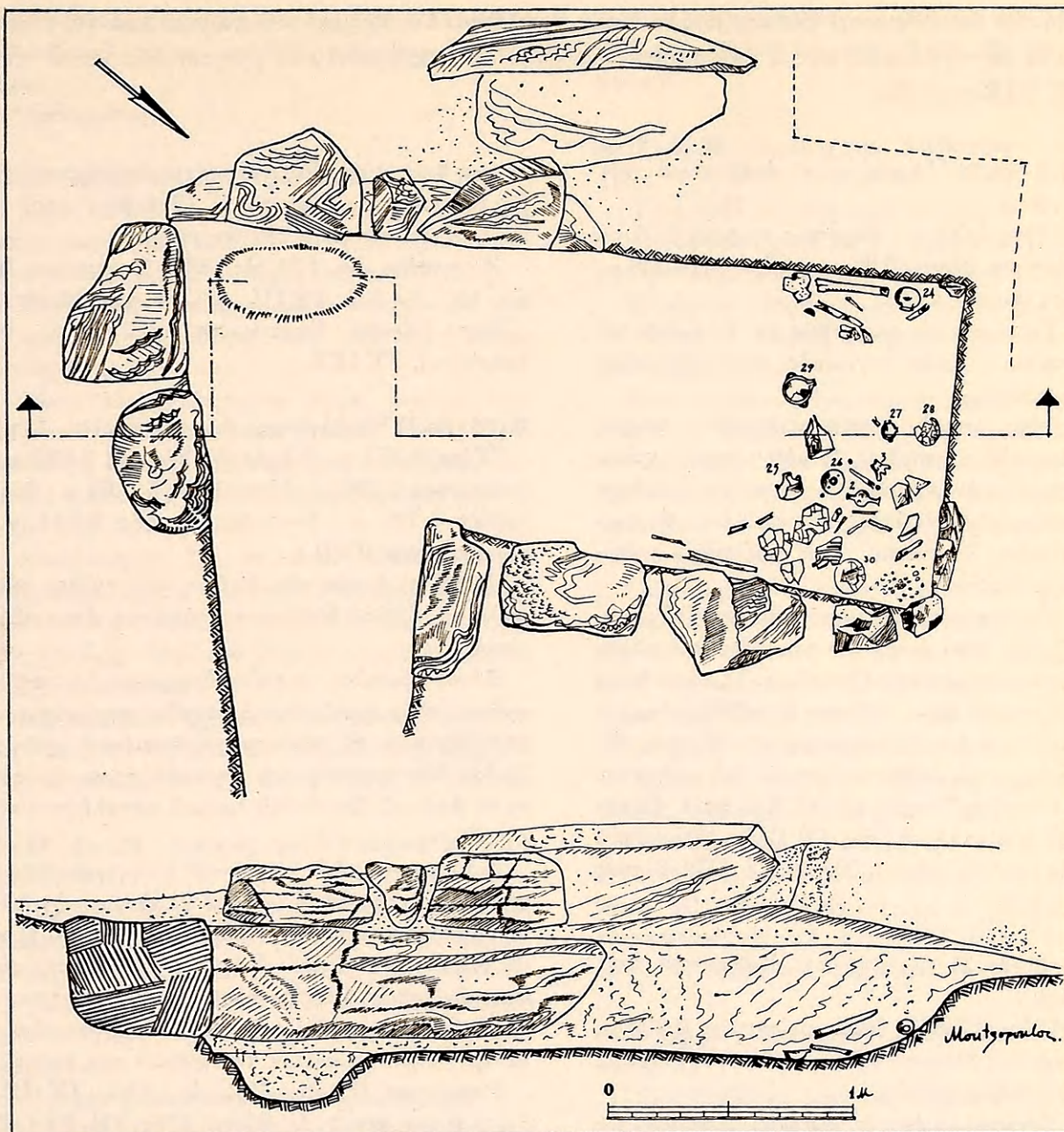
Διαστάσεις : μῆκος 3.05 μ. περίπου, πλάτος 1.15 μ. περίπου, βάθος 0.50 μ. καὶ πλέον.

Προσανατολισμός : περίπου ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Λείψανα μόνον τοῦ τάφου τούτου ἀπεκαλύφθησαν περὶ τὰ 2 μ. πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ Βπ16 καὶ μόλις 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ μεγαλύτερον μέρος του εἶχε καταστραφῇ, ὀλίγοι δὲ διασφζόμενοι λίθοι τῶν τοιχωμάτων του ἐπιτρέπουν τὸν καθορισμὸν τοῦ σχήματός του, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦτο τετράπλευρον. Κατὰ τὸ βορειοανατολικὸν ἄκρον του εἶχεν ἴσως διάδρομον καὶ εἴσοδον, πλά-

1. E. FRENCH, Development of Mycenaean Terracotta Figurines, BSA 66, 1971, σ. 115.

Σχέδιον 4. Τάφος Βπ18. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

τους περίπου 0.70 μ., ανάγεται δηλαδή εις τὸν τύπον τῶν ΥΕ τάφων σχήματος L. (Περὶ τοῦ τύπου τούτου ὄρα τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελέτης.)

Μέρος μόνον τοῦ ἀρχικοῦ δαπέδου τοῦ τάφου, μήκους περίπου 0.75 μ., διεσώθη κατὰ τὴν δυτικὴν του πλευρὰν καὶ ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν ἀνάμεικτα θρυμματισμένα ὀστᾶ, ἀγγεῖα καὶ δύο εἰδῶλια (πίν. 9β καὶ σχέδιον 4). Ἡ μελανωπὴ καὶ τεφρώδης χροιά τῶν χωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον τὴν ἑκτασιν τοῦ τάφου, ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ χώρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Δυστυχῶς

ἀπὸ τὴν ὑποτιθεμένην ἐκείνην πυρὰν οὐδὲν διεσώθη. Τὸ σχῆμα τοῦ τάφου καὶ τὰ εὑρεθέντα εἰς τὸ δάπεδον αὐτοῦ ἀγγεῖα ἀποδεικνύουν ὅτι παρέμεινεν ἐν χρήσει καὶ κατὰ τὴν ΥΕ ΙΙΒ περίοδον.

Βπ18 - ἀρ. 24 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 11γ).

Ύψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.08 μ., περίμετρος 0.336 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.013 μ.

Ἐλλείπουν μία τῶν λαβῶν καὶ ἐν τμήμα τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ ἀπεστρογγυλευμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς χαμηλός, χεῖλος ἐκτρεπόμενον σχηματίζον πλατεῖαν στεφάνην. Καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου εἶναι τεθειμέναι, εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις, τρεῖς τοξοειδεῖς κυλινδρικοὶ λαβαί.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν ὁμόκεντροι λεπτοὶ δακτύλιοι. Τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ φέρει ὀλόβαφον βραχῶδες κόσμημα καταλήγον ἄνω εἰς συνεχῆ κυματοειδῆ γραμμὴν. Ἡ ράχιν τῶν λαβῶν καλύπτεται ὑπὸ χρώματος.

Chamber Tombs, πίν. XLVII, ἀρ. 4. FURUMARK, εἰκ. 11, ἀρ. 85, ΥΕ ΙΙΒ. Attica, πίν. 11, ἀρ. 5 (Πικέρμι). Χρόνοι ΥΕ ΙΙΑ-2 πρὸς ΥΕ ΙΙΒ.

Βπ 18 - ἀρ. 25 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 11γ).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.047 μ., διάμετρος βάσεως 0.067 μ., περίμετρος 0.243 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.014 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ πλειόνων τεμαχίων, ἐλλείπει ἐν τμήμα τῆς ἄνω ὀριζοντίας ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός μὲ διάμετρον ἐλαφρῶς μειουμένην πρὸς τὰ κάτω, ὤμος ἐπικλινής, λαιμὸς χαμηλὸς καμπυλούμενος εἰς εὐρὺ στόμιον μὲ ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Λαβαί δύο μικραὶ κυλινδρικοὶ τοξοειδεῖς καθέτως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Ἡ διακόσμησις τοῦ ἀγγείου πολὺ κατεστραμμένη, φαίνεται ὅμως ὅτι ἀπετελεῖτο ἐκ παραλ-

λήλων δακτυλίων. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως τέσσαρες δακτύλιοι (ἀνὰ δύο) περὶ τὸ κέντρον καὶ εἰς κατὰ τὴν περιφέρειαν.

Zygouries, εἰκ. 168, ἀρ. 332. Prosymna II, εἰκ. 167, ἀρ. 335, ΥΕ ΙΙΙ. Attica, πίν. 11, ἀρ. 8 (Πόρτο Ράφτη). FURUMARK, εἰκ. 12, ἀρ. 96 (περίπου), ΥΕ ΙΙΒ.

Βπ18 - ἀρ. 26 Ψευδόστομος ἀμφορίσκος (πίν. 11γ).

Ύψος 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.236 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.02 μ., ὕψος λαβῶν 0.025 μ., ἄνοιγμα προχοῆς 0.011 μ., ὕψος προχοῆς 0.021 μ.

Ἐλλείπει ἡ μία τῶν λαβῶν καὶ τμήμα τῶν χειλέων. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψωμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός πεπιεσμένος, προχοὴ κυλινδρική σχεδὸν κατακόρυφος καταλήγουσα εἰς ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Λαβαί δύο κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοκαστανοῦ χρώματος. Συμπαγὲς χρῶμα καλύπτει τὴν βάσιν, τέσσαρες λεπτοὶ δακτύλιοι εἰς τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ καὶ ἰσάριθμοι εἰς τὸ ὕψος τῆς ρίζης τῶν λαβῶν. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ γραμμικὸν καὶ σπειροειδὲς κόσμημα. Τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι κοσμοῦν τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ.

Prosymna II, εἰκ. 192, ἀρ. 456, ΥΕ ΙΙΙ. FURUMARK, εἰκ. 5, ἀρ. 87 καὶ 178, ΥΕ ΙΙΑ-2. Agora XIII, πίν. 53, ἀρ. XXV-1, ΥΕ ΙΙΒ. Attica, πίν. 1, ἀρ. 3 (Βουρβάτσι).

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΒ πρώιμοι.

Βπ18 - ἀρ. 27 Κύαθος μετὰ προχοῆς (πίν. 11γ).

Ύψος 0.038 μ., μεγίστη διάμετρος στομίου 0.062 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.225 μ., μῆκος προχοῆς 0.02 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Πυθμὴν ἀπεστρογγυλευμένος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ἀναδιπλούμενον, στόμιον εὐρὺ

φέρον γεφυρωτήν προχοήν, δύο λαβαί τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ μικραί, καθέτως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Ἀκόσμητος.

Βπ18 - ἀρ. 28 Μόνωτον φιαλίδιον (πίν. 118).

Ὑψος 0.046 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.077 μ., διάμετρος στομίου 0.123 καὶ 0.131 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.05 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος μικρά, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένος, λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψωμένη καταλήγει κάτωθεν αὐτοῦ.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοκαστανοῦ χρώματος. Βάσις καὶ λαβὴ ὁλόβαφοι. Κάτωθεν τοῦ χείλους τέσσαρες δακτύλιοι, ὡς καὶ πέριξ τῆς βάσεως. Ἐπὶ τοῦ χείλους γραμμίδια εἰς μικρὰς ἀποστάσεις.

Διὰ παρόμοια σχήματα φιαλίδων, Prosymna II, εἰκ. 692, 693 καὶ εἰκ. 373, ἀρ. 849, 856, ΥΕ III. Khalkis, πίν. 19, ἀρ. 473 Α', ΥΕ IIIA-B.

Βπ18 - ἀρ. 29 Λεκανὶς μετὰ πλαγίας προχοῆς (πίν. 118).

Ὑψος 0.046 μ., διάμετρος στομίου 0.103 μ., διάμετρος βάσεως 0.058 μ., περίμετρος 0.365 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.019 μ., μῆκος λαβῶν 0.055 μ.

Ἐλλείπουν ἓν μέγα τεμάχιον ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ δύο μικρά. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Πυθμὴν πεπλατυσμένος, κορμὸς περὶ τὴν βάσιν κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω ἀπὸ τοῦ μέσου ὕψους τοῦ ἀγγείου, χεῖλος πεπλατυσμένον σχηματίζει ὀριζοντίαν στεφάνην περὶ τὸ εὐρὺ στόμιον μετὰ πλαγίας γεφυρωτῆς προχοῆς, δύο λαβαί τοξοειδεῖς ὀριζόντιαι ἐπὶ τῶν χειλέων τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Κάτωθεν τῆς βάσεως δύο δακτύλιοι. Ταινία καὶ λεπτοὶ δακτύλιοι κοσμοῦν τὸν κορμόν. Τὰ χεῖλη καὶ αἱ λαβαί ὁλόβαφα.

Χρόνοι ΥΕ IIIB. Furumark, εἰκ. 15, ἀρ. 301, ΥΕ IIIB. Prosymna II, εἰκ. 258, ἀρ. 680 καὶ εἰκ. 333, ἀρ. 734 ἐκ τῶν ΥΕ III περιόδου

(πιθανῶς Β). Khalkis, πίν. 19, ἀρ. 465, ΥΕ IIIB πρὸς Γ. Attica, πίν. 10, ἀρ. 13 (Βουρβάτσι).

Βπ18 - ἀρ. 30 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 118).

Ὑψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.065 μ., περίμετρος 0.335 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.012 μ., ὕψος λαβῶν 0.018 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα ἕως πέντε τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς χαμηλός, χεῖλος ἐκτρεπόμενον καὶ σχηματίζον πλατεῖαν ἐπικλινῆ στεφάνην. Καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις ἐτέθησαν τρεῖς μικραὶ τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ λαβαί.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ ἐρυθροποῦ χρώματος. Τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι εἰς τὸ κέντρον τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως καὶ τέσσαρες κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτῆς. Βραχῶδες ὁλόβαφον στοιχεῖον κοσμεῖ τὴν κυρίαν διακοσμουμένην ζώνην καὶ ἐπάλληλοι δακτύλιοι κοσμοῦν τὴν ρίζαν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὴν περιφέρειαν τῆς βάσεως. Ὁ λαιμὸς καὶ τὰ χεῖλη ὁλόβαφα.

Chamber Tombs, πίν. LI, ἀρ. 13, ΥΕ III. Prosymna II, εἰκ. 557, ἀρ. 966, ΥΕ III (πιθανῶς Β). Attica, πίν. 11, ἀρ. 5 (Πικέρμι). Furumark, εἰκ. 11, ἀρ. 85, ΥΕ IIIA-2 ἕως IIIB. Χρόνοι : Πρώιμοι ΥΕ IIIB.

Βπ18 - ἀρ. 31 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 118).

Ὑψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., περίμετρος 0.257 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.09 μ., ὕψος λαβῶν 0.014 μ.

Ἐλλείπει ἡ μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑποτυπώδης, χεῖλος ἐκτρεπόμενον σχηματίζον πλατεῖαν ἐπικλινῆ στεφάνην, λαβαί τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι εἰς συμμετρικὰς μεταξὺ των ἀποστάσεις.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφθησαν πέντε ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἐξ δακτύλιοι περι-

βάλλουν τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸ κάτω τμήμα αὐτοῦ, ἄνωθεν τούτων βραχῶδες ὀλόβαφον κόσμημα. Ἕτεροι δακτύλιοι περιβάλλουν τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ. Τὸ χεῖλος ὡς καὶ αἱ λαβαὶ ὀλόβαφα.

Ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 30 ἀγγεῖον. Πρώιμοι ΥΕ ΙΙΒ χρόνοι.

Βπ18 - ἀρ. 32 Θήλαστρον (πίν. 11α).

Ὑψος 0.099 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.132 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.284 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ., μήκος προχοῆς 0.044 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψωμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς καταλήγων εἰς εὐρὺ στόμιον, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω. Λαβὴ ταινιόσχημος τοξοειδὴς ἐπὶ τοῦ χείλους τεθειμένη. Πλαγία προχοὴ λεπτυνομένη πρὸς τὸ στόμιον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος.

FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 160, εἶναι κατὰ τι ἀρχαιότερον. Τὸ ἐλευσινιακὸν παράδειγμα εἶναι περισσότερον ἐξειλιγμένον καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ

εὑρεθέντα ἀγγεῖα τὸ θέτουν εἰς ΥΕ ΙΙΒ χρόνους. Ὅρα καὶ Βπ16-19.

Βπ18 - εἰδ. 2 Εἰδώλιον τύπου Φ (πίν. 10γ).

Ὑψος 0.135 μ., πλάτος 0.05 μ., ὕψος βάσεως 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνικὴ κοίλη κάτω, τὸ ὑπὸ τὴν ὀσφύν τμήμα ὑψηλὸν συμπαγὲς κυλινδρικόν, κορμὸς πεπλατυσμένος ἑλλειπτικὸς, πλαστικοὶ μαστοί, τριγωνικὴ πτηνόσχημος κεφαλὴ μὲ προεξέχουσιν ἀκροφύα. Εἰς τὴν ὀπισθίαν ὀψιν καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἕως τοῦ κάτω τμήματος τῆς ράχεως διήκει ἐπίμηκες ἐξόγκωμα, ὑποδηλοῦν πλόκαμον κόμης.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἀποτελουμένη ἐκ παραλλήλων καμπύλων γραμμῶν τερματιζομένων διὰ δακτυλίου κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ καὶ διὰ δύο δακτυλίων κατὰ τὴν ὀσφύν. Ἡ κορυφὴ τῆς κεφαλῆς ὀλόβαφος. Ἰχνη χρώματος εἰς τὴν βάσιν καὶ τὸ κυλινδρικὸν τμήμα.

Βπ18 - εἰδ. 3 Εἰδώλιον.

Μικρὸν τμήμα τοῦ εἰδωλίου τούτου διεσώθη ἀρκετὸν ἵνα ὑποδείξῃ ὅτι ἦτο τοῦ τύπου Ψ.

Τὰ εἰς τὸν τάφον εὑρεθέντα ἀγγεῖα ἀνάγονται εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὰ εἰδώλια καὶ ὁ τάφος πρέπει νὰ ἀναχθοῦν εἰς τὴν περιόδον ἐκείνην.

Τάφος Βπ19

(πίν. Β).

Διαστάσεις : μήκος 2.60 μ. περίπου, πλάτος 1.30 μ. περίπου.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Βορρᾶν τοῦ Βπ18 καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σχεδὸν τοῦ ἐδάφους εὑρέθησαν τὰ ὑπολείμματα τοῦ τάφου Βπ19 (ὄρα πίν. Β).

Εἰς τὴν περιοχὴν του εὑρέθησαν ὀλίγα τρίμματα παιδικῶν ὀστῶν καὶ εἰς ἄσχος (ὑπ' ἀρ. 33), τὰ εἰδώλια ὑπ' ἀρ. 4 καὶ 5 καὶ κομβίον ἐκ στεατίτου τοῦ τελευταίου μετὰ λαιμοῦ τύπου.

Τὰ κτερίσματα αὐτὰ προφανῶς ἀνάγουν τὸν τάφον εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου.

Βπ19 - ἀρ. 33 Ἀσκοειδὲς ἀγγεῖον (πίν. 11α).

Ὑψος 0.053 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.074 μ.,

διάμετρος ἑλλειπτικοῦ στομίου 0.021 καὶ 0.029 μ., περίμετρος 0.233 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Εὐρέθη εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ τάφου. Συγκεκολλημένον ἐκ πολλῶν τεμαχίων· ἐλλείπουν ἐν μέγα τεμάχιον κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ λαιμοῦ καὶ ἕτερον μικρότερον κατὰ τὸν κορμόν.

Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς ἐλλειπτικός, χεῖλος ὀξύ. Λαβὴ ταινιόσχημος τοξοειδὴς ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ χείλους τερματίζεται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοκαστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς ἐκατέρωθεν κοσμεῖται διὰ τεσσάρων καμπύλων ταινιῶν. Ἐπὶ τῆς ράχεως τῆς λαβῆς ἐγράφησαν μικραὶ παράλληλοι γραμμαί.

Ἀσκοειδῇ τοῦ τύπου τούτου ἀγγεῖα κατεσκευάζοντο ἀπὸ τῆς ΥΕ IIB μέχρι καὶ τῆς ΥΕ IIIG περιόδου. Ἡ ὑποτυπώδης διακόσμησις, τὸ εὐρύ του στόμιον καὶ ἡ εἰς εὐθεῖαν γραμμὴν τερματιζομένη οὐρὰ του ὑποδεικνύουν προχωρημένους χρόνους τῆς ΥΕ IIIB περιόδου διὰ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο (Ἐλευσίς, σ. 126, εἰκ. 106, ἀρ. 370. Prosymna II, εἰκ. 305, ἀρ. 745 καὶ Attica, πίν. 16, ἀρ. 11).

Βπ19 - εἰδ. 4 Εἰδώλιον τύπου Φ (πίν. 10γ).

Ὑψος 0.117 μ., πλάτος 0.046 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνικὴ κοίλη, κάτω τμήμα σώματος κυλινδρικόν, κορμὸς κυκλικὸς πεπλατυσμένος, μαστοὶ πλαστικῶς δεδηλωμένοι, κεφαλὴ πτηνόσχημος τριγωνικὴ, ρὶς διήκουσα ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τῆς σιαγόνας. Εἰς τὴν ὀπισθίαν ὀψιν ἐπίμηκες ἐξόγκωμα, ἀπὸ τοῦ κάτω τμήματος τῆς ράχεως μέχρι τοῦ ἄνω τμήματος

τῆς κεφαλῆς, ὑποδεικνύει μακρὸν πλόκαμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κυματοειδεῖς σχεδὸν παράλληλοι γραμμαὶ λοξῶς γεγραμμέναι καλύπτουν τὸν κορμὸν ἀπὸ τοῦ δακτυλίου τοῦ λαιμοῦ. Μερικαὶ ἀπὸ τὰς λοξὰς γραμμὰς τοῦ κορμοῦ συνεχίζονται εἰς τὸ κυλινδρικὸν κάτω τμήμα τοῦ εἰδωλίου μέχρι τῆς βάσεως. Δύο στιγμαὶ ἐκατέρωθεν τῆς ρινὸς ὑποδεικνύουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἡ κόμη ἀποδίδεται διὰ συμπαγοῦς χρώματος καλύπτοντος τὴν τριγωνικὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς.

Βπ19 - εἰδ. 5 Εἰδώλιον τύπου Ψ (πίν. 10γ).

Ὑψος ὡς συνεπληρώθη 0.111 μ., πλάτος μέγιστον 0.042 μ., ὕψος κυλινδρικοῦ τμήματος 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., ὕψος κεφαλῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπει μέρος τοῦ κυλινδρικοῦ τμήματος. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Κάτω τμήμα σώματος κυλινδρικὸν ὑψηλὸν κοῖλον εὐρυνόμενον πρὸς τὰ κάτω, κορμὸς βραχὺς ὀλίγον πεπλατυσμένος με πλάγια πτερύγια ἀντὶ ὑψωμένων χειρῶν, λαιμὸς δυσαναλόγως ὑψηλός, κεφαλὴ πτηνόσχημος, ρὶς προεξέχουσα, πόλος εὐρὺς κοῖλος εἰς τὸ ἄνω μέρος.

Διακόσμησις διὰ μελανοκαστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς μετὰ τὰ πτερύγια περιγράφονται ὑπὸ γραμμῆς καὶ τὸ σῶμα πληροῦται ὑπὸ παραλλήλων καθέτων γραμμῶν. Αἱ γραμμαὶ αὐτὰι τερματίζονται ἄνω δι' ὀριζοντίας γραμμῆς γραφείσης εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ κάτω κατὰ τὴν ὀσφὺν δι' ἐτέρας ὀριζοντίας γραμμῆς. Ἐξ αὐτῆς ἀρχονται κατακόρυφοι γραμμαί, μία εἰς ἐκάστην ὀψιν, διὰ τῶν ὁποίων κοσμεῖται τὸ κυλινδρικὸν τμήμα τοῦ εἰδωλίου.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Εἰς τὸν τομέα Β ἀπεκαλύφθησαν ἐν ὄλῳ 29 ὑπολείμματα ταφῶν, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων ἀνήκουν εἰς πυρὰς μικρῶν ἢ μεγάλων διαστάσεων. Τινὲς τούτων ἀσφαλῶς εἶναι κατάλοιπα καύσεως νεκρῶν, ἄλλαι δὲ ἴσως κατάλοιπα ἐναγισμῶν. Ὀλίγαι διέσωσαν μερικὰ τῶν κτερισμάτων ἢ τῶν προσφορῶν, ἄλλαι δὲ πάλιν διετήρησαν ἴχνη μόνον τῶν πυρῶν καὶ ὄστρακα. Αἱ τελευταῖαι ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ προφανῶς εἶχον μερικῶς ἀφανισθῇ.

Ἀπόθεσις εἰς σαρκοφάγους καὶ λάρνακας ὡς καὶ ἐγχυτρισμοὶ ἀποτελοῦν συνήθη τρόπον ταφῆς.

Πυρὰ Ββ (= Β1)

(πίν. Β).

Ἡ πυρὰ αὕτη ἀπεκαλύφθη περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῆς περιοχῆς. Κατελάμβανε χῶρον ἑλλειπτικοῦ σχήματος, διαμέτρων 0.75 μ. καὶ 0.60 μ. Τὸ ὑπὸ τὴν μελανὴν καμένην ἐπίχωσιν χῶμα, πάχους 0.30 μ., ἦτο ἰσχυρῶς πυρακτωμένον. Τοῦτο, ὡς καὶ ὀλίγα πυρακτωμένα ὀστάρια, εὐρεθέντα εἰς τὸ ἐπιφανειακὸν μελανόν της χῶμα, ἀποδεικνύουν ὅτι εἰς τὴν πυρὰν αὐτὴν ἔχομεν κατάλοιπα καύσεως παιδίου. Ὅστρακα πολὺ κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς πυρᾶς καὶ ἀνήκοντα εἰς ληκύθιον ἀποτελοῦν τὸ μόνον κτέρισμα τῆς ταφῆς.

Περὶ τὰ 0.90 μ. ἀπὸ τὴν πυρὰν καὶ εἰς βάθος 0.25 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν τὸ πινάκιον ὑπ' ἀρ. 35, αἱ μικραὶ κύλικες ὑπ' ἀρ. 36, 37 καὶ 38 καὶ τὰ φιαλίδια ὑπ' ἀρ. 39 καὶ 39α.

Ββ - ἀρ. 35 Ταινιωτὸν πινάκιον (πίν. 195γ).

Ὑψος 0.043 μ., διάμετρος 0.217 μ., διάμετρος βάσεως 0.086 μ., περίμετρος 0.682 μ., μῆκος λαβῶν 0.10 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.023 μ.

Ἐλλείπουν τεμάχια ἐκ τοῦ χεῖλους καὶ τοῦ κορμοῦ τὰ ὁποῖα ἔχουν συμπληρωθῇ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, χεῖλος πεπλατυσμένον, δύο λαβαὶ ταινιόσχημοι τεθειμέναι ὀριζοντίως ἐπὶ τοῦ χεῖλους καὶ ἀπολήγουσαι εἰς προεξοχάς.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐξωτερικὴ περὶ τὴν βάσιν ἐπιφάνεια τοῦ πινακίου κοσμεῖται διὰ πέντε ὁμοκέντρων δακτυλίων. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πινακίου καὶ αἱ λαβαὶ ὁλόβαφα.

Ββ - ἀρ. 36 Κύλιξ ὑψίπους (πίν. 195β).

Ὑψος 0.056 μ., διάμετρος στομίου 0.089 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.282 μ., ὕψος ποδὸς 0.031 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς κοίλη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, πούς ὑψηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κυρτούμενον ἐσωτερικῶς.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ββ - ἀρ. 37 Κύλιξ ὑψίπους (πίν. 195β).

Ὑψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.088 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.28 μ., ὕψος ποδὸς 0.035 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς κοίλη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, πούς ὑψηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κυρτούμενον ἐσωτερικῶς.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ββ - ἀρ. 38 Κύλιξ ὑψίπους (πίν. 195 β).

Ὑψος 0.059 μ., διάμετρος στομίου 0.092 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.28 μ., ὕψος ποδὸς 0.038 μ.

Ἐλλείπει ἓν μέγα τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς κοίλη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, πούς ὑψηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ββ - ἀρ. 39 Φιαλίδιον (πίν. 195β).

Ὑψος 0.029 μ., διάμετρος στομίου 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.183 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀπο-
τριβόμενος.

Βάσις δακτυλίοσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρι-
κός, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, στόμιον
εὐρύ.

Τὸ ἀγγεῖον ὁλόκληρον καλύπτεται ὑπὸ κα-
στανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος.

Ββ - ἀρ. 39α Φιαλίδιον (πίν. 195β).

Ὑψος 0.031 μ., διάμετρος 0.086 μ., διάμε-
τρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.276 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμήμα τῆς βάσεως. Πη-
λὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δακτυλίοσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος
πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ,
χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Ἰχνη καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος δια-
κρίνονται εἰς τὸν κορμόν.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῇ ἐὰν τὰ ἀγγεῖα αὐτά, ὑπ' ἀρ. 35 - 39α, ἀνήκουν εἰς τὴν
πυρὰν Ββ (= Β1) καὶ ἐὰν εἶχον ἀποτεθῇ ὡς κτερίσματα. Εἶναι ἐν τούτοις δυνατόν νὰ
ὑποτεθῇ ὅτι παρασυρθέντα ὑπὸ τῶν ἀρότρων εὐρέθησαν εἰς τὸν χῶρον τῆς πυρᾶς. Εἰς τὸν
πίνακα κτερισμάτων πυρῶν περιλαμβάνομεν αὐτὰ ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν πυρὰν Ββ. Φαί-
νεται ὅτι ἀνάγονται εἰς τὴν αὐτὴν γενικῶς χρονικὴν περίοδον, ἥτοι εἰς τὰ μέσα ἢ
τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Τὸ ταινιωτὸν πινάκιον, ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 39 φια-
λίδιον, εἶναι δυνατόν νὰ τεθοῦν εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ἥτοι πρὸς τὸ τέλος τοῦ
5ου π.Χ. αἰῶνος, οἱ χρόνοι δὲ αὐτοὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸ κατώτατον δυνατόν χρονολο-
γικὸν ὄριον διὰ τὴν πυρὰν (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 72, εἰκ. 122, διὰ τὸ ταινιωτὸν πινά-
κιον, καὶ Agora XII, πίν. 35, ἀρ. 982 καὶ σ. 305, περὶ τὸ 460 π.Χ., διὰ τὰς ὑψίποδας
κύλικας, καὶ πίν. 33, ἀρ. 854 καὶ 871, σ. 297 καὶ 298, περὶ τὸ 450 - 400 π.Χ., διὰ τὰ
φιαλίδια).

Πυραὶ Βγ καὶ Βδ (= Β2 καὶ Β3)

Ἰχνη μόνον τῶν πυρῶν τούτων εὐρέθησαν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ρείθρου τοῦ ἀνα-
τολικοῦ τμήματος τοῦ τομέως. Οὐδὲν λείψανον διεσώθη εἰς τὰ ὀλίγα μελανὰ χρώματα
τῆς περιοχῆς των.

Πυρὰ Βε (= Β4)

(πίν. Β).

Ἡ πυρὰ Βε εὐρέθη εἰς βάθος 0.15 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ παρὰ τὸ
βορειοδυτικὸν ἄκρον τῆς πυρᾶς Ββ. Ὁ ὕπερθεν αὐτῆς χῶρος, ὡς καὶ μέρος τῆς ἐπιφα-
νείας τῆς, εἶχον διαταραχθῇ ὑπὸ ἀρότρων. Εἶχε σχῆμα κυκλικὸν καὶ ἡ μεγίστη διά-
μετρος τοῦ διασωθέντος τμήματος ἀνήρχετο εἰς 0.55 μ. Ὁστάρια καμένα, προφα-
νῶς παιδικά, εὐρέθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ χώρου τῆς πυρᾶς ὡς καὶ ἡ λήκυθος ὑπ'
ἀρ. 40. Προφανῶς καὶ ἐδῶ ἔχομεν ὑπολείμματα καύσεως παιδίου.

Βε - ἀρ. 40 Λήκυθος μὲ κισσόν (πίν. 194α).

Ὑψος 0.154 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερι-
κῇ 0.02 μ., ἐξωτερικῇ 0.035 μ., διάμετρος βά-

σεως 0.038 μ., περίμετρος 0.168 μ., ὕψος λαι-
μοῦ 0.057 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς

φαιδόν ὑπὸ τῆς πυρᾶς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω καὶ σχηματίζων ἀκμὴν μὲ τὸν ἐλαφρῶς ἐπικλινῆ ὤμον, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Δακτύλιος περὶ τὴν βάσιν καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ,

πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν διακοσμουμένην ζώνην τοῦ κορμοῦ διακρίνεται θαλλὸς κισσοῦ μεταξὺ τριπλοῦ, ἄνω καὶ κάτω, δικτυωτοῦ ἐπὶ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Γενικῶς ἡ διακόσμησις ἔχει ἀποτριβή. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διασφύζεται διπλῇ σειρᾷ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

Ἡ λήκυθος θέτει τὴν πυρὰν περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν, πλὴν ταινίας μαιάνδρου, ὅρα Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1 καὶ σ.120 ἐκ τάφου τῶν μέσων περίπου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Λήκυθοι τοῦ τύπου τούτου ἀρχίζουν περὶ τὸ 470 π.Χ., ἡ κατασκευὴ των δὲ συνεχίζεται καὶ εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ὅρα καὶ Hesperia 22, 1953, σ. 71, ἀρ. 21. Γενικῶς διὰ τὸ ἐργαστήριον Beldam καὶ τὸ τῶν διαδόχων του, εἰς τὸ ὅποῖον ἀνήκει ἡ λήκυθος, ὅρα HASPELS, σ. 181 κέ., ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 22, εἰκ. 36, ἀρ. 2 καὶ σ. 23, ὅπου καὶ σχετική βιβλιογραφία.

Τάφος B5

Κεραμοσκεπῆς (πίν. Β).

Διαστάσεις : μῆκος διασωθὲν 1.22 μ., πλάτος 0.55 μ.

Προσανατολισμός : περίπου ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν.

Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως, 0.10 μ. κάτωθεν τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τοῦτο μόνον μέρος τῶν κεραμίδων τῆς ἀνατολικῆς, δυτικῆς καὶ νοτίας πλευρᾶς διεσφύζετο. Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου, τὸ ὅποῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ χῶμα, εὐρέθη σκελετὸς εἰς στάσιν τεταμένην μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς καὶ τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἀνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου εὐρέθη τὸ ληγύθιον ὑπ' ἀρ. 41.

B5 - ἀρ. 41 Σφαιρικὸν ληγύθιον (πίν. 194β).

Ύψος 0.073 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.011 μ., ἐξωτερικῇ 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαι-

ρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπολήγων εἰς εὐρὺ καλυκόσχημον στόμιον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν προσθίας μετόπης ἀφειθείσης εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Αὕτη ἐκοσμήθη μὲ ἀνθέμιον ἀποτριβὲν σχεδὸν πλήρως.

Πρῶτον ἡμισυ 4ου π.Χ. αἰῶνος (ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, πίν. 20α καὶ Olynthus V, πίν. 144, ἀρ. 448 καὶ 462).

Τάφος B6

Διαστάσεις : μήκος διασωθέν 1.40 μ., πλάτος 0.60 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ἀπλοῦς λάκκος ἐχρησίμευσεν ὡς τάφος ἐνήλικος τοῦ ὁποίου τὰ ὀστέα εἶχον τελείως καταστραφῆ. Εὐρέθη εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν τμήμα τῆς περιοχῆς καὶ παραπλεύρως τοῦ ρείθρου, τοῦ σχηματισθέντος ὑπὸ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων. Ἡ γειτνίασις αὐτῇ προφανῶς προεκάλεσε τὴν μεγάλην φθορὰν τῶν ὀστέων. Τμήματα μηριαίων ὀστέων μόνον διασώθηκαν, ἀποδεικνύοντα ὅτι ὁ τάφος ἀνήκεν εἰς ἐνήλικα. Πρὸς τούτοις τεμάχια καταστραφέντος μυροδόχου ἀγγείου, εὐρεθέντα εἰς τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἀνάγουν τὴν ταφὴν εἰς τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους. Δυστυχῶς καὶ τὰ ὀστρακα αὐτὰ εἶχον φθαρῇ οὐσιαστικῶς, ὥστε ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἀγγείου κατέστη ἀδύνατος.

Τάφος B7

Ἐγχυτρισμός (πίν. Β καὶ 196α).

Ὁ τάφος οὗτος κεῖται εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τοῦ τομέως καὶ περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Νότον τῆς σαρκοφάγου B18. Ἀποτελεῖ καλὸν παράδειγμα ἐγχυτρισμοῦ καὶ εὐρέθη περὶ τὰ 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἡ ὁποία προφανῶς εἶχε ταραχθῆ ὑπὸ ἀρότρων. Διὰ τοῦτο ἡ ἄνω πλευρὰ τοῦ ἀγγείου εἶχε θραυσθῆ καὶ τὰ τεμάχια τῆς εἶχον ἀφανισθῆ. Εὐτυχῶς ἡ κάτω πλευρὰ τοῦ καὶ τὸ περιεχόμενον διατηρήθησαν εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν καὶ παρέχουν σαφῆ εἰκόνα τῆς ταφῆς. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀγγείου εὐρέθησαν ὀστάρια παιδικὰ καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 42 - 45. Προφανῶς ὁ B7 εἶναι παιδικὸς τάφος.

B7 - ἀρ. 42 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 196β).

Ὑψος 0.104 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.146 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.034 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς χαμηλῆ, κορμὸς κυλινδρικός εὐρὺς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ἐχινόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁλόκληρος ὁ κορμὸς, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B7 - ἀρ. 43 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 196β).

Ὑψος 0.157 μ., διάμετρος στομίου 0.029 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.147 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ., ὕψος λαβῆς 0.034 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον (chimney mouth), λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφη ἡ παράστασις. Ταύτην ἀποτελοῦν δύο μορφαὶ ἰσάμεναι πρὸ καὶ ὀπισθεν κιονοσχήμου βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἱσταται σφίγξ. Ὅπισθεν τῶν ἰσταμένων μορφῶν

κίων. Αἱ μορφαὶ ἐγράφησαν διὰ καστανερύθρου χρώματος καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγγαράξεων. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως ἐγράφη διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

B7 - ἀρ. 44 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος.

Ύψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσης ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου,

ὀλόβαφα. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως χωριζόμενα ὑπὸ κατακορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς εἶναι ὀλόβαφα (ὄρα τὴν γενικὴν εἰκόνα τοῦ ἐγχυτρισμοῦ, πίν. 196α).

B7 - ἀρ. 45 Φιαλίδιον.

Ύψος 0.052 μ., διάμετρος στομίου 0.073 μ.

Σφίζεται πλήρως. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός ἀβαθής, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος (ὄρα τὴν γενικὴν εἰκόνα τοῦ ἐγχυτρισμοῦ, πίν. 196α).

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 43 χρονολογεῖται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 33. Διὰ παρόμοιον σχῆμα, Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 29 καὶ σ. 76. HASPELS, πίν. 48, ἀρ. 3 καὶ 5 καὶ σ. 167 καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E1 καὶ σ. 122). Εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον πρέπει νὰ τεθοῦν καὶ αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 42 καὶ 44 (τοῦ ἐργαστηρίου Beldam ἢ τοῦ διαδεχθέντος αὐτό), ἐνῶ τὸ φιαλίδιον ὑπ' ἀρ. 45 εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Διὰ παρομοίας ληκύθους ὄρα Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 20 καὶ 23, σ. 73, καὶ V, πίν. 50, ἀρ. 34. Διὰ τὸν τύπον τοῦ φιαλιδίου, τοῦ ὁποῦ ἡ κατασκευὴ συνεχίσθη καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὄρα Olynthus XIII, πίν. 224, ἀρ. 790. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγχυτρισμὸς δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἢ περὶ τὰ μέσα αὐτοῦ. Τὸ σχῆμα τῆς ληκύθου ὑπ' ἀρ. 43 ὁμοιάζει πρὸς τὰ τῶν ληκύθων τοῦ Αἰμονος, ὁ ὁποῖος μάλιστα εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν ἀγγείων τοῦ ἐχρησιμοποῖει πολὺ τὸ θέμα τῆς Σφιγγός.

Περὶ τὰ 0.75 μ. πρὸς Βορρᾶν τοῦ B7 καὶ μεταξὺ τοῦ ἐγχυτρισμοῦ τούτου καὶ τῆς παρίνης σαρκοφάγου B18, σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, εὑρέθη ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 46. Κατὰ περίεργον συγκυρίαν ἡ λήκυθος εἶναι ἀκεραία καὶ ὁ χρωματισμὸς τῆς διατηρεῖται πλήρως. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ εἰς ποίαν ταφὴν ἀνήκει ἢ καὶ πόθεν εἶχε κατολισθήσει εἰς τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρέθη. Πρὸς ἀποφυγὴν περισσοτέρων ὑποδιαίρέσεων, τὴν περιγράφομεν εὐθὺς ἀμέσως.

B - ἀρ. 46 Μελαμβαφὴς λήκυθος (πίν. 196β).

Ύψος 0.14 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.167 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.041 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής χαμηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς

ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὅλον τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τοῦ ὤμου καὶ τοῦ λαιμοῦ, καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώ-

ματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ λήκυθος δύναται νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. (Ὅρα καὶ Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 33 καὶ σ. 76.)

Τάφος B8

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Β καὶ 197).

Διαστάσεις : μῆκος 2.20 μ., πλάτος 0.80 μ., βάθος 0.18 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Εὐρέθη εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως. Τὸ κάλυμμα τῆς σαρκοφάγου ἀπετελεῖτο ἀρχικῶς ἐκ τριῶν πλακῶν δύο τῶν ὁποίων, κατὰ τὰ ἄκρα, εἶχον ἀφεθῇ εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Ἡ μεσαία εἶχεν ἀφαιρεθῇ καὶ διὰ τοῦ δημιουργηθέντος ἀνοίγματος ὁ τάφος ἐσυλήθη. Τότε φαίνεται ὅτι ἡ μεσαία πλάξ ἐθραύσθη καὶ τὰ τεμάχια τῆς ἐτέθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν προτέραν των θέσιν. Εἰς τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη, ἐνεσφηνώθησαν μικροὶ λίθοι. Δυστυχῶς τὸ περιεχόμενον τῆς εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ μόνον εὔρημα ἦτο μικρὸν τεμάχιον στλεγγίδος χαλκῆς καὶ ὀλίγα ὄστρακα μελανομόρφου ληκύθου. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τὴν λάρνακα εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ λείψανον ἄρρενος. Οἱ χρόνοι τῆς ταφῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὁρισθοῦν πλήρως, τὰ ὀλίγα ὅμως ὄστρακα τῆς μελανομόρφου ληκύθου ὑποδεικνύουν τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν ταραχθεῖσαν ταφήν.

Τάφος B9

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Β, 198α καὶ 199, σχέδιον 5).

Διαστάσεις : μῆκος 1.80 μ., πλάτος 0.53 μ., βάθος 0.55 μ.

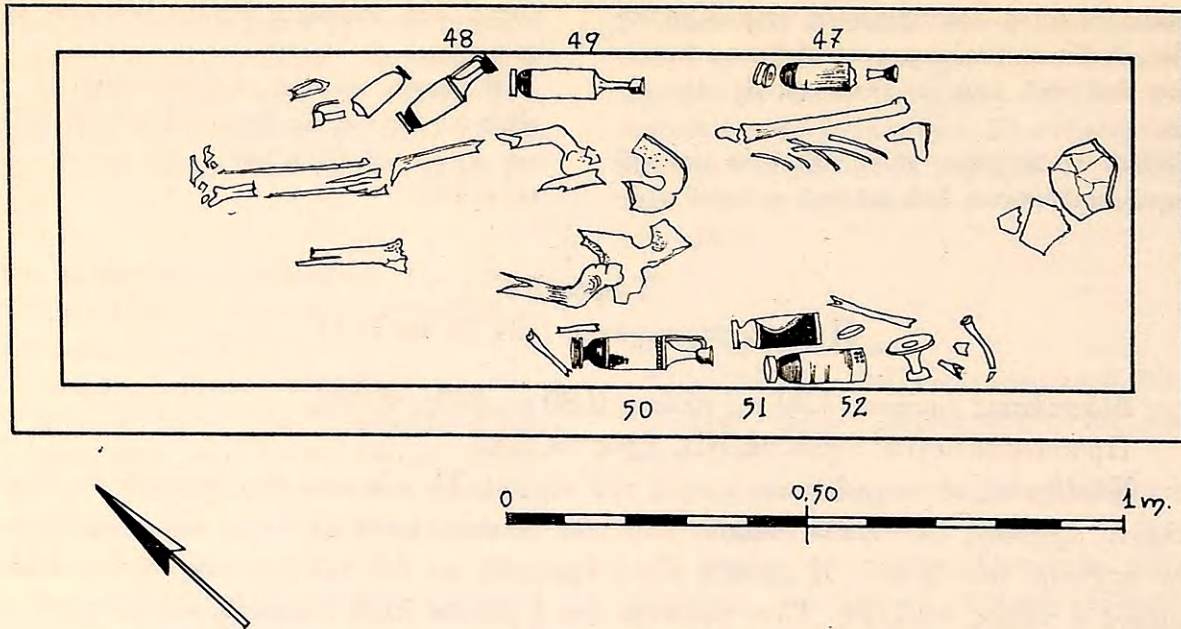
Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ πλάτους τοῦ τομέως καὶ ἀμέσως πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ τάφου Βπ16 εὐρέθη ἡ σαρκοφάγος Β9 ἄριστα διατηρημένη, μολοντί τὸ κάλυμμα τῆς εὐρέθη μόνον 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐκ δύο πλακῶν ($1.19 \times 0.80 \times 0.19$ μ. καὶ $1.11 \times 0.80 \times 0.12$ μ.), μία τῶν ὁποίων προφανῶς εἶχε μετακινηθῇ καὶ τοποθετηθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς θέσιν. Τότε φαίνεται ὅτι ἐθραύσθη μία τῶν γωνιῶν τῆς (πίν. 198α). Ἡ σαρκοφάγος εὐρέθη πλήρης λεπτοῦ ἀμμουδεροῦ χρώματος, τὸ ὁποῖον εἶχε διεισδύσει διὰ τῆς μεταξὺ τῶν πλακῶν τοῦ καλύμματος ρωγμῆς.

Εἰς τὸν πυθμένα τῆς εἶχεν ἀποτεθῇ ἐκτάδην τὸ λείψανον ἀνδρὸς ἐνήλικος (πίν. 199 καὶ σχέδιον 5). Περὶ τὸν σκελετὸν εὐρέθησαν ἑπτὰ λήκυθοι, τέσσαρες κατὰ μῆκος τῆς δεξιᾶς καὶ τρεῖς κατὰ μῆκος τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς. Μία τούτων, ἐκ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, εἶχε φθαρῇ πλήρως καὶ ἡ συγκόλλησίς τῆς δὲν κατέστη δυνατή.

Κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς καὶ εἰς ἑκτασιν 0.35 μ. εὐρέθη ἐλαφρὸν στρῶ-

Σχέδιον 5. Κάτοψις τῆς παρίνης σαρκοφάγου B9 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

μα καμένου χρώματος, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εὐρέθησαν ἵχνη ὀστέων. Προφανῶς πρόκειται περὶ καταλοίπων ἐναγισμοῦ.

B9 - ἀρ. 47 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 198β).

Ύψος 0.153 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.021 μ., ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.142 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς τερματιζόμενος κάτω εἰς πόδα κιονόσχημον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς οὐχὶ πολὺ ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν διακοσμουμένην κυρίαν ζώνην ἐγράφησαν τρία μελανόμορφα ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως ἐντὸς ἀψιδωτοῦ λευκοῦ περιγράμματος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων κατακόρυφοι μελαναὶ φυλλοειδεῖς γραμμαί. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B9 - ἀρ. 48 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 198β).

Ύψος 0.155 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.02 μ., ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.046 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερὴς, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ὀξεῖα ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου· λαιμὸς μᾶλλον χαμηλός, στόμιον καλυκόσχημον, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ἐγράφη διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος, μετ' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τῆς ὀψεως παρίστανται τρεῖς γυναικεῖαι μορφαὶ καθήμεναι ἐπὶ δίφρων. Ἡ μεσαία παίζει λύραν, ἐνῶ αἱ ἄλλαι δύο φαίνεται ὅτι ἀκροῶνται. Μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὸ ὕψος τῆς

κεφαλῆς διπλῇ σειρᾷ στιγμῶν ὡς κλάδος (κληματίς). Ὑπεράνω τῆς παραστάσεως δύο ἡμιδακτύλιοι καὶ ἄνωθεν αὐτῶν διπλῇ σειρᾷ ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἐγράφη σειρὰ στιγμῶν.

B9 - ἀρ. 49 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 198β).

Ὑψος 0.198 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.168 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.065 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ δύο τεμάχια τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς στενούμενος κάτω, ὤμος ἐπικλινὴς πρὸς ἐπίπεδον σχηματίζων ἀκμὴν μετὰ τοῦ κορμοῦ. Λαιμὸς λεπτὸς καὶ ὑψηλός, στόμιον ὑψηλὸν σωληνώσχημον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας καὶ δακτυλίου, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ἐπὶ τῆς ὀψέως εἶναι λίαν ἐφθαρμένη. Διακρίνεται μία γυναικεία μορφή καθήμενη καὶ παίζουσα λύραν, γεγραμμένη με μέλαν καὶ λευκὸν χρῶμα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως δύο ἐπάλληλοι ἡμιδακτύλιοι καὶ ἕτερος εἰς μικρὰν ἀπὸ τούτων ἀπόστασιν καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς. Τὸ μεταξὺ αὐτῶν διάκενον καλύπτεται ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Τὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου κόσμημα δυσδιάκριτον, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἐναπομείναντα ἔχνη φαίνεται ὅτι ἦτο διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B9 - ἀρ. 50 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 198β).

Ὑψος 0.195 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.174 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.064 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ταπεινὸν δακτύλιον ἄνωθεν τῆς βάσεως, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς πρὸς ἐπίπεδον ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνώσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος

ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ζευγῶν ἐγχαράκτων ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ἐγράφη δι' ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ λευκοῦ. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων καὶ τὰ γυνὰ μέρη τῶν μορφῶν διὰ λευκοῦ χρώματος. Ἐγράφησαν δύο γυναικεῖς ἐπὶ ἡμιόνων ἐκτέρωθεν μιᾶς καθήμενης γυναικείας μορφῆς, ἡ ὁποία παίζει λύραν. Μεταξὺ τῶν μορφῶν κλάδοι. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως πέντε ἡμιδακτύλιοι καὶ τριπλῇ σειρᾷ στιγμῶν ἀμελῶς γεγραμμένων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B9 - ἀρ. 51 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 198β).

Σφζόμενον ὕψος 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.175 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἐν τρίτον τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς κινερόρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει πόδα ὑποτυπώδη, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁ κορμός, πλὴν τοῦ ὤμου καὶ τοῦ λαιμοῦ, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ὡς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Διαχωριστικὴ μελανὴ γραμμὴ μεταξὺ ὤμου καὶ κορμοῦ, ὑπ' αὐτὴν ἐδαφόχρους δακτύλιος.

B9 - ἀρ. 52 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 198β).

Ὑψος 0.193 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.178 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.068 μ., ὕψος λαβῆς 0.043 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω ἀπολήγει εἰς ταπεινὸν δακτύλιον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς πρὸς ἐπίπεδον ὤμου,

λαιμός ύψηλός, στόμιον σωληνόσχημον. Μία λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις, ἐπὶ ἐδαφο-

χρόου ἐπιφανείας, δυσδιάκριτος διότι ἔχει ἀπολεπισθῆ μέγα μέρος τοῦ κορμοῦ. Διακρίνονται ἐπὶ τῆς ὀψέως δύο γυναικεῖαι μορφαὶ καὶ τὸ κάτω ἡμισυ τῶν ἵππων ἐνὸς τεθρίππου. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως ἐγράφησαν ἐξ δακτύλιοι καὶ μεταξὺ αὐτῶν τρεῖς σειραὶ ἐναλλασσομένων στιγμῶν.

Αἱ λήκυθοι φαίνεται ὅτι ἀνήκουν εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ εἰς τὰ ἐργαστήρια τὰ διαδεχθέντα τὸ τοῦ Beldam (ὄρα HASPELS, σ. 186 κέ., ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 33 καὶ εἰκ. 59 καὶ Olynthus XIII, σ. 72 - 73). Ὁ τύπος τῆς ὑπ' ἀρ. 47 ληκύθου μετὸν ραδινὸν κορμὸν καὶ τὴν παράστασιν ἀνθεμίων, ὡς καὶ ἄλλαι μελανόμορφοι λήκυθοι τοῦ τύπου τῶν ὑπ' ἀρ. 48 κλπ., κατὰ τὴν Σ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92, κατεσκευάζοντο καὶ μετὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 48 εὐρίσκει παράλληλον ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ θέμα τῆς κυρίας διακοσμήσεως εἰς ἀγγεῖον ἐκ τάφου τῆς ὁδοῦ Λένορμαν, ἀνῆκον εἰς τὴν ομάδα τοῦ Αἰμονος, Hesperia 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. Α4 καὶ σ. 115 - 116. Ὁ τάφος ἐτέθη εἰς τοὺς περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. χρόνους. Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ θέμα τῆς διακοσμήσεως ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 50 εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὸ δείγμα ὑπ' ἀρ. 31 ἀπὸ τὸν τάφον C16 τοῦ νεκροταφείου τοῦ Λεχαίου, καταλεγόμενον μεταξὺ τῶν ἀγγείων τοῦ Αἰμονος καὶ χρονολογούμενον περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. (Hesperia 37, 1968, πίν. 105, ἀρ. 31 καὶ σ. 357 - 358). Διὰ τὸν ζωγράφον τοῦ Αἰμονος ὄρα J. D. BEAZLEY, ABV, σ. 551 - 553 καὶ Hesperia 32, 1963, σ. 115, τάφος Α. Ἡ ὑπ' ἀρ. 51 λήκυθος ἴσως πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 - 450 π.Χ. χρόνους. Παρομοία λήκυθος ἐκ τῆς Ἀγορᾶς ἐχρονολογήθη περὶ τὸ 450 π.Χ. (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1119 καὶ σ. 314). Ἀλλὰ καὶ παλαιότερα δείγματα τοῦ τύπου εἶναι γνωστά (Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 33 καὶ σ. 76, τέλος 6ου ἢ ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Κατὰ ταῦτα ἡ χρονολόγησις τῶν ἀγγείων καὶ τῆς ταφῆς τῆς σαρκοφάγου περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος φαίνεται ὀρθή.

Τάφος B10

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Β καὶ 200α, 201α).

Διαστάσεις : μῆκος 2.28 μ., πλάτος 0.82 μ., βάθος 0.54 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Νότον τοῦ Β9 εὐρέθη ἡ σαρκοφάγος B10 εἰς χῶρον τοῦ τομέως, ὁ ὁποῖος εἶχε χρησιμοποιοῦν διὰ πυρᾶς καὶ σαρκοφάγους. Ἡ μόνη διασωθεῖσα πλάξ τοῦ καλύμματος εὐρέθη περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τεμάχια τῶν ἄλλων πλακῶν τοῦ καλύμματος εὐρέθησαν εἰς τὰ χώματα τὰ πληροῦντα τὴν σαρκοφάγον (πίν. 201α). Προφανῶς ὁ τάφος εἶχε συληθῇ καὶ οὐδὲν ἐκ τοῦ περιεχομένου του διεσώθη. Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι μέρος τῆς μεγάλης πυρᾶς Βσ εἶχε καλύψει τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τῆς σαρκοφάγου αἱ πλάκες τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν

γωνίαν ἐκείνην, εἶχον πυρακτωθῇ. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πυρά, ἡ ὁποία ἀνάγεται εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, θὰ ᾔτο μεταγενεστέρα τῆς ἐν τῇ σαρκοφάγῳ B10 ταφῆς, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος μὲ κατώτατον ὅριον τὸ 450 π.Χ.

Πυραὶ Βζ (= B11), Βη (= B12), Βθ (= B13) καὶ Βι (= B14)
(πίν. Β).

Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς σαρκοφάγου B10, σχεδὸν κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν ἔχνη πυρῶν. Εἰς τὰ μελανὰ χρώματα, πάχους 0.03 μ., τῆς μικρᾶς πυρᾶς Βη εὐρέθησαν τὰ τεμάχια τοῦ πινακίου ὑπ' ἀρ. 53. Οὐδὲν διεσώθη εἰς τὰς πυράς Βζ, Βθ καὶ Βι, τῶν ὁποίων αἱ θέσεις διακρίνονται εἰς τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως καὶ τῶν ὁποίων αἱ διάμετροι, ὑποδεικνυόμεναι ὑπὸ μελανῶν χωμάτων ἐλαχίστου πάχους, κυμαίνονται ἀπὸ 0.30 μ. μέχρι 0.55 μ. Προφανῶς αἱ πυραὶ αὗται εἶναι ὑπολείμματα ἐναγισμῶν, ἀφοῦ τὰ κάτωθεν αὐτῶν χρώματα δὲν εἶχον πυρακτωθῇ.

Βη - ἀρ. 53 Ταινιωτὸν πινάκιον (πίν. 200β).

Ύψος 0.028 μ., διάμετρος 0.078 μ., διάμετρος βάσεως 0.059 μ., μῆκος λαβῶν 0.068 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.022 μ., πλάτος λαβῶν 0.015 μ.

Ἐλλείπουν δύο μεγάλα καὶ τέσσαρα μικρότερα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, χεῖλος πεπλατυσμένον. Ἐπὶ τοῦ χεῖλους στερεοῦνται ὀριζοντίως δύο λαβαὶ ταινιόσχημοι προεκτεινόμεναι κατὰ τὰ ἄκρα.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως περιγράφεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ὡς καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ πυθμένος. Ἡ κυρία ὀψις τοῦ πινακίου κοσμεῖται δι' ἐξ ταινιῶν, ἐναλλάξ μελανῶν καὶ ἐρυθρῶν. Οὕτω σχηματίζονται ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐρυθρᾶς ταινίας τοῦ χεῖλους ἐξ κακότεχνα φυλλοειδῆ σχήματα ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ χρώματος. Ἐσωτερικῶς τρεῖς ὁμόκεντροι ταινίαι ἢ κύκλοι, εἰς τὸ κέντρον τῶν ὁποίων ἀκτινωτὸς κύκλος.

Ἡ χρῆσις τῶν ταινιωτῶν πινακίων διήρκεσεν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ὑπογεωμετρικῆς περιόδου μέχρι καὶ τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Τὰ ἀρχαιότερα φαίνεται ὅτι ἐκοσμοῦντο διὰ δακτυλίων ἐνῶ τὰ νεώτερα δείγματα διὰ ταινιῶν. Τὸ ὑπ' ἀρ. 53 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα YOUNG, σ. 163 κέ., ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 72, εἰκ. 122, Agora XII, πίν. 37, ἀρ. 1081 δι' ἀρχαιότερον δεῖγμα καὶ σ. 311 περὶ τὸ 450 π.Χ. καὶ Hesperia 20, 1951, σ. 112, ἐκ πυρῶν, πίν. 50β, ἀρ. 9, 10· πίν. 51α, ἀρ. 8, 9· πίν. 51 β, ἀρ. 8, 9, μέσα 4ου π.Χ. αἰῶνος, σ. 114 κέ.).

Τάφος B15

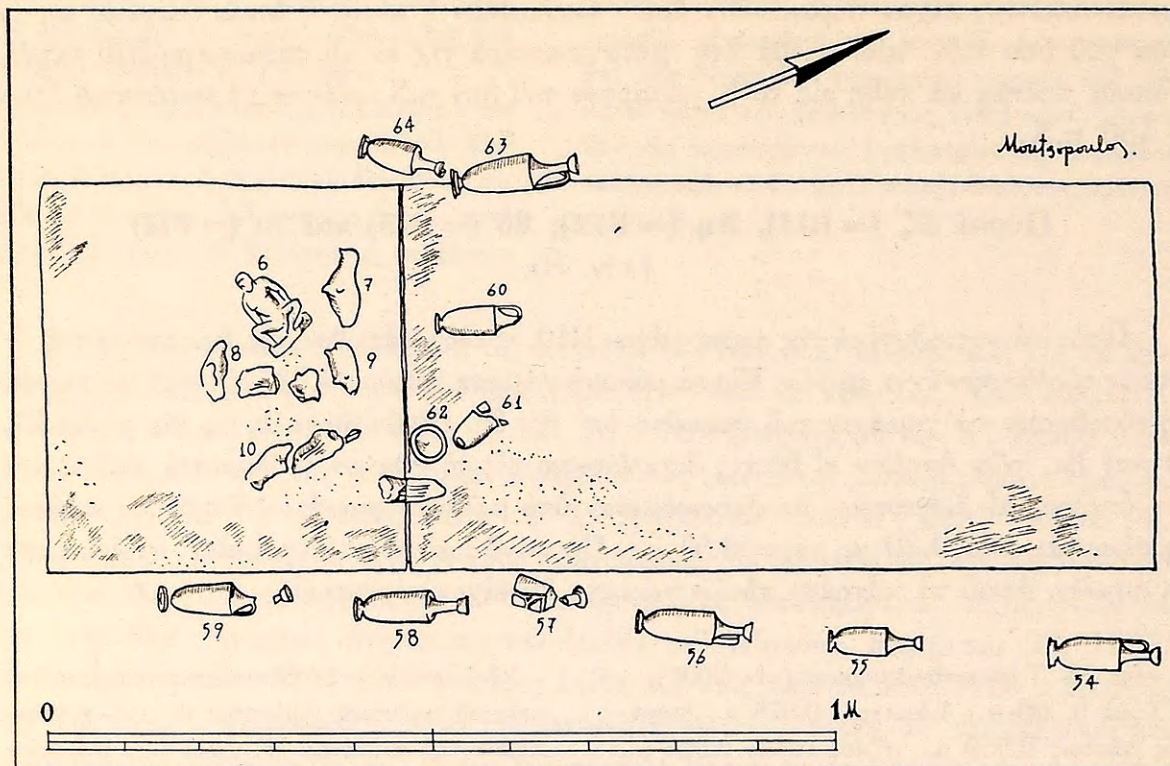
Κεραμοσκεπῆς (πίν. Β καὶ 201 β).

Διαστάσεις : μῆκος 1.80 μ., πλάτος 0.65 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη κατὰ τὸ ὅριον τοῦ τομέως Β καὶ ἀνατολικῶς τοῦ ἐγχυτρί-

Σχέδιον 6. Κάτοψις τοῦ καλύμματος καὶ θέσις τῶν κτερισμάτων τῆς πωρίνης σαρκοφάγου B17.

σμοῦ Γ6. Ὁ χώρος περιεκλείετο ὑπὸ σειρᾶς λίθων. Οὐδὲν εὑρέθη μετὰ τῶν ὀστέων, τὰ ὅποια ἀνῆκον εἰς ἐνήλικα ἄνδρα.

Τάφος B16

Ἐγχυτρισμός (πίν. Β).

Ἀνατολικῶς σχεδὸν τοῦ τάφου Βπ14 εὑρέθη πιθόσχημον ἀγγεῖον, τὸ ὁποῖον προφανῶς ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφὴν παιδίου. Τὸ ἀγγεῖον, ἀναγόμενον εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εὑρέθη μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εἰς διαλελυμένην σχεδὸν κατάστασιν. Ἡ συγκόλλησις καὶ ἀποκατάστασίς του δὲν κατέστη δυνατή. Οὐδὲν περιεῖχεν, οὔτε καὶ ὀστάρια, τοῦτο δὲ ὑποδεικνύει προφανῶς ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφὴν νηπίου.

Τάφος B17

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Β καὶ 202α, σχέδιον 6).

Διαστάσεις : μῆκος 1.38 μ., πλάτος 0.48 μ., βάθος 0.52 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ἡ σαρκοφάγος αὕτη, πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τῆς σαρκοφάγου Β9, εὑρέθη περὶ τὰ 0.25μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους μὲ τὸ κάλυμμά της ἄθικτον. Τοῦτο ἀπετελεῖτο

ἐκ δύο πλακῶν, μιᾶς μεγαλυτέρας (0.90×0.48 μ.) ἄνωθεν τοῦ βορείου τμήματος τῆς λάρνακος καὶ μιᾶς μικροτέρας (0.49×0.44 μ.) ἐπὶ τοῦ νοτίου τμήματος (πίν. 202α).

Ἐπὶ τοῦ καλύμματος καὶ περὶ αὐτὸ εὑρέθησαν τὰ κτερίσματα τοῦ τάφου: ἕξ λήκυθοι κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, δύο λήκυθοι κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς, δύο λήκυθοι, μία πυξὶς ἄνευ πώματος καὶ εἰδώλια ἄνωθεν τοῦ καλύμματος. Ἐντὸς τῆς σαρκοφάγου εὑρέθησαν ὀλίγα μόνον ὅστ᾽ αἰδίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς στάσιν τεταμένην.

Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σχεδὸν τοῦ ἐδάφους καὶ κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς τῆς σαρκοφάγου πλευρᾶς εὑρέθησαν ἵχνη πυρᾶς, καλύπτοντα ἑκτασιν 0.40 μ., μόλις διακρινόμενα καὶ τελείως τεταραγμένα. Προφανῶς ἦσαν κατάλοιπα ἐναγισμού.

B17 - ἀρ. 54 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 204α).

Ὑψος 0.133 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαίμου 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.034 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πὸδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ. Λαίμδος μᾶλλον χαμηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαίμου ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ λαίμδος καὶ ὁ ὦμος ἀφέθησαν εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B17 - ἀρ. 55 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 204α).

Ὑψος 0.152 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.158 μ., ὕψος λαίμου 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαίμδος ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαίμου ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δα-

κτυλίων, ἡ λαβὴ ἄνω καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἐπὶ τῆς ὀψεως, ὀριζοντίως τεθειμένος, θαλλὸς κισσοῦ καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ κλάδου στιγμορόδακες γεγραμμένοι διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ ἡμιδακτυλίων καὶ κιγκλιδωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B17 - ἀρ. 56 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 204α).

Ὑψος 0.152 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆ 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαίμου 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαίμδος ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαίμου ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος· ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ φέρει λευκὸν ἐπίχρυσμα. Ἐπὶ τῆς ὀψεως, ὀριζοντίως τεθειμένος, θαλλὸς κισσοῦ καὶ ἐκατέρωθεν τοῦ κλάδου στιγμορόδακες. Ἡ διακόσμησις ἄνω καὶ κάτω ὀρίζεται ὑπὸ ἡμιδακτυλίων καὶ κιγκλιδωτοῦ ἄνω. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B17 - άρ. 57 Λήκυθος.

Δέν κατέστη δυνατή ή συγκόλλησις τών τεμαχίων της. Όμοία κατὰ τὰς διαστάσεις καί τήν διακόσμησιν πρὸς τήν λήκυθον ὑπ' άρ. 56.

B17 - άρ. 58 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 204β).

Υψος 0.164 μ., διάμετρος στομίου έξωτερική 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.176 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.056 μ., ὕψος λαβῆς 0.041 μ.

Άκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὕψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὕψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καί τὸ στόμιον ἔσω καί ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμουμένης ζώνης καί εἰς τὴν προσθίαν ὀψιν ἐγράφη, εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν, θαλλὸς κισσοῦ μὲ στιγμορόδακας μεταξὺ ἡμιδακτυλίων καί διπλοῦ ἄνω, τριπλοῦ κάτω κιγκλιδωτοῦ.

B17 - άρ. 59 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 204α).

Σφζόμενον ὕψος 0.137 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.155 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καί τμήμα τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὕψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καί τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ ὑπολεύκου ἀλοιφῆς. Εἰς τὴν διακοσμουμένην ζώνην ἐγράφη, διὰ καστανομελανοῦ χρώματος, θαλλὸς κισσοῦ μὲ στιγμορόδακας ἐκατέρωθεν τοῦ κλάδου, εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν.

Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω καί κάτω ὑπὸ ἡμιδακτυλίων καί κιγκλιδωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B17 - άρ. 60 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 204α).

Σφζόμενον ὕψος 0.10 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.144 μ., σφζόμενον ὕψος λαιμοῦ 0.018 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Εὐρέθη ἐπὶ τοῦ πώματος τῆς σαρκοφάγου. Ἐλλείπει τὸ ἡμισυ τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου, ὡς καί τμήμα τοῦ κορμοῦ κατὰ τὸ ἄνω ἄκρον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ μέγιστον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καί ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ κορμοῦ ἐδαφόχρους ζώνη μὲ ζητοειδῆ στοιχεῖα μεταξὺ δύο δακτυλίων εἰς τὴν κυρίαν ὀψιν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλῇ σειρᾷ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

B17 - άρ. 61 Τεμάχια ληκύθου.

Δέν κατέστη δυνατή ἡ συγκόλλησις τοῦ ἀγγείου. Ἡ λήκυθος εἶναι ὁμοία κατὰ τὰς διαστάσεις καί τὴν διακόσμησιν πρὸς τὴν ὑπ' άρ. 60 λήκυθον.

B17 - άρ. 62 Ἐρυθρόμορφος πυξίς ἄνευ πώματος (πίν. 202β, 203 καί σχέδιον 7).

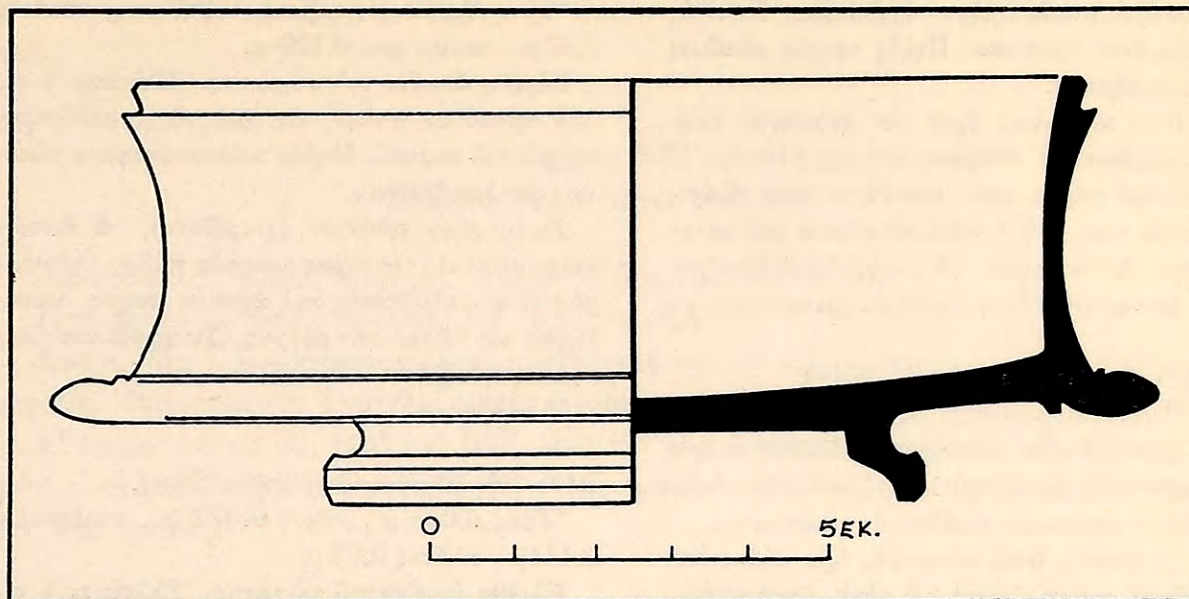
Υψος 0.053 μ., διάμετρος στομίου 0.119 μ., διάμετρος βάσεως 0.075 μ., περίμετρος 0.407 μ., διάμετρος κατωτάτου τμήματος κορμοῦ 0.144 μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τοῦ πώματος τῆς σαρκοφάγου. Ἐλλείπει ἐλάχιστον τμήμα ἐκ τῆς κάτω προεξέχουσας ἐπιφανείας τοῦ ἀγγείου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις τριμερῆς, δακτυλιόσχημος κάτω, μὲ αὐλάκωσιν εἰς τὸ μέσον, κυλινδρική ἄνω, κορμὸς ἐλαφρῶς κοῖλος εὐρυνόμενος καί καταλήγων εἰς δισκοειδῆ περιφέρειαν ἐξέχουσας, στόμιον εὐρὺ μὲ εἰσέχουσας ταινίαν διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος.

Ἐσωτερικῶς ἡ πυξίς καλύπτεται ὑπὸ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος, ὁμοίως καί ἡ βά-

Σχέδιον 7. Τομή της έρυθρομόρφου πυξίδος B17 - 62.

σις. Ὁ κορμός καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Εἰκονίζεται ζωφόρος πληρουμένη ὑπὸ δύο ζευγῶν ἀντωπῶν ζώων καὶ ὑπὸ παραστάσεως ταύρου (;) μεταξὺ δύο ἐπιτιθεμένων λεόντων. Εἰς τὸ πρῶτον ζεῦγος ζώων παρίσταται κάπρος καὶ ταῦρος (;) ἀλληλοαντικρουόμενοι. Εἰς τὸ ἕτερον, πάνθηρ βαίνων πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ στρέφων τὴν κεφαλὴν κατ' ἐνώπιον. Τὸν πάνθηρα ἀντικρύζει ἴσως κύων (ἢ ἀλώπηξ) καθήμενος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν διὰ γραμμιδίων μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ διὰ στιγμῶν (διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ δέρματος τοῦ πάνθηρος). Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῆς δισκοειδοῦς περιφερείας τοῦ κορμοῦ ἐγγράφη ἰωνικὸν κυμάτιον.

B17 - ἀρ. 63 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 204β).

Ύψος 0.183 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.183 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς ραδινὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοει-

δές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τεσσάρων ἐξηρημένων δακτυλίων, ἢ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ, σχηματίζουσα τὴν κοσμουμένην κυρίαν ζώνην, καλύπτεται δι' ὑπολευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἐπ' αὐτοῦ ἐγγράφη θαλλὸς κισσοῦ μόλις διακρινόμενος μεταξὺ κιγκλιδατοῦ ἄνω καὶ κάτω, διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κάτωθεν τοῦ κιγκλιδατοῦ ἔγνη μαιάνδρου μεταξὺ δύο ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς.

B17 - ἀρ. 64 Λήκυθος.

Δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγχόλλησις, διότι ἦτο πολὺ κατεστραμμένη.

B17 - εἰδ. 6 Εἰδώλιον ὀκλάζοντος παιδὸς (πίν. 204γ).

Ύψος 0.10 μ., πλάτος ὤμων 0.05 μ., μῆκος βάσεως 0.063 μ., πλάτος βάσεως 0.045 μ., ὕψος κεφαλῆς 0.028 μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τοῦ πάματος τῆς σαρκοφάγου.

Ἐλλείπει μικρὸν τμήμα τῆς βάσεως. Πολὺ ἐφθαρμένον πρόσωπον. Πηλὸς τεφρὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Παῖς καθήμενος ἔχων τὸν ἀριστερὸν πόδα κεκαμμένον καὶ τεθειμένον ἐπὶ τῆς βάσεως. Ἡ ἀριστερά χεὶρ τεταμένη καταλήγει παρὰ τὸ ἀριστερὸν γόνυ, ἐνῶ ἡ δεξιὰ κάμπτεται καὶ καταλήγει εἰς τὸ δεξιόν. Ἡ μορφή κατ' ἐνώπιον.

Διατηροῦνται ἔχνη λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

B17 - εἰδ. 7 Περιστερά (πίν. 204γ).

Ὑψος 0.078μ., μῆκος 0.093μ., πλάτος 0.035μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τοῦ πώματος. Ἐλλείπουν τρία μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς οὐρᾶς. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Τὸ πτηνόν, ὥσως περιστέρα, ἔχει πόδας διεστώτας, πτερὰ κλειστὰ καὶ οὐρὰν ἐφαπτομένην τοῦ ἐδάφους.

Καλύπτεται ὑπὸ τεφροχρόου ἐπιχρίσματος. Τὸ ράμφος τονίζεται δι' ἐρυθροῦ χρώματος.

B17 - εἰδ. 8 Πτηνόν.

Ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 7 εἰδῶλιον.

B17 - εἰδ. 9 Χοιρίδιον (πίν. 204γ).

Ὑψος 0.042 μ., μῆκος 0.067 μ., πλάτος 0.03 μ., περίμετρος 0.109 μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τοῦ πώματος. Ἐλλείπει ὁ εἰς τῶν προσθίων ποδῶν, ὥς καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς καστανότεφρος εὐκόλως ἀπολεπιζόμενος.

Ζωόμορφον εἰδῶλιον (χοιρίδιον), τὸ ὅποιον στερεοῦται εἰς τέσσαρας μικροὺς πόδας. Ὁ κορμὸς εἶναι κυλινδρικός καὶ ἀρκετὰ παχύς, καταλήγων εἰς τριγωνικὸν ρύγχος. Διαγράφεται πλαστικῶς ἡ οὐρά.

Ἀκόσμητον.

B17 - εἰδ. 10 Χοιρίδιον (πίν. 204γ).

Ὑψος 0.043 μ., μῆκος 0.072 μ., περίμετρος 0.111μ., πλάτος 0.03 μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τοῦ πώματος. Ἐλλείπει ὁ εἰς τῶν ποδῶν καὶ δύο τεμάχια ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς τεφρὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Ζωόμορφον εἰδῶλιον (χοιρίδιον), στηριζόμενον εἰς τέσσαρας μικροὺς πόδας. Κορμὸς κυλινδρικός καὶ ἀρκετὰ παχύς, καταλήγων εἰς δέξιαν κεφαλὴν.

Διατηροῦνται ἔχνη κιτρινολεύκου καὶ ἐρυθροῦ ἐπιχρίσματος.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν εὐρημάτων φαίνεται ὅτι ἡ ταφή δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 55 καὶ 56, προφανῶς τοῦ ἐργαστηρίου τῶν διαδόχων Beldam, δύνανται νὰ χρονολογηθοῦν περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ κατασκευὴ των συνεχίσθη καὶ εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου (ὄρα Σ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933-35, σ. 18, εἰκ. 3 ἄνω καὶ σ. 19-20 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 22, εἰκ. 36).

Παρομοία λήκυθος πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 58 εὐρέθη εἰς τάφον τῆς ὁδοῦ Λένορμαν χρονολογουμένη περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1 καὶ σ. 120). Τονίζεται ὅμως ἐκεῖ ὅτι λήκυθοι παρομοίου σχήματος καὶ διακοσμήσεως κατεσκευάζοντο καὶ εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ αἰῶνος ἐκείνου (ὄρα καὶ Hesperia 22, 1953, σ. 71, ἀρ. 21). Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 54 εὐρίσκει παρόμοιον δεῖγμα εἰς ἀγγεῖον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1119 καὶ σ. 314, περὶ τὸ 450 π.Χ. Εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἄγει καὶ ἡ ἐρυθρόμορφος πυξίς (ὄρα παρομοίαν ἄγραφον πυξίδα εἰς Agora XII, πίν. 43, ἀρ. 1300 καὶ σ. 327 περὶ τὸ 400 π.Χ.). Τὰ εἰδῶλια (διὰ τὰ ὅποια ὄρα WINTER II, σ. 268 - 269 κλπ. Olynthus XIV, σ. 245 - 249 καὶ σ. 219 ἔνθα καὶ βιβλιογραφία. Σ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 37 ἔνθα καὶ βιβλιογραφία) ἀνάγονται εἰς γενικοὺς τύπους ἐπαναλαμβανομένους ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ὥστε ἡ δι' αὐτῶν χρονολόγησις τοῦ τάφου καθίσταται προβληματικὴ εἰμὴ ἀδύνατος. Κατὰ ταῦτα ὁ τά-

φος ανάγεται διὰ τῶν ἀγγείων εἰς τὸ β' ἡμῖσι τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ.

Τάφος B18

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Β).

Διαστάσεις : μῆκος 1.90 μ., πλάτος 0.56 μ., βάθος 0.44 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Δυστυχῶς ἡ σαρκοφάγος εἶχε συληθῇ πρὸ πολλοῦ καὶ τὸ περιεχόμενόν της εἶχεν ἀφαιρεθῇ. Φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ μέρος ομάδος σαρκοφάγων, τῆς ὁποίας τὰ ἄλλα μέλη ἦσαν αἱ σαρκοφάγοι B9, B10 καὶ B17. Εἰς τὸν χῶρον τὸν περικλειόμενον ὑπὸ τῶν σαρκοφάγων τούτων εὐρέθη ἡ μεγάλη καὶ πολύμορφος πυρὰ Βο-σ, περὶ τῆς ὁποίας θὰ γίνη λόγος κατωτέρω.

Πυρὰ Βκ (=B19)

(πίν. Β καὶ 205α).

Ἡ πυρὰ Βκ εὐρέθη πρὸς Βορρᾶν τῆς πωρίνης σαρκοφάγου Β8 καὶ περὶ τὰ 0.50 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Προφανῶς ἐσχηματίσθη εἰς τὸ κοῖλον τοῦ προϊστορικοῦ τάφου Βπ17, τοῦ ὁποίου τὰς διαστάσεις ἀκολουθεῖ. Οὕτω ἡ πυρὰ ἔχει μῆκος μὲν 2.30 μ., πλάτος δὲ 1.30 μ.· τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἐκαλύπτετο ὑπὸ παχέος μελανοῦ στρώματος ἀσβόλης καὶ καμένων χωμάτων, μέσου βάθους 0.50 μ., εἰς τὰ ὁποῖα διεκρίνοντο ὑπολείμματα καμένων ὀστέων καὶ ἀπνηθρακωμένων ξύλων. Κάτωθεν τοῦ μελανοῦ στρώματος τὸ ἔδαφος εἶχε πυρακτωθῇ ἰσχυρῶς. Ἐσκορπισμένα εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς πυρᾶς εὐρέθησαν ὅστ᾽ πυρακτωμένα, ὅστρακα ἀγγείων καμένα, αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 65, 66, 67 καὶ ἡ πυξίς ὑπ' ἀρ. 68. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα δὲν φέρουν ἴχνη καύσεως, προφανῶς δὲ θὰ εἶχον ἀποτεθῇ ἐκεῖ μετὰ τὴν καῦσιν. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ σποδὸς δὲν περισυνελέγη εἰς κάλπιν, ἀλλὰ ἀφέθη εἰς τὸν χῶρον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποτεθῇ ὁ νεκρός.

Βκ - ἀρ. 65 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 204 β καὶ σχέδιον 8).

Ὑψος 0.198 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.178 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.06 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ.

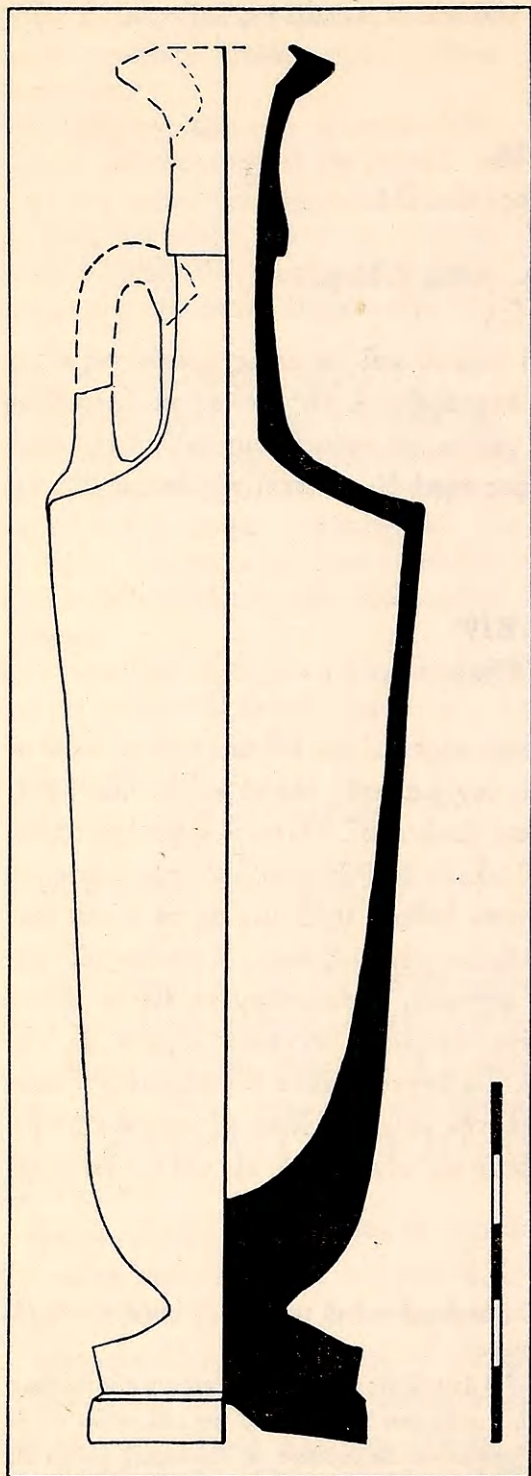
Πηλὸς καστανέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς ραδινὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχη-

μος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμουμένης ζώνης τοῦ κορμοῦ ἐγγράφη παράστασις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος εἰκονίζουσα τέθριππον καὶ δύο γυναικείας μορφὰς ὀπισθεν αὐτοῦ. Πρὸ τοῦ τεθρίππου ἐγγράφη μορφὴ καθη-

Σχέδιον 8. Τομή της μελανομόρφου ληκύθου Bk - 65.

μένη ἐπὶ δίφρου. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ φέρει τρεῖς σειρὰς ἐναλλασσομένων στιγμῶν, μεταξύ ἡμιδακτυλίων, ἐπὶ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Τὸ αὐ-

τὸ ἐπίχρισμα ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Bk - ἄρ. 66 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 204α).

Ύψος 0.164 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἐλλεῖπει μικρὸν τμήμα τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς λίαν ραδινὸς κυλινδρικός, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμουμένης κυρίας ζώνης τοῦ κορμοῦ παράστασις λίαν ἐφθαρμένη, διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Εἰκονίζεται τέθριππον καὶ τρεῖς μορφαί. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Bk - ἄρ. 67 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 204β).

Σφζόμενον ὕψος 0.185 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.175 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ.

Ἐλλεῖπει τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου, τὸ ὅποιον προφανῶς ἦτο σωληνόσχημον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς ραδινὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ παράστασις, διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τεθρίππου καὶ δύο γυναικείων μορφῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως τέσσαρες δακτύλιοι καὶ μεταξύ των σειραὶ ἐναλλασ-

σομένων στιγμών. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Βκ - ἀρ. 68 Πυξὶς κορινθιακοῦ τύπου (πίν. 204β).

Ύψος 0.098 μ., ὕψος μετὰ λαβῶν 0.115 μ., διάμετρος στομίου 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.069 μ., ὕψος λαβῶν 0.033 μ.

Ἐλλείπουν τὸ ἥμισυ τοῦ χείλους, δύο τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ ἐν τρίτον τῆς βάσεως.

Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνικὴ πεπλατυσμένη κάτω, κορμὸς

ἡμισφαιρικός, ὦμος ἐπικλινής, στόμιον κατακόρυφον κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω. Δύο λαβαὶ κυλινδρικαὶ τοξοειδεῖς καθέτως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ πέντε ταινίαι εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις μεταξύ των. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα μεταξύ δύο δακτυλίων.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καλύπτεται ὑπὸ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος.

Ἡ πυρὰ προφανῶς ἀνήκει εἰς τὸ β' ἥμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἴσως εἰς τὸ γ' τέταρτον. Διὰ παραστάσεις τεθρίππων καὶ ἐπαλλήλους στιγμὰς ὅρα HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 33, εἰκ. 59. Διὰ ληκύθους παρομοίου σχήματος ὅρα Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. Β3 καὶ πίν. 42, ἀρ. Ε1, τῆς ομάδος τοῦ Αἰμονος καὶ τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, μὲ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τὸ 450 π.Χ. Ὁμοίως λήκυθον ἐκ τοῦ Λεχαίου, Hesperia 37, 1968, πίν. 105, ἀρ. 34, σ. 357 - 358 ἐκ τοῦ τάφου C16, χρονολογουμένου περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. Διὰ τὴν πυξίδα τοῦ κορινθιακοῦ τύπου, ὅρα ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 18, εἰκ. 3.

Πυρὰ Βλ (= B19A)

(πίν. Β καὶ 206α).

Διαστάσεις : μῆκος 1.55 μ., πλάτος 1.05 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Κατ' ὀρθὴν σχεδὸν γωνίαν πρὸς τὴν πυρὰν Βκ (= B19) καὶ περὶ τὰ 0.30 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ἡ πυρὰ Βλ (= B19A). Ἔχει σχῆμα ὀρθογώνιον. Ἡ διαφορὰ ὕψους τῶν πυρῶν προφανῶς ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ πυρὰ Βκ ἐτέθη ἐντὸς τοῦ κοίλου τοῦ τάφου Βπ17. Τὸ δάπεδον τῆς πυρᾶς Βλ ἐκαλύπτετο διὰ παχέος στρώματος ἀσβόλης, μέσου πάχους 0.45 μ., καμένων χωμάτων καὶ τεμαχίων ἀποτεφρωμένων ξύλων. Μερικὰ τῶν ξύλων ἀρχικῶς θὰ εἶχον πάχος 0.11 μ. Μικροσκοπικὰ πυρακτωμένα ὅστ' εὐρέθησαν εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς πυρᾶς καὶ ταῦτα πάλιν ὑποδεικνύουν ὅτι ἡ σποδὸς δὲν εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς τεφροδόχον ἢ εἰς τμήμα τοῦ τάφου μετὰ τὴν καῦσιν. Εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τῆς πυρᾶς εὐρέθη ἡ πυξὶς ὑπ' ἀρ. 69.

Βλ - ἀρ. 69 Πυξὶς μετὰ πώματος (πίν. 195γ, 206β, σχέδιον 9).

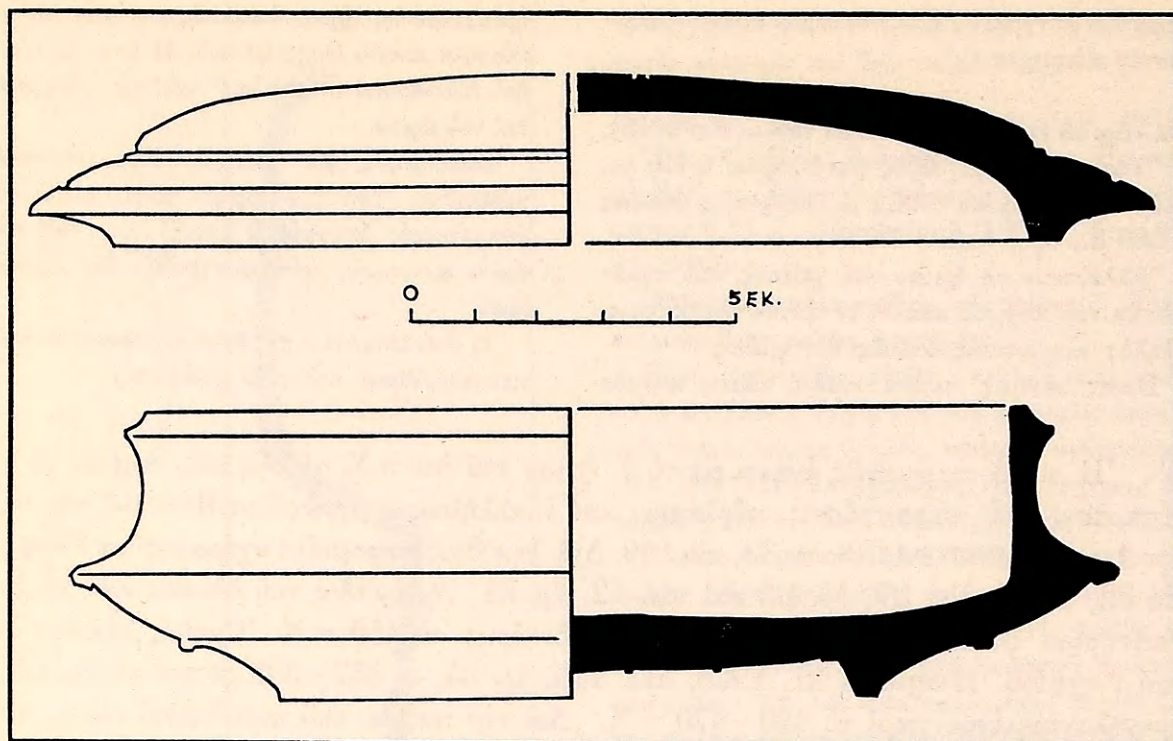
Ύψος μετὰ τοῦ πώματος 0.066 μ., ἄνευ πώματος 0.044 μ., διάμετρος στομίου 0.134 μ., διάμετρος βάσεως 0.092 μ., περίμετρος 0.505 μ., διάμετρος πώματος 0.173 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα τμήματα ἐκ τοῦ πώματος καὶ τρία ἐκ τοῦ κορμοῦ, ὡς καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς τεφρὸς λόγῳ πυρακτώσεως καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος. Ἡ πυξὶς μετὰ τοῦ πώματος ἔχει ἀμφίκοilon σχῆμα.

Ὁ κορμὸς ἔσω καὶ ἔξω καὶ τὸ πῶμα ἔσω κα-

Σχέδιον 9. Τομή τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Β1 - 69.

λύπτονται διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ πῶμα ἐξωτερικῶς κοσμεῖται ὑπὸ ἐρυθρομόρφου παραστάσεως, ἀλλοιωθείσης κατὰ τὸ χρῶμα λόγῳ τῆς πυρᾶς. Παῖς πτερωτὸς γυμνός, ἐπὶ τῶν γονάτων, προσπαθεῖ νὰ συλλάβῃ ζῶον, ἴσως λαγῶν. Ἡ παράστασις ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον τμήμα τοῦ πώματος. Μεταξὺ τούτων δύο ἰσοσκελῆ τρίγωνα πληρούμενα ὑπὸ ρομβοειδοῦς κοσμήματος. Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ

πώματος διπλῇ σειρᾷ ἐναλlassομένων στιγμῶν.

Προφανῶς ἡ παράστασις ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀγγείων, εἰς τὴν ὁποίαν εἰκονίζεται ὁ λεγόμενος «fat boy» (BEAZLEY, ARV², σ. 1484-1495. Olynthus XIII, πίν. 88, ἀρ. 65, σ. 122. ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΣ, σ. 80, εἰκ. 138). Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα ὅρα Agora XII, πίν. 43, ἀρ. 1301 καὶ σ. 327, περὶ τὸ 400 - 390 π.Χ., χρόνους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει καὶ ἡ πυξίς.

Κατὰ ταῦτα ἡ πυρὰ πρέπει νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος, ὡς ὑποδεικνύεται ἐκ τῆς εἰς αὐτὴν εὐρεθείσης πυξίδος, καὶ οὕτω ἀποδεικνύεται μεταγενεστέρᾳ τῆς πυρᾶς Βκ.

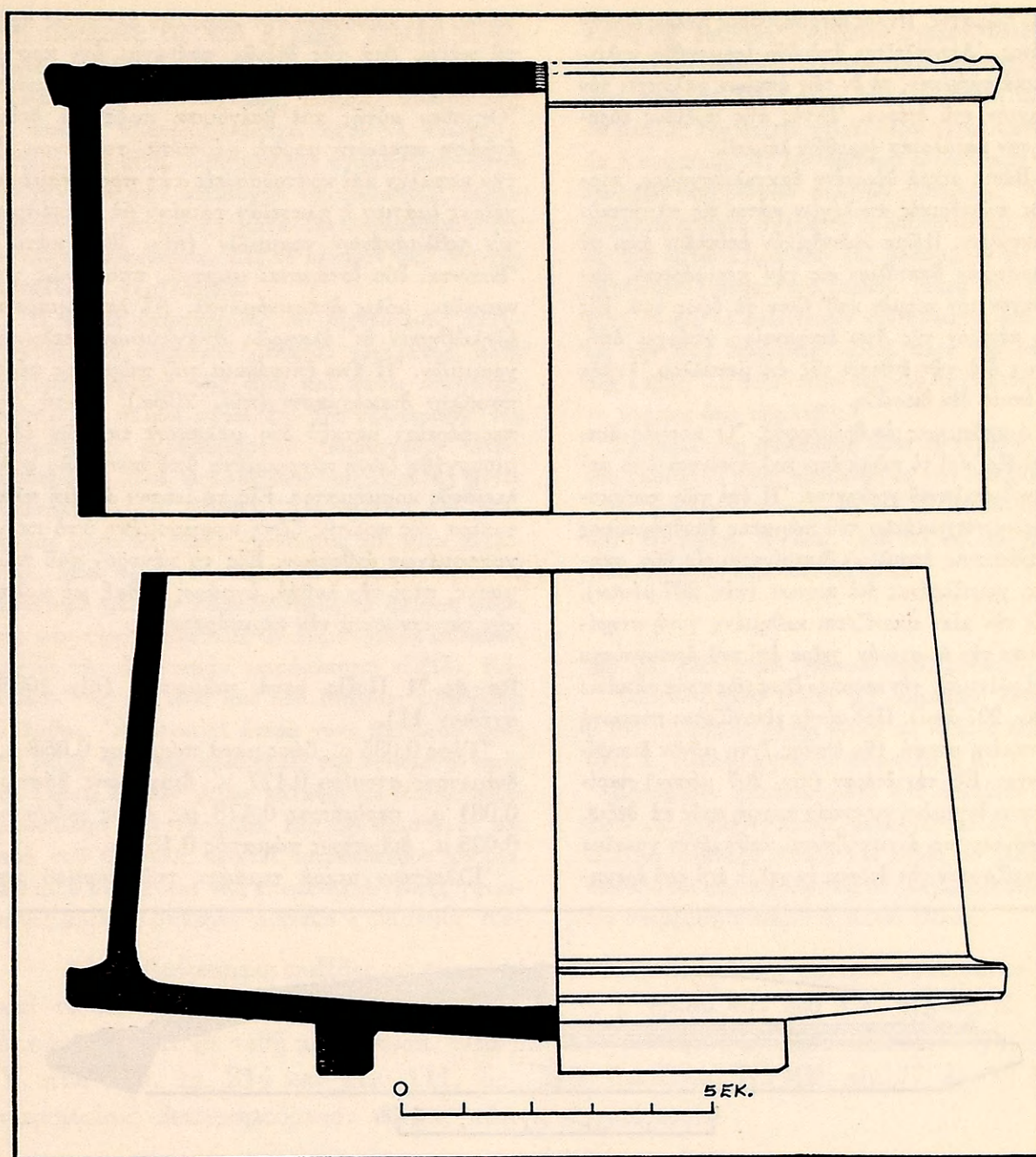
Πυρὰ Βμ (= B20)

(πίν. Β καὶ 205β).

Περὶ τὰ 1.30 μ. νοτίως τῆς παρὶντης σαρκοφάγου Β10 καὶ περὶ τὰ 0.40 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ἡ πυρὰ Βμ. Ἐχει σχῆμα τετράπλευρον καὶ ὁ προσανατολισμὸς τῆς εἶναι περίπου ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ἡ νοτία τῆς πλευρᾶ ἔχει μῆκος 2.45 μ., ἐνῶ τὸ μῆκος τῆς βορείας ἀνέρχεται εἰς 1.90 μ. Ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ ἔχει μῆκος 1.30 μ., ἐνῶ ἡ δυτικὴ 1.90 μ. Ἡ ἔκτασις τῆς πυρᾶς ἐκαλύπτετο, ὡς συνήθως, διὰ καμένων χωμάτων, ἀσβόλης καὶ ἀπηνθηρακωμένων

Σχέδιον 10. Τομή τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Βμ - 70.

ξύλων εἰς βάθος 0.38 μ. Τὸ ἔδαφος κάτωθεν τῶν μελανῶν χωμάτων εἶχε πυρακτωθῇ, εἰς διάφορα δὲ τμήματα τῆς πυρᾶς εὐρέθησαν πυρακτωμένα ὀστᾶ. Περὶ τὰ κατάλοιπα αὐτὰ εὐρέθησαν ὄστρακα δύο πυξίδων καὶ χαλκοῦν κάτοπτρον.

Βμ - ἄρ. 70 Πυξίς μετὰ πώματος τύπου ψιμυθιοθήκης (πουδριέρας) (πίν. 207 καὶ 208α, σχέδιον 10).

Ύψος 0.078 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.122

μ., διάμετρος βάσεως 0.074 μ., περίμετρος 0.435 μ., περίμετρος πώματος 0.458 μ., διάμετρος ἄνω ἐπιφανείας πώματος 0.153 μ.

Συνεπληρώθη εἰς τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ

τοῦ πώματος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἰσομεγέθη κυλινδρικά τμήματα, τὸ ἐν τῶν ὁποίων καλύπτει τὸν κορμὸν τοῦ ἐτέρου. Ἐντὸς τῆς πυξίδος εὗρέθησαν κατάλοιπα ψιμυθίου λευκοῦ.

Βάσις μικρὰ ὑψωμένη δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός ἀπολήγων κάτω εἰς πλαστικὸν δακτύλιον. Πῶμα κυλινδρικὸν ἐπίπεδον ἄνω μὲ πλαστικὸν δακτύλιον εἰς τὴν περιφέρειαν, καλύπτον τὸν κορμὸν καθ' ὅλον τὸ ὕψος του. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἄνω ἐπιφανείας ὑπάρχει ὀπή, ἴσως διὰ τὴν ἔνθεσιν τῆς ἐκ μετάλλου λαβῆς ἢ ὅποια δὲν διεσώθη.

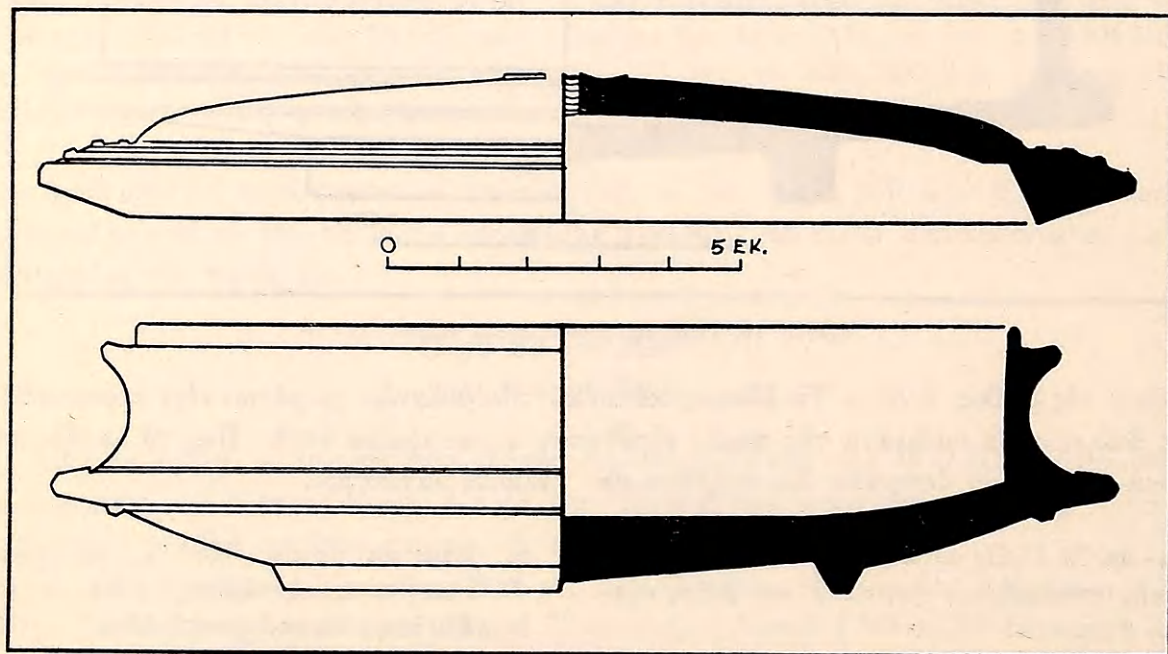
Διακόσμησις ἐρυθρόμορφος. Ὁ κορμὸς ἔσω καὶ ἔξω καὶ τὸ πῶμα ἔσω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐπὶ τῶν κατακορύφων τοιχωμάτων τοῦ πώματος ἐρυθρόμορφος παράστασις ἐπαυλίων διακρίνεται εἰς δύο σκηνάς, χωριζομένας διὰ κιόνων (πίν. 207 μέσον). Εἰς τὴν μίαν εἰκονίζεται καθημένη γυνὴ στηρίζουσα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου καὶ κλίνουσα τὴν κεφαλὴν ἐλαφρῶς πρὸς τὰ κάτω (πίν. 207 ἄνω). Πρὸ αὐτῆς εἰκονίζεται πτερωτὴ ἰσταμένη μορφῇ, τῆς ὁποίας ἔχνη μόνον διακρίνονται. Εἰς τὴν ἐτέραν (πίν. 207 μέσον) παρίσταται ἰσταμένη γυναικεία μορφῇ πρὸς τὰ δεξιὰ, δυσδιάκριτος, ἀντικρύζουσα καθημένην γυναῖκα στηρίζουσαν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐρεισι-

νώτου καὶ κλίνουσαν τὴν κεφαλὴν ἐλαφρῶς πρὸς τὰ κάτω. Διὰ τῆς δεξιᾶς φαίνεται ὅτι κρατεῖ κάτοπτρον, περὶ τὴν κόμην δὲ φέρει ταινίαν. Ὅπισθεν αὐτῆς καὶ βαίνουσα πρὸς τὰ δεξιὰ ἐγγραφὴ πτερωτὴ μορφῇ φέρουσα στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ κρατοῦσα εἰς τὰς προτεταμένας χεῖρας ἱμάτιον ἢ πλατεῖαν ταινίαν μὲ διακόσμησιν τεθλασμένων γραμμῶν (πίν. 207 κάτω). Ἔπονται δύο ἰστάμεναι μορφαί, προφανῶς γυναικεῖαι, μόλις διακρινόμεναι. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐλαφρῶς ἀναγλύφων μελανῶν γραμμῶν. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τοῦ πώματος φέρει ποικίλην διακόσμησιν (πίν. 208α). Κατὰ τὴν περιφέρειαν μεταξὺ δύο μελανῶν ταινιῶν ἐδημιουργήθη ζώνη πληρουμένη ὑπὸ συνεχοῦς φυλλοειδοῦς κοσμήματος. Εἰς τὸ μέσον ἀφέθη πλατυτέρα τῆς πρώτης ζώνης κοσμουμένη ὑπὸ περιγραφομένων ἀνθεμίων. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ πώματος, περὶ τὴν λαβὴν, ἐγγραφὴ ρόδαξ μὲ μελανὴν ταινίαν κατὰ τὴν περιφέρειαν.

Βμ - ἀρ. 71 Πυξὶς μετὰ πώματος (πίν. 208β, σχέδιον 11).

Ὑψος 0.035 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.127 μ., διάμετρος βάσεως 0.081 μ., περίμετρος 0.478 μ., ὕψος πώματος 0.025 μ., διάμετρος πώματος 0.154 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ καὶ

Σχέδιον 11. Τομή τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Βμ - 71.

τοῦ πώματος ὥς καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός με κοίλας πλευρὰς εἰσέχει κατὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα καὶ εἴτα ὑπερυψοῦται σχηματίζων οὕτω ἔσοχὴν διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος, πῶμα κυρτὸν με στεφάνην κατὰ τὴν περιφέρειαν φέρουσιν αὐλακώσεις. Εἰς τὸ κέντρον ὅπῃ διὰ τὴν στερέωσιν τῆς λαβῆς.

Ἡ πυξὶς ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος, πλὴν τῆς περιφέρειας τῆς ἄνω καὶ κάτω στεφάνης. Μόνον τὸ πῶμα φέρει ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς του ἐπιφανείας ἐρυθρόμορφον παράστασιν περικλειομένην ὑπὸ φυλλοειδοῦς κοσμήματος ἐντὸς δακτυλίων (πίν. 208β). Ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας μορφᾶς, τρεῖς γυναικείας καὶ μίαν ἀνδρικήν. Μία τῶν γυναικῶν, ἐστραμμένη πρὸς τὰ ἀριστερὰ μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, φέρει εἰς μὲν τὴν προτεταμένην δεξιὰν χεῖρα κάλαθον, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν τετράπλευρον πυξίδα. Κάτωθεν τῆς πυξίδος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εὐμεγέθης κάλαθος. Ἀκολουθεῖ ἑτέρα γυνὴ βαίνουσα πρὸς τὰ δεξιὰ, ἡ ὁποία κρατεῖ εἰς τὴν τεταμένην πρὸς τὰ ὀπίσω δεξιὰν χεῖρα κάλαθον με διακόσμησιν δακτυλίων καὶ στιγμῶν. Εἰς τὴν ἀριστερὰν καὶ πρὸ τοῦ στήθους κρατεῖ τετράπλευρον πυξίδα. Μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἐπομένης ἀντωπῆς γυναικείας μορφῆς ὑπάρχει τράπεζα ἢ σκίμπους. Κά-

λαθος με ἐπιμήκη ἀνοίγματα ἐγγραφῇ ὀπισθεν τῆς τρίτης γυναικός. Ἡ τελευταία μορφή ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ εἶναι ἀνδρική. Τείνει πρὸς τὰ ἔμπρὸς τὴν δεξιὰν χεῖρα. Πρὸ αὐτῆς τράπεζα ἢ σκίμπους. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐλαφρῶς ἀναγλύφων μελανῶν γραμμῶν. Ἐγχαράκτα σημεῖα σχήματος Χ διακρίνονται : δύο εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως, ἓν εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ (παρὰ τὴν βάσιν), ἓν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πώματος καὶ ἓν εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτοῦ παρὰ τὴν ὀπὴν τῆς λαβῆς. Τὸ τελευταῖον σημεῖον θὰ ἐκαλύπτετο πλήρως ὑπὸ τῆς λαβῆς.

Τὸ θέμα τῆς συνθέσεως εἶναι εἰλημμένον ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, προφανῶς ἐκ τῶν ἐπαυλίων.

Δι' ἀνάλογον σκηνὴν ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, ὅρα RICHTER, RVMM, πίν. 96, ἀρ. 96, χρονολογούμενη περὶ τὸ 460 π.Χ.

Βμ - χ2 Κάτοπτρον χαλκοῦν (πίν. 209α).

Ὀλικὸν μῆκος 0.338 μ., διάμετρος δίσκου 0.167 μ., μῆκος λαβῆς 0.173 μ., πλάτος λαβῆς 0.02 μ., πλάτος κατὰ τὴν βάσιν 0.035 μ.

Κάτοπτρον ἀποτελούμενον ἀπὸ κυκλικὸν δίσκον καὶ ἐπιμήκη λαβήν, ἀπολήγουσαν εἰς ἡμικύκλιον. Μεταξὺ δίσκου καὶ λαβῆς τὸ ἔλασμα πλατύνεται κυρτούμενον εἰς τὰ πλάγια προφανῶς ἵνα στερεώσῃ ἐπίθημα ἐξ ἄλλου ὕλικου.

Αἱ ἐρυθρόμορφοι πυξίδες με σκηνὰς ἐκ τῶν ἐπαυλίων, ἴσως γαμικαὶ προετοιμασίαι, καὶ τὰ κεκοσμημένα πώματα ἀνάγονται εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἡ πυρά. Ὅρα καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 21α καὶ 25α. Olynthus V, πίν. 110, ἀρ. 214 καὶ πίν. 111, ἀρ. 216. RICHTER, RVMM, πίν. 77, ἀρ. 73 διὰ παρομοίως διακοσμούμενον πῶμα, κάπως ἀρχαιότερον.

Τάφοι B21 καὶ B22

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Β).

Δύο χονδροειδῆ πιθόσχημα ἄγγεῖα εὑρέθησαν πρὸς Νότον τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Β5 καὶ παρὰ τὸ νότιον ὄριον τῆς σκαφῆς. Τὸ μὲν Β21 ἦτο τοποθετημένον πλαγίως ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του, ἐνῶ τὸ Β22 εἶχεν ἀρχικῶς στερεωθῇ ἐπὶ τῆς βάσεώς του. Μικρὰ ἐπίχωσις, μόλις 0.07 μ., ἐκάλυπτε τὰ ἄγγεῖα αὐτὰ καὶ οὕτω εὑρέθησαν ὅχι μόνον θρυμματισμένα, ἀλλὰ καὶ πλήρως κατεστραμμένα. Οὐδὲν εὑρέθη ἐντὸς αὐτῶν. Παρὰ τὸν ἐγχυτρισμὸν Β22 καὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὑρέθη τεμαχισμένος ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 72 κύαθος.

B22 - αρ. 72 Μόνωτος κύαθος (πίν. 209β).

Ύψος 0.113 μ., διάμετρος στομίου 0.195 μ., διάμετρος βάσεως 0.09 μ., περίμετρος 0.615 μ., ύψος λαβῆς 0.055 μ., άνοιγμα λαβῆς 0.031 μ., πλάτος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ χείλους. Πηλὸς καστανοτεφρὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, ἐλαφρὰ ἀκμὴ εἰς τὸν κορμὸν περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου, χεῖλος ἐκτρεπόμενον. Μία λαβὴ μικρὰ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ κορμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον ἔφερε πιθανῶς ἐρυθρωπὸν ἐπίχρυσμα, ἀποτριβὲν πλήρως.

Πυρὰ Βν (= B23)

(πίν. Β).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 2.10 μ., πλάτος μέγιστον 0.95 μ.

Πρὸς Νότον τῆς πυρᾶς Βν καὶ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθησαν ἔγνη πυρᾶς, διήκοντα σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς. Οὐδὲν εὐρέθη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς.

Τάφος B24

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Β καὶ 210α).

Ἡ λάρναξ ἐθραύσθη καὶ τὸ δυτικόν τῆς ἥμισυ ἠφανίσθη, ὅτε εἰς ρωμαϊκοὺς χρόνους ὁ χώρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν κατασκευὴν κεραμοσκεπῶν τάφων. Ἀλλὰ καὶ οἱ μεταγενέστεροι τάφοι κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ἀρότρων τῶν καλλιεργητῶν τοῦ χώρου, οὕτως ὥστε μόνον ἓν τεθραυσμένον καὶ κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐλλιπὲς χονδροειδὲς ἀγγεῖον διεσώθη παρὰ τὸ χεῖλος ρωμαϊκοῦ τάφου (πίν. 210α). Τμῆμα τῆς λάρνακος μετὰ τοῦ καλύμματός τῆς διεσώθη εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ εἰς τοῦτο μετὰ παιδικῶν ὀστέων εὐρέθησαν τὰ δύο ληκύθια ὑπ' ἀρ. 73 καὶ 74 τοῦ πίνακος 210β. Τὸ τρίτον ληκύθιον τῆς εἰκόνας τοῦ πίνακος τούτου, ὑπ' ἀρ. 75, εὐρέθη εἰς τὰ χῶματα 0.40 μ. πρὸς Ἀνατολὰς τῆς λάρνακος. Ἰσως καὶ τοῦτο ἦτο ἐντὸς αὐτῆς, ὅτε δὲ ἐθραύσθη ἡ λάρναξ ἐρρίφθη ἔξω. Τὸ μῆκος τοῦ διασωθέντος τμήματος τῆς λάρνακος ἀνέρχεται εἰς 0.46 μ., τὸ δὲ πλάτος εἰς 0.30 μ., ἐκ τούτου δὲ καταφαίνεται ὅτι εἶχε σχῆμα ὠσειδὲς καί, ὡς συνήθως, ἀπετελεῖτο ἐκ δύο ἡμιτόμων τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ τῶν αὐτῶν διαστάσεων.

B24 - αρ. 73 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 210β).

Ύψος 0.111 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.148 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω καὶ ἀπολήγων εἰς ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου,

λαιμὸς βραχύς, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων ταινιῶν, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ζώνη εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ φέρει κακότεχνον παράστασιν ἀνθρωπίνης μορφῆς καὶ ταύρου γραφεῖσαν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Εἰς τὸ ἄκρον ἐτέρα ἀνθρωπίνη μορφή. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρά στιγμῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου δακτύλιος.

B24 - ἀρ. 74 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 210β).

Ὑψος 0.079 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.023 μ., περίμετρος 0.131 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.026 μ., ὕψος λαβῆς 0.022 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς εὐρύς κυλινδρικός στενούμενος κάτω ἀπολήγει εἰς κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς ὕψηλός, στόμιον ἐχινόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ κορμὸς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ὡς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον. Ὁ ὦμος καὶ ὁ λαιμὸς παραμένουν ἄβαφοι. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα γραφὲν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ ἄνω σειρά γραμμιδίων.

B24 - ἀρ. 75 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 210β).

Ὑψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.164 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τοῦ στομίου. Πηλὸς κινερέυθος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς εὐρύς κυλινδρικός στενούμενος πρὸς τὰ κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον χαμηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ὤψεως παράστασις λίαν ἐφθαρμένη. Διακρίνονται μορφή καθημένη ἐπὶ δίφρου καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῆς δύο ὀφθαλμοί. Ἐπὶ τοῦ ὤμου μία σειρά ἀκτινωτοῦ κοσμήματος με στιγμάς ἄνω.

Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 73, 74 καὶ 75 ἀνάγονται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα Olynthus V, πίν. 49, ἀρ. 28 καὶ HASPELS, πίν. 31, ἀρ. 1). Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 73 καὶ 74 βεβαίως χρονολογοῦν τὴν ἐν τῇ λάρνακι ταφήν. Ἐκ τούτων ἡ ὑπ' ἀρ. 74 εὐρίσκει παράλληλα εἰς μελαμβαφεῖς ληκύθους ἐκ τοῦ Ἀγοραίου Κολωνοῦ χρονολογουμένης περὶ τὸ 490 π.Χ. (Hesperia 15, 1946, πίν. 65, ἀρ. 260 - 263 καὶ σ. 267 καὶ 321 κέ., Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1116, σ. 314, περὶ τὸ 500 π.Χ.). Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους θὰ ἀνήκη καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 73. Διὰ παρόμοιον σχῆμα ὄρα HASPELS, πίν. 31, ἀρ. 1α με περισσότερον ἐπιμεμελημένην διακόσμησιν καὶ Olynthus V, πίν. 49, ἀρ. 28. Ἡ ὑπ' ἀρ. 75 λήκυθος μετὰ τὴν ἀπλὴν μορφήν, ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας ἐγράφησαν ὀφθαλμοί, εὐρίσκει παράλληλα, περισσότερον καλλιτεχνικά, εἰς μελανομόρφους ληκύθους ἐκ τοῦ Ἀγοραίου Κολωνοῦ χρονολογουμένης περὶ τὸ 490 π.Χ. (Hesperia 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 144 - 146, καὶ σ. 302 - 303). Κατὰ ταῦτα ἡ ἐν λάρνακι ταφή ἀνάγεται εἰς τὸ α' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

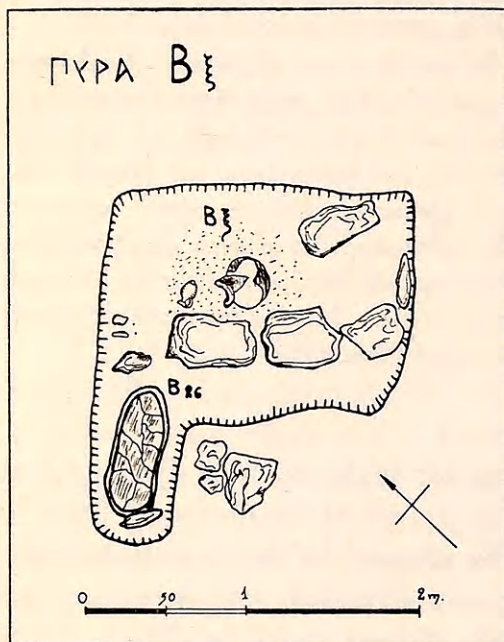
Πυρὰ Βξ (= B25)

(πίν. Β καὶ 211α, σχέδιον 12).

Ὁ χώρος πρὸς Δυσμὰς τῆς πωρίνης σαρκοφάγου Β8, εἰς μῆκος μέγιστον 4 μ. καὶ πλάτος 2.50 μ., εἶχε πολλαπλῶς διαταραχθῇ ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν τοῦ χώρου καὶ διὰ τοῦτο διεσώθησαν εἰς αὐτὸν ὀλίγα σχετικῶς μνημεῖα. Κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ πλάτους

του διεσώθη σειρά λίθων τοξοειδῶς τεθειμένων (σχέδιον 12), οἱ ὅποιοι ἴσως νὰ ὠρίζον τὴν ἔκτασιν πυρᾶς, ἀρκετὰ κατάλοιπα τῆς ὁποίας εὐρέθησαν κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν του, δικαιολογοῦντα τὴν ἀποδοχὴν των ὡς ταφὴν. Τὰ κατάλοιπα αὐτὰ ἀπετελοῦντο ἀπὸ καμένα χρώματα καὶ αἰθάλην, βάθους 0.25 μ., ἔφθανον δὲ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν λίθων τοῦ ὑποτεθέντος ὁρίου. Ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τῶν καμένων χρωμάτων εὐρέθη τεθραυσμένη ἢ ἐρυθρόμορφος πελίκη ὑπ' ἀρ. 76. Μετὰ τῶν χρωμάτων τῶν πληρούντων τὴν πελίκην εὐρέθησαν πυρακτωμένα παιδικὰ ὀστάρια καὶ τέφρα. Προφανῶς μετὰ τὴν καῦσιν παιδίου τὰ ὑπολειφθέντα ὀστᾶ καὶ ἡ τέφρα ἐτέθησαν εἰς τὴν πελίκην, ἡ ὁποία οὕτω ἐχρησιμοποιήθη ὡς τεφροδόχος.

Σχέδιον 12. Κάτοψις τῆς πυρᾶς ΒΞ.

ΒΞ - ἀρ. 76 Ἐρυθρόμορφος πελίκη (πίν. 211 γ καὶ ἐγχρωμος πίν. σ. ι').

Ύψος 0.168 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.11 μ., ἐξωτερικῇ 0.168 μ., διάμετρος βάσεως 0.136 μ., ὕψος βάσεως 0.017 μ., περίμετρος 0.675 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.06 μ., ὕψος λαβῶν 0.095 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.033 μ., πλάτος λαβῶν 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς ῥοειδῆς ἀρκετὰ παχύς, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἐκτρέπομενον σχηματίζον κυρτὴν στεφάνην. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Εἰς τὴν προσθίαν διακοσμουμένην ὄψιν ἐγράφη ἀνὴρ, κατὰ τομὴν πρὸς τὰ δεξιὰ καθήμενος ἐπὶ κλισμοῦ μετ' ἐρεισινώτου· φέρει ταινίαν εἰς τὴν κόμην καὶ κρατεῖ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα λύραν καὶ πλῆκτρον εἰς τὴν δεξιάν. Αἱ πλούσιαι πτυχαὶ τῆς χλαμύδος του, ἡ ὁποία ἀφήνει ἀκάλυπτον τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὑποδηλοῦνται διὰ μελανῶν γραμμῶν ἐλαφρῶς ἀναγλύφων. Ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς του εἶναι ἀνηρτημένη λύρα. Ὅπισθεν τοῦ καθήμενου, νεανικὴ χλαμυδοφόρος μορφή στηρίζει τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου καὶ φέρει τὴν δεξιάν εἰς τὴν ὀσφύν. Ἡ χλαμύς του ἀφήνει ἀκάλυπτον τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει ταινίαν. Ἐμπροσθεν τοῦ καθήμενου, ἑτέρα ὀρθία ἀνδρική χλαμυδοφόρος μορφή, φέρουσα ταινίαν εἰς τὴν κεφαλὴν, κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς λύραν. Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ σώματός του εἶναι ἀκάλυπτον. Προφανῶς εἰς τὴν παράστασιν εἰκονίζεται διδασκαλία μουσικῆς.

Ἡ παράστασις ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὀψεως τῆς πελίκης εἶναι λίαν κατεστραμμένη. Φαίνεται ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν ἐγράφησαν τρεῖς μορφαί. Ὑπὸ τὰς παραστάσεις ζώνη κοσμουμένη διὰ μαϊάνδρου περιοριζομένου μεταξὺ δύο δακτυλίων καὶ διακοπτομένου διὰ τετραγώνων ζατρίκιου. Ἀνωθεν τῶν παραστάσεων, μεταξὺ διπλοῦ ζεύγους δακτυλίων, συνεχὲς φυλλοειδὲς κόσμημα, ἴσως φύλλα ἐλαίας ἢ δάφνης, πλαγίως τεθειμένον καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ στιγμαί. Εἰς τὴν ἀπόληξιν τῶν λαβῶν ἀνά ἓν ἐξηρημένον ἀνθέμιον.

Διὰ τὸ σχῆμα τῆς πελίκης ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 116, εἰκ. 196 καὶ πίν. 26, ὅπου καὶ βιβλιογραφία, καὶ ΜΠΑΚΑΛΑΚΗΝ, Ἀνασκαφὴ Στρώμης, Ἐπ. Ἐπετηρὶς Παν/μίου Θ/νίκης 1967,

παράρτημα 13, σ. 54, άρ. 10 και πίν. 29 όπου και πλήρης μελέτη του σχήματος πελίκης και τών έπ' αὐτῆς παραστάσεων. Ἡ τεχνοτροπία τών παραστάσεων ένθυμίζει έργα του Αἴσονος και του ζωγράφου του Κλεοφώντος. Διά τόν Αἴсона και τόν ζωγράφον του Κλεοφώντος βρα CH. DUGAS,

Aison et la peinture céramique à Athènes à l' époque de Périclès και G. RICHTER, Attic Red - figured Vases, σ. 143 και 146. Délos XXI, πίν. 16, άρ. 40A. Κατά ταῦτα ἡ πελίκη άνήκει εἰς τούς περι τὸ 435 - 425 π.Χ. χρόνους.

Ἡ μαρτυρία τῆς πελίκης θέτει τήν πυράν Βξ εἰς τούς περι τὸ 430 π.Χ. χρόνους.

Ταφή B25a (πίν. Β και 212).

Περὶ τὰ 0.10 μ. ύψηλότερον τῆς θέσεως τῆς πελίκης και εἰς μικράν ταύτης απόστασιν εύρέθη τὸ ληκύθιον ύπ' άρ. 77, περι τὰ 0.55 μ. δὲ πέραν τούτου πρὸς τὰ νοτιοδυτικά και παρὰ τήν βορείαν πλευράν τῆς πηλίνης λάρνακος B26 εύρέθη ὁ μικρὸς χοῦς ύπ' άρ. 78 (πίν. 212). Περὶ τὸ στόμιόν του εύρέθησαν δύο σιδηροῖ ἥλοι. Ἴσως οὔτοι προέρχονται ἀπὸ ξύλινον κιβώτιον, έντός του ὁποίου θὰ εἶχεν ἀποτεθῇ νήπιον. Ὁ τε χοῦς και τὸ ληκύθιον άνήκουν εἰς τήν ταφήν του ξυλίνου κιβωτίου, ἡ ὁποία κατεστράφη σχεδὸν πλήρως εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ἴσως ὑπὸ καλλιεργητῶν του χώρου. Καὶ ὁ μὲν χοῦς παρέμεινεν εἰς τήν ἀρχικὴν τῆς καταθέσεώς του θέσιν, ένῶ τὸ ληκύθιον μετετοπίσθη κάπως πρὸς τὰ βορειοανατολικά. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρισθοῦν αἱ διαστάσεις του ξυλίνου κιβωτίου, ἡ θέσις ὅμως τῶν δύο ἀγγείων, τῶν ἥλων και τῶν τοξοειδῶς τεθέντων λίθων του ὀρίου τῆς πυρᾶς Βξ ὑποδεικνύουν ὅτι θὰ ἦτο μικρῶν διαστάσεων και θὰ ἐχρησιμοποιήθη διὰ τήν ταφήν νηπίου.

B25a - άρ. 77 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 211β).

Ὑψος 0.092 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.183 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εύρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς βραχύς, στόμιον εύρὺ καλυκόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ του λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

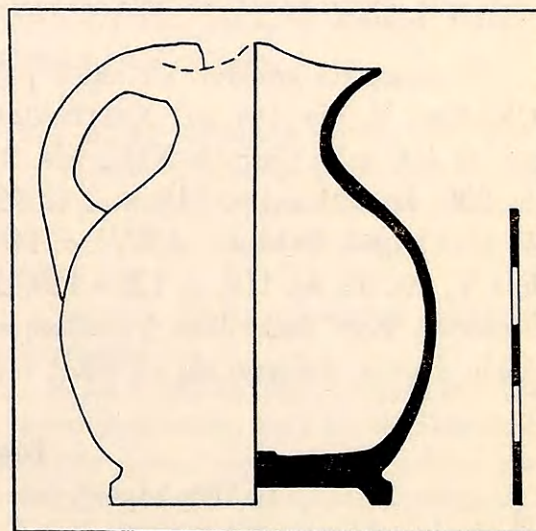
Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς μετόπης του άνθεμίου, τὸ ὁποῖον περιγράφεται ὑπὸ τόξου.

B25a - άρ. 78 Ἐρυθρόμορφος χοῦς (πίν. 211β, γ και σχέδιον 13).

Ὑψος 0.079 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.044 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.216 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.016 μ.

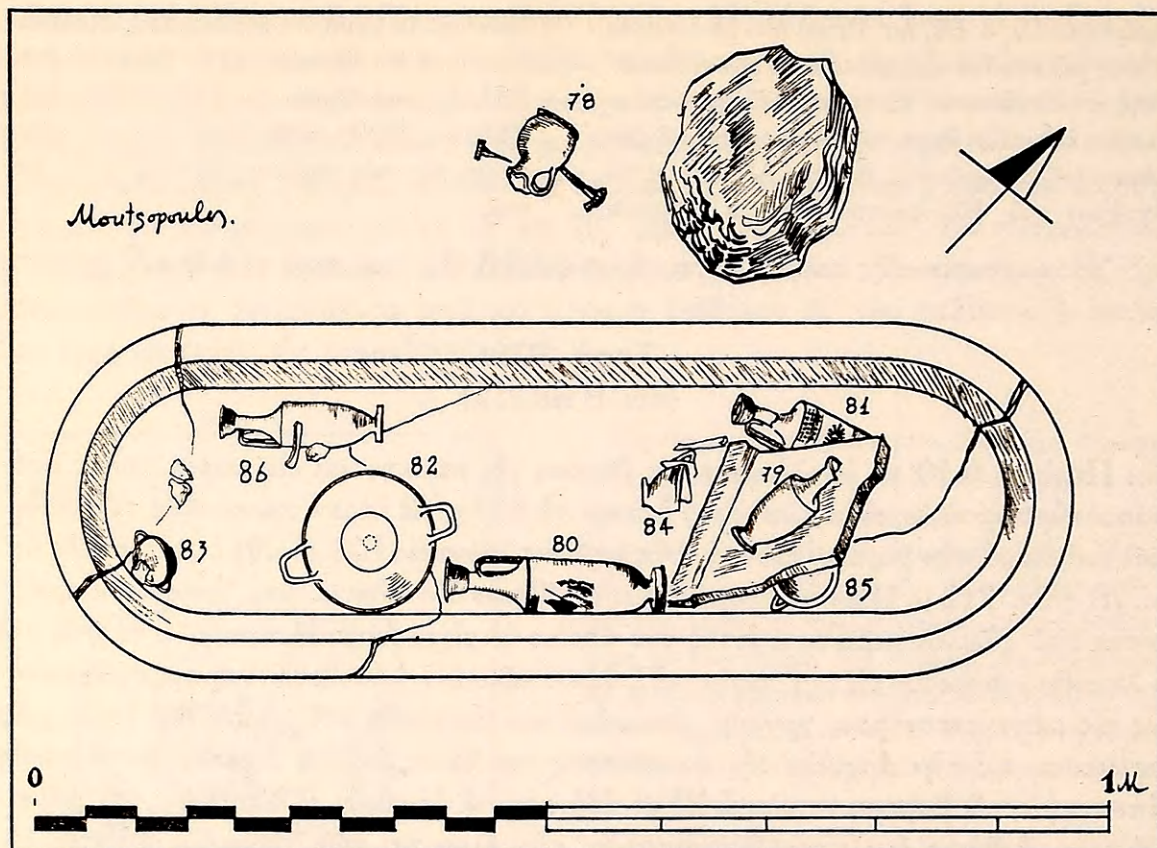
Ἐλλείπει ἐν τμῆμα του στομίου. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εύρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαι-

Σχέδιον 13. Τομὴ του ἐρυθρόμορφου χοῦς B25a - 78.

Σχέδιον 14. Κάτοψις τῆς πηλίνης λάρνακος B26.

ρικός, λαιμός εὐρύς ἀπολήγων εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ στομίου ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Εἰς τὴν ὄψιν καὶ ἐντὸς πλαισίου εἰκονίζεται γυμνὸς παῖς, κινούμενος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ στρέ-

φων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Αἱ χεῖρες εἶναι τεταμέναι. Ἡ κόμη ὡς καὶ αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται διὰ μελανοῦ χρώματος. Ἐνώπιον τοῦ παιδὸς ἐγράφη χοῦς. Ἔργασία ἐπιμεμελημένη. Ἰωνικὸν δίγραμμον κυμάτιον μεταξύ δύο δακτυλίων ὀρίζει τὴν παράστασιν.

Τὸ σφαιρικὸν λευκὸν ὡς καὶ ὁ χοῦς ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Olynthus V, πίν. 144 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, πίν. 20α, ἐκ τοῦ τάφου XLV, καὶ σ. 143 περὶ τὸ 400 π.Χ. Corinth XIII, πίν. 97, τάφος 422, ἀρ. 13 καὶ σ. 272. LANGLOTZ, πίν. 209, ἀρ. 601 καὶ σ. 118 περὶ τὸ 420 π.Χ. Ἡ παράστασις ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν «fat boys», BEAZLEY, ARV², σ. 1484 - 1495. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 56, εἰκ. 94. Olynthus V, πίν. 95, ἀρ. 148, σ. 128 - 129. Διὰ χάας γενικῶς ὄρα HOORN, Choes and Anthesteria). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ παιδικὴ ταφή, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέθησαν ὡς κτερίσματα τὰ δύο ἀγγεῖα, ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος B26

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Β καὶ 212, σχέδιον 14).

Διαστάσεις : μήκος 0.75 μ., πλάτος 0.28 μ., βάθος 0.13 μ.

Ἀμέσως πρὸς Δυσμᾶς τῆς σειρᾶς τῶν λίθων τοῦ ὑποτεθέντος ὀρίου τῆς πυρᾶς ΒΞ, καὶ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου εὐρέθη πηλίνη ἔλλειψοειδῆς λάρναξ, τῆς ὁποίας τὸ πῶμα εἶχε θρυμματισθῇ. Πολλὰ θραύσματα τοῦ πώματος τούτου εὐρέθησαν ἐντὸς τῆς λάρνακος. Εὐτυχῶς ἡ ἔλλειψοειδῆς αὐτὴ λάρναξ διεσώθη πλήρως, ἂν καὶ εἶχε θραυσθῇ εἰς τρία μέρη (πίν. 212). Εἰς αὐτὴν εἶχεν ἀποτεθῇ ἐκτάδην μικρὸν παιδίον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς νοτίας στενῆς πλευρᾶς. Ἐλάχιστα ὀστάρια τοῦ κρανίου καὶ τῶν ποδῶν διετηρήθησαν. Περὶ τὸν νεκρὸν εἶχον ἀποτεθῇ τρεῖς λήκυθοι, ὑπ' ἄρ. 80, 81, 86, δίωτος κύλιξ, ὑπ' ἄρ. 82, καὶ τρία σκυφίδια, ὑπ' ἄρ. 83 - 85 (σχέδιον 14). Προφανῶς ἐπὶ τοῦ πώματος εἶχεν ἀποτεθῇ ἡ λήκυθος ὑπ' ἄρ. 79, ἡ ὁποία εὐρέθη ἄνωθεν βυθισθέντος τεμαχίου τοῦ πώματος. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι δὲν εἶχον ἀποτεθῇ εἰδῶλια εἰς τὴν λάρνακα ἢ περὶ αὐτήν.

B26 - ἄρ. 79 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 213α).

Ὑψος 0.118 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.157 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Εὐρέθη ἐπὶ τοῦ καλύμματος. Ἐλλείπουν δύο τεμάχια ἐκ τοῦ ἄνω τμήματος τοῦ κορμοῦ, καὶ τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς φέρουσα κοίλωμα κατὰ τὸ κέντρον τῆς κάτω ἐπιφανείας, κορμὸς κυλινδρικός εὐρὺς στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς χαμηλός, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ὀψευς, μόλις διακρινόμενη παράστασις τεθρίππου μὲ ἀνθρωπίνης μορφᾶς. Πέριξ τῆς παραστάσεως κλάδοι. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

B26 - ἄρ. 80 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 213α).

Ὑψος 0.203 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.038 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.175 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.065 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς στενούμενος κάτω σχηματίζει ἀκμὴν μετὰ τοῦ

ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ὀψευς μελανόμορφος παράστασις τριῶν γυναικῶν ὄρχουμένων, μετὰ τῶν ὁποίων ἐγράφησαν κλάδοι. Παρὰ τὴν κεντρικὴν μορφήν παρίσταται κύπτουσα πρὸς αὐτὴν ἀνδρική νεανικὴ μορφή μὲ τεταμέναις τὰς χεῖρας. Τὰ γυμνά μέλη δηλοῦνται διὰ λευκοῦ χρώματος, αἱ δὲ λεπτομέρειαι δι' ἐγχαράξεων. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως μαίανδρος περιοριζόμενος κάτω ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου σειρὰ στιγμῶν.

B26 - ἄρ. 81 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 213α).

Ὑψος 0.155 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.034 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βά-

σεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ φέρει κιτρινωπὴν ἀλοιφήν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγράφησαν εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν διὰ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος ἀνθέμια, περιβαλλόμενα ὑπὸ ἐλλείψεως. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων κατὰ τὴν βᾶσιν ἔλικες ἀπλαῖ. Ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς παραστάσεως σειραὶ ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

B26 - ἀρ. 82 Κύλιξ (πίν. 213α).

Ὑψος 0.059 μ., διάμετρος στομίου 0.115 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., περίμετρος 0.361 μ., μῆκος λαβῆς 0.035 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.022 μ. Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, πούς χαμηλός, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, λαιμὸς χαμηλὸς εἰσέχων κατὰ τὴν βᾶσιν, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος. Δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀρίζονται τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ μελανερύθρου χρώματος.

B26 - ἀρ. 83 Δίωτον σκυφίδιον (πίν. 213β).

Ὑψος 0.037 μ., διάμετρος στομίου 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.205 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.02 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, τοιχώματα λεπτά. Δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀρίζονται τεθειμέναι ἀμέσως ὑπὸ τὸ χεῖλος.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω, πλὴν τοῦ κατωτά-

του τμήματος τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς βάσεως, καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

B26 - ἀρ. 84 Δίωτον σκυφίδιον (πίν. 213β).

Ὑψος 0.034 μ., διάμετρος στομίου 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.179 μ., μῆκος λαβῶν 0.022 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.012 μ.

Ἐλλείπουν τρία μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνική, κορμὸς εὐρυνόμενος ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ ἐλαφρῶς κλίνει πρὸς τὰ ἔσω, τοιχώματα λεπτά. Δύο ὀρίζονται κυλινδρिकाὶ λαβαὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὸ χεῖλος.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τοῦ κατωτάτου τμήματος τοῦ κορμοῦ, καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

B26 - ἀρ. 85 Δίωτον σκυφίδιον (πίν. 213β).

Ὑψος 0.04 μ., διάμετρος στομίου 0.062 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.204 μ., μῆκος λαβῶν 0.021 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.019 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω κυρτοῦται πρὸς στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, τοιχώματα λεπτά. Δύο ὀρίζονται κυλινδρिकाὶ λαβαὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὸ χεῖλος.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τοῦ κατωτάτου τμήματος τοῦ κορμοῦ.

B26 - ἀρ. 86 Λήκυθος (σχέδιον 14).

Τὸ ἀγγεῖον τοῦτο δυστυχῶς διελύθη πλήρως κατὰ τὴν ἀπόπειράν μας νὰ τὸ ἐξαγάγωμεν τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔκειτο. Ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος 212 ἡ ἐπιφάνειά του εἶχε πλήρως φθαρῇ καὶ οὐδεμία διακόσμησις διεφαίνετο.

Αἱ εἰς τὴν λάρνακα εὐρεθεῖσαι λήκυθοι ἀνάγονται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Οὕτω ἡ ὑπ' ἀρ. 80 λήκυθος εὐρίσκει παράλληλον καὶ ὡς πρὸς τὸ θέμα καὶ τὴν διάταξιν διακοσμήσεως εἰς λήκυθον μὲ ὀλιγώτερον ραδινὸν κορμόν, ἀνήκουσαν εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ Αἵμονος (Hesperia 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. A2 καὶ σ. 115 περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ.). Ἡ ὑπ' ἀρ. 79 λήκυθος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς HASPELS εἰκονιζομένην εἰς τὸν πίν. 31, ὑπ' ἀρ. 1α, τὴν ὁποίαν χρονολογεῖ περὶ τὸ 490 π.Χ., ἐνῶ ἡ

ὕπ' ἀρ. 81 λήκυθος μὲ τὰ ἀνθέμια ὁμοιάζει πρὸς τὴν λήκυθον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἀρ. 44 καὶ σ. 219) τὴν ἀνήκουσαν ἴσως εἰς τὸ ἐργαστήριον Beldam (ὄρα καὶ ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εἰκ. 28). Ὡς ἤδη ἐτόνισεν ἡ Σ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ (ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92), λήκυθοι μελανόμορφοι καὶ μελαμβαφεῖς κατεσκευάζοντο καὶ μετὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἀλλ' αἱ τῆς λάρνακος φαίνεται ὅτι εἶναι ἀρχαιότεραι τῶν μέσων τοῦ αἰῶνος ἐκείνου. Τοῦτο ὑποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς κύλικος καὶ τῶν σκυφιδίων (Agora XII, πίν. 19, ἀρ. 409 καὶ 412 καὶ σ. 264, περὶ τὸ 480 π.Χ., καὶ πίν. 45, ἀρ. 1377, σ. 333, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος), ἂν καὶ σκυφίδια κατεσκευάζοντο καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους. Κατὰ ταῦτα ἡ ταφή τῆς λάρνακος πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ πρὸ τοῦ 450 π.Χ.

Τάφος B27

Ἐγχυτρισμός (πίν. Β).

Περὶ τὸ ἐν μέτρον πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τῆς λάρνακος B26 καὶ σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν θραύσματα ἀμφορέως, προφανῶς χρησιμοποιηθέντος διὰ τὴν ταφήν νηπίου. Κατὰ περίεργον συγκυρίαν τὰ ἐντὸς τοῦ ἀμφορέως κτερίσματα διεσώθησαν πλήρως. Ταῦτα περιλαμβάνουν τὰ δύο ληκύθια ὑπ' ἀρ. 87 καὶ 88 καὶ τὸν χοῦν ὑπ' ἀρ. 89.

B27 - ἀρ. 87 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 213 γ).

Ὑψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.198 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.039 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς λεπτὸς καὶ ὑψηλὸς προεξέχων τοῦ κορμοῦ κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸν κορμὸν ἐντυπα κοσμήματα τοξοειδῇ μὲ ἀνθέμια κατὰ τὴν σύνδεσιν τῶν τόξων. Ἀμέσως ὑπ' αὐτὰ καὶ ἄνωθεν τῆς βάσεως σειρὰ ἐντύπων ἀνθεμίων ὀριζοντίως τεθειμένων.

B27 - ἀρ. 88 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 213 γ).

Ὑψος 0.088 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.177 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, εὐρὺς κορμὸς κυλινδρικός καμπυλούμενος πρὸς ἀπεστρογγυλευμένον ὦμον, λαιμὸς ταπεινὸς ἐξέχων ἐλαφρῶς τοῦ ὦμου, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐδαφοχρόου ζώνης πληρουμένης, κατὰ τὴν ὀψιν τοῦ ἀγγείου, ὑπὸ ζητοειδοῦς κοσμήματος, ὀριζοντίως τεθειμένου καὶ περιζομένου ὑπὸ δακτυλίων.

B27 - ἀρ. 89 Ἐρυθρόμορφος χοῦς (πίν. 213 γ).

Ὑψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.032 καὶ 0.036 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.184 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.02 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός στενούμενος ἄνω, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς στόμιον εὐρύ, τριφυλλόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Τὸ ἀγγεῖον ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ὀψεως, ἐντὸς πλαισίου, ἐρυθρόμορφος παράστασις γυμνοῦ παιδὸς (fat

boy) ἔρποντος ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ φέροντος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου περιάμματα, ταινίαν μὲ περίαπτα (φυλακτά). Εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα κρατεῖ ἀντικείμενόν τι, διὰ τῆς ἀριστερᾶς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ παῖς ἔρπει πρὸς τράπεζαν, ἡ ὁποία ἐγράφη εἰς τὸ ἄκρον τῆς παραστάσεως. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν διὰ μελανῶν, ἐλαφρῶς ἀναγλύφων, γραμμῶν. Ὑπὸ τὸν λαιμόν τοῦ ἀγγείου κυμάτιον.

Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια εὐρίσκουν παράλληλα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, χρονολογούμενα περὶ τὰ 425 π.Χ. (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1120, 1123 καὶ 1124 καὶ σ. 314 καὶ 315). Ἡ διακόσμησις καὶ τὸ σχῆμα τοῦ χοῦς εὐρίσκουν παρόμοια δείγματα ἀναγόμενα εἰς τοὺς περὶ τὸ 420 π.Χ. χρόνους (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 56, εἰκ. 94 καὶ LANGELOTZ, πίν. 209, ἀρ. 604 - 605, σ. 118, περὶ τὸ 420 - 410 π.Χ.). Διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ τύπου "παχέος παιδὸς" (fat boy) ὄρα BEAZLEY, ARV², σ. 1484 - 1495.

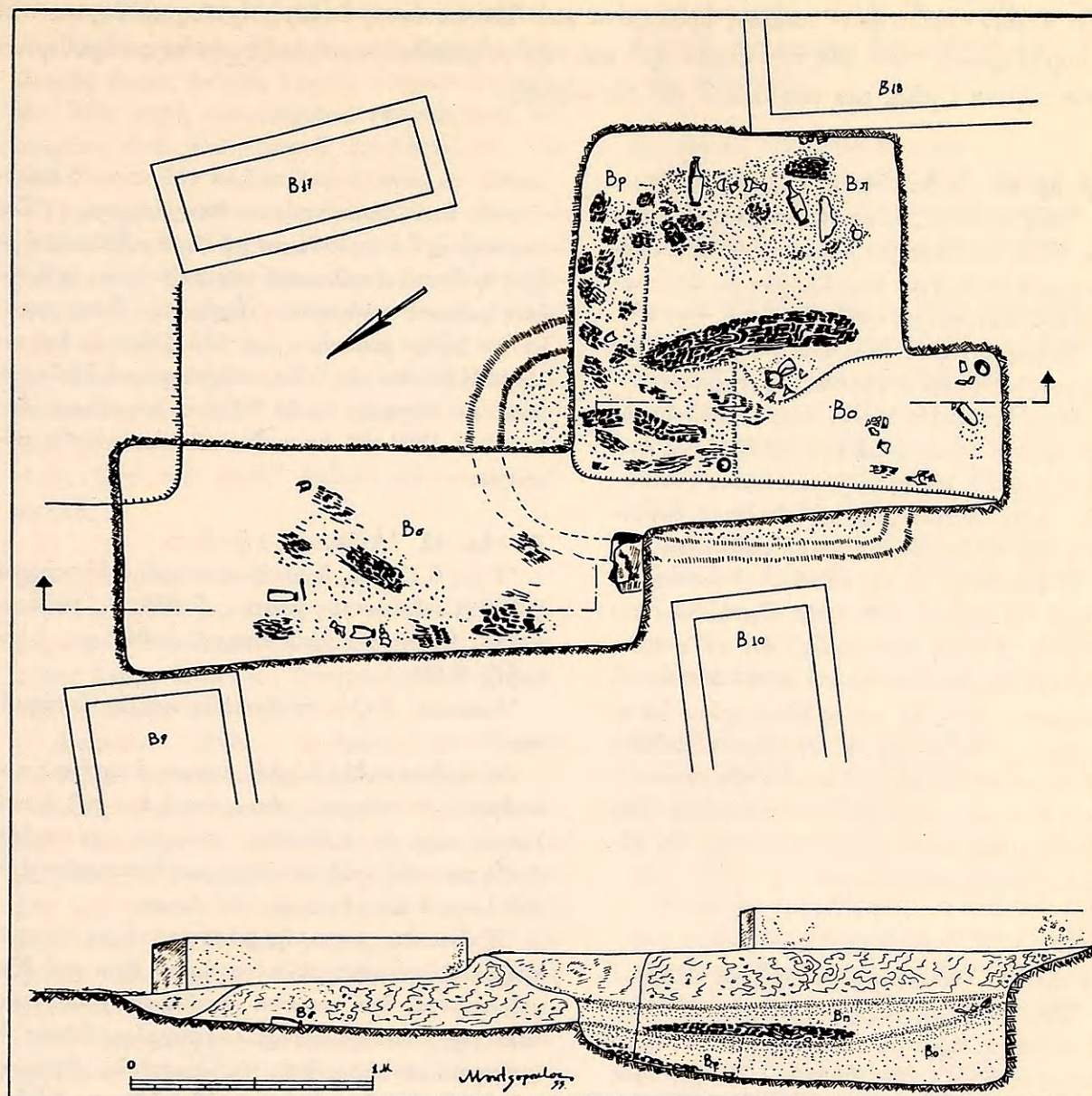
Πυραὶ Βο, Βπ, Βρ καὶ Βσ (=B28α, B28β, B28γ καὶ B29)

(πίν. Β καὶ 214, 215α, σχέδιον 15).

Εἰς τὸν τραπεζιόσχημον χῶρον τὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν σαρκοφάγων Β9, Β10, Β17 καὶ Β18 εὐρέθησαν τὰ κατάλοιπα τεσσάρων διαφόρων πυρῶν εἰς ποικίλα βάθη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἡ πυρὰ Βρ εὐρέθη περὶ τὰ 0.55 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἡ Βο εὐρέθη περὶ τὰ 0.45 μ., ἡ Βπ περὶ τὰ 0.35 μ., καὶ ἡ Βσ περὶ τὰ 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Αἱ τρεῖς πυραὶ, «ο», «π», «ρ», ἐσχημάτιζον μέγα τετράπλευρον σχῆμα (1.56×1.50 μ. περίπου) μὲ τετράπλευρον προεξοχὴν 0.45×0.60 μ. κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον (σχέδιον 15), ἐνῶ ἡ τετάρτη, ἡ Βσ, κατεῖχε μακρὸν καὶ στενὸν τετράπλευρον χῶρον (1.80×0.80 μ.), ὁ ὁποῖος ἐξετείνετο πρὸς Βορρᾶν σχεδὸν τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τῆς πυρᾶς Βο. Τὸ βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὑποδεικνύει τὴν χρονολογικὴν συσχέτισιν τῶν πυρῶν. Φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ ὁ χῶρος τῆς πυρᾶς Βρ, εἴτα ὁ τῆς πυρᾶς Βο, ἡκολούθησεν ἡ χρῆσις τοῦ χώρου τῆς πυρᾶς Βπ καὶ τέλος ὁ τῆς πυρᾶς Βσ. Ἡ χρονικὴ διαφορὰ τῶν χρήσεων αὐτῶν δὲν ἦτο μεγάλη, ἀλλὰ αἱ πυραὶ ἡκολούθησαν ἀμέσως ἡ μία τὴν ἄλλην. Κατὰ μέσον ὅρον τὰ κατάλοιπα τῶν πυρῶν, ἦτοι τὰ καμένα χρώματα, τὰ ὑπολείμματα ἀπηνθρακωμένων ξύλων, ἡ ἀσβόλη κλπ., εἶχον μέσον βάθος 0.35 μ. καὶ τὸ περὶ αὐτὰ χῶμα ἦτο ἰσχυρῶς πυρακτωμένον.

Τὰ διασωθέντα ἐπὶ τῶν δαπέδων τῶν πυρῶν τμήματα πυρακτωμένων ὀστῶν ἀποδεικνύουν ὅτι τοῦλάχιστον οἱ τρεῖς χῶροι (ο, π, σ) ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν καῦσιν ἐνηλίκων, ἐνῶ ὁ τέταρτος (ρ) διὰ τὴν καῦσιν παιδίου. Μετὰ τὴν καῦσιν τὰ ὑπολείμματα τῶν ὀστῶν καὶ ἡ τέφρα δὲν συνελέγησαν, ἀλλ' ἀφέθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῶν πυρῶν. Ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀπηνθρακωμένων ξύλων, τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν ἐν ἀφθονίᾳ, ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ νεκροὶ εἶχον ἀποτεθεῖ ἐκτάδην ἐπὶ χονδρῶν τεμαχίων ξύλων, διευθε-

Σχέδιον 15. Κάτοψις και τομή κατὰ μήκος τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Βο - Βσ.

τημένων εἰς εἶδος ξυλοκρεββάτου, τὰ ὅποια προφανῶς ἐβοήθησαν εἰς τὴν καυσίν των.

Περὶ τὰ ἀπηνθρακωμένα ξύλα τὰ μελανὰ καμένα χρώματα εἶχον λιπαρὰν ὑφήν· τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν καυσίν τῶν σαρκῶν, ἴσως δὲ καὶ εἰς ἔλαιον, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ξύλα, ἀκόμη καὶ ὁ νεκρός, θὰ ἐνεποτίζοντο πρὸ τῆς καύσεως. Ἡ ἐξέτασις τῶν διασωθέντων ξυλάνθρακων ἀπέδειξεν ὅτι ἦσαν κλάδοι καὶ κορμοὶ πεύκων. Ἀσφαλῶς καὶ ἡ ρητινώδης φύσις τοῦ πεύκου συνέτεινεν εἰς τὴν δημιουργίαν μεγάλης καὶ δυνατῆς πυρᾶς. Ὀλίγα μόνον ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια εὐρέθησαν εἰς τὰς πυράς αὐτάς, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸ σχέδιον 15 καὶ τὰς φωτογραφίας τῶν πινάκων 214 καὶ 215α.

Τὰ μόνα καλῶς διατηρούμενα ἀγγεῖα εὐρέθησαν εἰς τὰς πυράς Βρ καὶ Βσ. Τὰ ἐκ

τῶν ἄλλων πυρῶν ἦσαν τελείως ἐφθαρμένα καὶ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις καὶ ἡ συμπλήρωσις των. Εἰς τὴν πυρὰν «ρ» καὶ τὴν τετράπλευρον προεξοχὴν τῆς εὐρέθησαν τρία πῆλινα ζώδια, μία περιστερὰ καὶ εἰς λύχνος.

Βρ - ἀρ. 90 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 215β).

Ὑψος 0.123 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.14 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.044 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ., πλάτος λαβῆς 0.011 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλὴ, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν ὀριζοντίως περιγραφόμενα ἀνθέμια μὲ ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Βρ - ἀρ. 91 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 215β).

Ὑψος 0.178 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.185 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.041 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια τοῦ κορμοῦ, ἐν τοῦ λαιμοῦ καὶ ἐν τῆς βάσεως. Πηλὸς φαιὸς ἐκ τῆς καύσεως καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς μὲ ἐγκοπὴν εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώ-

ματος· τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης ἀνθέμια μὲ ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις ὀριζοντίως τεθειμένα περιβάλλονται ὑπὸ τόξων μελανοῦ χρώματος. Ὑπὲρ τὴν διακοσμουμένην ζώνην μαίανδρος μεταξὺ ζεύγους δακτυλίων. Κάτωθεν τῆς ζώνης πέντε σειραὶ ἐναλλασσομένων στιγμῶν εἰς τὰ διάκενα ἰσαριθμῶν δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Βρ - ἀρ. 92 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος.

Ὑψος 0.123 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.135 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλὴ, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, λαιμὸς οὐχὶ πολὺ ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμουμένης ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχοειδοῦς βάσεως, τῶν ὁποίων αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐγράφησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ κοσμήματα. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα. (Παρομοία πρὸς τὴν λήκυθον Β9 - ἀρ. 47.)

Βσ - ἀρ. 93 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 215β).

Ὑψος 0.162 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.18 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.046 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια τοῦ στομίου καὶ ἐν τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος τεφρὸς λόγῳ καύσεως καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδής ύψηλή, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή επί τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς παραστάσεως τοῦ ὤμου καὶ τοῦ λαιμοῦ. Ἐπὶ τῆς ὀψεως ἐρυθρόμορφος παράστασις γυναικὸς κρατούσης κάτωπτρον· βαδίζει πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τράπεζαν. Εἰς τὸν τοῖχον εἶναι ἀνηρτημέναι δύο ταινίαι. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως καὶ ἐπὶ ἐδαφοχρόου ζώνης μαίανδρος μεταξὺ ἐνὸς κάτω καὶ δύο ἄνω ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Βρ - 1 Λύχνος (πίν. 215β).

Ὑψος 0.018 μ., διάμετρος στομίου 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.064 μ., περίμετρος 0.24 μ., μῆκος λαβῆς 0.065 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.013 μ., πλάτος λαβῆς 0.011 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ἐκ τῆς πυρᾶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμός ἡμισφαιρικός λίαν πεπιεσμένος ἀπολήγων εἰς εὐρὺ στόμιον με χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω. Ἐναντι τῆς λαβῆς καὶ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, ὡς συνέχεια αὐτοῦ, ἐκτείνεται ἑλλειπτικὸς μυξός. Μία λαβὴ ὀριζοντία ταινιόσχημος ἐτέθη εἰς τὴν ἄνω παρυφήν τοῦ λύχνου.

Ὁ λύχνος προφανῶς ἐκαλύπτετο ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τὸ ὁποῖον κατεστράφη ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βρ - εἰδ. 11 Εἰδῶλιον περιστεράς (πίν. 215β).

Ὑψος 0.075 μ., μῆκος 0.105 μ., πλάτος 0.03 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ δύο τεμαχίων. Πηλὸς κιτρινότεφρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Τὸ πτηγνὸν στηρίζεται εἰς τοὺς δύο πόδας καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς. Τὸ πτέρωμα εἶναι κλειστόν. Ὁ λαιμός εἶναι ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς μι-

κρὰν σφαιροειδῆ κεφαλὴν. Ράμφος ἐξέχον. Ἴσως παριστᾷ περιστεράν. Διατηροῦνται ἔχνη ἀσαφοῦς διακόσμου.

Βρ - εἰδ. 12 Γυναικεία προτομή.

Δυστυχῶς τὸ εἰδῶλιον διελύθη πλήρως κατὰ τὴν ἐξαγωγήν. Παρίστα γυναικείαν μορφήν καὶ ἐνιαχοῦ διετῆρει ἔχνη λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

Βρ - εἰδ. 13 Καθήμενος σειληνός (πίν. 215β).

Ὑψος 0.087 μ., πλάτος 0.051 μ., μῆκος βάσεως 0.046 μ., πλάτος βάσεως 0.039 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς βάσεως καὶ τὸ ἔμπροσθεν τμήμα τοῦ κάτω μέρους τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινότεφρος λόγῳ καύσεως εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Καθήμενη γενειοφόρος ἀνδρική μορφή με τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἡ κεφαλὴ, ἀρκετὰ μεγάλη, φέρει πώγωνα, ὅστις ἐφάπτεται τοῦ στήθους. Ἡ ρίς προεξέχει, ἐνῶ αἱ παρειαὶ εἰσέχουν.

Διατηροῦνται ἔχνη λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

Βρ - εἰδ. 14 Χοιρίδιον (πίν. 215β).

Ὑψος 0.043 μ., μῆκος 0.082 μ., πλάτος 0.031 μ., περίμετρος 0.122 μ.

Ἀκέραιον, χειροποίητον. Πηλὸς κιτρινότεφρος λόγῳ καύσεως εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Χοιρίδιον στηριζόμενον καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν. Μεγάλῃ κεφαλῇ με λίαν προεξέχουσαν ρῖνα. Φέρει ἐπίχρισμα ἐν πολλοῖς ἀποτριβέν, τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν πηλὸν χρώματος.

Βρ - εἰδ. 15 Ἰππάριον (πίν. 215β).

Ὑψος 0.058 μ., μῆκος 0.06 μ., περίμετρος 0.061 μ.

Ἀκέραιον, χειροποίητον. Πηλὸς κιτρινότεφρος λόγῳ καύσεως εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Ἰππάριον στηριζόμενον εἰς τέσσαρας τριγωνικούς, ἀκανονίστους πόδας. Ἐχει μικρὰν τριγωνικὴν οὐράν, λεπτὸν κυλινδρικὸν σῶμα, λαιμὸν ὑψηλὸν καὶ ρύγχος προτεταμένον. Ἐνιαχοῦ διατηροῦνται ἔχνη ἐπιχρίσματος.

Αἱ πυραὶ πρέπει νὰ τεθοῦν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 90, 91 καὶ 92 ἀνάγονται εἰς τὸ τέταρτον τοῦτο (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εἰκ. 28 ἄνω ἀριστερά, μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, σ. 48, διὰ τὴν

ὑπ' ἀρ. 90 λήκυθον, ὡς καὶ Corinth XIII, πίν. 52, ἀρ. 4, ἐκ τοῦ τάφου 339 τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, σ. 244. Παρομοίαν πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 91 λήκυθον ἔχομεν ἐκ τοῦ τάφου τῆς ὁδοῦ Λένορμαν, Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B4, χρονολογούμενου περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ.). Καὶ ὁ λύχνος ἀνήκει εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους (Olynthus XIV, πίν. 145, ἀρ. 21, Group V, «first half of fifth century», σ. 349). Ἡ ἐρυθρόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 93 εὐρίσκει παράλληλον μὲ παρομοίαν διάταξιν διακοσμήσεως, ἀλλὰ διάφορον θέμα, εἰς λήκυθον ἐκ τοῦ τάφου Β τῆς ὁδοῦ Λένορμαν (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B7), ὁ ὁποῖος ἐχρονολογήθη περὶ τὸ 450 π.Χ. Οἱ χρόνοι τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος δύνανται νὰ ὀρισθοῦν ὡς κατώτατον ὄριον διὰ τὰς πυράς.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Γ

(πίναξ Γ)¹

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟ-ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Μικρά κατατοπιστική έρευνα τοῦ τομέως ἐγένετο τὸ 1952, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἐτέθη τότε ἡ διαπίστωσις τῆς πρὸς Ἀνατολὰς ἐκτάσεως τοῦ νεκροταφείου. Πλήρης ἀνασκαφὴ τοῦ τομέως ἀνελήφθη τὸ 1954 καὶ συνετελέσθη τὸ 1955². Τὸ 1952 ἤχθησαν εἰς φῶς πλάκες τάφων ὡς καὶ ὁ προϊστορικὸς τάφος Γπ1 περιέχων ἐγγυτρισμὸν τῶν ιστορικῶν χρόνων, ὀλίγον πέραν τοῦ νοτιοανατολικοῦ ὁρίου τοῦ τομέως Γ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὅριον αὐτὸ δὲν ἦτο τότε σαφές, διὰ τοῦτο εἰς τὰ κατάλοιπα ἐκεῖνα ἐδόθησαν τὰ στοιχεῖα Γπ1, Γπ2 καὶ Γπ3. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ διατηροῦμεν καὶ εἰς τὴν περιγραφὴν μας, μολονότι τὸ 1954 ἀπεδείχθη ὅτι ταῦτα εὐρίσκονται εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον τοῦ τομέως Β (ὅρα πίν. Β).

Τάφος Γπ1

(πίν. Γ καὶ 12α, β).

Διαστάσεις : μῆκος 2.60 μ., πλάτος 1.00 μ., βάθος 0.78 - 0.80 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος Γπ1 κατεστράφη σχεδόν, ὅταν εἰς τοὺς ιστορικοὺς χρόνους ὁ χῶρος του ἐχρησιμοποιήθη ἐκ νέου διὰ τὴν ταφὴν παιδίου ἐντὸς πίθου. Τότε ἴσως ἀφηρέθησαν πλευρικάί τινες πλάκες, ὡς καὶ τὸ κάλυμμά του. Δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον ὅτι τὸ κάλυμμα ἀπετελεῖτο ἐκ πλακῶν, διότι τμῆμα τοιαύτης πλακὸς εὐρέθη κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Ὁ τάφος ἀπετελεῖτο ἐκ πλακῶν τεθειμένων καθέτως πρὸς τὸ δάπεδόν του. Ὀλίγαι ἀπὸ τὰς πλάκας αὐτὰς διεσώθησαν. Ἡ στενὴ δυτικὴ τοῦ τάφου πλευρὰ ἐσχηματίζετο ἀπὸ μίαν πλάκα, μήκους 1.10 μ., ὕψους 0.78 μ. καὶ πάχους 0.15 μ. Μία μόνον πλάξ τῆς βορείας πλευρᾶς διεσώθη εἰς μῆκος 1.76 μ. (τὸ ὕψος τῆς ἀνέρχεται εἰς 0.84 μ. καὶ τὸ πάχος εἰς 0.18 μ.). Τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα τῆς πλευρᾶς ἐκλείετο διὰ τοιχαρίου ἐκ μικρῶν λίθων καὶ πηλοῦ, διασφζομένου εἰς μῆκος 0.38 μ., καὶ διὰ χώματος. Ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ τάφου σχηματίζεται ἐκ πλακός, μήκους 0.38 μ. καὶ ὕψους 0.48 μ., πέραν τῆς ὁποίας διασφζεται ἑτέρα, μήκους 1.25 μ., προχωροῦσα καὶ ἔξω τοῦ πλάτους τοῦ τάφου. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ δευτέρα αὕτη πλάξ ἀρχικῶς ἐχρησίμευε καὶ ὡς παραστὰς τῆς πλαγίας εἰσόδου τοῦ τάφου. Δύο πλάκες, 0.68×0.77 μ. καὶ

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Μουτσοπούλου.

2. ΠΑΕ 1952, σ. 69 κέ. καὶ 1955, σ. 72 κέ.

1.12 × 0.64 μ., διεσώθησαν κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν. Χῶμα ἐπλήρου ἀπόστασιν 0.80 μ. ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς πλακὸς μέχρι τῆς παραστάδος τῆς εἰσόδου. Προφανῶς ἡ νοτία καὶ ἡ βορεία πλευρὰ διεσπάρσθησαν, ὅτε εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη ἐκ νέου. Τότε πρὸ τῆς δυτικῆς στενῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀπετέθη πίθος περιέχων τὸ λείψανον παιδίου. Τὸ στόμιον τοῦ πίθου ἐκλείσθη ὑπὸ λεκανοσχήμου κρατῆρος. Μέρος τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου ἐσκάφη διὰ νὰ δημιουργηθῇ χῶρος διὰ τὴν ἐναπόθεσιν τοῦ πίθου τούτου. Τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ κτερίσματα, τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 94 - 96, τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν σκαφεῖσαν περιοχὴν συνεσωρεύθησαν κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν τοῦ τάφου (πίν. 12α). Τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου δὲν κατεσκάφη, ἀλλ' ἀφέθη ὡς εἶχε καὶ εἰς αὐτὸ ἀπεκαλύφθη σκελετός, μέχρι τῆς ὀσφύος, προφανῶς ἀνήκων εἰς τελευταῖον λείψανον τοῦ προϊστορικοῦ τάφου (πίν. 12β). Ἴσως τὰ περὶ αὐτὸν κτερίσματα ἀφηρέθησαν, διότι οὐδὲν εὑρέθη περὶ τὸν σκελετὸν ἢ καὶ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του. Εἰς τὴν ἐπίχωσιν τῆς νοτιο-δυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου εὑρέθη τμήμα εἰδωλίου τύπου Φ.

Ὁ νεκρὸς τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς εἶχε τεθῆ ἐκτάδην μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην ἐπὶ ταπεινοῦ ἐκ χρώματος τετραπλεύρου προσκεφαλαίου. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν τενόντων ἡ κεφαλὴ ἐκλινε πρὸς τὸν δεξιὸν ὤμον. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦτο τεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἐνῶ ἡ ἀριστερά, καμπτομένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὸ ὑπογάστριον. Ἡ λεκάνη καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ σώματος ὑποδεικνύουν ὅτι ὁ σκελετὸς ἀνῆκεν εἰς ἐνήλικον ἄνδρα, ὕψους περίπου 1.70 μ. Μεταξὺ τῶν παραμερισθέντων ὀστέων εὑρέθησαν τὰ ἀκόλουθα κτερίσματα.

Γπ1 - ἀρ. 94 Ψευδόστομος ἀμφορεύς (πίν. 12γ).

Ὑψος 0.078 μ., διάμετρος δίσκου λαιμοῦ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.026 μ., ὕψος προχοῆς 0.021 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς 0.017 μ.

Ἐλλείπουν αἱ λαβαὶ συμπληρωθεῖσαι. Πηλὸς κιτρινωπὸς φέρων ὁμοιόχρωμον ἐπίχρυσμα.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, προχοὴ λοξῶς τεθειμένη, λαιμὸς χαμηλός. Λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ποικίλλοντος κατὰ μέρη λόγῳ ἀνομοιομεροῦς ὀπτήσεως. Περὶ τὴν βάσιν καὶ τὸν κορμὸν ταινίαι καὶ δακτύλιοι. Εἰς τὴν ζώνην τοῦ ὦμου ἐγράφησαν πέντε ὁμάδες ὁμοκέντρων γωνιῶν. Πλατεῖα μελανὴ ζώνη περιβάλλει τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς προχοῆς. Τὸ χεῖλος τῆς προχοῆς καὶ αἱ ράχεις τῶν λαβῶν καλύπτονται ὑπὸ χρώματος. Εἰς τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ λεπτοὶ ὁμόκεντροι κύκλοι.

Chamber Tombs, πίν. LI, ἀρ. 15, YE III. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 179 καὶ εἰκ. 47, στ. 19,

ἀρ. 25, YE IIIB. Khalkis, πίν. 25, ἀρ. 460 H', YE IIIA ἢ B.

Χρόνοι : YE IIIB.

Γπ1 - ἀρ. 95 Ἀμφορίσκος (πίν. 12γ).

Ὑψος διασωθὲν 0.063 μ., διάμετρος βάσεως 0.021 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμὸς καὶ αἱ λαβαὶ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀπιόσχημος ὑψούμενος κατὰ τὴν βάσιν. Φαίνεται ὅτι εἶχε δύο λαβὰς ἐκ τοῦ λαιμοῦ πρὸς τὸν ὦμον, ἔχνη τῶν ὁποίων διασώζονται.

Ἡ ἐπιφάνεια ἐκαλύπτετο ὑπὸ πλατειῶν ζωνῶν χρώματος ἐρυθρωποῦ, ἔχνη τῶν ὁποίων διακρίνονται.

FURUMARK, εἰκ. 4, ἀρ. 35.

Χρόνοι : YE IIIB.

Γπ1 - ἀρ. 96 Μόνωτος κύαθος (πίν. 12γ).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου 0.129 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ.

Συγκολληθεὶς ἐκ πολλῶν ὀστράκων καὶ συμ-

πληρωθείς εἰς μέγα τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ὀξὺ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατὰ κόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καὶ ὑπερυψουμένη ὀλίγον αὐτοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν. Δύο μαστοειδεῖς ἀποφύσεις ἐπὶ τοῦ κορμοῦ, ἀνὰ μία ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς, ποικίλλουν τὴν ἐπιφάνειαν.

Διακόσμησις διὰ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ χεῖλος, τὰ μαστίδια καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ χρώματος. Ἡ κυρία ζώνη κοσμεῖται δι' ἀλύσεως σιγμοειδῶν στοιχείων, κάτωθεν τῶν ὁποίων, εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀπολήξεως τῆς λαβῆς, ἐγράφησαν τρεῖς δακτύλιοι. Περὶ τὴν βάσιν θὰ ἦσαν δύο τοῦλάχιστον ταινίαι ἐπάλληλοι. Ἐσωτερικῶς τοῦ ἀγγείου, ὅπου ὁ κορμὸς φέρει πρὸς τὸ χεῖλος, πλατεῖα ταινία καὶ ἄνωθεν αὐτῆς δακτύλιος. Ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ μαστοειδεῖς ἀποφύσεις.

FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα ἄνευ ἀποφύσεων, εἰκ. 13, ἀρ. 214· διὰ σιγμοειδῆ στοιχεῖα, εἰκ. 61, στ. 48, ἀρ. 5, ΥΕ I ἕως ΙΙΓ-1. Prosymna II, εἰκ. 97, ἀρ. 203 καὶ εἰκ. 125, ἀρ. 241, ΥΕ III. M. Vasen, πίν. XVIII, ἀρ. 131 (Ἀλυκή) καὶ Attica, πίν. 9, ἀρ. 9 (Λιγόρι).

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΒ

Γπ1 - εἰδ. 16 Εἰδῶλιον τύπου Φ (πίν. 216).

Ὑψος διασωθὲν 0.062 μ., μέγιστον πλάτος κορμοῦ 0.038 μ.

Ἐκ τῆς ἐπιχώσεως τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας. Ἐλλείπει τὸ κάτω τμήμα τοῦ εἰδωλίου. Πηλὸς κιτρινόφαιος.

Κορμὸς δισκοειδὴς φέρων μαστοὺς πλαστικῶς δεδηλωμένους, κεφαλὴ πτηνόμορφος.

Ἐλάχιστα ἔχνη τῆς διακοσμήσεως, γεγραμμένης δι' ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος, διασφίζονται. Ἡ σύνθεσίς της δὲν εἶναι σαφής, διότι καλύπτεται ἀπὸ ἕζημα.

Γπ1-χ3 Χαλκῇ μάχαιρα (ἔγχρ. πίν. σ. ιβ' καὶ πίν. 12γ).

Μῆκος 0.31 μ., μῆκος λεπίδος 0.217 μ., μῆκος λαβῆς 0.093 μ., πλάτος μέγιστον λεπίδος 0.055 μ., ἐλάχιστον 0.034 μ., πλάτος μηνίσκου λαβῆς 0.045 μ., πλάτος λαβῆς 0.02 μ.

Εὐρέθη μετὰ τῶν παραμερισμένων ὁστῶν καὶ ἀγγείων τῆς νοτίας πλευρᾶς. Διατηρεῖται πλήρως.

Ἡ λεπίς, πλατεῖα εἰς τοὺς ὤμους, βαίνει λεπτυνομένη πρὸς τὸ μέσον καὶ εἴτα πλατύνεται διὰ νὰ λεπτυνθῇ ἐκ νέου πρὸς τὸ ἄκρον. Ἡ λαβή, στενὴ καὶ ἐπιμήκης, δημιουργεῖ μηνίσκον εἰς τὴν ἀπόληξιν. Τὰ πλευρὰ τοῦ ἐλάσματος εἰς τὸν μηνίσκον, τὴν λαβὴν καὶ τὸν ὦμον ὑψοῦνται καὶ δημιουργοῦν κνώδοντας, οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν τριῶν ἡλων τῆς λαβῆς καὶ τῶν τριῶν ἡλων τοῦ ὤμου ἐστερέουν τὸ ξύλινον ἐπίθημα. Μεταξὺ τῶν ἡλων τοῦ ὤμου σφίζονται κυλινδρικοὶ ἥλοι ἄνευ κεφαλῆς.

Prosymna II, εἰκ. 377, ΥΕ III.

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΒ

Τὰ ἀγγεῖα ὥς καὶ ἡ μάχαιρα δύνανται νὰ τεθοῦν εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΑ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου. Εἰς τοὺς χρόνους τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου ἀνάγεται τὸ εἰδῶλιον τύπου Φ ὑπ' ἀρ. 16. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ τάφος προφανῶς κατεσκευάσθη πρὸς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΑ, ἡ χρῆσίς του δὲ συνεχίσθη καὶ εἰς ΥΕ ΙΙΒ χρόνους.

Τάφοι Γπ2 καὶ Γπ3

(πίν. Γ καὶ 13α).

Πλησίον τοῦ τάφου Γπ1 εὐρέθησαν οἱ τάφοι Γπ2 καὶ Γπ3. Δυστυχῶς οἱ τάφοι οὗτοι κατεστράφησαν τελείως εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, ὅτε μεγάλαι πυραὶ ἠγάφθησαν εἰς τὴν περιοχὴν των. Οὐδὲν ἐκ τῶν πιθανῶν των κτερισμάτων διεσώθη.

Τάφος Γπ4 (πίν. Γ καὶ 13β).

Διαστάσεις : μήκος 1.42 μ., πλάτος 0.85 μ., βάθος 0.28 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ ἐκ πλακῶν κάλυμμά του δὲν διεσώθη. Τεμάχια ὅμως αὐτῶν εὐρέθησαν εἰς τὴν περιοχὴν του. Ὁ τάφος κατεστράφη σχεδόν, ὅτε κατὰ μῆκος τῆς βορείας του πλευρᾶς κατεσκευάσθη κεραμοσκεπὴς τάφος, ὁ ὁποῖος περιέκλειε σκελετὸν παιδίου (πίν. 14α). Ὁ προϊστορικός τάφος εἶναι τετράπλευρος κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν τεθειμένων καθέτως πρὸς τὸ δάπεδον, τὸ ὁποῖον ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Τὰ μεταξὺ τῶν πλακῶν καὶ τοῦ ὀρύγματος εἰς τὸ χῶμα κενὰ ἐπληροῦντο ὑπὸ λιθαρίων. Θρυμματισμένα ὅστ᾽ ἑνὸς καὶ μόνου σκελετοῦ εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου, παρὰ δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου τὸ ἡμίτομον κυπέλλου τύπου μινυείου. Προφανῶς ὁ Γπ4 εἶναι κιβωτιόσχημος καὶ ἀνάγεται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς. (Διὰ τὸν κεραμοσκεπῆ τάφον ὄρα κατωτέρω.) Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους κατεσκευάσθη κυκλικὸς περίβολος πέριξ τοῦ χώρου τοῦ τάφου, ἐκ τοῦ ὁποῖου διεσώθησαν ὀλίγοι λίθοι, ὡς φαίνονται εἰς τὸ γενικὸν σχέδιον (πίν. Γ).

Γπ4- ἀρ. 97 Μινύειον κύπελλον.

Ύψος 0.052 μ., διάμετρος ποδὸς 0.039 μ.

Ἐλλείπει μέγα τμῆμα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς τεφρὸς.

Βάσις μικρὰ δισκοειδὴς ἐπίπεδος κάτω, κορ-

μὸς χοανοειδής, χεῖλος ἐκτρεπόμενον. Εἰς τὸ διασωθὲν τμῆμα διατηροῦνται τὰ ἔχνη μιᾶς λαβῆς ταινιοσχήμου ἐκφυομένης ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ἀποληγούσης εἰς τὸν ὦμον.

Σύνηθες σχῆμα ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Γπ5 (πίν. Γ).

Πρὸς Βορρᾶν τοῦ Γπ4 καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς περίπου μέτρου ἀπ' αὐτοῦ, εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα τοῦ Γπ5. Καὶ ὁ τάφος οὗτος κατεστράφη εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, ὅτε ὁ χώρος του ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Τὰ κατάλοιπά του ὅμως ἀποδεικνύουν ὅτι ἦτο κιβωτιόσχημος κατεσκευασμένος ἐκ κατακορύφων πλακῶν. Ἐχει πλάτος μόνον 0.47 μ., τὸ δὲ μῆκος του εἶναι ἄδηλον, διότι ἡ ἀνατολικὴ του πλευρὰ ἠφανίσθη. Ἡ κατεύθυνσίς του εἶναι ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ. Οὐδὲν κτέρισμα ἀνῆκον εἰς τὸν τάφον εὐρέθη. Τὰ ὀλίγα μινύεια ὄστρακα, τὸ ἐκ χαλίκων ἐπίστρωμα τοῦ δαπέδου του, τὸ σχῆμα καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου ὑποδεικνύουν τοὺς ΜΕ ὡς τοὺς χρόνους τῆς κατασκευῆς του.

Τάφος Γπ6 (πίν. Γ καὶ 14γ).

Διαστάσεις : μήκος 1.08 μ., πλάτος 0.63 - 0.66 μ., βάθος 0.38 - 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου τούτου δὲν διεσώθη, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενόν του εὐρέθη ἀνέπαφον. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος. Αἱ πλευραὶ του ἦσαν ἐπενδεδυμέναι διὰ κατακορύφως τεθειμένων πλακῶν. Μία πλάξ, μέσου πάχους 0.12 μ., ἀποτελεῖ ἐκάστην τῶν πλευρῶν. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν εἶχε θραυσθῇ καὶ εἰς τὸ δημιουργηθὲν ρῆγμα εἶχον ἀποτεθῇ μερικὰ τῶν κτερισμάτων τοῦ ἐγγυτρισμοῦ Γ11. Ἴσως τότε νὰ εἶχον ἀφαιρεθῇ αἱ πλάκες τοῦ καλύμματος. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο δι' ἀραιοῦ στρώματος χαλίκων, ἐπ' αὐτοῦ δ' εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀποτεθέντων. Πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὀστᾶ, ἀνήκοντα τοῦλάχιστον εἰς δύο νεκρούς. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου εὐρέθη ὁ σκελετὸς τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος. Εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς ἰσχυρῶς συνεσταλμένην στάσιν μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Ἐκείτο ἐπὶ τῆς ράχεως αὐτοῦ, μετὰ τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐκ χώματος. Ἐκ τῆς θέσεώς της ἐκείνης φαίνεται ὅτι κατωλισθῆσεν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου, ἀφοῦ οἱ συγκρατοῦντες αὐτὴν τένοντες εἶχον διαλυθῇ. Αἱ χεῖρες διασταυροῦνται ἐπὶ τοῦ ὑπογαστρίου μετὰ τὴν ἀριστερὰν κάτωθεν τῆς δεξιᾶς. Οἱ πόδες, ἰσχυρῶς κεκαμμένοι, καταλαμβάνουν μικρὸν χώρον μετὰ τὸν ἀριστερὸν μηρὸν κάτωθεν τῆς δεξιᾶς κνήμης. Παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα εὐρέθη τὸ μόνον εἰς τὸν τάφον κατατεθὲν κτέρισμα, τὸ ὁποῖον διελύθη σχεδὸν κατὰ τὴν ἐξαγωγήν καὶ ἡ συγκόλλησίς του ἀπέβη ἀδύνατος. Ὁ σκελετός, ἀνήκων προφανῶς εἰς ἄνδρα νεαρᾶς ἡλικίας, καταλαμβάνει χώρον 0.67 μ. μόνον.

Ὁ μικρὸς ὀρθογώνιος κιβωτιόσχημος τάφος ἀνήκει εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς¹.

Γπ6-ἀρ. 98 Μόνωτος κύαθος (πίν.14γ).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου κατὰ τὴν λαβὴν 0.089 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ.

Πηλὸς οὐχὶ καθαρὸς μελανέρυθρος ἀνομοιομερῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη κάπως κυρτή, κορμὸς ἐλαφρῶς εὐρυνόμενος ἀπὸ τῆς βάσεως πρὸς ὅξυ

χεῖλος, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καταλήγει πλησίον τῆς βάσεως. Εἰς τὸ σημεῖον προσκολλήσεως τῆς λαβῆς τὸ χεῖλος πιέζεται πρὸς τὰ ἔσω.

Ὁ κύαθος ἀνάγεται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Γπ7

(πίν. Γ).

Προφανῶς ὁ κιβωτιόσχημος τάφος Γπ7 κατεστράφη πλήρως, ὅταν εἰς τὴν περιοχὴν του ἐγένοντο αἱ ὑπ' ἀρ. Γ10 καὶ Γ11 ταφαί, περὶ τῶν ὁποίων ὅρα κατωτέρω. Διεσώθη μία καὶ μόνη ἐκ τῶν πλακῶν του καὶ αὕτη οὐχὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν της θέσιν, ὑποδεικνύουσα ὅμως τὴν ὑπαρξίν τάφου.

1. Ὅρα κατωτέρω διὰ τὴν ταφὴν Γ11.

Τάφος Γπ8 (πίν. Γ και 14β).

Διαστάσεις : μήκος 1.00 μ., πλάτος κατά τὸ κέντρον 0.61 μ. καὶ κατὰ τὰς στενὰς πλευρὰς 0.57 μ., βάθος 0.38 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Εἰς τὸ βορειοανατολικὸν τμήμα τοῦ τομέως καὶ περὶ τὰ τρία μέτρα πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Γπ5 εὐρέθη ὁ τάφος Γπ8. Τὸ κάλυμμά του δὲν διεσώθη καὶ τὸ στόμιόν του εὐρέθη μόλις 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Αἱ πλευραὶ του εἶναι κατασκευασμέναι ἐκ μικρῶν λίθων, μᾶλλον ἐπιπέδων, ἐπιτεθειμένων εἰς δύο ἢ τρεῖς δόμους. Ἡ διατηρουμένη ἐπιφάνεια τοῦ τρίτου πρὸς τὰ ἄνω δόμου εἶναι σχεδὸν ὀριζοντία, φαίνεται δ' ὅτι ἐπ' αὐτῆς ἐπάτουν αἱ πλάκες τοῦ καλύμματος. Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου εὐρέθη ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου εὐρέθη εἰς σκελετὸς ἐνήλικος, τεθειμένος εἰς ἰσχυρῶς συνεσταλμένην στάσιν, μὲ τὴν κεφαλὴν παρὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου (πίν. 14β). Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν τάφον. Ἐκ τῆς κατασκευῆς του καὶ τοῦ μόνου εὐρεθέντος εἰς αὐτὸν σκελετοῦ εἶναι δυνατόν νὰ τεθῇ ὁ τάφος εἰς προϊστορικοὺς ἀορίστως χρόνους.

Τάφος Γπ9 (πίν. Γ και 15).

Διαστάσεις : μήκος 0.62 μ., πλάτος 0.48 μ., βάθος 0.32 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ Γπ9 εὐρέθη εἰς ἀπόστασιν μόνον 0.50 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ Γπ8 καὶ ἀμέσως πρὸ τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ6. Αἱ πλευραὶ του διατηροῦνται πλήρως, ἀλλὰ τὸ κάλυμμα ὡς καὶ τὸ περιεχόμενόν του δὲν διεσώθησαν. Ἐχει τὸ τετράπλευρον σχῆμα τοῦ κοινοῦ κιβωτισχοῦ τύπου καὶ αἱ πλευραὶ του εἶναι ἐπενδεδυμέναι διὰ πλακῶν. Τὸ δάπεδόν του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν εὐρέθη, ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Αἱ μικραὶ διαστάσεις τοῦ τάφου, ἡ κατασκευὴ του, τὸ χαλικόστρωτον δάπεδον, ὡς καὶ ὁ πλήρης ἀφανισμὸς τῶν ὀστέων προάγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μικρὸν παιδίον θὰ εἶχεν ἐναποτεθῇ εἰς αὐτόν.

Χρονολογεῖται περὶ τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Γπ10 (πίν. Γ και 15).

Παρὰ τὸν τάφον Γπ9 εἶχε κατασκευασθῇ ὁ Γπ10. Δυστυχῶς τούτου μόνον τμήμα πλακὸς διεσώθη, ἀνηκούσης προφανῶς εἰς μίαν τῶν στενῶν του πλευρῶν. Οὐδὲν ἔχνος κτερίσματος εὐρέθη εἰς τὴν περιοχὴν του εἰμὴ μόνον ὀλίγα ὀστάρια καὶ ὄστρακα τῶν ὑστέρων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει ὁ τάφος.

Τάφος Γπ11

(πίν. Γ).

Μικρόν μέρος μιᾶς καὶ μόνης πλακός, ἀνηκούσης εἰς τὸν τάφον τοῦτον, εὑρέθη περὶ τὰ 3 μέτρα πρὸς Βορρῶν τοῦ Γπ9 (πίν. Γ). Οὐδὲν ἕτερον ὑπελείφθη τοῦ τάφου τούτου.

Τάφος Γπ12

(πίν. Γ καὶ 15, 16α).

Διαστάσεις : μῆκος 0.82 μ., πλάτος 0.54 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Μεταξὺ τῶν Γπ4, Γπ5 καὶ Γπ9 ἐπεσημάνθη ὁ χώρος τοῦ τάφου Γπ12. Ὑπεράνω τοῦ καλύμματός του εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἠνάφθη μεγάλη πυρά (πίν. 16α) διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Δύο μεγάλαι πλάκες (0.70×0.60 μ. καὶ $0.58 \times 0.38 - 0.45$ μ.) ἀπετέλουν τὸ κάλυμμα. Μεταξὺ τούτων, ὡς καὶ τῆς πλακός τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἐσχηματίζοντο ἀρκετὰ μεγάλοι ρωγμαί, ὑποδεικνύουσαι ὅτι αἱ πλάκες τοῦ καλύμματος εἶχον μετακινήθῃ ἐκ τῆς ἀρχικῆς των θέσεως (πίν. 15). Τοῦτο προφανῶς ἐγένετο εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, καθ' οὓς ὁ χώρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Τότε ἴσως ἀφηρέθη καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου, τοῦ ὁποίου αἱ ἐκ πλακῶν πλευραὶ εὑρέθησαν ἀνέπαφοι. Τὸ σχῆμά του εἶναι τὸ γνωστὸν τετράπλευρον κιβωτιόσχημον. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Οὐδὲν εὑρέθη ἐπ' αὐτοῦ. Πολὺ μικρὰ τμήματα μηριαίου ὀστοῦ, εὑρεθέντα εἰς τὰ πληροῦντα τὸν τάφον τεταραγμένα χώματα, φανερώνουν τὴν εἰς αὐτὸν ἀπόθεσιν ἐνήλικος, προφανῶς εἰς ἰσχυρῶς συνεσταλμένην στάσιν, ὡς ὑποδεικνύουν αἱ διαστάσεις τοῦ τάφου. Πρὸς τούτοις ὀλίγα μινύεια ὀστρακα εὑρεθέντα εἰς τὰ χώματα ἐκεῖνα, ὡς καὶ τὸ σχῆμα καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου, τὸν χρονολογοῦν εἰς ΜΕ χρόνους.

Τάφος Γπ13

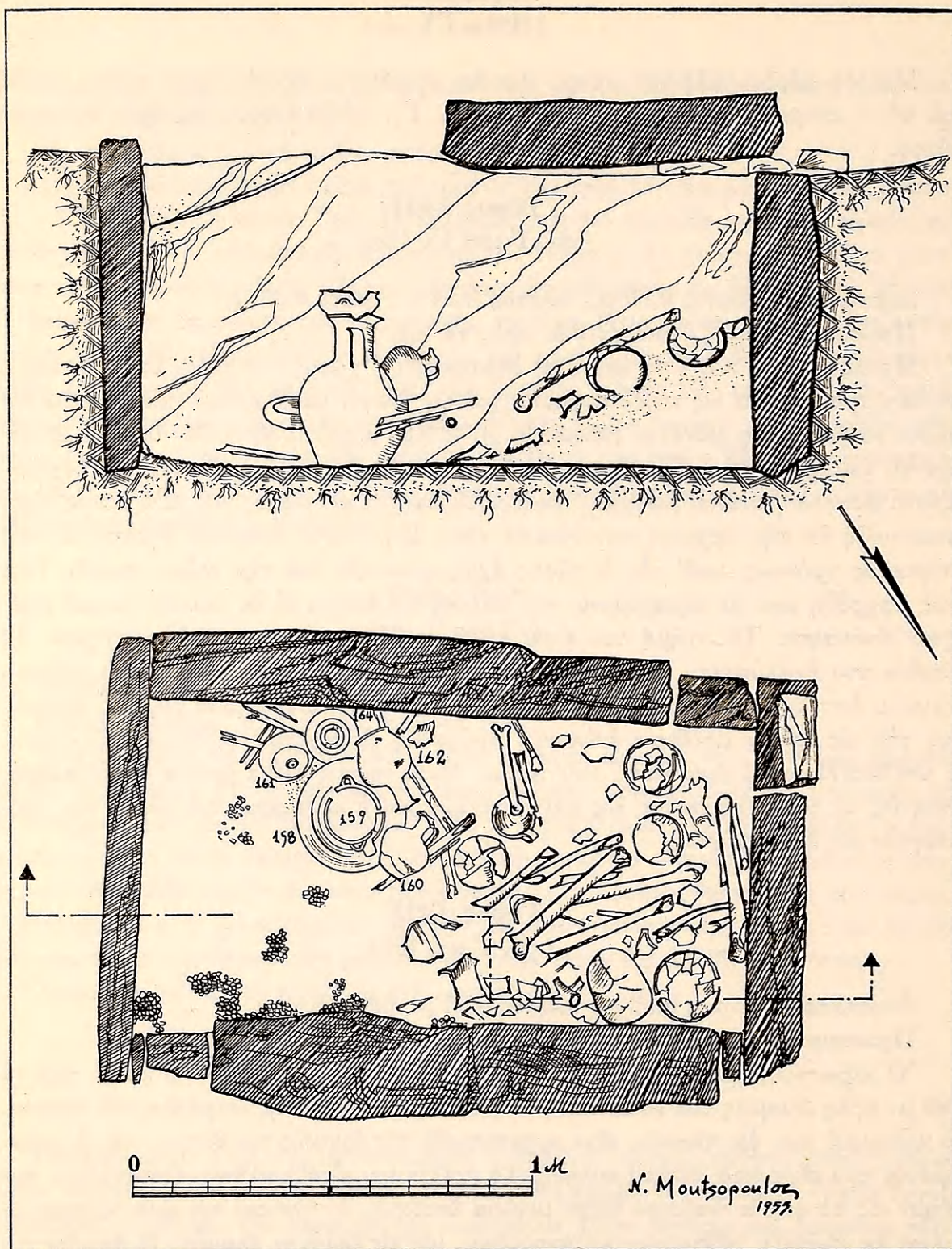
(πίν. Γ καὶ 16β).

Διαστάσεις : μῆκος 0.92 μ., πλάτος 0.51 μ., βάθος 0.48 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ κιβωτιόσχημος τάφος Γπ13 εὑρέθη εἰς τὸ ὄριον τῶν τομέων Β καὶ Γ, περὶ τὰ 0.50 μ. πρὸς Δυσμᾶς τοῦ Βπ20 καὶ μόλις 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κάλυμμά του, ἐκ πλακῶν, εἶχε μετατοπισθῇ τῆς ἀρχικῆς του θέσεως, καὶ τὸ περιεχόμενον του εἶχε πρὸ πολλοῦ συληθῇ. Τὸ κοῖλόν του εὑρέθη πλήρες τεταραγμένων χωμάτων εἰς τὰ ὅποια ὑπῆρχον ὀλίγα μινύεια ὀστρακα. Αἱ πλευραὶ του εἶναι κατασκευασμέναι ἐκ πλακῶν τεθειμένων κατακορύφως, μία εἰς ἐκάστην πλευράν. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Καὶ ὁ τάφος οὗτος φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν καὶ εἰς πυκνὴν ὁμάδα τάφων τῶν χρόνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη, οὐδὲ καὶ ὀστᾶ σκελετοῦ.

Σχέδιον 16. Τάφος Γπ14. Τομή κατά μήκος και κάτοψις. Ἐντὸς τοῦ τάφου διακρίνεται καὶ ἡ ταφή Γ15.

Τάφος Γπ14

(πίν. Γ και 17α, σχέδιον 16).

Διαστάσεις : μήκος μέγιστον 1.80 μ., πλάτος κατά την ανατολικήν πλευράν 0.80 μ., κατά την δυτικήν 0.67 μ., βάθος μέγιστον 0.75 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Περὶ τὰ 5 μ. πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς ομάδος τῶν ΜΕ τάφων τοῦ τομέως, Γπ4 - Γπ13, καὶ 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρέθη ὁ τάφος Γπ14, τὸ σχῆμα τοῦ ὁποίου εἶναι τετράπλευρον. Τὸ κάλυμμά του προφανῶς ἀπετελεῖτο ἐκ δύο πλακῶν, τμήμα τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων εὑρέθη κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Ἀλλὰ καὶ ταύτης τεμάχιον εἶχεν ἀποσπασθῇ ὥστε τὸ βόρειον τμήμα τῆς δὲν ἔφθανεν εἰς τὴν πλάκα τῆς πλευρᾶς· ἐστηρίζετο εἰς τὸ χῶμα τὸ πληροῦν τὸν τάφον¹ (σχέδιον 16).

Ἐκάστην τῶν πλευρῶν ἐσχημάτιζε μία μεγάλη πλάξ, ἀφῆνουσα κατὰ τὴν βορείαν, τὴν νοτίαν καὶ τὴν δυτικὴν πλευράν μικρὰ κενὰ πληρούμενα διὰ λίθων. Τὸ πάχος τῶν πλακῶν εἶναι ἄνισον, τὸ ὕψος των ἰσοῦται πρὸς τὸ βάθος τοῦ τάφου καὶ τὸ μήκος των πρὸς τὸ τοῦ τάφου².

Ἡ ἐπίχωσις τοῦ τάφου ἦτο πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Κάτωθεν τοῦ διατηρηθέντος τμήματος τῆς πλακὸς τοῦ καλύμματος ἡ ἐπίχωσις, κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ τάφου, ἐσχηματίζετο ἐκ μαλακοῦ καθαροῦ χρώματος. Τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος, τὸ ὅποιον δὲν ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῆς πλακὸς, ἡ ἐπίχωσις ἐσχηματίσθη διὰ σωροῦ χαλίκων καὶ χρώματος ἀναμειγμένων μετ' ὀστράκων τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὴν βορείαν γωνίαν τοῦ τάφου καὶ ὑπὸ τὸ στρῶμα τοῦ μαλακοῦ χρώματος εὑρέθησαν παραμερισμένα ὀστᾶ, ἐνῶ ἄλλα ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν του (πίν. 17α, σχέδιον 16). Εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου, τὸ ὅποιον εἶχε πληρωθῇ διὰ χαλίκων, εὑρέθη ὁμάς ἀγγείων τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς, ἐν τῶν ὁποίων ἦτο τεφροδόχος ἀμφορεύς (πίν. 17α καὶ σχέδιον 16). Εἶναι προφανές ὅτι ἀρχαιότερος κιβωτιόσχημος τάφος ἐχρησιμοποίηθη ἐκ νέου κατὰ τὴν γεωμετρικὴν ἐποχὴν. Τότε τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἡμίσεος τοῦ τάφου παρεμερίσθησαν εἰς τὴν βορείαν γωνίαν. Μεταξὺ τῶν ὀστῶν καὶ τῶν κρανίων ἐκείνων εὑρέθησαν ὀστρακα μινύεια, τὰ ὅποια ἀνῆκον εἰς τὰ κτερίσματα τοῦ ἀρχαιότερου τάφου. Ἐκ τούτων ἦτο δυνατόν νὰ συγκολληθῶσι δύο ἀγγεῖα, τὰ ὅποια, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ὀστρακα, ἀνάγουν τὸν κιβωτιόσχημον τάφον καὶ τὰς ἀρχικὰς του ταφὰς εἰς ὑστέρους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Γπ14-ἀρ. 99 Κύπελλον τύπου ὑστερομινυακοῦ (πίν. 17β).

Ὑψος 0.112 μ., διάμετρος στομίου 0.145 μ., διάμετρος βάσεως 0.073 μ., περίμετρος 0.455 μ., ὕψος λαβῶν 0.048 μ., πλάτος λαβῶν 0.027 μ.

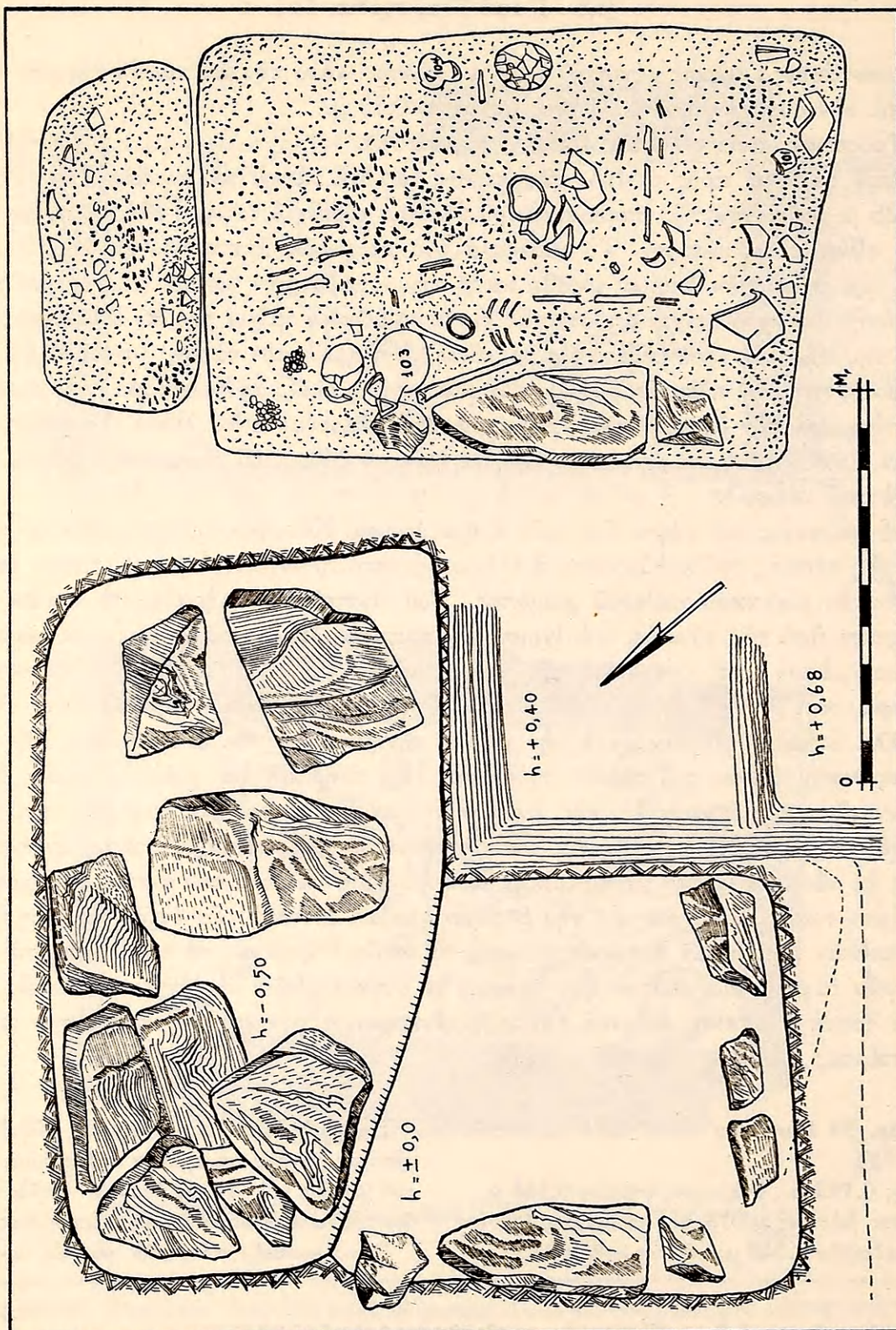
Συναρμολογηθὲν ἐξ ὀστράκων. Ἐλλείπουν τέσσαρα μεγάλα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ, δύο τοῦ χείλους καὶ ἐν τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς ἀκάθαρτος οὐχὶ καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνικὴ, ποὺς πολὺ χαμηλός, κορμὸς

1. Διαστάσεις τοῦ διατηρηθέντος τμήματος τῆς πλακὸς : $0.82 \times 0.67 \times 0.19$ μ.

2. Τὸ πάχος τῆς πλακὸς τῆς βορείας πλευρᾶς εἶναι 0.30 μ., τὸ τῆς δυτικῆς 0.11 μ., τὸ τῆς νοτίας 0.17 μ., καὶ τὸ τῆς ἀνατολικῆς 0.07 μ.

Σχέδιον 17. Τάφος Γπ16. Κάτοψις πλακών καλυπτουσών τὸ βορειότερον τμήμα τοῦ τάφου καὶ κάτωψις διαπέδου (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου. Στόμιον εὐρὺ καὶ χεῖλος ὀξύ, δύο μικραὶ λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγουν εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητον. Προφανῶς τὸ σχῆμα προέρχεται ἀπὸ τὰ γνωστὰ ΜΕ μινύεια κύπελλα καὶ εἶναι προάγγελος τῶν ΥΕ. Παρόμοιον δεῖγμα, ἴσως περισσότερον ἐξειλιγμένον, ΥΕ I χρόνων, ἔχομεν ἀπὸ τάφον τῆς Λέρνης (Hesperia 26, 1957, πίν. 39 h).

Γπ14 - ἀρ. 100 Κύαθος (πίν. 17β).

Ὑψος 0.047 μ., διάμετρος στομίου 0.106 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.332 μ., πλάτος λαβῆς 0.02 μ.

Συναρμολογηθεὶς ἐξ ὀστράκων. Ἐλλείπουν τέσσαρα τεμάχια ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος περιέχων μικροὺς χάλικας εὐκόλως ἀποτριβόμενος· τοιχώματα λεπτά.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ὀξύ. Πλατεῖα λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Ἀκόσμητος.

Τάφος Γπ15

(πίν. Γ).

Διαστάσεις : τὸ μῆκος φαίνεται ὅτι ἦτο 1.54 μ. καὶ τὸ πλάτος 0.68 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Νοτίως τῆς σαρκοφάγου Γ19, εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως, καὶ περὶ τὰ 0.10 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, εὐρέθη ὁ τάφος Γπ15. Ἦτο τετράπλευρος καὶ αἱ πλευραὶ τοῦ ἀρχικῶς ἦσαν ἐπενδεδυμέναι διὰ πλακῶν. Δύο τεμάχια πλακῶν εὐρέθησαν εἰς τὴν βορείαν πλευράν του καὶ μία εἰς τὴν δυτικὴν, αἱ λοιπαὶ εἶχον μετακινήθῃ καὶ συντριβῇ. Ὅστ᾽ αὖ καὶ ὀστρακα μινυείων τύπων εὐρέθησαν ἀνάμεικτα εἰς τὴν ἐπίχωσίν του, καὶ ἦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς φανερόν ὅτι ὁ τάφος εἶχε πλήρως διαταραχθῇ. Πλὴν τῶν μινυείων ὀστράκων, τὰ ὅποια θέτουν τὸν τάφον εἰς τὴν ὑστέραν ΜΕ ἐποχὴν, οὐδὲν τῶν κτερισμάτων του διεσώθη.

Τάφος Γπ16

(πίν. Γ καὶ 18α, β, σχέδιον 17).

Εἰς τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τομέως Γ καὶ κατὰ τὴν βορείαν του πλευράν, 0.35 μ. πρὸς Βορρᾶν τοῦ Γπ14, εὐρέθη ὁ τάφος Γπ16. Τούτου μόνον μία πλάξ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς διεσώθη καὶ αὕτη οὐχὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς θέσιν (πίν. 18α). Ἐπὶ τοῦ δαπέδου του δέ, τὸ ὅποῖον εὐρέθη μόλις 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθησαν σεσηπὸτα τεμάχια ὀστῶν ἐγκατεσπαρμένα κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν αὐτοῦ τμήμα. Μεταξὺ τούτων εὐρέθησαν ὀστρακα, ἐκ τῶν ὁποίων κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις τεσσάρων ἀγγείων. Τὸ βόρειον τμήμα τοῦ τάφου εἶχε καταστραφῇ καὶ ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν τεμάχια πλακῶν κεκαλυμμένα ὑπὸ τέφρας καὶ μελανῶν χωμάτων (πίν. 18β καὶ σχέδιον 17).

Ἡ ἀφαίρεσις τῶν πλακῶν ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ὑπ' αὐτὰς καὶ πέραν αὐτῶν χῶρος, εἰς ἑκτασιν 1.80 μ., παρουσίαζεν ἰσχυρὰ ἔχνη πυρακτώσεως καὶ ὁ ἀμέσως ὑπὸ τὰς πλάκας χῶρος, εἰς βάθος 0.25 μ., ἐπληροῦτο διὰ μαλακῶν μελανῶν χωμάτων περιεχόντων τέφραν

καὶ καμένα ξυλάρια. Ἡ ἀφαίρεσις τοῦ μαλακοῦ τούτου χόματος ἀπεκάλυψε τεφροδόχον καὶ ἀγγεῖα γεωμετρικῶν χρόνων¹ (πίν. 241). Προφανῶς ὁ Γπ16 κατεστράφη σχεδὸν εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὅταν ὁ περὶ τὸ βορειοανατολικὸν τμήμα του χώρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Ὡς ἀποδεικνύουν τὰ μεταξὺ τῶν ὀστέων εὑρεθέντα ὀστρακα, ὁ τάφος Γπ16 κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἀρχικῶς εἰς τοὺς ὑστέρους ΜΕ χρόνους.

Γπ16-ἀρ. 101 Πυξίς (πίν. 18γ).

Ύψος 0.046 μ., διάμετρος στομίου 0.056 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.201 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς καστανόφαιος καλῶς ὀπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον.

Ἀκόσμητος. Τυπικὸν ὑστερομινυακὸν σχῆμα.

Γπ16-ἀρ. 102 Κύαθος μόνωτος (πίν. 18γ).

Ύψος 0.041 μ., διάμετρος στομίου 0.09 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.285 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ ἓν τεμάχιον τοῦ χείλους (συμπληρωθέντα). Πηλὸς κιτρινωπὸς ἀκάθαρτος καλῶς ὀπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ὀξύ, στόμιον εὐρύ, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ καταλήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Ἀκόσμητος.

Γπ16-ἀρ. 103 Πρόχους (πίν. 18γ).

Ύψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου ὡς συνεπληρώθη 0.06 × 0.026 μ., διάμετρος βάσεως

0.048 μ., περίμετρος 0.28 μ., ὕψος λαβῆς 0.063 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.026 μ., πλάτος λαβῆς 0.027 μ.

Ἐλλείπει ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ στόμιον, τὸ ὁποῖον καὶ συνεπληρώθη ἴσως ἐσφαλμένως, καὶ ἓν τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς καστανὸς λίαν ἀκάθαρτος.

Βάσις ὑψωμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρὺς καὶ ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ ἐλλειπτικόν. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Ἀγραφος. Διακρίνονται πέντε αὐλακώσεις εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ, χαρακτηριστικὸν γνῶρισμα ὑστερομινυακῶν χρόνων.

Γπ16-ἀρ. 104 Πρόχους (πίν. 18γ).

Ύψος διασωθὲν ἄνευ λαβῆς 0.098 μ., μετὰ λαβῆς 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.282 μ., ὕψος λαβῆς 0.075 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ στομίου καὶ τρία τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς καστανός, οὐχὶ καλῶς ὀπτημένος. Βάσις ἐπίπεδος, κορμὸς ὠσειδής, λαβὴ κυλινδρική κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ὅλον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ ἐπιχρίσματος.

Προφανῶς τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 101 - 104 ἀνάγονται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς· εἰς τούτους δὲ πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ ἡ κατασκευὴ ὡς καὶ ἡ πρώτη τοῦ τάφου χρῆσις.

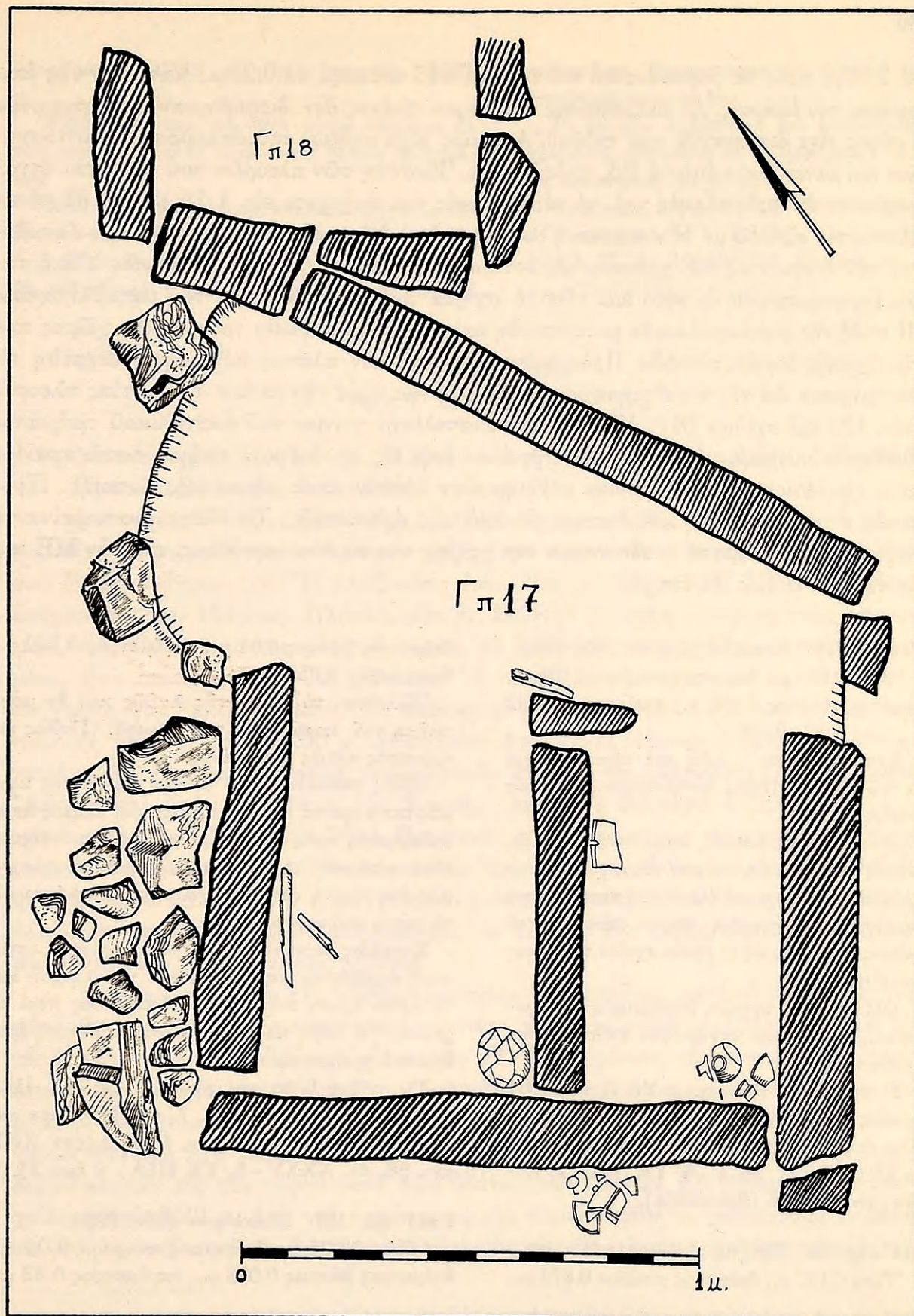
Τάφος Γπ17

(πίν. Γ καὶ 19α, σχέδιον 18).

Ὁ τάφος οὗτος παρουσιάζει ἐνδιαφέρουσιν ὑστερωτέραν μετασκευήν. Εὑρέθη περὶ

1. Ὅρα κατωτέρω ταφὴν Γ16.

Σχέδιον 18. Τάφος Γπ17. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

τὰ 2.50 μ. πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ τάφου Γπ16 καὶ περὶ τὰ 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Αἱ καλύπτουσαι τὸν τάφον πλάκες δὲν διεσώθησαν καὶ προφανῶς ὁ τάφος εἶχε διαταραχθῇ πρὸ πολλοῦ. Ἀρχικῶς εἶχε σχῆμα τετράπλευρον κιβωτιόσχημον καὶ κατεύθυνσιν ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ. Ἐκάστη τῶν πλευρῶν του φαίνεται ὅτι ἀπετελεῖτο ἐκ μιᾶς πλακὸς καὶ τὸ μέσον μῆκος του ἀνῆρχετο εἰς 1.15 μ., τὸ δὲ μέσον πλάτος του εἰς 0.85 μ. Ἡ κατασκευὴ του, ὡς καὶ τὸ διὰ χαλίκων ἐπεστρωμένον δάπεδόν του, τὸν ἀνάγουν εἰς ΜΕ χρόνους. Εἰς ὑστερωτέρους ὅμως χρόνους, προφανῶς ΥΕ, ὁ τάφος ἐχρησιμοποίηθη ἐκ νέου καὶ τότε τὸ σχῆμά του καὶ ἡ διάταξις του μετεβλήθησαν. Ἡ πλάξ τῆς βορείας πλευρᾶς μετετοπίσθη καὶ οὕτω διεμορφώθη τριγωνικὸς χώρος πρὸ τῆς ἀρχικῆς βορείας πλευρᾶς. Πρὸς τούτοις τὸ ἀρχικὸν πλάτος τοῦ τάφου διηρέθη εἰς δύο τμήματα διὰ τῆς τοποθετήσεως πλακὸς καθέτως πρὸς τὴν πλάκα τῆς νοτίας πλευρᾶς (πίν. 19α καὶ σχέδιον 18)¹. Εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὅστρακα ἀγγείων, ἐνῶ εἰς τὸ δυτικὸν τμήμα ὅστ᾽ αὐτοῦ κρανίου κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν καὶ μνηριαῖον ὅστουν κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς. Προφανῶς ὁ τάφος ἐσυλήθη καὶ διεταράχθη πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς. Τὰ ὀλίγα ἐναπομείναντα λείψανα καὶ κτερίσματα ὑποδεικνύουν τὴν χρῆσιν του εἰς δύο περιόδους, εἰς τὴν ΜΕ καὶ εἰς τὴν ΥΕ II ἕως III ἐποχὴν.

Γπ17-ἀρ. 105 Κύπελλον μόνωτον (πίν. 19β).

Ύψος 0.086 μ., διάμετρος στομίου 0.108 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.332 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ.

Συνεπληρώθησαν ἡ λαβὴ καὶ πέντε τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ἐλαφρῶς κωνική, ποὺς πολὺ χαμηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος καὶ ὀξὺ· λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ ἐπιχρίσματος.

Τὸ σχῆμά του τὸ θέτει εἰς ΥΕ II ἢ καὶ III χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 13, ἀρ. 211, 212). Ὅρα καὶ Prosymna II, εἰκ. 195, ἀρ. 496. Agora XIII, πίν. 37, ἀρ. V - 6, ΥΕ IIIA - 2. Attica, πίν. 6, ἀρ. 6 (Βελανιδέζα).

Γπ17-ἀρ. 106 Πρόχους εὐρύστομος (πίν. 19β).

Ύψος 0.107 μ., διάμετρος στομίου 0.072 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.342 μ., ὕψος λαβῆς 0.056 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἥμισυ τῆς λαβῆς καὶ ἐν μέγα τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη ὀλίγον ὑψωμένη, κορμὸς πεπιεσμένος κατὰ τι σφαιρικός, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, στόμιον εὐρὺ κυκλικόν. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ.

Συστάδες ταινιῶν χρώματος ἐρυθροῦ στιλπνοῦ ἐγράφησαν περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ. Δακτύλιος περὶ τὸ χεῖλος. Ἡ λαβὴ καλύπτεται ὑπὸ στιλπνοῦ ἐρυθροῦ χρώματος.

Τὸ σχῆμα θέτει τὴν πρόχουν εἰς ΥΕ IIIA χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 7, ἀρ. 109. Ὅρα καὶ Prosymna II, εἰκ. 261, ἀρ. 696. Agora XIII, πίν. 56, ἀρ. XXXV - 5, ΥΕ IIIA - 1 ἕως 2).

Γπ17-ἀρ. 107 Θήλαστρον (πίν. 19β).

Ύψος 0.094 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.33 μ.,

1. Ἡ κάθετος πρὸς τὴν νοτίαν πλευρὰν πλάξ ἔχει μῆκος 0.78 μ. καὶ πάχος 0.10 μ.

ὑψος λαβῆς 0.033 μ., μήκος προχοῆς 0.042 μ.

Ἐλλείπουν περὶ τὰ δέκα μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς χαμηλὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον. Λαβὴ κυλινδρική τοξοειδὴς τεθειμένη καθέτως ἐπὶ

τοῦ χεῖλους. Προχὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ ὤμου λεπτύνεται πρὸς τὰ ἄνω.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου χρώματος τεθειμένου εἰς εὐρείας ζώνας. Ἡ λαβὴ καλύπτεται ὑπὸ χρώματος.

Προφανῶς ἀνήκει εἰς ΥΕ IIIA - 2 χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 160). Ὅρα καὶ Prosymna II, εἰκ. 478, ἀρ. 936. Khalkis, πίν. 22, ἀρ. 463, ΥΕ III.

Τάφος Γπ19¹

(πίν. Γ καὶ 20, σχέδιον 19).

Διαστάσεις : μήκος 1.34 μ., πλάτος κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους 0.68 μ., βάθος 0.52 μ.

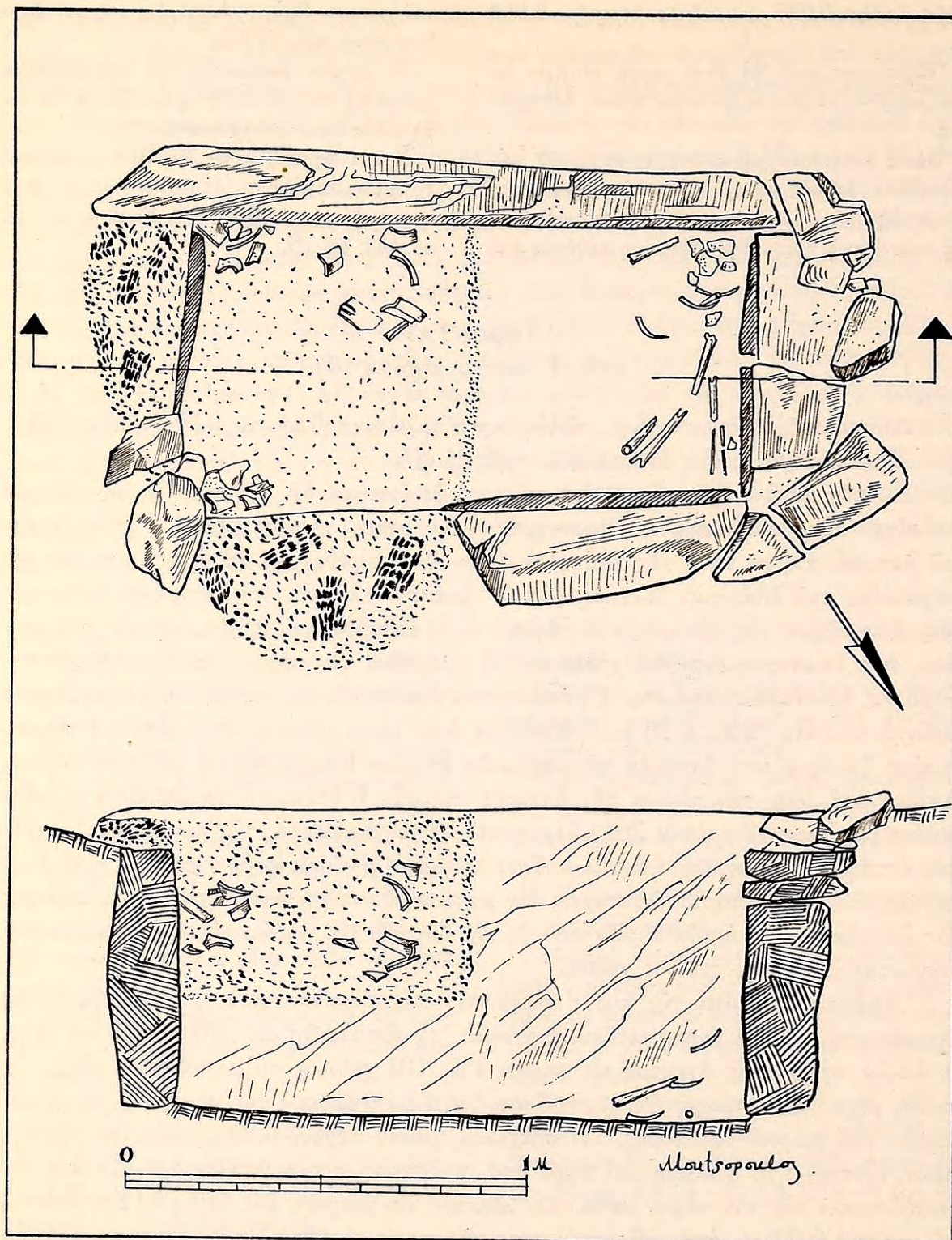
Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Δυστυχῶς ὁ τάφος οὗτος εἶχε πολλαπλῶς διαταραχθῇ. Φαίνεται ὅτι τὸ κάλυμμα του εἶχεν ἀφαιρεθῇ κατὰ νεωτέραν χρῆσιν τοῦ τάφου, τότε δὲ μία πλάξ ἐτέθη ἄνωθεν τοῦ δυτικοῦ ἄκρου του. Ἡ πλάξ αὕτη (πίν. 20α) εὐρέθη περὶ τὰ 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Πλάκες, μία δι' ἐκάστην πλευράν, τοποθετημέναι κατακορύφως, ἀπετέλουν τὰς πλευρὰς τοῦ τάφου, τὸ δὲ δάπεδόν του, 0.52 μ. κάτωθεν τοῦ στομίου, ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων. Ἡ πληροῦσα τὸν τάφον καὶ τὴν περιοχὴν του ἐπίχωσις ἦτο διδακτικωτάτη. Τὸ ἀκάλυπτον ἀνατολικόν του τμήμα καὶ ἡ πρὸς Βορρᾶν περιοχὴ του εἰς βάθος 0.30 μ. ἀπετελεῖτο ἀπὸ χῶμα μελανὸν ἀνάμεικτον μὲ τέφραν, καμένα ξυλάρια καὶ ὅστρακα γεωμετρικῶν ἀγγείων θρυμματισμένα καὶ πολὺ καμένα. Ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὴν πλάκα τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἡ ἐπίχωσις περιελάμβανε χώματα καμένα (σχέδιον 19 καὶ πίν. 20β). Προφανῶς εἰς ὑστερωτέρους τῆς κατασκευῆς του χρόνους ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη διὰ καῦσιν λειψάνου· μετ' αὐτὴν δὲ ἀπετέθη ἡ πλάξ ἄνωθεν τῆς δυτικῆς πλευρᾶς. Δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ διατήρησις καὶ συγκόλλησις τῶν ὀστράκων, τὰ ὅποια εὐρέθησαν εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς πυρᾶς, εἶναι βέβαιον ὅμως ὅτι ἀνάγονται εἰς γεωμετρικοὺς χρόνους.

Ἀμέσως κάτωθεν τῆς πυρᾶς εὐρέθησαν τεθραυσμένα, κατὰ τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς καὶ εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν, τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 107α, 107β καὶ 107γ, τὰ ὅποια προφανῶς ἀνήκουν εἰς ταφὴν ΥΕ IIIB χρόνων, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ὁποίας εἶχε καταστραφῇ κατὰ τὴν ἀνόρυξιν τῆς ἐπιχώσεως τοῦ τάφου διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ χώρου τῆς πυρᾶς. Ἡ ἐπίχωσις, μέσου πάχους 0.22 μ., κάτωθεν τῶν ἀγγείων τούτων ἦτο μαλακὴ καὶ ἀμμώδης, προφανῶς σχηματισθεῖσα ἀπὸ τὴν ἰλὺν τὴν διεισδύσασαν εἰς τὸν τάφον μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Εἰς βάθος 0.52 μ. ἀπὸ τοῦ χεῖλους καὶ 0.23 μ. ἀπὸ τοῦ στρώματος τῆς πυρᾶς εὐρέθη τὸ χαλικόστρωτον δάπεδον τοῦ τάφου καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν του πλευράν, κάτωθεν τῆς ἐπανατεθείσης πλακός, παρα-

1. Ὁ ἀρχικῶς ἀποκληθεὶς Γπ18 τάφος ἀπεδείχθη ἀργότερον ὅτι ἀνήκεν εἰς γεωμετρικοὺς χρόνους, περιγράφεται δὲ κατωτέρω ὡς Γ18.

Σχέδιον 19. Τάφος Γπ19. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

μερισμένα ὀστᾶ ἀνήκοντα τοῦλάχιστον εἰς δύο σκελετοὺς ἐνηλίκων ἀτόμων. Οὐδὲν κτέρισμα εὗρέθη μετὰ τὰ ὀστᾶ, ἀλλὰ τὰ ὀλίγα ὄστρακα τὰ εὑρεθέντα ἐπὶ τοῦ δαπέδου,

τέσσαρα τεφρά μινύεια καὶ ἐν ἀμαυρόχρωμον, ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἐκτίσθη ἀρχικῶς εἰς ΜΕ χρόνους. Τοῦτο ὑποδεικνύεται ἄλλως τε καὶ ἀπὸ τὴν ἐκ πλακῶν κατασκευὴν του καὶ τὸ κιβωτιόσχημον σχῆμά του. Τὰ ἀγγεῖα, ὑπ' ἀρ. 107α - 107γ, ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη καὶ πάλιν εἰς ΥΕ IIIB χρόνους καὶ ἀφοῦ αἱ ἀρχικαὶ ταφαὶ εἶχον καλυφθῇ διὰ προσχώσεων. Εἰς γεωμετρικοὺς χρόνους καὶ εἰς τὸ κοῖλον τοῦ τάφου ἐγένετο καῦσις, ἐλάχιστα τμήματα τῆς ὁποίας διεσώθησαν.

Γπ19 - ἀρ. 107α Δίωτον ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 21α).

Ύψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.086 μ., περίμετρος 0.296 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.036×0.016 μ.

Ἐλλείπουν αἱ λαβαὶ καὶ τμήμα τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, ὤμος ἐπικλινής, λαιμὸς χαμηλὸς καμπυλούμενος πρὸς στόμιον εὐρὺ μὲ χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα. Δύο λαβαὶ τοξοειδεῖς καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν δύο δακτύλιοι περὶ τὸ κέντρον καὶ δύο κατὰ τὴν περιφέρειαν. Κατὰ τὴν ἄνω καὶ κάτω παρυφὴν τοῦ κορμοῦ δύο ζεύγη δακτυλίων. Ὁ ὤμος φέρει δικτυωτὸν κόσμημα εἰς συστάδας, περιοριζόμενον ἄνω ὑπὸ τριῶν δακτυλίων γεγραμμένων περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ.

Δείγματα τοῦ σχήματος τούτου γνωστὰ ἐκ Προσύμνης ἀνάγονται εἰς ΥΕ IIIB χρόνους (Prosymna II, εἰκ. 115, ἀρ. 279 καὶ εἰκ. 167, ἀρ. 335. FURUMARK, εἰκ. 12, ἀρ. 96, ΥΕ IIIB. Khalkis, πίν. 18, ἀρ. 428, ΥΕ IIIA. Attica, πίν. 11, ἀρ. 7, Βουρβάτσι).

Γπ19 - ἀρ. 107β Δίωτος σκύφος (πίν. 21α).

Ύψος 0.092 μ., διάμετρος στομίου 0.131 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.39 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.058×0.045 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς μιᾶς λαβῆς, συμπληρωθέντα. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐπιμήκης ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ὀξὺ, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρικαὶ λοξῶς τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ μελανοκαστανοῦ στιλπνοῦ

χρώματος. Τέσσαρες δακτύλιοι περιθέουν τὸ ἀγγεῖον κάτωθεν τοῦ μέσου ὕψους αὐτοῦ. Τὸ ἄνωτερον τμήμα κοσμεῖται δι' ὀκτὼ κατακορύφων ταινιῶν, τεσσάρων δι' ἐκάστην ὄψιν, πληρουμένων διὰ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς. Ἐξωτερικῶς τοῦ χείλους εἰς δακτύλιος. Αἱ λαβαὶ εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτῶν εἶναι ὀλόβαφοι.

Τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἶναι ἐν τῶν τεσσάρων ἐκ τοῦ νεκροταφείου δείγμα τοῦ σχήματος τοῦ τόσον χαρακτηριστικοῦ τῶν ΥΕ IIIB καὶ Γ - 1 χρόνων. "Ορα Ε. FRENCH, BSA 64, 1969, σ. 74 κέ. Korakou, εἰκ. 85. Chamber Tombs, πίν. XLV, ἀρ. 5 κλπ. Attica, πίν. 10, ἀρ. 10 (Κόπρεζα) καὶ σ. 41, εἰκ. 17, ἀρ. 5.

Χρόνοι: ΥΕ IIIB - 2.

Γπ19 - ἀρ. 107γ Ἀσκοειδὲς ἀγγεῖον (πίν. 21α).

Ύψος 0.04 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.053 μ., μῆκος 0.097 μ., περίμετρος κατὰ πλάτος 0.126 μ., ὕψος λαβῆς 0.019 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.01 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κυρτὴ ἐκ τῆς ὁποίας ἐκφύονται δύο ὀπίσθιοι καὶ εἰς ἐμπρόσθιος πούς. Κορμὸς ἑλλειπτικός πεπλατυσμένος ἀπολήγων κατὰ τὸ ἐν ἄκρον εἰς ὑψηλὴν πεπλατυσμένην οὐράν, κατὰ τὸ ἔτερον δὲ εἰς ἑλλειπτικὴν ὀπὴν ἢ στόμιον. Λαβὴ τοξοειδὴς ταινιόσχημος ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ ἀγγείου.

Διακόσμησις διὰ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν κατακόρυφοι ταινίαι εἰς ομάδας. Ἡ οὐρὰ φέρει στιγμάς ὀριζόμενας κάτω ὑπὸ ταινίας. Ταινία ἐπίσης κοσμεῖ τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς λαβῆς.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνήκει εἰς γνωστὴν τάξιν ἀσκοειδῶν καὶ εἰς ΥΕ IIIB-2 χρόνους (Chamber Tombs, πίν. XXII, ἀρ. 1. Prosymna II, εἰκ. 133, ἀρ. 364, εἰκ. 307, ἀρ. 695. Attica, πίν. 17, ἀρ. 10, Βουρβάτσι).

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Μεταξύ τῶν προϊστορικῶν τάφων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐντὸς αὐτῶν, εὐρέθησαν ταφαὶ τῶν ιστορικῶν χρόνων. Μερικαὶ τούτων εἶναι ἐγχυτρισμοί, ἄλλαι δὲ πάλιν εἶναι καύσεις. Παράδειγμα τῶν πρώτων εἶναι ἡ ταφή Γ1. Πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ τομέως Γ εὐρέθησαν ἐγκατεσπαρμένα τεμάχια πίθων καὶ ἀγράφων ἀμφορέων, τὰ ὅποια προφανῶς ἀνῆκον εἰς ἐγχυτρισμοὺς καταστραφέντας ὑπὸ τῶν ἀρότρων καὶ τῶν μεταγενεστέρων καλλιεργητῶν τῆς γῆς.

Ταφή Γ1

(πίν. Γ καὶ 216).

Ὁ κιβωτιόσχημος τάφος Γπ1, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπετέθη ἡ ταφή τῶν ιστορικῶν χρόνων, δὲν διεσώθη πλήρως, ὥς εἶδομεν ἀνωτέρω σ. 67. Πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ τάφου τούτου καὶ περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους του, ἐτοποθετήθη εἰς τὴν πλευράν του μέγας πίθος¹, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον ἀποτεθῆ τὸ λείψανον παιδὸς καὶ τὰ κτερίσματά του. Τὸ στόμιον τοῦ πίθου εἶχε καλυφθῆ ὑπὸ χύτρας (ἀρ. 108), εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον τεθῆ καὶ ἄλλα κτερίσματα. Τὸ ὕψος τοῦ πίθου ἀνέρχεται εἰς 0.80 μ., τὸ δὲ ἄνοιγμα τοῦ στομίου του εἰς 0.34 μ. Ἡ μεγίστη διάμετρος τῆς κοιλίας του εἶναι 0.52 μ. Ἡ ταφή αὕτη εἶναι χαρακτηριστικὸν δεῖγμα ἐγχυτρισμοῦ.

Τὰ μετὰ τοῦ παιδίου ἀποτεθέντα κτερίσματα εἶναι πολυπληθῆ καὶ περιλαμβάνουν ἀγγεῖα καὶ εἰδώλια.

Γ1-ἀρ. 108 Λεκάνη μετὰ προχοῆς (πίν. 217α).

Ύψος 0.225 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.30 μ., ἐξωτερικῇ 0.34 μ., διάμετρος στομίου διαγωνίως μετὰ τῆς προχοῆς 0.357 μ., πλάτος χείλους 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.112 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις μικρὰ ἐλαφρῶς κωνικῇ, κορμὸς ἡμισφαιρικός, ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον πλατὺ χεῖλος μὲ περιχέλωμα, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀρίζονται λοξῶς τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου, ἐπίπεδος γεφυρωτὴ προχὸς μετὰ τῶν λαβῶν.

Ἀκόσμητος.

Γ1-ἀρ. 109 Σκυφίδιον (πίν. 217β).

Ύψος 0.048 μ., διάμετρος στομίου 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐθριπτος.

Βάσις κωνικῇ, κορμὸς εὐρυνόμενος ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύς, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀρίζονται κάτωθεν τοῦ χείλους.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλήν ἐξηρημένου τμήματος κατὰ τὸν πυθμένα. Κάτωθεν τῶν λαβῶν ἐξηρημένος λεπτὸς δακτύλιος. Ἡ βάσις ἀφέθη εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ· ἡ κάτω ἐπιφάνεια αὐτῆς κοσμεῖται ὑπὸ δύο ἐρυθρῶν ὁμοκέντρων κύκλων μὲ στιγμὴν εἰς τὸ κέντρον.

Γ1-ἀρ. 110 Σκυφοειδὴς κύλιξ (πίν. 217β).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

1. Ὁ πυθμὴν τοῦ πίθου ἀπέχει 0.30 μ. ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, 0.44 μ. ἀπὸ τῆς βορείας καὶ 0.68 μ. ἀπὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου.

Βάσις κωνική, κορμός ήμισφαιρικός στενούμενος κάτω, στόμιον ευρύ, χεῖλος ὀξύ, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι λοξῶς τεθειμέναι κάτωθεν τοῦ χείλους.

Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου, ἡ βάσις του, πλὴν δακτυλίου κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτῆς, ὁ κορμός, τὸ χεῖλος καὶ αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐδαφόχρους ζώνη μεταξὺ τῶν λαβῶν κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγράφησαν διὰ λευκοῦ χρώματος κατακόρυφοι φυλλοειδεῖς γραμμαί. Εἰς τὴν βάσιν τῶν ἀνθεμίων πλοχμοειδὲς κόσμημα μὲ λευκὰς στιγμάς.

Γ1-ἀρ. 111 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 218β).

Υψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῆ 0.018 μ., ἐξωτερικῆ 0.022 μ., διάμετρος βάσεως 0.026 μ.

Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμός ευρύς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ μεταξὺ κορμοῦ καὶ ἐπιπέδου ὤμου, στόμιον ἐχινόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καὶ τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὤμου καὶ ὁ λαιμὸς ἀφέθησαν εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Εἰς τὴν ζώνην τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν φυλλοειδὲς κόσμημα διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος.

Γ1-ἀρ. 112 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 217β, γ).

Υψος 0.113 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς μᾶλλον βραχύς, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λα-

βῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐδαφόχρους κυρία ζώνη φέρει μελανόμορφον παράστασιν, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας εἰκονίζεται Διόνυσος καθήμενος μεταξὺ ὀρχομένων μαινάδων. Ὁ θεὸς στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Εἰς τὴν ὑψωμένην χεῖρα κρατεῖ ἴσως ἀγγεῖον. Αἱ μορφαὶ συνδέονται μεταξὺ των διὰ κατακορύφων καὶ ὀριζοντίων κλάδων κισσοῦ. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς ἐτέθη δακτύλιος.

Γ1-ἀρ. 113 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 217 γ).

Υψος 0.113 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς βραχύς, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν διακοσμουμένην ἐδαφόχρουν ζώνην φαίνεται ὅτι ἐγράφη διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ὁ ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τῆς Λερναίας Ὑδρας. Δυστυχῶς ἡ παράστασις αὕτη εἶναι δυσδιάκριτος. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐτέθη δακτύλιος. Ἀκτινοειδὲς κόσμημα ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Γ1-ἀρ. 114 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 217 γ).

Υψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς χαμηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς

τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλο-
χμοειδοῦς βάσεως. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων, τὰ ὁ-
ποῖα ἄνω περιβάλλονται ὑπὸ λευκῶν τόξων, ἐγρά-
φησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ κοσμήματα. Αἱ λε-
πτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ
τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐγράφη δακτύλιος. Εἰς τὸν
ὤμον ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν τούτου
σειρὰ στιγμῶν.

Γ1-ἀρ. 115 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 218α).

Ύψος 0.153 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.045 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενού-
μενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, πλα-
στικός δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ,
ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς
ὕψηλός, στόμιον καλυκώσχημον, λαβὴ κατακό-
ρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ
ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια
αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν
δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ
ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ με-
λανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμου-
μένης ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφη διὰ μελανοῦ
στιλπνοῦ χρώματος παράστασις τῆς ἀρπαγῆς
τοῦ τρίποδος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Εἰς τὰ δύο
ἄκρα τῆς παραστάσεως ἐτέθησαν καθήμεναι, ἡ
Ἀρτεμις μὲ ἐλαφρῶς ὑψωμένας τὰς χεῖρας καὶ
ἡ Ἀθηνᾶ φέρουσα περικεφαλαίαν. Εἰς τὸ μέσον,
μεταξὺ τῶν θεαινῶν, παρίσταται ὁ Ἡρακλῆς
βαίνων πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ στρέφων τὴν κεφαλὴν
τοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ
ὅποιος κρατεῖ τὸν τρίποδα. Φέρει λεοντὴν καὶ
κρατεῖ ρόπαλον εἰς τὴν ὑψωμένην ἀριστερὰν χεῖ-
ρα. Διὰ τῆς δεξιᾶς κρατεῖ τὸν τρίποδα, τὸν ὅποιον
προσπαθεῖ νὰ ἀποσπάσῃ ὁ Ἀπόλλων. Αἱ λεπτο-
μέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ὅριζόν-
τιοι καὶ κατακόρυφοι κλάδοι κισσοῦ ἐτέθησαν
μεταξὺ τῶν μορφῶν. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως
ἐγράφη μαῖανδρος περιοριζόμενος κάτω ὑπὸ δύο
δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν
φυλλοειδὲς κόσμημα, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ
κατακορύφων γραμμῶν.

Γ1-ἀρ. 116 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 218α).

Ύψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.035 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στε-
νούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα,
ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον
βραχύς, στόμιον ἐχινόσχημον, λαβὴ κατακό-
ρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ
ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον
τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας,
τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λα-
βῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώ-
ματος. Ἐπὶ τῆς διακοσμουμένης ζώνης μελα-
νόμορφος παράστασις δύο μαχομένων πολεμι-
στῶν μεταξὺ ἱματιοφορουσῶν μορφῶν. Εἰς τού-
των φέρει περικεφαλαίαν καὶ κρατεῖ εἰς τὴν ἀρι-
στερὰν ὀκτώσχημον ἀσπίδα καὶ εἰς τὴν δεξιὰν
ὑψωμένον δόρυ. Φεύγων πρὸς τὰ δεξιὰ στρέφει
τὸν κορμὸν ἀποτόμως πρὸς τὰ ὀπίσω, ἵνα ἐξα-
κοντίσῃ τὸ δόρυ κατὰ τοῦ ἐπερχομένου δευτέρου
πολεμιστοῦ, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι τὸν καταδιώ-
κει. Ὁ δεύτερος πολεμιστὴς φέρει ἀσπίδα καὶ
δόρυ, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς περικεφαλαίαν. Αἱ
λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ
τῆς ἀκμῆς ἐγράφη δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου
ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποῖου ἐτέθη
σειρὰ στιγμῶν.

Γ1-εἰδ. 17 Ἴππος καὶ ἀναβάτης (πίν. 219α, β).

Ύψος μέχρι τῆς κεφαλῆς τοῦ ἵππου 0.088 μ.,
ὑψος μέχρι τῆς κεφαλῆς τοῦ ἱππέως 0.107 μ.,
μῆκος μέγιστον 0.106 μ.

Ἀκέραιοι συμπαγὲς εἰδῶλιον ἐκ πηλοῦ κιτρι-
νωτοῦ.

Βραχύσωμος ἵππος, τοῦ ὁποῖου ὁ κορμὸς εἶ-
ναι κυλινδρικός. Οἱ ὀπίσθιοι πόδες βραχύτεροι
τῶν προσθίων. Λαιμὸς καλῶς διαμορφωμένος
καὶ ἐπ' αὐτοῦ χαίτη δηλουμένη διὰ συμπαγοῦς
ταινίας καὶ ἀπολήγουσα ἄνωθεν τοῦ μετώπου.
Κεφαλὴ ἐπιμήκης τριγωνική. Ἐπὶ τοῦ ἵππου
ἀναβάτης φέρων ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας πρὸς τὸν
λαιμὸν τοῦ ζώου. Οἱ πόδες τοῦ ἱππέως παρε-
λείφθησαν.

Ἡ ἐπιφάνεια ἐκαλύπτετο ἀρχικῶς ὑπὸ λευ-
κοῦ ἐπιχρίσματος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶχε τεθῇ ἐρυ-
θρὸν στιλπνὸν χρῶμα. Ἰχνη τοῦ χρώματος δια-
κρίνονται ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τοῦ κορμοῦ τοῦ

ίππέως, ὥς καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἵππου. Μελαναὶ ἐπάλληλοι γραμμαὶ κοσμοῦν τὸ πρόσθιον τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Κάθετος γραμμὴ διακρίνεται εἰς τὸ πρόσθιον τμήμα τοῦ ποδός, διήκουσα μέχρι τοῦ ἄκρου του.

Γ1-εἰδ. 18 Εἰδώλιον κυνός (πίν. 219α, β).

Μῆκος μέγιστον 0.077 μ., ὕψος μέγιστον 0.044 μ.

Εἰδώλιον κυνὸς χειροποίητον συμπαγές. Κορμὸς κυλινδρικός ἄνω πεπλατυσμένος, πόδες κωνικοὶ καταλήγοντες εἰς ὀξὺ ἄκρον. Ἡ παχεῖα οὐρὰ εἶναι ἐπίσης τριγωνική. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι κωνική, φέρει δὲ ἄνω μικρὰ τριγωνικὰ ὠτία.

Ἀρχικῶς τὸ εἰδώλιον ἐκαλύπτετο διὰ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Οὐδὲν ἄλλο χρῶμα σφύζεται ἐπ' αὐτοῦ.

Γ1-εἰδ. 19 Ἀλέκτωρ (πίν. 219α, β).

Ὑψος μέγιστον 0.054 μ., μῆκος μέγιστον 0.058 μ.

Ἀλέκτωρ συμπαγὴς καλῶς πεπλασμένος. Πόδες βραχύτατοι, οὐρὰ ὕψηλὴ καὶ παχεῖα. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχει δηλωθῇ πλαστικῶς τὸ λοφίον.

Τὸ εἰδώλιον ἐκαλύπτετο ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶχε τεθῇ μελανὸν στυπνὸν χρῶμα διατηρούμενον μόνον εἰς ὀλίγα σημεία.

Γ1-εἰδ. 20 Κεκλιμένη μορφή (πίν. 219 γ).

Μῆκος μέγιστον 0.099 μ., ὕψος μέγιστον 0.082 μ.

Πηλὸς κιτρινέρυθρος ἀτελῶς ὠπτημένος. Ἀκέραιον εἰδώλιον. Ἐπιφάνεια ἀποτετριμμένη.

Μορφή κεκλιμένη ἐπὶ τετραπλεύρου βάσεως. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ κεκαμμένη στηρίζεται ἐπὶ προσκεφαλαίου, κρατεῖ δὲ ἀγγεῖον, ἴσως κάνθαρον. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἐφάπτεται τῶν γονάτων. Κάτωθεν τῆς βάσεως ὑπάρχουν δύο ὀπαί.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ εἰδωλίου καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

Ὁ ἐγχυτρισμὸς Γ1 ἀνήκει προφανῶς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μολονότι ἡ λεκάνη ὑπ' ἀρ. 108 τίθεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος· παρομοίου τύπου λεκάνας ἔχομεν ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Agora XII, πίν. 82, ἀρ. 1747 καὶ 1753 καὶ σ. 359 καὶ 360), αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τοὺς περὶ τὸ 525 - 500 π.Χ. χρόνους. Τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 109, κορινθιακοῦ τύπου, τοποθετεῖται εἰς τοὺς περὶ τὸ 530 - 470 π.Χ. χρόνους, ὡς ὑποδεικνύουν οἱ σκύφοι ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Agora XII, πίν. 14, ἀρ. 311, 312 καὶ 313, σ. 257 καὶ *Hesperia* 15, 1946, πίν. 63, ἀρ. 243 καὶ 245, με ἀκτῖνας εἰς τὸ κάτω τμήμα τοῦ κορμοῦ), οἱ ὁποῖοι ἐτέθησαν περὶ τὸ 490 π.Χ. (σ. 319 καὶ 267). Ἡ κύλιξ ὑπ' ἀρ. 110 εὐρίσκει παράλληλα ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Λεχαίου (*Hesperia* 37, 1968, πίν. 104, ἀρ. 29 ἐκ τοῦ τάφου C16, καὶ πίν. 103, ἀρ. 16 ἐκ τοῦ τάφου C3) ἀνήκοντα εἰς τοὺς περὶ τὸ 495 - 470 π.Χ. χρόνους. Ἡ μελαμβαφὴς λήκυθος ὑπ' ἀρ. 111 (τοῦ little lion shape) τοποθετεῖται περὶ τὸ 490 π.Χ., ὡς ὑποδεικνύουν αἱ παρόμοιαι λήκυθοι ἀπὸ τὸν Ἀγοραῖον Κολωνόν (*Hesperia* 15, 1946, πίν. 65, ἀρ. 260 - 262 καὶ σ. 267 καὶ 321· ὅρα καὶ *HASPELS*, σ. 98). Εἰς τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους ἀνήκουν καὶ αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 112 καὶ 113, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκουν παράλληλα εἰς CVA, Italia L, Palermo, Collezione Mormino 1, III H, πίν. 11, ἀρ. 3, 4 καὶ 8 καὶ σ. 9, τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 114 τίθεται περὶ τὸ 490 π.Χ., ὡς ὑποδεικνύει παρομοία λήκυθος ἐκ τοῦ Ἀγοραίου Κολωνοῦ (*Hesperia* 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 182 καὶ *HASPELS*, σ. 186 διὰ τὰς μετ' ἀνθεμίων ληκύθους). Παράλληλοι λήκυθοι εὐρέθησαν εἰς τὸν τύμβον τοῦ Μαραθῶνος (CVA, Grèce 1, Athènes, Musée National, 1, III H h, πίν. 10, ἀρ. 2-4 καὶ ἀρ. 13), αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τοὺς περὶ τὸ 490 π.Χ. χρόνους. Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ'

άρ. 115 τοποθετείται περί τὸ 490 π.Χ., ὡς ὑποδεικνύει παρομοία λήκυθος (HASPELS, πίν. 23, ἀρ. 2b καὶ διὰ θέμα πίν. 24, ἀρ. 1) τοῦ ζωγράφου τῆς Γέλας, καλλιτεχνικῶς πολὺ ἀνωτέρας ποιότητος. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος προφανῶς πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 116, ἡ ὁποία εὐρίσκει παράλληλον λήκυθον εἰς CVA, Italia L, Palermo, Collezione Mormino 1, III H, πίν. 11, ἀρ. 12 καὶ ἀρ. 9-10 καὶ σ. 9.

Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμὸς Γ1 ἀνήκει εἰς τοὺς περὶ τὸ 490 - 470 π.Χ. χρόνους, εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ τεθοῦν καὶ τὰ εἰδώλια. Ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ ταφή εἶναι παιδική καὶ εἰς αὐτὴν εὐρέθησαν εἰδώλια καὶ οὐχὶ χόρες.

Πυρὰ Γα (=Γ2)

(πίν. Γ).

Ὀλίγον πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ τάφου Γπ1, τοῦ περιλαμβάνοντος τὸν ἐγχυτρισμὸν Γ1, εὐρέθησαν πολλὰ ἔχνη πυρᾶς μόλις 0.05 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Φαίνεται ὅτι τὰ ὑπολείμματα τῶν ὀστῶν εἶχον σκορπισθῇ πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πυρᾶς εὐρέθησαν θραύσματα ὀστῶν καὶ τρεῖς λήκυθοι σχεδὸν ἀκέραιαι, μολονότι πυρακτωμέναι.

Γα - ἀρ. 117 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 218β).

Ύψος 0.164 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν λόγῳ τῆς καύσεως.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ κορμὸς μέχρι τοῦ ὤμου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου σειρὰ γραμμῶν.

Γα - ἀρ. 118 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 220α).

Ύψος 0.118 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς λόγῳ τῆς καύσεως εἰς τεφρὸν.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω τερματίζεται εἰς κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς

ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Γα - ἀρ. 119 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 220β).

Ύψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Πλήρης. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος πρὸς τὰ κάτω δημιουργεῖ μετὰ τῆς βάσεως ὑποτυπώδη πόδα καὶ πλαστικὸν δακτύλιον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ ταινιόσχημος κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου σειρὰ

γραμμῶν. Ἐρυθρόμορφος παράστασις καλύπτει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἰματιοφόρων νεανίας πρὸς τὰ ἀριστερὰ προβάλλει τὸν δεξιὸν πόδα. Ὅπισθεν αὐτοῦ τετράγωνος βωμός. Πρὸ τοῦ νέου ἀνηρτημένον ἀλάβαστρον. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἱματίου καὶ τοῦ προσώπου ἐδη-

λώθησαν ὑπὸ ἐλαφρῶς ἀναγλύφων γραμμῶν, ἐνῶ ἡ κόμη διὰ συμπαγοῦς μελανοῦ χρώματος περιοριζομένου ὑπὸ ἐρυθροχρόου γραμμῆς. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως στενὴ ἐδαφόχρους ταινία καὶ δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου.

Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ αἱ τρεῖς λήκυθοι ἀνάγονται εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Παράλληλα δείγματα τῶν μελαμβαφῶν ἔχομεν ἀπὸ τὴν Ἀγοράν (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1118 καὶ 1119) ἀναγόμενα εἰς χρόνους ἀπὸ τοῦ 470 μέχρι τοῦ 450 π.Χ. περίπου. Διὰ τὴν ἐρυθρόμορφον λήκυθον, ὅρα LANGLOTZ, πίν. 205, ἀρ. 550 καὶ σ. 113 περὶ τὸ 460 π.Χ., ὅπου ἐρυθρόμορφος λήκυθος τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ τῆς αὐτῆς περίπου παραστάσεως νέου μετὰ μαιάνδρου εἰς ταινίαν ἄνωθεν τῆς παραστάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν αἱ λήκυθοι χρονολογοῦν τὴν πυρὰν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ὀλίγον πρὸ τοῦ 450 π.Χ.

Πυρὰ Γβ (=Γ3)

(πίν. Γ καὶ 13α).

Ἡ πυρὰ αὕτη, εὑρεθεῖσα μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ διακρινομένη σαφῶς ὑπὸ μελανῶν χωμάτων καὶ ἀσβόλης, πάχους 0.35 μ., εἶχε πολλὰ πλῶς διαταραχθῇ. Τὸ διασωθέν της τμήμα ἐξετείνετο ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτάσεως τοῦ τάφου Γπ3 καὶ εἶχε μῆκος μὲν 1.80 μ., πλάτος δὲ 0.95 μ. Ἡ περιοχὴ της, ὡς καὶ ἡ τῆς πυρᾶς Γα, φαίνεται ὅτι ὠρίζοντο ὑπὸ σειρᾶς λίθων τεθειμένων ἡμικυκλικῶς καὶ σχηματιζόντων οὕτως εἰπεῖν περίβολον. Ὑπολείμματα πυρακτωμένων παιδικῶν ὀστέων εὑρέθησαν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐκτασίαν της, ἀποδεικνύοντα ὅτι ταῦτα ὡς καὶ ἡ τέφρα δὲν συνελέγησαν μετὰ τὴν καῦσιν, ἵνα ἐναποτεθοῦν εἰς τεφροδόχον. Εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τῆς ἐκτάσεως τῆς πυρᾶς εὑρέθη καμένος κορμὸς δένδρου, μήκους 2 περίπου μέτρων καὶ πάχους 0.25 μ.· θὰ ἀπετέλει μέρος τῶν ξύλων, τὰ ὅποια ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν καῦσιν (πεῦκον, ἐλαία;). Ὀλίγον πρὸς Δυσμᾶς εὑρέθη μικρὸν σκάμμα, 0.65 × 0.20 μ., πλήρες μελανῶν χωμάτων, εἰς τὰ ὅποια ἦσαν ἐγκατεσπαρμένα ὄστρακα μιᾶς λευκῆς ληκύθου καὶ τεσσάρων ἀρυβαλλοειδῶν ληκυθίων φέροντα ἔχνη ἰσχυρᾶς πυρακτώσεως (πίν. 13α).

Γβ - ἀρ. 120 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 220β).

Ὑψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός σφαιρικός, ὤμος ἀπεστρογγυλευμένος,

λαιμὸς ὑψηλὸς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ βάσις, ὁ κορμὸς, πλὴν πλατείας ἐδαφοχρόου ζώνης ἀμέσως κάτωθεν τοῦ ὤμου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης ζητοειδὲς κόσμημα μεταξὺ ζεύγους γραμμῶν.

Γβ-άρ. 121 Ἐρυθρόμορφον σφαιρικόν ληκύθιον (πίν. 220α).

Ύψος (συμπληρωθέν) 0.083 μ., διάμετρος στομίου ἑξωτερικῇ 0.024 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμός σφαιρικός, λαιμός ὑψηλὸς προεξέχων τοῦ κορμοῦ κατὰ τὴν βάσιν του, λαβὴ κατακόρυφος ταινίσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ὀψέως ἐρυθρόμορφος παράστασις καθημένου λαγωῦ ἐστραμμένου πρὸς τὰ ἀριστερά. Ὁ πρόσθιος δεξιὸς ποὺς προβάλλεται κεκαμμένος. Αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται διὰ μελανῶν γραμμῶν καὶ στιγμῶν καὶ τὸ ἔδαφος διὰ ταινίας.

Γβ-άρ. 122 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 220α).

Ύψος 0.098 μ., διάμετρος στομίου 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ.

Συγκολλημένον ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμός εὐρὺς κυλινδρικός, λαιμός ὑψηλὸς προεξέχων τοῦ κορμοῦ κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινίσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ διακόσμησις μόλις διακρίνεται. Προφανῶς τὸ στόμιον, ἡ λαβὴ καὶ ὁ κορμός, πλὴν ἑδαφοχρόου ζώνης, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλ-

πνοῦ χρώματος. Ἡ ἑδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων.

Γβ-άρ. 123 Λευκὴ λήκυθος (πίν. 220β).

Ύψος 0.35 μ., διάμετρος στομίου ἑξωτερικῇ 0.061 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.065 μ.

Συγκολληθεῖσα ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Ἐλλείπει τμήμα τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμός ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὦμου, λαιμός ὑψηλός, στόμιον καλυκίσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινίσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμός, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἑξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ χρώματος, τὸ ὅποιον ἔχει μεταβληθῇ εἰς καστανόν. Ὁ ὀλοίπος κορμός φέρει λευκὸν ἐπίχρισμα. Δὲν σφίζεται ἡ ἐπ' αὐτοῦ διακόσμησις.

Γβ-άρ. 124 Ληκύθιον (πίν. 220α).

Ύψος 0.142 μ., διάμετρος στομίου ἑξωτερικῇ 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.071 μ.

Συγκολληθὲν μὲ μικρὰς συμπληρώσεις. Πηλὸς τεφρὸς ἐκ τῆς καύσεως.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμός σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμός στενός εὐρυνόμενος περὶ τὴν βάσιν καὶ ἐξέχων τοῦ ὦμου, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινίσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Εἷς τινὰ σημεῖα τοῦ κορμοῦ σφίζονται ἔχνη στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἑδαφόχρους ζώνη φέρουσα δίγραμμον ἰωνικὸν κυμάτιον.

Τὰ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 120 καὶ 122 ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1123 καὶ 1128 καὶ σ. 315, ἀπὸ τοῦ 425 - 400 π.Χ. καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΗΝ, σ. 26, εἰκ. 42 καὶ πίν. 18 καὶ 19, σ. 28 δι' ἄλλας παραπομπὰς καὶ σ. 29, εἰκ. 48). Τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὑποδεικνύει καὶ τὸ ἐρυθρόμορφον ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 121 (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΗΝ, σ. 24 καὶ εἰκ. 39 καὶ Olynthus V, πίν. 117, ἀρ. 257 καὶ σ. 148 ὅμοιον ληκύθιον μὲ παράστασιν «πάνθηρος»). Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 122 ληκύθιον ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ROBINSON εἰς τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἕτερα μὲ τὴν αὐτὴν ἴσως διακόσμησιν πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 124 ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΟΥ περὶ τὸ 410 π.Χ. καὶ ὑπὸ τοῦ ROBINSON εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Olynthus XIII,

πίν. 110, ἀρ. 401 καὶ σ. 242. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 82, εἰκ. 140 καὶ Olynthus XIII, πίν. 100, ἀρ. 83 καὶ σ. 139). Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην εἰκοσιπενταετίαν ἀνάγεται καὶ ἡ λευκὴ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 123 (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 6 δεξιὰ καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 39, ἀρ. D2 καὶ σ. 120 καὶ 123 περὶ τὸ 430 - 420 π.Χ.).

Κατὰ ταῦτα ἡ πυρὰ Γβ πρέπει νὰ τεθῇ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἥτοι εἰς χρόνους νεωτέρους τῆς πυρᾶς Γα.

Τάφος Γ4

Κεραμοσκεπής (πίν. Γ καὶ 13β, 14α).

Διαστάσεις : μῆκος 0.80 μ., πλάτος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος οὗτος κατεσκευάσθη ἐντὸς τοῦ προϊστορικοῦ τάφου Γπ4, τοῦ ὁποίου καὶ καταλαμβάνει τὴν βορείαν πλευράν. Φαίνεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφὴν μικροῦ παιδίου, μερικὰ ὅστ' αὐτοῦ τοῦ ὁποίου διατηρήθησαν. Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη εἰς τὸν τάφον. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι πλησίον τούτου πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ εὑρέθη σειρά λίθων, οἱ ὅποιοι φαίνεται ὅτι ἀπετέλουν μέρος περιβόλου, ὁ ὁποῖος θὰ περιέκλειε τὸν χώρον τῶν τάφων Γ4, Γ5, Γ6 κλπ. Ὁ περίβολος αὐτὸς ἀσφαλῶς ἀνήκει εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, μολονὶ περιέκλειε καὶ πολλοὺς ΜΕ τάφους.

Τάφος Γ5

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Γ καὶ 221).

Διαστάσεις : μῆκος ἐσωτερικὸν 0.70 μ., πλάτος 0.30 μ., βάθος 0.12 μ., πάχος τοιχωμάτων 0.035 - 0.04 μ.

Ὁ τάφος Γ5 εἶχε καταστραφῇ πρὸ πολλοῦ. Τμήματα τῶν πηλίνων τοιχωμάτων τῆς λάρνακος καὶ τοῦ πυθμένος της διεσώθησαν. Οὐδὲν ὅμως εὑρέθη ἐπὶ τοῦ δαπέδου του.

Τάφος Γ6

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 222, 223 καὶ ἔγχρ. πίν. σ. θ').

Ἡ ταφὴ αὕτη ἀνεφάνη περὶ τὰ 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἐδημοσιεύθη δὲ πλήρως ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ὑπ' ἀριθμὸν 39 καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Πρωτοαττικὸς Ἀμφορεὺς τῆς Ἐλευσίνος» (Ἀθῆναι 1957 ὑπὸ Γεωργίου Ε. Μυλωνᾶ). Εἰς τὴν μονογραφίαν ἐκείνην παραπέμπεται ὁ μελετητής, ἐδῶ δὲ παρέχονται εἰκόνες τινὲς τοῦ ἀμφορέως, ὡς εὑρέθη κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, τοῦ περιεχομένου του καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀμφορέως, ὡς συνεκολλήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιτεχνίτου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. Τριανταφύλλου Κοντογεώργη. Εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ ἀμφορέως εὑρέθη μικρὰ πρόχους, δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν γενικὴν μελέτην τοῦ ἀμφορέως. Ἐχει ὕψος 0.078 μ. καὶ διάμετρον πυθμένος 0.06 μ.

(πίν. 225α). Είναι χαρακτηριστικὸν δείγμα ρυθμοῦ ἐν χρήσει κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 7ου, γνωστοῦ συνήθως ὡς «rie ware».

Ὁ ἀμφορεὺς (πίν. 224) ἔχει ὕψος 1.42 μ., διάμετρον στομίου 0.59 μ., διάμετρον βάσεως 0.22 μ., περίμετρον 2.40 μ. Ἡ ἐπιφάνειά του κοσμεῖται διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ λευκοῦ. Ἐπὶ τῆς προσθίας ὀψευς ἐγράφησαν μυθολογικαὶ παραστάσεις, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας μόνον σπειροειδῆ, φυτικὰ κοσμήματα καὶ πλοχμός. Εἰς τὴν προσθίαν ὀψιν καὶ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐγράφη παράστασις τῆς τυφλώσεως τοῦ Πολυφύμου ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφησαν ἀντωπὰ ζῶα, λέων καὶ κάπρος. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ παράστασις τῆς ἀποκεφαλισθείσης Μεδούσης, δύο Γοργόνων, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ φεύγοντος Περσέως. Περὶ τὴν βάσιν ζητοειδὲς κόσμημα. Ὁ ἀμφορεὺς ἀνάγεται εἰς τοὺς περὶ τὸ 675 π.Χ. χρόνους καὶ εἶναι ἐκλεκτὸν δείγμα τοῦ πρωτοαττικοῦ ρυθμοῦ. Ὁ ζωγράφος του, ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι καὶ τὸ περίφημον ὑποκρατήριον εἰς τὸ Antiquarium τοῦ Βερολίνου μετὰ παράστασιν τοῦ Μενελάου καὶ ἄλλων Ἀχαιῶν, ἀπεκλήθη «ζωγράφος τοῦ Πολυφύμου».

Ὁ ἐγχυτρισμὸς προφανῶς ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ β' τετάρτου τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τοὺς περὶ τὸ 670 π.Χ. χρόνους.

Ταφαὶ ἐν τάφῳ Γ7 καὶ Γ9

(πίν. Γ καὶ 225β).

Αἱ δύο αὐταὶ ταφαὶ κατὰ τὸ νότιον ὄριον τῆς ἀνασκαφείσης περιοχῆς τοῦ τομέως Γ ἀνάγονται εἰς ρωμαϊκοὺς χρόνους. Προφανῶς εἶχον κατασκευασθῇ ἄνωθεν ἀρχαιότερου τάφου τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τοῦ Γ12. Ἐκαστος τῶν τάφων περιεῖχεν ἓνα σκελετὸν εἰς στάσιν ὑπτίαν, μόνον δ' εἰς τὸν τάφον Γ7 εὐρέθησαν τὸ ὑάλινον ἀγγεῖον Γ7 - 124α καὶ ἄλλα τεμάχια ὑαλίνων σωληνοσχημάτων ἀγγείων τοῦ γνωστοῦ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων τύπου. Οἱ νεκροὶ εἶχον ἀποτεθῇ εἰς τάφρους, μήκους 1.96 μ. διὰ τὸν Γ7 καὶ 1.85 μ. διὰ τὸν Γ9 καὶ μέσου πλάτους 0.50 μ., αἱ ὁποῖαι ἐκαλύπτοντο διὰ κεράμων ἀμελῶς τοποθετημένων (πίν. 225β). Τὰ ἄκρα τοῦ τάφου Γ9 ὠρίζοντο διὰ κεράμων καθέτως πρὸς τὸ δάπεδόν του τεθειμένων.

Πρὸς Βορρᾶν τῶν τάφων Γ7 καὶ Γ9 εὐρέθησαν ἴχνη μεγάλης πυρᾶς, ἡ ὁποία δυστυχῶς εἶχε διαταραχθῇ καὶ οὐδὲν εὐρέθη εἰς αὐτήν. Φαίνεται ὅτι οἱ κατασκευασταὶ τῶν τάφων Γ7 καὶ Γ9 κατέστρεψαν τμήμα τοίχου ἐκ μιᾶς σειρᾶς λίθων, περιβάλλοντος τὴν περιοχὴν.

Γ7-ἀρ. 124α Ἀγγεῖον ἐξ ὑάλου (πίν. 195α).

Ὑψος 0.137 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.06 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.074 μ.

Ὑαλος πρασινωπῇ.

Βάσις ἐπίπεδος ἐλαφρῶς κοίλη, κορμὸς ἡμισφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος ἐπίπεδον ἐκτρεπόμενον.

Τὸ ἀγγεῖον θέτει τὴν ταφήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 2ου μ.Χ. αἰῶνος (ὄρα καὶ Α3 - 5).

Τάφος Γ8

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Γ και 226, 227α).

Διαστάσεις : μήκος έσωτερικόν 1.05 μ., πλάτος 0.26 μ., βάθος 0.14 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ περιβόλου περιλαμβάνετο καὶ ἡ ἐλλειψοειδὴς πηλίνη λάρναξ Γ8. Διεσώθη πλήρως, μολονότι τὸ κάλυμμά της θραυσθὲν εἶχε βυθισθῇ πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ κοῦλόν της. Ἡ λάρναξ περιεβάλλετο ὑπὸ σειρᾶς λίθων· πρὸ τῆς βορείας της πλευρᾶς ἡ σειρὰ ἦτο διπλῇ, προφανῶς ἵνα προφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ πυράς, αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν ὀλίγον βραδύτερον πρὸς Βορρᾶν τῆς θέσεώς της (πίν. Γ και 226α). Ἡ λάρναξ ἔχει σχῆμα ἐλλειψοειδὲς καὶ ἀποτελεῖται, ὡς συνήθως, ἀπὸ δύο ἡμίτομα, ἐν τῶν ὁποίων ἐχρησίμευεν ὡς κάλυμμα. Ἐντὸς αὐτῆς εὐρέθησαν ὀλίγα ὀστᾶ παιδικοῦ σκελετοῦ, δύο λήκυθοι, μία παρὰ τὸ κρανίον καὶ ἑτέρα παρὰ τὸν δεξιὸν πόδα, καὶ ἐν εἰδώλιον καθημένης γυναικὸς παρὰ τοὺς πόδας. Ὁ νεκρὸς φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποτεθῇ ἐκτάδην (πίν. 226β).

Γ8 - ἀρ. 125 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 227β).

Ύψος 0.115 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.158 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.025 μ.

Ἀκεραία πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων εἰς τὸν κορμόν. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐθριπτός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς σχετικῶς βραχὺς ἀπολήγων εἰς ταπεινὸν χοανοειδὲς στόμιον ἐλαφρῶς κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ βάσις, τὸ κάτω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐδαφοχρόου ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου διακοσμουμένης ζώνης μόλις διακρίνεται ἡμιεκκλιμένη μορφή καὶ κλάδος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων.

Γ8 - ἀρ. 126 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 227β).

Ύψος 0.185 μ., διάμετρος στομίου 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής χαμηλὴ, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς

ὕψλός, στόμιον χοανοειδὲς, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς εἶναι ὀλόβαφα. Εἰς τὸ κέντρον τῆς μελανομόρφου παραστάσεως τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη μὲ σκέλη κεκαμμένα πολεμιστῆς, φέρων βραχὺν χιτῶνα, δόρυ, ἀσπίδα καὶ περικεφαλαίαν. Ὁ πολεμιστὴς προσπαθεῖ νὰ ἀμυνθῇ ἐναντίον κεντρικῆς μορφῆς, πιθανῶς Ἀθηνᾶς, ἥτις φέρει δόρυ, περικεφαλαίαν καὶ μακρὸν χιτῶνα. Ἐτερος πολεμιστῆς φεύγει πρὸς τὰ ἀριστερὰ στρέφων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς παραστάσεως εἰκονίζεται ἰστάμενος ἱματιοφορῶν ἀνὴρ κρατῶν ράβδον. Μεταξὺ τῶν μορφῶν ἐτέθησαν κλάδοι. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα ληκύθου ὄρα CVA, Italia L, Palermo, Collezione Mormino 1, III H, πίν. 10, ἀρ. 6 - 8 καὶ σ. 9, ἀρχαὶ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Γ8 - εἰδ. 21 Εἰδώλιον καθημένης γυναικὸς (πίν. 227β).

Ύψος 0.094 μ., σφζόμενον πλάτος θρόνου

0.054 μ., μήκος βάσεως 0.047 μ., πλάτος βάσεως 0.042 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν μικρᾶς ἀποκρούσεως τοῦ θρόνου. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Παρίσταται γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ θρόνου μετ' ἐρεισινώτου ἐξέχοντος πρὸς τὰ πλά-

για. Ἡ μορφή φέρει ποδὴρην χιτῶνα καλύπτοντα καὶ τὰς χεῖρας. Οἱ πόδες, πλησίον ἀλλήλων, στηρίζονται ἐπὶ ὑποποδίου. Ἡ κεφαλὴ εἶναι κεκαλυμμένη, πλὴν τοῦ προσθίου τμήματος τῆς κόμης.

Οὐδένα διάκοσμον φέρει.

Αἱ λήκυθοι ἀνάγουν τὴν ταφὴν τῆς λάρνακος εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ10

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 228α, 229α).

Ἡ περιοχὴ τῆς ταφῆς ταύτης ἀπεδείχθη πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθησαν ἄφθονα ὑπολείμματα πυρᾶς, περιλαμβανόμενα χώρον μήκους 1.25 μ. καὶ πλάτους μεγίστου 0.80 μ. Φαίνεται ὅτι ὁ χώρος οὗτος εἶχε ταραχθῇ προγενεστέρως καὶ οὐδὲν εὐρέθη εἰς τὰ καμένα χρώματά του, πάχους περὶ 0.15 μ. Περὶ τὰ 0.10 μ. κάτωθεν τοῦ στρώματος τῆς πυρᾶς εὐρέθη τὸ ἥμισυ πίθου, τοποθετημένου ἐπὶ τῆς βάσεώς του, ἐντὸς δ' αὐτοῦ ὀστάρια παιδικὰ καὶ τέσσαρα μικρὰ ἀγγεῖα, δύο τῶν ὁποίων ἦσαν θήλαστρα (πίν. 229α). Τὰ ὀστᾶ δὲν ἔφερον ἵχνος πυρακτώσεως ἢ καύσεως καὶ προφανῶς ὁ πίθος δὲν ἦτο τεφροδόχος. Πρὸ τοῦ πίθου πρὸς τὴν βορείαν του ὅψιν εὐρέθη ἡ οἰνοχόη ὑπ' ἀριθ. 127, τεθειμένη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς της. Περὶ αὐτὴν εὐρέθησαν ὀστᾶ τεθραυσμένου κρανίου τοῦ σκελετοῦ, ὅστις ἔκειτο ἐκτάδην πρὸς Βορρᾶν τῆς οἰνοχόης (πίν. 228α). Ὁ σκελετός, ἐνήλικος ἀνδρός, ἔκειτο ὕπτιος με τοὺς βραχίονας τεταμένους κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Καὶ ἡ μὲν δεξιὰ χεὶρ, κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὸ αἰδοῖον, ἐνῶ ἡ ἀριστερὰ ἔκειτο παρὰ τὴν λεκάνην. Ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ στρώματος χαλίκων, οἱ ὅποιοι ἐκάλυπτον τὸ δάπεδον τοῦ τάφου. Ὁ χώρος τῆς ταφῆς περιεβάλλετο ὑπὸ σειρᾶς λίθων τεθειμένων ἡμικυκλικῶς. Προφανῶς εἰς τὸν χώρον τοῦτον ἔχομεν τρεῖς διαφόρους ταφὰς ἢ χρήσεις. Πρῶτον εἶχε σκαφῇ τάφος, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας καὶ ἐπὶ χαλικοστρώτου δαπέδου ἐτέθη ἐκτάδην τὸ λείψανον ἀνδρός. Ἴσως τότε ὁ χώρος περιωρίσθη διὰ περιβόλου. Εἰς χρόνους ἄλλως μεταγενεστέρους καὶ κατὰ τύχην κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τοῦ τάφου ἐσκάφη λάκκος διὰ τὴν ἐνθεσιν πίθου περικλείοντος τὸ λείψανον μικροῦ παιδός. Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν κατεστράφη τὸ κρανίον τοῦ προγενεστέρως ταφέντος. Οἱ σκαφεῖς τοῦ λάκκου ἀντὶ νὰ καταστρέψουν περισσότερον μέρος τοῦ σκελετοῦ ἢ νὰ παραμερίσουν τὰ ὀστᾶ του ἤλλαξαν τὴν φορὰν τοῦ σκάμματός των καὶ ἐπέξετάθησαν πρὸς Νότον, δημιουργοῦντες οὕτω ἀρκετὸν χώρον διὰ τὴν ἐναπόθεσιν τοῦ πίθου των. Εἰς τὸν χώρον, ὅπου ἔκειτο τὸ θραυσθὲν κρανίον, ἔθεσαν εἰς τὴν πλευράν της οἰνοχόην, ἐν εἴδει ἐξαγνιστικῆς προσφορᾶς, καὶ ἐταξιθέτησαν περὶ αὐτὴν τὰ θραύσματα τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου. Τέλος ἐπλήρωσαν χώματος τὸν δημιουργηθέντα λάκκον. Εἰς μεταγενεστέρους ἀκόμη χρόνους ἄνωθεν τοῦ ἐγχυτρισμοῦ ἠνάφθη πυρὰ διὰ τὴν καύσιν ἴσως παιδίου. Οἱ χρόνοι τοῦ ἐγχυτρισμοῦ ὑποδεικνύονται ἐκ τῆς οἰνοχόης καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ πίθῳ εὐρεθέντων ἀγγείων. Οἱ χρόνοι τῆς ταφῆς τοῦ ἐνήλικος

άνδρος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ τεταμένος σκελετός, παραμένουν ἄγνωστοι, ἀσφαλῶς ὅμως εἶναι προγενέστεροι τῶν χρόνων τοῦ ἐγγυτρισμοῦ. Ὑπετέθη εἰς τὴν ἀρχικὴν δημοσίευσιν τοῦ τάφου, εἰς τὰ ΠΑΕ 1955, σ. 76, ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν. Τοῦτο μόνον ὡς ὑπόθεσις δύναται νὰ προταθῇ, ἀφοῦ οὐδὲν κτέρισμα ἢ ἄλλο τι εὑρέθη μεταξύ τῶν ὁστῶν τοῦ σκελετοῦ δυνάμενον νὰ τὸν χρονολογήσῃ. Τὰ ὀλίγα ΜΕ ὁστρακα, τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν ἐπίχωσιν, εἶναι δυνατόν νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν ἀνασκάλευσιν τῶν χωμάτων τῆς περιοχῆς κατὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ χώρου διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Πάντως ἡ διαδοχὴ τῶν ἐνταφιασμῶν εἶναι προφανής.

Γ10-ἀρ. 127 Οἶνοχόη (πίν. 228β καὶ 229β).

Ὑψος 0.215 μ., διάμετρος στομίου 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.097 μ., περίμετρος 0.47 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.076 μ., ὕψος λαβῆς 0.098 μ.

Ἐλλείπει ἐν πολὺ μικρὸν τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς ἐλαφρῶς ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς τριφυλλοειδὲς στόμιον, λαβὴ κυλινδρική κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Μέγα μέρος τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ λοιπὸν ἀφίνεται εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ καὶ κοσμεῖται διὰ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὴν διακοσμουμένην ζώνην τοῦ κορμοῦ ἐπαναλαμβάνεται τετράκις τὸ αὐτὸ στοιχεῖον ἀποτελούμενον ἐκ κεντρικοῦ κύκλου, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου εἶναι ἐγγεγραμμένοι σταυρός. Ὁ κύκλος περιβάλλεται ὑπὸ τεσσάρων ὁμοκέντρων γραπτῶν κύκλων ἐπὶ ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας. Εἰς τὴν προσθίαν ὀψιν τοῦ λαιμοῦ ἀφῆθη ἑδαφόχρους μετόπη πλαισιουμένη ὑπὸ καθέτων ὀριζοντίων γραμμῶν τὰ διάκενα τῶν ὁποίων πληροῦνται ὑπὸ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς (κάτω) καὶ πλαγίων γραμμιδίων. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἐγράφη διὰ μελανοῦ χρώματος ἐν σκιαγραφίᾳ ἕλαφος πρὸς τὰ δεξιὰ, κύπτουσα τὴν κεφαλὴν (ὥσει βόσκουσα). Τὸ ἕδαφος πληροῦται ὑπὸ παραπληρωματικῶν γραμμικῶν στοιχείων, ρόμβων, ἀντικορύφων τριγώνων, τεθλασμένων γραμμῶν καὶ στιγμῶν.

Γ10-ἀρ. 128 Κύαθος μόνωτος (πίν. 228β).

Ὑψος 0.039 μ., διάμετρος στομίου 0.075 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.235 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ., πλάτος λαβῆς 0.012 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὥπτημένος, τοιχώματα λεπτά.

Βάσις πεπλατυσμένη, ὁ κορμὸς κυρτοῦται μέχρι τοῦ μέσου περίπου τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου καὶ εἶτα εὐρύνεται πρὸς εὐρὺ στόμιον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου ὡς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κυματοειδὲς συνεχὴς γραμμὴ μελανοῦ χρώματος κοσμεῖ τὴν ἑδαφόχρου ἐπιφάνειαν τῆς διακοσμουμένης ζώνης. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο μετὰ τοὺς βραχεῖς καὶ βαθεῖς κυματισμοὺς θέτει τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 156, ἀρ. C53 καὶ ΑΔ 2, 1916, σ. 43, εἰκ. 45, ἀρ. 6 καὶ 7).

Γ10-ἀρ. 129 Θήλαστρον (πίν. 228β).

Ὑψος 0.092 μ., διάμετρος στομίου 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.272 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.029 μ., ὕψος λαβῆς 0.06 μ., πλάτος λαβῆς 0.019 μ., μήκος προχοῆς 0.038 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τῆς βάσεως. Πηλὸς φαιόχρους καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμὸς ἀμφικωνικός, λαιμὸς ὑψηλὸς εὐρύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενος, στόμιον εὐρύ. Λαβὴ πλατεῖα κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ. Πλαγίως τεθεῖσα προχὴ ὑψοῦται ἐλαφρῶς.

Ἀκόσμητον.

Ἀρχαιοτέρων χρόνων θήλαστρον μετὰ κατακόρυφον λαβῆς, ἀποτελοῦν τὸν μεταβατικὸν τύπον ἀπὸ τῶν μυκηναϊκῶν εἰς τοὺς πρωτογεωμε-

τρικους χρόνους, εὑρέθη εἰς τάφον τῆς Νέας Ἰωνίας (Hesperia 30, 1961, πίν. 30, ἀρ. 53).

Γ10-ἀρ. 130 Θήλαστρον (πίν. 228β).

Ύψος 0.102 μ., ἀνοιγμα στομίου 0.056 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.335 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ.

Ἐλλείπει ἡ προχὴ, ἡ ὁποία συνεπληρώθη. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς καὶ ὑψηλός, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα. Λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ. Προχὴ ἐκφύεται ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος.

Γ10-ἀρ. 131 Σκύφος κανθαρόσχημος (πίν. 228β).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.079 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.27 μ.

Ἐλλείπουν ἀμφότεραι αἱ λαβαὶ συμπληρωθεῖσαι καὶ δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς μελανόφαιος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, στόμιον εὐρὺ ἀπολήγον εἰς δξύ χεῖλος. Προφανῶς δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγουν εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος.

Μικροσκοπικοὶ σκύφοι τοῦ τύπου τούτου εὐρέθησαν εἰς ἀποθέτας ἱερῶν καὶ διὰ τοῦτο ὑπέθετο ὅτι ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς κέρνοι (Hesperia 7, 1938, σ. 415 καὶ Hesperia 6, 1937, σ. 207, εἰκ. 125). Ἀρχαιότερον δεῖγμα εὐρέθη εἰς παιδικὸν τάφον τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 2, 1933, σ. 553, εἰκ. 11,2).

Τὰ ἀγγεῖα τὰ εὐρεθέντα εἰς τὸν πίθον εἶναι ἀξιοσημεῖωτα. Τὰ θήλαστρα εὐρίσκουν μόνον παράλληλον εἰς ἀρχαιότερον παράδειγμα ἐκ τοῦ πρωτογεωμετρικοῦ νεκροταφείου τῆς Νέας Ἰωνίας. Θήλαστρα ὅμως ἦσαν κοινὰ εἰς τὴν ὑστέραν μυκηναϊκὴν ἐποχὴν. Ἐκ τῶν μυκηναϊκῶν σχημάτων ἐξειλήχθη ὁ τύπος, ὁ ὁποῖος διτηρήθη προφανῶς εἰς γεωμετρικοὺς χρόνους. Καὶ ὁ κανθαρόσχημος σκύφος ὑπ' ἀρ. 131 ἔχει μακρὰν ἱστορίαν ἀνερχομένην εἰς ΜΕ χρόνους. Ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Κόρινθον ἔχομεν παρόμοιον δεῖγμα (Corinth VII, πίν. 13, ἀρ. 81). Περισσότερον ἐξελιγμένοι κατὰ τὸ σχῆμα σκύφοι εὐρέθησαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Ἀγορᾶς καὶ ἐτέθησαν εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 157, εἰκ. 111, ἀρ. C75 καὶ σ. 161. "Ορα καὶ Hesperia 7, 1938, σ. 415). Ὁ κύαθος ὑπ' ἀρ. 128 εὕρισκει παράλληλον, νεώτερον, εἰς τοὺς κύαθους C53 καὶ C54 τῆς Ἀγορᾶς, οἱ ὁποῖοι τίθενται εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, εἰκ. 111 καὶ σ. 156. "Ορα καὶ AD 2, 1916, σ. 43, εἰκ. 45, ἀρ. 6 καὶ 7). Ἡ οἰνοχόη ὑπ' ἀρ. 127 ἀνήκει εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, εἰ μὴ εἰς τὴν ἀρχὴν του. Κύκλοι περικλείοντες ἐγγεγραμμένον σταυρὸν χρησιμοποιοῦνται ὡς διακοσμητικὸν στοιχεῖον ἀπὸ τῶν πρωτογεωμετρικῶν χρόνων μέχρι καὶ τοῦ τέλους τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς (DESBOROUGH, Protogeometric Pottery, πίν. 23, ἀρ. 147).

Ὁ COLDSTREAM (σ. 32, ἀρ. 41 καὶ σ. 74-76) ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰνοχόην τῆς Ἐλευσίνος, δέχεται ὅτι τὸ στοιχεῖον τῶν συγκεντρικῶν κύκλων, ξένον πρὸς τὴν ἀττικὴν ἀγγειογραφίαν, εἰσῆχθη ἔξωθεν, προφανῶς ἐκ Κύπρου, καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀττικοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Διπύλου, τὸ ὁποῖον διετήρησε συγχρόνως τὴν παραδοσιακὴν μετόπην τοῦ λαιμοῦ μὲ τὴν παράστασιν ἐλάφου ἢ αἰγός, ἡ ὁποία ἦτο ἤδη ἐν χρήσει εἰς μεσογεωμετρικοὺς χρόνους (ὄρα καὶ σ. 40 καὶ πίν. 7b καὶ c, ΥΓ I = 760 - 735

π.Χ. καὶ Hesperia 29, 1960, πίν. 89, ἀρ. 1 καὶ σ. 404, μετὰ τὸ 750 π.Χ.). Ἡ οἰνοχόη Γ10-127 εἶναι νεωτέρα τῆς ἐκ τῆς Ἀγορᾶς. Παρομοία κατὰ τὸ σχῆμα οἰνοχόη ἐτέθη ὑπὸ τοῦ YOUNG (σ. 40, εἰκ. 24, ἀρ. IX 12 καὶ σ. 37) εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος.

Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμὸς δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ11

Ἐγχυτρισμὸς (πίν. Γ καὶ 230).

Αἱ ταφαὶ τοῦ Γ10 ἐγένοντο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς γωνίας τοῦ τάφου Γπ6. Κατὰ τὴν βορείαν γωνίαν τοῦ ἰδίου τάφου εὐρέθη ὁ ἐγχυτρισμὸς Γ11. Μάλιστα ἡ γωνία τοῦ τάφου ἐκείνου ἐθραύσθη διὰ νὰ ἐξοικονομηθῇ χώρος διὰ τὸν ἐγχυτρισμόν, ὁ ὁποῖος εὐτυχῶς διεσώθη πλήρως (πίν. 230β). Ἴσως καὶ ὁ ἐγχυτρισμὸς οὗτος περιελαμβάνετο ἐντὸς τοῦ περιβόλου, τὸν ὁποῖον ἐσχημάτιζον οἱ ἀνευρεθέντες λίθοι τῆς περιοχῆς τοῦ Γ10. Ὁ πίθος, ὁ χρησιμεύων ὡς φέρετρον, εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του, μὲ τὸ στόμιον πρὸς Ἀνατολάς. Μέγας κρατὴρ ἔκλειε τὸ στόμιον ἐκεῖνο. Ἡ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν πλευρὰ τοῦ πίθου εἶχε θραυσθῇ, προφανῶς ὑπὸ ἀρότρων, καὶ τὰ τεμάχιά του εἶχον βυθισθῇ εἰς τὸ κοῖλόν του, ἢ εἶχον παρασυρθῇ πρὸς τὴν κατωφέρειαν τοῦ λόφου. Δυστυχῶς ὁ μέγας αὐτὸς πίθος ἦτο ἄγραφος. Ἐντὸς τοῦ πίθου εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ παιδίου, κατὰ τὸν Δρα Angel πέντε περίπου ἐτῶν. Ἡ κεφαλὴ φαίνεται ὅτι ἦτο πρὸς τὸ μέρος τοῦ στομίου καὶ ἐκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ κρατῆρος, ἐνῶ οἱ τεταμένοι πόδες ἐφέροντο πρὸς τὸν πυθμένα. Οὐδὲν ἀντικείμενον εὐρέθη εἰς τὸν πίθον μετὰ τῶν ὀστέων. Ἐξῶθεν ὁμως αὐτοῦ εὐρέθησαν δύο πυξίδες καὶ μία οἰνοχόη (πίν. 230α, β).

Γ11 - ἀρ. 132 Πίθος (πίν. 231).

Ὑψος 0.88 μ., διάμετρος στομίου 0.40 μ., διάμετρος βάσεως 0.15 μ.

Συνεκολλήθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ συνεπληρώθη εἰς μικρὰ τμήματα. Πηλὸς κιτρινέ-ρυθρος.

Βάσις πολὺ μικρὰ ἐλαφρῶς ὑψωμένη, κορμὸς ἀπιόσχημος, λαιμὸς εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς χεῖλος ἐπίπεδον ἐκτρεπόμενον μετὰ περιχειλώματος.

Τὸν λαιμόν κατὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα αὐτοῦ περιθεῖται πλαστικὴ ταινία ἀποτελουμένη ἐξ ἐντύπων φύλλων ἐκατέρωθεν ἀναγλύφου δακτύλιου.

Πίθοι τοῦ τύπου τούτου εἶναι, φαίνεται, κοινοὶ μέχρι καὶ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς 7ης π.Χ. ἐκατονταετίας, διὰ τοῦτο ἡ ἀκριβὴς χρονολόγησις των εἶναι δύσκολος (YOUNG, σ. 37, εἰκ. 23, ἀρ. IX 1 καὶ Hesperia 20, 1951, σ. 110).

Γ11 - ἀρ. 133 Κρατὴρ (πίν. 231).

Ὑψος 0.283 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.353 μ., διάμετρος βάσεως 0.152 μ., προεξοχή λαβῶν 0.04 μ.

Συγκεκολλημένος, μὲ μικρὰς συμπληρώσεις εἰς τὸν κορμόν. Πηλὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὠπτημένος, φαίνεται ξένος πρὸς τὸν ἀττικόν.

Βάσις μικρὰ ὑψωμένη ἐλαφρῶς κωνικὴ, κορμὸς σφαιρικὸς ἀπολήγων εἰς χαμηλὸν κατακόρυφον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβαὶ δύο πλατεῖαι ταινιόσχημοι ὀριζοντίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου τμήματος τοῦ κορμοῦ.

Ἡ βάσις, ὁ κορμὸς καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ χρώματος, ἐξαιρουμένων πέντε ζωνῶν ἐδαφοχρῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐγράφησαν ἀνά τρεῖς ἰσοπαχεῖς καστανομελανοὶ δακτύλιοι. Εἰς τὸν ὅμιον μετόπη ἐδαφόχρους πληρουμένη ὑπὸ μαϊάνδρου ἐντὸς πλαίσιου ἐκ γραμμῶν ὀριζον-

τίων καὶ καθέτων, εἰς τὰ διάκενα τῶν ὁποίων ἐτέθη ὀριζοντίως διαγράμμις (ἐκ διπλῆς σειρᾶς τεθλασμένων γραμμῶν καὶ ἐκ διπλῆς σειρᾶς ἐπαλλήλων γωνιῶν).

Εἰς τὸ κατακόρυφον χεῖλος ταινία ἐδαφόχρους πληρουμένη ὑπὸ σειρᾶς στιγμῶν καὶ περικλειομένη ὑπὸ δακτυλίων. Ἐπὶ τῆς ὀριζοντίας ἐπιφανείας τοῦ χείλους ὁμάδες ἐκ μελανῶν γραμμίδων. Εἰς τὰς λαβὰς ἐπὶ ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας, ἐντὸς πλαισίου ἐκ τριῶν ὀριζοντίων (ἄνω καὶ κάτω) καὶ ἐξ καθέτων γραμμῶν ἐγγραφή κόσμημα τριπλῆς σειρᾶς συνεχῶν τεθλασμένων γραμμῶν.

Προφανῶς ὁ κρατὴρ εἶναι τύπου καὶ προελεύσεως κορινθιακῆς, μὲ χαμηλὸν πόδα ἀλλὰ μὲ ἐνιαίας λαβὰς ὀλιγώτερον συνήθεις (Corinth VII, I, σ. 26, ἀρ. 74).

Γ11-ἀρ. 134 Πυξίς (πίν. 231).

Ὀλικὸν ὕψος 0.195 μ., ὕψος ἀγγείου ἄνευ καλύμματος 0.084 μ., διάμετρος στομίου 0.164 μ., διάμετρος βάσεως 0.162 μ., ταινία περίξ στομίου 0.012 μ., μεγίστη περίμετρος 0.72 μ., διάμετρος πώματος 0.188 μ., ὕψος λαβῆς πώματος 0.113 μ.

Συγκεκολλημένη, μὲ μικρὰς συμπληρώσεις εἰς τὸν κορμόν. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος. Τὸ χεῖλος κυρτοῦται πρὸς τὰ ἔσω καὶ ἀπολήγει εἰς προεξέχουσαν ταινίαν χρήσιμον διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Πῶμα ἐπίπεδον, λαβὴ κυλινδρική κωνοειδοῦς ἀπολήξεως σχηματίζει ὀλίγον ἄνωθεν τοῦ μέσου ὕψους αὐτῆς σφαιροειδὲς ἐξόγκωμα, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἐν μικρογραφίᾳ τὸ σχῆμα τῆς πυξίδος.

Βάσις ὀλόβαφος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν διὰ στιλπνοῦ ἐρυθρομελανοῦ χρώματος ἐπάλληλοι ὁμάδες τριῶν δακτυλίων ἀφήνους ζώνας, αἱ ὁποῖαι ἐκοσμήθησαν ὑπὸ ὀλοβάφων τριγώνων, φλογοσχῆμων (κάτω), ὑπὸ ἐπαλλήλων σειρῶν τεθλασμένων γραμμῶν (κατὰ τὸ μέσον) καὶ ὑπὸ συνεχοῦς ρομβοειδοῦς στοιχείου (ἄνω).

Διὰ τὸν τύπον τῶν πυξίδων καὶ τὴν ἐξέλιξιν των ὄρα COLDSTREAM, σ. 17.

Γ11-ἀρ. 135 Πυξίς (πίν. 231).

Ὑψος ὀλικὸν 0.18 μ., ὕψος (ἄνευ πώματος) 0.078 μ., διάμετρος στομίου 0.017 μ., διάμετρος βάσεως 0.178 μ., διάμετρος πώματος 0.195 μ., μεγίστη περίμετρος 0.74 μ., ὕψος λαβῆς 0.088 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ συμπληρωμένη εἰς μικρὰ τμήματα. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις εὐρεῖα ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος. Κάτωθεν τοῦ χείλους ἐσωτερικῶς σχηματίζεται ὀριζοντίως προεξέχουσα ταινία διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Πῶμα ἐλαφρῶς ἐπικλινὲς μὲ λαβὴν ὑψηλὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τρεῖς ἐπαλλήλους κυλίνδρους ἐρυθρομένους ἄνω. Ἀπόληξις κωνική. Τέσσαρες ὁπαὶ εἰς τὸν κορμόν τοῦ ἀγγείου καὶ τέσσαρες ἀντίστοιχοι εἰς τὸ πῶμα, διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ πώματος καὶ τὴν ἀνάρτησιν τοῦ ἀγγείου.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κάτωθεν τῆς βάσεως πέντε ὁμόκεντροι κύκλοι καὶ εἰς τὸ κέντρον ἀκτινοειδὲς κόσμημα. Πέντε ἐπάλληλοι δακτύλιοι περιθέουσι τὸ ἀγγεῖον ὑπεράνω τῆς βάσεως καὶ τέσσαρες κάτωθεν τοῦ χείλους. Μεταξὺ αὐτῶν κάθετοι παράλληλοι γραμμαὶ πλαισιώνουσι ἐδαφόχρουν ζώνην, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι διηρεῖτο εἰς μετόπας κοσμουμένας δι' ἀγκυλωτῶν σταυρῶν, σταυροειδῶν ἀνθεμίων καὶ μαιάνδρου. Ἐπὶ τοῦ καλύμματος ἐγράφησαν ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἡ λαβὴ φέρει ἐπαλλήλους δακτυλίους. Ἡ ὅλη διακόσμησις εἶναι δυσδιάκριτος.

Γ11-ἀρ. 136 Οἶνοχόη (πίν. 231).

Ὑψος 0.095 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ. καὶ 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον τριφυλλόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ πρὸς ἐρυθρὸν στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς μέχρι τοῦ μέσου ὕψους τοῦ καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸν ὦμον ἐπὶ ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας διακόσμησις γραμμική. Κάτω δύο δακτύλιοι, ἄνωθεν αὐτῶν σειρὰ τεσσ-

σάρων τριγώνων ἐκ τριπλῶν γωνιῶν μὲ τὴν κορυφὴν πρὸς τὸν λαιμόν, πληρουμένων ὑπὸ δι-κτυωτοῦ. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς κοσμεῖται διὰ παραλλήλων γραμμῶν περιοριζομένων εἰς τὰ ἄκρα ὑπὸ κατακορύφων. Περὶ τὸν λαιμόν

πέντε δακτύλιοι, ἄνωθεν αὐτῶν μέχρι τοῦ χείλους καστανομελανὸν χρῶμα.

Προφανῶς κορινθιακῆς προελεύσεως. Διὰ παράλληλα δείγματα ὅρα *Hesperia* 37, 1968, σ. 86.

Φαίνεται ὅτι ἡ ταφὴ ἀνάγεται εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος. Ὁ κορινθιακὸς κρατὴρ ὑπ' ἀρ. 133 δύναται νὰ τεθῇ εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς μεσογεωμετρικῆς I ἐποχῆς, ἥτοι περὶ τὸ 800 π.Χ. (ὅρα *COLDSTREAM*, πίν. 17 f καὶ j καὶ σ. 95-98). Ἡ κορινθιακὴ οἰνοχόη ὑπ' ἀρ. 136 εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναχθῇ εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἢ ὀλίγον προγενεστέρους (διὰ παράλληλον ὅρα *Hesperia* 37, 1968, πίν. 24, ἀρ. 4, περὶ τὸ 850 π.Χ. καὶ σ. 86 ὅπου παράλληλα δείγματα). Βεβαίως νεώτερα δείγματα οἰνοχόης εἶναι γνωστά (ὅρα *YOUNG*, σ. 38, εἰκ. 24, ἀρ. IX 13 καὶ σ. 41), ἀλλὰ καὶ παλαιότερα ἐκ τῆς πρωτογεωμετρικῆς περιόδου (ὅρα *COLDSTREAM*, πίν. 1 e). Τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὑποδεικνύουν καὶ αἱ πυξίδες τοῦ τάφου (ὅρα *YOUNG*, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 13 διὰ τὸ πῶμα καὶ τὸ φλογόσχημον στοιχεῖον καὶ ἀρ. XVII 15 διὰ τὸ σχῆμα τοῦ κορμοῦ, ἐκ τάφου τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος). Βεβαίως τὸ σχῆμα καὶ ὁ τύπος τῆς διακοσμήσεως τῶν πυξίδων τούτων ἔχουν πρότυπα ἀκόμη καὶ εἰς μεσογεωμετρικοὺς I χρόνους (ὅρα *COLDSTREAM*, πίν. 3 h).

Τάφος Γ12

(πίν. Γ καὶ 232, σχέδιον 20).

Διαστάσεις : μῆκος 1.45 μ., πλάτος μέσον 0.57 μ., βάθος 0.50 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω σ. 92, ὁ τάφος οὗτος εὗρέθη κάτωθεν τοῦ δαπέδου τῶν τάφων Γ7 καὶ Γ9. Ἔχει σχῆμα τετράπλευρον καὶ τὰ τοιχώματά του εἶναι κατεσκευασμένα ἐκ μικρῶν πλακῶν τεθειμένων καθέτως πρὸς τὸ δάπεδον, τὸ ὅποιον ἀρχικῶς ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων. Ἡ τοιχοδομία του καὶ τὸ χαλικόστρωτον δάπεδον ὑποδεικνύουν τοὺς προϊστορικοὺς ὡς τοὺς χρόνους τῆς κατασκευῆς του. Φαίνεται ὅμως ὅτι κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τὸ ἀρχικὸν περιεχόμενον τοῦ τάφου ἀφηρέθη καὶ ὁ χώρος του διετέθη διὰ τὴν ταφὴν μαιρακίου. Τοῦτο ἀπετέθη ἐκτάδην μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς νοτιοανατολικῆς στενῆς πλευρᾶς καὶ τὰς χεῖρας τεταμένας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Περὶ αὐτὸ ἐτέθησαν ὡς κτερίσματα 17 ἀγγεῖα καὶ 3 εἰδῶλια (πίν. 232 καὶ σχέδιον 20).

Γ12-ἀρ. 137 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 233δ).

Ύψος 0.162 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.172 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ.

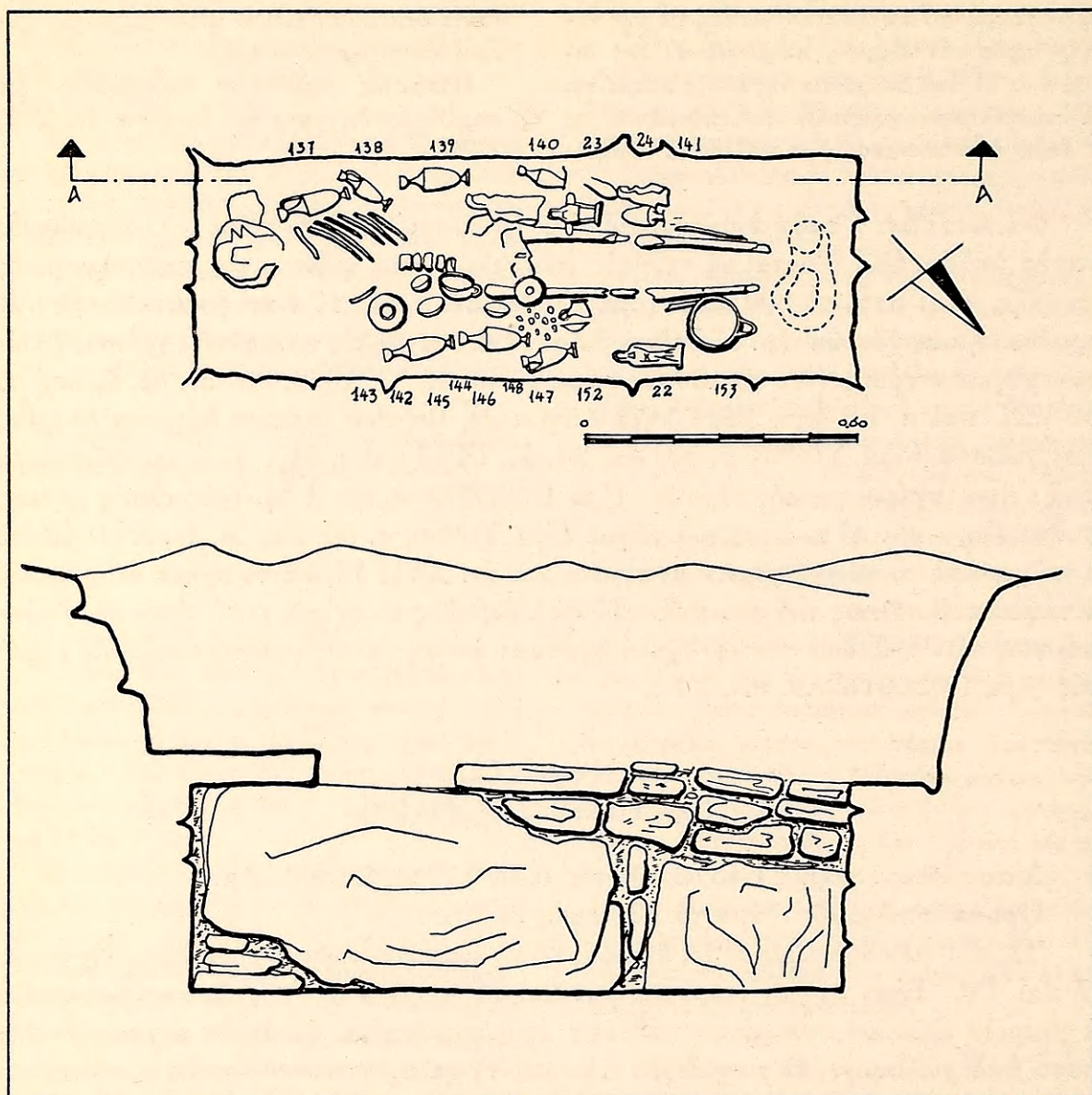
Ἐλλείπει ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμε-

νος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ ἡ ἄνω ἐπι-

Σχέδιον 20. Τάφος Γ12. Κάτοψις και τομή κατά μήκος (σχέδιον Γ. Ζερβού).

φάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἐτέθη σειρὰ γραμμῶν. Ἡ κυρία παράστασις ἐπὶ ἐδαφοχρόου ζώνης περιλαμβάνει τέσσαρας μορφὰς ἐστραμμένας πρὸς τὰ δεξιὰ, γεγραμμένας διὰ καστανοῦ, ἐρυθροῦ καὶ μελανοῦ χρώματος. Φέρουν ποδὴρη χιτῶνα καὶ ἔχουν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας τεταμένας πρὸς τὰ ἐμπρός. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Εἰς τὸ κέντρον ἐγράφη δένδρον καὶ ὑπὲρ τὰς μορφὰς κλάδοι. Ἡ ὅλη παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ

διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξύ ζεύγους γραμμῶν.

Γ12-ἀρ. 138 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 233γ).

Ύψος 0.126 μ., διάμετρος στομίου 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.136 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων καὶ ἐλλιπὴς εἰς μέγα τμῆμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαι-

μὸς ὑψηλός, στόμιον χαμηλὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς. Διὰ τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἐγράφη ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἡ κυρία μελανόχρωμος παράστασις ἀποτελεῖται ἐξ ἀνθεμίων ἐπὶ πλοχομειδοῦς βάσεως, περιβαλλομένων ὑπὸ τόξων, τῆς ὁποίας μόνον ἴχνη διακρίνονται. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐγράφησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων.

Γ12 - ἀρ. 139 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 233β).

Υψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.161 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Πλήρης συγκολληθεῖσα ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς σχετικῶς βραχὺς ἀπολήγων εἰς ταπεινὸν χοανοειδὲς στόμιον, λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν. Μελανέρυθος δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου. Ἡ κυρία μελανόμορφος παράστασις ἀποτελεῖται ἐξ ἀνθεμίων ἐπὶ πλοχομειδοῦς βάσεως, περιβαλλομένων ὑπὸ λευκῶν τόξων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγράφησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων.

Γ12 - ἀρ. 140 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 233β).

Υψος 0.14 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.148 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ.

Πλήρης. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐθριπτός.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κα-

τακόρυφος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἡ κυρία μελανόμορφος παράστασις εἶναι λίαν ἐφθαρμένη. Ἴσως παριστᾷ πομπὴν γυναικῶν καὶ μουσικῶν. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ ζεύγους δακτυλίων.

Γ12 - ἀρ. 141 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 233δ, σχέδιον 21).

Υψος 0.17 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.185 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια φέρει λευκοκίτρινον ἐπίχρισμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφη ἡ μελανόμορφος παράστασις, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἔχει τόσον φθαρῇ ὥστε ἡ σύνθεσίς τῆς καὶ αἱ λεπτομέρειαι παραμένουν ἀβέβαιαι. Φαίνεται ὅτι ἐγράφησαν τέσσαρες ὁρχούμεναι γυναικεῖαι μορφαι ἐστραμμέναι πρὸς τὸ κέντρον. Φοροῦν ποδῆρες ἔνδυμα, τοῦ ὁποίου τὰ κοσμήματα ἀπεδόθησαν δι' ἰώδους χρώματος. Μεταξὺ αὐτῶν κλάδοι κισσοῦ. Αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται δι' ἐγχαράξεων ἐνῶ τὰ γυμνά μέρη τῶν μορφῶν διὰ λευκοῦ χρώματος. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως μεταξὺ δακτυλίων ἐτέθη διπλὴ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ὁ ὦμος τοῦ ἀγγείου κοσμεῖται διὰ διπλοῦ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

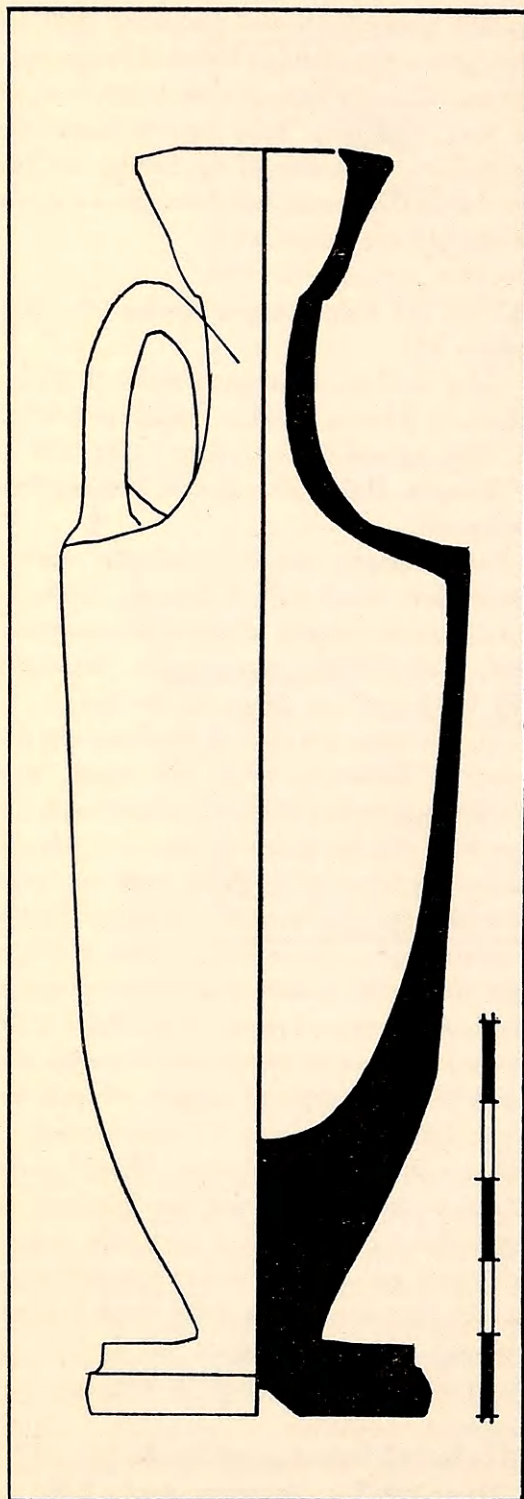
Γ12 - ἀρ. 142 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 233β).

Υψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.044 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐθριπτος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενού-

Σχέδιον 21. Τομή τῆς μελανομόρφου ληκύθου Γ12-141.

μενος πρὸς τὴν βάσιν, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ καλυκώσχημον.

Ἡ διακόσμησις, διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ἔχει ἀπολεπισθῆ εἰς πλεῖστα σημεῖα. Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἡ μελανόμορφος κυρία παράστασις, μὲ ἐγχαράκτους λεπτομερείας, ἔχει τελείως φθαρῇ καὶ εἶναι δυσδιάκριτος. Φαίνεται ὅτι εἰκονίζονται ἡμίονοι μὲ ἀναβάτας καὶ μεταξύ των κλάδοι κισσοῦ. Αἱ ὑπόλοιποι μορφαὶ εἶναι ἀβέβαιαι. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως καὶ μεταξύ δακτυλίων ἔχνη ἐναλλασσομένων στιγμῶν.

Γ12 - ἀρ. 143 Πυξίς (πίν. 233α).

Ὑψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., περίμετρος 0.275 μ.

Ἀκεραία, ἐκ πηλοῦ κιτρινωποῦ.

Βάσις κωνική, κορμὸς ἡμισφαιρικός ἐπιμήκης, ὤμος ἀπεστρογγυλευμένος, χεῖλος μὲ περιχείλωμα.

Ἐπὶ τῆς ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας ἐγράφησαν δύο ἐρυθραὶ καὶ δύο μελαναὶ ταινίαι. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Γ12 - ἀρ. 144 Λεκανὶς μετὰ πώματος (πίν. 233α).

Ὑψος ὀλικὸν 0.063 μ., ὕψος ἄνευ πώματος 0.042 μ., διάμετρος στομίου 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.181 μ., ὕψος λαβῆς 0.021 μ.

Ἐλλείπει μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις κωνική, κορμὸς ἡμισφαιρικός, λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι ὑψούμεναι ἐλαφρῶς. Πῶμα σχεδὸν ἐπίπεδον, λαβὴ σχήματος πίτυος.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου, ἡ βάσις καὶ τὸ κάτω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ, ταινία περὶ τὸ χεῖλος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Πλατεῖα ζώνη εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν κοσμεῖται δι' ἐσχηματοποιημένου ἀνθεμίου καὶ ἀνθέων ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, γεγραμμένων διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ πλοχμοῦ λευκαὶ στιγμαί. Ἡ ζώνη κάτω ὀρίζεται ὑπὸ μελανοῦ δα-

καυλίου, ἄνω δὲ ὑπὸ τῆς περὶ τὸ χεῖλος ταινίας. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τοῦ πώματος καὶ ἡ λαβὴ αὐτοῦ φέρουν δακτυλίου γεγραμμένους δι' ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Γ12 - ἀρ. 145 Κύλιξ (πίν. 233γ).

Ύψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.088 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.287 μ.

Ἀκεραία, πλὴν μικρᾶς ἀποκρούσεως εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις κωνική ἐπίπεδος κάτω με ἐκβάθυσιν εἰς τὸ κέντρον, κορμὸς ἡμισφαιρικός ἀπολήγων εἰς ὀξὺ χεῖλος κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑφούμεναι εἰς τὰ πλάγια.

Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον ἡμισυ τοῦ κορμοῦ, ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου διακοσμουμένης ζώνης ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐσχηματοποιημένα ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, ποικιλλομένης ὑπὸ λευκῶν στιγμῶν. Λευκαὶ καὶ μελαναὶ γραμμαὶ κατὰ κόρυφοι μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων. Ἡ ζώνη ἄνω καὶ κάτω ὀρίζεται ὑπὸ καστανομελανῶν δακτυλίων.

Γ12 - ἀρ. 146 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 233β).

Ύψος 0.13 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Μέγα τμήμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἀποκεκρουμένον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός (με ἐλαφρῶς κυρτὰ τοιχώματα) στενούμενος κάτω, ὤμος ἐπικλινής, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, λαιμὸς σχετικῶς βραχύς, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ δακτύλιος κατὰ τὴν ἀκμήν. Ἡ κυρία ζώνη κοσμεῖται ὑπὸ μελανομόρφων ἀνθεμίων καὶ κατακορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων. Αἱ λεπτο-

μέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Μικρὸν τμήμα τῆς διακοσμῆσεως σφάζεται.

Γ12 - ἀρ. 147 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 233δ καὶ 234).

Ύψος 0.162 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.176 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία, πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον. Λαβὴ ταινιόσχημος κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ γραμμίδων. Μελανόμορφος κυρία διακόσμησις ἀποτετριμμένη ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Προφανῶς εἰκονίσθη ἄρμα καὶ ἀναβάτης ὡς καὶ κλάδοι κισσοῦ ὑπεράνω αὐτῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἡ ὅλη παράστασις βαίνει ἐπὶ μελανοῦ δακτυλίου καὶ ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δύο κάτω καὶ ἐνὸς ἄνω δακτυλίων.

Γ12 - ἀρ. 148 Φιαλίδιον ὀμφαλωτόν (πίν. 234).

Ύψος 0.022 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.063 μ., διάμετρος βάσεως 0.021 μ., περίμετρος 0.195 μ.

Ἀκέραιον, ἐξ ἐρυθρωποῦ πηλοῦ.

Βάσις εὐρεῖα ἐπίπεδος, κορμὸς κυλινδρικός χαμηλὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, στόμιον πολὺ εὐρὺ, χεῖλος πλατύ. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τὸ φιαλίδιον φέρει ὀμφαλόν.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ ἐδαφοχόρου πεδίου. Πλατεῖα ὀλόβαφος ταινία ὑπὸ τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Εἰς τὸν πυθμένα ἐγράφησαν τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι με κέντρον τὸν ὀλόβαφον ὀμφαλόν. Μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου κύκλου (ἀπὸ τοῦ κέντρου) σειρὰ φυλλοειδῶν κοσμημάτων. Ἐπὶ τοῦ χείλους μικρὰ παράλληλα γραμμίδια.

Γ12 - άρ. 149 Φιαλίδιον (πίν. 234).

Υψος 0.009 μ., διάμετρος ανοίγματος 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ.

Άκέραιον. Πηλός κιτρινέρυθρος.

Βάσις επίπεδος, χείλη κυρτά. Ή βάσις φέρει ἐγχάρακτον κύκλον κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν. Ἐπὶ τοῦ χείλους δύο ὀπαί.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Δακτύλιος περιθεῖ τὸ χεῖλος καὶ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ χείλους ἐγράφησαν δύο σειραὶ γραμμῶν παραλλήλων. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀγγείου μελανόμορφος κύκνος βαίνων πρὸς τὰ δεξιὰ. Δι' ἐγχαράξεων ἐδηλώθη ὁ ὀφθαλμός καὶ αἱ λεπτομέρειαι τοῦ σώματος (δύο ἐγχάρακτοι γραμμαί). Κάτωθεν τούτων διὰ λευκοῦ ἐγράφησαν πτίλα, ἐνῶ ἄνωθεν αὐτῶν διὰ κυματοειδοῦς λευκῆς γραμμῆς ἐδηλώθησαν τὰ πτερὰ. Μολονότι τεχνικῶς ἡ διακόσμησις ὕστερεῖ, ἐν τούτοις προξενεῖ εὐχάριστον ἐντύπωσιν.

Γ12 - άρ. 150 Φιαλίδιον (πίν. 234).

Υψος 0.008 μ., διάμετρος ανοίγματος 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ.

Άκέραιον, ἐξ ἐρυθρωποῦ πηλοῦ.

Βάσις εὐρεῖα, κορμός ἀβαθῆς εὐρύς με πλαστικὸν κομβίον εἰς τὸ κέντρον. Εἰς τὴν περιφέρειαν δύο ὀπαί.

Διακόσμησις διὰ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μελανὸς δακτύλιος περιθεῖ τὴν περιφέρειαν, ἔτεροι δύο ὁμόκεντροι περὶ τὸ κομβίον, εἰς δὲ τὸ διάκενον αὐτῶν σειρά γραμμιδίων. Μεταξὺ τοῦ δακτυλίου τῆς περιφέρειας καὶ τοῦ δευτέρου δακτυλίου ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας εἶναι γεγραμμένη κακόσχημος σειρά φύλλων κισσοῦ· ὁμάδες κατακορύφων γραμμιδίων ἄνωθεν καὶ κάτωθεν αὐτῶν. Τὸ κομβίον ὁλόβαφον. Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τὸ φιαλίδιον κοσμεῖται δι' ὁμοκέντρων δακτυλίων μελανερύθρου χρώματος.

Γ12 - άρ. 151 Φιαλίδιον ὁμφαλωτόν (πίν. 234).

Υψος 0.018 μ., διάμετρος ανοίγματος 0.077 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ.

Άκέραιον. Πηλός κιτρινέρυθρος.

Βάσις εὐρεῖα, κορμός ἀβαθής. Κάτωθεν τοῦ χείλους μία ὀπή.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος κοσμεῖται ἡ

ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου. Περὶ τὸν ὁμφαλὸν ἐγράφησαν δακτύλιος, πλατεῖα ταινία καὶ λεπτότερος δακτύλιος. Εἰς τὴν ἐδαφοχρόον ζώνην ἐγράφη συνεχῆς βοστρυχοειδῆς γραμμὴ, ὀριζομένη ἄνω ὑπὸ λεπτῶν δακτυλίων.

Γ12 - άρ. 152 Σκυφίδιον (πίν. 233α).

Υψος 0.036 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.181 μ.

Άκέραιον. Πηλός κιτρινωπός.

Βάσις εὐρεῖα κωνική, κορμός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω με ἐλαφρῶς κυρτὰ τοιχώματα, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι ἀμέσως κάτωθεν τοῦ χείλους.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας. Περὶ τὴν βάσιν ὁλόβαφος ταινία καὶ ἄνωθεν αὐτῆς λεπτὸς δακτύλιος. Ή κυρία ζώνη κοσμεῖται διὰ σειρᾶς ὁλοβάφων φύλλων κισσοῦ, ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῶν ὁποίων ἐγράφησαν συστάδες κατακορύφων παραλλήλων γραμμιδίων. Μία σειρά ὁμοίων γραμμιδίων ἐτέθη εἰς ζώνην εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν, κάτωθεν δὲ αὐτῶν λεπτὸς δακτύλιος. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Γ12 - άρ. 153 Κύλιξ (πίν. 233γ).

Υψος 0.074 μ., διάμετρος στομίου 0.116 μ., διάμετρος βάσεως 0.061 μ., περίμετρος 0.356 μ.

Άκεραία, ἐξ ἐρυθρωποῦ πηλοῦ.

Βάσις δισκοειδῆς, πούς ὑποτυπώδης, κορμός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑψοῦνται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἄνω.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κάτω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, πλατεῖα ταινία περὶ τὸ χεῖλος, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου. Ή εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν ζώνη φέρει σειράν ἀνθεμίων ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, γεγραμμένων διὰ μελανοῦ χρώματος ἐπὶ ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα διὰ λευκοῦ. Ἐπὶ τῶν ἀνθεμίων ἐγράφησαν τοξοειδῶς λευκαὶ στιγμαί.

Γ12 - εἰδ. 22 Ἰσταμένη γυναικεία μορφή (πίν. 233ε).

Ὑψος 0.147 μ., πλάτος 0.043 μ., μῆκος βάσεως 0.041 μ., πλάτος βάσεως 0.038 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις τετράπλευρος, εἰς τὴν κάτω ὄψιν τῆς ὁποίας ὀπῇ. Ἐπ' αὐτῆς ὑψοῦται ὀρθία γυναικεία μορφή, φέρουσα ποδῆρη χιτῶνα καὶ πέπλον κοσμούμενον διὰ παραλλήλων κυματοειδῶν αὐλακώσεων. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ κατὰ μῆκος τοῦ σώματος, ἡ δεξιὰ καμπτोμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα φέρεται ἐπὶ τοῦ στήθους.

Τὸ εἰδῶλιον καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος, ἀπαλειφθέντος σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ.

Γ12 - εἰδ. 23 Καθημένη γυναικεία μορφή (πίν. 233ε).

Ὑψος 0.103 μ., σφζόμενον μῆκος βάσεως 0.037 μ., πλάτος βάσεως 0.043 μ., πλάτος ἐρεισινώτου 0.067 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων, μὲ μικρὰς ἀποκρούσεις. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐθριπτος, εἰδῶλιον κενόν.

Μορφή γυναικεία καθημένη ἐπὶ θρόνου μὲ ἐρεισινώτον. Φέρει ποδῆρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον καλύπτον τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν, πλὴν τοῦ προσθίου τμήματος τῆς κόμης, ἡ ὁποία διαμορφοῦται εἰς σειρὰς βοστρύχων. Τὸ πρόσωπον

ἔχει ἔντονα χαρακτηριστικά, φέρει δὲ τὸ ἀρχαϊκὸν μειδιάμα. Οἱ πόδες ἐδράζονται ἐπὶ ὑποποδίου.

Ὁ θρόνος, ὡς καὶ ὁ χιτῶν, διασφύζουν ἔγχνη ἐρυθροῦ χρώματος.

Γ12 - εἰδ. 24 Καθημένη γυναικεία μορφή (πίν. 233ε).

Ὑψος 0.107 μ., μῆκος βάσεως 0.051 μ., πλάτος βάσεως 0.043 μ., πλάτος θρόνου 0.055 μ.

Εἰδῶλιον κενόν, συμπεπληρωμένον κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ θρόνου καὶ τῶν ποδῶν. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐθριπτος.

Μορφή γυναικεία καθημένη ἐπὶ θρόνου, φέρουσα ποδῆρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον καλύπτον τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν πλὴν τοῦ προσθίου τμήματος τῆς κόμης, ἥτις περιβάλλει κυκλικῶς τὸ μέτωπον. Οἱ πόδες ἐτέθησαν ἐπὶ ὑποποδίου. Ὁ θρόνος φέρει ἐρεισινώτον, τὸ ὁποῖον φθάνει μέχρι τοῦ ὕψους τῶν ὠμων καὶ προεξέχει ἄνω πρὸς τὰ πλάγια.

Ἴχνη ἐρυθροῦ χρώματος διακρίνονται ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς μορφῆς. Τὰ χεῖλη ἐπίσης εἶναι βαμμένα ἐρυθρὰ ὡς καὶ τὸ ἀκάλυπτον τμήμα τῆς κόμης. Περὶ τὸν λαιμὸν φέρει περιδέραιον δηλούμενον διὰ στιγμῶν.

Αἱ μελανόμορφοι λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 137, 140, 141, 142 καὶ 147 κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως ὁμοιάζουν πρὸς ἔργα μικρᾶς καλλιτεχνικῆς ἀξίας, συνήθως ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Ζωγράφον τοῦ Αἵμονος (Haimon Painter), περὶ τὸ 480 π.Χ. (HASPELS, σ. 130 κέ. Hesperia 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. A2 καὶ A5 καὶ σ. 115 - 116, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ.). Αἱ φέρουσαι διακόσμησιν ἀνθεμίων λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 138, 139 καὶ 146 εὐρίσκουν ἀρχαιότερα πὺς παράλληλα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς καὶ ἐκ τῆς Κορινθίας (Corinth XIII, πίν. 40, ἀρ. 13, τάφος 281, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. Hesperia 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 182 καὶ σ. 267, περὶ τὸ 490 π.Χ. καὶ Hesperia 37, 1968, πίν. 103, ἀρ. 19 καὶ σ. 354, περὶ τὸ 495 - 485 π.Χ.). Αἱ λήκυθοι αὗται δύνανται νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τεχνίτας συγχρόνους ἢ κατὰ τι νεωτέρους τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, τοῦ ὁποίου ὑπέστησαν τὴν ἐπιρροήν (ὄρα HASPELS, σ. 181 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 23). Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἐτέθη ἀγγεῖον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς διακεκοσμημένον ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 152 σκυφίδιον. Αἱ μικραὶ κύλικες ὅμως ὑπ' ἀρ. 145 καὶ 153 εὐρίσκουν παράλληλα ἀναγόμενα εἰς τοὺς περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. χρόνους (Hesperia 37, 1968, πίν. 104, ἀρ. 29 ἐκ τοῦ τάφου C16 τοῦ Λεχαίου καὶ σ. 357, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. Corinth XIII, πίν. 39, ἀρ. 4, ἐκ τοῦ τάφου 275, περὶ τὸ 485 - 475 π.Χ., σ. 221 καὶ

πίν. 40, ἀρ. 8, ἐκ τοῦ τάφου 281, περὶ τὸ 480-470 π.Χ., σ. 223). Ἡ ἐξ ἀμελῶς γεγραμμένων ἀνθεμίων διακόσμησις εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ εἰς ὅλας τὰς μικρὰς αὐτὰς κύλικας. Τὸ φιαλίδιον ὑπ' ἀρ. 149 ἐνθυμίζει τὰ μελανόμορφα πινάκια τὰ ἀνευρεθέντα ὑπὸ τοῦ ΣΠ. ΜΑΡΙΝΑΤΟΥ εἰς τὸν τύμβον τῶν Πλαταιέων (ΑΑΑ ΙΙΙ, 1970, σ. 166 καὶ ΑΑΑ ΙV, 1971, σ. 100-101, εἰκ. 1 καὶ 2) καὶ χρονολογούμενα περὶ τὸ 490 π.Χ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ταφή Γ12 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 π.Χ. χρόνους. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνάγονται καὶ τὰ εἰδώλια τὰ εὑρεθέντα εἰς τὸν τάφον.

Τάφος Γ13

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 235α).

Ἀμέσως πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ τάφου Γπ9 εὑρέθη τὸ ἡμίτομον πίθου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του περιέχοντος ὀλίγα ὀστάρια καὶ τέσσαρα ἀγγεῖα, προφανῶς τὰ κτερίσματα ταφῆς. Ὁ πίθος ἔχει τὸ σχῆμα τῶν ἀγγείων τῶν ἐγχυτρισμῶν Γ11 (πίν. 231) καὶ Γ17 (πίν. 243) καὶ τὰς αὐτὰς πρὸς ἐκεῖνα διαστάσεις. Εἰς τὴν περίπτωσίν του ὅμως ὁ λαιμὸς καὶ τὸ στόμιον δὲν διεσώθησαν, διότι μόλις 0.07 μ. χώματος ἐκάλυπτον τὴν ταφήν. Εἶναι προφανὲς ὅτι χρονολογικῶς ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους τῶν ταφῶν Γ11 καὶ Γ17.

Γ13-ἀρ. 154 Κύαθος μόνωτος (πίν. 235β).

Ὑψος 0.042 μ., διάμετρος στομίου 0.082 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.26 μ.

Ἀκέραιος, ἐκ πηλοῦ ἐρυθροφαίου καλῶς ὥπτημένου.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὴν βᾶσιν.

Ἐπὶ τῆς λαβῆς σφύζονται ἔχνη ἐρυθροῦ χρώματος. Οὐδεμία ἄλλη διακόσμησις.

Παρόμοιος κύαθος ἐκ τοῦ τάφου τῆς Ἀγορᾶς ἐτέθη περὶ τὸ 700 π.Χ. (YOUNG, σ. 33, εἰκ. 20, ἀρ. VII 2).

Γ13-ἀρ. 155 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 235β).

Ὑψος 0.063 μ., διάμετρος στομίου 0.091 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.303 μ., ὕψος λαβῶν 0.05 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ὀξὺ κατακόρυφος, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ

ὑπερυψούμεναι αὐτοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν. Δύο ἐγχάρακτοι δακτύλιοι εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως.

Εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ σκύφου ἔχνη διακοσμησεως ἐκ κατακορύφων παραλλήλων γραμμῶν καὶ ὁμοκέντρων γωνιῶν διὰ μελανοῦ χρώματος.

Παρόμοιοι σκύφοι εὑρέθησαν εἰς τοὺς τάφους τοῦ Φαλήρου, τῆς Ἰσιδος εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ εἰς τὰ Σπάτα (YOUNG, σ. 38, εἰκ. 24, ἀρ. IX 8).

Γ13-ἀρ. 156 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 235α).

Ὑψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.089 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., ὕψος λαβῶν 0.05 μ.

Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ὀξὺ, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψούμεναι αὐτοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου.

Ἀκόσμητος.

Γ13-ἀρ. 157 Κύαθος μόνωτος (πίν. 235β).

Ὑψος 0.048 μ., διάμετρος στομίου 0.08 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.232 μ.

Ἀκέραιος. Πηλός ἐρυθρωπός εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμός ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατὰ κούρην ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ

χεύους καταλήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὸ χεῖλος ἀφέθη ἐδαφόχρους ταινία.

Διὰ παρομοίους κυάθους ὄρα YOUNG, σ. 151 καὶ Hesperia 30, 1961, πίν. 79, ἀρ. H38, σ. 367.

Μόνωτοι κύαθοι καλυπτόμενοι ὑπὸ στιλπνοῦ χρώματος κατεσκευάζοντο ἀπὸ τῶν πρωτογεωμετρικῶν χρόνων μέχρι καὶ τῶν πρωτοαττικῶν. Παρουσιάζουν ἐξέλιξιν κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν λαβὴν, αἱ διαφοραὶ ὅμως εἶναι ἐλάχιστοι καὶ δυσδιάκριτοι. Ἡ ὀριζοντιότης καὶ τὸ μῆκος τῆς λαβῆς ὡς καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ χεύους θέτουν τὸν μόνωτον κύαθον ὑπ' ἀρ. 157 εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τοὺς ἰδίους χρόνους ἀνήκει καὶ ὁ κανθαρόσχημος σκύφος ὑπ' ἀρ. 155 (ὄρα YOUNG, σ. 43-44, σ. 151, ἀρ. C51 καὶ C52, καὶ σ. 156 διὰ τοὺς κυάθους καὶ σ. 38, εἰκ. 24, ἀρ. IX 8 διὰ τὸν κανθαρόσχημον σκύφον). Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμὸς χρονολογεῖται εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος.

Ταφὴ Γ14

(πίν. Γ καὶ 236, 237)¹.

Ἡ ταφὴ Γ14 ἀπέδωσε χαλκὴν τεφροδόχον κάλπιν διασωζομένην πλήρως. Ἀποτελεῖται ἐκ τετραπλεύρου ἐξωτερικῶς λιθίνου κιβωτίου, 0.68 × 0.65 μ., τὸ ὅποιον ἐσωτερικῶς ἔχει κυλινδρικὸν κοῖλον, διαμέτρου 0.42 μ. Τὸ ἄνοιγμα τοῦ κοίλου ἐκαλύπτετο ὑπὸ κυκλικοῦ πωρίνου πώματος, διαμέτρου 0.50 μ. (πίν. 236α). Εἰς τὸ κοῖλον εἶχεν ἀποτεθῆ καὶ στερεωθῆ ἐπὶ τῆς βάσεώς της χαλκὴ κάλπις, καλυπτομένη ὑπὸ χαλκοῦ ἐλαφροῦ πώματος (πίν. 236β). Ἐντὸς τῆς κάλπιδος εὐρέθησαν ὑπολείμματα πυρακτωμένων ὀστέων, οὐδὲν δὲ κτέρισμα (πίν. 237α). Ἡ ἐκ χαλκοῦ κάλπις διασφύζεται θαυμασίως ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν φέρει διακόσμησιν. Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς δύο λαβὰς της εἶχον τεθῆ ἀκόμη δύο κυλινδρικά ὑποστηρίγματα λαβῶν.

Διαστάσεις κάλπιδος : ὕψος 0.264 μ., διάμετρος στομίου 0.198 μ., περίμετρος 1.057 μ., πλάτος στεφάνης 0.017 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.075 μ., διάμετρος καλύμματος 0.235 μ. (πίν. 237β).

Ἡ κάλπις εἶναι ὁμοία πρὸς τὸν «λέβητα» τῆς συλλογῆς Π. Κανελλοπούλου, τὸν δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ EUG. VANDERPOOL (ΑΔ 24, 1969-1970, σ. 1-5) καὶ ὑπὸ τοῦ P. AMANDRY (BCH 95, 1971, σ. 602 κέ.) καὶ χρονολογηθέντα περὶ τὸ 480 π.Χ. Ἐπίσης εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν κάλπιν τὴν εὐρεθεῖσαν εἰς τὸ τετράπλευρον πωρίνον κιβώτιον Ζα (=Z15), τὸ ὅποιον περιεῖχε καὶ πέντε ληκύθους, χρονολογούμενας περὶ τὸ 480-470 π.Χ. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ταφὴ Γ14 καὶ ἡ κάλπις της ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ α' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, περὶ τὸ 480-470 π.Χ.

1. Εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν ΠΑΕ 1954, σ. 57 ὁ τάφος ἀναφέρεται ὡς Γ13.

Ταφή Γ15 (πίν. Γ και 238, 239α).

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἡ ταφή αὕτη εὐρέθη ἐντὸς τοῦ προϊστορικοῦ τάφου Γπ14. Ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου ἀφηρέθη τὸ ἀρχικὸν περιεχόμενον καὶ εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν θέσιν ἐτοποθετήθη τεφροδόχος ἀμφορεὺς καὶ περὶ αὐτὸν κτερίσματα (πίν. 238, 239α καὶ σχέδιον 16). Τὸ στόμιον τοῦ ἀμφορέως, ὃ ὁποῖος ἀπετέθη ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ, ἐκλείετο ὑπὸ διώτου σκύφου, ἐντὸς δ' αὐτοῦ εὐρέθησαν πυρακτωμένα ὑπολείμματα ὀστῶν παιδίου. Τὰ περὶ τὸν ἀμφορέα εὐρεθέντα πέντε ἀγγεῖα (δύο οἰνοχόαι, τρεῖς πυξίδες, ἐξ ὧν δύο ἐπάλληλοι ἄνευ πώματος) ἀποτελοῦν τὰ κτερίσματα τῆς καύσεως, ἐνῶ τὰ ὀστᾶ τὰ ἀναφανέντα περὶ αὐτὸν ἀνήκουν εἰς τὴν προϊστορικὴν ταφήν. Κατὰ ταῦτα ἡ ταφή Γ15 παρέχει σαφῆ εἰκόνα τῆς τελικῆς διευθετήσεως καύσεως νεκροῦ. Ἡ καῦσις βεβαίως ἐγένετο πλησίον τοῦ τάφου Γπ14 καὶ τὰ ὑπολείμματα τῶν ὀστῶν καὶ ἡ τέφρα συλλεγένη ἐτέθησαν εἰς τὸν ἀμφορέα, ὃ ὁποῖος κατετέθη εἰς τὸν κιβωτιόσχημον τάφον.

Γ15-ἀρ. 158 Ἀμφορεὺς ὑψίλαιμος (πίν. 239β).

Ὑψος 0.471 μ., διάμετρος στομίου 0.067 μ., διάμετρος βάσεως 0.132 μ., περίμετρος 0.83 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.07 μ., περίμετρος λαιμοῦ 0.39 μ., ὕψος λαβῶν 0.132 μ., πλάτος λαβῶν 0.034 μ.

Ἐλλείπουν πέντε μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ λαιμοῦ, συμπληρωθέντα. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐπιμήκης ὥσειδης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς ἐκτρεπόμενον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ κορμὸς καὶ ὁ λαιμὸς τοῦ ἀγγείου καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τέσσαρες ἐξηρημέναι ταινίαι πληροῦνται ὑπὸ μελανῶν δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐδαφόχρους ζώνη περιοριζομένη ὑπὸ δακτυλίων φέρει διακόσμησιν ἐκ κατακορύφων παραλλήλων γραμμῶν καὶ ἰσοσκελῶν ἀντικορύφων τριγώνων εἰς σχῆμα διπλοῦ πελέκεως. Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ μετόπη ἐδαφόχρους περιοριζομένη ὑπὸ ἡμιδακτυλίων κοσμεῖται διὰ μαϊάνδρου πληρουμένου ὑπὸ λοξῶν γραμμίδων. Τρεῖς ὀρίζονται γραμμαὶ διακρίνουν τὸν μαϊάνδρον ἀπὸ τριπλῆς ἄνω καὶ διπλῆς κάτω συνεχῆς γωνιώδους τεθλασμένης γραμμῆς. Αἱ λαβαὶ ἐξωτερικῶς κοσμοῦνται διὰ παραλλήλων ὀριζοντίων γραμμῶν. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ χεῖλους καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ

στιλπνοῦ χρώματος, ἡ δὲ παρυφή του φέρει ὁμάδας μικρῶν καθέτων γραμμίδων.

Ἡ διακόσμησις τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ ὦμου, μετὰς κατακορύφους γραμμὰς διακοπτομένας ὑπὸ μελαμβαφῶν ἀντικορύφων τριγώνων, καὶ τὸ σχῆμα χαρακτηρίζουν μεσογεωμετρικοὺς Ι χρόνους (COLDSTREAM, σ. 17 - 19).

Γ15-ἀρ. 159 Σκύφος (πίν. 239β, 240β).

Ὑψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.148 μ., διάμετρος βάσεως 0.099 μ., περίμετρος 0.50 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.07 × 0.025 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ ἐν ἐκ τῆς βάσεως, συμπληρωθέντα. Πηλὸς καστανέρυθρος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπλατυσμένος σφαιρικός, στόμιον εὐρὺ μετὰ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος. Δύο λαβαὶ ὀρίζονται κυλινδρικαὶ τεθειμέναι περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου.

Ὁ σκύφος καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Μεταξὺ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρους μετόπη πληροῦται ὑπὸ μελανῶν τεθλασμένων γραμμῶν κατακορύφως τεθειμένων καὶ περιορίζεται ὑπὸ τριῶν (κάτω) καὶ δύο (ἄνω) μελανῶν γραμμῶν. Τὸ χεῖλος περιβάλλουν δακτύλιοι.

Διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐξέλιξιν του ὄρα YOUNG, σ. 28 καὶ COLDSTREAM, σ. 18 - 19.

Γ15-άρ. 160 Οἰνοχόη (πίν. 239β, 240α).

Υψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.102 μ., περίμετρος 0.425 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.058 μ., ὕψος λαβῆς 0.058 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς στενὸς καταλήγων εἰς στόμιον τριφυλλόσχημον, περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ πλαστικός δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου δύο μαστίδια. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τρεῖς εὐρεῖαι ταινίαι μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος κατ' ἀποστάσεις καλύπτουν τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Μεταξὺ αὐτῶν ἀνά τρεῖς λεπτοὶ δακτύλιοι. Περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ ζώνη μὲ ὀδοντωτὸν κόσμημα ἐπὶ ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας. Ἀνωθεν ταύτης ἐτέρα ζώνη πληροῦται ὑπὸ τεθλασμένων γραμμῶν μεταξὺ τριῶν δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἑδαφόχρους μετόπη κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς μαιάνδρου πληρουμένου ὑπὸ λοξῶν γραμμιδίων. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν καὶ ἐπὶ τοῦ πλαστικοῦ δακτυλίου τριπλῇ σειρᾷ ἐκ μελανῶν γραμμῶν, εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν ἐξηξημένῃ γραμμῇ. Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἑδαφόχρους μετόπη κοσμεῖται κάτω διὰ σειρᾶς μελανῶν στιγμῶν καὶ διὰ τριπλῆς σειρᾶς γωνιωδῶν γραμμῶν (zigzag) καὶ τελειῶν ἄνω δύο καὶ κάτω τρεῖς ἡμιδακτύλιοι. Τὸ χεῖλος καλύπτεται ἐξωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τὸ δὲ ἄκρον τῆς ἐπιφανείας του φέρει στιγμάς. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων γραμμιδίων καὶ ἀστερίσκου μεταξὺ τεσσάρων μικρῶν καθέτων γραμμῶν.

Παρόμοιαι οἰνοχόαι μὲ πεπιεσμένον κορμὸν εἶναι γνωστὰ ἀπὸ τὰ Σπάτα (ΑΔ 6, 1920 - 21, σ. 134, εἰκ. 8 καὶ σ. 138, εἰκ. 12), ἀπὸ τὸν τάφον τῆς Ἰσιδος (CVA, Grèce 1, Athènes, Musée National 1, III Hd, πίν. 4, ἀρ. 6), ἀπὸ τὴν Ἀνάβυσσον (ΠΑΕ 1911, σελ. 116, 1) καὶ ἀπὸ τὴν Κόρινθον (ὄρα YOUNG, σ. 41).

Γ15-άρ. 161 Πυξίς (πίν. 239β, 240γ).

Υψος 0.046 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.083 μ., διάμετρος στομίου 0.058 μ., διάμετρος βάσεως 0.092 μ., περίμετρος 0.352 μ., ὕψος πώματος 0.04 μ., διάμετρος πώματος 0.083 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ χεῖλους, ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο τὸ πῶμα. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, πῶμα ἐπικλινές. Λαβὴ κατὰ τὸ κέντρον τῆς ἐπιφανείας τοῦ πώματος ἀπολήγει εἰς κῶνον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας. Δέκα τρεῖς δακτύλιοι, εἰς ομάδας ἀνά τρεῖς, κοσμοῦν τὸ ἀγγεῖον. Τρία τῶν διακένων πληροῦνται ὑπὸ στιγμῶν. Τὸ πῶμα κοσμεῖται διὰ τριῶν δακτυλίων κατὰ τὴν περιφέρειάν του, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λαβὴ φέρει ἑπτὰ ἐπαλλήλους δακτυλίους (ὄρα ἄνωτέρω πυξίδα Γ11 - 134).

Γ15-άρ. 162 Οἰνοχόη (πίν. 239β, 240α).

Υψος 0.214 μ., διάμετρος στομίου 0.083 - 0.10 μ., διάμετρος βάσεως 0.101 μ., περίμετρος 0.436 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.097 μ., ὕψος λαβῆς 0.106 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κάτω τμήματος τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς καὶ εὐρὺς ἀπολήγει εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ ὁ κορμὸς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος, πλὴν πέντε ἑδαφοχρόων ταινιῶν πληρουμένων ὑπὸ ζεύγους δακτυλίων. Εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ λαιμοῦ ἑδαφόχρους ζώνη διακοπτομένη ὑπὸ τῆς λαβῆς πληροῦται ὑπὸ τετραπλῆς σειρᾶς γωνιωδῶν γραμμῶν καὶ τελειῶν μεταξὺ δύο (κάτω) καὶ ἑνός (ἄνω) ἡμιδακτυλίου. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων παραλλήλων γραμμιδίων. Παρομοίου σχήματος καὶ διακοσμήσεως εἶναι ἡ οἰνοχόη τοῦ Κεραμεικοῦ ὑπ' ἀρ. 870 (Kerameikos V, 1, πίν. 72) τῆς μεσογεωμετρικῆς I περιόδου. Κατὰ τι νεωτέρα οἰνοχόη ἐκ τῆς Ἀγορᾶς ἐτέθη εἰς πρῶιμους χρόνους τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 38, εἰκ. 24, ἀρ. IX 12).

Γ15-άρ. 163 Πυξίς (πίν. 239β, 240γ).

Ύψος 0.034 μ., διάμετρος στομίου 0.041 μ., διάμετρος βάσεως 0.058 μ., περίμετρος 0.272 μ.

Ἐλλείπει τὸ πῶμα. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, περὶ τὸ κυκλικὸν στόμιον πλατεῖα ἐπικλινῆς στεφάνη. Ἐπὶ τοῦ χεῖλους τέσσαρες ὀπαὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐστερεοῦτο τὸ πῶμα.

Ἐννέα δακτύλιοι εἰς τρεῖς ζώνας περιγράφουν τὸ ἄγγειον. Μεταξὺ τῶν τριῶν ζωνῶν δύο σειραὶ στιγμῶν.

Γ15-ἀρ. 164 Πυξίς (πίν. 240β).

Ύψος 0.045 μ., διάμετρος στομίου 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.099 μ., περίμετρος 0.387 μ.

Ἐλλείπει τὸ πῶμα. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, περὶ τὸ κυκλικὸν στόμιον πλατεῖα ἐπικλινῆς στεφάνη διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Εἰς τὸ χεῖλος τέσσαρες ὀπαὶ διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ πώματος.

Διακόσμησις διὰ καστανερόθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ ὀλόβαφα. Δύο δακτύλιοι ἄνωθεν τῆς βάσεως. Ἡ κεντρικὴ ἐδαφόχρους ζώνη πληροῦται ὑπὸ διακοσμητικοῦ στοιχείου εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν καὶ εἰς σχῆμα κεφαλαίου Υ εἰς πλαγίαν θέσιν, τοῦ ὁποίου τὰ διάκενα πληροῦνται ὑπὸ παραλλήλων γραμμιδίων. Ἡ ζώνη ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ δακτυλίων. Ὑπὸ τὸ χεῖλος σειρά στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων.

Κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν ὁ μὲν ἀμφορεὺς Γ15 - 158 ὁμοιάζει πρὸς τὸν ὑπ' ἀρ. 866 ἀμφορέα τοῦ Κεραμεικοῦ (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 29 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3d), ἡ οἶνοχόη ὑπ' ἀρ. 162 πρὸς τὴν τοῦ Κεραμεικοῦ ὑπ' ἀρ. 870 (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 72 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3c), ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 160 πρὸς τὴν ἐν Cambridge (COLDSTREAM, πίν. 3m). Τὰ ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ ἄγγεῖα ἀνάγονται εἰς τὴν μεσογεωμετρικὴν Ι περίοδον. Εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον ἀνάγεται καὶ ὁ ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ σκύφος ὑπ' ἀρ. 867 (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 89 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3e), πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμοιάζει ὁ σκύφος Γ15 - 159. Καὶ αἱ πυξίδες εὐρίσκουν παράλληλα εἰς τὰς τοῦ Κεραμεικοῦ, π.χ. τὴν ὑπ' ἀρ. 263 τῆς μεσογεωμετρικῆς Ι περιόδου (Kerameikos V, 1, σ. 222, πίν. 52 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3g). Βεβαίως καὶ αἱ πυξίδες καὶ αἱ οἶνοχοαὶ εἶναι ἄγγεῖα, τῶν ὁποίων ἡ δημιουργία συνεχίζεται καὶ μέχρι τοῦ τέλους τῆς γεωμετρικῆς περιόδου (ὄρα YOUNG, σ. 28, σ. 40, σ. 89, εἰκ. 60, ἀρ. XVIII 4 κλπ.), ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ τάφου ἄγγεῖα προφανῶς ἀνάγονται εἰς τὴν μεσογεωμετρικὴν Ι περίοδον, ἴσως πρὸς τὸ τέλος τῆς, ἥτοι εἰς τοὺς περὶ τὸ 820 - 810 π.Χ. χρόνους, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς τὸ κατώτατον ὄριον τῆς ταφῆς Γ15.

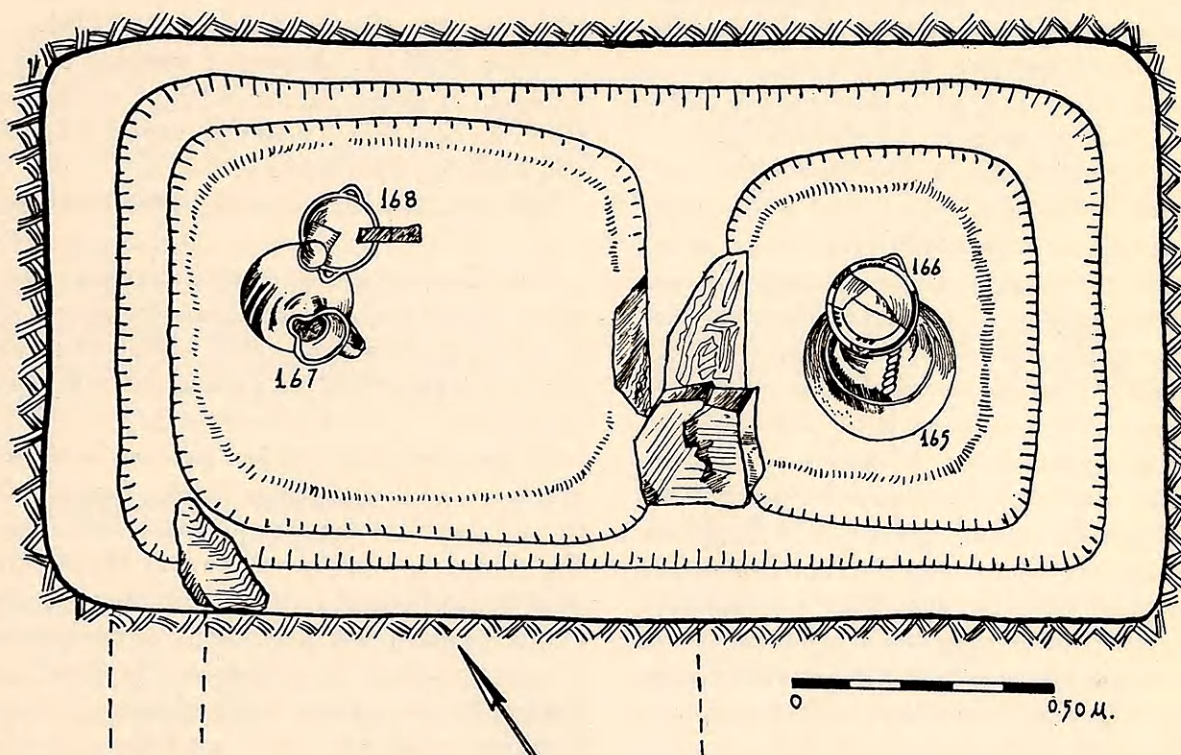
Ταφὴ Γ16

(πίν. Γ καὶ 241α, σχέδιον 22).

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω (σ. 77 - 78), ἡ ταφὴ αὕτη εὐρέθη εἰς τὸ βορειοανατολικὸν ἄκρον τοῦ προϊστορικοῦ τάφου Γπ16 καὶ ὑπὸ πλακόστρωτον, τὸ ὁποῖον ἔφερε καταφανῆ ἱχνη πυρᾶς (πίν. 18β). Ὁ ὑπὸ τὰς πλάκας χῶρος, εἰς ἑκτασιν 2.20×1.80 μ., περιεῖχε χῶματα μελανὰ, τεμάχια γεωμετρικῶν ἄγγείων, ἄφθονα καμένα τεμάχια κλάδων καὶ τέφραν. Εἰς τὸ χῶμα τῶν μελανῶν καμένων χωμάτων εὐρέθησαν δύο τετράπλευ-

ρα ὀρύγματα, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶχεν ἀφεθῇ στενὸς ἄσκαπτος χώρος, ἡ κορυφή τοῦ ὁποίου εἶχε καλυφθῇ ὑπὸ μικρῶν πλακῶν (πίν. 241α). Καὶ τὰ τετράπλευρα ὀρύγματα ἐκαλύπτοντο καὶ ἐπληροῦντο ὑπὸ καμένου χώματος. Εἰς τὸ δυτικὸν καὶ ὀλιγώτερον βαθὺ ὄρυγμα (μήκους 0.72 μ., πλάτους 0.58 μ. καὶ βάθους 0.23 μ.) εὑρέθησαν μία οἰνοχόη ἐπὶ τῆς βάσεώς της (ἄρ. 167), εἰς σκύφος (ἄρ. 168), ὁ λαιμὸς ἀγγείου καὶ μικρὸν τεμάχιον σιδηροῦ μαχαιριδίου τελείως κατιωμένου (σχέδιον 22). Εἰς τὸ ἀνατολικὸν ὄρυγμα, μήκους 0.48 μ., βάθους 0.42 μ. καὶ πλάτους 0.56 μ., εὑρέθη τεφροδό-

Σχέδιον 22. Ταφή Γ16. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

χος ἀμφορεὺς ἐπὶ τῆς βάσεώς του. Τούτου τὸ στόμιον ἐκλείετο ὑπὸ σκύφου. Εἰς τὸν ἀμφορέα εὑρέθησαν ὑπολείμματα πυρακτωμένων ὀστέων καὶ τέφρα. Προφανῶς ἡ καῦσις τοῦ νεκροῦ ἐγένετο εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ τάφου Γπ16 καὶ ἰδίᾳ ἄνωθεν τοῦ πλακοστρώτου τμήματος αὐτοῦ. Μετὰ τὴν καῦσιν τὰ συλλεγόμενα ὑπολείμματα τῶν ὀστέων καὶ ἡ σποδὸς ἐτέθησαν εἰς ἀμφορέα, ὁ ὁποῖος ἐτοποθετήθη εἰς τὸ βαθὺ ὄρυγμα. Παρ' αὐτὸν καὶ εἰς ἕτερον ὀλιγώτερον βαθὺ ὄρυγμα ἐτέθησαν τὰ κτερίσματα. Τέλος ὁ ἄνωθεν τοῦ ἀμφορέως καὶ τῶν κτερισμάτων χώρος ἐπληρώθη τέφρας καὶ χωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ λίθων. Ἐκ τῶν ὀστράκων τῶν εὑρεθέντων εἰς τὰ μελανὰ χώματα συνεκολλήθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑ' ἄρ. 169 - 172. Προφανῶς τὰ ἀγγεῖα ταῦτα ἐκάησαν μετὰ τοῦ νεκροῦ, ἐνῶ τὰ εἰς τὰ ὀρύγματα εὑρεθέντα ἀπετέθησαν μετὰ τὴν καῦσιν καὶ διὰ τοῦτο δὲν παρουσιάζουν ἵχνη πυρακτώσεως. Διότι βεβαίως ἡ ταφή Γ16 εἶναι δευτερογενής («secondary burial»).

Γ16 - αρ. 165 Ἀμφορεύς (πίν. 241β, 242β).

Υψος 0.502 μ., διάμετρος στομίου 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.125 μ., περίμετρος 0.85 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.07 μ., περίμετρος λαιμοῦ 0.34 μ., ὕψος λαβῶν 0.14 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐπιμήκης ὠοειδής, λαιμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός ἀπολήγων εἰς ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος μὲ περιχέλωμα. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ἐλικοειδεῖς ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος μεταλλικῆς λάμψεως. Εἰς τὸν κορμὸν φέρει ὁμάδας τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων καὶ ἐδαφόχρους ζώνην, κοσμουμένην ὑπὸ καθέτων κατακορύφων γραμμῶν καὶ ἀντικορύφων ἰσοσκελῶν τριγώνων, σχηματιζόντων διπλοῦς πελέκει, εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις. Εἰς τὴν προσθίαν ὀψιν τοῦ λαιμοῦ ἐδαφόχρους μετόπη πληροῦται ὑπὸ συνεχῶν τεθλασμένων (6 σειραὶ) γραμμῶν. Ἄνω καὶ κάτω αὐτῶν ἀνὰ δύο ζεύγη τριπλῶν γραμμῶν, εἰς τὸ διάκενον τῶν ὁποίων ἐτέθη σειρὰ στιγμῶν. Τὸ στόμιον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τὸ δὲ χεῖλος εἰς τὴν στεφάνην κοσμεῖται διὰ συστάδων κατακορύφων γραμμίδων. Αἱ ἐλικοειδεῖς λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμῆσεως ὁ ἀμφορεύς εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὸ ἀγγεῖον Γ15 - 158 τοῦ νεκροταφείου.

Γ16 - αρ. 166 Σκύφος (πίν. 241β, 242γ).

Υψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.135 μ., διάμετρος βάσεως 0.078 μ.

Ὁ σκύφος ἐκάλυπτε τὸ στόμιον τοῦ ἀμφορέως. Ἐλλείπουν τρία τμήματα ἐκ τοῦ χείλους καὶ ἑτέρα δύο ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, πλην μετοπῶν, καλύπτεται ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ (μεταξὺ τῶν λαβῶν) εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις ἐδαφόχρους μετόπη ὀριζομένη κατὰ τὰ πλάγια

ὑπὸ καθέτων γραμμῶν καὶ κοσμουμένη διὰ τριπλῆς σειρᾶς τεθλασμένων (γωνιωδῶν) γραμμῶν. Ἡ μετόπη ὀρίζεται κάτω ὑπὸ τριῶν ὀριζοντίων γραμμῶν. Τὸ χεῖλος ἐξωτερικῶς κοσμεῖται διὰ δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, ἐσωτερικῶς δὲ δι' ἑπτὰ ὁμάδων κατακορύφων γραμμίδων ἐκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει δώδεκα γραμμίδια. Ὁ σκύφος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν Γ15 - 159.

Γ16 - αρ. 167 Οἶνοχόη (πίν. 241β, 242β).

Υψος 0.235 μ., διάμετρος στομίου 0.09 × 0.095 μ., διάμετρος βάσεως 0.10 μ., περίμετρος 0.463 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.105 μ., περίμετρος λαιμοῦ 0.225 μ., ὕψος λαβῆς 0.115 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐπιμήκης σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός ἀπολήγων εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλην ἐξηρημένων ζωνῶν, ἐκάστη τῶν ὁποίων κοσμεῖται διὰ δύο μελανῶν δακτυλίων. Εἰς τὸ πρόσθιον τμήμα τοῦ λαιμοῦ ἐδαφόχρους μετόπη περιβαλλομένη ὑπὸ πλαισίου γραμμῶν καὶ πληρουμένη ὑπὸ μαιάνδρου. Διαγράμμισις πληροῦ τὰ σκέλη τοῦ μαιάνδρου. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται διὰ παραλλήλων ὀριζοντίων καὶ διὰ τεθλασμένων γραμμῶν. Ἀντὶ μαιάνδρου εἰς τὴν μετόπην τοῦ λαιμοῦ ἐγράφησαν παράλληλοι τεθλασμένοι γραμμαὶ εἰς τὴν οἶνοχόην Γ15 - 162, ἡ ὁποία εἶναι σύγχρονος πρὸς τὴν Γ16 - 167.

Γ16 - αρ. 168 Σκύφος (πίν. 241β, 242α).

Υψος 0.066 μ., διάμετρος στομίου 0.113 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.395 μ., μῆκος λαβῶν 0.06 μ.

Ἐλλείπουν δύο πολὺ μικρὰ τμήματα ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον· δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ἐτέθησαν ὀριζοντίως ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλην ἐξηρημένων με-

τοπῶν εἰς τὴν προσθίαν καὶ ὀπισθίαν ὄψιν. Αἱ ἐδαφόχροοι μετόπαι καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ διακοσμητικοῦ στοιχείου ἐκ τριπλῆς σειρᾶς τεθλασμένων γραμμῶν (γωνιωδῶν) καὶ περιγράφονται ὑπὸ πλαισίου ἐκ τριῶν ὀριζοντίων κάτω καὶ τριῶν καθέτων γραμμῶν ἐκατέρωθεν. Ἄνωθεν

τῆς μετόπης δύο ἐξηρημένοι δακτύλιοι. Τὸ χεῖλος κοσμεῖται ἐσωτερικῶς δι' ἐξ ὁμάδων κατακορύφων γραμμιδίων. Αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Βεβαίως ὁ σκύφος εἶναι ὅμοιος πρὸς τὸν Γ15 - 166, ἀλλὰ μικρότερων διαστάσεων.

Ὁ ἀμφορεὺς Γ16 - 165 εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὸν ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ ἀμφορέα ὑπ' ἀρ. 866 (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 29 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3d) τῆς μεσογεωμετρικῆς Ι περιόδου. Ὁμοίως οἱ σκύφοι ὑπ' ἀρ. Γ16 - 166 καὶ 168 δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς τὸν ὑπ' ἀρ. 2156 σκύφον τοῦ Κεραμικοῦ (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 89 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3b), ὁ ὁποῖος ἀνάγεται εἰς τὴν μεσογεωμετρικὴν Ι περίοδον. Εἰς τὴν ἰδίαν περίοδον πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἡ οἰνοχόη ὑπ' ἀρ. Γ16 - 167, ἡ ὁποία εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὰς ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ οἰνοχόας ὑπ' ἀρ. 870 καὶ 2145 (Kerameikos V, 1, σ. 233, πίν. 72 καὶ σ. 237, πίν. 73 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3c καὶ n). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ταφὴ τοῦ Γ16 πρέπει νὰ τεθῇ τοῦλάχιστον πρὸς τὸ τέλος τῆς μεσογεωμετρικῆς Ι ἐποχῆς, ἥτοι εἰς τοὺς περὶ τὸ 820 - 810 π.Χ. χρόνους, οἱ ὁποῖοι θὰ πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς τὸ κατώτατον χρονολογικὸν ὄριον. Ἡ ταφὴ δηλαδὴ εἶναι περίπου σύγχρονος πρὸς τὴν Γ15.

Ἀγγεῖα ἐκ τῶν ὀστράκων τῆς πυρᾶς

Γ16 - ἀρ. 169 Οἰνοχόη (πίν. 241β, 242β).

Ὑψος 0.179 μ., διάμετρος στομίου 0.043 × 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.12 μ., περίμετρος 0.503 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.067 μ., ὕψος λαβῆς 0.073 μ.

Τὸ ἀγγεῖον φέρει καταφανῆ σημεῖα πυρακτώσεως καὶ καπνοῦ. Ἐλλείπουν περὶ τὰ ἐννέα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ, ὡς καὶ τὸ ἥμισυ τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς ὑπὸ τῆς πυρᾶς εἰς τεφρόν, καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, λαιμὸς στενὸς καὶ ὑψηλός, στόμιον τριφυλλόσχημον, πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ, δύο μαστίδια ἐπὶ τοῦ ὤμου, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένων ζωνῶν εἰς τὸν κορμόν καὶ τὸν λαιμόν. Αἱ κάτω τρεῖς ζῶναι τοῦ κορμοῦ πληροῦνται ὑπὸ δακτυλίων, ἡ τετάρτη ὑπὸ ὀδοντωτοῦ γραμμικοῦ στοιχείου, ἡ πέμπτη ὑπὸ γωνιωδῶν γραμμῶν καὶ στιγμῶν καὶ ἡ ἕκτη

ὑπὸ τεθλασμένων γραμμῶν περιοριζομένων ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον ἀφέθη ἐδαφόχρους μετόπη κοσμουμένη διὰ μαιάνδρου μὲ διαγράμμισιν. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων καὶ τεθλασμένων γραμμῶν· τὸ αὐτὸ κόσμημα φέρει καὶ ἡ λαβή. Μολονότι ὁ κορμὸς τῆς οἰνοχόης εἶναι περισσότερον πεπιεσμένος, ἐν τούτοις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν αὐτὸν τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει καὶ ἡ σύγχρονος πρὸς αὐτὴν οἰνοχόη Γ15 - 160.

Γ16 - ἀρ. 170 Πυξίς (πίν. 241β, 242γ).

Ὑψος 0.068 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.122 μ., διάμετρος βάσεως 0.131 μ., περίμετρος 0.548 μ., ὕψος πώματος 0.06 μ., διάμετρος πώματος 0.144 μ., ὕψος λαβῆς 0.048 μ.

Τὸ ἀγγεῖον φέρει ἔχνη καπνοῦ καὶ πυρακτώσεως. Ἐλλείπει τὸ ἐν τρίτον τοῦ πώματος, τμήμα τῆς λαβῆς καὶ περὶ τὰ ὀκτὼ μεγάλα τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, χεῖλος εἰσέχων πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Τὸ πῶμα εἶναι ἐλαφρῶς

ἐπικλινές, ἡ δὲ διμερὲς λαβὴ εἰς τὸ ἄνω τμήμα ἔχει σχῆμα κολούρου κώνου, στηριζομένου ἐπὶ σφαιρικῆς πεπιεσμένης βάσεως. Τέσσαρες ὅπα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς πυξίδος ἀντιστοιχοῦν πρὸς τέσσαρας ὅπας ἐπὶ τοῦ πώματος.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις κάτω κοσμεῖται διὰ πέντε συγκεντρικῶν κύκλων, εἰς τὸ κέντρον τῶν ὁποίων ἐγράφησαν τετράφυλλον καὶ τέσσαρες ἀστερίσκοι. Τὰ φύλλα φέρουν διπλὴν διαγράμμισιν ἐκατέρωθεν κεντρικῆς νευρώσεως. Ἐξ παράλληλοι δακτύλιοι ἐγράφησαν εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἄνωθεν δ' αὐτῶν ἀφέθη ἐδαφόχρους ζώνη, ἡ ὁποία κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς μαιάνδρου πληρουμένου διὰ παραλλήλων πλαγίων γραμμίδων. Ἡ ζώνη αὕτη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ τριῶν ἐπαλλήλων δακτυλίων. Τὸ πῶμα κοσμεῖται ἐναλλάξ διὰ τριῶν λεπτῶν δακτυλίων καὶ μιᾶς πλατείας ταινίας. Ἡ λαβὴ φέρει δέκα ἐξ ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ μίαν σειρὰν στιγμῶν ἐπὶ τῆς σφαιρικῆς βάσεώς της.

Γ16 - ἀρ. 171 Πυξίς μετὰ πώματος (πίν. 241β, 242α).

Ύψος 0.057 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.102 μ., διάμετρος βάσεως 0.082 μ., περίμετρος 0.367 μ., διάμετρος πώματος 0.088 μ.

Τὸ ἀγγεῖον φέρει σαφῆ ἔχνη πυρακτώσεως καὶ καπνοῦ. Ἐλλείπουν ἐν μέγα τμήμα ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ πέντε μικρότερα, ὡς καὶ τρία ἐκ τοῦ πώματος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος, σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πε-

πιεσμένος σφαιρικός, διμερὲς λαβὴ τοῦ πώματος ἐν σχήματι κώνου πίτυος.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ ὀλόβαφα. Ἡ ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ τεθλασμένων γραμμῶν μεταξὺ ἐξ κάτω καὶ τεσσάρων ἄνω δακτυλίων. Τὸ χεῖλος καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος.

Τὸ πῶμα φέρει τρεῖς δακτυλίους κατὰ τὴν περιφέρειαν. Τὸ λοιπὸν τῆς ἐπιφανείας του καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται ὑπὸ ἑνδεκα δακτυλίων.

Γ16 - ἀρ. 172 Πῶμα πυξίδος (πίν. 241β, 242γ).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος πώματος 0.151 μ., περίμετρος λαβῆς 0.128 μ., ὕψος λαβῆς 0.081 μ.

Ἐλλείπουν ἐν μέγα τμήμα καὶ τρία τεμάχια. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μετατραπείς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς, εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Τὸ πῶμα ἔχει ἐλαφρῶς ἐπικλινῆ ἐπιφάνειαν καὶ ὑψηλὴν λαβὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἐπαλλήλων πλαστικῶν δακτυλίων, πεπιεσμένων σφαιρῶν καὶ κωνοειδοῦς ἀπολήξεως.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος. Τὸ πῶμα περὶ τὴν περιφέρειαν φέρει ἐναλλάξ τρεῖς λεπτοὺς δακτυλίους καὶ πλατείας ταινίας. Ἡ πρώτη ταινία ποικίλλεται δι' ἀκτινωτοῦ κοσμήματος. Οἱ πλαστικοὶ δακτύλιοι τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος. Ἡ πεπιεσμένη σφαῖρα φέρει καθέτους γραμμὰς τεθλασμένας. Ἡ δευτέρα σφαῖρα κοσμεῖται διὰ σειρᾶς στιγμῶν καὶ ἡ κωνοειδὴς ἀπόληξις δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων.

Τὰ ἐκ τῆς πυρᾶς συναρμολογηθέντα ἀγγεῖα ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τῆς μεσογεωμετρικῆς I περιόδου καὶ εὐρίσκουν παράλληλα εἰς τὰ ἀγγεῖα τοῦ Κεραμεικοῦ ὑπ' ἀρ. 262, 263, 257 καὶ εἰς οἶνοχόην τοῦ Cambridge (COLDSTREAM, πίν. 3 f, g, m). Κατὰ τοῦτο συμφωνοῦν πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀγγείων τοῦ τάφου δεδομένα καὶ ἀνάγουν τὴν καῦσιν καὶ τὴν ταφὴν εἰς τὸ τέλος τῆς μεσογεωμετρικῆς I περιόδου, ἥτοι περὶ τὸ 810 π.Χ.

Τάφος Γ17

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 243α).

Περὶ τὸ μέτρον πρὸς Βορρᾶν τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ6 ἀπεκαλύφθη ἡ ταφὴ Γ17. Καὶ αὕτη εἶναι καλὸν δεῖγμα ἐγχυτρισμοῦ, ἀλλὰ δὲν διεσώθη εἰς ἀρτίαν κατάστασιν. Ὁ πίθος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποτεθῆ τὸ λείψανον μικροῦ παιδίου, εὐρέθη μόλις 0.15 μ. κάτωθεν

τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ μεγαλύτερον τμήμα του εἶχεν ἀφανισθῇ. Μόνον ἡ μία τῶν πλευρῶν του διεσώθη, διατηρήσασα καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου. Κατά τε τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις (ὑψος 0.90 μ., διάμετρος βάσεως 0.15 μ., στομίου 0.36 μ.) δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν πίθον τοῦ ἐγγυτρισμοῦ Γ11 (πίν. 231). Ἐντὸς τοῦ πίθου εὐρέθησαν ὀλίγα ὀστάρια, μόλις διατηρούμενα, καὶ δύο ἀγγεῖα κορινθιακῆς τεχνοπίας καὶ προελεύσεως.

Γ17 - ἀρ. 173 Κορινθιακὸς ἀρύβαλλος (πίν. 243β).

Ὑψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.017 μ., περίμετρος 0.144 μ., ὑψος λαιμοῦ 0.016 μ., ὑψος λαβῆς 0.016 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀπιόσχημος, λαιμὸς σχετικῶς βραχὺς ἀπολήγων εἰς ἰσχυρῶς ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον χεῖλος, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ φέρει ἀκτινωτὸν κόσμημα, ὀριζόμενον ἄνω ὑπὸ δύο λεπτῶν δακτυλίων. Τὸ τμήμα τοῦ ἀγγείου ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ μέχρι τοῦ ὦμου κοσμεῖται διὰ δύο ζωνῶν ἐκ διπλῶν ἐναλλασσομένων στιγμῶν (σχηματίζουσῶν ζατρίκιον) με-

ταξὺ δακτυλίων καὶ ὀλοβάφων ταινιῶν. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐγράφησαν τρεῖς στιγμορόδακες.

Γ17 - ἀρ. 174 Κοτύλη (πίν. 243β).

Ὑψος 0.04 μ., διάμετρος στομίου 0.098 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.333 μ., λαβαὶ 0.016 × 0.04 μ.

Ἐλλείπουν μία τῶν λαβῶν καὶ τεμάχια τοῦ κορμοῦ συμπληρωθέντα. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἀβαθὴς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰ τοιχώματα, χεῖλος κατακόρυφον ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρικαὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος, λίαν ἐξίτηλος. Μόλις διακρίνονται ἐπ' ἀλλήλοι λεπτὰ ταινία περιβάλλουσαι τὸ ἀγγεῖον ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς.

Ἡ κοτύλη θὰ εἰσῆχθη ἀπὸ τὴν Κόρινθον.

Ὁ ἀρύβαλλος ὑπ' ἀρ. 173 εὐρίσκει παράλληλα εἰς ἀγγεῖα τῆς πρωτοκορινθιακῆς ἐποχῆς τῶν μέσων τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (H. PAYNE, Protokorinthische Vasenmalerei, πίν. 11, ἀρ. 3 καὶ Necrocorinthia, πίν. 1, ἀρ. 6 καὶ σ. 22, εἰκ. 8 b). Ἡ κοτύλη ὑπ' ἀρ. 174 ἀνάγεται ὁμοίως εἰς τὰ μέσα τοῦ αἰῶνος ἐκείνου (Hesperia 30, 1961, πίν. 78, G11 καὶ σ. 350, 7ος αἰῶν). Ὁ πίθος φαίνεται περισσότερο ἐξειλιγμένος τοῦ δείγματος τῆς ταφῆς Γ11. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγγυτρισμὸς ἀνήκει εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ18

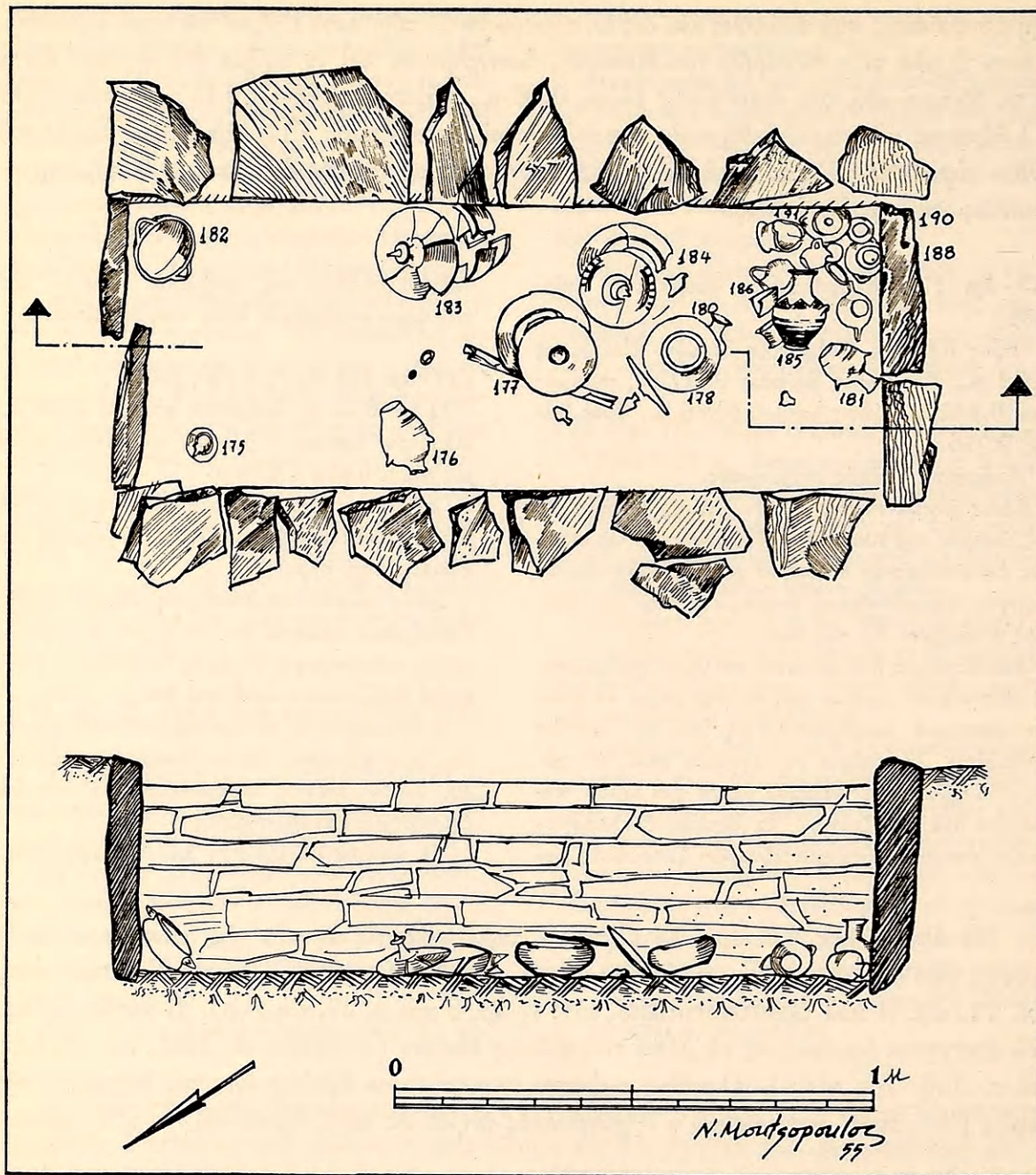
(πίν. Γ καὶ 244, σχέδιον 23).

Διαστάσεις : μῆκος 1.60 μ., μέσον πλάτος 0.60 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΑ. πρὸς τὰ ΝΔ.

Ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τοῦ τάφου Γ17 ἀπεκαλύφθη ὁ Γ18. Τὸ κάλυμμά του δὲν εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν του, περὶ τὴν περίμετρον τοῦ τάφου ὅμως ὑπῆρχον τεμάχια πλακῶν, τὰ ὅποια ἴσως ἀπετέλουν ἀρχικῶς τὰς πλάκας μετατοπισθέντος καὶ θραυσθέντος καλύμματος. Αἱ μακρὰὶ τοῦ τάφου πλευραὶ εἶναι κατεσκευασμέναι ἐκ μικρῶν ἐπιπέδων

Σχέδιον 23. Τάφος Γ18. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

λίθων, τεθειμένων σχεδόν εις όριζοντίους δόμους (σχέδιον 23), ενώ αί στεναί του πλευ-
ραι σχηματίζονται υπό κατακορύφων μικρών και λεπτών πλακῶν (πίν. 244).

Ἡ εις τόν τάφον εύρεθεῖσα ταφή ανάγεται εις τούς γεωμετρικούς χρόνους και κατά
πᾶσαν πιθανότητα ό τάφος ανήκει εις τούς χρόνους εκείνους. Ἀρχικῶς έθεωρήθη ως
μυκηναϊκός και δια τούτο τοῦ έδόθη ό αριθμός Γπ18. Οὐδέν όμως στοιχείον προέκυψεν
έπικυροῦν την χρονολογίαν εκείνην, τούναντίον τὰ εύρεθέντα όστρακα εις την επίχωσιν
και τὰ κτερίσματα τόν ανάγουν εις την γεωμετρικήν έποχήν. Ἐπὶ τοῦ εκ σκληροῦ χώ-

ματος δαπέδου τοῦ τάφου εὐρέθησαν ὀλίγα παιδικὰ ὀστᾶ, τὰ ὅποια δὲν φέρουν ἴχνη πυρακτώσεως ἢ καπνοῦ καὶ ἀποδεικνύουν ὅτι εἰς τὸν Γ18 εἶχεν ἐνταφιασθῇ παιδίον ἐπτά περὶ τοῦ ἐτῶν. Περὶ τὸν σκελετόν, καὶ δὴ κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, ἐτέθησαν πολλὰ ἀγγεῖα ὡς κτερίσματα, μερικὰ μόνον τῶν ὁποίων ἀριθμοῦμεν εἰς τὸ σχέδιον 23, διότι ἄλλως θὰ ἐπῆρχετο σύγχυσις. Τὰ ὀλίγα διατηρηθέντα ὀστᾶ ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ λείψανον εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς ράχεώς του εἰς στάσιν τεταμένην. Πέραν τῶν ποδῶν του εἶχον τεθῇ δύο μόνον ἀγγεῖα, εἰς τὰς δύο γωνίας τοῦ τάφου. Παρὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου καὶ εἰς μικρὰν ἑκτασιν (0.20×0.35 μ.) εὐρέθησαν ἴχνη πυρᾶς καὶ καπνοῦ.

Γ18 - ἀρ. 175 Κορμὸς οἰνοχόης (πίν. 245α)¹.

Σφωζόμενον ὕψος 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.164 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμὸς καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος.

Ἐπάλληλοι ταινίαι ἐρυθροῦ στυλποῦ χρώματος κοσμοῦν τὸν κορμὸν τοῦ ἀγγείου.

Γ18 - ἀρ. 176 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α,β).

Σφωζόμενον ὕψος 0.12 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ., περίμετρος 0.275 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.04×0.055 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου καὶ τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς φοειδής, λαιμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός, δύο ὀρίζονται λαβαὶ κυλινδρικαὶ πλαγίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στυλποῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στυλποῦ χρώματος, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐγράφη πλατεῖα ταινία καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην τοῦ κορμοῦ ἐπὶ ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας ἐγράφη μαίανδρος ποικιλλόμενος διὰ τελειῶν εἰς μετόπην ὀριζομένην ὑπὸ ἑξ κατακορύφων γραμμῶν καὶ σειρᾶς τελειῶν εἰς τὸ μέσον τῆς ομάδος. Τρεῖς δακτύλιοι ὀρίζουν τὴν διακοσμουμένην ζώνην. Ἐκατέρωθεν τῶν λαβῶν ἐτέθησαν στιγμορόδακες. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ἐγράφησαν

τρεῖς δακτύλιοι ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας, ἄνωθεν δ' αὐτῶν παραλληλόγραμμα. Κατὰ τὸ μῆκος τῶν λαβῶν ἐτέθησαν τρεῖς καστανομελαναὶ γραμμαί.

Γ18 - ἀρ. 177 Πυξὶς μετὰ πώματος (πίν. 245α,γ).

Ὑψος 0.088 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.163 μ., διάμετρος στομίου 0.114 μ., διάμετρος βάσεως 0.092 μ., περίμετρος 0.587 μ., ὕψος πώματος 0.082 μ., διάμετρος πώματος 0.143 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροῦ εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, χεῖλος κυρτούμενον πρὸς τὰ ἔσω σχηματίζει ὀριζοντίαν θέσιν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Ἐπὶ τοῦ χείλους καὶ τοῦ πώματος ἀνὰ τέσσαρες ὀπαί. Εἰς τὸ μέσον τοῦ πώματος διμερὲς λαβὴ κυλινδρική με κωνικὴν ἀπόληξιν.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στυλποῦ χρώματος. Περὶ τὴν βάσιν καὶ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ μελανὴ ταινία. Ἀνωθεν αὐτῆς ἑξ δακτύλιοι, μετὰ τοῦ τρίτου καὶ τετάρτου τῶν ὁποίων σειρὰ στιγμῶν. Εἰς τὸν κορμὸν ἐδαφοχρῶος ζώνη, πληρουμένη διὰ τριπλῆς σειρᾶς τεθλασμένων γραμμῶν με τελείας. Ἀνωθεν αὐτῆς τρεῖς δακτύλιοι καὶ δύο περὶ τὸ χεῖλος, εἰς δὲ τὸ μεταξύ των διάστημα συνεχῆς τεθλασμένη γραμμὴ. Τὸ πῶμα φέρει δύο δακτυλίους κατὰ τὴν περιφέρειαν καὶ ἐτέρους ἑξ, ἀνὰ τρεῖς, κατ' ἀποστάσεις. Μεταξὺ των δύο ζῶναι πληρούμεναι ὑπὸ καθέτων καὶ τεθλασμένων γραμμῶν. Δακτύλιοι ἐπάλληλοι κοσμοῦν τὴν λαβὴν, εἰς

1. Διὰ παραβολὰς ἀγγείων πρὸς ἕτερα ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Ἐλευσίνος (τάφος Ἰσιδος) κλπ. ὅρα κατωτέρω εἰς τὸ τέλος τῶν περιγραφῶν.

τὴν βάσιν τῆς ὁποίας ἐγράφη μελανὴ ταινία.

Γ18 - ἀρ. 178 Πυξὶς μετὰ πώματος (πίν. 245α, γ).

Ύψος 0.047 μ., διάμετρος στομίου 0.113 μ., διάμετρος βάσεως 0.114 μ., περίμετρος 0.441 μ., ὕψος πώματος 0.06 μ., διάμετρος πώματος 0.109 μ.

Ἐλλείπουν μικρὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ χεῖλους, δύο ἐκ τῆς βάσεως καὶ ἓν ἐκ τοῦ πώματος. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλίοσχημος ταπεινὴ, κορμὸς λίαν πεπιεσμένος σφαιρικός, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω σχηματίζει θέσιν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Ἐπὶ τοῦ χεῖλους καὶ τοῦ πώματος ἀνὰ τέσσαρες ὁπαί. Πῶμα ἐπίπεδον φέρον εἰς τὸ κέντρον πλαστικὸν δακτύλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη διμερὴς κυλινδρική λαβὴ ἀπολήγουσα εἰς κῶνον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως καὶ κατὰ τὴν περιφέρειαν τρεῖς συγκεντρικοὶ κύκλοι περιλείοντες τέσσαρα φύλλα ἐνούμενα κατὰ τὰς κορυφάς. Μεταξὺ τῶν φύλλων ἀστερίσκος. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τρεῖς δακτύλιοι ἄνω καὶ τρεῖς κάτω ὀρίζουν ἐδαφόχρουν ζώνην πληρουμένην ὑπὸ μαιάνδρου, τὰ σκέλη τοῦ ὁποίου φέρουν διαγράμμισιν. Τὸ πῶμα κοσμεῖται διὰ δακτυλίων. Ἡ λαβὴ φέρει δέκα τρεῖς ἐπαλλήλους δακτυλίους.

Γ18 - ἀρ. 179 Σφαῖρα (πίν. 245α, 246β).

Περίμετρος 0.152 μ.

Εὐρέθη ὑπὸ τὴν πυξίδα ὑπ' ἀρ. 178. Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Ἡ σφαῖρα φέρει ὀπὴν κατὰ τὸν ἓνα πόλον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐπιφάνειά της κοσμεῖται δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων. Εἰς τοὺς δύο πόλους ἐγράφη τροχὸς μὲ ὀκτὼ ἀκτῖνας, μεταξὺ τῶν ὁποίων στιγμαί.

Σφαῖραι μικραὶ καὶ μεγάλαι εὐρέθησαν εἰς γεωμετρικοὺς τάφους, εἰς τὴν Ἑλευσίνα δὲ εἰς τὸν λεγόμενον τάφον τῆς Ἰσιδος (ΑΕ 1898, σ. 104 καὶ 107).

Γ18 - ἀρ. 180 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α, 246γ).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.225 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.03 × 0.038 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια ἐκ τῆς βάσεως, ἡ μία τῶν λαβῶν καὶ τέσσαρα τεμάχια ἐκ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλίοσχημος εὐρεῖα, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, λαιμὸς εὐρύς καὶ μᾶλλον ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς ἐκτρεπόμενον χεῖλος μὲ περιχειλίωμα· ὑπὸ τὸ χεῖλος πλαστικὸς δακτύλιος. Δύο λαβαὶ τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Δύο ταινίαι καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἰς δακτύλιος ὀρίζουν τὴν κυρίαν διακοσμουμένην ἐδαφόχρουν ζώνην. Μετόπη ὀριζομένη κατὰ τὰ πλάγια ὑπὸ γραμμῶν καὶ σειρῶν στιγμῶν κατακορύφως γεγραμμένων πληροῦται ὑπὸ ἀγκυλωτοῦ σταυροῦ μὲ διαγράμμισιν. Ὑπεράνω τῆς ζώνης ταύτης εἰς δακτύλιος μεταξὺ δύο μελανῶν ταινιῶν. Εἰς τὸν λαιμὸν τριπλῇ σειρᾷ τεθλασμένων γραμμῶν μεταξὺ δύο ἄνω καὶ κάτω δακτυλίων. Ὁ πλαστικὸς δακτύλιος, τὸ χεῖλος καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸ τμήμα καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Αἱ λαβαὶ φέρουν διακόσμησιν ἐκ καθέτων γραμμιδίων.

Γ18 - ἀρ. 181 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α, β).

Ύψος 0.136 μ., διάμετρος στομίου 0.059 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.285 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.032 × 0.042 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια τοῦ χεῖλους. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος. Τὸ ἀγγεῖον εὐρέθη ὀρθιον ἐπὶ τῆς βάσεώς του.

Βάσις δακτυλίοσχημος, κορμὸς ῥοειδὴς ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς χεῖλος μὲ περιχειλίωμα. Δύο ὀρίζονται λαβαὶ κυλινδρικαὶ λοξῶς τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ πρὸς τὸ μελανὸν στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρωποῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη (εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν) φέρει τριπλῇ σειρᾷ τεθλασμένων γραμμῶν μεταξὺ τριῶν κάτω καὶ δύο ἄνω δακτυλίων. Ὁ ὦμος εἶναι ὀλόβαφος. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται δι' ἐξ ἐπαλλήλων δακτυλίων, τεθειμένων ἀνὰ τρεῖς καὶ διαχωριζομένων ὑπὸ σειρᾶς στιγμῶν. Τὸ ἀνώτατον τμήμα τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ στόμιον κα-

λύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Αἱ λαβαὶ κοσμοῦνται διὰ καθέτων μικρῶν γραμμιδίων.

Γ18 - ἀρ. 182 Σκύφος (πίν. 245α, 246α).

Ύψος 0.062 μ., διάμετρος στομίου 0.114 μ., διάμετρος βάσεως 0.067 μ., περίμετρος 0.39 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.04×0.052 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος ταπεινή, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω κυρτοῦται πρὸς εὐρύστομον καὶ ὀξὺ χεῖλος, δύο ὀριζόντιαι λαβαὶ κυλινδρिकाὶ πλαγίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἑδαφοχρόου μετόπης εἰς ἑκάτεραν τῶν ὀψεων. Αἱ μετόπαι πληροῦνται διὰ σειρᾶς γωνιωδῶν γραμμῶν μεταξὺ τριῶν κάτω καὶ ἄνω γραμμῶν. Ἡ τρίτη ἐκ τῶν κάτω γραμμῶν ποικίλλεται διὰ σειρᾶς στιγμῶν.

Γ18 - ἀρ. 183 Πυξίς μετὰ πώματος (πίν. 245α, γ).

Ύψος 0.078 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.194 μ., διάμετρος στομίου 0.16 μ., διάμετρος βάσεως 0.128 μ., περίμετρος 0.67 μ., ὕψος πώματος 0.118 μ., διάμετρος πώματος 0.178 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ συμπληρωμένη. Ἐλλείπουν περὶ τὰ ὀκτὼ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ ἓν ἐκ τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς λίαν πεπιεσμένος, κλίνων ἔσω σχηματίζει ταινίαν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Πῶμα ἐπίπεδον κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν ἐλαφρῶς κοῖλον. Ἡ κυλινδρική τριμερὴς λαβὴ εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα της σχηματίζει πεπιεσμένην σφαῖραν, ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν μικρογραφίᾳ τὸ σχῆμα πυξίδος, ἄνωθεν τῆς ὁποίας ἀπολήγει εἰς κῶνον.

Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως τρεῖς ἐγχάρακτοι κύκλοι. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος ἐγράφησαν δύο σειραὶ ἐναλλασσομένων γραμμιδίων μεταξὺ ἑξ ἑκάτω καὶ δύο ἄνω δακτυλίων. Ἡ κυρία ἑδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ τετραπλῆς τεθλασμένης γραμμῆς. Ἀνωθεν αὐτῆς τεθλασμένη γραμμὰ ἐν μέσῳ τριῶν δακτυλίων ἄνω καὶ κάτω. Σειρὰ στιγμῶν ἐπὶ τοῦ τρίτου δακτυλίου (ἐκ τῶν κάτω). Τὸ πῶμα κατὰ τὴν περιφέρειαν κοσμεῖται διὰ τεσσάρων λεπτῶν δακτυλίων, μεταξὺ τῶν

ὁποίων ἑδαφόχρους ζώνη πλήρης γραμμιδίων. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐπιφανείας καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λαβὴ ποικίλλεται δι' ἐπαλλήλων μελανῶν δακτυλίων. Τὸ σφαιρικὸν τμήμα τῆς λαβῆς κοσμεῖται διὰ τεθλασμένης γραμμῆς.

Γ18 - ἀρ. 184 Πυξίς μετὰ πώματος (πίν. 245α, γ).

Ύψος 0.083 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.165 μ., διάμετρος στομίου 0.116 μ., διάμετρος βάσεως 0.137 μ., περίμετρος 0.572 μ., ὕψος πώματος 0.084 μ., διάμετρος πώματος 0.148 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλείονων τεμαχίων καὶ συμπληρωμένη. Ἐλλείπουν τέσσαρα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τρία ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, χεῖλος κλίνων πρὸς τὰ ἔσω σχηματίζει θέσιν διὰ τὸ πῶμα. Τέσσαρες ὁπαὶ ἐπὶ τοῦ χείλους καὶ ἀντίστοιχοι τέσσαρες ἐπὶ τοῦ πώματος. Πῶμα ἐλαφρῶς ἐπικλινές, κοῖλον κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, φέρει διμερῆ κυλινδρικήν λαβὴν ἀπολήγουσαν εἰς κωνικὴν ἀπόληξιν.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ πρὸς μελάνον στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως τέσσαρα φύλλα, ἐνούμενα κατὰ τὰς κορυφάς. Μεταξὺ αὐτῶν τέσσαρες ἀστερίσκοι. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ ταινία μὲ διαγράμμισιν μεταξὺ τριῶν ἄνω καὶ κάτω δακτυλίων. Εἰς τὴν κυρίαν ἑδαφόχρουν ζώνην μαιανδροειδὲς στοιχεῖον μὲ διαγράμμισιν, πλαισιούμενον κατὰ τὰς πλευράς ὑπὸ ὀρθογωνίου πληρουμένου ὑπὸ τεθλασμένων γραμμῶν. Εἰς τὸν ὦμον ταινία μὲ διαγράμμισιν ἐν μέσῳ τριῶν ἄνω καὶ κάτω δακτυλίων. Τὸ πῶμα κοσμεῖται ὑπὸ ἐννέα δακτυλίων, ἀνὰ τρεῖς κατ' ἀποστάσεις, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κατὰ τὴν περιφέρειαν μεταξὺ τῶν δύο δακτυλίων διαγράμμισις. Ἡ λαβὴ φέρει διακόσμησιν ἐξ ἐπαλλήλων δακτυλίων.

Γ18 - ἀρ. 185 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α, β).

Ύψος 0.133 μ., διάμετρος στομίου 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.325 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.038 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.034×0.04 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τεμάχιον τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμός σφαιρικός, λαιμός ύψηλός καταλήγων εἰς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, δύο λαβαὶ τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τεθειμέναι.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμός καὶ αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ στιλπνοῦ καστανομελανοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν τρεῖς ἐπάλληλοι δακτύλιοι, ἐπὶ δὲ τοῦ ὤμου τρίγωνον πληρούμενον ὑπὸ δικτυωτοῦ. Ἡ διακόσμησις τοῦ ὤμου ἐνθυμίζει διάταξιν καὶ στοιχεῖα γνωστὰ ἀπὸ τὰς λεγομένας ληκύθους πρωτογεωμετρικῶν χρόνων (Hesperia 30, 1961, πίν. 24, ἀρ. 34 καὶ πίν. 25, ἀρ. 13 - 16, καὶ DESBOROUGH, Protohistoric Pottery, πίν. 9, ἀρ. 2086/48).

Γ18 - ἀρ. 186 Προχοῖσκη (πίν. 245α, 246γ, δ).

Ύψος 0.069 μ., διάμετρος στομίου 0.064 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ., περίμετρος 0.244 μ., ὕψος λαβῆς 0.058 μ., πλάτος λαβῆς 0.015 μ.

Πλήρης μὲ μικρὰν ἀπόκρουσιν εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμός σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμός εὐρύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψουμένη ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφη μαῖανδρος μὲ διαγράμμισιν πλακισιόμενος κατὰ τὰς πλευρὰς ὑπὸ κατακορύφων γραμμῶν. Ἡ ζώνη ὀρίζεται κάτω καὶ ἄνω ὑπὸ δακτυλίων. Εἰς τὸν λαιμὸν κόσμημα κατακορύφων ἐναλλασσομένων γραμμιδίων ἐκφυομένων ἐναλλάξ ἐκ τῆς κάτω καὶ ἐκ τῆς ἄνω ταινίας. Ὑπὸ τὸ χεῖλος δακτύλιος. Ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς κατακόρυφος ὀλόβαφος πλατεῖα ταινία. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων παραλλήλων γραμμιδίων.

Γ18 - ἀρ. 187 Διπλοῦν σφονδύλιον (πίν. 245α, 246 β).

Ύψος 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.02 μ., διάμετρος ἄνω ἐπιφανείας 0.044 μ., περίμετρος 0.121 μ. καὶ 0.143 μ.

Ἐλλείπουν περὶ τὰ ὀκτὼ μικρὰ τεμάχια ἀπὸ τὰς ἀκμὰς. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Τὸ διπλοῦν σφονδύλιον εἶναι συμπαγὲς καὶ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἐπαλλήλων κολούρων κώνων

τὸ ἄνω μεγαλύτερον τοῦ ὑποκειμένου. Περὶ τὸ κέντρον ὅπῃ διαμπερὲς.

Ἀβακωτὸν στοιχεῖον καλύπτει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κάτω μικροτέρου τμήματος, ἐνῶ τὸ ἄνω κοσμεῖται διὰ συμπαγοῦς χρώματος κατὰ τὸ κατώτερον τμήμα του καὶ δακτυλίων κατὰ τὸ ἄνωτερον. Ὑπὸ τὴν βάσιν του ἐξηρημένος σταυρός.

Γ18 - ἀρ. 188 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α,β).

Ύψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου 0.071 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.266 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.054 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.035×0.055 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμός σφαιρικός ἐπιμήκης, λαιμός εὐρύς καὶ ὑψηλός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον, πλαστικός δακτύλιος ὑπὸ τὸ χεῖλος, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ πλαγίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ἡ διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Ἄνω τρεῖς δακτύλιοι. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐδαφοχρῶς μετόπη κοσμουμένη διὰ μαῖανδρου μὲ διαγράμμισιν μεταξύ τριῶν κατακορύφων γραμμῶν. Ἐκατέρωθεν τῆς μετόπης ἀνὰ εἰς στιγμωρόδαξ. Εἰς τὸν ὤμον σειρὰ στιγμῶν μεταξύ τριῶν κάτω καὶ ἄνω δακτυλίων.

Εἰς τὸν λαιμὸν τριπλῇ σειρᾷ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς καὶ κόσμημα ἐναλλασσομένων κατακορύφων γραμμιδίων περιοριζομένων ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ δακτυλίων. Ὑπὸ τὸ χεῖλος μελανὸν χρῶμα ἐπὶ τοῦ πλαστικοῦ δακτυλίου. Αἱ λαβαὶ φέρουν δύο γραμμάς κατὰ τὸ μῆκός των μὲ διαγράμμισιν ἐνδιαμέσως.

Γ18 - ἀρ. 189 Προχοῖσκη (πίν. 245α, 246β).

Ύψος 0.036 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.041 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.132 μ., πλάτος λαβῆς 0.013 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον ἐκ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμός πεπιεσμένος ἡμισφαιρικός, στόμιον τριφυλλόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψουμένη αὐτοῦ καταλήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος λίαν ἐξίτηλος. Ἐκ τῶν ἰχνῶν φαίνεται ὅτι ἀπετελεῖτο ἐκ δακτυλίων καὶ κατακορύφων τεθλασμένων γραμμῶν διατεθειμένων εἰς μετόπην κάτωθεν τοῦ στομίου. Ἡ λαβὴ ἐκοσμεῖτο δι' ὀριζοντίων γραμμιδίων.

Γ18 - ἀρ. 190 Πυξίς (πίν. 245α, 246α).

Ύψος 0.035 μ., διάμετρος στομίου 0.042 μ., διάμετρος βάσεως 0.051 μ., περίμετρος 0.231 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τεμάχιον τοῦ χεῖλους. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, χεῖλος σχηματίζον ἐκβάθυνσιν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Τέσσαρες ὀπαὶ ἐπὶ τοῦ χεῖλους καὶ ἀντιστοίχως τέσσαρες ἐπὶ τοῦ πώματος, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐπιφάνεια εἶναι ἐλαφρῶς ἐπικλινής. Εἰς τὸ μέσον τοῦ πώματος λαβὴ κωνική.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην σειρὰ στιγμῶν περιοριζομένη ὑπὸ τριῶν κάτω καὶ δύο ἄνω δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον σειρὰ στιγμῶν καὶ ἄνω δύο δακτύλιοι. Τὸ πῶμα φέρει τρεῖς δακτυλίους κατὰ τὴν περιφέρειαν, τὸ δὲ λοιπὸν τῆς ἐπιφανείας του καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Ἐξ δακτύλιοι ἐπάλληλοι κοσμοῦν τὴν λαβήν.

Γ18 - ἀρ. 191 Ἀμφορίσκος (πίν. 245α, 246γ).

Ύψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.21 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῶν 0.032 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος. Εὐρέθη ὀρθίος ἐπὶ τῆς βάσεώς του.

Βάσις δακτυλιόσχημος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειάν της κατὰ τὸ κέντρον φέρει κομβίον. Κορμὸς σφαιρικός ὀλίγον πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλός, ἐκτρεπόμενον χεῖλος, ὑπὸ τὸ χεῖλος πλαστικός δακτύλιος. Δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρικαὶ λοξῶς τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Τὸ ἀγγεῖον ἐκαλύπτετο ὑπὸ μεγάλου ὀστράκου.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου ἐπιφανείας. Πέριξ τῆς βάσεως ἐρυθρωπὸς δακτύλιος καὶ ἄνωθεν αὐτῆς ἐξηρημένη ταινία περιοριζομένη ὑπὸ δύο δακτυλίων ἄνω καὶ κάτω καὶ κοσμουμένη ὑπὸ

ἀκτινωτοῦ κοσμήματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφοχόρον ζώνην μεταξὺ δύο δακτυλίων κατακόρυφοι ταινίαι πληρούμεναι διὰ τεθλασμένων καὶ γωνιδῶν γραμμῶν καὶ περιοριζόμεναι εἰς τὰ ἄκρα ὑπὸ τριῶν καθέτων γραμμῶν. Εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸν λαιμὸν μεταξὺ διπλῶν δακτυλίων ἀφέθησαν ἐδαφόχροι ταινίαι, αἱ ὁποῖαι πληροῦνται διὰ τεθλασμένων γραμμῶν ἢ διὰ σειρᾶς στιγμῶν. Ὁ πλαστικός δακτύλιος καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Κατὰ τὴν ρίζαν τῶν λαβῶν δύο γραμμαὶ ὥς καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῶν ἐπιφανείας. Εἰς τὰ μεταξὺ τῶν γραμμῶν διάκενα διαγράμμισις. Εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου εὐρέθησαν ἴχνη γλοιώδους οὐσίας, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἦτο ἔλαιον, ἀλλ' ἴσως τὰ κατάλοιπα μέλιτος.

Γ18 - ἀρ. 192 Προχοῖσκη (πίν. 245α, 246γ, δ).

Ύψος 0.061 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.198 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος οὐχὶ καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς μᾶλλον εὐρύς, στόμιον τριφυλλόσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ καταλήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὸν κορμὸν μέχρι τοῦ ὕψους τῆς λαβῆς ἐγράφησαν ἑπτὰ δακτύλιοι. Ἐπὶ τοῦ ὦμου, μεταξὺ δύο δακτυλίων, ἐδαφόχρους ζώνη πληρούμενη ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς· ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἀνὰ εἰς ἀστερίσκος μεταξὺ ἐξ κατακορύφων γραμμῶν. Μελανὴ ταινία ὀλόβαφος ὑπὸ τὸ χεῖλος. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων ἐπαλλήλων γραμμῶν.

Γ18 - ἀρ. 193 Σφαῖρα (πίν. 245α, 246 β).

Περίμετρος 0.112 μ.

Ἐλλείπει μικρὸν τεμάχιον. Πηλὸς κιτρινωπός.

Ἐνδεκα δακτύλιοι καστανομελανοῦ χρώματος κοσμοῦν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σφαίρας.

Γ18 - ἀρ. 193α Σφαῖρα (πίν. 245α, 246α).

Περίμετρος 0.09 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Τὴν ἐπιφάνειάν της κοσμοῦν δακτύλιοι μελανοκαστανοῦ χρώματος.

Ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι ἔνιοι τῶν ἀμφορίσκων εἶχον τὸ στόμιον κεκαλυμμένον (πίν. 245α, 246γ ἀμφορίσκος ὑπ' ἀρ. 191) καὶ εἶχον ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς βάσεώς των εἰς ὀρθίαν θέσιν. Ἐκ τῶν ὀστράκων τῶν εὐρεθέντων μεταξὺ τῶν ἀγγείων εἰκονίζονται τρία εἰς τὸν πίνακα 245α. Τὸ ἐν ἀνήκει εἰς πῶμα πυξίδος, τὸ ἕτερον εἶναι τμῆμα πρόχου καὶ τὸ τρίτον τμῆμα κωνικῆς βάσεως ἢ ποδός. Τὸ τμῆμα πώματος πυξίδος εὐρέθη παρὰ τὸν ἀμφορίσκον ὑπ' ἀρ. 181, τὸ τμῆμα τοῦ ἀμφορέως εὐρέθη μεταξὺ τῶν ἀμφορίσκων 185 καὶ 191 καὶ τὸ τμῆμα τῆς κωνικῆς βάσεως παρὰ τὸ στόμιον τοῦ ἀμφορίσκου ὑπ' ἀρ. 176. Ἴσως καὶ τὰ ὀστρακα ταῦτα ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἐπικάλυψιν τῶν ἀμφορίσκων, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐκπέσει ἐκ τῆς ὀρθῆς θέσεώς των.

Αἱ πῆλιναι σφαῖραι ἦσαν παιδικὸν παιγνίδιον. Σφαίρας τοῦ τύπου τούτου ἡ βώλους ἀναφέρει καὶ ὁ ΣΚΙΑΣ ἀπὸ τοὺς γεωμετρικοὺς τάφους τῆς νοτίας κλιτύος (ΑΕ 1898, σ. 92, 104 καὶ 107).

Οἱ ἀμφορίσκοι ὑπ' ἀρ. 176, 180, 181, 188 καὶ 191 εὐρίσκουν παράλληλα κάπως νεώτερα ἐκ τοῦ τάφου τῆς Ἰσιδος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν YOUNG πρέπει νὰ τεθῇ ὀλίγον πρὸ τοῦ 700 π.Χ. (YOUNG, σ. 236. ΑΕ 1898, σ. 105 κέ. καὶ πίν. 2, ἀρ. 16. CVA, Grèce 1, Athènes, Musée National 1, III Hd, πίν. 4, ἀρ. 15, 17, 18, 20-22). Παράλληλον δεῖγμα ἔχομεν ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 19 καὶ σ. 85), ἐκ τάφου χρονολογουμένου εἰς τὰ μέσα τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα αὐτόθι σχετικὴν βιβλιογραφίαν). Ὁ ἀμφορίσκος ὑπ' ἀρ. 185 φαίνεται κάπως ἀρχαιότερος τῶν λοιπῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ΣΚΙΑ εἶχε καταστῆ φανερόν ὅτι συνήθως ἀγγεῖα ἀρχαιότερα καὶ νεώτερα ἐτίθεντο εἰς τὸν αὐτὸν τάφον, ὁ ὁποῖος βεβαίως χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ νεώτερα. Ἀρχαιότερα πρότυπα τῶν ἀμφορίσκων εὐρίσκομεν εἰς τὰ ἐκ τοῦ τάφου 113 (ἀρχικῶς 26) τοῦ Κεραμεικοῦ (ΑΑ, 1942, σ. 203 καὶ Kerameikos V, 1, Beilage 2, Spätsubmyk. Grab) ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπομυκηναϊκῆς περιόδου (ὄρα καὶ Hesperia 30, 1961, σ. 175 κέ. καὶ πίν. 31).

Αἱ πυξίδες, σχῆμα κοινὸν καὶ ἐν συνεχεῖ χρήσει ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ὑποδεικνύουν μεσογεωμετρικοὺς χρόνους, δηλαδὴ τὰ μέσα περίπου τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος. Ἡ ὑπ' ἀρ. 177 πυξὶς δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν κάπως ἀρχαιότεραν πυξίδα τοῦ Κεραμεικοῦ (COLDSTREAM, πίν. 3g, ΜΓ I = 850-800 π.Χ.), ἀλλὰ παράλληλον διὰ τὸ σχῆμα δεῖγμα ἔχομεν ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 12), τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (σ. 78). Τὴν αὐτὴν περίπτωσιν ἔχομεν καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 178 πυξίδα· ἀφ' ἐνὸς ἔχομεν παράλληλον δεῖγμα τῆς μεσογεωμετρικῆς I περιόδου (COLDSTREAM, πίν. 3 f καὶ g) καὶ ἀφ' ἑτέρου δεῖγμα τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 7 διὰ παρομοίαν διακόσμησιν καὶ XVII 10 διὰ παρόμοιον σχῆμα ἐκ τάφου τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος). Ὁμοίως ἡ ὑπ' ἀρ. 183 πυξὶς εὐρίσκει παράλληλα εἰς δείγματα ἐκ τῆς μεσογεωμετρικῆς I καὶ II περιόδου (Kerameikos V, 1, σ. 222, πίν. 52, ἀρ. 262, 265 καὶ COLDSTREAM, πίν. 3 f καὶ h. YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 13 καὶ σ. 78 τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος καὶ σ. 75, εἰκ. 49, ἀρ. XVI 1 καὶ σ. 76 τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος, διὰ τὴν λαβὴν τοῦ πώματος). Ἡ ὑπ' ἀρ. 190 πυξὶς δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς παλαιότερας παρομοίας πυξίδας ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ (COLDSTREAM, πίν. 3 f, g καὶ h, ΜΓ I, Kerameikos 262, 263 καὶ 265). Αἱ προχοῖσαι δύνανται νὰ συγκριθοῦν

πρὸς βοιωτικὰ ἀγγεῖα τοῦ αὐτοῦ σχήματος τῆς μεσογεωμετρικῆς περιόδου τῆς Βοιωτίας. Ἡ ὑπ' ἀρ. 186 προχοῖσκη εὐρίσκει παράλληλον ἐκ Βοιωτίας (COLDSTREAM, πίν. 42 j) ἀνήκουσαν εἰς μεσογεωμετρικοὺς χρόνους, 825-750 π.Χ. Αἱ ὑπ' ἀρ. 189 καὶ 192 προχοῖσται δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς δεῖγμα ἐκ Βοιωτίας (COLDSTREAM, πίν. 42 h), χρονολογούμενον εἰς τοὺς περὶ τὸ 825-750 π.Χ. χρόνους. Ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 182 εὐρίσκει παράλληλον εἰς ἀρχαιότερόν πως δεῖγμα ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ (COLDSTREAM, πίν. 3b, Kerameikos 2156, ΜΓ I).

Κατὰ ταῦτα τὰ εἰς τὸν τάφον εὑρεθέντα ἀγγεῖα ὑποδεικνύουν τοὺς μέσους χρόνους τῆς 8ης π.Χ. ἑκατονταετίας ὡς τοὺς χρόνους τῆς ταφῆς.

Τάφος Γ19

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Γ καὶ 247α).

Διαστάσεις : μῆκος 2.00 μ., πλάτος 0.58 - 0.60 μ., βάθος 0.50 μ., πάχος πωρίνης πλακὸς κατὰ μέσον ὅρον 0.08 μ.

Πρὸς Βορρᾶν τοῦ τάφου Γπ15 ἀπεκαλύφθη πωρίνη σαρκοφάγος μόλις 0.05 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κάλυμμά της εἶχεν ἀφανισθῇ καὶ τὸ χεῖλος τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς ἐξεῖχε τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ἡ πλευρὰ αὕτη φέρει καταφανῆ κτυπήματα ἀρότρου (πίν. 247α). Προφανῶς τὸ περιεχόμενον τῆς σαρκοφάγου εἶχε διαταραχθῇ πρὸ πολλοῦ καὶ τὸ κοῖλόν της εὐρέθῃ πλήρες χωμάτων, χαλίκων, θρυμμάτων ὀστέων καὶ λίθων. Μεταξὺ τῶν λίθων καταλέγεται καὶ μικρὸν τεμάχιον μαρμαρίνης στήλης φέρον τὸ ἄκρον ἀναγλύφου ἀδῆλου παραστάσεως. Κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τῆς σαρκοφάγου καὶ ἐπὶ τοῦ δαπέδου της εὐρέθησαν ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 194 καὶ τὸ πῶμα πυξίδος ὑπ' ἀρ. 195.

Γ19 - ἀρ. 194 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 247β).

Ύψος 0.124 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.148 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ καστανομελανοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ὀψιν ἐπὶ ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν τρία ἀνθέμια μὲ ἐγχαράξεις, ἐπὶ πλοχομοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα ὑπὸ τό-

ξων. Μεταξὺ των ἐτέθησαν κατακόρυφοι φυλλοειδεῖς γραμμαί. Δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Γ19 - ἀρ. 195 Πῶμα πυξίδος (πίν. 247β).

Ύψος μετὰ λαβῆς 0.048 μ., διάμετρος 0.081 μ., περίμετρος 0.273 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τοῦ τοιχώματος. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Κορμὸς κάτω κυλινδρικός, ἄνω ἐπιφάνεια ἐπικλινής. Λαβὴ διμερὴς κυλινδρική κατὰ τὴν βάσιν καὶ σφαιρικὴ ἄνω μὲ πλαστικὸν κομβίον κατὰ τὴν ἀπόληξίν της.

Τὸ πῶμα ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ λαβή, πλὴν δύο ἐξηρημένων ταινιῶν καὶ τοῦ πλαστικοῦ κομβίου.

Ἡ λήκυθος ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν ἀγγείων κατασκευασθέντων ὑπὸ ἐργαστηρίων συγχρόνων τοῦ γνωστοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Πρέπει νὰ τεθῇ περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. (Ἴσως ἀρχαιότερον τὸ εἰς Hesperia 37, 1968, πίν. 103, ἀρ. 19 ἐκ τοῦ τάφου C3, καὶ σ. 354, 485 π.Χ.) Διὰ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀνθεμίων ὄρα Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 23 καὶ σ. 73 (περὶ τὸ 460 π.Χ.) καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 76, εἰκ. 131 διὰ παρομοίαν λήκυθον. Διὰ παρόμοιον πῶμα, Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1269, καὶ σ. 325, περὶ τὸ 500-480 π.Χ.

Κατὰ ταῦτα ὡς κατώτατον χρονολογικὸν ὄριον τῆς ἐν τῇ σαρκοφάγῳ εὐρεθείσης ταφῆς δύνανται νὰ ὀρισθοῦν τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ20

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 248α).

Ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους (δηλαδὴ εἰς βάθος 0.02 μ.), εὐρέθη τμήμα πίθου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του, προφανῶς ἀποτελοῦν τὸ διασωθὲν μέρος ἐγχυτρισμοῦ. Τὸ ὑπὸ τὸν πίθον ἔδαφος εἶχεν ἐνισχυθῇ μὲ χάλικας καὶ πιεσθῇ, οὕτω δὲ ἐσχημάτιζε σταθερὸν δάπεδον διὰ τὴν τοποθέτησιν αὐτοῦ. Ἐν μικροσκοπικὸν ὅστουν εὐρέθη ἐντὸς τοῦ πίθου καὶ ἡ ὑπ' ἀρ. 196 λήκυθος.

Γ20 - ἀρ. 196 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 248β).

Ύψος 0.132 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.202 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τῆς λαβῆς καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος ἄνω καὶ στενούμενος πρὸς τὴν βάσιν του σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς βραχύς, στόμιον ἐχινόσχημον κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ στομίου ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου κυρίας ζώνης καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς παραστάσεως εἰκονίζονται σάτυρος καὶ μαινάς ὀρχοῦμενοι ἢ σάτυρος καταδιώκων μαινάδα καὶ ἐκατέρωθεν ἀνὰ μία ἰσταμένη ἱματιοφοροῦσα μορφή, κρατοῦσα ράβδον. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραξέων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη διὰ μελανοῦ χρώματος φυλλοειδὲς κόσμημα (φύλλον κισσοῦ;) μὲ γραμμὰς ἐκατέρωθεν καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς του δακτύλιος.

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος εὐρίσκει παράλληλα εἰς ἀγγεῖα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 141 καὶ σ. 267, περὶ τὸ 490 π.Χ. καὶ Hesperia 20, 1951, πίν. 45, ἀρ. 3 καὶ σ. 99 ἐκ τοῦ τάφου 17) τοῦ τέλους τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος καὶ παρόμοια ἐκ τοῦ νεκροταφείου τῆς Ὀλύνθου (Olynthus V, πίν. 49 καὶ σ. 75, τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, ὅπου καὶ βιβλιογραφία). Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 196, ὡς καὶ ὁ ἐγχυτρισμός, τὸν ὁποῖον χρονολογεῖ, πρέπει νὰ τεθοῦν εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ21

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 248γ, 249α).

Καλύτερον διατηρήθη ὁ ἐγχυτρισμός Γ21 μολονότι ὁ πίθος τοῦ εἶχε τελείως φθαρῇ καὶ ἀπέβη ἀδύνατος ἡ συγκόλλησις τῶν τεμαχίων τοῦ. Ὁ πίθος εἶχε τεθῆ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ μὲ τὸ στόμιον πρὸς Ἀνατολὰς εἰς χῶρον (1.10×0.70 μ.) προετοιμασθέντα μὲ λιθάρια καὶ πεπιεσμένον χῶμα. Τὸ στόμιόν τοῦ εἶχε κλεισθῇ ὑπὸ ἐπιπέδου λίθου. Παρ' αὐτὸ εὐρέθησαν ἔχνη πυρὸς μόλις διακρινόμενα καὶ περιοριζόμενα εἰς τὴν σημερινὴν τοῦ ἐδάφους ἐπιφάνειαν.

Εἰς τὸν πυθμένα τοῦ εὐρέθησαν ὀλίγα ὅστ' αἰ παιδός, μὴ παρουσιάζοντα ἔχνη πυρακτώσεως, καὶ τὰ δύο ἀγγεῖα τοῦ πίνακος 249β. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι καὶ τὰ δύο ἀγγεῖα εὐρίσκουν παράλληλα εἰς τὴν ὑστερογεωμετρικὴν ταφὴν Γ10 καὶ ἀποτελοῦν ἐπιβίωσιν προῖστορικῶν γνωστῶν σχημάτων ἀγγείων.

Γ21 - ἀρ. 197 Θήλαστρον (πίν. 249β).

Ὑψος 0.107 μ., διάμετρος στομίου 0.058 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.34 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.026 μ., ὕψος λαβῆς 0.06 μ., μῆκος προχοῆς 0.05 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς φαιὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρέπόμενον στόμιον καὶ ὀξὺ χεῖλος. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ κορμοῦ. Ἐκ τοῦ κορμοῦ ἐκφύεται πλαγία προχοή.

Ἀκόσμητον θήλαστρον ὁμοιάζον πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ10 - 129 καὶ 130.

Γ21 - ἀρ. 198 Φιάλη δίωτος (πίν. 249β).

Ὑψος 0.087 μ., διάμετρος στομίου 0.158 μ., διάμετρος βάσεως 0.068 μ., περίμετρος 0.568 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.058 καὶ 0.02 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Ἐλλείπουν ἐν τεμάχιον τῆς βάσεως καὶ μέγα τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους, ὡς καὶ μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη μικρά, κορμὸς εὐρυνόμενος ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου βαίνοντος πρὸς τὰ ἔσω, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι κάτωθεν τοῦ χείλους καὶ ὀλίγον λοξῶς τεθειμέναι. Διασφύζονται ἔχνη στιλπνοῦ ἐρυθροῦ χρώματος ἐπὶ τοῦ ὤμου, ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν λαβῶν καὶ περὶ τὴν βάσιν.

Ὁ τάφος προφανῶς ἀνάγεται εἰς ὑστερογεωμετρικοὺς χρόνους.

Τάφος Γ22

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 250).

Περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὰ 2 μ. νοτιοδυτικῶς τῆς σαρκοφάγου Γ19, εὐρέθη τεμάχιον πλακὸς πωρίνης, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τὸ στόμιον πιθοσχήμου σφαιρικοῦ ἀγγείου τεθραυσμένου· ἡ πωρίνη πλάξ εἶχε φθαρῇ καὶ ὑποστῇ πλήγματα ἴσως ἀρότρου. Τὸ πιθόσχημον ἀγγεῖον εὐρέθη πλήρες χύματος ἀναμείκτου μὲ θραύσματα ὀστῶν πυρακτωμένων, λιθαρίων καὶ ὀλίγης τέφρας.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἀρκετὸν τοῦ χύματος μέρος εἶχε πρασίνην χροιάν, ἐπιτρέπουσαν ἴσως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἀρχικῶς χαλκοῦν ἀντικείμενον εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς τὸ σφαιρικὸν ἀγγεῖον, τοῦ ὁποίου τὸ στόμιον ἐκλείσθη διὰ πωρίνης πλακός.

Τὸ σφαιρικὸν ἀγγεῖον ἔχει βάθος 0.45 μ., διάμετρον στομίου 0.48 μ., πλάτος χείλους 0.056 μ.

Ἡ πλάξ εἶχεν ἀρχικὸν μῆκος 0.90 μ. καὶ πλάτος 0.75 μ.

Τάφοι Γ23 καὶ 24

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Γ καὶ 251α, β).

Περὶ τὰ 4 μ. πρὸς Βορρᾶν τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ21 εὐρέθησαν αἱ ταφαὶ Γ23 καὶ Γ24, αἱ ὅποια εἶναι καθαρὰ δείγματα ἐγχυτρισμοῦ. Αἱ πιθόσχημοι πρόχοι, αἱ χρησιμοποιηθεῖσαι διὰ τὴν ταφήν, εἶχον ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των μὲ τὰ στόμια ἀντιστοίχως πρὸς Ἀνατολὰς (Γ23) καὶ πρὸς Δυσμὰς (Γ24). Τὰ στόμιά των εἶχον καλυφθῆ ὑπὸ ἐπιπέδων λίθων (πίν. 251α). Αἱ μικραὶ διαστάσεις τῶν πρόχων (μέσον ὕψος 0.30 μ.) καὶ τὰ ἐλάχιστα θρύμματα ὁστῶν ἀποδεικνύουν ὅτι εἰς τὰ ἀγγεῖα εἶχον ἀποτεθῆ τὰ λείψανα νηπίων. Ἡ πιθόσχημος πρόχους Γ24 εὐρέθη πλήρης χώματος καὶ δὲν περιεῖχε κτέρισμά τι, εἶναι ὅμως σύγχρονος πρὸς τὴν πρόχουν τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ23. Ἐξω τῆς πρόχου Γ23 εὐρέθη ἡ πυξὶς ὑπ' ἀρ. 199, ἐντὸς δὲ αὐτῆς ὁ δίωτος σκύφος ὑπ' ἀρ. 200 (πίν. 251β).

Γ23 - ἀρ. 199 Κορινθιακὴ πυξίς (πίν. 251γ).

Ὑψος 0.103 μ., διάμετρος στομίου 0.098 μ., διάμετρος βάσεως 0.077 μ., περίμετρος 0.32 μ.

Ἐλλείπει τμῆμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις κωνικὴ, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς κυλινδρικός χαμηλός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος σχεδὸν κυλινδρικὸν ἐξέχον τοῦ λαιμοῦ καὶ δημιουργοῦν στεφάνην καὶ περιχέλωμα.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ καὶ ἐρυθρομελανοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁ λαιμὸς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Μὲ ἐρυθρομελανὸν χρῶμα καλύπτεται τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χείλους. Ὑπεράνω τῆς βάσεως ἀφέθη πλατεῖα ἐδαφόχρους ζώνη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγράφη ἀκτινωτὸν μελανὸν κόσμημα. Ἐπὶ τῆς κυρίας διακοσμουμένης ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ καὶ πορφυροῦ χρώματος δύο ζῶα, τράγος καὶ λέων, τῶν ὁποίων αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγγαράξων. Τὰ κενὰ ἐπληρώθησαν διὰ ροδάκων μὲ ἐγγαράξεις καὶ δι' ἄλλων παραπληρωματικῶν στοιχείων. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ χείλους

καλύπτεται ὑπὸ σιγμοειδοῦς κοσμήματος μεταξύ δύο δακτυλίων.

Γ23 - ἀρ. 200 Σκυφοειδὴς κύλιξ (πίν. 251γ).

Ὑψος 0.041 μ., διάμετρος στομίου 0.075 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.231 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.018×0.02 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις κωνικὴ, ταπεινὸς ποὺς ἐν εἵδει δακτυλίου, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, ὀξὺ χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρικαὶ ἐτέθησαν περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου.

Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ ἀφέθη εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ, πλὴν μελανοῦ δακτυλίου, ὁ ὁποῖος χωρίζει τὴν ἐπιφάνειαν εἰς δύο ἀκοσμήτους ζώνας. Μελανὸν ἀραιὸν χρῶμα καλύπτει τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀγγείου.

Ὁ ἐγχυτρισμὸς Γ23 ἀνάγεται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, ὡς ὑποδεικνύουν τὰ κτερίσματά του. Διὰ παρομοίαν πυξίδα ὅρα Corinth XIII, πίν. 86, ἀρ. 157 n

καὶ σ. 181, περὶ τὸ 580 - 570 π.Χ. Γενικῶς διὰ κορινθιακὰς πυξίδας ὄρα PAYNE, Necrocorinthia, πίν. 35, ἀρ. 2 καὶ σ. 306 κλπ. Διὰ τὴν κύλικα ὄρα Agora XII, πίν. 18, ἀρ. 380, 382 καὶ 384 καὶ σ. 262, περὶ τὸ 575 - 550 π.Χ. Εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον θὰ πρέπει νὰ χρονολογηθῇ καὶ ὁ παρὰ τὸν Γ23 εὑρεθεὶς ἐγχυτρισμὸς Γ24.

Χῶρος Γ23α

(πίν. Γ).

Ἀμέσως πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Γ23 εὑρέθη χῶρος κατασκαφεὶς εἰς τὸ παρελθόν. Ἀπὸ τὰ τρήματα καὶ τὰ τεμάχια πωρίνων πλακῶν, τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν ἔκτασιν, ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκεῖ εἶχεν ἀποτεθῇ πωρίνη σαρκοφάγος, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἀνέσυραν τῆς θέσεώς της καὶ κατέστρεψαν πλήρως ἢ καὶ τὴν ἐχρησιμοποίησαν ἀλλαχοῦ.

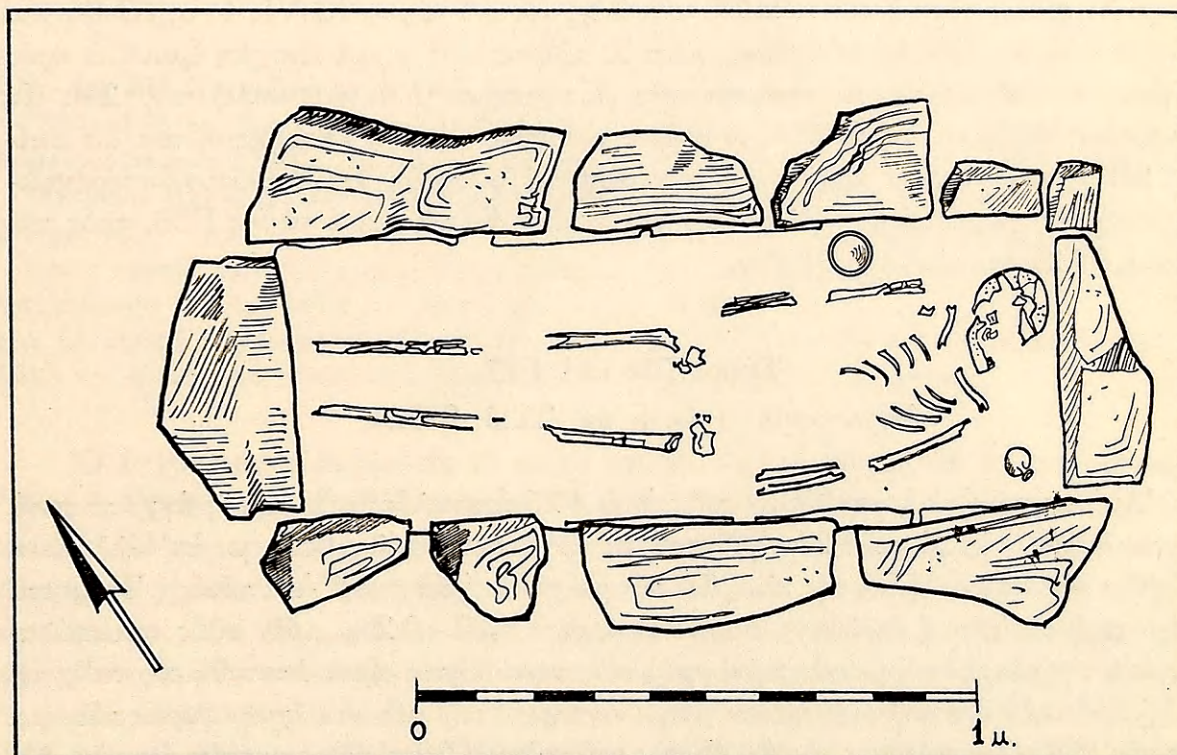
Τάφος Γ25

(πίν. Γ καὶ 252α, σχέδιον 24).

Διαστάσεις : μῆκος 1.40 μ., πλάτος 0.48 - 0.60 μ., βάθος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου τοῦ τομέως Γ καὶ περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους του εὑρέθησαν τέσσαρες ταφαί, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς εἶναι ἐγχυτρισμοί.

Σχέδιον 24. Τάφος Γ25. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Ἡ τετάρτη ὑπ' ἀρ. Γ25 εἶναι κτιστὸς τάφος, εἰς τὸ δάπεδον τοῦ ὁποίου εὐρέθη εἷς καὶ μόνος σκελετὸς ἐνήλικος.

Ἀρχικῶς ὁ τάφος φαίνεται ὅτι ἐκαλύπτετο ὑπὸ πλακῶν, οὐδεμία τῶν ὁποίων εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν της. Τὰ τοιχώματά του εἶναι κατεσκευασμένα ἐκ μικρῶν σχετικῶς ἐπιπέδων λίθων, τεθειμένων εἰς ὀριζοντίους δόμους, αἱ δὲ μακραὶ πλευραὶ (ἢ βορεία καὶ ἢ νοτία) παρουσιάζουν εὐδιάκριτον καμπυλότητα. Αἱ στεναὶ πλευραὶ κατεσκευασμέναι ἐκ λεπτῶν πλακῶν εἶναι εὐθύγραμμοι. Ἡ ἐπίχωσις τοῦ τάφου ἦτο σκληρὰ καὶ περιεῖχε πολλοὺς χάλικας καὶ ὀλίγα ὑστερογεωμετρικὰ ὄστρακα. Τὸ λείψανον εἶχεν ἀποτεθεῖ ἐκτάδην, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς ἀνατολικῆς στενῆς πλευρᾶς καὶ τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα εὐρέθη μικρὸν φιαλίδιον καὶ ἄνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου θρυμματισθέντα κατάλοιπα οἰνοχόης μὲ πεπλατυσμένην βάσιν καὶ τριφυλλόσχημον στόμιον. Δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις τῆς οἰνοχόης.

Γ25 - ἀρ. 201 Φιαλίδιον (πίν. 252α).

Ὑψος 0.041 μ., διάμετρος στομίου 0.086 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ., περίμετρος 0.31 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Ἐσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὸ στόμιον ἀφέθη ἐδαφόχρους ταινία, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγράφησαν παράλληλα γραμμίδια.

Τὸ φιαλίδιον παρουσιάζει σχῆμα, τὸ ὁποῖον διετηρήθη καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 23γ, ἐκ τοῦ τάφου XLVI, 4, σ. 83-84 καὶ Olynthus V, πίν. 175, ἀρ. 864, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος). Ἡ μικρὰ οἰνοχόη ὁμοιάζει πρὸς ἀργείας τοῦ τέλους τῆς μεσογεωμετρικῆς II περιόδου (COLDSTREAM, πίν. 25h ὡς παρόμοιον δείγμα). Τὸ φιαλίδιον, τὸ σχῆμα τοῦ τάφου καὶ ἡ κατασκευὴ του ὡς ἐπίσης καὶ τὰ γραμμίδια τὰ κοσμοῦντα τὸ χεῖλος τοῦ φιαλιδίου ὑποδεικνύουν ὑστερογεωμετρικοὺς χρόνους, περίοδον δηλαδὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ ὁ τάφος Γ18, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Γ25 ἀποτελεῖ παράλληλον.

Τάφοι Γ26 καὶ Γ27

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Γ καὶ 252β, 253α).

Ἀμέσως πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ τάφου Γ25 ἀπεκαλύφθησαν τρεῖς ἐγχυτρισμοί, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ Γ26 καὶ Γ27 εὐρέθησαν εἰς ἀπόστασιν μόλις 0.50 μ. ἀπ' ἀλλήλων. Οἱ πίθοι εἶχον ἀποτεθεῖ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των μὲ τὰ στόμια πρὸς Ἀνατολάς. Ἡ μικρὰ ἐπίχωσις ἢ ὁποία τοὺς ἐκάλυπτε, ποικίλλουσα ἀπὸ 0.07 - 0.20 μ., δὲν τοὺς προεφύλαξεν ἀπὸ τὴν φθορὰν τοῦ μεγαλυτέρου τμήματός των. Νήπια εἶχον ἀποτεθεῖ εἰς τοὺς πίθους, τούτων δὲ διετηρήθησαν μόνον μικρὰ ὀστάρια, μὴ φέροντα ἔχνη πυρακτώσεως. Εἰς τὸν Γ27 οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη. Ἐντὸς τοῦ πίθου Γ26 εὐρέθησαν τρία ἀγγεῖα, δύο πυξίδες καὶ μία προχοΐσκη, ἔξωθεν δ' αὐτοῦ ἐν φιαλίδιον (πίν. 253α).

Γ26 - άρ. 202 Πυξίς (πίν. 253β).

"Υψος 0.047 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., ύψος λαβής 0.016 μ.

Συνεπληρώθη ή μία τών λαβών και τμήμα του κορμού. Πηλός έρυθρωπός εύκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις εύρεϊα δακτυλιόσχημος, κορμός κυλινδρικός, δύο όριζόντιαι επί του χείλους λαβαί κυλινδρικοί με άποφύσεις εις τά άκρα. Πώμα σχεδόν επίπεδον, λαβή διμερής σφαιρική και κωνική κατά την απόληξίν της φέρει πλαστικόν δακτύλιον κατά την βάσιν της.

Διακόσμησις διά μελανού στιλπνού χρώματος. 'Η βάσις όλόβαφος. Κυματοειδής γραμμή εις τὸ κατώτατον τμήμα του κορμού. Είς την κυρίαν ζώνην και μεταξύ δακτυλίων ζωφόρος πτηνών (κύκνων ;) όλοβάφων, άνευ έγχαράξεων και ομάδες γραμμιδίων εις τὰ διάκενα. 'Υπό τὸ χεῖλος σειραὶ στιγμῶν, αἵτινες συνεχίζονται και επί τών λαβών. 'Εσωτερικῶς ή πυξίς καλύπτεται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Τὸ πῶμα κοσμεῖται διά μιᾶς σειρᾶς ἐξ πτηνῶν (κύκνων;), εις τὰ διάκενα τών όποίων έτέθησαν ομάδες γραμμιδίων. 'Η λαβή του πώματος όλόβαφος, ό πλαστικός δακτύλιος ἐξηρημένος.

Γ26 - άρ. 203 Τριποδική πυξίς (πίν. 253β).

"Υψος 0.05 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., ύψος λαβής 0.014 μ.

'Ακεραία. Πηλός έρυθρωπός σχετικῶς καλῶς ώπτημένος.

Βάσις τριποδική, κορμός κυλινδρικός, χεῖλος εκτρεπόμενον με περιχείλωμα, πῶμα όριζόντιον με διμερῇ λαβήν εις τὸ κέντρον. Είς την βάσιν της ή λαβή φέρει πλαστικόν δακτύλιον.

Διακόσμησις διά μελανού στιλπνού χρώματος. Πλατεῖαι κατακόρυφοι ταινίαι άνωθεν τών άνοιγμάτων τών ποδῶν σχηματίζουν μεταξύ των τρεῖς μετόπας, ἐπὶ τῆς έδαφοχρόου επιφανείας τών όποίων έγράφησαν έν σκιαγραφία και άνευ έγχαράξεων ανά έν πτηνόν (κύκνος ;). Είς τὸ διάκενον τών πτηνῶν κάθετα λοξὰ γραμμίδια.

Τὸ πῶμα κοσμεῖται διά σειρᾶς όλοβάφων πτηνῶν, μεταξύ τών όποίων ομάδες γραμμιδίων (πίν. 253β). 'Η λαβή του πώματος όλόβαφος, πλήν του πλαστικού δακτυλίου.

Γ26 - άρ. 204 Προχοῖσκη (πίν. 253β).

"Υψος 0.042 μ., διάμετρος στομίου 0.014 μ., διάμετρος βάσεως 0.02 μ., περίμετρος 0.095 μ., ύψος λαιμοῦ 0.009 μ.

'Ελλείπει τὸ ήμισυ του λαιμοῦ. Πηλός έρυθρωπός καλῶς ώπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμός σφαιρικός επιμήκης, στόμιον κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Διακόσμησις διά μελανού στιλπνού χρώματος. 'Επὶ του κορμοῦ έν σκιαγραφία άνευ έγχαράξεων παράστασις πτηνῶν, ἴσως κύκνων με άνοικτὰς πτέρυγας. 'Υπό τὸ χεῖλος κατακόρυφα γραμμίδια μεταξύ δύο δακτυλίων.

Γ26 - άρ. 205 Φιαλίδιον (πίν. 253β).

"Υψος 0.027 μ., διάμετρος στομίου 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.187 μ.

Εύρεθη πλησίον και έξω του πίθου. 'Ακέραιον. Πηλός έρυθρωπός καλῶς ώπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμός άνοίγων πρὸς τὰ άνω, χεῖλος άπεστρογγυλευμένον κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Τὸ άγγεῖον ἔσω και έξω καλύπτεται υπό μελανού στιλπνού χρώματος.

'Ο έγχυτρισμός ανήκει εις τὸ τέλος του 7ου και τὰς αρχάς του 8ου π.Χ. αἰῶνος. "Ηδη ό YOUNG (σ. 22 - 23) έτόνισεν ότι ή αρχή τών πυξίδων του τύπου τών Γ26-202 και 203 με παραστάσεις πτηνῶν ανάγεται εις τὸ τέλος του 7ου π.Χ. αἰῶνος και ή κατασκευή και χρῆσις των διετηρήθη καθ' όλον τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα. Πρὸς τούτοις ή προχοῖσκη ύπ' άρ. 204 εἶναι κάπως αρχαιότερον δείγμα, ως φαίνεται εκ του σχήματός της και τών κοσμούντων αὐτήν πτηνῶν με τὰς άνοικτὰς πτέρυγας, τῆς οἰνοχόης Π4 τῆς 'Αγορᾶς (YOUNG, σ. 23, εἰκ. 9. "Ορα και GRAEF - LANGLITZ, I, σ. 61 κέ., άρ. 569 - 583 διά παραδείγματα εκ τῆς 'Ακροπόλεως και ROBINSON, HARCUM, ILIFFE, Greek Vases in Toronto, πίν. XXV, 600 π.Χ.).

Τάφος Γ28

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 254γ).

Ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ μόλις 0.60 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ταφῆς Γ26 ἀπεκαλύφθη σφαιρικὸς ἀμφορεύς, χονδροειδοῦς κατασκευῆς, ὃ ὁποῖος εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς κυκλικὸν σχεδὸν ὄρυγμα, διαμέτρου 0.90 μ. Εἶχε τοποθετηθῆ πλαγίως ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς Δυσμάς. Τὸ στόμιόν του ἐκαλύπτετο ὑπὸ δύο ἐπιπέδων μικρῶν λίθων. Δύο μικροσκοπικὰ ὀστάρια, μὴ φέροντα ἴχνη πυρακτώσεως, εὑρέθησαν εἰς τὰ χώματα τὰ πληροῦντα τὸν ἀμφορέα. Προφανῶς πρόκειται περὶ ἐγχυτρισμοῦ. Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς κοιλίας τοῦ ἀμφορέως καὶ φαίνεται ὅτι οὐδὲν εἶχεν ἀρχικῶς ἀποτεθῆ μετὰ τοῦ λειψάνου.

Γ28 - ὄρ. 206 Σφαιρικὸς ἀμφορεύς (πίν. 254δ).

Ύψος 0.55 μ., διάμετρος στομίου 0.19 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.13 μ., ὕψος λαβῶν 0.15 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.035 μ.

Συγκολληθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς. Πηλὸς κινερόθυρος.

Βάσις μικρὰ κομβιόσχημος, κορμὸς σφαιρι-

κός, λαιμὸς κατακόρυφος κυλινδρικός, χεῖλος ἐπίπεδον ἐκτρεπόμενον μετὰ περιχειλώματος, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι κυλινδρικοὶ ἐλαφρῶς πεπιεσμένοι ἄνω ἐκφύονται κάτωθεν τοῦ χείλους καὶ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὄμον.

Ἀκόσμητος.

Ἡ θέσις τοῦ ἐγχυτρισμοῦ τὸν ἀνάγει εἰς τοὺς αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐγχυτρισμοὺς Γ26 καὶ Γ27 χρόνους, ἥτοι εἰς τὸ τέλος τοῦ 7ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Γ29

Κεραμοσκεπής (πίν. Γ καὶ 254α, β, σχέδιον 25).

Διαστάσεις : μῆκος 1.80 μ., πλάτος μέσον 0.50 μ.

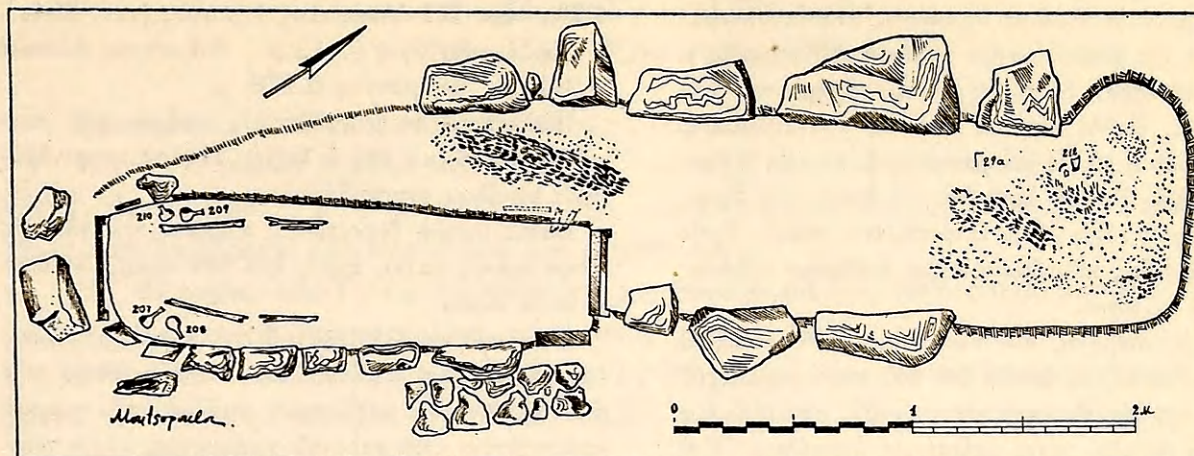
Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Περὶ τὰ 2.50 μ. πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ27 καὶ εἰς βάθος 0.40 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας εὑρέθη τάφος κεραμοσκεπής, ὃ Γ29, προφανῶς ρωμαϊκῶν χρόνων. Ἡ περίμετρος του ὑπεδεικνύετο διὰ σειρᾶς λίθων καὶ αἱ διασωθεῖσαι κέραμοι τῶν στενῶν πλευρῶν ὥριζον τὴν κατεύθυνσίν του. Τάφος σκαφεῖσα εἰς τὸ ἔδαφος, μήκους περίπου 2 μ. καὶ πλάτους 0.60 μ., ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφήν. Εἰς τὸ βάθος τῆς τάφρου, περὶ τὰ 0.70 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀπετέθη τὸ λείψανον εἰς στάσιν τεταμένην μὲ τὴν κεφαλὴν παρὰ τὴν νοτιοδυτικὴν πλευράν. Ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς εὑρέθησαν ἀνὰ δύο ὑάλιναι μυροδόχοι· αἱ ὑπ' ὄρ. 207 καὶ 208 παρὰ τὴν δεξιάν της πλευράν, αἱ δὲ ὑπ' ὄρ. 209 καὶ 210 παρὰ τὴν ἀριστεράν.

Τέσσαρες μεγάλοι κέραμοι ἐτέθησαν πυραμιδοειδῶς ἄνωθεν τοῦ λειψάνου, αἱ κορυφαὶ δ' αὐτῶν προεφυλάσσοντο ὑπὸ καλυπτῆρων (πίν. 254α).

Φαίνεται ὅτι ἡ περιοχὴ κατεστράφη κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τάφου Γ29, διότι εἰς τὰ χώματα τὰ ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τῆς τάφρου του εὑρέθη τὸ ὑπ' ὄρ. 211 ἀρτόσχη-

Σχέδιον 25. Κάτοψις τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Γ29 καὶ τῆς πυρᾶς Γ29α.

μον ἄγγειον, ὀλίγον δὲ περαιτέρω πρὸς Βορρᾶν ἀπεκαλύφθησαν ὑπολείμματα πυρᾶς (29α), μεταξύ τῶν ὁποίων εὐρέθη ἡ ἀκέφαλος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 212 (σχέδιον 25).

Γ29 - ἀρ. 207 Ὑαλίνη μυροδόχος (πίν. 195α).

Ὑψος 0.102 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.013 μ., περίμετρος 0.085 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.046 μ.

Ἀκεραία. Ὑαλος πρασινωπὴ ἡμιδιαφανής.

Βάσις μικρά, κορμὸς ἀπιόσχημος ἐπιμήκης, λαιμὸς λίαν ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς εὐρὺ στόμιον μὲ ἐκτρεπόμενον χεῖλος μὲ περιχέλωμα.

Γ29 - ἀρ. 208 Ὑαλίνη μυροδόχος (πίν. 195α).

Ὑψος 0.096 μ., διάμετρος στομίου 0.012 μ., διάμετρος βάσεως 0.022 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ.

Ἀκεραία. Ὑαλος πρασινοκιτρίνη ἡμιδιαφανής.

Βάσις ἐπίπεδος κάτω ἐλαφρῶς κοιλαινομένη, κορμὸς ἀπιόσχημος, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος μὲ περιχέλωμα.

Γ29 - ἀρ. 209 Ὑαλίνη μυροδόχος (πίν. 195α).

Ὑψος 0.062 μ., διάμετρος στομίου 0.01 - 0.018 μ., περίμετρος 0.112 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.025 μ.

Ἀκεραία. Ἡμιδιαφανὴς ὕαλος.

Βάσις μικρά, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος μὲ περιχέλωμα.

Γ29 - ἀρ. 210 Ὑαλίνη σφαιρική μυροδόχος (πίν. 195α).

Ὑψος 0.071 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.168 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.025 μ.

Ἀκεραία. Ὑαλος ἀδιαφανὴς ἰόχρους.

Βάσις ἐπίπεδος κάτω ἐλαφρῶς κοιλαινομένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος μὲ περιχέλωμα.

Αἱ μυροδόχοι θέτουν τὴν ταφὴν εἰς τὸ β' ἡμισυ περίπου τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος. Ὅρα Agora V, σ. 84 καὶ 85, μέσα τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος, καὶ πίν. 55, ἀρ. M56 καὶ σ. 87 καὶ 89, τέλος 1ου καὶ β' ἡμισυ 2ου μ.Χ. αἰῶνος, διὰ παρόμοια ἄγγεϊα ἐξ ὕαλου. VANDERHOEVEN, Verres romains, πίν. IV, ἀρ. 20 καὶ σ. 26, 1ος αἰὼν μ.Χ. E. SPARTZ, Antike Gläser, πίν. 15, ἀρ. 61 (G. 188), 1ος αἰὼν μ.Χ.

Γ29α - ἀρ. 211 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 254ε).

Ὑψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.068 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.125 μ., περίμετρος 0.43 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.03 × 0.016 μ.

Εὐρέθη πλησίον τοῦ τάφου Γ29. Συγκεκολ-

λημένον ἐκ πλειόνων ὀστράκων. Ἐλλείπουν τεμάχια τῆς βάσεως, μικρά τεμάχια τοῦ κορμοῦ, αἱ τρεῖς λαβαί, καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ χεῖλους. Πηλὸς κίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, ἐλαφρὰ ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἐκτρεπόμενον πλατύ. Τρεῖς τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ λαβαὶ ἐτέθησαν καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τὸ ὅποιον ὑπὸ τοῦ πυρὸς πολλαχοῦ μετεβλήθη εἰς καστανόφαιον. Εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου πέντε ὁμόκεντροι δακτύλιοι. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ συνεχὴς σπεῖρα διὰ καστανοφαίου χρώματος. Κάτωθεν τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ταινία ὀλόβαφος. Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ χεῖλος ὀλόβαφα. Ὁ ὤμος κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς ὀφιοειδοῦς γραμμῆς.

Χρόνοι : ΥἚ ΙΙΑ πρὸς ΙΙΒ.

Γ29α - ἄρ. 212 Ἀκέφαλος λήκυθος (πίν. 254ε).

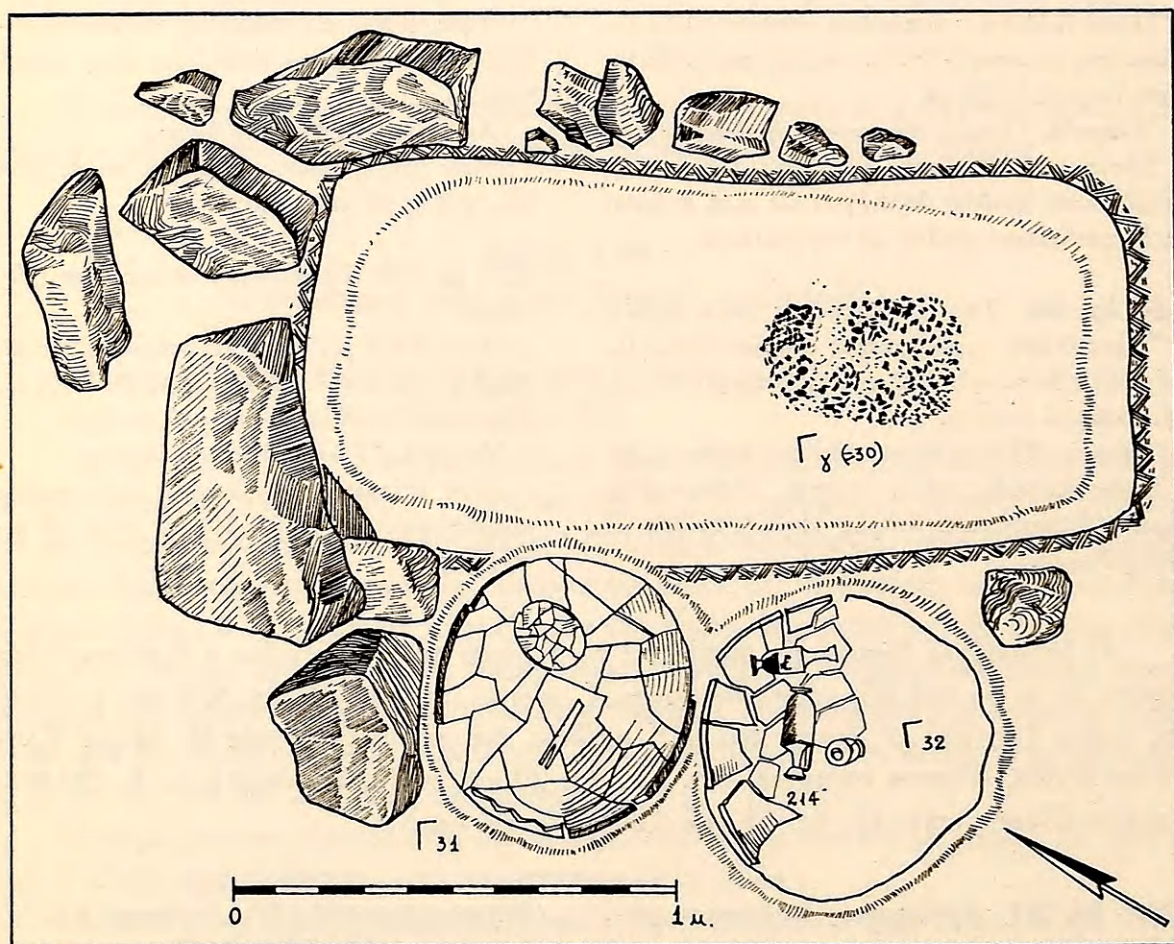
Σφζόμενον ὕψος 0.142 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.178 μ.

Ἐλλείπουν τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ λαιμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ ἐδαφοχρόου πεδίου. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος, πλὴν τεσσάρων ἐγχαράκτων δακτυλίων (ἅνὰ δύο). Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης θαλλὸς κισσοῦ μεταξὺ δικτυωτοῦ ἄνω καὶ κάτω. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου δακτύλιος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Ἴσως τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, 460 π.Χ.

Σχέδιον 26. Κάτοψις τῆς πυρᾶς Γγ καὶ τῶν ἐγχυτρισμῶν Γ31 καὶ Γ32 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Πυρά Γγ (= Γ30)

(πίν. Γ καὶ 255α, σχέδιον 26).

Διαστάσεις : μῆκος 1.80 μ., πλάτος 1.05 μ.

Κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ τομέως Γ καὶ περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Νότον τοῦ τάφου Γπ17, ἀπεκαλύφθη, 0.35 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἐνδιαφέρον συγκρότημα περιλαμβάνον δύο πυράς καὶ δύο ἐγχυτρισμούς.

Ἡ ἑκτασίς τῆς Γγ ἐκαλύπτετο ὑπὸ καμένων χωμάτων, βάθους 0.30 μ., τὰ ὅποια περιεῖχον ὀστάρια πυρακτωμένα, προφανῶς μικροῦ παιδίου, καὶ ὄστρακα καμένα, τὰ ὅποια δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συγκολληθοῦν. Τὸ ὑπὸ τὰ χώματα ἔδαφος ἦτο πυρακτωμένον. Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς πυρᾶς εὐρέθη σειρά λίθων, προφανῶς περιοριζόντων τὴν ἑκτασίν τῆς.

Τάφοι Γ31 καὶ Γ32

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Γ καὶ 255α, σχέδιον 26).

Κατὰ μῆκος τῆς νοτιοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς πυρᾶς Γγ καὶ εἰς βάθος 0.20 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν πλησίον ἀλλήλων δύο ἐντὸς πίθων ταφαί, εἰς τὰς ὁποίας δίδομεν τοὺς ἀριθμοὺς Γ31 καὶ Γ32. Εἰς ἀμφοτέρους τοὺς πίθους εὐρέθησαν ὀστάρια παιδίων, τὰ ὅποια δὲν φέρουν ἵχνη πυρακτώσεως. Καὶ εἰς μὲν τὸν πρὸς Δυσμᾶς πίθον Γ31, ἐκτὸς τῶν μικρῶν ὀστῶν, οὐδὲν εὐρέθη. Φαίνεται δ' ὅτι ὁ πίθος οὗτος εἶχεν ὑποστῇ σοβαρὰν φθορὰν πρὸ πολλοῦ. Εἰς δὲ τὸν πίθον τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ32, τὸν πρὸς Ἀνατολᾶς (σχέδιον 26) μετὰ τῶν ὀστῶν εὐρέθησαν τρία ληκύθια, ἐκ τῶν ὁποίων κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις καὶ διατήρησις τῶν δύο.

Γ32 - ἀρ. 213 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 255β).

Ὑψος 0.102 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.155 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ, κορμὸς κυλινδρικός εὐρὺς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον βραχύς, στόμιον ἐκτρεπόμενον, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐπὶ ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας. Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐπὶ ἑδαφοχρόου ἐπιφανείας καὶ μεταξύ δύο ἱματιοφορούντων ἀνδρῶν ἐγράφη τετραπλοῦν

ἀνθέμιον εἰς σταυρικὴν διάταξιν μὲ δλόβαφον δίσκον εἰς τὸ κέντρον. Ἐγχαράξεις ἐχρησιμοποιεῖσθαι διὰ τὰς λεπτομερείας. Τέσσαρες μίσχοι μὲ σπειροειδεῖς ἀπολήξεις φύονται ἐκ τῶν ἀνθεμίων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀνισοῦψεῖς λωτοὶ εἰς διπλὴν σειράν.

Γ32 - ἀρ. 214 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 255β).

Σφζόμενον ὕψος 0.092 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.165 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει τὸ μέγιστον τμήμα τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής κοίλη κάτω μὲ πλαστικὸν κομβίον κατὰ τὸ κέντρον, κορμὸς κυλινδρικός εὐρὺς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν

δύο ἐξηρημένων δακτυλίων περὶ τὸ μέσον τοῦ
ὕψους τοῦ ἀγγείου, καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια

τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ
χρώματος.

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 213 εὐρίσκει, ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, παράλληλα ἐκ
τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 15, 1946, πίν. 52, ἀρ. 127 - 131, καὶ σ. 267, περὶ τὸ 490 π.Χ.
Hesperia 20, 1951, πίν. 44, ἀρ. 1 καὶ σ. 96 - 97, πρὸς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, καὶ
πίν. 45, ἀρ. 4 καὶ σ. 99, πρὸς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος. Olynthus V, πίν. 49 καὶ σ.
75, ἐνθα καὶ βιβλιογραφία, τοῦ τέλους τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος). Προφανῶς ὁ ἐγχυτρισμός,
ὁ περιέχων τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 213 καὶ 214, πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου
καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τὸ 490 π.Χ.

Πυρὰ Γδ (= Γ33)

(πίν. Γ καὶ 256α).

Ἀμέσως πρὸς Νότον τῶν ἐγχυτρισμῶν Γ31 καὶ Γ32 εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα
πυρᾶς, μήκους 1.60 μ. καὶ πλάτους 1.24 μ. Μολονότι τὰ ὑπολείμματα τῆς εὐρέθησαν εἰς
βάθος 0.40 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας, εἰς ἀρκετὸν δηλαδὴ βάθος διὰ τὸ δυτικὸν νεκροτα-
φεῖον τῆς Ἐλευσίνος, ἐν τούτοις ὅμως εἶχον φθαρῇ πολὺ τὰ εἰς αὐτὰ εὐρεθέντα ὄστρακα,
τὰ ὅποια ἀνήκουν εἰς ἑξ. διάφορα λεηλῦθια. Διὰ τοῦτο ἡ συγκόλλησις καὶ διατήρησις των
δὲν κατέστη δυνατή. Βεβαίως τὰ ὄστρακα ταῦτα ὡς καὶ τὰ ὀστᾶ, τὰ ὅποια εὐρέθησαν
εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς πυρᾶς, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν ἔδαφος εἶχον ἰσχυρῶς πυρακτωθῇ. Προ-
φανῶς εἰς τὴν πυρακτωμένην ἑκτασιν ἐγένετο ἡ καῦσις λειψάνου, τὰ κατάλοιπα τοῦ ὁποίου
ἀφέθησαν κατὰ χώραν. Τὰ πυρακτωμένα ὀστᾶ ἀνῆκον εἰς ἐνήλικα.

Τὰ ὄστρακα ὑποδεικνύουν ὅτι ἡ πυρὰ ἦτο σύγχρονος πρὸς τὴν πυρὰν Γγ (= Γ30)
καὶ ὅτι ἀνήκει εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς χρόνους δηλαδὴ
ὀλίγον προγενεστέρους τῶν τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ32.

Τάφος Γ34

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 256β, 257α).

Πρὸς Δυσμὰς τοῦ συγκροτήματος τῶν ταφῶν Γ30 - Γ33 ἀπεκαλύφθη ὁ ἐγχυ-
τρισμός Γ34. Διὰ τὴν ταφὴν ἐχρησιμοποιήθη μόνον τὸ κάτω τμήμα πίθου καὶ τὸ
ἄνοιγμά του ἐκαλύφθη δι' ἐπιπέδου λίθου (πίν. 256β).

Τὸ ἀγγεῖον ἀπετέθη ἐπὶ τοῦ πυθμένος του, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ εὐρέθησαν ἄκαυστα θρύμ-
ματα ὀσταρίων νηπίου καὶ τὰ ὑπ' ἀρ. 215 - 217 κορινθιάζοντα ἀγγεῖα (πίν. 257α).

Γ34 - ἀρ. 215 Σκύφος (πίν. 257β).

Ὑψος 0.044 μ., διάμετρος στομίου 0.067 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.22 μ.,
διαστάσεις λαβῶν 0.019 × 0.021 μ.

Ἀχέραιος. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὥπτη-
μένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος
πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, ὀξὺ
χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω· δύο λαβαὶ κυλινδρι-
καὶ ὀριζόντιαι ἐτέθησαν ὑπὸ τὸ χεῖλος.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ πρὸς τὸ
ἐρυθρὸν χρώματος. Ὑπὸ τούτου καλύπτονται τὸ

κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, αἱ λαβαὶ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου. Ἡ ὑπὸ τῶν λαβῶν περιοριζομένη ἐδαφόχρους ζώνη ποικίλλεται διὰ συνεχοῦς κυματοειδοῦς γραμμῆς, κάτωθεν δὲ ταύτης ἐγράφησαν τρεῖς δακτύλιοι.

Γ34 - ἀρ. 216 Ὀλπη (πίν. 257β).

Ύψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.051 μ., περίμετρος 0.265 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἥμισυ τῆς λαβῆς. Πηλὸς κινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς ἀπιόσχημος, λαιμὸς χαμηλός, στόμιον εὐρύ, μία λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερφυομένη αὐτοῦ καταλήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ κα-

στανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος, τὸ ὅποιον ἡραιωμένον κατ' ἀποστάσεις δημιουργεῖ ζώνας. Ἡ βάσις κατὰ τὴν περιφέρειάν της ἐδαφόχρους.

Γ34 - ἀρ. 217 Λεκανίς (πίν. 257β).

Ύψος 0.053 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.141 μ., διάμετρος βάσεως 0.06 μ., περίμετρος μετὰ λαβῶν 0.48 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.022×0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλίσχημος, κορμὸς χοανοειδής, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἐλαφρῶς ἀπεστρογγυλευμένον, δύο λαβαὶ ταινιόσχημοι ὀρίζονται προεκτεινόμεναι εἰς ἀποφύσεις.

Ὀλον τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω, πλὴν τῆς μετὰ τῶν λαβῶν ἐξηρημένης ταινίας, καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 215, τύπου κορινθιάζοντος, εὐρίσκει παράλληλον δεῖγμα ἐκ τοῦ νεκροταφείου τῆς Κορίνθου (Corinth XIII, πίν. 32, ἀρ. 1, τάφος 231 καὶ σ. 206, γ' τέταρτον θου π.Χ. αἰῶνος). Ἀρχαιότερον παράδειγμα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς ἐχρονολογήθη περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 150, εἰκ. 105, ἀρ. C33). Ἡ λεκανίς ὑπ' ἀρ. 217 ὁμοιάζει πρὸς ἀγγεῖον τῆς Ἀγορᾶς χρονολογηθὲν περὶ τὸ 525 π.Χ. (Agora XII, πίν. 40, ἀρ. 1211 καὶ σ. 321), ἐνῶ ἡ ὀλπη ὑπ' ἀρ. 216 δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ἀγγεῖα τοῦ σχήματος τούτου ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, τῶν μέσων τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 12, ἀρ. 240 - 243 καὶ σ. 253). Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμός, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν ὡς κτερίσματα τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 215 - 217, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' ἥμισυ τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον ὄριον τὸ 525 π.Χ.

Πυρὰ Γε (= Γ35)

(πίν. Γ καὶ 258α).

Παρὰ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τοῦ τομέως Γ εὐρέθησαν ὑπολείμματα δύο πυρῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον πρὸ πολλοῦ διαταραχθῇ καὶ διασκορπισθῇ. Ἐκ τούτων ἡ πρὸς Ἀνατολὰς οὐδὲν ἀπέδωκεν ἐκτὸς τῶν καμένων χωμάτων. Εἰς τὴν ἐτέραν, τὴν Γε (= Γ35), μήκους 1.00 μ. καὶ πλάτους μεγίστου 0.60 μ., εὐρέθη τεθραυσμένον τὸ ὑπ' ἀρ. 218 ἀγγεῖον, τὰ ὅστρακα τοῦ ὁποῖου ἦσαν μαυρισμένα ἀπὸ τὴν πυράν.

Γε - ἀρ. 218 Πρόχους (πίν. 258β).

Ύψος 0.17 μ., διάμετρος στομίου 0.108 μ., διάμετρος βάσεως 0.062 μ., περίμετρος 0.442 μ., ὕψος λαβῆς 0.095 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπουν τὸ ἥμισυ τῆς λαβῆς καὶ περὶ τὰ δέκα μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς μελανότεφρος λίαν ἀκάθαρτος, σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος, ἐπιφάνεια φέρουσα ἴχνη αἰθάλης.

Βάσις επίπεδος, κορμός επιμήκης σφαιρικός, λαιμός ευρύς, στόμιον ευρύ με έκτρεπόμενον άπεστρογγυλεμένον χεῖλος, λαβή κατακόρυφος ται-

νιόσχημος έκφυομένη άπό τοῦ χείλους άπολήγει εἰς τόν κορμόν.

Ἀκόσμητος.

Ἡ πρόχους εὐρίσκει παρόμοια δείγματα ἐκ τάφων τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 30, 1961, πίν. 22, άρ. L48 ἢ καὶ Q10, σ. 124, ΥΓ, περὶ τὸ 750-710 π.Χ. καὶ πίν. 83, άρ. F50 - 51 καὶ σ. 340, 7ου π.Χ. αἰῶνος. Ὅρα καὶ YOUNG, σ. 35, εἰκ. 21, άρ. VIII 4, περὶ τὸ 700 π.Χ.). Δείγματα πρόχου τοῦ τύπου τούτου εἶναι γνωστὰ καὶ άπό τὸ γεωμετρικόν νεκροταφεῖον τῆς νοτίας κλιτύος τῆς άκροπόλεως τῆς Ἐλευσῖνος (ΣΚΙΑΣ, ΑΕ 1898, σ. 99, εἰκ. 23). Κατ' άκολουθίαν ἡ πυρὰ άνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος, με κατώτατον χρονικόν ὄριον τὸ 700 π.Χ.

Πυρὰ Γζ (= Γ36)

(πίν. Γ καὶ 259α, σχέδιον 27).

Εἰς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τομέως Γ άπεκαλύφθησαν αἱ πυραὶ Γζ, Γη καὶ Γθ. Ἡ πρὸς Ἀνατολὰς πυρὰ, ἡ Γζ, έκάλυπτεν έκτασιν 1.85×1.25 μ. καὶ περιωρίζετο εἰς τετράπλευρον τάφρον, τῆς ὁποίας τὸ ὅλον μῆκος δὲν διεσώθη πλήρως.

Τὸ δάπεδόν της, ὡς άποδεικνύεται ἐκ τῶν μελανῶν καμένων χωμάτων, μέσου πάχους 0.25 μ., εὐρέθη περὶ τὰ 0.30 - 0.40 μ. κάτωθεν τῆς σημερινῆς έπιφανείας. Προφανῶς τὸ βάθος τῆς τάφρου ἦτο μεγαλύτερον. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου κατὰ μὲν τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν εὐρέθη ιστάμενον ἐπὶ τῆς βάσεώς του τὸ άγγεῖον ὑπ' άρ. 219, τὸ στόμιον τοῦ ὁποίου έκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ σκύφου ὑπ' άρ. 220. Κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν εὐρέθη ὁ κανθαρόσχημος σκύφος ὑπ' άρ. 221, ἐνῶ πρὸς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν ἡ μεγάλη πυξὶς ὑπ' άρ. 222. Ἐντὸς τοῦ άγγείου ὑπ' άρ. 219 εὐρέθησαν μετὰ χωμάτων θρύμματα πυρακτωμένων ὀστέων παιδίου καὶ ὀλίγη τέφρα. Προφανῶς τὸ άγγεῖον ἐκεῖνο ἦτο τεφροδόχος καὶ ἡ περιοχὴ τῆς πυρᾶς έχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν παιδίου.

Γζ - άρ. 219 Εὐρύστομος πρόχους (πίν. 259β).

Υψος 0.29 μ., διάμετρος στομίου 0.127 μ., διάμετρος βάσεως 0.096 μ., περίμετρος 0.585 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.103 μ., ὕψος λαβῆς 0.205 μ., άνοιγμα λαβῆς 0.04 μ.

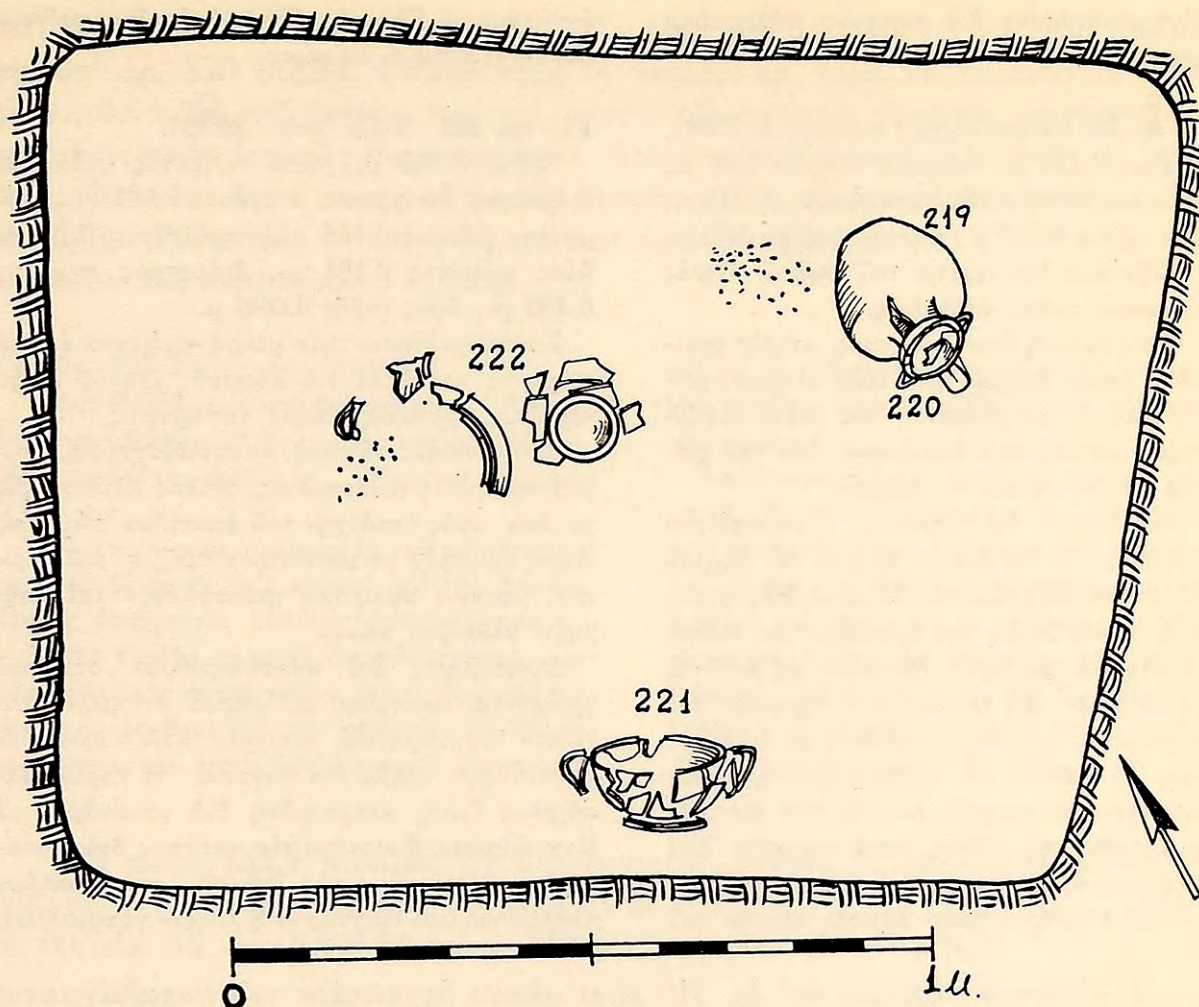
Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ λαιμοῦ συμπληρωθέντα. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις επίπεδος, κορμός σφαιρικός επιμήκης, λαιμός ευρύς καὶ ὕψηλός, στόμιον ευρύ, χεῖλος έκτρεπόμενον έλαφρῶς άπεστρογγυλεμένον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος έκφυομένη άπό τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψομένη αὐτοῦ καταλήγει εἰς τόν κορμόν. Ὅριζοντία ταινία συνδέει τὴν λαβὴν με τόν λαιμόν.

Διακόσμησις δι' έρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ δλόβαφον. Ἡ κυρία ζώνη τοῦ κορμοῦ πληροῦται ὑπὸ κατακορύφων στολιδώσεων (καθ' ὁμάδας) καὶ περιορίζεται ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐκατέρωθεν αὐτῆς, ἄνω καὶ κάτω, δύο ταινίαι με σειρὰς στιγμῶν μετὰξὺ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὧμον έδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται δι' άντικορύφων τριγώνων πληρουμένων ὑπὸ δικτυωτοῦ, περιορίζεται ὑπὸ δακτυλίων καὶ διακόπτεται ὑπὸ ἑξ κατακορύφων γραμμῶν έκατέρωθεν τῶν λαβῶν. Τὸ μεσαῖον διάκενον τῶν γραμμῶν πληροῦται διὰ λοξῶν γραμμιδίων. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ σειρὰ στιγμῶν περιοριζομένη ὑπὸ δακτυλίων, διακόπτεται ὑπὸ τῶν κατακορύφων γραμμῶν έκατέρωθεν τῶν λαβῶν. Ἡ έδαφόχρους ζώνη τοῦ λαι-

Σχέδιον 27. Κάτοψις τῆς ἐκτάσεως τῆς πυρᾶς Γζ (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

μοῦ κοσμεῖται διὰ φυλλοειδῶν στοιχείων πληρουμένων ὑπὸ δικτυωτοῦ· μεταξύ αὐτῶν κατακόρυφα γωνιώδη γραμμίδια. Ἡ ζώνη αὕτη πλαισιούται ὑπὸ κατακορύφων γραμμῶν καὶ δικτυωτοῦ. Ὑπὸ τὸ χεῖλος ταινία μὲ σειρὰν στιγμῶν περιοριζομένη ὑπὸ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ χείλους σειρὰ κατακορύφων γραμμιδίων. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται διὰ δύο γραμμῶν χιαστὶ τεμνομένων καὶ τριῶν φύλλων, εἰς δὲ τὸ ἀνώτατον τμήμα της φέρει ὀριζοντίας γραμμάς. Ἡ διακόσμησις αὕτη περιορίζεται ὑπὸ δύο κατακορύφων γραμμῶν. Παρατηρήσεις σχετικὰς πρὸς τὴν διακόσμησιν ὁμοίων παραδειγμάτων εὐρίσκομεν εἰς YOUNG, σ. 102 - 103.

Γζ - ἀρ. 220 Δίωτος σκύφος (πίν. 259β).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου 0.121 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.38 μ., μήκος λαβῶν 0.052 μ.

Συνεπληρώθησαν περὶ τὰ δέκα μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ ἡ μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη μικρά, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς εὐρὺ στόμιον, χεῖλος κατακόρυφον καὶ ὀξύ, δύο κυλινδρικοὶ ὀρίζονται λαβαὶ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια, ἡ λαβὴ καὶ τὸ περὶ τὴν βάσιν τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη διαιρεῖται διὰ κατακορύφων γραμμῶν εἰς μετόπας, αἱ ὁποῖαι κοσμοῦνται διὰ διπλοῦ μαιάνδρου μὲ διαγράμμισιν, καὶ περιορίζεται ὑπὸ δακτυλίων. Ὑπὸ τὸ χεῖλος

ζώνη κοσμουμένη διὰ συνεχούς τεθλασμένης γραμμῆς.

Γζ - ἀρ. 221 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 259β).

Ύψος 0.124 μ., διάμετρος στομίου 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.082 μ., περίμετρος 0.615 μ., ὕψος λαβῶν 0.085 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.03 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εἰσέχων πρὸς εὐρὺ στόμιον, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρέπόμενος, δύο λαβαὶ ταινιόσχημοι κατακόρυφοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ καστανερύθρου χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη, περιοριζομένη ὑπὸ δακτυλίων καὶ διακοπτομένη ὑπὸ τῶν λαβῶν, διαιρεῖται εἰς μετόπας πλαισιουμένας ὑπὸ κατακορύφων γραμμῶν καὶ κοσμουμένας διὰ διπλοῦ μαιάνδρου μὲ διαγράμμισιν. Τὸ διάκενον τῶν κατακορύφων γραμμῶν καλύπτεται ὑπὸ στιγμῶν. Μεταξὺ τῶν δακτυλίων, κάτωθεν τοῦ χείλους, σειρὰ στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ χείλους ὁμάδες γραμμιδίων. Παρόμοιον σκύφον μὲ εὐρυτέραν βάσιν ἔχομεν καὶ ἐκ τοῦ

ἐγχυτρισμοῦ Γ13 (ἀρ. 155), ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι εἶναι κατὰ τι νεώτερος.

Γζ - ἀρ. 222 Πυξίς (πίν. 259β).

Ύψος 0.143 μ., μετὰ πώματος 0.247 μ., διάμετρος ἀνοίγματος στομίου 0.161 μ., διάμετρος βάσεως 0.158 μ., περίμετρος 0.77 μ., ὕψος πώματος 0.104 μ., διάμετρος πώματος 0.182 μ., ὕψος λαβῆς 0.096 μ.

Συνεπληρώθησαν τρία μικρὰ τμήματα ἐκ τοῦ πώματος καὶ ἑπτὰ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἐπιπέδου πώματος. Λαβὴ τριμερὴς μὲ κατώτερον τμήμα κυλινδρικό, μεσαῖον σφαιρικό, πεπιεσμένον καὶ ἀπόληξιν κολούρου κώνου.

Διακόσμησις διὰ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Δακτύλιοι καὶ σειραὶ στιγμῶν ἀποτελοῦν διακοσμητικὰ στοιχεῖα καλύπτοντα τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ ἀγγείου. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη, κοσμουμένη διὰ μαιάνδρου μὲ διαγράμμισιν, διαιρεῖται εἰς μετόπας διὰ κατακορύφων ταινιῶν, τὰ διάκενα τῶν ὁποίων πληροῦνται ὑπὸ δικτυωτοῦ ἢ λοξῶν γραμμιδίων.

Ἡ εὐρύστομος πρόχους ὑπ' ἀρ. 219 εἶναι κάπως ἀρχαιότερα τοῦ παραδείγματος τοῦ τάφου XXV 2 τῆς Ἀγορᾶς, τὸ ὁποῖον ἐτέθη πρὸς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 101 καὶ 103 καὶ εἰκ. 72, ἀρ. XXV2. "Ορα καὶ ΣΚΙΑΝ, ΑΕ 1898, πίν. 4, ἀρ. 1 καὶ 6). Ἐπίσης καὶ ὁ κανθαρόσχημος σκύφος ὑπ' ἀρ. 221 φαίνεται ὅτι εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ δείγματος τοῦ τάφου XX 4 τῆς Ἀγορᾶς (YOUNG, σ. 95 καὶ εἰκ. 67 τῆς σ. 96) καὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 258 τοῦ Κεραμικοῦ (Kerameikos V, 1, σ. 257, πίν. 85, ἀρ. 258), ὁ ὁποῖος ὑπὸ τοῦ COLDSTREAM (πίν. 4d) ἐτέθη εἰς τὴν μεσογεωμετρικὴν II περίοδον. Ἡ πεπλατυσμένη βάσις καὶ αἱ ἀναλογίαι τοῦ διώτου σκύφου ὑπ' ἀρ. 220 ὑποδεικνύουν χρόνους ἀρχαιότερους τοῦ ἐκ τοῦ τάφου XVII 2 δείγματος τῆς Ἀγορᾶς, νεωτέρους ὅμως τῆς κατασκευῆς τοῦ σκύφου τοῦ Κεραμικοῦ ὑπ' ἀρ. 2141 (Kerameikos V, 1, σ. 237, πίν. 92). Καὶ ὁ μὲν σκύφος τῆς Ἀγορᾶς ἐχρονολογήθη πρὸς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, καὶ σ. 78), ὁ δὲ τοῦ Κεραμικοῦ ἐτέθη ὑπὸ τοῦ COLDSTREAM (πίν. 3k) εἰς τὴν μεσογεωμετρικὴν I περίοδον. Κατὰ ταῦτα τὰ ἐκ τῆς πυρᾶς Γζ ἀγγεῖα θέτουν αὐτὴν εἰς τὰ μέσα τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος.

Πυραὶ Γη (= Γ37) καὶ Γθ (= Γ38)
(πίν. Γ καὶ 260α).

Ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς πυρᾶς Γζ εὐρέθησαν δύο ἀκόμη πυ-

ραί. Ἐκ τούτων ἡ πρὸς Δυσμάς, πυρὰ Γη, πλὴν τῶν μελανῶν της χωμάτων ἀπέδωσε τὴν ὑπ' ἀρ. 223 πυξίδα, ἡ ἑτέρα πρὸς τὰ νοτιοδυτικά, πυρὰ Γθ, παρουσίασεν ἐνδιαφέρον, διότι ἐπὶ τοῦ δαπέδου της καὶ μεταξύ τῶν μελανῶν χωμάτων της εὑρέθη σωρεία ὀστράκων ἰσχυρῶς πυρακτωμένων. Πολλὰ τούτων ἀνῆκον εἰς πινάκια καὶ ληκύθους. Φαίνεται ὅτι ὁ σωρὸς αὐτὸς τῶν ὀστράκων εἶχε προγενεστέρως εὑρεθῇ καὶ διαταραχθῇ. Τοῦτο δέ, ὡς καὶ ἡ ἰσχυρά των πυράκτωσις, κατέστησαν ἀδύνατον τὴν συγκόλλησιν καὶ συμπλήρωσιν ἀγγείων.

Γη - ἀρ. 223 Πυξίς (πίν. 260β).

Ύψος 0.082 μ., μετὰ τοῦ πώματος 0.163 μ., διάμετρος βάσεως 0.117 μ., περίμετρος 0.548 μ., ὕψος πώματος 0.081 μ., διάμετρος πώματος 0.141 μ.

Ἐλλείπουν τρία τμήματα ἐκ τοῦ πώματος καὶ περὶ τὰ δέκα ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα ταπεινὴ δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, χεῖλος ἐλαφρῶς κλινὸν πρὸς τὰ ἔσω διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἐπικλινούσ πώματος, λαβὴ ὑψηλὴ κωνικὴ τέσσαρες ὀ-

παὶ εἰς τὸ πῶμα καὶ ἕτεραι τέσσαρες ἀντιστοίχως τεθεῖσαι εἰς τὴν πυξίδα διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ πώματος.

Διακόσμησις διὰ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Πλατεῖα ὀλόβαφος ταινία καλύπτει τὸ περὶ τὴν βάσιν τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ὁποῖου καλύπτεται ὑπὸ συστήματος δακτυλίων καὶ τριῶν σειρῶν στιγμῶν. Τὸ πῶμα κοσμεῖται ἐπίσης διὰ δακτυλίων καὶ ταινιῶν. Ὅμοίως ἡ λαβὴ καλύπτεται ὑπὸ ἐπαλλήλων δακτυλίων. Παρομοίου σχήματος καὶ διακοσμῆσεως εἶναι καὶ ἡ πυξίς Γ18 - 190.

Ἡ πυξίς καὶ ἡ πυρὰ, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρέθη, ἀνήκουν εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἡ πυξίς εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τοῦ τάφου XVII τῆς Ἀγορᾶς (YOUNG, σ. 80, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 11 καὶ σ. 78 διὰ τὴν χρονολογίαν τοῦ τάφου).

Τάφος Γ39

Ἐγχυτρισμός (πίν. Γ καὶ 261α).

Ὁ ἐγχυτρισμός, ἀποκαλυφθεὶς παρὰ τὴν διαχωριστικὴν γραμμὴν τῶν τομέων Γ καὶ Δ, δὲν ἀπέδωκεν ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα, διότι εὑρέθη πλήρης χόματος, περιέχοντος ἐλάχιστα θρυμματισμένα ὀστάρια. Οὐδὲν κτέρισμα εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς τὸν πίθον, τοῦ ὁποῖου τὸ στόμιον ἐκλείετο, ὡς συνήθως, δι' ἐπιπέδου λίθου. Ὁ πίθος παρουσιάζει ὁμοιότητος πρὸς τὸν ὑπ' ἀρ. 132 τοῦ τάφου Γ11 καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι σύγχρονοι μεταξύ των.

Πυρὰ Γ1 (= Γ40) καὶ ἐγχυτρισμός Γ40α

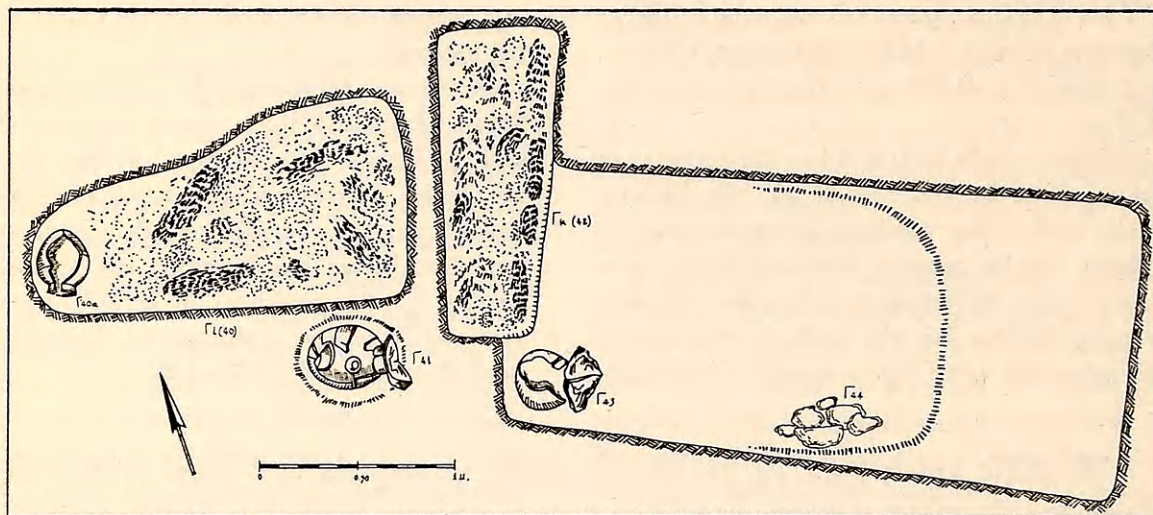
(πίν. Γ καὶ 261β, σχέδιον 28).

Περὶ τὸ μέτρον πρὸς Νότον τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ39 εὑρέθησαν λείψανα πυρᾶς κατεχούσης τετράπλευρον σχεδὸν χῶρον, μεγίστου μήκους 1.80 μ. καὶ πλάτους κατὰ μὲν τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν 1.80 μ. κατὰ δὲ τὴν δυτικὴν 0.55 μ. Τὰ καμένα χόματα τῆς πυρᾶς εὑρέθησαν τεταραγμένα, εἰς αὐτὰ δὲ προφανῶς ἀνῆκεν ἡ ὑπ' ἀρ. 224 λήκυθος, ἡ εὑρεθεῖσα 0.15 μ. βορείως τῆς πυρᾶς καὶ ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Μικρὰ

τεμάχια ὁστῶν παιδὸς πυρακτωμένα εὐρέθησαν διάσπαρτα εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς πυρᾶς.

Εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς ἐκτάσεως τῆς πυρᾶς καὶ κάτωθεν τοῦ δαπέδου τῆς ἀπεκαλύφθη πίθος, τεθειμένος εἰς τὴν πλευρὰν του, ὁ ὁποῖος περιεῖχεν ὀλίγα ὁστᾶ παιδός (πίν. 261β καὶ σχέδιον 28). Προφανῶς ἔχομεν καὶ ἐδῶ ἐγγυτρισμόν (Γ40α), διότι τὰ ὁστᾶ δὲν παρουσιάζουν ἔχνη πυρακτώσεως. Τὸ στόμιον τοῦ πίθου, ἐστραμμένον πρὸς Νότον, ἐκλείετο διὰ πλακός. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν πίθον. Ὁ ἐγγυτρισμός (Γ40α) βεβαίως εἶναι ἀρχαιότερος τῆς πυρᾶς. Ὁ ὑπὲρ αὐτὸν χῶρος κατὰ τύχην ἐξελέγη διὰ καῦσιν νεκροῦ εἰς χρόνους ὑποδεικνυομένους ἐκ τῆς ληκύθου ὑπ' ἀρ. 224.

Σχέδιον 28. Κάτοψις τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Γ1 καὶ Γ1, τῶν ἐγγυτρισμῶν Γ40α, Γ41 καὶ Γ43 ὡς καὶ τοῦ σωροῦ λίθων Γ44 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Γ1 - ἀρ. 224 Ἀνθεωτὴ λήκυθος (πίν. 263β).

Ύψος 0.136 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.135 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω πρὸς κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὕψηλός, στόμιον χοανοειδές. Κατακόρυφος λαβὴται-

νιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ ἑδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως μεταξὺ τεσσάρων φυλλοειδῶν γραμμῶν. Λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἄνωθεν τοῦ ὁποῖου σειρὰ γραμμιδίων.

Δείγματα ληκύθων, παρόμοια πρὸς τὴν λήκυθον ὑπ' ἀρ. 224, εἶναι γνωστὰ ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς Κορίνθου προερχόμενα ἀπὸ τάφους χρονολογούμενους ἀπὸ τοῦ 495-470 π.Χ. (Corinth XIII, πίν. 37, ἀρ. 5, ἐκ τοῦ τάφου 282 καὶ σ. 224, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. καὶ Hesperia 37, 1968, πίν. 103, ἀρ. 19 καὶ σ. 354 καὶ 355 ἐκ τοῦ τάφου C, 495-485 π.Χ.). Καὶ ἡ πυρὰ Γ1, εἰς τὴν ὁποίαν πιθανῶς ἀνῆκεν ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 224, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ α' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἥτοι περὶ τὸ 475 π.Χ.

Ὁ ἐγγυτρισμός Γ40α βεβαίως ἀνήκει εἰς χρόνους ἀρχαιοτέρους, ἴσως δὲ εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ὁ ἐγγυτρισμός Γ41 ὁ εὐρεθεὶς παρὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς πυρᾶς καὶ εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον (πίν. 261β).

Τάφος Γ41

Ἐγγυτρισμός (πίν. Γ καὶ 261β, σχέδιον 28).

Κατὰ τὸ νότιον ἄκρον τῆς πυρᾶς Γ1 καὶ παρὰ τὴν ἀνατολικήν της πλευράν, σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθησαν τμήματα τοῦ ἐγγυτρισμοῦ Γ41. Μικρὸν μόνον μέρος τοῦ πίθου, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὸν ἐγγυτρισμὸν τοῦτον, διεσώθη, ἐντὸς δ' αὐτοῦ εὐρέθησαν βαθυὲς δίωτος σκύφος καὶ μικρὰ τεμάχια ὀστέων παιδός, τὰ ὁποῖα δὲν φέρουν ἴχνη πυρακτώσεως.

Γ41 - ἀρ. 225 Δίωτος σκύφος (πίν. 262α).

Ύψος 0.052 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.095 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.022×0.013 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, χεῖ-

λος μὲ περιχέλωμα, δύο λαβαὶ μικραὶ κυλινδρικοὶ καὶ ὀριζόντιοι, εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος, πλην τριῶν ἐξηρημένων ταινιῶν, μίαν περὶ τὴν βάσιν, δευτέραν περὶ τὸν κορμὸν εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν καὶ τρίτην ἐπὶ τοῦ χείλους. Τὸ ἄνω τμήμα τῶν λαβῶν καλύπτεται διὰ χρώματος.

Παρόμοιον σκύφον ἔχομεν ἀπὸ τὴν Ἀγοράν, ἀναγόμενον εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 17, ἀρ. 367 καὶ σ. 261, 575 - 550 π.Χ.). Εἰς τὸ τέταρτον τοῦτο δύναται νὰ χρονολογηθῇ καὶ ὁ ἐγγυτρισμός.

Πυρὰ Γκ (=Γ42)

(πίν. Γ καὶ σχέδιον 28).

Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ χώρου τῆς πυρᾶς Γ1 εὐρέθησαν τὰ λείψανα καὶ ἑτέρας πυρᾶς, σχεδὸν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Τὰ καμένα μελανὰ της χρώματα, ἐκτεινόμενα εἰς τετράπλευρον χώρον μήκους 1.10 μ., προφανῶς εἶχον διαταραχθῇ ἐπανειλημμένως, οὐδὲν δὲ τῶν ἐν αὐτῇ ἀρχικῶς τεθέντων λειψάνων διεσώθη.

Ταφὴ Γ43

(πίν. Γ καὶ 262β, σχέδιον 28).

Κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τῆς πυρᾶς Γκ καὶ περὶ τὰ 0.40 μ. κάτωθεν τοῦ δαπέδου της εὐρέθη κυκλικὸν ὄρυγμα, μεγίστης διαμέτρου 0.30 μ., εἰς τὸ δάπεδον καὶ τὴν ἐπίχωσιν τοῦ ὁποῖου εὐρέθησαν μικρὰ ὀστάρια, μὴ φέροντα ἴχνη πυρακτώσεως, καὶ τρία ἀγγεῖα (πίν. 262β). Τὸ ἄνοιγμα τοῦ ὀρύγματος ἐκλείετο δι' ἐπιπέδων λίθων καὶ τεμαχίων πίθου. Προφανῶς πρόκειται περὶ παιδικῆς ταφῆς. Τμήματα πίθου δὲν εὐρέ-

θησαν εἰς τὸ ὄρυγμα, φαίνεται δ' ὅτι τὸ μικρὸν παιδίον καὶ τὰ κτερίσματά του ἀπετέθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ ὄρύγματος, τοῦ ὁποίου τὸ στόμιον μόνον ἐκαλύφθη διὰ τεμαχίων πίθου. Ἡ ταφή ἀνάγεται εἰς γεωμετρικοὺς χρόνους.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν εὐρέθησαν δύο πυραὶ πλησίον ἀλλήλων, ὑπὸ τὸ δάπεδον τῶν ὁποίων ἀπεκαλύφθησαν οἱ ἐγχυτρισμοὶ Γ40α, Γ41 καὶ Γ43, οἱ ὅποιοι προφανῶς ἀνήκουν εἰς τοὺς αὐτοὺς περίπου ὑστερογεωμετρικοὺς χρόνους. Δυστυχῶς, οὐδὲν χαρακτηριστικὸν κτερίσμα διεσώθη εἰς τὰ ὑπολείμματα τῶν πυρῶν, τὸ ὅποιον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποδείξῃ τὸ σύγχρονον τῶν πυρῶν καὶ τὴν χρονολογικὴν σχέσιν των πρὸς τοὺς ἐγχυτρισμούς. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι αἱ πυραὶ εἶναι τὰ κατάλοιπα καύσεων, τὰ ὁστῆνα ὑπολείμματα τῶν ὁποίων ἐτέθησαν εἰς τοὺς πίθους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐχρησίμευον ὡς τεφροδόχοι, διότι τὰ διασωθέντα εἰς τοὺς πίθους ὁστάρια δὲν φέρουν ἴχνη πυρακτώσεως. Εἶναι ἴσως προτιμότερον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐγχυτρισμοὶ καὶ καύσεις ἀνήκουν εἰς διαφόρους χρόνους καὶ ὅτι εἰς μεταγενεστέρους τῶν ἐγχυτρισμῶν χρόνους κατὰ τύχην ὁ χώρος των ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκρῶν. Διὰ τοῦτο τὰ κατάλοιπα τῶν πυρῶν εὐρέθησαν εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον τῶν ἐγχυτρισμῶν.

Γ43 - ἀρ. 226 Φιάλη δίωτος (πίν. 263β).

Ὑψος 0.039 μ., διάμετρος στομίου 0.143 μ., διάμετρος βάσεως 0.071 μ., περίμετρος 0.435 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.022 μ., μῆκος λαβῶν 0.055 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ ἓν ἐκ τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένος καὶ εὐρὺ στόμιον. Δύο μικραὶ λαβαὶ ὀριζόντιαι ταινιόσχημοι ἐτέθησαν κάτωθεν τοῦ χείλους.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ ἄγγείου καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη, διακοπτομένη ὑπὸ τῶν λαβῶν, κοσμεῖται διὰ κατακορύφων στολιδώσεων μεταξὺ δακτυλίων. Ἐσωτερικῶς ὑπὸ τὸ χεῖλος δακτύλιος. Αἱ λαβαὶ κοσμοῦνται διὰ στολιδώσεων μεταξὺ δύο γραμμῶν.

Γ43 - ἀρ. 227 Οἰνοχόη (πίν. 263α).

Ὑψος 0.099 μ., διάμετρος στομίου 0.046 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.245 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ., ὕψος λαβῆς 0.064 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορ-

μὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς ἀπολήγων εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ μελανοκαστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Εἰς τὸν κορμόν ἐδαφόχρους ζώνη με τριπλῆν σειρὰν ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένη ὑπὸ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἑτέρα ζώνη ὀριζομένη ὑπὸ δακτυλίων καὶ κοσμουμένη δι' ἀντικορύφων τριγώνων πληρουμένων διὰ δικτυωτοῦ. Εἰς τὸν λαιμόν σειρὰ στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ὑπὸ τὸ χεῖλος ὀλόβαφος ταινία. Ἐπὶ τοῦ χείλους σειρὰ στιγμῶν. Ἡ λαβὴ κατὰ τὸ μῆκος της φέρει δύο κατακορύφους γραμμάς.

Γ43 - ἀρ. 228 Κύαθος μόνωτος (πίν. 263β).

Ὑψος 0.053 μ., διάμετρος στομίου 0.073 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.235 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ., πλάτος λαβῆς 0.009 μ.

Ἀκεραῖος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνική, κορμὸς ἡμισφαιρικὸς, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Τὸ ἄγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἡ οἰνοχόη καὶ ἡ φιάλη φαίνεται ὅτι ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (ὅρα YOUNG, συγγενῆς οἰνοχόη σ. 31, εἰκ. 18, ἀρ. VI 4, ἐκ τοῦ τάφου VI, χρονολογηθέντος εἰς τὸ α' τέταρτον τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, σ. 29. Δίπυλον, AM XVIII, 1893, σ. 117 καὶ πίν. VIII 2 καὶ 5 καὶ 8. Διὰ τὴν διακόσμησιν τῶν στολιδωτῶν γραμμῶν YOUNG, σ. 99, εἰκ. 69). Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμὸς ἀνήκει εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος.

Σωρὸς λίθων Γ44

(πίν. 264α, σχέδιον 28).

Ἐν περίπου μέτρον πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ43 ἀπεκαλύφθη σωρὸς λίθων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὗρέθη ὁ ἀρύβαλλος ὑπ' ἀρ. 229. Εἰς τὸν σωρὸν τοῦτον διδομεν τὸν ἀριθμὸν 44 μολονότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὀρισθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ταφῆς.

Γ44 - ἀρ. 229 Ἀρύβαλλος σφαιρικός (πίν. 264β).

Ὑψος 0.062 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.20 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.012 μ., ὕψος λαβῆς 0.02 μ.

Ἐλλείπουν τὰ δύο τρίτα τοῦ χείλους καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαι-

μὸς ὑποτυπώδης καταλήγων εἰς πλατὺ χεῖλος. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Λίαν δυσδιάκριτος διάκοσμος διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Προφανῶς εἰς τὴν κυρίαν ὄψιν περιλαμβάνει τὸ λεγόμενον «quatrefoil design», τετράφυλλον στοιχεῖον.

Πρῶτον ἥμισυ τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος (ὅρα Olynthus V, πίν. 44, ἀρ. 3 καὶ σ. 64, α' ἥμισυ 6ου π.Χ. αἰῶνος. PAYNE, Necrocorinthia, σ. 320, εἰκ. 161, ἀρ. 1263).

Πυρὰ Γλ (=Γ45)

(πίν. Γ καὶ 264γ).

Κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τομέως Γ καὶ 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη τετράπλευρος χῶρος πυρᾶς, μέσου μήκους 1 μ. καὶ μέσου πλάτους 0.75 μ. Τὰ μελανὰ καμένα χρώματα τῆς πυρᾶς εὗρέθησαν τεταραγμένα, περιελάμβανον δὲ ἀπηνθρακωμένα ξυλάρια καὶ πυρακτωμένα θρύμματα ὁστῶν παιδίου, ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 230 ληκύθιον.

Γλ - ἀρ. 230 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 264δ).

Ὑψος 0.083 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.14 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.041 μ., ὕψος λαβῆς 0.025 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐπι-

μήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς εὐρὺ καλυκόσχημον στόμιον. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ μελανοῦ χρώματος, διὰ τοῦ ὁποίου καλύπτεται ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου πλὴν ἐδαφοχρόου ταινίας κοσμουμένης δι' ἀνθεμίου ἐντὸς τόξου.

Τὸ ληκύθιον, ἀνῆκον εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος, χρονολογεῖ τὴν πυράν (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 19, εἰκ. 31 καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ «ἀνθεμίων», ὡς καὶ Olynthus XIII, πίν. 106 καὶ σ. 154 - 156 ὅπου καὶ βιβλιογραφία).

Ταφὴ Γ46

(πίν. Γ καὶ 265).

Πρὸς Ἀνατολὰς τῆς πυρᾶς Γλ εὐρέθη, περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, χῶρος καλυπτόμενος ὑπὸ λίθων. Ἡ ἐξαγωγή μερικῶν ἐξ αὐτῶν ἀπεκάλυψε μικρὸν τετράπλευρον ὄρυγμα, μέσου μήκους 0.88 μ. καὶ πλάτους 0.50 μ., τὰ ἄκρα τοῦ ὁποίου ὠρίζοντο διὰ σειρᾶς λίθων καὶ ἡ στενὴ ἀνατολική του πλευρὰ διὰ κατακορύφου πλακὸς (πίν. 265α). Τὸ ἀνοιγμὰ του ἐκαλύπτετο διὰ μικρῶν πλακῶν. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρύγματος καὶ ἐπὶ τεμαχίου πίθου εὐρέθησαν θρύμματα ὀστῶν παιδίου καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 231 ἀγγεῖον. Προφανῶς ἔχομεν ἐδῶ παιδικὴν ταφὴν ἐντὸς ὀρύγματος, παρουσιάζουσιν παράλληλον πρὸς τὴν παιδικὴν ἐπίσης ταφὴν Γ43.

Γ46 - ἀρ. 231 Ἀρυβαλλοειδῆς οἶνοχόη (πίν. 264β).

Ύψος 0.072 μ., διάμετρος στομίου 0.022 μ., περίμετρος 0.185 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.023 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπός, λίαν ἀκάθαρτος εὐκόλως ἀπο-

τριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς βραχύς, ἀπολήγων εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον. Κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον. Ἀκόσμητος.

Εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ λόφου τῆς Ἐλευσίνος ὁ ΣΚΙΑΣ ἀνεῦρεν εὐτελῆ ἀγγεῖα τοῦ τύπου τούτου («σφαιροειδεῖς ἀρυβάλλους ἐξ ὑπολεύκου πηλοῦ», ΑΕ 1898, σ. 101 - 102, εἰκ. 25) ἀνήκοντα εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 700 π.Χ. χρόνους. Παρόμοια ἀγγεῖα, ἐξ ὑποκιτρίνου πηλοῦ εὐρέθησαν εἰς τὴν Ἀγορὰν εἰς τὸν τάφον XXV, τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, σ. 101 - 102, εἰκ. 72, ἀρ. XXV 4) καὶ εἰς τὸν τάφον XVII, τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος (YOUNG, εἰκ. 54, ἀρ. XVII 22, σ. 79 καὶ 86).

Κατὰ ταῦτα ὁ ἐγχυτρισμὸς Γ46, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ ἀρυβαλλοειδῆς οἶνοχόη ὑπ' ἀρ. 231, χρονολογεῖται περὶ τὸ 720 - 710 π.Χ.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Δ

(πίν. Δ)¹.

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Ο τομεὺς οὗτος ἀνασκαφείς κατὰ τὸ 1955² δὲν περιελάμβανε τόσας πολλὰς ταφάς, ὡς ὁ τομεὺς Γ, ἰδίᾳ δὲ αἱ πυραὶ ἦσαν σχετικῶς ὀλίγαι. Ἀπέδωσεν ὅμως ἄρκετὰ σπουδαῖα στοιχεῖα. Οἱ προϊστορικοὶ τάφοι (πίν. 22α) φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦν ὁμάδα, κειμένην εἰς ἀπόστασιν τῶν ἄλλων ΜΕ τάφων τοῦ νεκροταφείου.

Τάφος Δπ1

(πίν. Δ καὶ σχέδιον 29).

Τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ τάφου τούτου εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ καὶ τὸ περιεχόμενον του, ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐπίχωσις, εἶχε διαταραχθῇ. Ὁ τάφος ἦτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κτιστὸς καὶ μόνον ἡ διασωθεῖσα δυτικὴ του πλευρὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ μίαν πλάκα. Ἀνωθεν τοῦ δαπέδου του, τοῦ σχηματισθέντος ἀπὸ πεπιεσμένον χῶμα, εὐρέθησαν διεσπαρμένα ὀστᾶ, ὡς καὶ τμῆμα κάτω σιαγόνος. Πρὸς τούτοις τὸ ὑπ' ἀρ. 232 ἄγγειον.

Δπ1 - ἀρ. 232 Εὐρύστομος προχοῖσκη (πίν. 21γ).

Ύψος 0.065 μ., διάμετρος στομίου 0.054 - 0.059 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.232 μ., ὕψος λαβῆς 0.054 μ.

Τὸ ἄγγειον εὐρέθη εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Ἐλλείπουν τρία μεγάλα τεμάχια ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ ἓν ἐκ τῆς λαβῆς. Πηλὸς

μελανότεφος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐπιμήκης, στόμιον εὐρύ, ὅξυ χεῖλος ἐκτρεπόμενον, λαβὴ ταινιόσχημος κατακόρυφος ἐκφυομένη ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος.

Ἡ προχοῖσκη ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ Ι περιόδου. Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ΥΕ Ι περιόδου ἀνήκει καὶ ὁ τάφος Δπ1.

Τάφος Δπ2

(πίν. Δ, 23 καὶ 24α, σχέδιον 30).

Διαστάσεις : μῆκος μέσον 0.98 μ., πλάτος μέσον 0.80 μ., βάθος 0.55 μ.

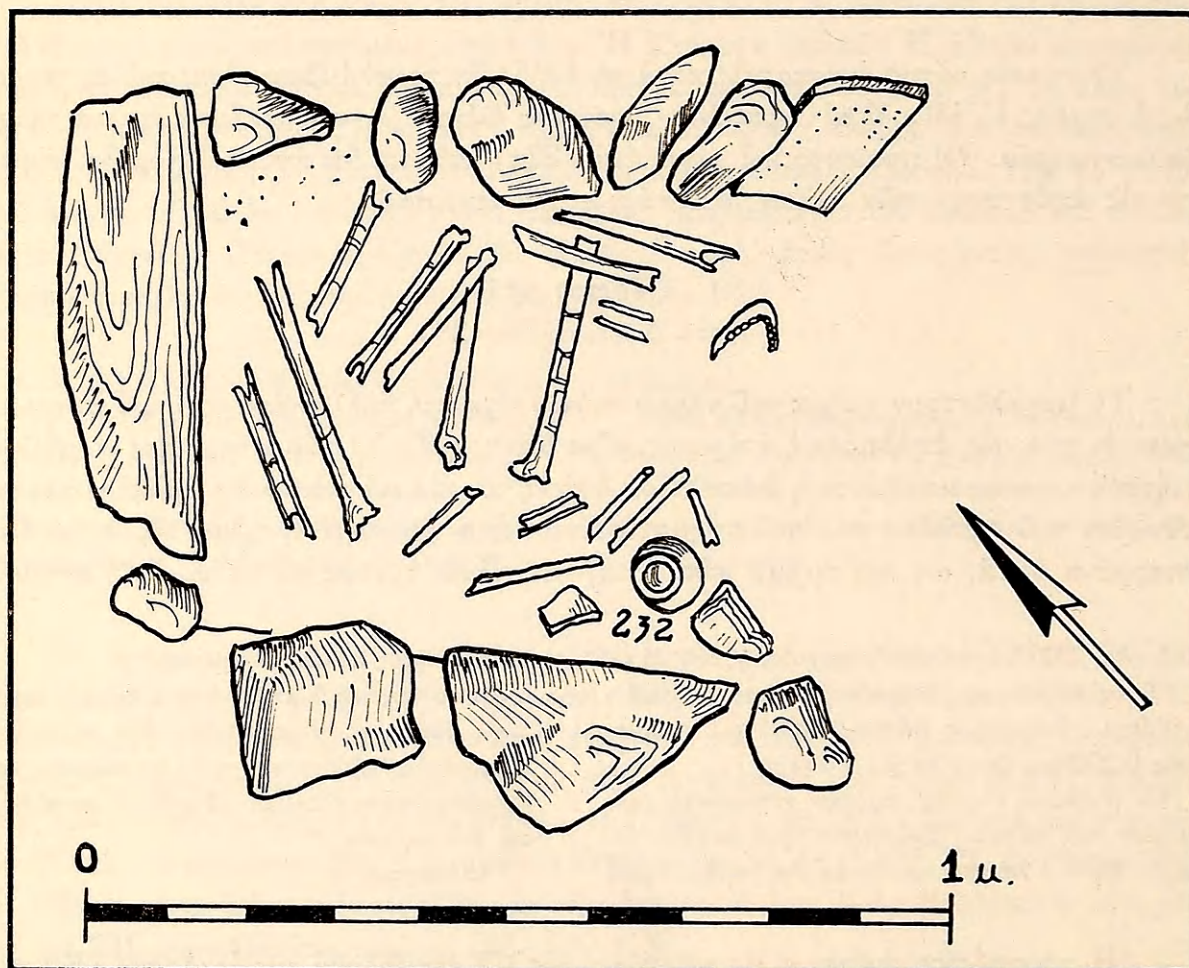
Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Μουτσοπούλου.

2. ΠΑΕ 1955, σ. 67 - 69 καὶ σ. 71 - 72.

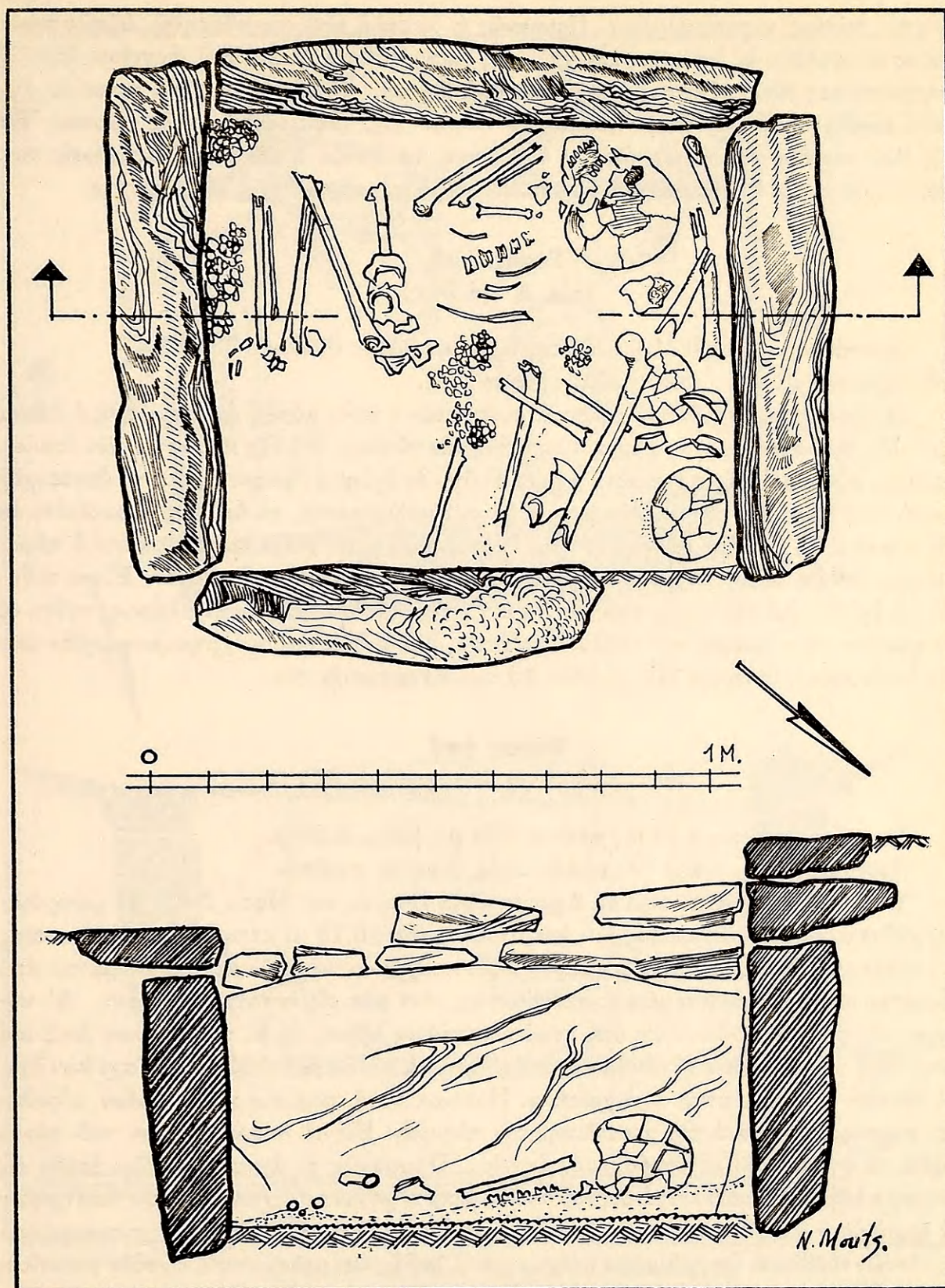
Περὶ τὸ μέτρον βορείως τοῦ Δπ1 εὐρέθη ὁ τάφος Δπ2. Ἐπίχωσις 0.35 μ. ἐκάλυπτε τὸ κάλυμμά του, τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἐκ δύο ἀνίσων πρὸς ἀλλήλας πλακῶν καὶ ἄλλων μικροτέρων. Εἶναι κιβωτιόσχημος καὶ κατεσκευάσθη ἐκ κατακορύφων πλακῶν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων εἶχον ἐπιτεθῆ δύο σειραὶ ἐξ ἐπαλλήλων ἐπιπέδων λίθων (πίν. 23 καὶ σχέδιον 30). Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Ἡ ἐπίχωσις τοῦ τάφου ἀπετελεῖτο ἀπὸ λεπτὸν καθαρὸν ἀμμῶδες χῶμα, τὸ ὁποῖον προφανῶς εἰσέδυσεν εἰς τὸν τάφον μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν διὰ τῶν ρωγμῶν τοῦ καλύμματος.

Σχέδιον 29. Τάφος Δπ1. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Ὁ τάφος περιεῖχε τρεῖς ταφάς : δύο προγενεστέρας, τὰ ὑπολείμματα τῶν ὁποίων εἶχον συσσωρευθῆ εἰς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, καὶ μιᾶς τελευταίας πρὸ τῆς νοτίας του πλευρᾶς (πίν. 23 καὶ σχέδιον 30). Ὁ τελευταίως ἐνταφιασθεὶς νεκρὸς ἐτέθη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του πλευρᾶς, εἰς στάσιν ἰσχυρῶς συνεσταλμένην. Ἡ δεξιὰ του χεῖρ, καμπτομένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὴν δεξιάν παρειάν, ἐνῶ ἡ ἀριστερά, καμπτομένη ἐπίσης κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὸν δεξιὸν ὤμον. Κάτωθεν τοῦ κρανίου καὶ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τοιχώματος τοῦ τάφου εὐρέθη μικρὸν ἀγγεῖον ἐκ πηλοῦ

Σχέδιον 30. Τάφος Δπ2. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

άοππου, τελείως κατεστραμμένον. Προφανώς ἡ κεφαλὴ εἶχε τοποθετηθῇ ὑψηλότερον, ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐκ χώματος καὶ χαλίκων, κατωλίσθησε δὲ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου, ὅταν οἱ συγκρατοῦντες αὐτὴν τένοντες καὶ σάρκες διελύθησαν. Τεμάχιον τεφροῦ μινυείου ἀγγείου εὐρέθη μεταξύ τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας. Ἐκ τῆς ὅλης κατασκευῆς καὶ τῶν ὀλίγων ὀστράκων, τὰ ὅποια ἀπέδωσεν ἡ ἐπίχωσίς του, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ τάφος ἀνήκει εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Δπ3 (πίν. Δ καὶ 24α).

Διαστάσεις : μῆκος 0.71 μ., πλάτος 0.43 μ., βάθος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τοῦ Δπ2 καὶ συνεχόμενος πρὸς αὐτόν, ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Δπ3. Εἰς τὴν κατασκευὴν του ἐχρησιμοποιήθησαν πλάκες, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἐτέθησαν ἐπάλληλοι σειραὶ ἐπιπέδων λίθων. Τοῦτο δὲ ἐγένετο προφανῶς διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁμαλὴ ἐπιφάνεια, διὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καλύμματος, τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἐκ δύο πλακῶν. Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἦτο ἐπεστρωμένον μὲ χάλικας. Μολονότι ὁ τάφος φαίνεται ὅτι ἦτο ἀπαραβίαστος, ἐν τούτοις ὅμως οὐδὲν ἀνευρέθη εἰς αὐτόν. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐγένετο διὰ τὴν ταφὴν παιδίου, τὰ ὅστ᾽ αὐτοῦ ὁποῖου διελύθησαν πλήρως· τοῦτο δὲ φανερώνουν καὶ αἱ μικραὶ τοῦ τάφου διαστάσεις. Τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρησιμοποιηθὲν ὑλὶκὸν ὑποδεικνύουν ὑστέρους ΜΕ χρόνους διὰ τὴν κατασκευὴν του.

Τάφος Δπ4 (πίν. Δ, 24β καὶ 25α, σχέδιον 31).

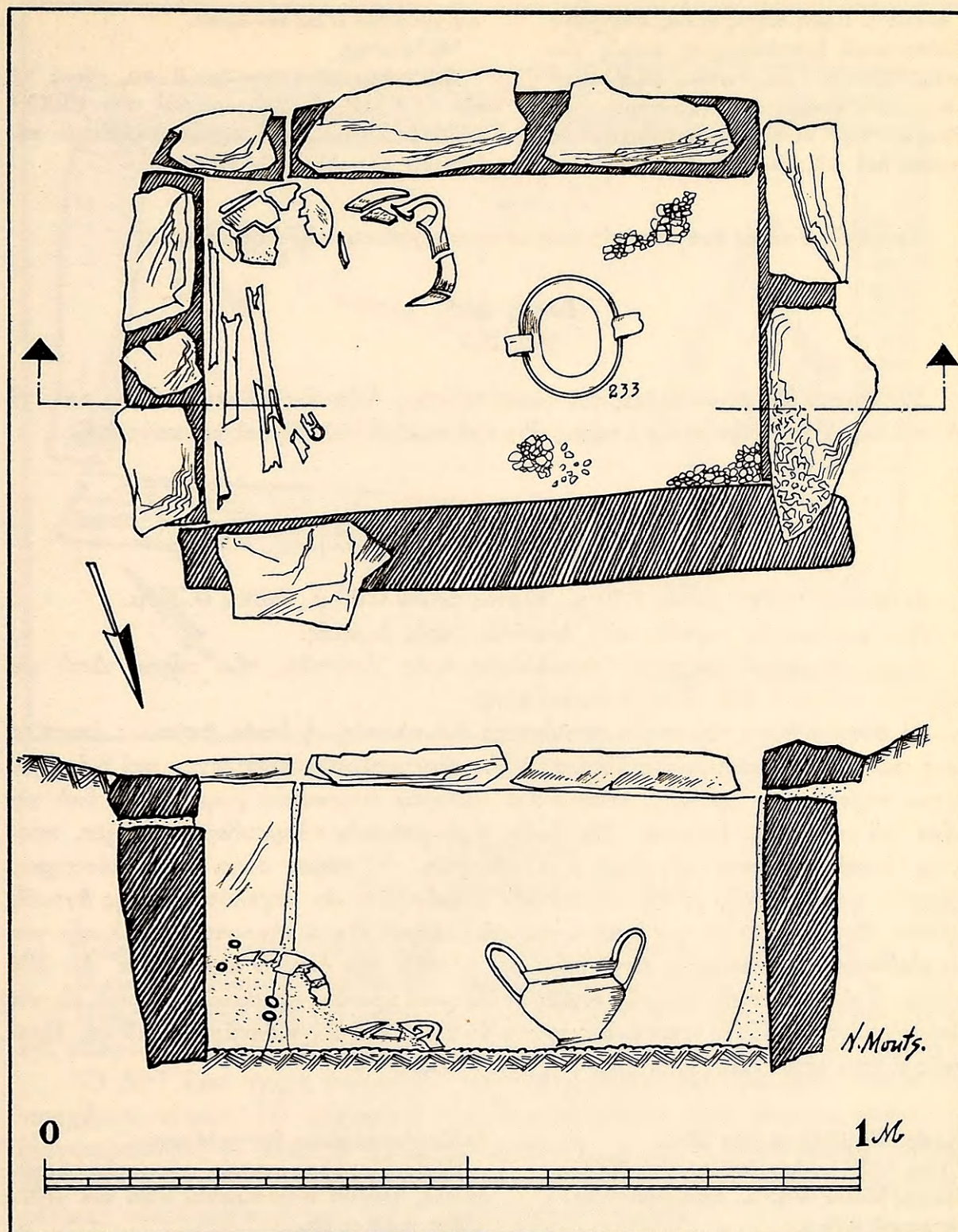
Διαστάσεις : μῆκος 0.70 μ., πλάτος 0.38 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς περίπου.

Ὁ τάφος οὗτος κεῖται περὶ τὰ 2 μέτρα πρὸς Βορρᾶν τοῦ τάφου Δπ3. Ἡ μόνη διατηρηθεῖσα πλάξ τοῦ καλύμματός του ἀπεκαλύφθη μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Εἶναι καλὸν δεῖγμα μικροῦ κιβωτισχῆμου τάφου κατεσκευασμένου ἀπὸ τέσσαρας πλάκας, τοποθετημένας κατακορύφως, ἀνὰ μία εἰς ἐκάστην πλευράν. Αἱ κορυφαὶ τῶν πλακῶν καλύπτονται ὑπὸ σειρᾶς ἐπιπέδων λίθων, ὡς αἱ τῶν τάφων Δπ2 καὶ Δπ3. Ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων αὐτῶν λίθων ἐπεκάθητο τὸ κάλυμμα (πίν. 25α καὶ σχέδιον 31). Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων. Παιδικὰ ὀστᾶ, μηριαῖα καὶ κρανίου, εὐρέθησαν συσσωρευμένα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν του πλευράν. Εἰς τὸ δυτικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου εὐρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 233 καθαρόσχημον ἀγγεῖον. Προφανῶς τὸ ἀγγεῖον ἐκεῖνο ἐτέθη ὡς κτέρισμα ἐτέρου παιδικοῦ λειψάνου, τοῦ ὁποῖου μικρὸν μόνον τεμάχιον κρανίου διετηρήθη· τὰ λοιπὰ ὀστᾶ διελύθησαν πλήρως, χωρὶς νὰ ἀφήσουν ἴχνη. Πλησίον τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν εὐρέθησαν ὑπολείμματα πρόχου μετὰ λαβῆς ἐκ μελανωποῦ, σχεδὸν μινυείου, σκοτεινοῦ τεφροῦ πηλοῦ τὰ ὅποια εἶχον ἀποσυντεθῇ πλήρως¹.

1. Ἡ πρόχους ἦτο ὁμοία πρὸς τὸ ἐκ τοῦ τάφου Δπ12 - ἀρ. 236 ἀγγεῖον.

Σχέδιον 31. Τάφος Δπ4. Κάτοψις και τομή κατά μήκος.

Δπ4 - αρ. 233 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 21β).

Ύψος 0.08 μ., ύψος μετά λαβών 0.12 μ.,

διάμετρος στομίου 0.066 μ., διάμετρος βάσεως

0.058 μ., περίμετρος 0.472 μ.

Ἐκέραιος. Πηλὸς τεφρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος, κορμὸς χοανοειδὴς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, λαιμὸς εἰσέχων πρὸς ἐκτρεπόμενον ὀξὺ χεῖλος. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χεῖλους ὑπερυψοῦνται αὐτοῦ

καὶ καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ἀκόσμητος.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα ὄρα ΚΑΡΟ, τάφος VI, πίν. CLXXIII, ἀρ. 942, ὄρα καὶ πίν. CLXXI, ἀρ. 611. Σχῆμα ἀγγείου χαρακτηριστικὸν τῶν ὑστέρων μεσοελλαδικῶν χρόνων.

Προφανῶς ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Δπ5

(πίν. Δ).

Διεσώθησαν δύο μόνον πλάκες τοῦ τάφου τούτου, ὁ ὁποῖος κεῖται ἀμέσως πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ τάφου Δπ4. Προφανῶς ὁ τάφος εἶχε πρὸ πολλοῦ συληθῇ καὶ καταστραφῇ.

Τάφος Δπ6

(πίν. Δ, 25β καὶ 26γ, σχέδιον 32).

Διαστάσεις : μῆκος μέσον 1.70 μ., πλάτος μέσον 0.60 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Ὁμάς μεσοελλαδικῶν τάφων ἀπεκαλύφθη πρὸς Ἀνατολὰς τῶν τάφων Δπ4 καὶ Δπ5. Ἐκ τούτων ὁ Δπ6 εἶναι ὁ δυτικώτερος.

Τὸ δυτικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου ἐκαλύπτετο διὰ πλακός, ἡ ὁποία βεβαίως ἀπετέλει μέρος τοῦ ἀρχικοῦ καλύμματος. Τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ εὐρέθη ἀκάλυπτον καὶ ἡ ἐπίχωσις του περιελάμβανε χάλικας, λιθάρια καὶ σκληρὸν κιτρινωπὸν χῶμα. Ἡ ὑπὸ τὴν πλάκα τοῦ καλύμματος ἐπίχωσις ἀπετελεῖτο ἀπὸ μαλακὸν «ἀμμουδερόν» χῶμα, προφανῶς διεισδύσαν μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος, σχήματος τραπεζοειδοῦς, μὲ τὴν ἀνατολικὴν στενὴν πλευρὰν μεγαλυτέραν τῆς δυτικῆς (σχέδιον 32). Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων. Κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὅστ᾽ ἐνήλικος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 234 ἀγγεῖον. Πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς εὐρέθη ὑπόλειμμα κρανίου, προφανῶς ἀνῆκον εἰς τὸν τελευταίως ἐνταφιασθέντα νεκρόν. Εἰς τοῦτον ἀνήκουν καὶ ὀλίγα ὀστάρια παιδικά. Προφανῶς εἰς τὸν τάφον Δπ6 τελευταίως ἀπετέθη παιδίον.

Δπ6 - ἀρ. 234 Πρόχους (πίν. 21γ).

Ύψος 0.122 μ., διάμετρος στομίου 0.056 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.30 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή, τὸ ἥμισυ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ τρίτον περίπου τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς τεφρὸς λίαν

ἀκάθαρτος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψουμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς στενός, στόμιον ἐκτρεπόμενον εὐρὺ καὶ χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Φέρει διακόσμησιν ἐκ παραλλήλων λοξῶν αὐλακώσεων.

Τὸ ἀγγεῖον καὶ ὁ τάφος ἀνάγονται εἰς τὴν ὑστέραν ΜΕ ἐποχὴν.

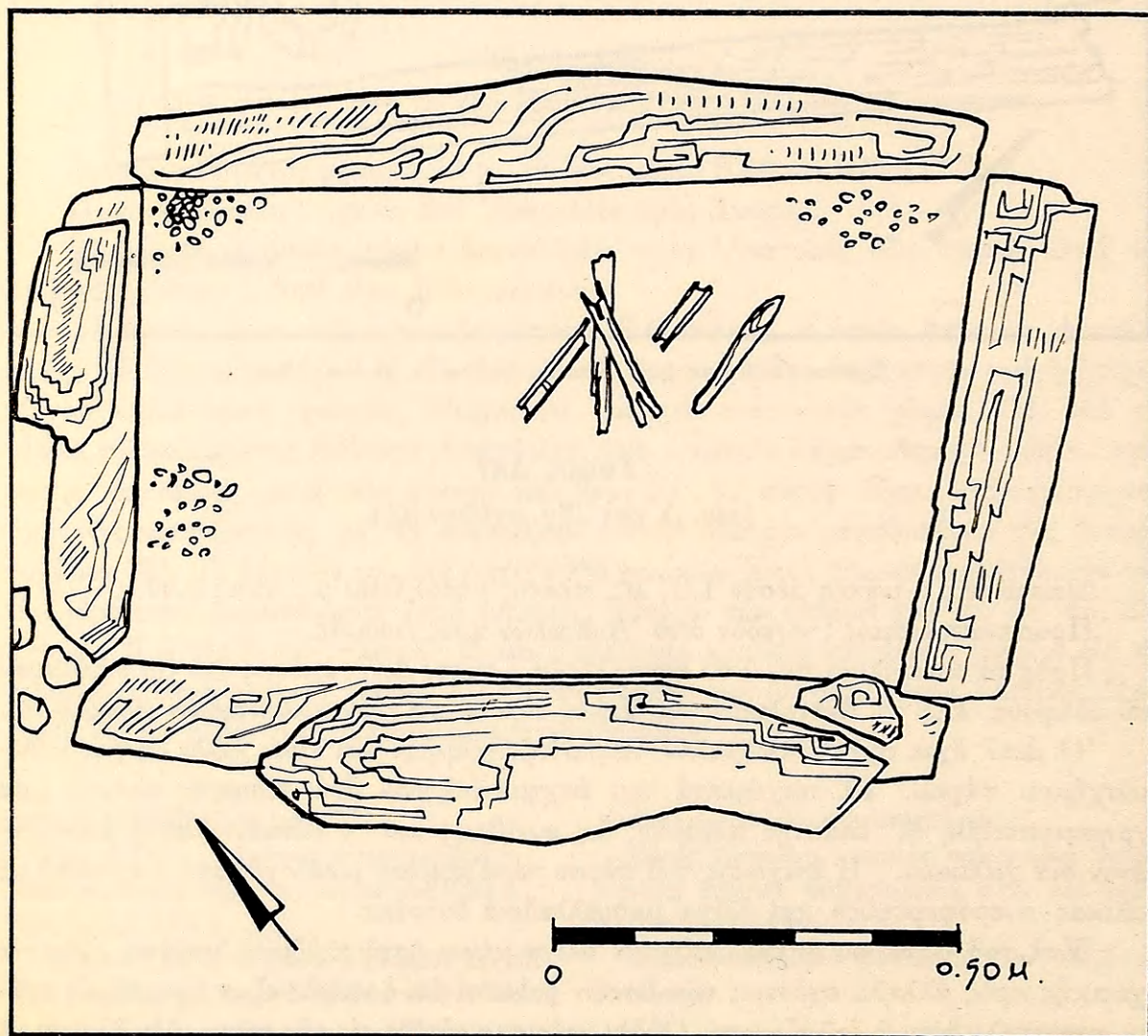
Τάφος Δπ8

(πίν. Δ και 26α, β, σχέδιον 34).

Διαστάσεις : μήκος μέσον 1.32 μ., πλάτος μέσον 0.72 μ., βάθος 0.55 μ.

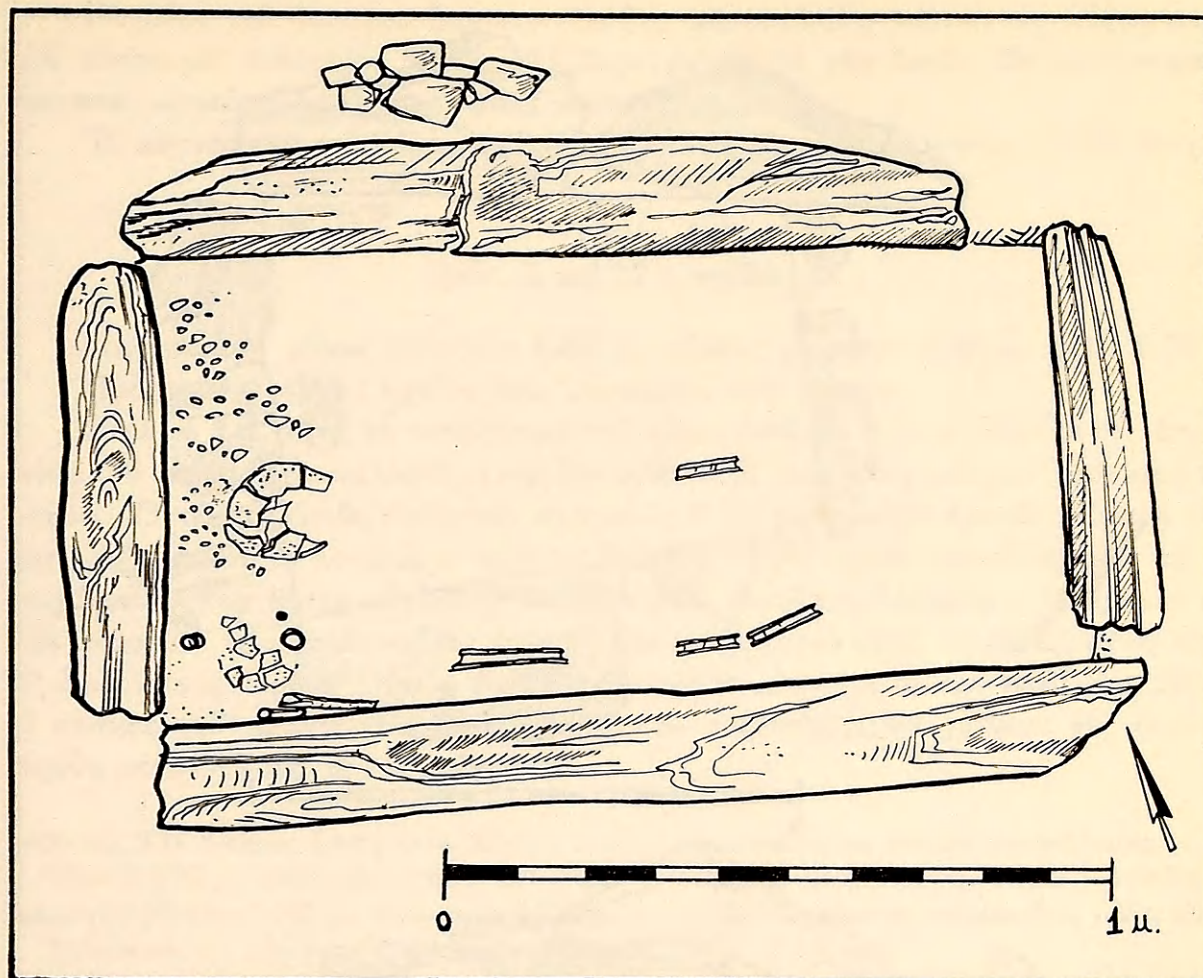
Προσανατολισμός : σχεδόν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Ὁ τάφος ἀποτελεῖ μέρος τῆς συστάδος τῶν μεσοελλαδικῶν τάφων Δπ6, Δπ7, Δπ9, Δπ10 καὶ κεῖται ἀνατολικῶς τοῦ τάφου Δπ7. Τὰ τοιχώματά του ἐσχηματίσθησαν ὑπὸ τεσσάρων πλακῶν, μία δι' ἐκάστην πλευράν, κατακορύφως τεθειμένων, αἱ δὲ πλάκες τοῦ καλύμματος εἶχον πρὸ πολλοῦ μετατοπισθῇ καὶ τοῦλάχιστον μία ἐξ αὐτῶν εἶχεν ἀφανισθῇ. Τὸ πληροῦν τὸν τάφον χῶμα εὐρέθη πλήρες χαλίκων «νεροφέρων»· οὗτοι ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἐπίχωσις ἐσχηματίσθη ἀφοῦ τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου εἶχε μετατοπισθῇ καὶ μερικῶς καταστραφῇ. Φαίνεται ὅτι καὶ τὸ περιεχόμενόν του εἶχε διασκορπισθῇ καὶ ἀφανισθῇ. Μόνον ὀλίγα ὑπολείμματα μακρῶν ὀστῶν ἐνήλικος εὐρέθησαν κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν ὑπολείμματα ὀστῶν κρανίου, μεταξὺ

Σχέδιον 33. Τάφος Δπ7. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Σχέδιον 34. Τάφος Δπ8. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

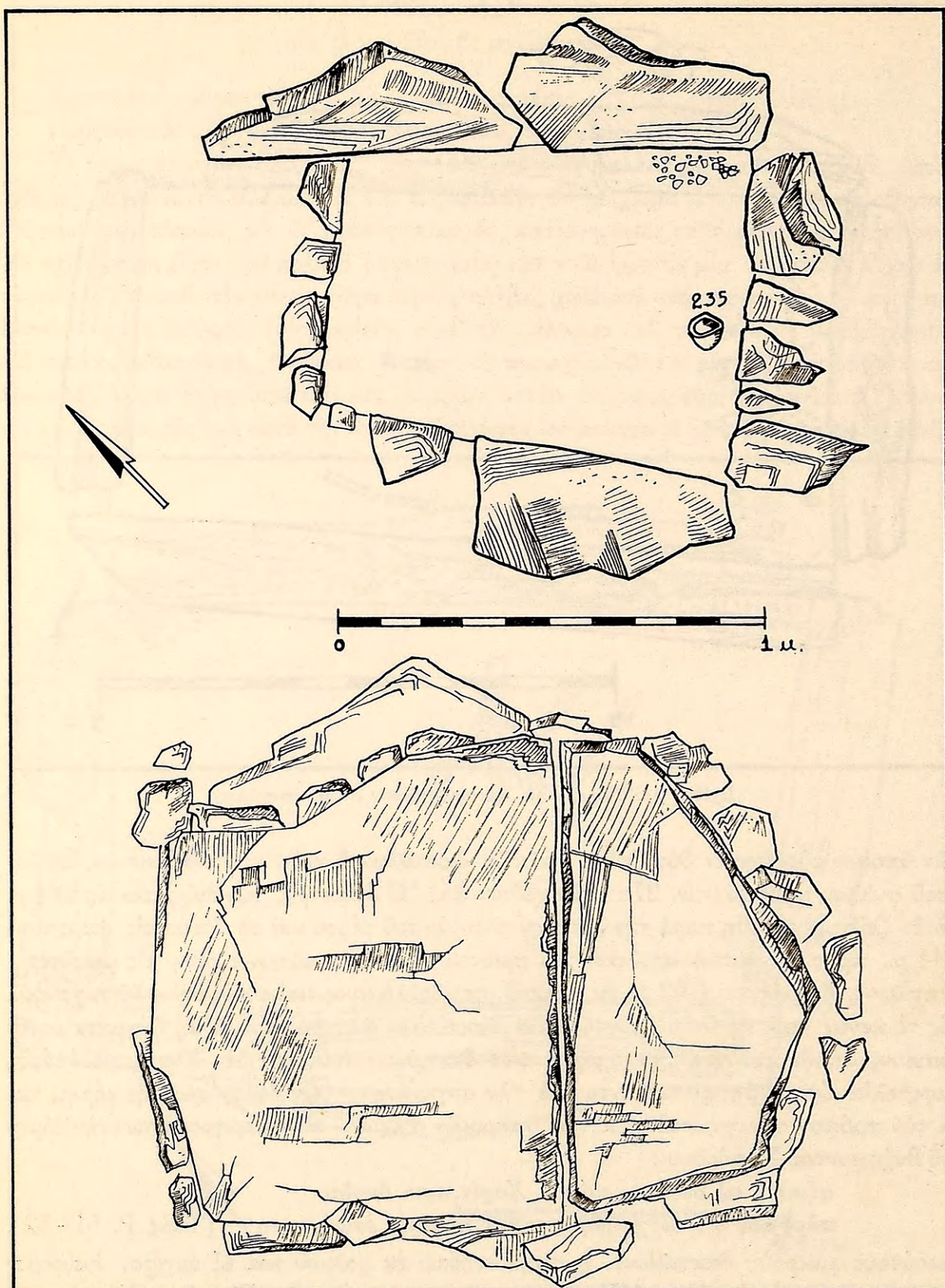
τῶν ὁποίων εὐρέθησαν δύο ζεύγη χαλκῶν δακτυλίων ἢ κρίκων ἐπενδεδυμένων διὰ λεπτοῦ φύλλου χρυσοῦ (πίν. 27α καὶ σχέδιον 34). Ἡ διάμετρος των ἀνέρχεται εἰς 0.03 μ. Τὸ ἐν ζευγος εὐρέθη παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου καὶ τὸ ἕτερον εἰς ἀπόστασιν 0.11 μ. πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ πρώτου. Μεταξὺ τούτων εὐρέθη εἷς μικρότερος δακτύλιος, διαμέτρου 0.02 μ., ἐκ χαλκοῦ, περιβαλλόμενος καὶ αὐτὸς ὑπὸ φύλλου χρυσοῦ. Εἰς τὸ κενὸν τοῦ πρώτου ζεύγους τῶν δακτυλίων διετηροῦντο ἀκόμη ψήγματα ὀστοῦ κρανίου, ἀποδεικνύοντα τὴν χρῆσιν τῶν δακτυλίων τούτων. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν βοστρύχων τῆς κόμης, κατὰ τὸν τρόπον τὸν γνωστὸν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν στίχων, τῶν περιγραφόντων τὴν κόμην τοῦ θνήσκοντος Εὐφύρβου :

αἵματι οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι

πλοχμοὶ θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφῆκωντο (Ἰλιάς Ρ, 51 - 52).

Τοιούτους μικροὺς δακτυλίους, ἢ σφηκωτῆρας, ἐκ χαλκοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου ἀνεύρομεν προηγουμένως εἰς ὑστέρους ΜΕ τάφους τοῦ νεκροταφείου τῆς Ἐλευσίνας. Νῦν τὸ πρῶτον συναντῶνται χαλκοὶ σφηκωτῆρες περιβεβλημένοι ὑπὸ χρυσοῦ.

Σχέδιον 35. Τάφος Δπ9. Κάτοψις και κάλυμμα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

Πλησίον τοῦ δευτέρου ζεύγους τῶν δακτυλίων, εὑρέθη πήλινον σφονδύλιον κωνικοῦ τύπου, μὲ διάμετρον βάσεως 0.025 μ., μεταξύ δὲ τῶν ὀστέων τῶν κρανίων μικρὰ ὀστρακα μινυείου κυπέλλου τελείως κατεστραμμένου.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ὀστρακα τὸν θέτουν εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

Τάφος Δπ9

(πίν. Δ καὶ 27 β, σχέδιον 35).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.02 μ., πλάτος μέγιστον 0.80 μ., βάθος 0.75 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Περὶ τὸ 1 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ τάφου Δπ6 καὶ 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθησαν αἱ δύο πλάκες, αἱ ὁποῖαι ἐσχημάτιζον τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου. Ὁ τάφος εὑρέθη ἀσύλητος, προφανῶς δ' εἰς αὐτὸν εἶχεν ἀποτεθῆ λείψανον παιδίου, τοῦ ὁποῦ τοῦ τὰ ὀστᾶ εἶχον τελείως διαλυθῇ. Ἐχει σχῆμα τραπεζιόσχημον καὶ τὰ τοιχώματά του ἐσχηματίσθησαν ἐκ τεσσάρων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὁποίων εἶχον ἐπιτεθῇ δύο καὶ ἀλλαχοῦ τρεῖς σειραὶ ἐπιπέδων λίθων εἰς ὀριζοντίους δόμους. Οὕτως ἄνω ἐδημιουργεῖτο πλαίσιον, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἐπεκάθητο αἱ πλάκες τοῦ καλύμματος. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ εὑρέθη μόνον τὸ ὑπ' ἀρ. 235 ἄγγειον.

Δπ9 - ἀρ. 235 Σκύφος ἄωτος (πίν. 27γ).

Ὑψος 0.073 μ., διάμετρος στομίου 0.104 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.335 μ.

Ἐλλείπουν τὸ μέγιστον τμήμα τοῦ χεῖλους καὶ μέρος τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς καστανέρυθρος

λίαν ἀκάθαρτος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς χοανοειδὴς μὲ χονδρὰ τοιχώματα, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Ἀκόσμητος.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνάγει τὸν τάφον εἰς μεσοελλαδικοὺς χρόνους.

Τάφος Δπ10

(πίν. Δ καὶ 28α).

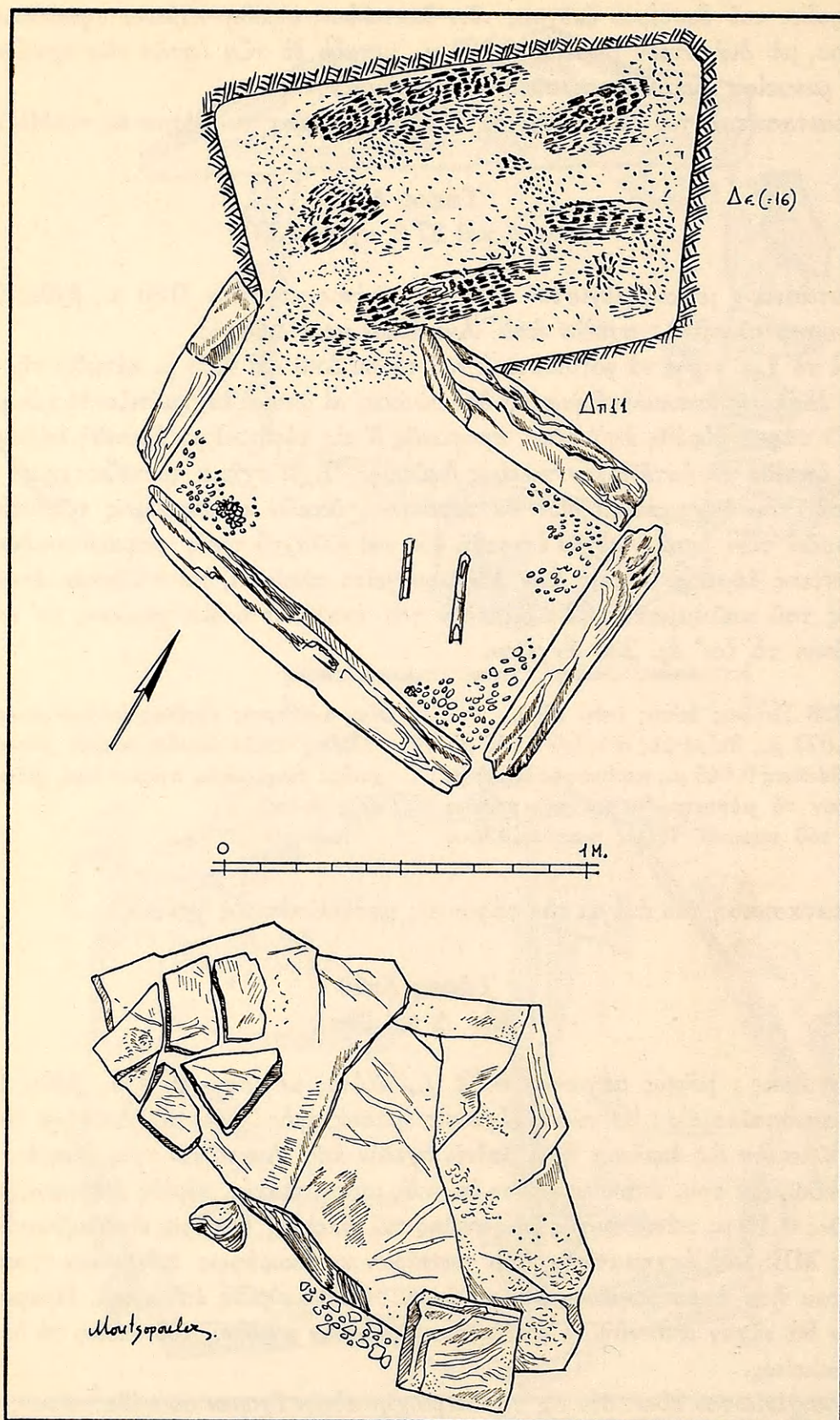
Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 0.82 μ., πλάτος μέγιστον 0.52 μ., βάθος 0.30 μ.

Προσανατολισμός : Ὁ τάφος εὐρεθεὶς ἀμέσως πρὸς Νότον τοῦ Δπ9 ἔχει τὸν αὐτὸν προσανατολισμὸν ὡς ἐκεῖνος, ἥτοι βαίνει σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Τὸ κάλυμμά του, ἀποτελούμενον ἐκ μιᾶς μόνον πλακῶς, εὑρέθη ἀνέπαφον, μολονότι ἔκειτο μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος, προφανῶς ΜΕ, καὶ ἐσχηματίσθη ὑπὸ τεσσάρων κατακορύφως τεθειμένων πλακῶν. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων. Οὐδὲν εὑρέθη ἐπ' αὐτοῦ. Προφανῶς εἰς τὸν τάφον θὰ εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ ἀκτέριστον λείψανον παιδίου, τοῦ ὁποῦ τοῦ τὰ ὀστᾶ διελύθησαν τελείως.

Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν ἔχομεν συστάδα τάφων, προφανῶς παιδικῶν, τοὺς Δπ3, Δπ4, Δπ6, Δπ7, Δπ9 καὶ Δπ10.

Σχέδιον 36. Κάτοψις τοῦ τάφου Δπ11 καὶ τῆς πυρᾶς Δε καὶ κάλυμμα τοῦ τάφου Δπ11.

Τάφος Δπ11

(πίν. Δ και 28β, σχέδιον 36).

Διαστάσεις : μήκος μέγιστον 1.15 μ., πλάτος μέγιστον 0.70 μ.

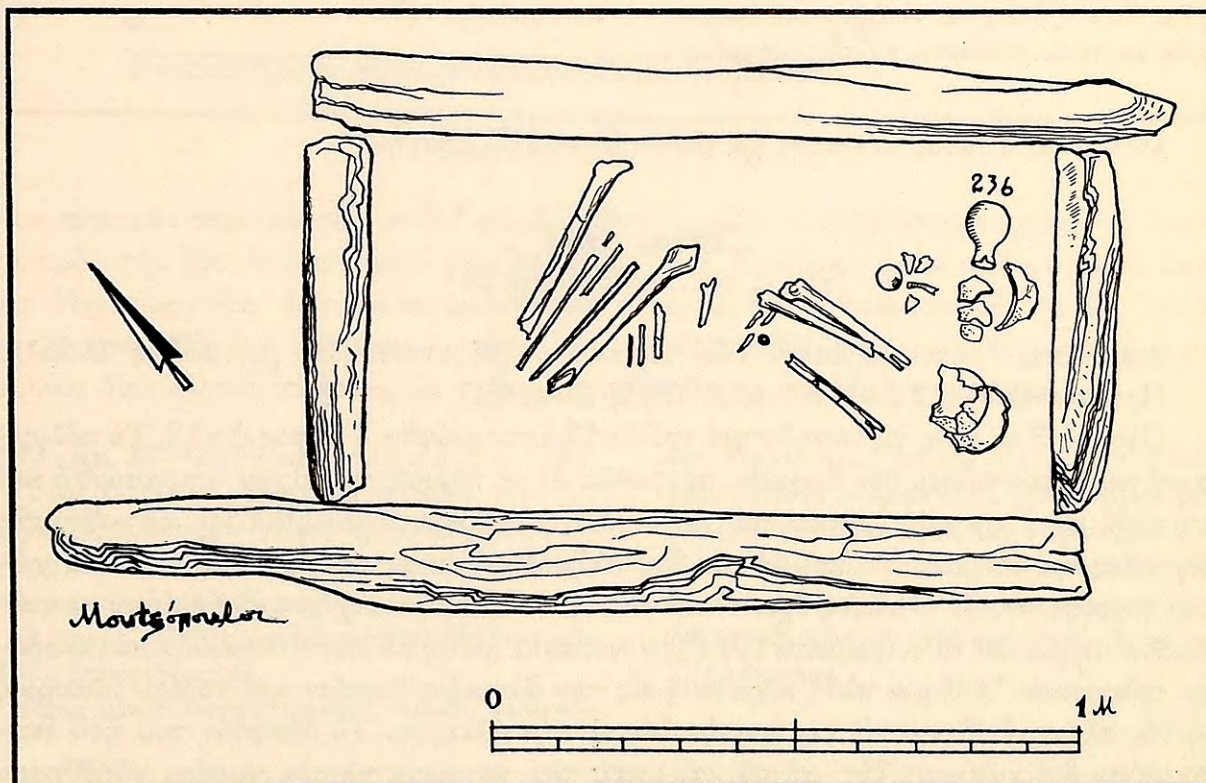
Προσανατολισμός : από τὰ ΒΑ. πρὸς τὰ ΝΔ.

Εἰς τὸ ὄριον τῶν τομέων Δ καὶ Ε καὶ περὶ τὰ 0.40 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Δπ11. Μέρος τοῦ καλύμματος του εὐρέθη εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν. Εἶναι τραπεζιόσχημος, τοῦ γνωστοῦ τύπου τῶν κιβωτισχῶν, καὶ τὰ τοιχώματά του ἐσχηματίσθησαν ἐκ τεσσάρων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων, ἐπ' αὐτοῦ δ' εὐρέθησαν μόνον ἐλάχιστα ὅστ᾽, προφανῶς ἀνήκοντα εἰς ἄτομον νεαρᾶς ἡλικίας (σχέδιον 36). Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἢ βορειοδυτικὴ γωνία του ἐθραύσθη καὶ ἐπ' αὐτῆς καὶ πέραν αὐτῆς εἶχον τεθῆ λίθοι. Οἱ λίθοι οὗτοι ἀπεδείχθη ὅτι ἐκάλυπτον τὴν πυρὰν Δε(=Δ16) τῶν κλασσικῶν χρόνων, (πίν. 28β καὶ σχέδιον 36), περὶ τῆς ὁποίας θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω. Ὁ τάφος εὐρέθη ἀκτέριστος, ἀλλὰ προφανῶς ἀνάγεται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

Τάφος Δπ12

(πίν. Δ και 29, σχέδιον 37).

Διαστάσεις: μήκος μέγιστον ἐσωτερικὸν 1.16 μ., πλάτος μέγιστον ἐσωτερικὸν 0.63 μ., βάθος 0.53 μ.

Σχέδιον 37. Τάφος Δπ12. Κάτοψις.

Προσανατολισμός : σχεδόν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Ὁ κιβωτιόσχημος αὐτὸς τάφος ἀπεκαλύφθη εἰς τὸ βορειοανατολικὸν τμήμα τοῦ τομέως, εἰς ἀπόστασιν 5 μ. πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ Δπ8. Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου δὲν διεσώθη, ἐν τούτοις ὅμως φαίνεται ὅτι ὁ τάφος ἦτο ἀπαραβίαστος. Εἶχε κατασκευασθῇ, ὡς συνήθως, ἀπὸ τέσσαρας πλάκας κατακορύφως τεθειμένας, ἐξ ὧν ἡ τῆς νοτίας πλευρᾶς εἶναι ὑπερμεγέθης, μήκους 1.70 μ. καὶ πάχους 0.20 μ., διὰ τοῦτο καὶ ἐξέχει τῆς δυτικῆς στενῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς περὶ τὰ 0.40 μ. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἐπεστρωμένον μὲ χάλικας. Ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα σκελετοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὸν τελευταίως ἐνταφιασθέντα νεκρὸν (πίν. 29β). Οὗτος εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ πλευρᾶς μὲ τοὺς πόδας συνεσταλμένους ἰσχυρῶς. Αἱ χεῖρες, κεκαμμέναι κατὰ τὸν ἀγκῶνα, φαίνεται ὅτι ἐφέροντο πρὸς τὸ πρόσωπον. Τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποδειχθῇ πλήρως. Μεταξὺ τῶν μηριαίων ὀστέων εὐρέθησαν μικρὰ τεμάχια ὀστέων, ἀνήκοντα προφανῶς εἰς ἀρχαιοτέραν ταφήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκον καὶ τὰ ὀστᾶ κρανίου, τὰ εὐρεθέντα εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Παρὰ τὰ ὀστᾶ ἐκεῖνα τοῦ κρανίου ἔκειτο ἡ ὑπ' ἀρ. 236 πρόχους, προφανῶς κτέρισμα τῆς ἀρχαιοτέρας ταφῆς. Ὡς κτέρισμα τοῦ τελευταίως ταφέντος εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ σφονδύλιον, εὐρεθὲν παρὰ τὸν ἀγκῶνα τοῦ σκελετοῦ.

Δπ12 - ἀρ. 236 Πρόχους (πίν. 21γ).

Ύψος 0.112 μ., διάμετρος στομίου 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.302 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ.

Ἐλλείπουν ἡ βάσις καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς καστανὸς ἀκάθαρτος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς στενός, στόμιον εὐρύ.

Ἀκόσμητος. Ἡ πρόχους εἶναι τυπικὴ τῶν τελευταίων ΜΕ χρόνων· ὅρα καὶ Δπ6 - ἀρ. 234 καὶ Θπ1-ἀρ. 597.

Προφανῶς ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τὴν ὑστέραν ΜΕ ἐποχὴν.

Τάφος Δπ13

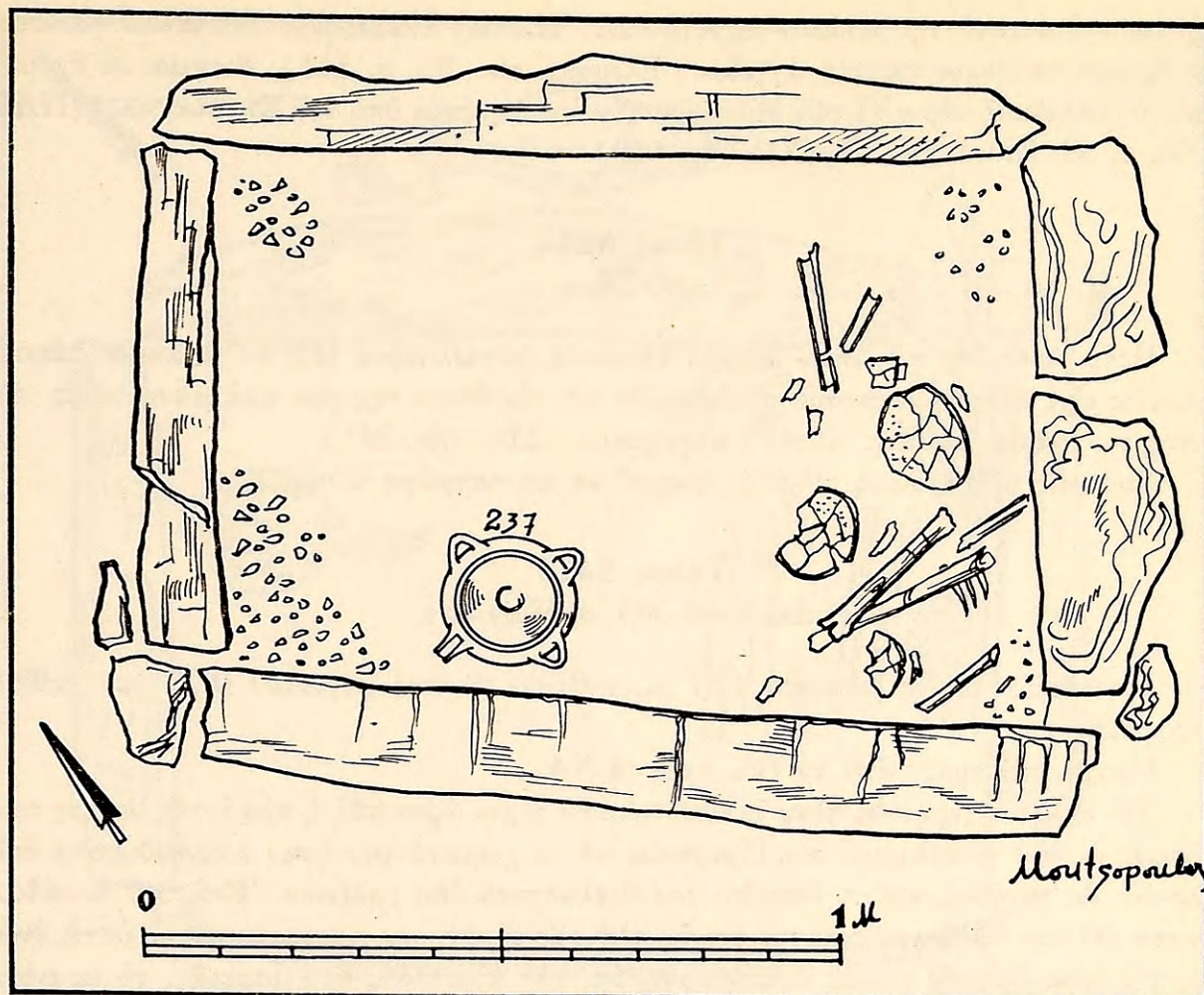
(πίν. Δ καὶ 30α, σχέδιον 38).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.20 μ., πλάτος μέγιστον 0.85 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Περὶ τὰ 3 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικά τοῦ Δπ12 ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Δπ13. Τὸ κάλυμμα καὶ τοῦ τάφου τούτου δὲν διεσώθη, προφανῶς δὲ αἱ πλάκες του εἶχον παρασυρθῇ καὶ ἐκτοπισθῇ κατὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ χώρου, διότι θὰ ἔκειντο μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κοῖλόν του ἦτο πλήρες χώματος περιέχοντος πολλοὺς χάλικας «νερόφερτους». Ὁ τάφος ἔχει τὸ κοινὸν εἰς τοὺς κιβωτιοσχήμους, περίπου τετράπλευρον, σχῆμα καὶ τὰ τοιχώματά του εἶχον κατασκευασθῇ ἐκ πέντε πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Ἀνὰ μία πλάξ εἶχε τεθῇ εἰς τὴν δυτικὴν, βορείαν καὶ νοτίαν πλευράν, ἐνῶ δύο πλάκες ἐτέθησαν εἰς τὴν στενὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Τὸ δάπεδόν του ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων. Ἐπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν εὐρέθησαν συσσωρευμένα τὰ ὀστᾶ τοῦλάχιστον δύο λειψάνων, δυτικώτερον δ' αὐτῶν παρὰ τὴν νο-

Σχέδιον 38. Τάφος Δπ13. Κάτοψις.

τίαν πλευράν ἀπεκαλύφθη τὸ ὑπ' ἀρ. 237 ἀγγεῖον. Εἰς τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ τάφου, τὸ πρὸς τὴν δυτικὴν πλευράν, δὲν εὐρέθησαν ὀστά. Καὶ ὅμως φαίνεται ὅτι ὁ χώρος ἐκεῖνος ἐδημιουργήθη, ὅταν συνεσωρεύθησαν τὰ ὀστά τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ νεωτέραν ταφὴν. Ἴσως ἐκεῖ ἀπετέθη λείψανον νηπίου, τὰ ὀστά τοῦ ὁποίου διελύθησαν πλήρως, ὥς τοῦτο παρατηρήθη εἰς πολλὰς περιπτώσεις.

Δπ13 - ἀρ. 237 Φιάλη μετὰ προχοῆς (πίν. 21β).

Ύψος 0.083 μ., διάμετρος στομίου 0.15 μ., διάμετρος βάσεως 0.075 μ., περίμετρος 0.056 μ., μῆκος λαβῶν 0.075 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.026 μ., μῆκος προχοῆς 0.048 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς τεφρὸς λίαν ἀκάθαρτος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς χοανοει-

δής, ἐλαφρὰ ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, λαιμὸς βαίνων πρὸς τὰ ἔσω, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω. Τρεῖς λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι ἐκφυόμεναι ἄνωθεν τῆς ἀκμῆς, λοξῶς τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου. Πλαγία γεφυρωτὴ προχοὴ μεταξύ τῶν δύο λαβῶν καὶ ἑναντι τῆς τρίτης.

Ἀκόσμητος.

Ὁ τάφος προφανῶς ἀνάγεται εἰς ΜΕ χρόνους, καὶ δὴ εἰς τοὺς τελευταίους. Τὸ σχῆμα τῆς φιάλης ἢ λεκάνης δὲν εἶναι καὶ τόσοσιν σύνηθες. Ὁ πηλὸς καὶ ἡ ὀπτησίς του

τὴν κατατάσσουν εἰς τὴν μινύειον τεχνοτροπίαν. Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ΣΚΙΑ φαίνεται ὅτι ἔχομεν παρόμοιον περίπου ἀγγεῖον (Ἑλευσίς, εἰκ. 88, σ. 111), δεῖγμα δὲ ἔχομεν ἀπὸ τὸν λακκοειδῆ τάφον VI τῶν Μυκηνῶν, τὸν ἐρευνηθέντα ὑπὸ τοῦ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ (ΠΑΕ 1955, σ. 68. KARO, πίν. CLXXIV, ἀρ. 949).

Τάφος Δπ14

(πίν. Δ).

Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Δπ12 ὑπῆρχε σχετικῶς μεγαλύτερος ΜΕ ἐκ πλακῶν τάφος, ὁ ὁποῖος εἶχε πλήρως καταστραφῇ. Διεσώθη εἰς τὴν θέσιν τῆς μίας καὶ μόνῃ πλάξ τῆς νοτίας του πλευρᾶς καὶ παρ' αὐτὴν ὁ ἐγχυτρισμὸς Δ14 (πίν. 281).

Ἴσως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἐγχυτρισμοῦ νὰ κατεστράφη ὁ τάφος.

Τάφος Δπ15

(πίν. Δ καὶ 30β, σχέδιον 39).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.07 μ., πῆλυνον πλάτος μέγιστον 0.78 μ., βάθος μέσον 0.57 μ.

Προσανατολισμὸς : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Τοῦ κιβωτισμοῦ ἐκ πλακῶν τάφου Δπ15 εἶχεν ἀφανισθῇ ἡ πλάξ τῆς νοτίας του πλευρᾶς ὡς καὶ τὸ κάλυμμά του. Προφανῶς τὰ τοιχώματά του ἦσαν ἐπενδεδυμένα διὰ πλακῶν, ὡς συνήθως, καὶ τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τούτου καὶ πρὸ τῆς ἀνατολικῆς του στενῆς πλευρᾶς εὐρέθησαν παραμερισμένα ὀστᾶ, ἐνῶ πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας ἀπεκαλύφθη, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς του παρεῖας, τὸ κρανίον τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος νεκροῦ. Τὰ ἰσχυρῶς συνεσταλμένα κάτω ἄκρα του κατελάμβανον τὸν πρὸ τῶν παραμερισμένων ὀστῶν χώρον. Αἱ χεῖρες του φαίνεται ὅτι ἐφέροντο πρὸς τὴν σιαγόνα. Ὁ τάφος δὲν περιεῖχε κτερίσματα, ἐκ τῆς κατασκευῆς του ὁμῶς τίθεται εἰς ΜΕ χρόνους, καὶ ἴσως τοὺς τελευταίους.

Τάφος Δπ16

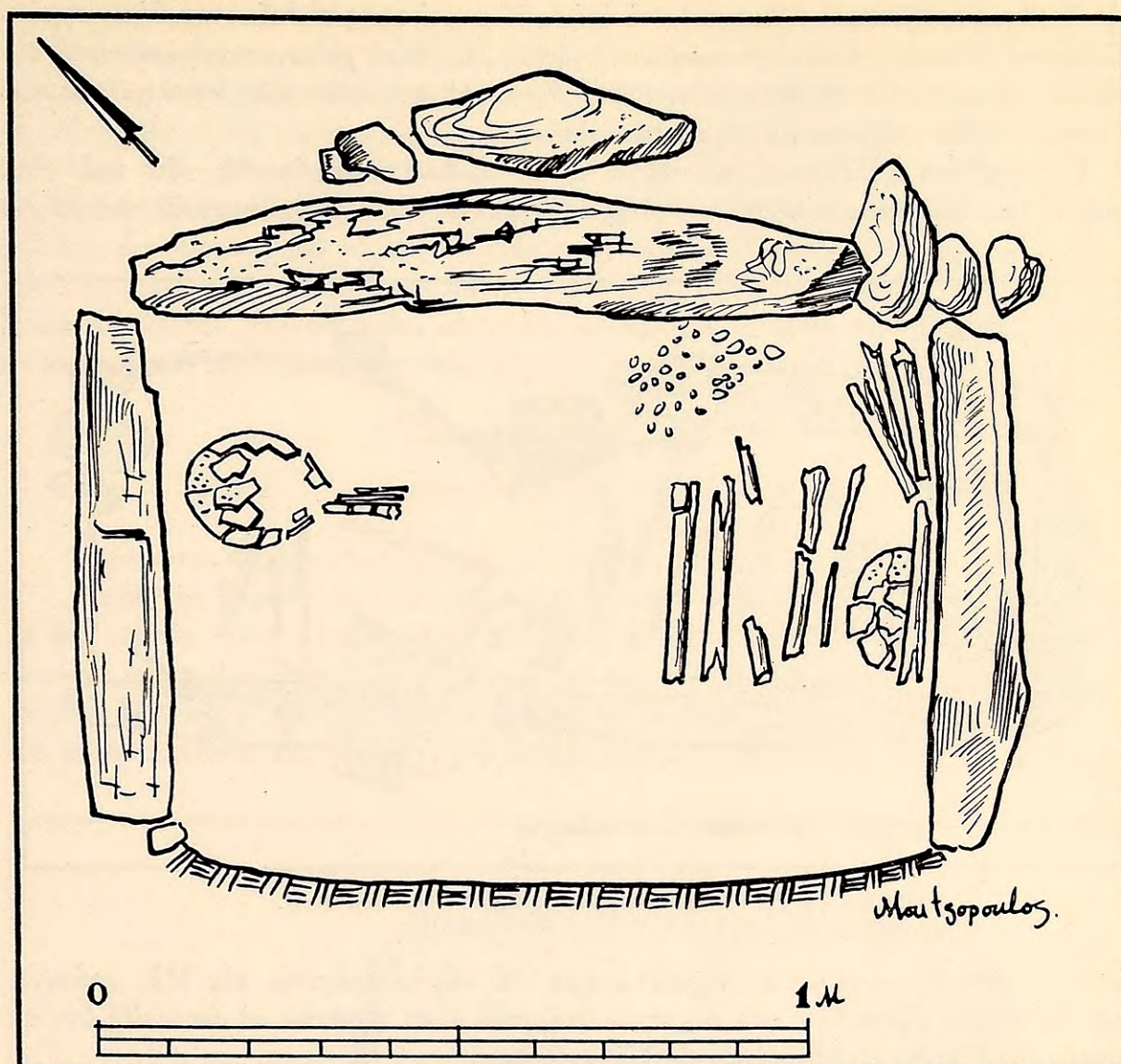
(πίν. Δ καὶ 31, σχέδιον 40).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 2.54 μ., πλάτος μέγιστον 0.68 μ., βάθος 0.65 μ.

Προσανατολισμὸς : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Περὶ τὸ ἐν μέτρον πρὸς Νότον τοῦ Δπ15 ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Δπ16. Φαίνεται ὅτι ὁ τάφος οὗτος εἶχε μακροτέραν τοῦ συνήθους ἱστορίαν καὶ χρῆσιν. Δυστυχῶς οὐδὲν κτερίσμα περιεῖχε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἱστορία του ὑποδεικνύεται μόνον ἐκ τῆς κατασκευῆς του καὶ τῆς ἐπεκτάσεώς του. Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου δὲν διεσώθη καὶ τὸ στόμιόν του εὐρέθη ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες χωμάτων περιεχόντων πολλοὺς χάλικας. Ἀρχικῶς φαίνεται ὅτι εἶχε κατασκευασθῇ κιβωτιόσχημος ἐκ πλακῶν τάφος πιθανοῦ μήκους 1.40 μ. Εἰς ὑστερωτέρους χρόνους τὸ μῆκος τοῦ

Σχέδιον 39. Τάφος Δπ15. Κάτοψις.

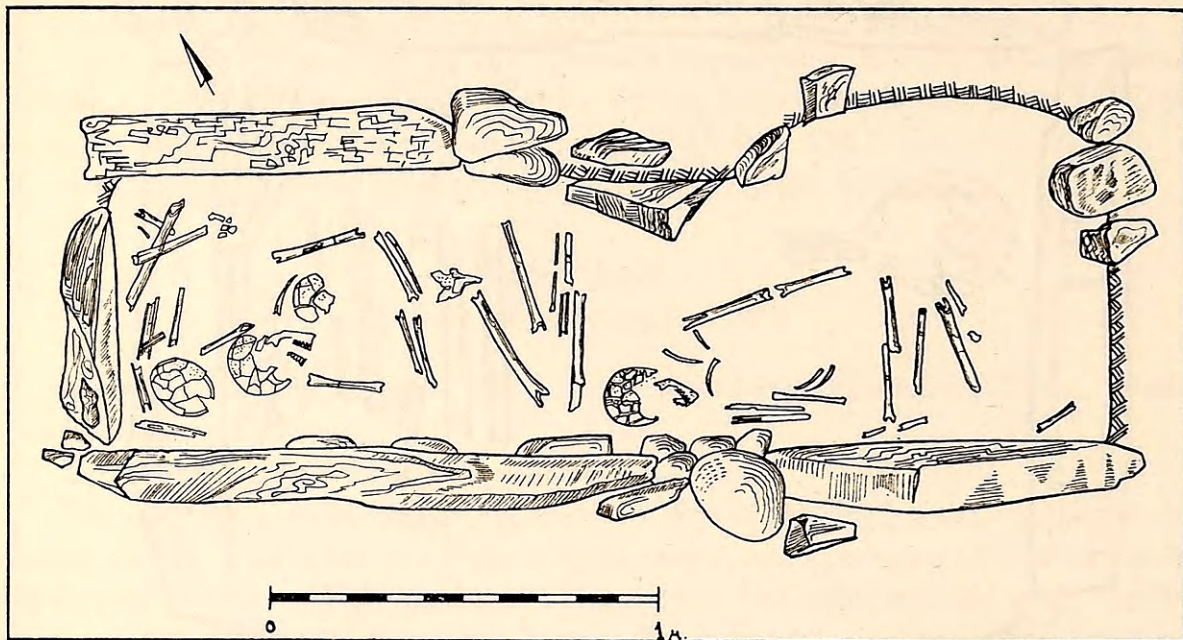
τάφου ηὑξήθη, ἡ πλάξ ἢ σχηματίζουσα τὴν ἀνατολικὴν τοῦ πλευρᾶν μετετέθη τῆς θέσεώς της καὶ ἐτέθη κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ἐπεκτάσεως, ἐνῶ ἡ ἀνατολικὴ καὶ βορεία πλευρὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ μῆκος τοῦ τάφου ἀφέθησαν ἄνευ ἐπενδύσεως (πίν. 31 καὶ σχέδιον 40). Εἰς τὸ ἀρχικὸν τμήμα τοῦ τάφου καὶ πρὸ τῆς δυτικῆς τοῦ πλευρᾶς εὑρέθησαν παραμερισμένα τὰ ὀστᾶ σκελετοῦ. Εἰς τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ ἀρχικοῦ τάφου ἀπεκαλύφθη σκελετὸς νεκροῦ τεθειμένου ἐπὶ τῆς ράχεως, μετὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὸν δεξιὸν ὤμον, τοὺς μηροὺς πρὸς τὰ πλάγια καὶ τὰς κνήμας ἀναδεδιπλωμένας κάτωθεν τῶν μηρῶν. Τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν θὰ ᾔσαν πρὸ τῆς ἀρχικῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου. Αἱ χεῖρες κεκαμμέναι κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐφέροντο πρὸς τὸ ὑπογάστριον.

Δεύτερος σκελετὸς ἀπεκαλύφθη εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ τάφου. Καὶ αὐτοῦ ἡ κεφαλὴ ᾔτο ἐστραμμένη πρὸς τὴν νοτίαν πλευρᾶν καὶ τὸν δεξιὸν ὤμον. Ὁ κορμὸς εἶχεν ἀποτεθῇ

ἐπὶ τῆς ράχεως μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὰ δεξιὰ, οἱ μηροὶ πρὸς τὰ δεξιὰ εἰς θέσιν σχεδὸν εὐθεῖαν καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἀναδεδιπλωμένοι αἱ κνήμαι. Ἡ δεξιὰ χεὶρ, κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὸ πρόσωπον, ἐνῶ ἡ ἀριστερὰ ἦτο τεθειμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος¹. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν τάφον.

Πότε ἐγένετο ἡ ἐπέκτασις τοῦ τάφου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῇ οὔτε καὶ πότε κατετέθη εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτὴν τὸ δεύτερον λείψανον. Ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ τάφου

Σχέδιον 40. Τάφος Δπ16. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

δύναται νὰ συναχθῇ μόνον ὅτι τὸ ἀρχικὸν τμήμα τοῦ τάφου ἀνάγεται εἰς ΜΕ χρόνους, ἐκ δὲ τῆς θέσεως τῶν ποδῶν τοῦ δευτέρου σκελετοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ λείψανόν του ἀπετέθη εἰς τὸν τάφον εἰς ΥΕ χρόνους.

Τάφος Δπ17 (πίν. Δ καὶ 32).

Διαστάσεις : μῆκος μέσον 0.86 μ., μέγιστον 1.00 μ., πλάτος μέγιστον 0.45 μ., βάθος 0.37 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Περὶ τὰ 2.50 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ Δπ15 καὶ 1 μ. πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ Δπ16 ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Δπ17. Καὶ αὐτὸς φαίνεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη εἰς διαφόρους χρόνους. Ἀρχικῶς εἶχε σχῆμα κιβωτιόσχημον καὶ αἱ πλευραὶ του ἦσαν ἐπενδεδυμέναι διὰ

1. Εἰς τὰ ΠΑΕ 1955, σ. 69, ὁ ἀριθμὸς τοῦ τάφου τούτου ἐκ παραδρομῆς ἐδόθη εἰς τὸν τάφον Επ9. Οὕτω ὁ πλῆθξ 19α τῆς ἐκθέσεως εἰκονίζει τὸν τάφον Επ9.

κατακορύφων πλακῶν. Ἀργότερον τὸ ἀρχικόν του μῆκος ηὔξήθη καὶ τὸ τοίχωμα τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς μετετέθη ἐκ τῆς πρώτης του θέσεως. Τὸ κάλυμμά του δὲν διεσώθη καὶ τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες χώματος καὶ χαλίκων. Τὸ δάπεδόν του ἦτο χαλικόστρωτον, ἐπ' αὐτοῦ δὲ οὐδὲν εὐρέθη, πλὴν μικροῦ τεμαχίου μηριαίου παιδικοῦ ὅστου.

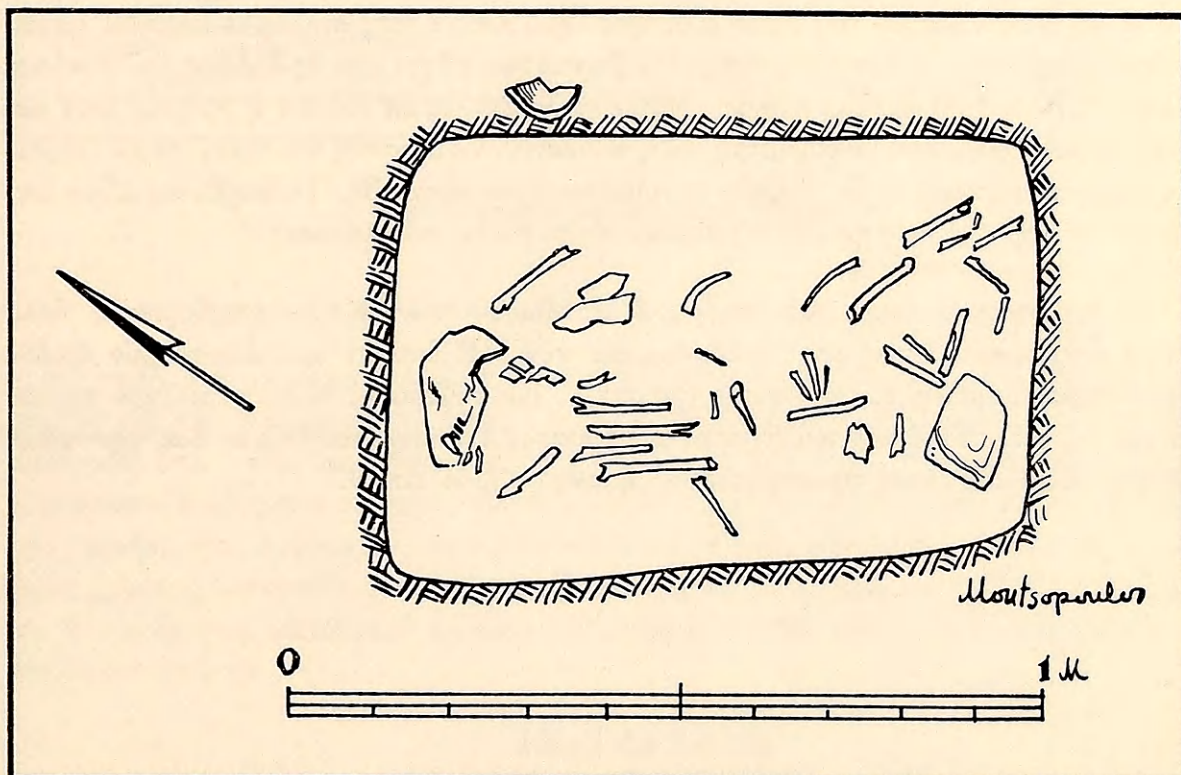
Πρὸ τῆς μετακινήσεως πλακὸς τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς εὐρέθη σωρὸς λίθων, ὁ ὁποῖος τὴν ἀπέφραξε (πίν. 32). Ἴσως ἡ πλευρὰ ἐκείνη ἐχρησιμοποιήθη εἰς ὑστερωτέρους χρόνους ὡς εἴσοδος τοῦ τάφου, ἡ ὁποία κατὰ τὰ μυκηναϊκὰ ἔθιμα ἐκλείετο διὰ πλακὸς, πρὸ τῆς ὁποίας συνεσωρεύοντο λίθοι. Δυστυχῶς ὁ τάφος δὲν περιεῖχε κτερίσματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔδιδον περισσοτέρας πληροφορίας διὰ τὴν ἱστορίαν του. Φαίνεται ὅμως ὅτι κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἀρχικῶς εἰς ΜΕ χρόνους.

Ταφή (;) Δπ18

(πίν. Δ καὶ 33, σχέδιον 41).

Διαστάσεις : μῆκος 0.90 μ., πλάτος 0.60 μ., βάθος 0.50 μ.

Κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ τομέως Δ πρὸς τὸ μέσον τοῦ πλάτους του καὶ περὶ τὰ δύο μέτρα πρὸς τὰ ἀνατολικά τοῦ τάφου Δπ8 ἀπεκαλύφθη τετράπλευρος λάκκος ἀρκετοῦ ἐνδιαφέροντος. Φαίνεται ὅτι ὁ χώρος του ἐχωρίζετο ἀπὸ τὸν τάφον Δπ8 διὰ σειρᾶς λίθων (ὄρα πίν. Δ), τοῦτο δ' ἴσως ὑποδεικνύει ὅτι ὁ λάκκος δὲν εἶχε σχέσιν πρὸς τὸν τάφον ἐκεῖνον. Εἰς τὸ βάθος τοῦ τετραπλεύρου λάκκου εὐρέθησαν τὰ ὅσῃ ἑνὸς κά-

Σχέδιον 41. Τάφος Δπ18. Κάτοψις.

πρου και ακόμη ὀλίγα ὅστ᾽ ἀνήκοντα εἰς δύο ἄλλα μικρότερα ζῶα, ἴσως ἐρίφια (πίν. 33). Προφανῶς εἰς τὸν λάκκον ἔχομεν ταφὴν ζώου. Μολονότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς θυσία, διότι τὰ ὅστ᾽ δὲν φέρουν ἵχνη καύσεως καὶ τὸ βάθος τοῦ λάκκου δὲν φέρει σημεῖα πυρᾶς, ἐν τούτοις ὅμως δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ καὶ ἡ πιθανότης αὐτή. Ἐπίσης ὑπάρχει ἡ πιθανότης ὅτι τὸ αἷμα τοῦ σφαγιασθέντος ζώου ἐχρησιμοποιήθη διὰ σπονδὰς καὶ τὸ πτωμά του ἐτάφη χωρὶς νὰ καῇ. Δυστυχῶς οὐδὲν εὑρέθη μετὰ τῶν ὀστέων διὰ νὰ χρονολογήσῃ τὴν ταφὴν ἢ τὴν θυσίαν. Ἀπὸ τὴν ἐπίχωσιν φαίνεται ὅτι ὁ λάκκος εἶχεν ἐρευνηθῇ εἰς νεωτέρους χρόνους καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπίχωσίς του ἀπέδωκεν ὅστρακα διαφόρων ἐποχῶν, δύο τρία ὅστρακα προϊστορικά, ὅστρακα γεωμετρικά, ἐλληνιστικά, ακόμη καὶ τεμάχιον ὑαλίνου φιαλιδίου ρωμαϊκῶν χρόνων. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρίσθωσι οἱ χρόνοι τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτῆς ταφῆς ἢ θυσίας ζώου. Παρὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ χώρου τῆς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηναίων εὑρέθη λάκκος εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ τὸν 4ον π.Χ. αἰῶνα εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ λείψανον κυνός¹. Παρ' αὐτὸ εὑρέθη φιαλίδιον καὶ λύχνος ἔτι δὲ ὅστωι ἀγελάδος, προφανῶς κτερίσματα ἀποτεθέντα κατὰ τὴν ταφὴν. Ἐνεπίγραφος στήλη ἀποτεθεῖσα ἐπὶ τάφου κυνὸς καὶ μνημονευομένη εἰς τὴν Ἀνθολογίαν (VII, 211) ἐξαίρει τὴν προσοχὴν μετὰ τῆς ὁποίας ἐνίστε ἐθάπτοντο προσφιλεῖς οἰκιακά ζῶα. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκλεισθῇ καὶ μεταγενεστέρα χρονολογία τῆς ταφῆς τοῦ Δπ18. Ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τοὺς χρόνους τῶν περὶ αὐτὴν κιβωτιοσχῆμων τάφων Δπ8, Δπ12 κλπ., τότε θὰ πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν ὑστέραν ΜΕ ἐποχὴν καὶ θὰ ἀποτελέσῃ μοναδικὸν παράδειγμα ταφῆς ἢ θυσίας ζώου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ Δπ18 εὑρέθησαν δύο ακόμη τετράπλευροι λάκκοι, μεγαλύτερων διαστάσεων, πλήρεις χώματος. (Ὁ βορειότερος ἔχει μῆκος 1.40×0.70 μ. καὶ ὁ ἕτερος 1.70×1.90 μ.) Εἰς αὐτοὺς οὐδὲν εὑρέθη καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ χρῆσις των καὶ οἱ χρόνοι των παραμένουν ἀκαθόριστοι. Θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ ὑποθεθῇ ὅτι ἦσαν τάφοι κιβωτιόσχημοι, τῶν ὁποίων τὰ ἐκ πλακῶν τοιχώματα εἶχον ἀφαιρεθῇ. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν εὑρεσιν στρώματος χαλίκων εἰς τὸ βάθος τῶν λάκκων.

Οἱ προϊστορικοὶ τάφοι τοῦ τομέως Δ ἀπέδωσαν πολὺ ὀλίγα κτερίσματα, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα. Ἀνάγονται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν καὶ ἀποτελοῦν ὁμάδα τάφων συγκεντρωμένων εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν. Ἐκ τούτων οἱ δέκα περιεῖχον περισσότερας τῆς μιᾶς ταφῆς καὶ τοῦλάχιστον οἱ τέσσαρες ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ταφὴν παιδίων. Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ταφή ζώου Δπ18.

1. Hesperia 20, 1951, σ. 52.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(πίν. Δ και 266α)

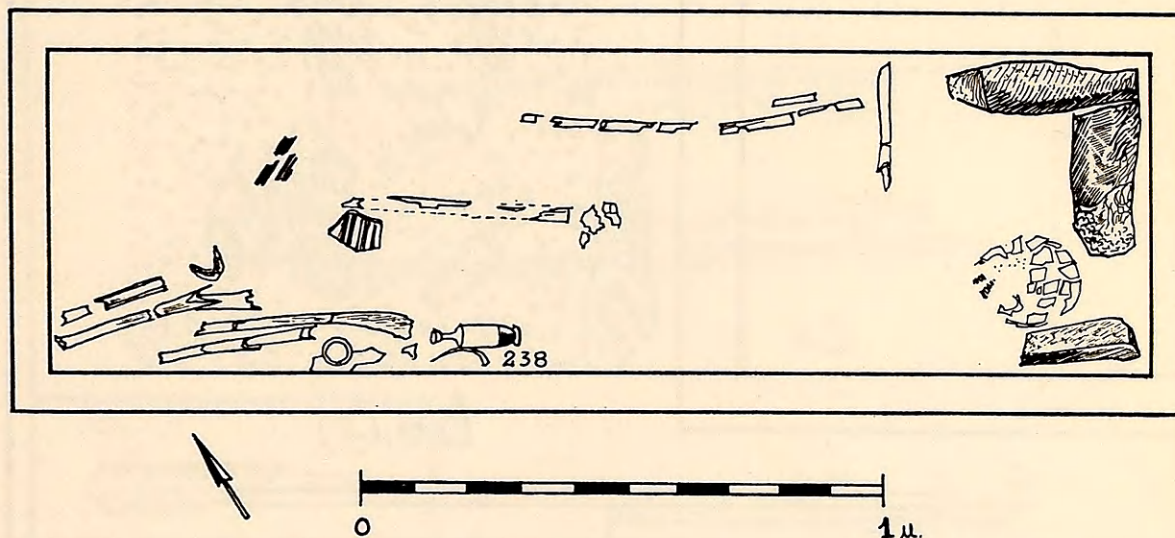
Τάφος Δ1

Σαρκοφάγος ἐκ πώρου λίθου (πίν. Δ και 266β, σχέδιον 42).

Διαστάσεις : μῆκος 2.12 μ., πλάτος 0.62 μ., βάθος σωζόμενον 0.25 - 0.30 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ., με τὰς μακρὰς πλευρὰς πρὸς Βορρᾶν καὶ Νότον.

Ἡ σαρκοφάγος εὐρέθη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ κάλυμμά της εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ. Ἀκόμη καὶ τμήματα τῶν τοιχωμάτων της εἶχον θραυσθῇ καὶ καταστραφῇ. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου εὐρέθησαν ὀλίγα ὀστᾶ καὶ τὰ ὑπολείμματα κρανίου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς παρειᾶς. Φαίνεται ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς στάσιν ὑπτίαν με τὰ σκέλη τεταμένα. Περὶ τὸ κρανίον, παραλλήλως πρὸς τὴν στενὴν ἀνατολικὴν πλευράν,

Σχέδιον 42. Κάτοψις τῆς παλίνης σαρκοφάγου Δ1 (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

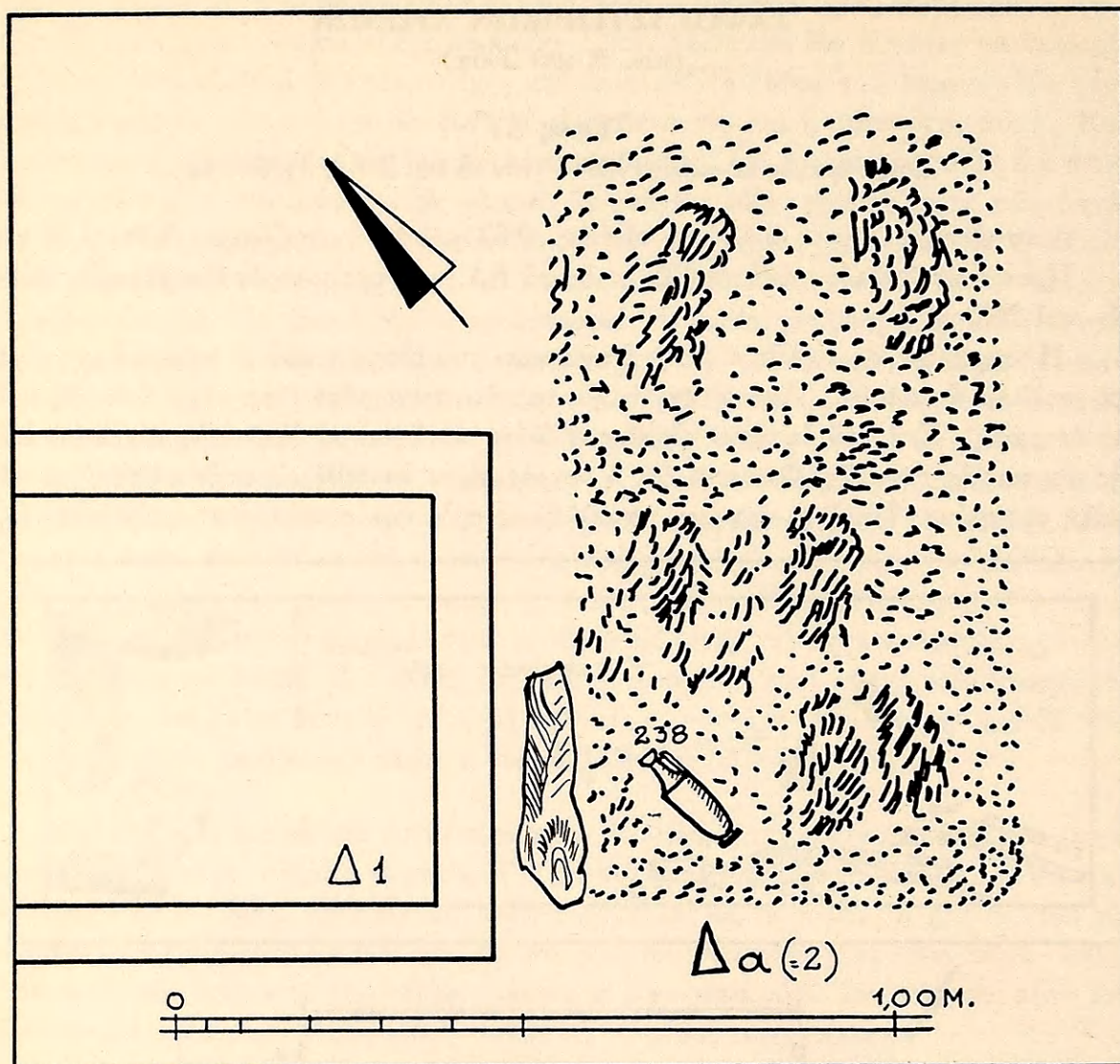
εἶχον τεθῇ δύο τεμάχια πωρολίθου καὶ τεμάχιον κεράμου εἰς σχῆμα Π. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὴν σαρκοφάγον, ἴσως ὅμως τὰ εἰς αὐτὴν κατατεθέντα εἶχον πρὸ πολλοῦ ἀφαιρεθῇ ὑπὸ τῶν καταστρεψάντων τὸ κάλυμμά της. Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν εὐρέθησαν θραύσματα παραμερισμένων ὀστῶν, τὰ ὅποια προφανῶς ἀνήκον εἰς τὴν πρῶτην ταφήν, τὴν σύγχρονον πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς σαρκοφάγου. Ἴσως εἰς ρωμαϊκοὺς χρόνους κατετέθη ὁ νεκρὸς, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει τὸ κρανίον, περὶ τὸ ὅποιον ἐγένετο ἡ περίεργος κατασκευὴ πύρων καὶ κεράμου. Οὐδὲν ὅμως εὐρέθη ἐπιβεβαιούν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Πυρὰ Δα (= Δ2)

(πίν. Δ και σχέδιον 43).

Ἀμέσως πρὸς Ἀνατολὰς τῆς σαρκοφάγου Δ1 καὶ ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ

Σχέδιον 43. Κάτοψις τῆς πυρᾶς Δα (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

ἐδάφους, εὐρέθη τετράπλευρος χώρος πυρᾶς, μήκους 1.05 μ. καὶ πλάτους 0.55 μ. Προφανῶς ὁ χώρος εἶχε διαταραχθῇ ἐπανειλημμένως καὶ εἰς τὰ καμένα χρώματα, πλὴν τῶν διεσπαρμένων ὀστράκων, εὐρέθη καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 238.

Δα - ἀρ. 238 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 267α).

Σφζόμενον ὕψος 0.109 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.14 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου.

Δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ζώνη δυσδιάκριτος ἐπὶ λευκοῦ ἐπιχρίσματος ἐγγραφή ἴσως θαλλὸς κισσοῦ, μεταξὺ κιγκλιδωτοῦ ἄνω καὶ κάτω. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐτέθη δακτύλιος. Ἡ λήκυθος δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Ἡ πυρά, ἀναγομένη εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἴσως ἦτο σύγχρονος μετὰ τὴν πρώτην ταφὴν τῆς σαρκοφάγου.

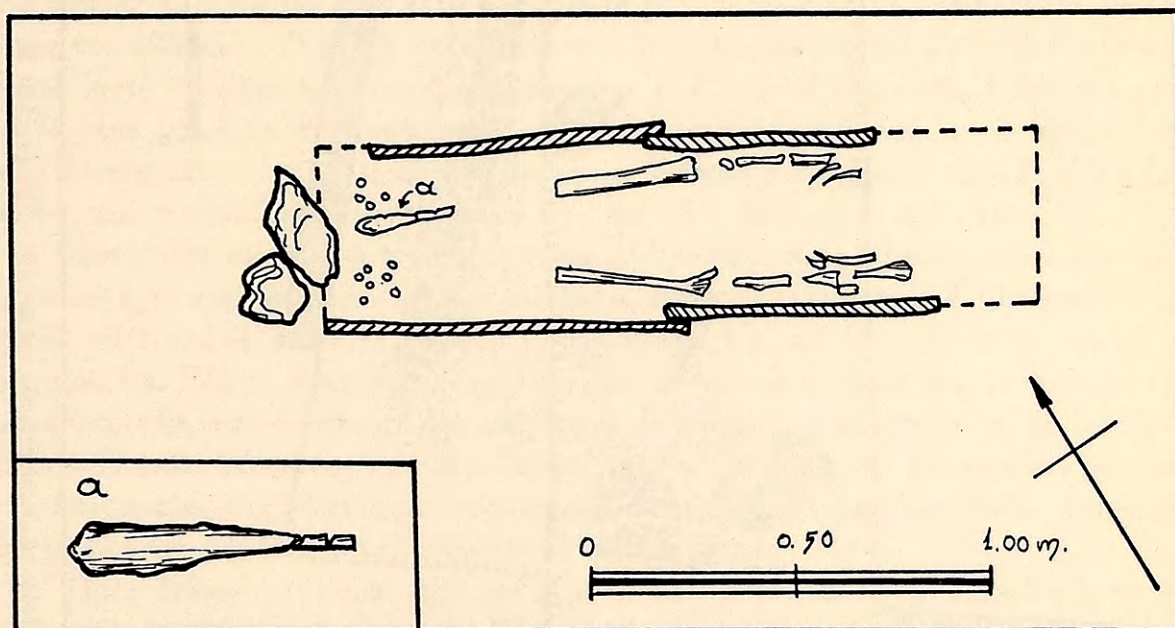
Τάφος Δ3

Κεραμοσκεπῆς (πίν. Δ καὶ 267β, σχέδιον 44).

Διαστάσεις : μῆκος πιθανὸν 1.90 μ., πλάτος μέσον 0.42 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ κεραμοσκεπῆς αὐτὸς τάφος εὐρέθη ὀλίγον κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τοῦτο εἶχε σχεδὸν καταστραφῇ. Διασφύζονται μόνον ὀλίγα τεμάχια κεράμων, ἐκ τῶν σχηματιζουσῶν τὰς πλαγίας πλευράς του. Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ κερα-

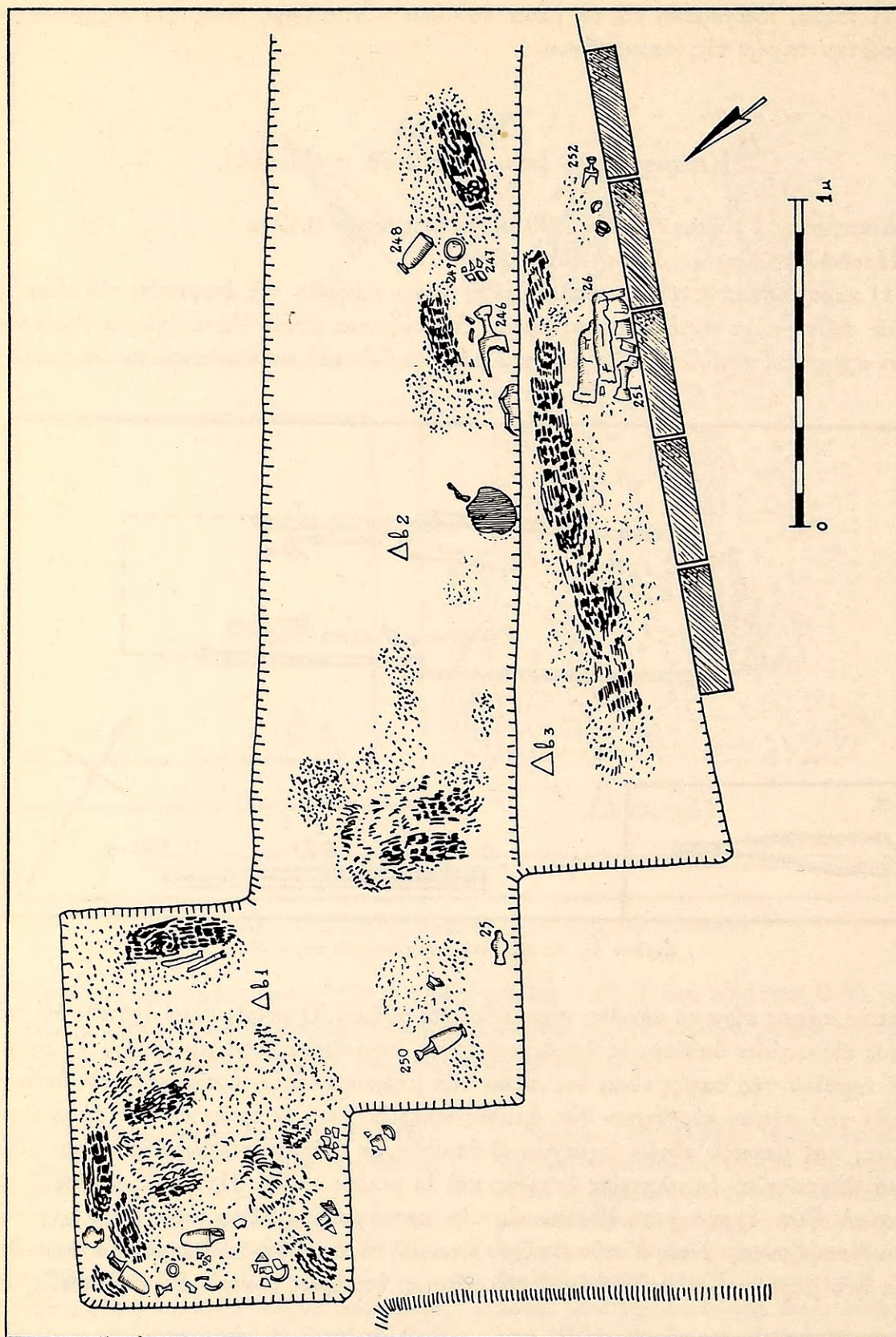

Σχέδιον 44. Κάτοψις τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Δ3.

μοσκεπῆς τάφος εἶχε τὸ σύννηθες πυραμιδοειδὲς σχῆμα. Ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς στάσιν ὑπτίαν, ὡς ὑποδεικνύουν τὰ διασωθέντα ὀστᾶ τῶν μηρῶν. Τὸ ἐνδιαφέρον σημεῖον τῆς ταφῆς εἶναι ὅτι πέραν τῶν μηριαίων αὐτῶν ὀστέων κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου εὐρέθησαν δύο ομάδες σιδηρῶν ἡλῶν, ἐκ τριῶν καὶ ἐπτὰ ἡλῶν ἀντιστοίχως, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τεμάχιον ἐλάσματος ἐκ σιδήρου τελείως κατιωμένου¹. Τὸ ἐλάσμα ἀπετελεῖτο ἐκ πλατείας λεπίδος καὶ ἐκ μικρᾶς λαβῆς. Προφανῶς οἱ εὐρεθέντες περὶ αὐτὸ ἡλοὶ ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν ξυλίνου κιβωτιδίου, ἵχνη τοῦ ὁποίου διεσφύζοντο, ἐντὸς δ' αὐτοῦ εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ ἐκ σιδήρου ἐλάσμα. Τὸ διασωθὲν τμήμα ἦτο μέρος μόνον τοῦ ἀρχικοῦ του μήκους, ἦτο ὅμως ἀρκετὸν διὰ νὰ ὑποδείξῃ ὅτι

1. Διασωθὲν μῆκος 0.22 μ., μῆκος λαβῆς 0.11 μ., πλάτος λαβῆς 0.01 - 0.015 μ., πλάτος ἐλάσματος 0.02 - 0.025 μ.

Σχέδιον 45. Κάτοψις τῆς περιοχῆς τῶν πυρῶν Δβ1 - Δβ3 (σχέδιον Ν. Μουτσπούλου).

δὲν ἀνῆκεν εἰς στλεγγίδα. Ἦτο μᾶλλον τμήμα ἐργαλείου, τοῦ ὁποίου ἡ λεπτότης καὶ τὸ μικρὸν πλάτος, ὡς καὶ ἡ τοποθέτησις ἐντὸς κιβωτιδίου, ὑποδεικνύουν ὅτι θὰ ἦτο ἴσως ἱατρικὸν ἐργαλεῖον. Ἡ ἀπόθεσις τοῦ κιβωτιδίου περιέχοντος ἱατρικὸν πιθανῶς ἐργαλεῖον ἴσως χαρακτηρίζει ταφὴν ἱατροῦ.

Πυρᾶ Δβ (= Δ4)

(πίν. Δ καὶ 268, 269, σχέδιον 45).

Πρὸς Νότον τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου Δ3 εὑρέθη συγκρότημα πυρῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐν τῷ συνόλῳ του δίδομεν τὸν ἀριθμὸν β. Κατέχει χῶρον περίπου 4 μέτρων μήκους ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς καὶ πλάτους 2.00 μ. ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον. Τὸ βορειοδυτικὸν τμήμα τοῦ χώρου περιλαμβάνει πυράν, 1.25×0.90 μ. (Δβ1, πίν. 268, σχέδιον 45), τῆς ὁποίας τὸ δάπεδον κατὰ τὸ νότιον τμήμά της ἦτο μόνον 0.12 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ὁ χῶρός της ἐκαλύπτετο ὑπὸ καμένων χωμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεσφύζοντο τεμάχια καμένων ξύλων πεύκου. Ἡ ἐπιφάνειά της εὑρέθη ἐγκατεσπαρμένη μὲ καμένα τεμάχια ἀγγείων, θρύμματα πυρακτωμένων ὀστῶν καὶ μικρὰ τεμάχια χαλκῶν ἀντικειμένων, τελείως κατεστραμμένων. Ἐκ τῶν ὀστράκων κατέστη δυνατὴ ἡ διάσωσις καὶ συγκόλλησις τῶν ἀγγείων ὑπ' ἀρ. Δβ1 - 239 μέχρι Δβ1 - 245.

Κατὰ τὴν νοτίαν γωνίαν της ἡ πυρᾶ Δβ1 ἐνοῦται πρὸς δευτέραν πυράν, τὴν Δβ2, ἡ ὁποία ἔχει τετράπλευρον σχῆμα καὶ βαίνει πρὸς τὰ νοτιοανατολικά. Φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς εἶχε μῆκος τοῦλάχιστον 5.50 μ. καὶ πλάτος 1 μ. καὶ ἐχρησίμευσε διὰ τὴν καῦσιν δύο νεκρῶν. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν της ἄκρον μεταξὺ καμένων ξύλων διεκρίνοντο πυρακτωμένα ὑπολείμματα ὀστῶν, τμήμα κατόπτρου ἐκ χαλκοῦ καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 246, 247, 248, 249 (πίν. 269α, σχέδιον 45). Εἰς τὸ δυτικὸν της τμήμα, ἐπὶ τῶν καμένων χωμάτων τῆς ἐπιφανείας της, εὑρέθησαν πυρακτωμένα ὑπολείμματα παιδικῶν ὀστῶν, ὀστράκων, ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 250 καὶ τὸ εἰδῶλιον ὑπ' ἀρ. 25.

Πρὸς Νότον τῆς πυρᾶς Δβ2 καὶ περὶ τὰ 0.18 μ. ἄνωθεν αὐτῆς ἀπεκαλύφθη τριγωνικὸς χῶρος, Δβ3, ὁ ὁποῖος πρὸς Νότον ὀρίζεται ὑπὸ τοιχαρίου ἐκ δύο σειρῶν πλίνθων, σχεδὸν ἰσοδομικῶς τεθειμένων, μήκους περίπου 2.15 μ. (πίν. 269β καὶ σχέδιον 45)¹. Ἡ βάσις τοῦ χώρου ἔχει μῆκος 0.70 μ. Κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ χώρου τούτου καὶ εἰς ἀπόστασιν 0.25 μ. ἀπὸ τὰς πλίνθους εὑρέθη τὸ ἀπηνθρακωμένον ὑπόλειμμα ξύλου πεύκου, μήκους 1.60 μ. καὶ πάχους 0.15 - 0.20 μ. (σχέδιον 45), παρ' αὐτὸ δὲ πρὸς Βορρᾶν κατάλοιπα πυρακτωμένων παιδικῶν ὀστῶν καὶ ὀστράκων. Τὸ ὑπόλειμμα τοῦ ξύλου φαίνεται ὅτι ἀπετέλει τὴν ἐξωτερικὴν πλευράν πυρᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ παιδίον. Μετὰ τὴν καῦσιν κατεσκευάσθη ὁ ἐκ πλίνθων τοῖχος καὶ εἰς τὴν βάσιν του ἐδημιουργήθη μικρὸς ἐπίπεδος χῶρος, πλάτους 0.20 - 0.25 μ. Ἐπ' αὐτοῦ καὶ παρὰ τὸν πλίνθινον τοῖχον εἶχον ἀποτεθῆ ὡς κτερίσματα ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 251, δύο γυναικεῖα εἰδῶλια καὶ τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ληγύθιον ὑπ' ἀρ. 252 (πίν. 270α καὶ σχέδιον 45). Ὁ τοῖχος ἐκεῖνος φαίνεται ὅτι ἀπετέλει τὸ πρὸς Νότον ὄριον τοῦ συγκροτήματος τῶν πυρῶν,

1. Αἱ διαστάσεις τῶν πλίνθων ἔχουν : μῆκος 0.41 μ., ὕψος 0.09 μ., πάχος 0.035 ἕως 0.04 μ.

ὁ δ' ἀμέσως πρὸ αὐτοῦ χῶρος ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ἀπόθεσιν κτερισμάτων. Ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, πρὸς Νότον, τετράπλευρος χῶρος, περὶ τὰ 2.10 μ. μήκους καὶ 0.80 μ. πλάτους, φαίνεται ὅτι ἰσοπεδώθη καὶ ἡτοιμάσθη ἴσως διὰ νεωτέραν καῦσιν, ἡ ὁποία δὲν ἐγένετο. Τὰ ἐκ τῶν πυρῶν κτερίσματα καθορίζουν τὰς χρονολογικὰς τῶν σχέσεις.

Δβ1 - ἀρ. 239 Λήκυθος ἀκέφαλος (πίν. 270β).

Σφωζόμενον ὕψος 0.135 μ., σφωζόμενον ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἐλλείπουν ἡ βάσις καὶ τὸ στόμιον μετὰ τμήματος τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τούτου δύο ἐγγάρακτοι δακτύλιοι καὶ δύο ἐξηρημέναι ταινίαι. Ἰγνὴ τοῦ ἰδίου χρώματος σφζονται καὶ ἐπὶ τῆς λαβῆς. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ὁ κορμὸς φέρει λευκὸν ἐπίχρισμα καὶ ἐπ' αὐτοῦ πέντε παραλλήλους διακοσμητικὰς ζώνας περιοριζόμενας ὑπὸ δακτυλίων. Ἐκ τῶν ζωνῶν ἡ ἀνωτάτη, ἡ μέση καὶ ἡ κατωτάτη πληροῦνται ὑπὸ δικτυωτοῦ, αἱ λοιπαὶ ὑπὸ μαιάνδρου.

Δβ1 - ἀρ. 240 Μελαμβραφῆς μετὰ παρυφῶν λήκυθος (πίν. 272).

Ὑψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.166 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς λεπτὸς καὶ σχετικῶς ὑψηλός, στόμιον ὑψηλὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ εἰς τὴν ἄνω παρυφὴν αὐτοῦ ἔχουν ἀφεθῆ δύο ἐδαφόχροοι ζῶναι, κοσμούμεναι ἄνω ὑπὸ μαιάνδρου καὶ κάτω ὑπὸ σιγμοειδοῦς στοιχείου μεταξὺ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δβ1 - ἀρ. 241 Λήκυθος (πίν. 272).

Ὑψος 0.207 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικὴ 0.024 μ., ἐξωτερικὴ 0.039 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.203 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.062 μ., ὕψος λαβῆς 0.048 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Ἐλλείπουν πέντε τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μετατραπείς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδῳ ὤμῳ, λαιμὸς λεπτὸς καὶ ὑψηλός, στόμιον καλυκόςχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ κιτρινολεύκου ἐπιχρίσματος καὶ διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ ζώνας διακοσμουμένας ποικίλως. Ἡ ἀνωτάτη καὶ κατωτάτη ζώνη ἐκοσμήθησαν διὰ μαιάνδρου. Τρεῖς ἐνδιάμεσοι ζῶναι ἐπληρώθησαν ὑπὸ δικτυωτοῦ, ἐνῶ τὰ διάκενά τῶν ἐκοσμήθησαν διὰ σιγμοειδῶν καὶ ἀντικορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων, ἴσως φύλλων κισσοῦ. Λήκυθοι μὲ παρομοίαν διακόσμησιν εἶναι γνωστὰί ὡς «*patterned lekythoi*».

Δβ1 - ἀρ. 242 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 270β).

Ὑψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.172 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.02 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.016 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τμήμα τοῦ λαιμοῦ καὶ πέντε τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑποτυπώδης, στόμιον καλυκόςχημον, χεῖλος πρὸς τὰ ἔσω, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Πιθανῶς ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον ἐκαλύπτετο

ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τοῦ ὁποίου ἔχνη μόνον διατηροῦνται.

Δβ1 - ἀρ. 243 Φιαλίδιον (πίν. 270β).

Ύψος 0.029 μ., διάμετρος στομίου 0.051 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.18 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Δβ1 - ἀρ. 244 Ὑψίπους κύλιξ ἐρυθρόμορφος (πίν. 271).

Ύψος 0.085 μ., διάμετρος στομίου 0.223 μ., διάμετρος βάσεως 0.081 μ., περίμετρος 0.70 μ., μῆκος λαβῶν 0.058 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.034 μ., ὕψος ποδὸς 0.048 μ.

Ἐλλείπουν τρία μεγάλα καὶ τρία μικρά τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις διμερῆς δισκοειδῆς κοιλαινομένη κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν καὶ ἀπολήγουσα εἰς ἐκβάθυνσιν κατὰ τὸ κέντρον. Ποὺς ὑψηλός, κορμὸς λίαν εὐρύς καὶ χαμηλός, χεῖλος ἐλαφρῶς κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, δύο λαβαὶ κυλινδρικοὶ ὀριζοντίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ κλίνουσαι πρὸς τὰ ἄνω, τοιχώματα σχετικῶς λεπτά.

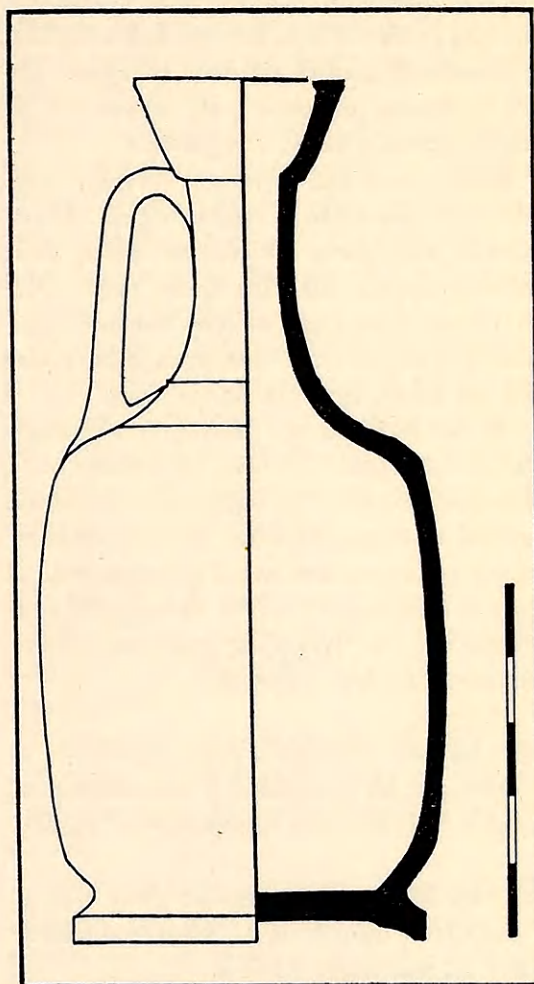
Ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως, καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κατὰ τὸ κέντρον τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας ἐξηρημένος κύκλος κεκοσμημένος διὰ μαιάνδρου μεταξὺ δύο λεπτοτάτων μελανῶν δακτυλίων. Ἐντὸς τοῦ κύκλου δύο ἀντιμέτωποι μορφαί : ἡ μία γυναικεία καθημένη με κεκαλυμμένην τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ ἑτέρα παιδὸς ὀρθίου ἱματιοφοροῦντος. Ἐπὶ τοῦ τοίχου κρέματα στεφάνη. Αἱ λεπτομέρειαι ἐπὶ τῶν ἐρυθρῶν μορφῶν ἀποδίδονται διὰ μελανοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας δὲν διατηρεῖται πλήρως. Κάτωθεν τῶν λαβῶν ἀνά ἓν ἀνθέμιον με ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐπαναλαμβανομένη παράστασις τριῶν μορφῶν. Δύο ἱματιοφοροῦντες ἄνδρες ἴστανται ἐκατέρωθεν καθημένης γυναικός. Αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται διὰ μελανοῦ χρώματος.

Δβ1 - ἀρ. 245 Ἐρυθρόμορφον ἀρυβαλλοειδὲς λεγκύθιον (πίν. 272 καὶ σχέδιον 46).

Ύψος 0.124 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ., περίμετρος 0.201 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.049 μ., ὕψος λαβῆς 0.039 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ πλείονων τεμαχίων. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ὠοειδῆς εὐ-

Σχέδιον 46. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς λεγκυθίου Δβ1 - 245.

ρύς, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, διαχωριστικὴ ἀνάγλυφος γραμμὴ εἰς τὴν ρίζαν λαιμοῦ ὑψηλοῦ καμπυλουμένου πρὸς στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς παραστάσεως καθημένης σφιγγός ἡ ὁποία κοσμεῖ τὸ λεγκύθιον. Ἐδαφό-

χρους δακτύλιος ὑποδηλοῖ τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθεται ἡ σφίγξ. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν πτερύγων καὶ τῶν ποδῶν ἐδηλώθησαν διὰ γραμμῶν καὶ στιγμῶν.

Δβ2 - ἀρ. 246 Λευκὴ λήκυθος (πίν. 273α).

Ύψος 0.285 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.03 μ., ἐξωτερικῇ 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.258 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.10 μ., ὕψος λαβῆς 0.075 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.023 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλὴ κοιλαινομένη κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν μὲ κομβίον εἰς τὸ κέντρον. Κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς στόμιον καλυκώσχημον. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐπιχρίσματος τούτου διακόσμησις ἀπεσβέσθη πλήρως. Ἰχνη ὅμως χρώματος ἀποδεικνύουν τὴν ἀρχικὴν τῆς ὑπαρξίν.

Δβ2 - ἀρ. 247 Τεμάχια λευκῆς ληκύθου.

Δυστυχῶς δὲν κατωρθώθη ἡ συγκόλλησις τοῦ ἀγγείου. Ὁμοιάζει πρὸς τὴν λήκυθον ὑπ' ἀρ. 246.

Δβ2 - ἀρ. 248 Λήκυθος ἀκέφαλος (πίν. 273α).

Σφζόμενον ὕψος 0.102 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.133 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα τμήματα ἐκ τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ στομίου καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός ραδινὸς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ.

Ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὡς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐπιχρίσματος τῆς διακοσμουμένης ἐπιφανείας διακρίνονται ἀντιμέτωποι ὀπλῖται. Διακτυωτὸν κόσμημα ἄνω συμπληρώνει τὴν παρά-

στασιν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλῇ σειρὰ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος.

Δβ2 - ἀρ. 249 Φιαλίδιον (πίν. 273α).

Ύψος 0.03 μ., διάμετρος στομίου 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.191 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, στόμιον εὐρύ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Δβ2 - ἀρ. 250 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 273α).

Ύψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.128 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.031 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Συγκεκολλημένη κατὰ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν λαβήν. Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ λαιμὸς χαμηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ μικρὰ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁλόκληρος ὁ κορμὸς, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ πρὸς καστανέρυθρον στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ σειρὰ στιγμῶν.

Δβ2 - εἰδ. 25 Εἰδῶλιον σατύρου (πίν. 273β).

Ύψος 0.094 μ., πλάτος κατὰ τοὺς ὤμους 0.058 μ., ὕψος κεφαλῆς 0.03 μ., πλάτος βάσεως 0.03 μ., μῆκος βάσεως 0.036 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ἐπίπεδος μὲ βαθυτάτην ἐκβάθυνσιν εἰς τὸ κέντρον τῆς κάτω ἐπιφανείας. Ἡ μορφή εἶναι καθημένη, φέρει δὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ὑπογαστρίου. Ἡ κεφαλὴ εἶναι μεγάλη, τὰ χεῖλη ἐπίσης ἰδιαζόντως παχέα, ὡς καὶ τὰ ζώωδη ὦτα. Πολὺ δυσειδὴς μορφή ὁμοιάζουσα πρὸς πίθηκον. Διατηροῦνται ἱχνη λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

Δβ3 - ἀρ. 251 Λευκὴ λήκυθος (πίν. 273α).

Ύψος 0.275 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ

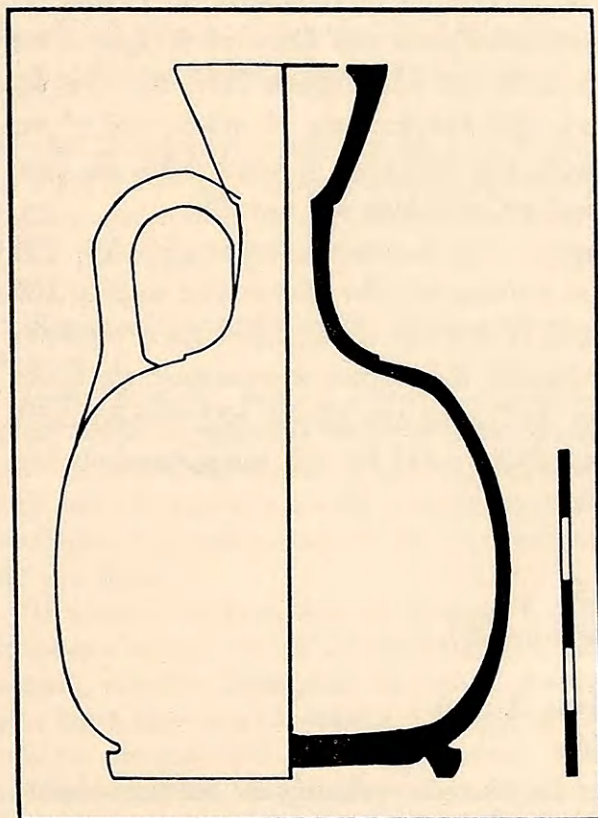

0.051 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., περίμετρος 0.245 μ., ύψος λαιμοῦ 0.095 μ., ύψος λαβῆς 0.075 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.021 μ.

Ἐλλείπουν δύο τμήματα ἀπὸ τὸν κορμόν. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκδόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρος ὁ κορμός, πλὴν τοῦ κατωτάτου τμήματος αὐτοῦ, καὶ ὁ ὦμος καλύπτονται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Τὰ λοιπὰ τμήματα καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἰχνη παραστάσεως ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐπιχρίσματος ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ λήκυθος ἐκοσμεῖτο διὰ

Σχέδιον 47. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Δβ3 - 252.

χρωμάτων, τὰ ὅποια ἀπετρίβησαν πλήρως.

Δβ3 - ἀρ. 252 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 272, 273α καὶ σχέδιον 47).

Ὑψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.218 μ., ύψος λαιμοῦ 0.047 μ., ύψος λαβῆς 0.037 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ πλείονων τεμαχίων. Ἐλλείπει ἐν τμήμα ἀπὸ τὸν κορμόν. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς πεπιεσμένος σφαιρικός, λαιμὸς λεπτὸς καὶ χαμηλὸς ἐξέχων ἐλαφρῶς τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον ὑψηλὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Γυναικεῖα ἰσταμένη μορφή ἀποτελεῖ τὴν διακόσμησιν. Αἱ πτυχαὶ τοῦ χιτῶνος καὶ τοῦ ἱματίου τῆς δηλοῦνται ὑπὸ γραμμῶν μελανοῦ χρώματος.

Δβ3 - εἰδ. 26 Εἰδῶλιον γυναικὸς (πίν. 273β).

Ὑψος 0.21 μ., πλάτος 0.048 μ., πλάτος βάσεως 0.054 μ., μῆκος βάσεως 0.055 μ., ύψος κεφαλῆς 0.038 μ.

Εὐρέθη ἄνωθεν τῆς ληκύθου ὑπ' ἀρ. 251.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς βάσεως. Πηλὸς τεφρὸς ἐκ τῆς καύσεως εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Ὀρθία γυναικεῖα μορφή κενὴ ἐσωτερικῶς. Ἡ δεξιὰ χεὶρ κατὰ μῆκος τοῦ μηροῦ, ἐνῶ ἡ ἀριστερὰ φέρεται ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἡ γυνὴ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἐνῶ ὁ ἀριστερὸς διαγράφεται ὑπὸ τὸ ἱμάτιον.

Διακρίνονται ἱχνη λευκοῦ ἐπιχρίσματος.

Δβ3 - εἰδ. 27 Εἰδῶλιον γυναικὸς.

Ἀκέφαλον, παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 26.

Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 239, 240 καὶ 241 φαίνεται ὅτι ἀνάγονται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, ἥτοι εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ. χρόνους (διὰ παρόμοιον σχῆμα ὅρα Olynthus XIII, πίν. 30, ἀρ. 18 καὶ σ. 71, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος. HASPELS, σ. 171. Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἀρ. 40 καὶ σ. 218, περὶ τὸ 470 π.Χ.). Τὸ ληκύθιον

ὕπ' ἀρ. 242 δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς περισσότερο ἐξειλιγμένον τοῦ ὕπ' ἀρ. 1110 ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1110), τὸ ὁποῖον ἐχρονολογήθη περὶ τὸ 480 - 450 π.Χ. Ἡ κύλιξ ὕπ' ἀρ. 244 ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὴν τεχνοτροπίαν τῆς παραστάσεως εἶναι σχεδὸν ὁμοία πρὸς ἀγγεῖον εἰς τὸ Metropolitan Museum (RICHTER, RVMM, πίν. 181, ἀρ. 61 καὶ πίν. 62 καὶ σ. 83-84 «Antiphon group») ἀναγόμενον εἰς τοὺς περὶ τὸ 480 π.Χ. χρόνους. Τὸ ληκύθιον ὕπ' ἀρ. 245 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 450 π.Χ. χρόνους ὡς καὶ τὸ ὕπ' ἀρ. 243 φιαλίδιον. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πυρὰ Δβ1 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον ὄριον τὸ 450 π.Χ.

Ἡ ἐκ τῆς πυρᾶς Δβ2 ὕπ' ἀρ. 246 λευκὴ λήκυθος εὐρίσκει παράλληλα εἰς ὁμοία ἀγγεῖα τοῦ τέλους τοῦ τρίτου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ τελευταίου τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 39, ἀρ. D2 καὶ σ. 120, περὶ τὸ 430 - 420 π.Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, πίν. 6, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος). Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὕπ' ἀρ. 248 φαίνεται ὡς ἀρχαιότερα (ἀλλὰ ὅρα ΑΔ 11, 1927 - 1928, σ. 92). Ἡ λήκυθος ὕπ' ἀρ. 250 εὐρίσκει παράλληλον κατὰ τὸ σχῆμα εἰς εὐρημα ἐκ τῶν τάφων τῆς πλατείας Συντάγματος ἀναγόμενον εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 7, εἰκ. 6). Φιαλίδια τοῦ γενικοῦ τύπου τοῦ ὕπ' ἀρ. 249 κατεσκευάζοντο καθ' ὅλον τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Olynthus XIII, σ. 348 καὶ πίν. 219, ἀρ. 743. Agora XII, πίν. 34, ἀρ. 908, περὶ τὸ 450 π.Χ.). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πυρὰ Δβ2 ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Σχεδὸν σύγχρονος πρὸς τὴν Δβ2 εἶναι ἡ πυρὰ Δβ3, ὡς ὑποδεικνύεται ἐκ τῆς λευκῆς ληκύθου ὕπ' ἀρ. 251 καὶ τοῦ εἰδωλίου ὕπ' ἀρ. 26.

Κατὰ ταῦτα μικρὸν χρονικὸν διάστημα χωρίζει τὰς πυρὰς τῆς περιοχῆς Δβ. Ἡ πυρὰ Δβ1 ἦτο ἡ πρώτη μετ' αὐτὴν ἐγένοντο αἱ καύσεις εἰς τὸν χῶρον τῆς πυρᾶς Δβ2 καὶ τέλος ἡ καύσις Δβ3. Ὡς εἶδομεν, ὁ χῶρος πρὸς Νότον τῆς πυρᾶς Δβ3 προητοιμάσθη δι' ἔτι μεταγενεστέραν καύσιν, ἡ ὁποία ὁμῶς ἐματαιώθη διὰ λόγους ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς. Παράλληλον τῆς χρήσεως τοιχαρίου ἐκ πλίνθων ὀρίζοντος τὸν χῶρον τῆς πυρᾶς Δβ3, ἴσως δὲ καὶ τὸν τῆς θέσεως τῶν πυρῶν ἐν γένει, ἔχομεν καὶ ἐκ τοῦ νεκροταφείου τῆς πλατείας Συντάγματος (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 67 κέ.)

Τάφος Δ5

(πίν. Δ καὶ 274α, σχέδιον 48).

Διαστάσεις : μῆκος διασωθὲν 1.48 μ., πλάτος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Φαίνεται ὅτι ὁ τάφος ἦτο κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν τεθειμένων κατακορύφως καὶ ἐκ μικροτέρων λίθων τεθειμένων εἰς πηλὸν καὶ συμπληρούντων τὸ τετράπλευρον τοῦ σχήματος τοῦ τάφου. Εὐρέθη ἄνευ καλύμματος καὶ πλήρης σκληροῦ χρώματος, μεμειγμένου μετὰ λιθαρίων καὶ μικρῶν χαλίκων. Προφανῶς ἐπληρώθη διὰ χωμάτων παρασυρθέντων ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Τὸ ἀρχικὸν βάθος του θὰ ἦτο πολὺ μικρόν, ἴσως περίπου 0.40 μ. Κατὰ μῆκος τῶν μακρῶν πλευρῶν εἶχον τεθῇ τὰ κτερίσματα, περιλαμβάνοντα ὀκτὼ ληκύθους καὶ δύο εἰδῶλια κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν καὶ ἑξ ληκύθους καὶ τέσσαρα εἰδῶλια κατὰ τὴν βορείαν. Αἱ λήκυθοι διατηροῦνται καλῶς, ἐνῶ

τὰ εἰδώλια, ἅπαντα τοῦ γυναικείου καθημένου τύπου, διασφίζονται εἰς κακὴν κατάστασιν. Μάλιστα δύο τούτων εἶχον διαλυθῇ ἐντελῶς καὶ διὰ τοῦτο οὔτε περιεγράφησαν οὔτε ἐφωτογραφήθησαν. Τὸ μέσον τοῦ τάφου θὰ κατελάμβανε τὸ λείψανον παιδός, τὸ ὁποῖον διελύθη πλήρως καὶ μόνον μικρὰ τεμάχια τοῦ κρανίου, πολὺ ἐφθαρμένα, διεσώθησαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου. Ἀλλὰ πρὸ τῆς βορείας πλευρᾶς του καὶ εἰς τὸ δυτικὸν ἡμισυ τοῦ τάφου εὐρέθησαν τὰ ὅστ᾽ ἀκρανίου ἐνήλικος, τοῦ ὁποῖου ἡ κορυφὴ ἦτο ἀμέσως κάτωθεν τοῦ ἐπιπέδου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκειντο αἱ λήκυθοι. Τὰ ὅστ᾽ αὐτὰ ὑποδεικνύουν ὅτι πρὸ τῆς ταφῆς τοῦ παιδὸς εἶχε χρησιμοποιηθῇ ὁ τάφος διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἐνήλικος, τοῦ ὁποῖου τὰ ὅστ᾽ αὐτὰ, πλὴν τοῦ κρανίου, ἠφανίσθησαν. Πρὸς τούτοις αἱ διασωθεῖσαι πλάκες τῶν πλευρῶν ἀποδεικνύουν ὅτι μερικῶς καταστραφεῖς ἀρχαιότερος προϊστορικὸς τάφος ἐπεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἐκ νέου εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ θέσις τῶν ληκυθίων· ἐτέθησαν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης πλαγίως ἐπὶ τῆς πλευρᾶς μὲ τὸ στόμιον πρὸς Ἀνατολὰς καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ λειψάνου.

Ἀμέσως πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ τάφου Δ5 καὶ εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀνασκαφῆς εὐρέθη εἰς τὸ χῶμα ἡ ὑπ' ἀρ. 267 λήκυθος. Φαίνεται ὅτι εἶχε παρασυρθῇ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἐκ τάφου κειμένου εἰς ὑψηλότερον σημεῖον τῆς κλιτύος.

Δ5 - ἀρ. 253 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 274β).

Ὑψος 0.141 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.132 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ταπεινὸν πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνώσχημον, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ κατώτατος δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη διὰ μελανοῦ χρώματος τέθριππον μὲ ἡνίοχον πρὸ τοῦ ὁποῖου κάθηται γυνὴ ἐπὶ δίφρου. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχάραξιν. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθη διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν, ὀριζομένη μεταξὺ δύο ἡμιδακτυλίων κάτω καὶ δύο ἄνω (ὁ εἷς ἐπὶ τῆς ἀκμῆς). Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 254 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 276α).

Ὑψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.138 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

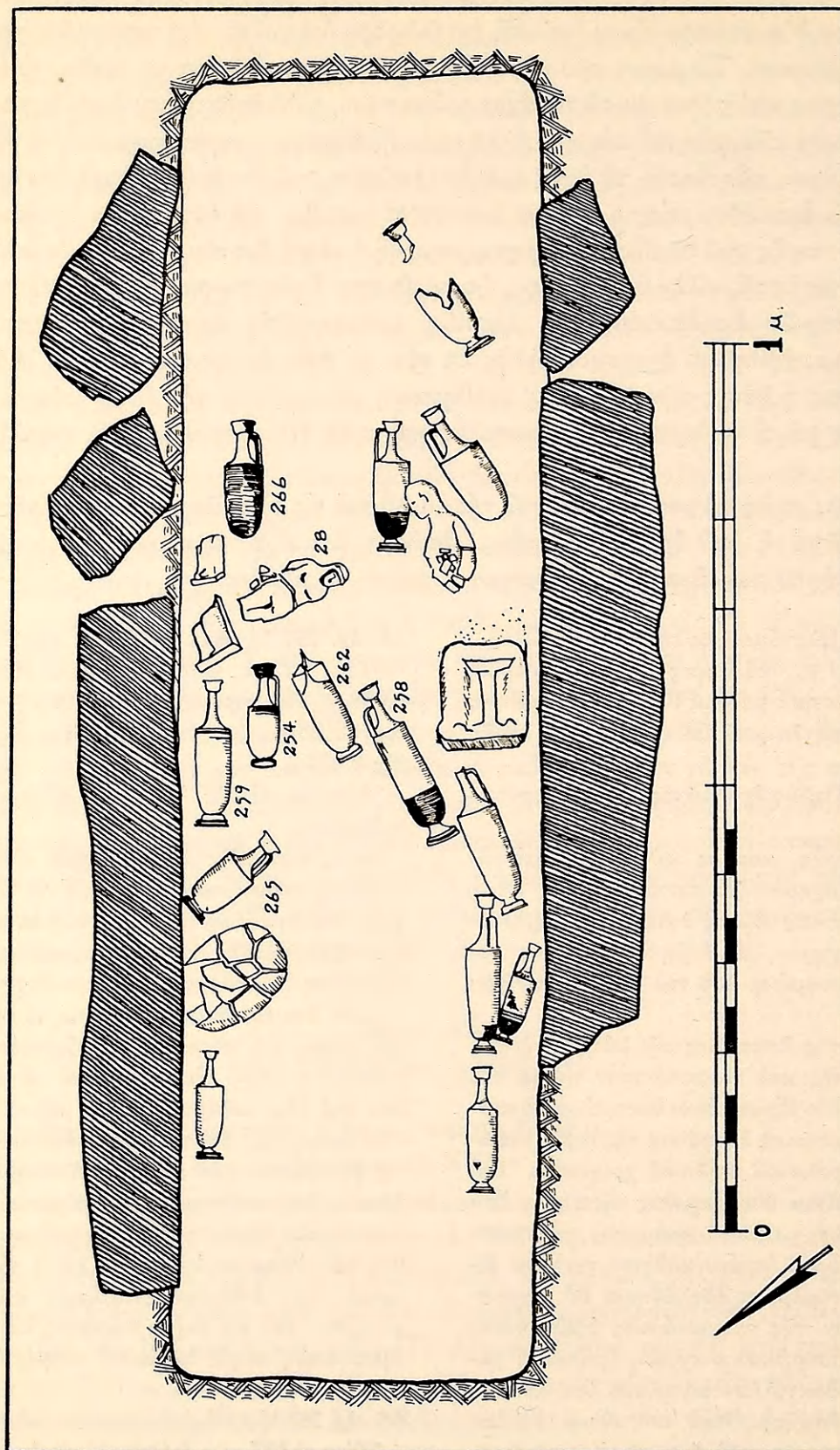
Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς εὐρὺς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ἐχινώσχημον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως διὰ καστανομελανοῦ χρώματος καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχάραξιν. Ἀνωθεν τῶν ἀνθεμίων ἐγράφησαν λευκὰ τόξα καὶ μεταξὺ τῶν ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῇ στοιχεῖα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος, ἐπὶ δὲ τοῦ ὤμου διπλῇ σειρὰ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

Δ5 - ἀρ. 255 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 276α).

Ὑψος 0.127 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτε-

Σχέδιον 48. Τάφος Δ5. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσπούλου).

ρική 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.13 μ., ύψος λαιμοῦ 0.039 μ., ύψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον χαμηλός, στόμιον χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφοχρουν ζώνην ἐγράφησαν δύο μορφαὶ σπεύδουσαι πρὸς τὰ δεξιὰ ἐκατέρωθεν ἵππου καλπάζοντος μὲ ἀναβάτην. Εἰς τὸ μέσον τῆς παραστάσεως ἐτέθη ὄφιν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεις. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένων κάτω ὑπὸ δύο ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 256 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275α).

Ὑψος 0.164 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.162 μ., ύψος λαιμοῦ 0.048 μ., ύψος λαβῆς 0.035 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐπιχρίσματος τοῦ κορμοῦ ἐγράφη δι' ἐρυθρομελανοῦ χρώματος ἄρματοδρομία δύο τεθρίππων πρὸς τὰ δεξιὰ. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεις. Ἡ κυρία ζώνη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ

κιγκλιδωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐτέθη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Δ5 - ἀρ. 257 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275β).

Ὑψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.126 μ., ύψος λαιμοῦ 0.035 μ., ύψος λαβῆς 0.026 μ.

Ἐλλείπει τὸ μέγιστον τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς χαμηλός καὶ ἀρκετὰ εὐρύς, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρῶου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφη μελανόμορφος παράστασις τεθρίππου καὶ τεσσάρων μορφῶν. (Ἴσως δύο ἀναβάται καὶ εἰς τὸ ἄκρον ἐμπρὸς μία καθήμενη γυνὴ ἀντικρύζουσα τὸ τεθρίππον· εἰς τὸ βάθος ὀπισθεν τοῦ τεθρίππου ἑτέρα μορφή.) Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεις. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθη διπλῆ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν, μεταξὺ δύο ἡμιδακτυλίων κάτω καὶ ἐνὸς ἄνω. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 258 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275α).

Ὑψος 0.192 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.172 μ., ύψος λαιμοῦ 0.061 μ., ύψος λαβῆς 0.032 μ.

Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ μικρὰ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στό-

μιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐπιχρίσματος τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη μελανόμορφος παράστασις δυσδιάκριτος εἰκονίζουσα ἴσως τὴν περὶ τοῦ τρίποδος ἔριν Ἡρακλέους καὶ Ἀπόλλωνος. Ἡ κυρία ζώνη ὀρίζεται κάτω ὑπὸ ταινίας πληρουμένης ὑπὸ κατακορύφων γραμμιδίων καὶ περιοριζομένης ὑπὸ δακτυλίων. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως ἐγράφη μαίανδρος μεταξὺ ζεύγους δακτυλίων. Διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα ἐτέθη ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Δ5 - ἀρ. 259 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275α).

Ὑψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.154 μ., ὕψος λαίμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαίμῳ ὑψηλῷ, στόμιον σωληνώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαίμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ τεθρίππου. Πρὸ αὐτοῦ γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ δίφρου, ὅπισθεν δὲ δύο μορφαὶ ἱστάμεναι καὶ μία εἰς τὸ βάθος. Ἡ παράστασις ἐγράφη διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἡ κυρία ζώνη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων μελανῶν καὶ λευκῶν στιγμῶν, περιοριζομένων κάτω ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 260 Ἀνθεωμὴ λήκυθος (πίν. 275β).

Ὑψος 0.114 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.142 μ., ὕψος λαίμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.029 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαίμῳ χαμηλῷ, στόμιον ταπει-

νὸν χοανοειδές. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαίμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος· τὸ λοιπὸν τμήμα τοῦ κορμοῦ ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἡ κυρία ζώνη κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων γεγραμμένων εἰς ὀριζοντίαν σειρὰν διὰ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὴν βάσιν των ἐτέθησαν ἐλικοειδῆ στοιχεῖα. Τὰ ἀνθέμια περιβάλλονται ὑπὸ ἐλλειπτικῶν τόξων. Ἡ κυρία ζώνη ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ ἡμιδακτυλίων τεθειμένων ἀνὰ δύο. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα (δυσδιάκριτον).

Δ5 - ἀρ. 261 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275α).

Ὑψος 0.138 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῆς 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.142 μ., ὕψος λαίμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαίμῳ χαμηλῷ, στόμιον χοανοειδές ταπεινόν, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαίμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν καὶ ἑνὸς ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης μελανόμορφος παράστασις τεθρίππου. Πρὸ αὐτοῦ γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ δίφρου, ὅπισθεν δὲ δύο ἱστάμεναι μορφαὶ καὶ ἑτέρα εἰς τὸ βάθος. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν, περιοριζομένης κάτω ὑπὸ δύο ἡμιδακτυλίων (ἀμελῶς γεγραμμένων). Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ γραμμιδίων.

Δ5 - ἀρ. 262 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 275β).

Ὑψος σφζόμενον 0.122 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.162 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ, ὁ λαίμῳ μετὰ τοῦ στομίου καὶ τμήμα τοῦ ὤμου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ὤμος ἐπικλινής, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη παράστασις τεθρίππου καὶ τρεῖς ἰστάμεναι μορφαί, αἱ δύο ὀπισθεν τοῦ ἄρματος καὶ ἡ τρίτη παρὰ τὸ τέθριππον. Καθημένη μορφή ἀντικρύζει τὸ ἄρμα. Ἡ παράστασις ἐγράφη διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεις. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθη διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν, περιοριζομένη ὑπὸ δύο δακτυλίων κάτω. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 263 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 276α).

Ὑψος 0.13 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.133 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ λοιπὸν τμήμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη παράστασις λίαν δυσδιάκριτος, ἴσως τεθρίππου μὲ ἡνίοχον. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεις. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθη διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένων κάτω ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 264 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 276α).

Ὑψος 0.122 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.122 μ.,

ὕψος λαιμοῦ 0.023 μ., ὕψος λαβῆς 0.037 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἀκανονίστων ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακοσμουμένη ζώνη καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Ἐπὶ αὐτῆς διασφύζεται κακότεχνος παράστασις τεθρίππου μὲ ἡνίοχον. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένη κάτω ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δ5 - ἀρ. 265 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 274β).

Ὑψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.148 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψηλή, κορμός εὐρύς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐγχράκτων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου κυρίας ζώνης ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχοειδοῦς βάσεως. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεις. Λευκὰ τόξα περιβάλλουν τὰ ἀνθέμια, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐγράφη δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Δ5 - ἀρ. 266 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 274β).

Υψος 0.158 μ., διάμετρος στομίου έξωτερική 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.16 μ., ύψος λαιμού 0.04 μ., ύψος λαβής 0.034 μ.

Ακεραία. Πηλός κιτρινέρυθρος εύκόλως αποτριβόμενος.

Βάσις διμερής, κορμός κυλινδρικός επιμήκης στενούμενος κάτω σχηματίζει υποτυπώδη πόδα, άκμή επί του έλαφρώς επικλινούς ώμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από του λαιμού απολήγει εις τον ώμον.

Ο δακτύλιος τής βάσεως και ή άνω επιφάνεια αύτης, ό κορμός, τό στόμιον και ή έξωτερική επιφάνεια τής λαβής, καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Ο ώμος και ό λαιμός άφέθησαν εις τό χρώμα του πηλού. Επί του ώμου άκτινωτόν κόσμημα και άνω σειρά στιγμών.

Δ5 - ειδ. 28 Γυναικίον ειδώλιον (πίν. 276β).

Υψος 0.214 μ., πλάτος 0.085 μ., πλάτος βάσεως 0.085 μ., μήκος βάσεως 0.09 μ., ύψος λαιμού και κεφαλής 0.063 μ.

Ελλείπουν ή ρις και πέντε μικρά τεμάχια εκ του σώματος. Πηλός έρυθρωπός εύκόλως αποτριβόμενος άτελώς ώπτημένος.

Γυνή καθημένη επί θρόνου, φέρουσα τās δύο χείρας επί των γονάτων υπό τό ιμάτιον. Σώμα συμπαγές τετραγωνικόν. Η κεφαλή καλύπτεται διά πέπλου. Στάσις άκαμπτος. Οί πόδες φαίνεται ότι στηρίζονται επί υποποδίου.

Διατηρούνται ίχνη λευκοτέφρου επιχρίσματος.

Δ5 - ειδ. 29 Ειδώλιον (πίν. 276β).

Υψος 0.122 μ., πλάτος 0.043 μ., μήκος βάσεως 0.047 μ., πλάτος βάσεως 0.033 μ.

Ελλείπει έν τεμάχιον εκ τής βάσεως. Πηλός κιτρινωπός εύκόλως αποτριβόμενος.

Γυναικεία μορφή καθημένη επί θρόνου, φέρουσα τās χείρας επί των γονάτων. Η κεφαλή καλύπτεται διά πέπλου. Στάσις άκαμπτος· έσωτερικώς τό ειδώλιον κενόν.

Διατηρεί ίχνη λευκού επιχρίσματος.

Δ5 - ειδ. 30 Ειδώλιον (πίν. 276β).

Υψος 0.121 μ., πλάτος 0.04 μ., μήκος βάσεως 0.048 μ., πλάτος βάσεως 0.035 μ.

Ελλείπει τό άριστερόν πλευρόν τής μορφής. Πηλός κιτρινέρυθρος εύκόλως αποτριβόμενος.

Γυναικεία μορφή καθημένη επί θρόνου, κρατούσα τās χείρας επί των γονάτων. Η κεφαλή καλύπτεται διά πέπλου. Βάσις άνωμάλως πεπλατυσμένη. Τό έσωτερικόν του ειδώλιου κενόν.

Διατηρούνται ίχνη κιτρινωπού και έρυθρωπού επιχρίσματος.

Δ5 - ειδ. 31 Ειδώλιον (πίν. 276β).

Υψος 0.099 μ., μήκος βάσεως 0.051 μ., πλάτος βάσεως 0.038 μ., πλάτος ώμων 0.036 μ.

Ελλείπουν δύο μεγάλα τεμάχια εκ του θρόνου. Πηλός κιτρινωπός εύκόλως αποτριβόμενος.

Γυναικεία μορφή καθημένη, κρατούσα τās χείρας επί των γονάτων. Η κεφαλή καλύπτεται διά πέπλου. Στάσις άκαμπτος· έσωτερικώς κενόν.

Διακρίνονται ίχνη έρυθρού χρώματος επί λευκού επιχρίσματος.

Δ5 - άρ. 267 Μελαμβαφής λήκυθος (πίν. 276α).

Υψος 0.103 μ., διάμετρος στομίου έξωτερική 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.158 μ., ύψος λαιμού 0.034 μ., ύψος λαβής 0.027 μ.

Ακεραία. Πηλός έρυθρωπός εύκόλως αποτριβόμενος ένιαχοϋ απολεπισμένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμός εύρύς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή επί του σχεδόν επιπέδου ώμου, λαιμός βραχύς, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από του λαιμού απολήγει εις τον ώμον.

Η βάσις, ό κορμός, ή λαβή έξωτερικώς και τό στόμιον έσω και έξω καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Επί του έδαφοχρόου ώμου έγράφη διά μελανού στιλπνού χρώματος σειρά άκτινωτού φυλλοειδοϋς κοσμήματος και άνω σειρά στιγμών.

Αρκετά από τās ληκύθους του τάφου δύνανται νά αναχθοϋν εις γνωστές ομάδας και έργαστήρια. Οϋτω αί ύπ' άρ. 253 και 256 ανάγονται εις τήν «όμάδα του Αίμονος» του β' τετάρτου του 5ου π.Χ. αιώνος (CVA, Deutschland 31, Heidelberg 4, πίν. 174, άρ. 8 - 9 και σ. 61. Hesperia 32, 1963, πίν. 42, άρ. E1 και σ. 122). Αί άνθεμω-

ταὶ λήκυθοι ἐπίσης δύνανται νὰ ἀναχθοῦν εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον (CVA , Deutschland 31, Heidelberg 4, πίν. 177, ἀρ. 3 καὶ 5 καὶ σ. 63 - 64. Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B5 καὶ σ. 118 - 119, τοῦ ἐργαστηρίου Beldam). Λήκυθοι μὲ σωληνόσχημον στόμιον καὶ παραστάσεις τεθρίππων φαίνεται ὅτι ἦσαν συνήθεις εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον.

Κατὰ ταῦτα ὁ τάφος δύνανται νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἀναχθοῦν καὶ τὰ εἰδώλια.

Τάφος Δ6

(πίν. Δ).

Ὀλίγα μόνον ὅστ' ἐνήλικος ἀνδρὸς τεθειμένα εἰς τάφρον ὑποδεικνύουν τὴν ὑπαρξίν ταφῆς περὶ τὰ 2 μέτρα νοτιοανατολικῶς τῆς πυρᾶς Δα καὶ τῆς σαρκοφάγου Δ1. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη μετὰ τῶν ὀστέων. Ὁ πέραν πρὸς τὰ βορειοανατολικά χῶρος εὐρέθη πλήρης λίθων πεπλατυσμένων, οἱ ὅποιοι ἀρχικῶς ἐξελήφθησαν ὡς σῆμα τάφου. Ἡ ἀφαίρεσίς των ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἐκάλυπτον ταφὴν ἢ ἄλλο τι.

Τάφος Δ7

Ἐγχυτρισμός (πίν. Δ καὶ 277α, β).

Τεμάχια μεγάλου ταφικοῦ ἀμφορέως ἀπεκαλύφθησαν μόλις 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τομέως καὶ πλησίον τοῦ πρὸς τὸν τομέα Γ ὁρίου.

Προφανῶς εἶναι παράδειγμα ἐγχυτρισμοῦ, ὁ ὅποιος διατεράχθη ὑπὸ ἀρότρων καὶ τὰ τεμάχια του διεσπάρησαν εἰς τὴν περιοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποτεθῇ ἀρχικῶς. Ἐντὸς τοῦ ἀμφορέως, ὁ ὅποιος ἔκειτο ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς Βορρᾶν, εὐρέθησαν ὅστ' αἰδέου καὶ θραύσματα ἀγγείου πλήρως διαλυθέντος. Τὰ ὅστ' δὲν φέρουν ἴχνη καύσεως. Πρὸ τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα κυκλικῆς πυρᾶς, διαμέτρου 0.80 μ. περίπου καὶ βάθους μόλις 0.10 μ., εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας καὶ παρὰ τὸ στόμιον τοῦ ἀμφορέως εὐρέθη ἡ μικρὰ πρόχους ὑπ' ἀρ. 268, μὲ πεπλατυσμένον πυθμένα. Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πυρᾶς, καὶ ἀνάμεικτα μὲ τὰ ὑπολείμματα τῆς, εὐρέθησαν μικροσκοπικὰ τεμάχια καμένων ὀστέων ἀμνοῦ. Ταῦτα, ὡς καὶ ἡ πυρά, ὀφείλονται ἴσως εἰς θυσιασθέντα ἀμνὸν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐνταφιασθέντος παιδὸς κατὰ τὸν ἐγχυτρισμόν. Διὰ πρώτην φορὰν συναντῶμεν τοιαύτην θυσίαν εἰς τὸ δυτικὸν νεκροταφεῖον τῆς Ἐλευσῖνος.

Δ7 - ἀρ. 268 Πρόχους (πίν. 277δ).

Ύψος 0.103 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.082 μ., περίμετρος 0.268 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.056 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλείονων τεμαχίων. Ἐλλείπουν τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός,

λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ἐλλειπτικόν, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπὸ τοῦ στομίου, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ κορμὸς κοσμεῖται δι' ἐντύπων στιγμῶν γενομένων δι' ἀκίδος, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ κορμοῦ σχηματίζουν τέσσαρα συνεχόμενα τραπέζια.

Παρόμοια ἀγγεῖα ἐκ τοῦ Ἐλευσινιακοῦ ἱεροῦ ἐδημοσίευσαν ὁ ΚΟΥΤΡΟΥΝΙΩΤΗΣ καὶ ὁ ΣΚΙΑΣ (ΑΕ 1898, σ. 106, εἰκ. 26 καὶ ΑΔ 15, παράρτημα, σ. 33 καὶ εἰκ. 33). Ὅμοια πρόχους εὑρέθη καὶ εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ πρωτοαττικοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ6, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τοὺς περὶ τὸ 675 π.Χ. χρόνους. Καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἀμφορέως ὁμοιάζει πλήρως πρὸς τὸ τοῦ πρωτοαττικοῦ γραπτοῦ ἀγγείου τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Γ6. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἦτοι εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, πρέπει νὰ ἀναχθῇ ἡ πρόχους ὑπ' ἀρ. 268 καὶ ὁ ἐγχυτρισμὸς Δ7, μὲ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τὸ 650 π.Χ.

Τάφος Δ8

Ἐγχυτρισμὸς (πίν. Δ καὶ 277γ).

Ἀμέσως πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ταφῆς Δ7 καὶ ὀλίγον κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη ὁ ἐγχυτρισμὸς Δ8. Μικρὸς σφαιρικὸς ἀμφορεὺς ἐχρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ταφὴν νηπίου, τοῦ ὁποῦ τοῦ τὰ ὅσῃ διελύθησαν σχεδὸν πλήρως. Ὁ ἀμφορεὺς εἶχε τεθῇ εἰς λάκκον καὶ ἐνσφηνωθῇ εἰς τὴν πλαγίαν του θέσιν διὰ μικρῶν λίθων. Τὸ στόμιόν του ἐστραμμένον πρὸς τὰ ΒΑ. ἐκλείετο ὑπὸ μεγάλου ὀστράκου. Εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἀμφορέως εὑρέθησαν δύο ἀγγεῖα, τὰ ὅποια εἶχον ἀποτεθῇ ὡς κτερίσματα.

Δ8-ἀρ. 269 Προχοῖσκη (πίν. 277γ).

Ύψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαίμκος εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καταλήγει εἰς τὸν ὄμον.

Ἀκόσμητος.

Δ8-ἀρ. 270 Δίωτος σκύφος (πίν. 277δ).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.094 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.292 μ.,

διαστάσεις λαβῶν 0.037×0.025 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμήμα κατὰ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἐλαφρῶς κυρτούμενος εὐρύνεται πρὸς τὰ ἄνω, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος. Δύο λαβαὶ ὀρίζονται πλαγίως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλην ἐξηρημένης ταινίας εἰς τὸ ὕψος τῶν λαβῶν. Εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ ἀφέθη ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν, ἡ ὁποία φαίνεται ὡς συνεχίζουσα τὴν ταινίαν τοῦ κορμοῦ.

Παρόμοιος δίωτος σκύφος εὑρέθη εἰς τὸν ἐγχυτρισμὸν Γ41 (πίν. 262α), τὸν χρονολογηθέντα εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος. Ἐπίσης σκύφον παρόμοιον ἔχομεν ἀπὸ τὴν Ἀγοράν (Agora XII, πίν. 17, ἀρ. 367 καὶ σ. 261), χρονολογηθέντα περὶ τὸ 575 - 550 π.Χ. Προφανῶς καὶ ὁ ἐγχυτρισμὸς Δ8 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι νεώτερος τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Δ7.

Πυρὰ Δγ (= Δ9)

(πίν. Δ).

Εἰς μικρὰν ἐκ τῶν ἐγχυτρισμῶν ἀπόστασιν πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἀπεκαλύφθησαν

εἰς τὴν ἐπιφάνειαν σχεδὸν τοῦ ἐδάφους λείψανα πυρᾶς, διαστάσεων περίπου 1.20×1.10 μ. καὶ βάθους 0.10 μ. Ἐκ ταύτης προέρχεται ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 271 καὶ ὀλίγα ἀκόμη ὄστρακα, ἀνήκοντα εἰς ἄβαφα ἀγγεῖα. Δὲν εὑρέθησαν πυρακτωμένα κατάλοιπα ὀστῶν, ἀλλὰ ἡ πυρὰ εἶχε διαταραχθῇ τόσον ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ ἐὰν ἐχρησιμοποιεῖται διὰ καὺσιν νεκροῦ ἢ δι' ἐναγισμὸν.

Δγ - ἀρ. 271 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 267α).

Ύψος 0.186 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερική 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.162 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.061 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κινερόρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος, καμένος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνώσχημον, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὤμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τεσσάρων ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν τέθριππον καὶ τρεῖς μορφαί, δύο βαδίζουσαι ὀπισθεν τοῦ τεθρίππου. Ἡ παράστασις ἡ ὁποία μόλις διακρίνεται λόγω τῆς καύσεως ἐγράφη διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθησαν δύο σειραὶ ἐναλλασσομένων στιγμῶν, μεταξὺ τεσσάρων δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐτέθη ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως ἡ λήκυθος ὁμοιάζει πρὸς ἔργα τοῦ «ζωγράφου τοῦ Ἐμπορίου», συγχρόνου τοῦ ζωγράφου τοῦ Αἵμονος (HASPELS, πίν. 48, ἀρ. 5, σ. 165 κέ. καὶ σ. 265). Δύναται νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 π.Χ. χρόνους. Καὶ ἡ πυρὰ πρέπει νὰ τεθῇ περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ.

Τάφος Δ10

(πίν. Δ).

Περὶ τὸ 1 μ. πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ τάφου Δπ17, ἀπεκαλύφθησαν ὄστρακα ἀρχικῶς ἀνήκοντα εἰς μεγάλα χονδροειδῆ ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον κυκλικὸν χῶρον, διαμέτρου περίπου 1 μ. Εἰς τὸν χῶρον αὐτὸν εὑρέθη μία μικρὰ πηλίνη μυροδόχος, ὑποδεικνύουσα τοὺς χρόνους ἀποθέσεως εἰς τετράπλευρον ὄρυγμα, καλυφθὲν δι' ὀστράκων, νηπίου, τοῦ ὁποίου ὁ σκελετὸς διελύθη πλήρως.

Δ10 - ἀρ. 272 Μυροδόχος (πίν. 267α).

Ύψος 0.115 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερική 0.019 μ., ἐξωτερική 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.168 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.051 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πλειόνων τεμαχίων. Ἐλλείπει ἐν τμήμα κατὰ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ.

Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀπίσχημος, λαιμὸς ὑψηλός, χεῖλος ἐπίπεδον μὲ περιχέλωμα ἐλαφρῶς κυρτούμενον.

Κοσμεῖται διὰ μιᾶς ἐρυθρᾶς ταινίας τεθειμένης κατὰ τὴν παρυφὴν τοῦ λαιμοῦ, κάτωθεν τοῦ χεῖλους.

Ὁμοία ἐκ πηλοῦ μυροδόχος ἐκ τάφου τῆς ὁδοῦ Λένορμαν ἐδημοσιεύθη εἰς *Hesperia* 32, 1963, πίν. 46, ἀρ. M4 καὶ σ. 127 - 128, καὶ ἐτέθη γενικῶς εἰς περίοδον

καλύπτουσιν τὸ τέλος τοῦ 1ου π.Χ. καὶ τὸν 1ον μ.Χ. αἰῶνα. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγορὰν ἔχομεν δείγματα μυροδόχων τοῦ τύπου τούτου καὶ τῶν χρόνων ἐκείνων (Agora V, πίν. 5, ἀρ. G 97 καὶ σ. 15). Κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὸν 1ον μ.Χ. αἰῶνα δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἡ ταφὴ τοῦ Δ10.

Τάφος Δ11

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Δ καὶ 278α).

Περὶ τὰ 3 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ τάφου Δ10 καὶ μόλις 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη σαρκοφάγος ἐκ πώρου λίθου, τῆς ὁποίας τὸ κάλυμμα εἶχεν ἀφανισθῇ καὶ τὰ χεῖλη πολλαχοῦ εἶχον θραυσθῇ.

Ἡ δυτικὴ πλευρά, ἀποκοπεῖσα τῆς ἀρχικῆς τῆς θέσεως, ἀφέθη εἰς ὀριζοντίαν θέσιν προφανῶς ὅταν ὁ τάφος ἐσυλήθη. Ἡ λάρναξ εὐρέθη πλήρης χώματος καὶ χάλικων. Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ τῆς περιεχομένου οὐδὲν διεσώθη.

Πυρὰ Δδ (= Δ12)

(πίν. Δ).

Διαστάσεις : μῆκος 1.80 μ., πλάτος μέσον 0.80 μ., βάθος 0.28 μ.

Περὶ τὰ 2 μ. πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τῆς σαρκοφάγου Δ11 καὶ μόλις 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀπεκαλύφθησαν τὰ ὑπολείμματα πυρᾶς τετραπλεύρου σχήματος. Φαίνεται ὅτι ἡ ἑκτασίς τῆς ἀρχικῶς εἶχε καλυφθῇ ὑπὸ λίθων, ὀλίγοι τῶν ὁποίων εὐρέθησαν κατὰ τὴν βορείαν καὶ νοτίαν αὐτῆς πλευράν. Ὀλίγα πυρακτωμένα ὀστᾶ καὶ ξυλάνθρακες εὐρέθησαν εἰς τὰ μελανὰ χώματα τῆς πυρᾶς, πλησίον δὲ τῆς δυτικῆς τῆς πλευρᾶς, καὶ σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, εὐρέθη ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 273.

Δδ-ἀρ. 273 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 282α).

Ύψος σφζόμενον 0.082 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.171 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμός, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ὑπὸ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς εὐρὺς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὧμου.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν δύο ἐξηρημένων ταινιῶν τεθειμένων εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ.

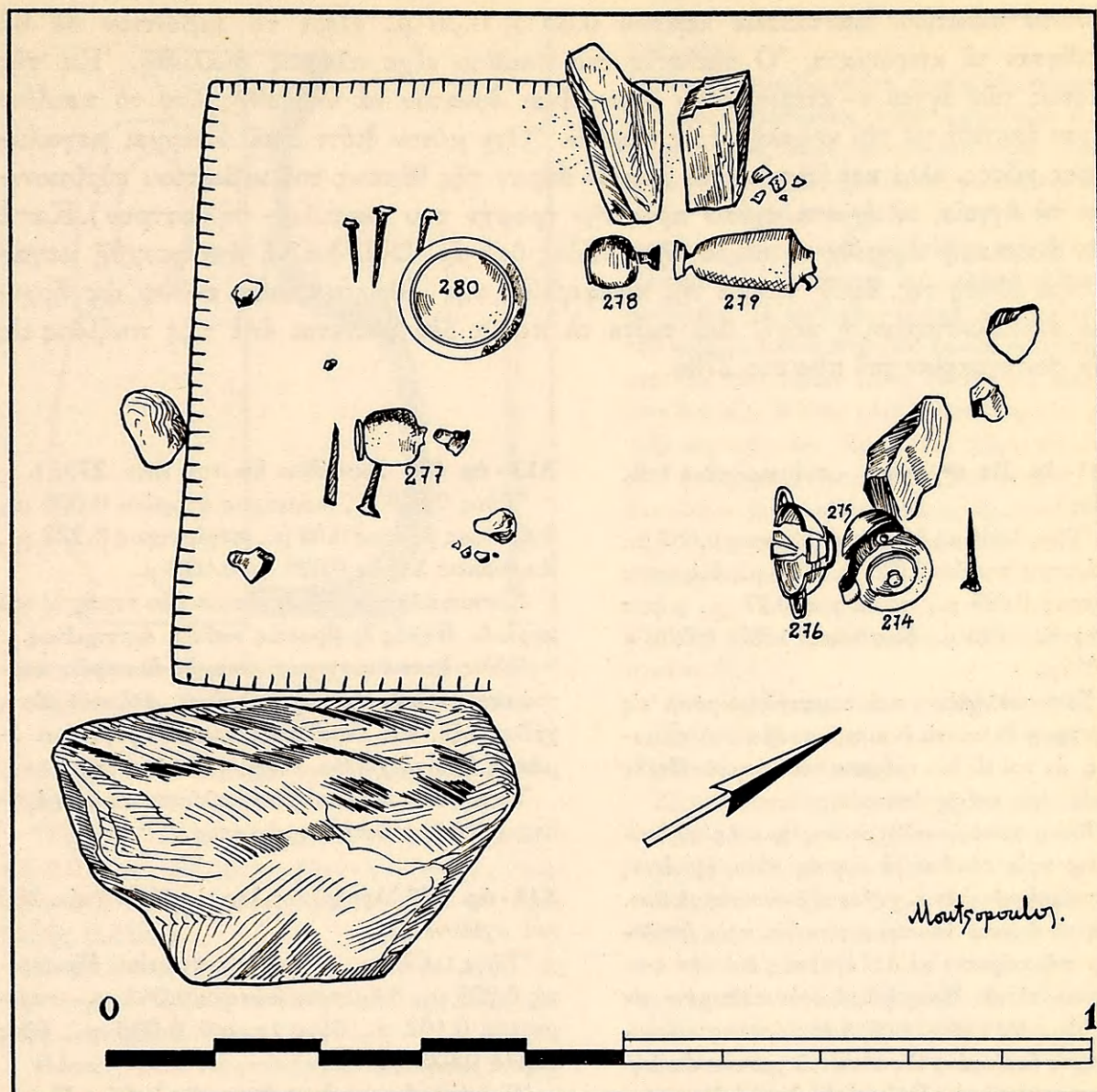
Ἡ λήκυθος δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ α' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὸ ὁποῖον βεβαίως ἀνάγεται καὶ ἡ πυρά. Λήκυθος παρομοίου σχήματος, ἄνευ ὅμως τῶν ἐξηρημένων ζωνῶν, ἐξ ὀρύγματος τῆς Ἀγορᾶς ἐτέθη εἰς τοὺς περὶ τὸ 486 - 482 π.Χ. χρόνους (Hesperia 15, 1946, πίν. 65, ἀρ. 263 καὶ σ. 266 καὶ 322).

Τάφος Δ13

(πίν. Δ καὶ 278β, σχέδιον 49).

Διαστάσεις : μῆκος 0.85 μ., πλάτος μέσον 0.55 μ.

Σχέδιον 49. Τάφος Δ13. Κάτοψις.

Προσανατολισμός : από τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Ἀμέσως πρὸς Νότον τῆς πυρᾶς Δδ καὶ μόλις 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη σκαπτὸς εἰς τὸ ἔδαφος παιδικὸς τάφος, ὁ ὁποῖος εἶχε σχῆμα τετράπλευρον. Ὀλίγοι λίθοι εὑρέθησαν εἰς τὸ περίγραμμα τοῦ ὀρύγματος, ἐνῶ τὸ κάλυμμά του εἶχε πρὸ καιροῦ, ὥς φαίνεται, ἀφανισθῇ. Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου, πλὴν τῶν ἀγγείων - κτερισμάτων, εὑρέθησαν καὶ πέντε σιδηροῦ ἥλοι : δύο κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν, δύο κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν καὶ εἷς κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν (σχέδιον 49).

Οὗτοι ὡς καὶ τρίμματα ξύλου εὑρεθέντα περὶ τοὺς ἥλους τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας ὑποδεικνύουν ἴσως ὅτι τὸ λείψανον τοῦ παιδιοῦ τοῦ τάφου εἶχεν ἀποτεθῇ ἐντὸς

ξυλίνου κιβωτίου, διαστάσεων περίπου 0.65×0.30 μ. Περὶ τὸ κιβώτιον δὲ θὰ ἐτέθησαν τὰ κτερίσματα. Ὁ σκελετὸς τοῦ παιδίου εἶχε πλήρως διαλυθῇ. Ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀγγείων - κτερισμάτων ὅμως εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ παιδίον εἶχεν ἀποτεθῇ μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς Βορρᾶν. Ὅχι μόνον διότι ἐκεῖ ὑπάρχει μεγάλου-τερος χώρος, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς θέσεως τοῦ κιβωτίου εὐρίσκονται τὰ ἀγγεῖα, τὰ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν τροφήν του (κοτύλη - θήλαστρον). Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἀφηρέθη τὸ πῶμα τῆς πυξίδος ὑπ' ἀρ. 280, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ μεγαλύτερα βλάβη τῆς, ἀφοῦ τμῆμα τῆς περιφερείας τῆς ἐθρυμματίσθη εὐθὺς ὡς ἤρχισεν ἀποκαλυπτομένη ἢ ταφή. Διὰ τοῦτο τὸ πῶμα δὲν φαίνεται ἐπὶ τῆς πυξίδος εἰς τὴν φωτογραφίαν τοῦ πίνακος 279α.

Δ13 - ἀρ. 274 Θήλαστρον μετὰ πώματος (πίν. 279β).

Ύψος 0.064 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.083 μ., διάμετρος στομίου 0.026×0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.27 μ., μῆκος προχοῆς 0.025 μ., διαστάσεις λαβῆς 0.026×0.014 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον εἰς τὴν προχοὴν καὶ εἰς ἐν μικρὸν τμῆμα τοῦ πώματος, ὡς καὶ εἰς δύο τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνικὴ κοίλη κάτω, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μετὰ κυρτὰς πλευράς, ὥμος ἀπεστρογγυλευμένος, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω. Εἰς τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς ταινία πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος μετὰ δύο ἐγκοπὰς διὰ τὴν στερέωσιν αὐτοῦ. Προχοὴ ὀριζοντία τεθειμένη εἰς τὸ ὕψος τῆς λαβῆς, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν. Πῶμα ἐπίπεδον μετὰ δύο προεξοχὰς εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν αὐτοῦ διὰ τὴν στερέωσίν του, λαβὴ κωνικὴ εἰς σχῆμα πίτυος.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ κοσμεῖται διὰ τριῶν σειρῶν ἐντύπων ἀνθεμίων συνδεομένων τοξοειδῶς διὰ καμπύλων γραμμῶν. Εἰς τὴν βάσιν εἰς δακτύλιος καὶ ἐκατέρωθεν ἀνὰ μία σειρὰ μεμονωμένων φύλων. Τὸ πῶμα μελαμβαφές.

Δ13 - ἀρ. 275 Ὅστρακον σκυφιδίου.

Ἐλλείπουν τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ χείλους, αἱ λαβαὶ καὶ ἡ βάσις. Κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 276.

Δ13 - ἀρ. 276 Σκυφίδιον δίωτον (πίν. 279β).

Ύψος 0.048 μ., διάμετρος στομίου 0.066 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.232 μ., διαστάσεις λαβῶν 0.024×0.028 μ.

Συγκεκολλημένον. Ἐλλείπουν δύο τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐλαφρῶς κυρτούμενος εὐρύνεται πρὸς τὰ ἄνω, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξὺ, δύο λαβαὶ κυλινδρικοὶ ὀριζόντιοι ἀμέσως ὑπὸ τὸ χεῖλος, τοιχώματα λεπτά.

Τὸ ἀγγεῖον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Δ13 - ἀρ. 277 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 280 καὶ σχέδιον 50).

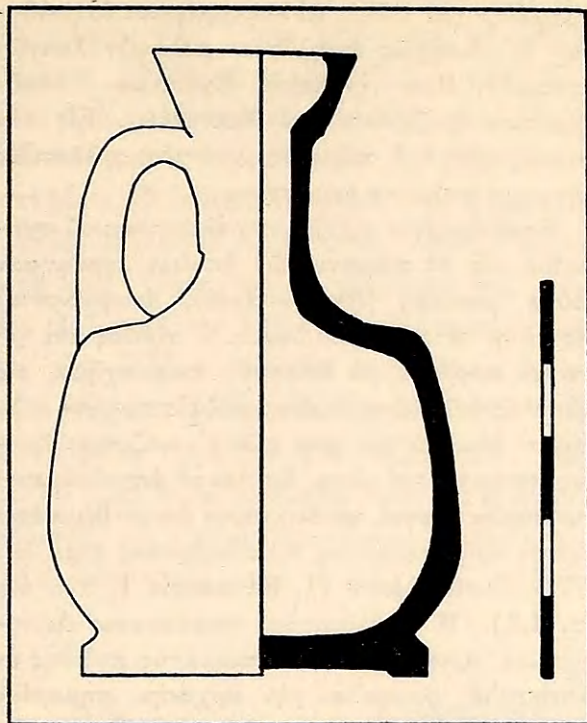
Ύψος 0.078 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.162 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τμῆμα τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὅλον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς ἐδαφοχρόου διακοσμουμένης ζώνης. Ἐπ' αὐτῆς ἐγράφησαν σιγμοειδῆ στοιχεῖα μετὰξὺ δύο παραλλήλων δακτυλίων. Εἰς τὴν κάτω ὀψιν τῆς δακτυλιοσχήμου βάσεως ἐγχάρακτα κακόσχημα γραμμικὰ στοιχεῖα: ΚΑΛΟΣ ΟΡΧΙΑΕ... (πίν. 280).

Σχέδιον 50. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου
Δ13-277.

Δ13 - ἀρ. 278 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 279β).

Ύψος 0.073 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.165 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.025 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον εἰς τὴν λαβήν. Πηλὸς κιτριένυθος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς ἐπιμήκης σφαιρικός, λαιμὸς βραχὺς προεξέχων κατὰ τὴν βάσιν του τοῦ ὤμου, στόμιον ταπεινὸν χονοειδές, χειλὸς κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, κατακόρυφος λαβὴ ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, ὡς καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Δ13 - ἀρ. 279 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 280).

Σωζόμενον ὕψος 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.21 μ., ὕψος βάσεως 0.014 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ, ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ στομίου καὶ ἐν μικρὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ κορμοῦ, κατὰ

τὴν ἄνω παρυφὴν του. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τεσσάρων ἐξηρημένων δακτυλίων καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ὑπόλοιπον τμήμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφη εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν θαλλὸς κισσοῦ (δυσδιάκριτος) μεταξὺ κιγκλιδωτῶν. Εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐτέθη μαίανδρος περιοριζόμενος ὑπὸ δύο δακτυλίων ἄνω καὶ ἑνὸς κάτω. Δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου. Διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Δ13 - ἀρ. 280 Ἐρυθρόμορφος πυξίς (πίν. 280, σχέδιον 51).

Ύψος 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.11 μ.

Ἐλλείπει ἐν τμήμα τοῦ πώματος θρυμματισθὲν κατὰ τὴν ἀνασκαφήν.

Βάσις ὑψομένη δακτυλίσχημος, κορμὸς κυλινδρικός προεξέχων τῆς βάσεως διὰ δισκοειδοῦς στεφάνης (ἐξάρματος). Εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ εἰσέχουσα ταινία πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Στόμιον εὐρύ. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τοῦ πώματος ἐπικλινῆς ἀπολήγουσα κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ εἰς δισκοειδῆ στεφάνην. Διασφύζεται πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ πώματος, εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτοῦ ὅπῃ εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως ἐστρεφεῖτο χαλκοῦς δακτύλιος¹.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς διακοσμήσεως καὶ τῆς περιφέρειας τῆς κάτω στεφάνης. Σειρὰ φυλλοειδῶν στοιχείων εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν, ἀνὰ δύο τεθειμένων ἑκατέρωθεν μίσχου, ἐγράφη ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Εἰς τὸ μεταξύ τῶν φύλλων διάκενον ἐγράφησαν ὀριζοντίως διὰ λευκοῦ χρώματος ἄνθη (ἀνὰ δύο) φυόμενα ἐκ τοῦ μίσχου. Εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ πώματος διασφύζεται ἐρυθρόμορφος παράστασις εἰκονίζουσα τέσσαρα ζεύγη μορφῶν. Εἰς τὸ ἐν ἄκρον ἐγράφη ἔρως

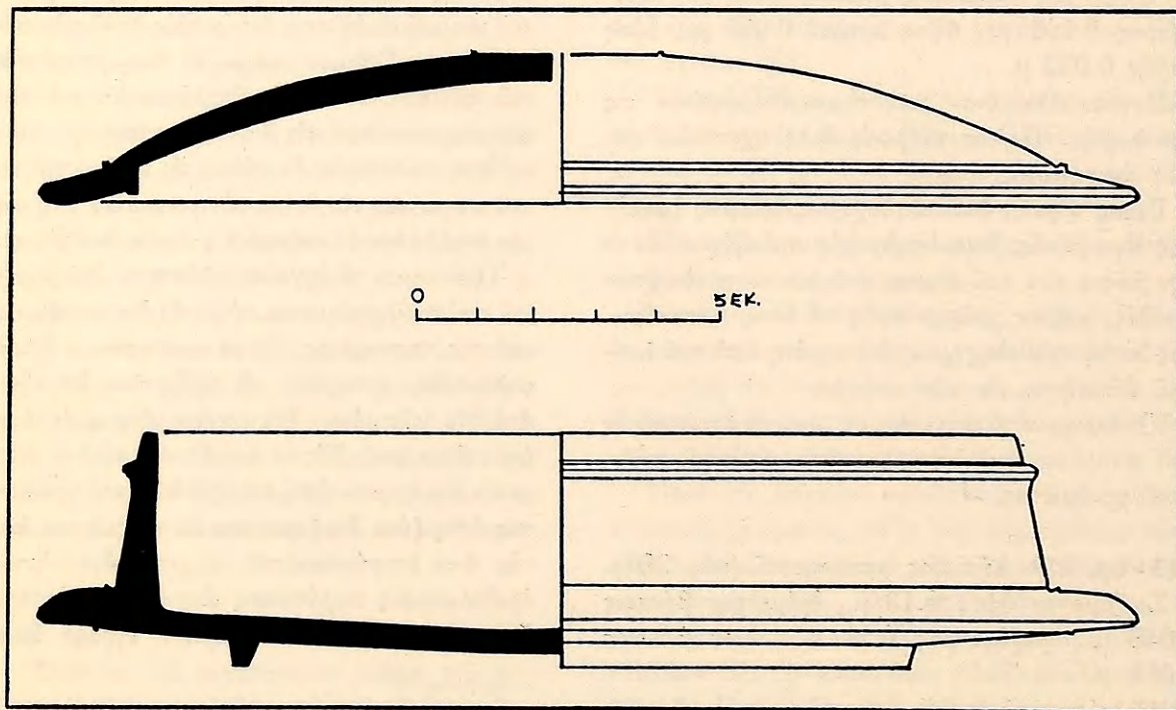
1. Ὁρα RICHTER - MILNE, Shapes and Names of Athenian Vases, εἰκ. 136.

ἱπτάμενος, κρατῶν μεγάλην πυξίδα, καὶ φεύγουσα γυνή, ἡ ὁποία στρέφει πρὸς αὐτὸν τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ ὁποία διὰ τῆς δεξιᾶς κρατεῖται νίαν ἀπολήγουσαν εἰς στιγμάς. Κάτωθεν τοῦ ἔρωτος φαίνεται ὅτι ἐγράφη κάλαθος. Ὁλίγον πέραν τῆς γυναικὸς λαγῶς, πρὸ ἀνωμάλου λοφώδους ἐδάφους καὶ θάμνου, πρὸς τὸν ὁποῖον γυναικεῖα μορφή ἡμιγονυκλινῆς τείνει τὰς χεῖρας καὶ ρίπτει σφαῖραν ἢ λίθον, πρὸς τὸν ὁποῖον προσβλέπει ὁ λαγῶς. Ὅπισθεν τῆς ἡμιγονυκλινούσ μορφῆς γυνὴ ἱσταμένη κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς ἴσως θύρσον, παρὰ τὴν βάσιν τοῦ ὁποίου φύονται ἄνθη. Ταύτην ἀντικρύζει κύπτουσα γυναικεῖα μορφή φέρουσα κεφαλόδεσμον καὶ κρατοῦσα δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν χῆνα, τὸν ὁποῖον φαίνεται νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν μετὰ θύρσου γυναῖκα. Μεταξὺ τῶν μορφῶν φύεται βλαστοσπεῖρα. Ἐν συνεχείᾳ εἰκονίζεται ζεῦγος ἀντωπῶν γυναικῶν. Ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ μορφή κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς ἡλακάτην ἄνωθεν καλάθου. Ὅπισθεν αὐτῆς βλαστοσπεῖρα. Ὅλαι αἱ γυναῖκες φοροῦν ποδῆρη ἐζωσμένον χιτῶνα, πλὴν τῆς κρατούσης τὸν θύρσον, φέρουν περιλαίμια καὶ περιβραχιόνια καὶ εἰς τὴν κόμην ταινίαν κεκο-

σμημένην (μὲ ἄνθη). Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐλαφρῶς ἀναγλύφων μελανῶν λεπτῶν γραμμῶν. Περὶ τὴν λαβὴν δίγραμμον ἰωνικὸν κυμάτιον ὀριζόμενον ὑπὸ δακτυλίων. Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ πώματος συνεχῆς φυλλοειδὲς κόσμημα φυόμενον ἐκ μίσχου.

Ἐρυθρόμορφοι πυξίδες τοῦ ἑλευσινιακοῦ σχήματος, εἰς τὰ πώματα τῶν ὁποίων ἐγράφησαν ζεύγη μορφῶν, ἰδίᾳ γυναικῶν, ἀναφαίνονται εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ γίνονται συνήθεις, μὲ διάφορόν πως σχῆμα, εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος ἐκείνου καὶ εἰς τὸν 4ον π.Χ. αἰῶνα. Μεταξὺ τῶν γυναικῶν εἰκονίζονται ἔρωτες πτερωτοὶ καὶ οὔτοι, ὥς καὶ αἱ ἀσχολούμεναι γυναικεῖαι μορφαί, ὑποδεικνύουν ὅτι τὸ θέμα ἔχει σχέσιν πρὸς γαμηλίους προετοιμασίας (ὄρα καὶ CVA, Deutschland 11, Fasanerie 1, πίν. 42, ἀρ. 1,3). Ἡ ἐρυθρόμορφος παράστασις Διονύσου καὶ Ἀριάδνης ἐπὶ τοῦ πώματος πυξίδος ἐν Karlsruhe φανερώνει τὴν ἀρχικὴν σημασίαν τοῦ θέματος (CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 29, ἀρ. 4 καὶ σ. 35). Καὶ τὸ σχῆμα ἀνάγει τὴν ἑλευσινιακὴν πυξίδα πρὸς τὸ τέλος τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Σχέδιον 51. Τομή τῆς ἐρυθρομόρφου πυξίδος Δ13 - 280.

Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια εὐρίσκουν παράλληλα δείγματα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς καὶ ἐκ τάφου τῆς ὁδοῦ Λένορμαν, τὰ ὁποῖα τὰ θέτουν εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 43, ἀρ. F3 καὶ σ. 123 - 124, γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1123, 1124 καὶ σ. 315, περὶ τὸ 425 π.Χ.). Ἡ ἀκέφαλος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 279 εἶναι τυπικὸν παράδειγμα τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, ἡ ἀρχὴ τῆς δράσεως τοῦ ὁποῖου τίθεται περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ. Ἀλλὰ λήκυθοι τοῦ τύπου τούτου φέρουσαι παρομοίαν διακόσμησιν κατεσκευάζοντο καὶ καθ' ὅλον τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1 καὶ σ. 120). Τὸ θήλαστρον μὲ τὴν ἐντυπον διακόσμησιν του καὶ ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 276 εὐρίσκουν παράλληλα ἐκ τοῦ τέλους τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 39, ἀρ. 1199 καὶ σ. 320 καὶ πίν. 47, ἀρ. 1197 διὰ τὴν διακόσμησιν, περὶ τὸ 450 - 425 π.Χ. Agora XII, πίν. 16, ἀρ. 345, σ. 259, περὶ τὸ 430 - 420 π.Χ.). Κατὰ ταῦτα τὰ ἀγγεῖα ὑποδεικνύουν τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον ὅριον τὸ 425 π.Χ., διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ ξυλίνου κιβωτίου ταφὴν Δ13. Εἰς τοὺς περὶ τὸ 425 π.Χ. χρόνους πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἡ πυξὶς ὑπ' ἀρ. 280.

Τάφος Δ14

Ἐγχυτρισμός (πίν. Δ καὶ 281α).

Ἀμέσως πλησίον τῆς πλακὸς τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου Δ14 καὶ μόλις 0.07 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη ἡ κοιλία μεγάλου πίθου χρησιμοπονηθέντος διὰ τὴν ταφὴν παιδίου. Δυστυχῶς ὁ πίθος, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε μνημειώδεις διαστάσεις, διότι τὸ διασωθὲν τμήμα του ἔχει μῆκος 0.75 μ. καὶ διάμετρον 0.60 μ., εἶχε θραυσθῇ προφανῶς ὑπὸ ἀρότρων καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα του ἀφανισθῇ πρὸ πολλοῦ. Τὰ ἐντὸς αὐτοῦ εὑρεθέντα ψήγματα ὀστέων καὶ τὰ κτερίσματα, ἑνδεκά μικρὰ ἀγγεῖα, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ταφή Δ14 ἦτο ἐγχυτρισμός ὑστερογεωμετρικῶν χρόνων. Μεταξὺ τῆς πλακὸς καὶ τοῦ πίθου εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους διεκρίνοντο πρὸ τῆς σκαφῆς ἔχνη πυρὸς καὶ καπνοῦ διάσπαρτα εἰς ἑκτασιν 0.50×0.50 μ.

Δ14 - ἀρ. 281 Κάλαθος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.102 μ., διάμετρος βάσεως 0.053 μ., περίμετρος 0.34 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον, στόμιον εὐρύ. Περὶ τὸ κέντρον τοῦ πυθμένος δύο μικραὶ ὀπαί.

Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφη περὶ τὸ μέσον ὕψος τοῦ ἀγγείου συνεχῆς κυματοειδὲς γραμμὴ ὀριζομένη ὑπὸ συστήματος ταινιῶν καὶ δακτυλίων γεγραμμένων διὰ χρώματος καστανοῦ. Ὁ πυθμὴν ἐσωτερικῶς ὀλόβαφος, εἰς τὴν

λοιπὴν ἐπιφάνειαν ἔχνη χρώματος· ἴσως ἐκοσμεῖτο διὰ ταινιῶν.

Δ14 - ἀρ. 282 Οἶνοχόη (πίν. 281β, 282α).

Ύψος μετὰ λαβῆς 0.105 μ., ἄνευ λαβῆς 0.091 μ., διάμετρος στομίου 0.035×0.044 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.235 μ., ὕψος λαβῆς 0.065 μ.

Ἐλλείπουν δύο τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ ἐν ἐκ τοῦ στομίου. Συγχεκολλημένη. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψωμένη καὶ πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀπίοσχημος, στόμιον τριφυλλόσχημον, λαβὴ κα-
τακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖ-

λους καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Λαιμὸς ἀνύπαρκτος.

Διακόσμησις διὰ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον ἡμισυ τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν τρίγωνα πληρούμενα ὑπὸ δικτυωτοῦ, ὀριζόμενα κάτω ὑπὸ τριῶν ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ἄνω ὑπὸ δύο. Τὸ χεῖλος ὀλόβαφον. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς κοσμεῖται διὰ γραμμιδίων καὶ ἐλλειψοειδῶν γραμμῶν. Ὁ τύπος εἶναι ἐνδιάμεσος τοῦ σχήματος οἰνοχοῶν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ (Kerameikos V, 1, πίν. 81, ἀρ. 3581) καὶ τῆς Ἀγορᾶς (YOUNG, εἰκ. 20, ἀρ. VII 8) καὶ προφανῶς ἀνήκει εἰς τὸ τέλος τῆς 8ης π.Χ. ἐκατονταετίας.

Δ14 - ἀρ. 283 Σκύφος (πίν. 281β, 282α).

Ύψος 0.063 μ., διάμετρος στομίου 0.083 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.274 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.012 μ., μῆκος λαβῶν 0.036 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐλαφρῶς κυρτούμενος εὐρύνεται πρὸς τὰ ἄνω, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, δύο λαβαὶ κυλινδρικοὶ ὀριζόντιοι ἐπὶ τοῦ ὤμου, τοιχώματα λεπτά.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη, τεθειμένη μεταξὺ τῶν λαβῶν, κοσμεῖται διὰ παραστάσεως ἀντωπῶν πτηνῶν, ἐγγεγραμμένων εἰς μετόπας, ἐκατέρωθεν κιονοσχήμου κατακορύφου ταινίας, πληρουμένης ὑπὸ λοξῶν γραμμιδίων καὶ περιοριζομένης εἰς τὰ ἄκρα ὑπὸ τεσσάρων κατακορύφων γραμμῶν. Περὶ τὰ πτηνὰ ἐγράφησαν ἀνὰ τρεῖς ὀλόβαφοι στιγμαί. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ τεσσάρων δακτυλίων.

Δ14 - ἀρ. 284 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.065 μ., μετὰ λαβῶν 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.09 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.30 μ., ὕψος λαβῶν 0.053 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.025 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τμήμα τοῦ χείλους καὶ ἐν μίκρον ἐκ τοῦ κορμοῦ, συμπληρωθέντα. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σχεδὸν κωνικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω με ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, δύο λαβαὶ κατακορύφοι κυλινδρικοὶ ἐκφυόμενοι ὀλίγον ἀτάωθεν τοῦ χείλους καταλήγουν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ κατακορύφων ὀλοβάφων ταινιῶν, εἰς τὰ διακενα τῶν ὁποίων ἐτέθησαν κατακορύφοι γραμμαί. Εἰς τὰς λαβάς ἐγράφησαν ὀριζόντια γραμμίδια. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Δ14 - ἀρ. 285 Μόνωτος βαθὺς κύαθος (πίν. 281β, 282α).

Ύψος 0.064 μ., διάμετρος στομίου 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.208 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ., πλάτος λαβῆς 0.014 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον ἀπὸ τὸ ἄνω τμήμα τοῦ ἀγγείου. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός με ἐλαφρὰν ἀκμὴν περὶ τὸ μέσον αὐτοῦ, λαιμὸς εὐρὺς ὑψηλὸς ἀπολήγει εἰς ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος καὶ στόμιον εὐρύ, λαβὴ κατακορύφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ υπόλοιπος ἐδαφόχρους ἐπιφάνεια κοσμεῖται διὰ σειρᾶς στιγμῶν, ὀριζομένης κάτω ὑπὸ δακτυλίου. Εἰς τὸν λαιμὸν ἐγράφη σειρὰ μεγαλυτέρων στιγμῶν ἐνουμένων δι' ἐφαπτομένων λεπτῶν γραμμῶν, ὡς συνεχῆς τεθλασμένη. Κατὰ μῆκος τῶν λαβῶν ἐτέθησαν γραμμίδια.

Δ14 - ἀρ. 286 Μόνωτος κύαθος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.046 μ., διάμετρος στομίου 0.074 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.023 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ὀξύ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατακορύφος κυλιν-

δριχή έκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ὀλόβαφον. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ κυματοειδοῦς γραμμῆς, ὀριζομένης ἄνω ὑπὸ δακτυλίου. Ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς ἐγράφησαν κατακόρυφοι γραμμαῖ. Ἡ λαβὴ κοσμεῖται δι' ἐπαλλήλων γραμμίδων.

Δ14 - ἀρ. 287 Μόνωτος κύαθος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.042 μ., διάμετρος στομίου 0.084 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.272 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τεμάχιον τῆς λαβῆς καὶ ἐν τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἐλαφρὰ ἀκμὴ περὶ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ, χεῖλος ὀξύ, στόμιον εὐρύ, λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική έκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Εἰς τὸ κάτω τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν τρεῖς δακτύλιοι, ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια ἀκόσμητος. Ὅριζόντια γραμμίδια κοσμοῦν τὴν λαβὴν ἐξωτερικῶς.

Δ14 - ἀρ. 288 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 281β, 282α).

Ύψος 0.054 μ., μετὰ λαβῶν 0.065 μ., διάμετρος στομίου 0.062 × 0.075 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.235 μ., ὕψος λαβῶν 0.043 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.025 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, λαιμὸς ταπεινὸς εὐθύς, χεῖλος ὀξύ, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ κυλινδρικαὶ κατακόρυφοι έκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγουν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ὀλόβαφον. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη διαιρεῖται εἰς μετόπας τεθειμένας μεταξὺ κατακορύφων κιονοσχημάτων στοιχείων πληρουμέ-

νων ὑπὸ λοξῶν γραμμῶν. Εἰς ἐκάστην μετόπην ἐγράφη ἀνὰ ἐν πτηνόν, τὸ πτέρωμα τοῦ ὁποίου ἐδηλώθη διὰ διαγραμμίσεως. Κατακόρυφος ὀφιοειδὴς γραμμή (σκώληξ;) ἐτέθη πρὸ ἐκάστου πτηνοῦ. Κιονόσχημα στοιχεῖα ἐγράφησαν ἐκατέρωθεν τῶν λαβῶν. Ἡ παράστασις περιορίζεται ὑπὸ δακτυλίων. Ἡ ἐδαφόχρους ταινία τοῦ λαιμοῦ κοσμεῖται διὰ βοστρυχοειδῶν κατακορύφων γραμμῶν. Ὅριζόντια γραμμίδια κοσμοῦν τὴν λαβήν.

Δ14 - ἀρ. 289 Μόνωτος κύαθος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.051 μ., διάμετρος στομίου 0.078 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.24 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς καστανέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ἐκτρεπόμενος, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος έκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κυματοειδὴς γραμμή ἐγράφη εἰς τὸ ἄνω ἥμισυ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ μεταξὺ δύο δακτυλίων. Ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς ἐγράφη ἀνὰ μία κατακόρυφος γραμμή. Ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς κοσμεῖται δι' ὀριζοντίων γραμμίδων. Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος.

Δ14 - ἀρ. 290 Οἰνοχόη (πίν. 281β, 282α).

Ύψος 0.092 μ., διάμετρος στομίου 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.17 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.055 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγει εἰς τριφυλλόσχημον στόμιον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος έκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφη ταινία καὶ ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐπάλληλοι δακτύλιοι. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται διὰ δακτυλίων μέχρι τοῦ μέσου τοῦ ὕψους αὐτοῦ. Τρεῖς γραμμαὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὸ

χειλος καὶ εἰς τὴν λαβὴν ἐπάλληλα γραμμίδια.

Δ14 - ἀρ. 291 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 281β, 282β).

Ύψος 0.068 μ., μετὰ λαβῶν 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.083 × 0.105 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.33 μ., ὕψος λαβῶν 0.065 μ.

Ἐλλείπουν τρία τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ δύο ἐκ τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χειλὸς ὀξύ, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ

ὑπερυφούμεναι αὐτοῦ καταλήγουν εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ.

Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ διάκοσμος τοῦ κορμοῦ εἶναι λίαν ἐφθαρμένος. Εἰς τὸ κάτω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν ἐξ ἐπάλληλοι δακτύλιοι, ἀνὰ δύο τεθειμένοι εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις. Ἡ μετὰ τῶν λαβῶν κυρία ἐδαφόχρους ζώνη καλύπτεται ὑπὸ ὁμάδων κατακορύφων γραμμῶν, διακρινομένων εἰς τριγλύφους καὶ μετόπας. Εἰς τὰς μετόπας δυσδιάκριτος παράστασις. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν λαβῶν ἔχνη δύο γραμμῶν τεμνομένων χιαστί ἐν εἵδει σταυροῦ.

Ἡ ὁλότης τῶν μικρῶν ἀγγείων τοῦ ἐγχυτρισμοῦ τὸν ἀνάγει εἰς ὑστερογεωμετρικοὺς χρόνους, πρὸς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος. Ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 283 εὐρίσκει παράλληλον κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν εἰς ἀγγεῖον τῆς Ἀγορᾶς (Hesperia 29, 1960, πίν. 90, τάφος E19 : 1, σ. 408 κέ.) τῆς ὑστερογεωμετρικῆς IIα περιόδου, ἥτοι τῶν 735 - 720 π.Χ. χρόνων (COLDSTREAM, πίν. 15f). Ἡ διακόσμησις τοῦ σκύφου ὑπ' ἀρ. 284 εὐρίσκει παράλληλα περισσότερον ἐξελιγμένα εἰς ἀγγεῖα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς καὶ τοῦ Κεραμεικοῦ (YOUNG, εἰκ. 32, ἀρ. XI 5, εἰκ. 80, ἀρ. B 11 καὶ εἰκ. 119, ἀρ. C 103. Kerameikos V, 1, σ. 268, πίν. 87, ἀρ. 817 καὶ COLDSTREAM, πίν. 15c) ἀναγόμενα εἰς ὑστερογεωμετρικοὺς II χρόνους ἢ καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος. Ὁ βαθὺς μόνωτος κύαθος ὑπ' ἀρ. 285 ἔχει παράλληλα ἐκ τοῦ τάφου τῆς Ἰσιδος καὶ ἐκ τῆς Ἀγορᾶς μὲν περισσότερον ἐξεζητημένην καὶ ἐξελιγμένην διακόσμησιν (AE 1898, πίν. 4, ἀρ. 8. YOUNG, εἰκ. 60, ἀρ. XVIII 2 καὶ εἰκ. 72, ἀρ. XXV 3) τοῦ τέλους τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος. Οἱ μόνωτοι κύαθοι ἀνάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λεγομένων «κυάθων τοῦ Φαλήρου», ἡ ἀρχὴ τῶν ὁποίων ἐτέθη εἰς τὸν 8ον π.Χ. αἰῶνα. Ἡ ὁλότης τῶν ἀγγείων τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Δ14 δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἀποτελεῖ ὁμάδα χαρακτηριστικὴν τῆς ὑστερογεωμετρικῆς II περιόδου.

Τάφος Δ15

Ἐγχυτρισμός (πίν. Δ).

Ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ πλησίον τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου Δπ13 ἀπεκαλύφθησαν τὰ ὑπολείμματα ὀξυπυθμένου ἀμφορέως, ὁ ὁποῖος εἶχε χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ταφὴν νηπίου. Οὐδὲν ἔχνης ὁστῶν εὐρέθη ἐντὸς αὐτοῦ οὔτε καὶ ἄλλα κτερίσματα.

Πρὸς τούτοις πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ τάφου Δπ15 καὶ εἰς μικρὸν ὄρυγμα εὐρέθησαν ὑπολείμματα κρανίου καὶ ὁστᾶ παιδικά. Προφανῶς ἀνῆκον εἰς παιδίον ἀποτεθὲν ἐντὸς μικροῦ λάκκου.

Πυρά Δε (= Δ16)

(πίν. Δ καὶ 283α, σχέδιον 36).

Κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου Δπ11 καὶ ἀμέσως πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ τάφου Δ3 ἀπεκαλύφθη πυρά, μήκους 1.25 μ. καὶ μέσου πλάτους 0.80 μ. Ἡ πυρά, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια ἐκαλύπτετο διὰ λίθων, ἐξετείνετο ἐπὶ τοῦ προϊστορικοῦ τάφου, ἡ βορειοδυτικὴ γωνία τοῦ ὁποίου τότε κατεστράφη. Εἰς τὴν ἑκτασίν της εὐρέθησαν τεμάχια καμένων ξύλων, ὀλίγα πυρακτωμένα ὀστᾶ, ἀνήκοντα εἰς σπονδύλους καὶ εἰς μηριαῖα ὀστᾶ ἐνήλικος, καὶ αἱ τρεῖς λήκυθοι τοῦ πίνακος 283β.

Δε - ἀρ. 292 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 283β).

Ύψος 0.161 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.156 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ., ὕψος λαβῆς 0.034 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ κακοτέχνου παραστάσεως μόλις διακρινομένου τεθρίππου καὶ τεσσάρων μορφῶν, ἐξ ὧν ἡ μία παριστᾷ γυναῖκα καθήμενην ἀντικρύζουσαν τὸ τέθριππον. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ δακτυλίου καὶ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δε - ἀρ. 293 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 283β).

Ύψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.039 μ., ὕψος λαβῆς 0.029 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς φαιὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατα-

κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ λευκοῦ διὰ τὰς λεπτομερείας. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ παραστάσεως τεθρίππου καὶ τεσσάρων μορφῶν, ἐξ ὧν μία γυνὴ καθήμενη ἀντικρύζει τὸ τέθριππον ὑψώνουσα τὴν χεῖρα. Δύο ἑτεραι γυναικεῖαι μορφαὶ ἴστανται ὀπισθεν τοῦ τεθρίππου, ἐνῶ εἰς τὸ βάθος εἰκονίζεται ἰσταμένη μορφή. Τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες τῆς γυναικὸς ἐκαλύφθησαν ὑπὸ λευκοῦ χρώματος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἡ παράστασις περιόριζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν λευκῶν καὶ μελανῶν μεταξὺ ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Δε - ἀρ. 294 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 283β).

Ύψος 0.121 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.128 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.034 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τμήμα τῆς βάσεως καὶ τὸ ἥμισυ τῆς λαβῆς. Πηλὸς καστανόφαιος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, ὑποτυπώδης πούς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος πρὸς τὴν βάσιν, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς σχετικῶς βραχύς, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

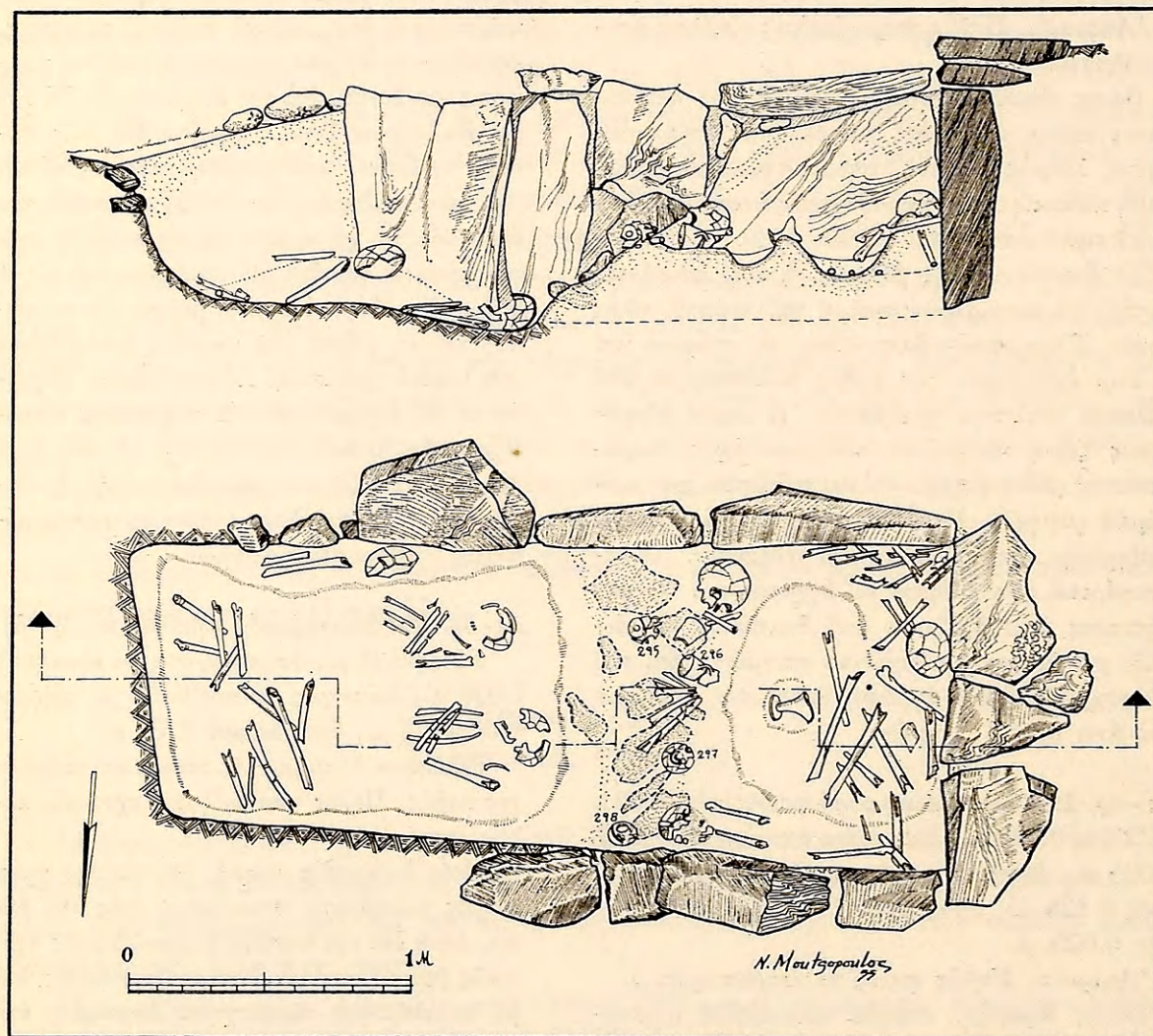
Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁλόκληρος ὁ

κορμός του αγγείου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώ-

ματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ σειρὰ στιγμῶν.

Αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 292 καὶ 293 δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς λήκυθον ἐκ τοῦ «τύμβου τῶν Πλαταιέων» (ΜΑΡΙΝΑΤΟΣ, ΑΑΑ ΙΙΙ, 1970, σ. 165, εἰκ. 19. Ὅρα καὶ CVA, Great Britain 12, Reading 1, πίν. 13, ἀρ. 3α καὶ σ. 23, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ.). Μελανόμορφοι λήκυθοι μὲ κακοτέχνους παραστάσεις, τεθρίππων ἰδίᾳ, κατεσκευάζοντο καὶ μέχρι τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 33), εἶναι ὅμως κοιναὶ κατὰ τὸ β' τέταρτον τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ ἡ πυρά (ὅρα ἀνωτέρω τάφον Δ5).

Σχέδιον 52. Τάφος Επ1. Τομή κατὰ μῆκος καὶ κάτοψις.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Ε

(πίναξ Ε)¹

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟ·Ι·ΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Ἐν ὅλῳ τέσσαρες τάφοι προϊστορικῶν χρόνων εὑρέθησαν εἰς τὸν τομέα Ε, οἱ ὀλιγώτεροι προϊστορικοὶ τάφοι οἱ εὑρεθέντες εἰς ἓνα τομέα. Ἐκ τούτων εἷς, ὁ Επ4, εἶχε τελείως καταστραφῇ προγενεστέρως, ὁ ἕτερος, Επ2, ἐχρησιμοποιήθη ἐπανειλημμένως εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, ἀλλὰ μικρὸν μέρος τῶν κτερισμάτων του διεσώθη. Ὁ τρίτος ἦτο παιδικὸς καὶ ὁ τέταρτος, Επ1, ἐπιμηκυνθεὶς εἰς ΥΕ χρόνους, ἐχρησιμοποιήθη καὶ πάλιν. Οἱ χρόνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἀνάγονται οἱ τέσσαρες προϊστορικοὶ τάφοι τοῦ τομέως ποικίλλουν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ΜΕ ἐποχῆς μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου.

Τάφος Επ1

(πίν. Δ, 34 καὶ 35α, σχέδιον 52).

Διαστάσεις : μῆκος 2.75 μ., πλάτος 0.90 - 1.10 μ., βάθος ἀνατολικοῦ τμήματος 0.80 μ., δυτικοῦ 0.65 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Ὁ τάφος εὑρέθη πλήρης σκληροῦ χώματος περιέχοντος ὀλίγους λίθους. Τὸ κάλυμμά του φαίνεται ὅτι εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ. Εἰς βάθος 0.35 - 0.40 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου καὶ περὶ τὸ 1 μέτρον ἀπὸ τῆς δυτικῆς του πλευρᾶς εὑρέθη σειρά λίθων, ἡ ὁποία ἐφαίνετο ὅτι ἐχώριζε τὸν τάφον εἰς δύο τμήματα, εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικόν. Ἀμέσως ὑπὸ τοὺς λίθους ἐφάνησαν ὁστᾶ, ὥστε εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ λίθοι εἶχον τυχαίως καταπέσει. Ὅστᾶ εὑρέθησαν εἰς τὸ ἀνατολικὸν καὶ εἰς τὸ δυτικὸν τμήμα, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ δυτικοῦ τμήματος εὑρέθησαν εἰς βάθος 0.45 μ. περίπου, ἐνῶ τὰ τοῦ ἀνατολικοῦ εἰς βάθος 0.80 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου. Καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου παρουσιάζει ἐνδείξεις διαφόρου διασκευῆς του. Πλάκες τοποθετημέναι κατακορύφως σχηματίζουν τὸ δυτικὸν τμήμα τετραπλεύρου τάφου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν πλακῶν εἶχον τοποθετηθῇ ὀριζοντίως ἐπίπεδοι λίθοι διὰ νὰ σχηματίσουν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐκάθηντο καλυπτῆριοι πλάκες (σχέδιον 52). Αἱ κατακόρυφοι πλάκες κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν διατηροῦνται εἰς μῆκος 1.90 μ.,

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Μουτσοπούλου καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἀ. Πετρονώτη.

ἐνῷ αἱ τῆς βορείας εἰς μῆκος μόνον 1.40 μ. (πίν. 35α). Μία κατακόρυφος πλάξ, μήκους 1.20 μ., ἐπιστεφομένη δι' ἐπιπέδων λίθων ὀριζοντίως τεθειμένων, ἀποτελεῖ τὴν δυτικὴν πλευράν. Πέραν τοῦ μήκους τοῦ ὀριζομένου ἐκ τῶν κατακορύφων πλακῶν πρὸς Ἀνατολάς, αἱ πλευραὶ τοῦ τάφου εἶχον σκαφῇ εἰς τὸ σκληρὸν χῶμα. Ἀπὸ τὴν κατασκευὴν τοῦ τάφου ἀποδεικνύεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη κατὰ δύο διαφόρους περιόδους, τοῦτο δὲ ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τῶν σκελετῶν καὶ κτερισμάτων, τὰ ὁποῖα εὗρέθησαν εἰς αὐτόν.

Κατὰ τὸ δυτικὸν τμήμα, τὸ διατηρήσαν τὴν ἀρχικὴν τοῦ τάφου κατασκευὴν, καὶ πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς εὗρέθησαν τὸ κρανίον καὶ παραμερισμένα ὅστ᾽ ἐνὸς τοῦλάχιστον λειψάνου (πίν. 34). Πρὸς τὸ μέσον τοῦ δυτικοῦ τμήματος καὶ κατὰ τὴν βορείαν πλευράν εὗρέθησαν τὸ κρανίον καὶ ὀλίγα διασφζόμενα καὶ παραμερισμένα ὅστ᾽ ἐτέρου λειψάνου καὶ παρ' αὐτὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 298 ἄγγειον, ἐνῷ κατὰ τὸ αὐτὸ μῆκος τοῦ τάφου καὶ ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν ἀπεκαλύφθη σχεδὸν πλήρης σκελετὸς γυναικός (ἀρ. 30 El τοῦ Angel), ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποτεθῇ κατὰ τὸ πλάτος τοῦ τάφου μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς. Κατὰ μῆκος τοῦ σκελετοῦ εἶχον ἀποτεθῇ ὥς κτερίσματα τὰ ἄγγεῖα ὑπ' ἀρ. 295, 296 καὶ 297 (πίν. 35α). Τὸ λείψανον τοῦτο ἀρχικῶς θὰ εἶχεν ἀποτεθῇ πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, εἰς ὀλίγον ὅμως μεταγενεστέρους χρόνους καὶ αὐτὸ καὶ τὰ κτερίσματά του εἶχον ἀπωθηθῇ πρὸς τὴν δυτικὴν, ὅτε τὸ μῆκος τοῦ τάφου ἠϋξήθη διὰ τὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν ἐπιμήκυνσίν του καὶ ἄλλοι νεκροί. Τὸ λείψανον ἐκεῖνο θὰ ἦτο τὸ τελευταῖον ἀποτεθὲν εἰς τὸν ἐκ πλακῶν τάφον. Τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν κάτω ἄκρων, τὰ διατηρήσαντα τὴν φυσικὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν, ἀποδεικνύουν ὅτι ὀλίγος σχετικῶς χρόνος εἶχε παρέλθει ἀπὸ τῆς ταφῆς μέχρι τῆς ἀπωθήσεώς του πρὸς τὸ δυτικὸν τμήμα τοῦ τάφου.

Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα καὶ κατὰ τὸ μῆκος τοῦ τάφου εὗρέθησαν εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν δύο ἀκτέριστοι σκελετοὶ μὲ τὰ σκέλη ἰσχυρῶς κεκαμμένα (τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν κνημῶν εἶχον τεθῇ κάτωθεν τῶν μηριαίων ὅστῶν, πίν. 35α καὶ σχέδιον 52). Ὁ σκελετός, ὁ εὗρεθὲς πρὸ τῆς βορείας πλευρᾶς, ἔκειτο ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του πλευρᾶς μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐνῷ ὁ ἕτερος φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς ράχεώς του μὲ τὰς χεῖρας καμπτομένας κατὰ τὸν ἀγκῶνα καὶ φερομένας πρὸς τὴν σιαγόνα. Οἱ δύο αὐτοὶ σκελετοὶ εὗρέθησαν εἰς βάθος 1 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου, ἐνῷ εἰς ὑψηλότερον σημεῖον πρὸ τοῦ ἄκρου τῆς ἐκ πλακῶν νοτίας πλευρᾶς εὗρέθησαν τμήματα ὅστῶν ποδὸς καὶ τεμάχιον κρανίου, κατάλοιπα, δηλαδή, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνῆκον εἰς τοὺς παραμερισμένους σκελετοὺς τοῦ δυτικοῦ τμήματος τοῦ τάφου.

Εἶναι προφανές ὅτι ἀρχικῶς κατεσκευάσθη εἰς τετράπλευρος ἐκ πλακῶν τάφος. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀπετέθησαν εἰς τὸν τάφον δύο ἢ τρία λείψανα, οἱ σκελετοὶ τῶν ὁποίων παρεμερίσθησαν πρὸς τὴν δυτικὴν πλευράν τοῦ τάφου, ὅτε πρὸ τῆς ἀνατολικῆς του πλευρᾶς καὶ κατὰ τὸ πλάτος τοῦ τάφου ἀπετέθη ἕτερον λείψανον μὲ τὰ κτερίσματά του. Προτοῦ ἀκόμη διαλυθοῦν τελείως αἱ σάρκες τοῦ λειψάνου ἐκείνου, ὁ τάφος ἐπεμηκύνθη, τὸ λείψανον καὶ τὰ κτερίσματά του προωθήθησαν πρὸς Δυσμᾶς καὶ εἰς τὸ προστεθὲν τμήμα τοῦ τάφου καὶ εἰς βαθύτερον στρῶμα ἀπετέθησαν δύο ἀκόμη ἀκτέριστα λείψανα.

Ἡ μόνωτος πρόχους Επ1-298 δὲν ἀνήκει εἰς τὸ ἐκτερισμένον λείψανον, ἀλλὰ εἰς τὰ παραμερισμένα ὅστ᾽, ὡς καὶ ὁ πούς ὑψίποδος κύλικος.

Επ1 - ἀρ. 295 Ψευδόστομος ἀμφορεύς (πίν. 35β).

Ὑψος 0.114 μ., ὕψος προχοῆς 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.352 μ., ὕψος λαβῶν 0.035 μ.

Ἐλλείπουν περὶ τὰ δέκα μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, προχοὴ λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένη καταλήγει εἰς ἐκτρεπόμενον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβαὶ δύο κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ὀλόβαφα εἶναι ἡ βάσις, τὸ χεῖλος, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν ὡς καὶ ταινία συνδέουσα τὴν προχοὴν μὲ τὸν λαιμόν. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ τριῶν ζωνῶν πληρουμένων ὑπὸ δακτυλίων ὀριζομένων ὑπὸ ὀλοβάφων ταινιῶν, εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις τεθειμένων. Τέσσαρες ὁμάδες ὁμοκέντρων γωνιῶν ἐγράφησαν ἐπὶ τοῦ ὤμου. Ὁμόκεντροι κύκλοι κοσμοῦν τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ.

Παρόμοια ἀγγεῖα ἀναγόμενα εἰς ΥΕ III χρόνους ἔχομεν ἀπὸ τὰς Μυκήνας (Chamber Tombs, πίν. LI, ἀρ. 10 καὶ 11) καὶ τὴν Πρόσυμναν (Prosymna II, εἰκ. 491, ἀρ. 95 καὶ εἰκ. 720, ἀρ. 38. Ὅρα καὶ Khalkis, πίν. 25, ἀρ. 460 H', ΥΕ IIIA πρὸς B. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 171 καὶ 173).

Χρόνοι : ΥΕ IIIB.

Επ1 - ἀρ. 296 Ποτήριον τύπου κλεψύδρας (πίν. 35β).

Ὑψος 0.116 μ., διάμετρος στομίου 0.124 μ., διάμετρος βάσεως 0.102 μ., περίμετρος 0.39 μ., ὕψος λαβῆς 0.07 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.022 μ.

Ἐλλείπουν δύο μεγάλα τεμάχια τοῦ χείλους, συμπληρωθέντα. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, στενούμενος πρὸς τὸ μέσον τοῦ ὕψους καὶ εἴτα εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καταλήγει εἰς ὀξὺ χεῖλος. Μία λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους ἀπολήγει ὑπεράνω

τῆς βάσεως. Εἰς τὸν πυθμένα, παρὰ τὴν περιφέρειαν, ὑπάρχει μικρὰ κυκλικὴ ὀπή.

Διακόσμησις διὰ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι περὶ τὸ κέντρον καὶ πλατεῖα ταινία κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτῆς. Κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου ὀλόβαφος ταινία μεταξὺ δύο δακτυλίων διαιρεῖ τὴν διακοσμουμένην ἐπιφάνειαν εἰς δύο ἐπαλλήλους ὀριζοντίας ζώνας, αἱ ὁποῖαι ἄνω καὶ κάτω ὀρίζονται ὑπὸ τριῶν δακτυλίων. Εἰς τὰς ζώνας ἐγράφησαν ὁμάδες κατακορύφων παραλλήλων σιγμοειδῶν γραμμῶν ἀνὰ τέσσαρες. Ἐσωτερικῶς τοῦ χείλους ὀλόβαφος ταινία. Ἡ λαβή, ὀλόβαφος εἰς τὰ πλάγια, φέρει κατὰ τὴν ἄνω αὐτῆς ἐπιφάνειαν ὀριζοντίαν διαγράμμισην.

Ἀγγεῖα τοῦ τύπου τούτου, προφανῶς ἐξεληχθέντος ἐκ τοῦ τῶν ποτηρίων τύπου Βαφειοῦ, κατεσκευάζοντο ἀπὸ τῆς ΥΕ IIIA μέχρι καὶ τῆς IIIΓ. Τὸ ποτήριον ὑπ' ἀρ. 296 ἀνάγεται εἰς ΥΕ IIIB χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 15, ἀρ. 226 καὶ 228 καὶ εἰκ. 70, στ. 67, ἀρ. 10, περισσότερον ἐξελιγμένον). Παρόμοιον σχῆμα εἰς Agora XIII, πίν. 53, ἀρ. XXV - 2, ΥΕ IIIA - 2. Attica, πίν. 8, ἀρ. 13 (Βουρβάτσι).

Χρόνοι : ΥΕ IIIB.

Επ1 - ἀρ. 297 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον.

Σφζόμενον ὕψος 0.068 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.318 μ.

Ἐλλείπει ὁ λαιμός, ἡ λαβὴ καὶ πέντε τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, στόμιον εὐρύ.

Λίαν ἐφθαρμένη διακόσμησις. Διακρίνονται ἔχνη ταινιῶν καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος τεθειμένων ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Κάτωθεν τῆς βάσεως συγκεντρικοὶ κύκλοι.

Χρόνοι : ΥΕ IIIB.

Επ1 - ἀρ. 298 Πρόχους (πίν. 35β).

Ὑψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.025 μ., περίμετρος 0.238

μ., ὕψος λαιμοῦ 0.023 μ., ὕψος λαβῆς (ὡς συνεπληρώθη) 0.045 μ.

Ἐλλείπουν τὰ δύο τρίτα τοῦ στομίου καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη ἐλαφρῶς κοίλη κάτω, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβὴ κατακόρυφος.

Τὸ ἄγγεϊον φέρει ἐρυθρὸν ἐπίχρυσμα ἀποτριβὲν πολλαχού.

Ὁμοιάζει πρὸς τὴν πρόχουν ἐκ τοῦ θαλαμωτοῦ τάφου 521 τῶν Μυκηναίων τῆς ΥΕ ΙΙΑ περιόδου (Chamber Tombs, πίν. XIX, ἀρ. 2. FURUMARK, εἰκ. 7, ἀρ. 109, ἀλλὰ περισσότερον ἐξελιγμένη. Khalkis, πίν. 23, ἀρ. 430, μὲ διάκωσμησιν, ΥΕ ΙΙΑ-Β).

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΑ πρὸς ΥΕ ΙΙΒ.

Επ1 - ἀρ. 298α Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 35β).

Ὑψος 0.049 μ., διάμετρος στομίου 0.08 μ., διάμετρος πυθμένος 0.055 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους, συμπληρωθέντα. Πηλὸς χονδρόκοκκος τεφρομελανὸς καλῶς ὠπτημένος.

Πυθμὴν ἀπεστρογγυλευμένος, τὰ τοιχώματα ἀνοίγουν πρὸς εὐρὺ στόμιον μὲ ὀξεία χεῖλη. Κατακόρυφος λαβὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψωμένη ὀλίγον αὐτοῦ ἀπολήγει περὶ τὸν πυθμένα.

Ἀκόσμητον.

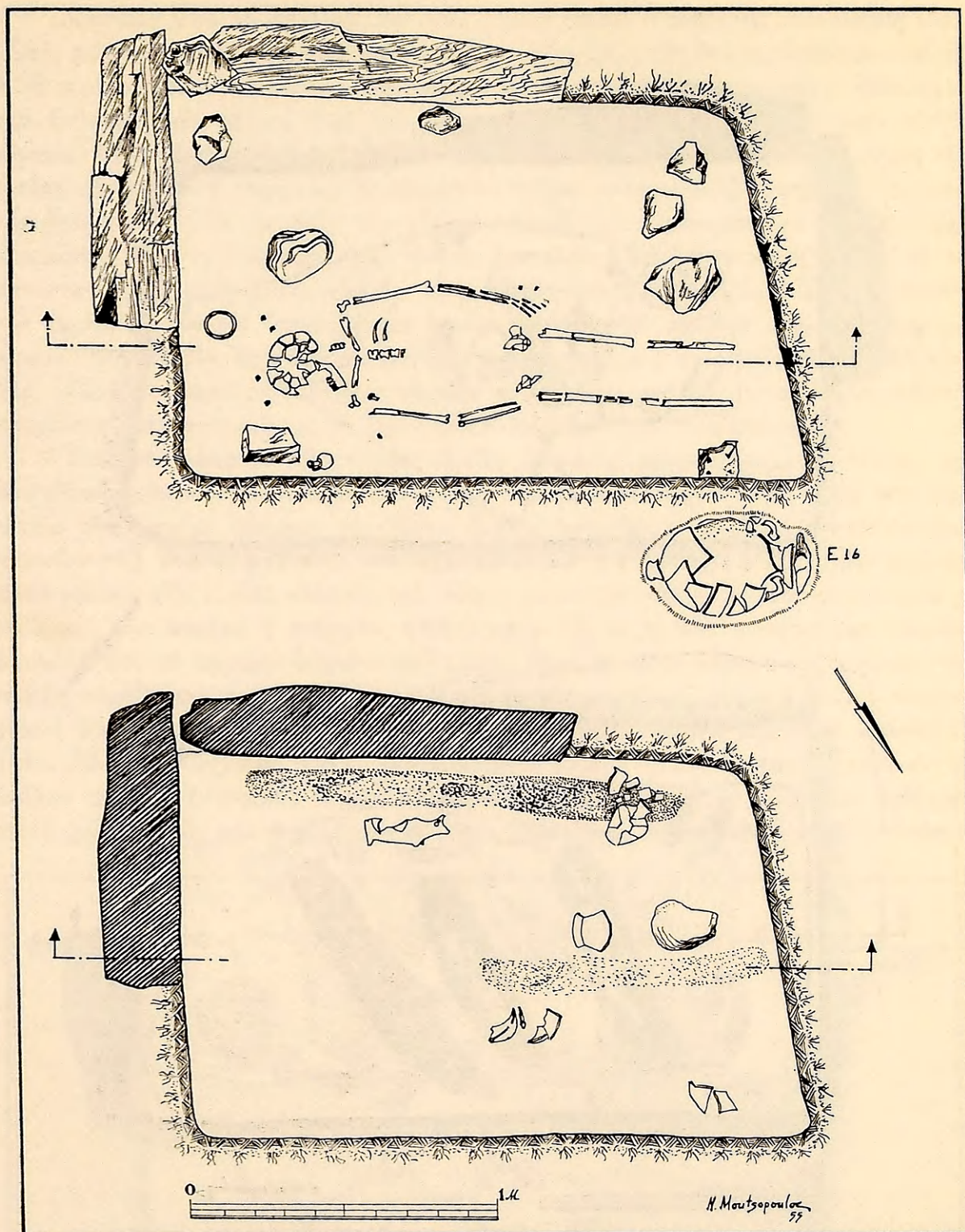
Οἱ χρόνοι τοῦ ἐκτερισμένου λειψάνου, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἄγγεϊα ὑπ' ἀρ. 295, 296 καὶ 297, ἀνάγονται εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΒ περίεον. Τὰ πρὸς τὴν δυτικὴν καὶ βορείαν πλευρὰν παραμερισμένα ὅστ' ἀνάγονται εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους, ὡς ὑποδεικνύει ἡ ὑπ' ἀρ. 298 πρόχους, ἴσως δὲ εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΑ περίεον. Ὁλίγα μινύεια ὅστρακα ὡς καὶ τὸ ποτήριον ὑπ' ἀρ. 298α, εὑρεθὲν κάτωθεν τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀρχικοῦ ἐκ πλακῶν τάφου ἀνάγεται ἴσως εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Επ2 καὶ πυραὶ Εα καὶ Εβ

(πίν. Ε καὶ 36 - 38, σχέδια 53, 53α, 53β).

Ὁ τάφος Επ2 ἀπεκαλύφθη κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τοῦ τομέως καὶ παρὰ τὸ πρὸς τὸν τομέα Δ ὄριον. Προφανῶς ἦτο κιβωτιόσχημος, κατεσκευασμένος ἐκ κατακορύφων πλακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον δύο διετηρήθησαν κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν του. Αἱ καλυπτήριοι πλάκες του εἶχον πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ καὶ τὸ ἀρχικόν του περιεχόμενον εἶχε διαταραχθῇ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Κατὰ τὸ βόρειον τμήμα τῆς περιοχῆς, τῆς διακρινομένης μόνον ἐκ τοῦ ποιοῦ τῆς ἐπιχώσεως, καὶ περὶ τὰ 0.40 μ. κάτωθεν τοῦ χείλους τοῦ τάφου ἀπεκαλύφθη σκελετὸς εἰς θέσιν ὑπτίαν, ἀποκείμενος σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας, τὰ σκέλη τεταμένα καὶ τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος (πίν. 36α καὶ σχέδιον 53). Περὶ τὴν κεφαλὴν, τὸν δεξιὸν ὤμον, τὸν δεξιὸν πόδα καὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα εὑρέθησαν ἥλοι ἐκ σιδήρου. Ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν εὑρέθησαν λίθοι εὐμεγέθεις, οἱ ὅποιοι φαίνεται ὅτι ὀρίζουν τετράπλευρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κεῖται ὁ σκελετός. Εἶναι πιθανὸν ὅτι τὸ λείψανον εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς ξύλινον κιβώτιον, συγκρατούμενον διὰ τῶν σιδηρῶν ἥλων, τὰ ἄκρα τοῦ ὁποίου ἐστερεώθησαν διὰ τῶν τεσσάρων λίθων. Τὰ κτερίσματα τοῦ νεκροῦ, μι-

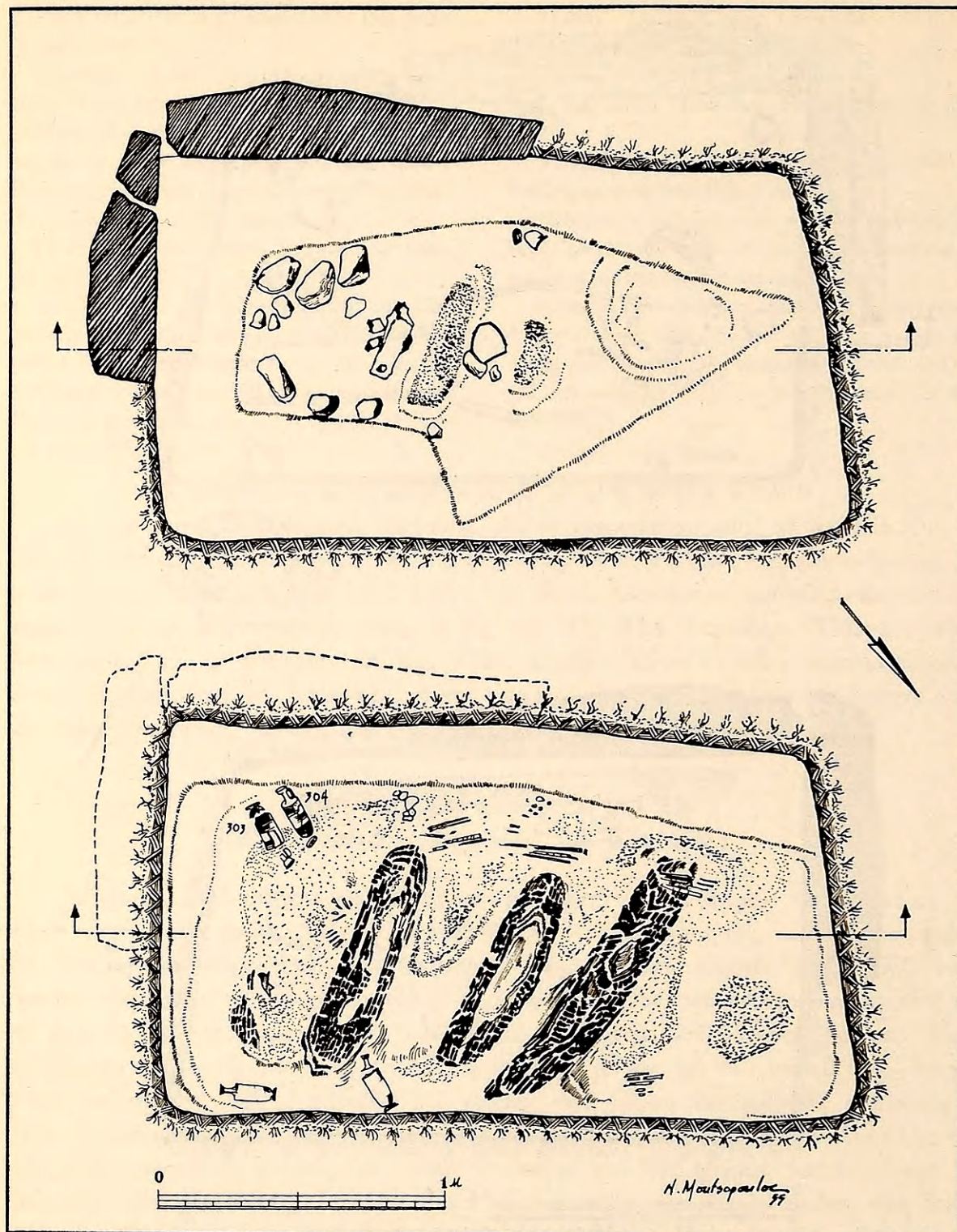

Σχέδιον 53. Τάφος Επ2. Κάτωφιν τοῦ πρώτου στρώματος τῆς ἐπιχώσεως, ταφή Ε ἐν ξυλίνῳ κιβωτίῳ, καὶ τοῦ προϊστορικοῦ στρώματος.

κρὸν φιαλίδιον καὶ ἐν ληκύθιον, εἶχον ἀποτεθῆ ἔξω τοῦ ξυλίνου κιβωτίου. Εἰς τὸ αὐτὸ πρὸς τὸν σκελετὸν βάθος, ἔξωθεν ὅμως τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου, ἴσως

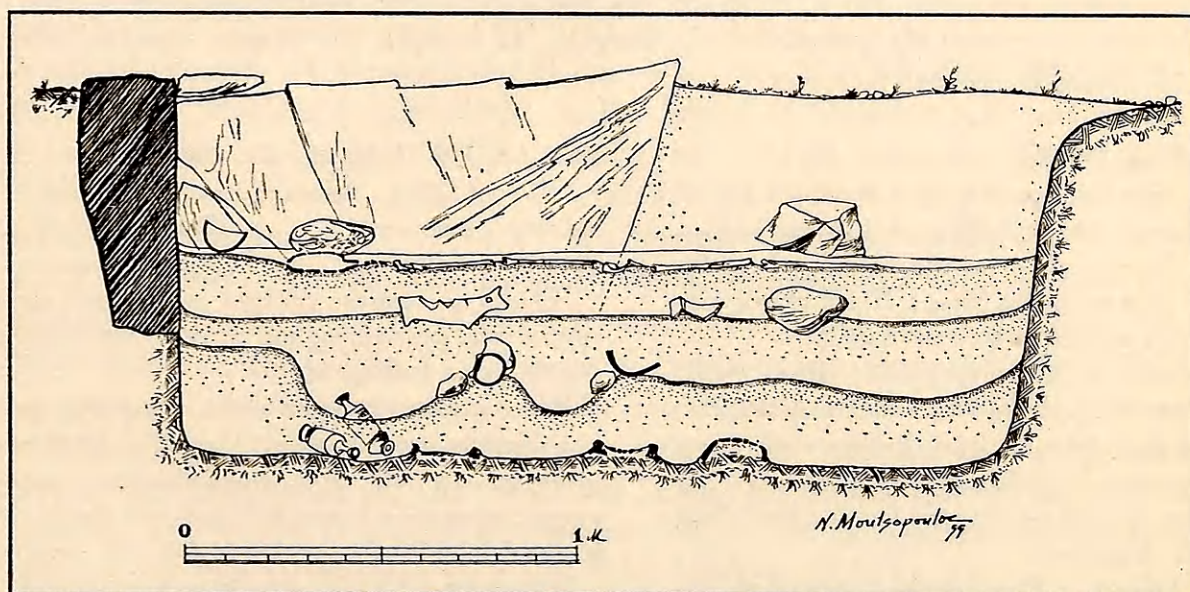
Σχέδιον 53α. Τάφος Επ2. Κάτοψις τοῦ δευτέρου στρώματος τῆς ἐπιχώσεως, πυρά Εα, καὶ τοῦ τρίτου στρώματος, πυρά Εβ.

εἰς συγχρόνους πρὸς τὴν ταφὴν ἐκείνου χρόνους, ἀπετέθη ἀμφορεὺς περιέχων τὸ λείψανον νηπίου (πίν. 36α καὶ σχέδιον 53· ὄρα καὶ κατωτέρω τάφον Ε16).

Ἀμέσως ὑπὸ τὸ στρῶμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκειτο ὁ σκελετός, ἀπεκαλύφθη πυρὰ (Εα), μέσου πάχους 0.30 μ., τὰ ἀπηνθρακωμένα ξύλα τῆς ὁποίας εὑρέθησαν περὶ τὰ 0.58 μ. κάτωθεν τοῦ χείλους τοῦ τάφου. Ἡ πυρὰ αὕτη δὲν κατελάμβανεν ὁλόκληρον τὴν ἔκτασιν τοῦ τάφου, ἀλλ' ἐπλήρου τάφρον σκαφεῖσαν εἰς τὴν ἐπίχωσιν αὐτοῦ, μήκους 1.50 μ. καὶ πλάτους 0.65 μ. (πίν. 36β καὶ σχέδιον 53α). Κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου ἀφέθη ἄσκαπτον τμήμα, πλάτους 0.32 μ. περίπου. Τὸ χῶμα τῆς ἐπιφανείας καὶ τῆς πρὸς τὴν τάφρον πλευρᾶς τοῦ περιθωρίου ἦτο ἰσχυρῶς πυρακτωμένον, ἐνῶ ἡ ἐπίχωσις τῆς τάφρου ἀπετελεῖτο ἀπὸ χῶμα καὶ τέφραν, κατὰ τὸ κατώτατον δὲ τμήμά της εὑρέθη πλήρης ἀπηνθρακωμένων ξύλων. Εἰς τὸ δάπεδον τῆς πυρᾶς εὑρέθησαν ὑπολείμματα ὀστέων καμένων καὶ τεμάχια ἀγγείων πυρακτωμένων. Εἰς μικρὸν ἀπὸ τούτων βάθος (περὶ τὰ 0.03 μ.) εὑρέθη ζωόμορφον ἀγγεῖον (ἄρ. 302) προφανῶς μὴ ἀνῆκον εἰς τὴν πυράν, διότι, ἐνῶ τὰ ὄστρακα παρουσιάζουν ἐπιφάνειαν πυρακτωμένην, τὸ ζωόμορφον δὲν φέρει ἔχνη πυρακτώσεως.

Ὑπὸ τὸ δάπεδον τῆς πυρᾶς εὑρέθη ἐπίχωσις μελανοῦ χρώματος, τέφρας καὶ ἀπηνθρακωμένων ξύλων, προφανῶς ἀνήκουσα εἰς παλαιότεραν πυράν (Εβ), τὰ κατάλοιπα τῆς ὁποίας φθάνουν εἰς βάθος 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ρίζης τῶν κατακορύφων πλακῶν τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας τοῦ τάφου. Τὰ κατάλοιπα τῆς πυρᾶς ἀφήνουν κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου μόνον μίαν στενὴν λωρίδα, μέσου πλάτους 0.32 μ., τῆς ὁποίας ἡ ἐπίχωσις φθάνει μέχρι τῆς ρίζης τῶν κατακορύφων πλακῶν, ὅπου θὰ ἦτο τὸ ἀρχικὸν δάπεδον τοῦ τάφου. Περὶ τὸ μέσον περίπου τῆς ἐκτάσεως τῆς πυρᾶς εὑρέθησαν τρία μεγάλα τεμάχια ἀπηνθρακωμένων ξύλων (πρίνων - πουργαρίων), ὄστρακα καὶ τμήματα πυρακτωμένων παιδικῶν ὀστέων μηροῦ καὶ σπονδύλων (πίν. 37α καὶ σχέδιον 53α). Προφανῶς τὰ ὀστᾶ ἀνήκουν εἰς παιδίον καὲν εἰς τὸ κοῖλον τοῦ προϊστορικοῦ τάφου, τὰ πυρακτωμένα ὑπολείμματα τοῦ ὁποίου ἀφέθησαν κατὰ χώραν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τῆς τάφρου τῆς πυρᾶς εἶχον τεθῆ τέσσαρες

Σχέδιον 53β. Τάφος Επ2. Τομή κατὰ μῆκος.

λήκυθοι, δύο κατὰ τὴν νοτίαν καὶ δύο κατὰ τὴν βορείαν πλευράν. Δύο τούτων κατεστράφησαν τελείως ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ἡ συγκόλλησίς των ἀπέβη ἀδύνατος, αἱ λοιπαί, ὑπ' ἀρ. 303 καὶ 304, εἰκονίζονται εἰς τὸν πίνακα 284β. Εἰς τὴν πρὸς τὸν λάκκον τῆς πυρᾶς τομὴν τῆς λωρίδος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου εὐρέθησαν ὄστρακα μινύεα καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 299 καὶ 300 παρουσιάζοντα πυρακτωμένην ἐπιφάνειαν, εἰς δὲ τὴν ἐπίχωσιν τῆς λωρίδος καὶ ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου τὸ ὑπ' ἀρ. 301 ζωόμορφον ἀγγεῖον (πίν. 38α καὶ σχέδια 53, 53β).

Ἡ ἱστορία τοῦ τάφου εἶναι φανερά. Εἰς ὑστέρους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη κιβωτιόσχημος τάφος. Παρέμεινεν ἀδιατάρακτος μέχρι τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὁπότε ἀνεκαλύφθη κατὰ τύχην, ἡ κεντρικὴ του ἔκτασις ἐσκάφη, τὰ εἰς αὐτὴν εὐρεθέντα κτερίσματα καὶ ὅστ' ἔθραύσθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν, ἀπέμειναν δὲ μόνον τὰ κατὰ τὴν λωρίδα τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ τάφου ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα. Εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν οὕτω τάφρον ἐκάη παιδίον, τοῦ ὁποῖου τὰ κατάλοιπα καὶ τὰ ὀλίγα κτερίσματα ἀφέθησαν κατὰ χώραν καὶ ἐκαλύφθησαν διὰ χώματος. Ὀλίγον βραδύτερον, εἰς τὰ μέσα ἢ τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὁ τάφος καὶ πάλιν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν ἑτέρου λειψάνου, τότε δὲ ἐδημιουργήθη τὸ στρῶμα τῆς πυρᾶς, τῆς εὐρεθείσης περὶ τὰ 0.45 μ. κάτωθεν τοῦ χείλους τοῦ τάφου. Κατὰ τὴν νεωτέραν καῦσιν παρεισέφρυσεν μεταξὺ τῶν θρυμματισμένων κτερισμάτων τοῦ λειψάνου καὶ τὸ ζωόμορφον σκεῦος ὑπ' ἀρ. 302, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀπορριφθῆ προηγουμένως κατὰ τὴν σκαφὴν τῆς τάφρου τῆς ἀρχαιότερας καύσεως· καὶ πάλιν τὰ ὑπολείμματα τῆς πυρᾶς ἐκαλύφθησαν διὰ χώματος. Ὀλίγον βραδύτερον, ἴσως πρὸς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὁ τάφος καὶ πάλιν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφὴν λειψάνου, τὸ ὁποῖον εἶχε τεθῆ ἐντὸς ξυλίνου κιβωτίου. Κατὰ ταῦτα εἰς τὸν τάφον Επ2, ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ἔχομεν ταφὴν τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, καῦσιν τοῦ γ' τετάρτου τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, ἑτέραν ἀρχαιότεραν καῦσιν τοῦ τέλους τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ὑπολείμματα ταφῆς τῶν ὑστέρων χρόνων τῆς μεσοελλαδικῆς ἐποχῆς. Ἡ ἱστορία τοῦ τάφου τούτου εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα καὶ διδακτικὴ.

Επ2-ἀρ. 299 Κρατηρίσκος (πίν. 40α).

Ύψος 0.154 μ., διάμετρος στομίου 0.128 μ., διάμετρος βάσεως 0.082 μ., περίμετρος 0.475 μ.

Ἐλλείπει μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους καὶ μέγα τμῆμα τῆς βάσεως. Πηλὸς τεφρὸς ἀκάθαρτος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος κοίλη κάτω, κορμὸς ἀμφικωνικός με ὑψηλότερον τὸ ἄνω ἤμισυ, ἐλαφρὰ ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ἐκτρεπόμενος, λοξῶς ἀποτετμημένον. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ χείλους ὑπάρχουν ἀνὰ δύο ὀπαί, ἴσως πρὸς ἀνάρτησιν.

Ἀκόσμητος. Εἶναι δυνατόν τὸ ἀγγεῖον νὰ ἀναχθῇ εἰς τοὺς τελευταίους ΜΕ χρόνους.

Επ2-ἀρ. 300 Πρόχους (πίν. 40α).

Ύψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.289 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.055 μ.

Ἐλλείπουν τέσσαρα τεμάχια τοῦ λαιμοῦ, μέγα τμῆμα τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἀγγείου καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς φαιὸς ἀκάθαρτος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς καταλήγων εἰς ἰσχυρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος προφανῶς ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ ὤμου καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ καταλήγει ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος. Παράλληλον δεῖγμα πρόχου, ἀλλὰ μετ' αὐλακωτῆς διακοσμῆσεως, ἔχομεν ἀπὸ

τὸν τάφον Δπ6, ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 234, τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Επ2 - ἀρ. 301 Ρυτὸν βοόσχημον (πίν. 38β καὶ 39).

Ύψος 0.11 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.151 μ., μῆκος 0.156 μ., πλάτος ἀγγείου 0.09 μ., περίμετρος κατὰ πλάτος 0.295 μ., ὕψος ποδῶν 0.035 μ., πλάτος λαβῆς 0.028 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον. Ἐλλείπουν πέντε τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς λαβῆς, τμήμα κέρατος καὶ εἰς τῶν ποδῶν. Πηλὸς φαίδς καλῶς ὠπτημένος.

Κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός μὲ πεπλατυσμένας πλευράς. Εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν ἐτέθη τοξοειδὴς ταινιόσχημος λαβή, κάτωθεν τῆς ὁποίας

ὑπάρχει κυκλικὴ ὀπή. Τέσσαρες βραχεῖς κυλινδρικοὶ πόδες.

Επ2 - ἀρ. 302 Ρυτὸν βοόσχημον (πίν. 38β καὶ 39).

Ύψος 0.09 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.125 μ., μῆκος ὡς συνεπληρώθη 0.255 μ., περίμετρος 0.248 μ., ὕψος ποδῶν 0.038 μ., πλάτος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει ἡ κεφαλὴ μετὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ λαιμοῦ καὶ οἱ δύο ἀριστεροὶ πόδες. Πηλὸς φαίδς καλῶς ὠπτημένος.

Κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός μὲ μᾶλλον πεπλατυσμένας πλευράς. Εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν (ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ βοός) ἐτέθη τοξοειδὴς ταινιόσχημος λαβὴ κάτωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχει κυκλικὴ ὀπή. Τέσσαρες πόδες κυλινδρικοὶ βραχεῖς. Οὐδὲν ἔχνος χρώματος.

Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 299 καὶ 300, ὡς καὶ τὰ μινύεια ὄστρακα τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ τάφου, ἀνάγονται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Τὰ βοόσχημα ἀγγεῖα ἀνήκουν εἰς μεσοελλαδικούς χρόνους. Ρυτὰ βοόσχημα εἶναι κυρίως γνωστὰ ἐκ Κρήτης. Ἐκ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἔχομεν μόνον τὸ «bull rhyton» τῆς Εὐτρήσεως, τὸ ὁποῖον ἐτέθη ὑπὸ τῆς H. GOLDMAN εἰς πρωτοελλαδικούς II χρόνους (Eutresis, σ. 19 καὶ πίν. VII, ἀρ. 1). Εἰς τὴν Κρήτην φαίνεται ὅτι ἐγένοντο κοινὰ κατὰ τὴν μεσομινωικὴν I ἐποχὴν. Τὰ περισσότερα γνωστὰ εἶναι τὰ ἀνευρεθέντα ὑπὸ τοῦ ΞΑΝΘΟΥΔΙΔΟΥ εἰς τοὺς τάφους τῆς Μεσαρᾶς καὶ ὑπὸ τοῦ SEAGER εἰς τάφον τοῦ Μόχλου καὶ ἀνάγονται εἰς μεσομινωικούς Ια χρόνους. Ἀλλὰ ἐκ τοῦ νεκροταφείου τῆς Ψείρας ἔχομεν παράδειγμα χρονολογούμενον εἰς ὑστερομινωικούς Ι χρόνους (S. XANTHOUDIDES, Vaulted Tombs of Mesara, πίν. II, ἀρ. 4126, πίν. VII, ἀρ. 5052 - 5053 καὶ σ. 44, 62, 95. R. SEAGER, Explorations in the Island of Mochlos, σ. 60 καὶ εἰκ. 29 καὶ Excavations on the Island, of Pseira, σ. 22 - 23, εἰκ. 7 καὶ πίν. IX. SIR ARTHUR EVANS, The Palace of Minos, II, σ. 259 - 261 καὶ εἰκ. 154). Παράδειγμα ἐξ ἀργύρου εὑρέθη εἰς τὸν λακκοειδῆ τάφον IV τῶν Μυκηνῶν ὑπὸ τοῦ SCHLIEMANN (KARO, πίν. CXV, ἀρ. 388). Ἐκ τῶν Κυκλάδων ὑποτίθεται ὅτι προέρχεται τὸ ζωόμορφον ἀγγεῖον τοῦ Ashmolean Museum (ὄρα H. FRANKFORT, Studies in Early Pottery of the Near East, I, πίν. IX, ἀρ. 4). Τὰ μινωικά παραδείγματα κατὰ κανόνα ἔχουν δύο ἀνοίγματα : ἐν μεγαλύτερον στόμιον καὶ ἐν μικρότερον ἀνοίγμα ἢ καὶ ὅπας εἰς τὸ στόμα τοῦ ὁμοιώματος τοῦ ζώου· τὸ δεύτερον ἀνοίγμα ἦτο χρήσιμον διὰ τὰς σπονδάς. Τὸ ρυτὸν τῆς Εὐτρήσεως ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἐλευσίνος ἀγγεῖα ἔχουν ἐν καὶ μόνον στόμιον εἰς τὴν ράχιν. Ὁ EVANS, ὡς γνωστόν, ἐδέχθη ὅτι τὰ ζωόμορφα ταῦτα ρυτὰ ἔχουν ἀνατολικὴν τὴν καταγωγὴν (ὄρα καὶ ΠΑΕ 1955, σ. 70-71).

Τάφος Επ3

(πίν. Ε).

Διαστάσεις : μήκος 1.25 μ., πλάτος 0.50 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΒΑ. πρὸς τὰ ΝΔ.

Ευρέθη κατὰ τὸ δυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως κεκαλυμμένος ὑπὸ δύο πλακῶν. Εἶναι τετράπλευρος καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα του εἶναι ἐκτισμένον δι' ἐπιπέδων λίθων τεθειμένων ἐν πηλῷ. Εἰς τὸ δάπεδόν του εὐρέθησαν μόνον θραύσματα παιδικοῦ κρανίου. Πλησίον αὐτῶν εὐρέθησαν ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 306 καὶ ἡ ὑψίπους κύλιξ ὑπ' ἀρ. 306α.

Επ3 - ἀρ. 306 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 40β καὶ 407).

Ύψος 0.099 μ., διάμετρος στομίου 0.011 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.309 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.02 μ., ὕψος λαβῶν 0.026 μ.

Συνεπληρώθησαν ἐξ μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, προχὴ σχεδὸν κατακόρυφος καμπυλωμένη ἀπολήγει εἰς χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον. Λαβαὶ δύο ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος ὡς καὶ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ταινιῶν καὶ δακτυλίων. Δύο ζῶναι ἐκ ταινιῶν καὶ ἐπαλλήλων δακτυλίων ἐγράφησαν εἰς τὸν ὦμον καὶ τὸν κορμόν. Μεταξὺ τῶν ζωνῶν ἐτέθησαν ἐπάλληλοι δακτύλιοι. Ὁ ὦμος κοσμεῖται δι' ὁμάδων ὁμοκέντρων τόξων. Ὁλόβαφος κύκλος καὶ δακτύλιοι κοσμοῦν τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ἐγράφη

δακτύλιος καὶ δύο ταινίαι εἰς τὴν προχὴν. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Χρονολογικῶς ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΑ περιόδου (FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 171, περίπου, ΥΕ ΙΙΑ-2 καὶ εἰκ. 47, στ. 19, ἀρ. 31, ΥΕ ΙΙΑ - Β. Khal-kis, πίν. 25, ἀρ. 485, ΥΕ ΙΙΑ-Β).

Επ3 - ἀρ. 306α Ὑψίπους κύλιξ (πίν. 40β).

Ύψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου 0.125 μ., διάμετρος βάσεως 0.067 μ., περίμετρος 0.396 μ., ὕψος βάσεως 0.065 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τῆς βάσεως καὶ τοῦ κορμοῦ, ὡς καὶ αἱ λαβαί. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις κωνικὴ ὑψηλὴ κοίλη κάτω, πούς ὑψηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός στενούμενος κάτω, χεῖλος ὁξὺ ἐκτρεπόμενον, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὦμου.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος.

FURUMARK, εἰκ. 16, ἀρ. 269, ΥΕ ΙΙΑ-1. Attica, πίν. 4, ἀρ. 6 (Βουρβάτσι).

Ἡ ὑψίπους κύλιξ καὶ ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑποδεικνύουν τὸ β' ἥμισυ τῆς ΥΕ ΙΙΑ περιόδου ὡς χρόνους κατασκευῆς τοῦ παιδικοῦ τάφου. Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι δὲν εὐρέθη εἰδώλιον εἰς τὸν τάφον.

Τάφος Επ4

(πίν. Ε).

Διαστάσεις : μήκος μέγιστον 2.10 μ., πλάτος μέγιστον 1.00 μ., βάθος 0.95 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Δυστυχῶς ὁ τάφος οὗτος εἶχε καταστραφῇ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς. Τὸ κάλυμμά του εἶχεν ἀφανισθῇ καὶ αἱ πλάκες τῶν πλευρῶν του εἶχον ἐξαχθῇ τῆς ἀρχικῆς των θέσεως. Προφανῶς ὁ τάφος ἦτο κιβωτιόσχημος κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν. Τὸ περιεχόμενον του διαταράχθη καὶ κατεστράφη, εἰς τὸ δάπεδόν του δὲ εὐρέθησαν εἰς μίαν γωνίαν μόνον συσσωρευμένα καὶ τεθραυσμένα ὅστ᾽ ἀνήκοντα τοῦλάχιστον εἰς τρεῖς ἐνήλικας· ἐκεῖ προφανῶς εἶχον παραμερισθῇ ὑπὸ τῶν συλησάντων τὸν τάφον.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(πίν. Ε καὶ 284α).

Μόνον δύο τάφοι ἐνηλίκων εὐρέθησαν εἰς τὸν τομέα τοῦτον, περισσότεροι δὲ ἐγχυτρισμοὶ καὶ πυραί. Λόγῳ τοῦ ἐλάχιστου βάθους τῆς ἐπιχώσεως οἱ ἐγχυτρισμοὶ διετηρήθησαν λίαν ἐλλειπῶς, κυρίως εὐρέθησαν κατὰ χώραν οἱ πυθμένες καὶ μικρὰ τμήματα τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῶν χρησιμοποιοηθέντων πίθων. Τὰ κτερίσματα, τὰ ὅποια πιθανῶς περιεῖχον—πλὴν ὀλίγων περιπτώσεων—εἶχον ἀφανισθῇ πρὸ πολλοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σχεδὸν τοῦ ἐδάφους μεταξὺ τῶν ἐγχυτρισμῶν Ε2, Ε8, Ε9 καὶ τῆς πυρᾶς Εδ (= Ε12) ἀνευρέθη τὸ μετὰ γλαυκὸς ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 307. Ἡ σχετικὴ θέσις τῶν μνημονευομένων ἐνταῦθα ἐγχυτρισμῶν καταφαίνεται εἰς τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως, τὸ ἐκπονηθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Μουτσοπούλου καὶ τοῦ Ἀ. Πετρονώτη.

Ε-ἀρ. 307 Ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 284β καὶ σχέδιον 54).

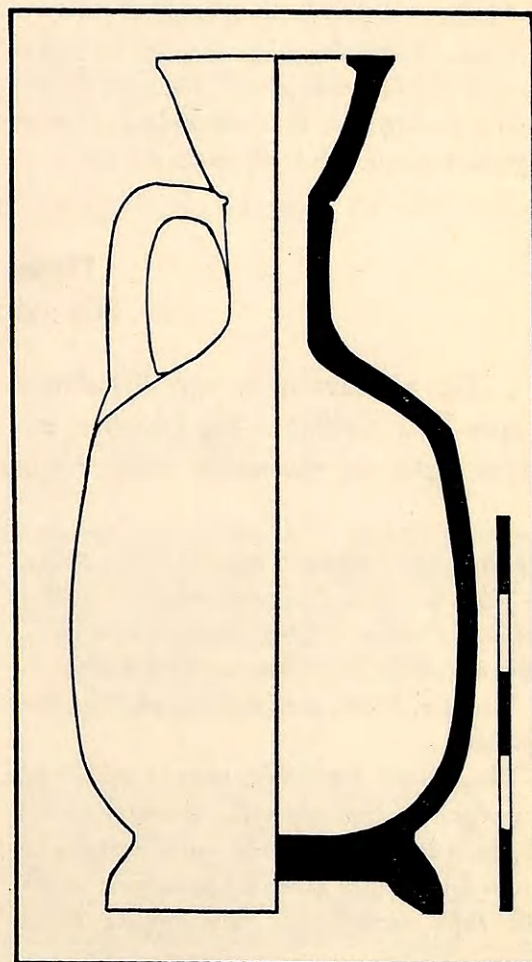
Ύψος 0.109 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.18 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.029 μ.

Συμπληρωθὲν κατὰ τὴν λαβὴν, τὸν κορμόν, τὸν λαιμὸν καὶ τὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθρωπός, μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρὺς κυλινδρικός μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰ τοιχώματα, ὧμος ἐπικλινής, λαιμὸς βραχύς, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὧμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως γλαυκὸς καὶ δενδρυλλίων ἐκατέρωθεν αὐτῆς. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν διὰ μελανοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ἐτέθη ἐπὶ λεπτῆς ἐξηρημένης ταινίας.

Τὸ ληκύθιον τίθεται εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου

Σχέδιον 54. Τομὴ τοῦ ἐρυθρομόρφου ληκυθίου Ε-307.

π.χ. αἰῶνος (CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XX, ἀρ. 3 καὶ σ. 36 «squat lekythos» ἀνήκουσα εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Γενικῶς διὰ ἀγγεῖα μὲ

ἐρυθρόμορφον διάκοσμον γλαυκὸς βλέπε HASPELS, σ. 187 καὶ DINSMOOR, AJA 38, 1934, σ. 419 - 421. ROBINSON, Greek Vases at Toronto, σ. 183).

Ταφή Ε

(πίν. 36α, σχέδιον 53).

Εἰς τὸν ΜΕ τάφον Επ2, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, εὐρέθησαν ταφή ἐνήλικος ἐντὸς ξυλίνου κιβωτίου, ταφή Ε, καὶ ὑπ' αὐτὴν δύο ἐπάλληλοι πυραὶ, Εα καὶ Εβ¹. Ἐξωθεν τοῦ κιβωτίου εἶχον ἀποτεθῆ ὡς κτερίσματα φιαλίδιον, τὸ ὁποῖον διελύθη κατὰ τὴν ἐξαγωγήν του, καὶ τὸ ὑψίλαιμον σφαιρικὸν ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 305.

Ε - ἀρ. 305 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 284β).

Ύψος 0.072 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.022 μ.

Ἀκέραιον, πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς εὐρυνόμενον στόμιον καλυκόςχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ

λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἀνθεμίου περιβαλλομένου διὰ τόξου, εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ.

Ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 19, εἰκ. 31, ἐκ τοῦ τάφου XCIII, ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος. CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XX, ἀρ. 13, τέλος 5ου - ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος.

Πυραὶ Εα καὶ Εβ

(πίν. 36β καὶ 37α, σχέδιον 53α).

Εἰς τὰ κατάλοιπα τῆς ἀρχαιοτέρας πυρᾶς, Εβ, τῶν ἱστορικῶν χρόνων τοῦ ΜΕ τάφου Επ2 εὐρέθησαν δύο λήκυθοι, αἱ ὑπ' ἀρ. 303 καὶ 304, αἱ ὁποῖαι φαίνεται ὅτι εἶχον ριφθῆ εἰς τὴν πυρὰν κατὰ τὴν καῦσιν.

Εβ - ἀρ. 303 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 284β).

Ύψος 0.108 μ., διάμετρος στομίου 0.019 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.122 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.031 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὦμου, στόμιον ταπεινὸν ἐχινόσχημον κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω. Μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυο-

μένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, ἢ λαβὴ ἔξω καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω ἐκαλύφθησαν ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια ἀφέθη εἰς τὸ φυσικὸν χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως. Τὰ ἀνθέμια μετὰ τῶν χωρίζονται διὰ κατακορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων καὶ περιβάλλονται ὑπὸ τόξων. Αἱ λεπτομέρειαι

1. Διὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ταφῆς καὶ τῶν πυρῶν ὅρα ἀνωτέρω τάφον Επ2.

έδηλώθησαν δι' έγχαράξεων. 'Επί τής άκμής έτέθη δακτύλιος καί επί τοῦ ὤμου άκτινωτόν κόσμημα, άνωθεν τοῦ ὁποίου σειρά στιγμῶν.

Εβ - άρ. 304 'Ερυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 284β).

Ύψος 0.143 μ., διάμετρος στομίου έσωτερική 0.023 μ., έξωτερική 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.168 μ., ύψος λαιμοῦ 0.044 μ., ύψος λαβῆς 0.035 μ.

'Ακεραία. Πηλός έρυθρωπός μεταβληθείς εκ τής πυρᾶς εις φαιόν, εύκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις ύψηλή δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός επιμήκης στενούμενος κάτω, ὤμος σχεδόν επίπεδος, άκμή επί τοῦ ὤμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος από τοῦ λαιμοῦ εις τόν ὤμον.

Τό άγγεϊόν εκάλυφθη όλόκληρον υπό μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τής έξηρημένης βάσεως, τής παραστάσεως καί έδαφοχρόου ταινίας εις τὸ άνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τοῦ ὤμου καί τοῦ λαιμοῦ. 'Η έρυθρόμορφος παράστασις περιορίζεται κάτω υπό έδαφοχρόου δακτυλίου καί άνω υπό συνεχoῦς μαιάνδρου μεταξὺ

δύο δακτυλίων. 'Εγράφη γυνή ιματιοφοροῦσα (έν κατατομή), προσερχομένη εις βωμόν με ύψωμένην τήν δεξιάν χεῖρα, εις τήν ὁποίαν κρατεῖ κάτοπτρον. 'Η γυνή πατεῖ επί βάθρου. Εἰς τήν κεφαλὴν φέρει κρωβύλον. "Οπισθεν τής γυναικείας μορφῆς έτέθη άνηρτημένον άλάβαστρον. 'Επί τοῦ έδαφοχρόου ὤμου έγράφη διπλοῦν άκτινωτόν κόσμημα.

Χρονολογικῶς ἡ έρυθρόμορφος λήκυθος ὑπ' άρ. 304 δύναται νά τεθῇ περί τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καί εις τὸ β' τέταρτον αὐτοῦ. Προφανῶς ὁ τεχνίτης τής ληκύθου εἰργάζετο υπό τήν επίδρασιν τοῦ έργαστηρίου Beldam. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους πρέπει νά τεθῇ καί ἡ άνθεματῆ λήκυθος ὑπ' άρ. 303 (δρα Hesperia 32, 1963, σ. 118, πίν. 37, άρ. B7 διὰ τήν λήκυθον ὑπ' άρ. 304 καί διὰ τήν άνθεματῆν λήκυθον ὑπ' άρ. 303 δρα Hesperia 37, 1968, πίν. 103, άρ. 19 καί σ. 355, εκ τάφου τοῦ 495 - 485 π.Χ. καί Hesperia 32, 1963, πίν. 42, άρ. E7 εκ τοῦ τάφου E τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, σ. 122 - 123. Διὰ παρομοίαν παράστασιν γυναικὸς με κάτοπτρον δρα RICHTER, RVMM, πίν. 24, άρ. 23).

Αἱ λήκυθοι θέτουν τήν πυράν εις τὸ β' τέταρτον ἢ εις τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος E1

Κεραμοσκεπής (πίν. E καί 284α).

Διαστάσεις : μήκος 1.80 μ., πλάτος 0.60 μ., βάθος 0.28 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Αἱ καλυπτῆριοι πλάκες τοῦ τάφου εύρέθησαν τεθραυσμέναι. 'Ο σκελετός εἶχεν άποτεθῇ επί τοῦ έδάφους εις στάσιν τεταμένην με τήν κεφαλὴν πρὸ τής άνατολικῆς πλευρᾶς. 'Οστᾶ τοῦ κρανίου διεσώθησαν, άνωθεν δὲ αὐτῶν εύρέθη τὸ ὑπ' άρ. 308 ληκύθιον. 'Εκ τῶν ὀστέων, τῶν μηριαίων καί τῶν τοῦ βραχίονος, καταφαίνεται ὅτι εις τόν τάφον εἶχεν άποτεθῇ μειράκιον.

E1 - άρ. 308 'Ερυθρόμορφον άρβαλλοειδές ληκύθιον (πίν. 285).

Ύψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.172 μ., ύψος λαιμοῦ 0.025 μ., ύψος λαβῆς 0.028 μ.

Συμπληρωθέν εις τόν λαιμόν. Πηλός κιτρινέρυθρος εύκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμός σφαιρικός πεπιεσμένος, ὤμος άπεστρογγυλεμένος, λαιμός προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τήν βάσιν του, στόμιον εύρὺ καλυκόσχημον, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από τοῦ λαιμοῦ άπολήγει εις τόν ὤμον.

Τό άγγεϊόν καλύπτεται υπό καστανομελανοῦ

στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Ἐπὶ τῆς ὄψεως ἐγγράφη γυμνόν, εὐτραφὲς παιδίον ἔρπον πρὸς τὰ δεξιά. Περὶ τὸν δεξιὸν ὦμον φέρει περίαμμα, ἥτοι ταινίαν μὲ περίαπτα. Πρὸ τοῦ παιδὸς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

ἐγγράφη σφαῖρα πρὸς τὴν ὁποίαν κινεῖται ὁ παῖς. Ἡ παράστασις περιορίζεται κάτω ὑπὸ ἐδαφοχρόου ζώνης μεταξὺ δύο δακτυλίων, πληρουμένης ὑπὸ διγράμμου κυματίου κοσμοῦντος τὴν ὄψιν τοῦ ἀγγείου.

Τὸ ἐκ τοῦ τάφου ληκύθιον ἀνάγει αὐτὸν εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα Olynthus V, πίν. 116, ἀρ. 250, σ. 147, τέλος 5ου ἢ ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος καὶ τὰ περὶ τοῦ λεγομένου «fat boy group» εἰς BEAZLEY, ARV², σ. 1484 - 1495).

Τάφοι E2 - E9

Ἐγχυτρισμοί (πίν. E).

Οἱ ἐγχυτρισμοὶ E2, E3, E4, E5, E7 δὲν περιεῖχον κτερίσματα, ἐλάχιστα δὲ ὄστρακα τῶν πίθων των διεσώθησαν. Ὁ ἐγχυτρισμὸς E6 περιεῖχε μικροσκοπικὰ ψήγματα παιδικῶν ὀστέων καὶ τὸν χοῦν ὑπ' ἀρ. 309, ὁ ἐγχυτρισμὸς E8 διέσωζε μικρὰ τμήματα παιδικῶν ὀστέων καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 310 καὶ 311 καὶ ὁ ἐγχυτρισμὸς E9 τὰ ὑπ' ἀρ. 312 καὶ 313.

E6 - ἀρ. 309 Ἐρυθρόμορφος χοῦς (πίν. 285).

Ὑψος 0.05 μ., διάμετρος στομίου 0.023 καὶ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.145 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ τμῆμα τοῦ χεῖλους. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχύς, στόμιον τριφυλλόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον, ὡς ὑποδεικνύεται ἐκ τῶν διασφζομένων ἰχνῶν.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὴν βάσιν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Ἐπὶ τῆς ὄψεως εἰς τὸν κορμὸν μετόπη τραπεζοειδῆς ὀριζομένη κατὰ τὰς πλευρὰς ὑπὸ ταινιῶν καὶ ἄνω ὑπὸ κυματίου τεθειμένου κατὰ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ. Ἐντὸς τῆς μετόπης δύο γυναικεῖαι μορφαὶ βαίνουσιν πρὸς τὰ ἀριστερά, μὲ τὰς χεῖρας πρὸ αὐτῶν ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ὑψοῦται περισσότερον ἢ ἡ δεξιὰ. Αἱ γυναῖκες φέρουν χιτῶνας μὲ πλουσίας πτυχώσεις. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου εἶναι ὀλόβαφον.

Διὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 56, εἰκ. 94. Διὰ παρόμοιον σχῆμα καὶ διάταξιν διακοσμήσεως LANGLOTZ, πίν. 209, ἀρ. 604 καὶ σ. 118, ἀρ. 608, ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγχυτρισμὸς E6, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τὸ ἀγγεῖον E6 - 309, ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος.

E8 - ἀρ. 310 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 285 καὶ σχέδιον 55).

Ὑψος 0.167 μ., διάμετρος στομίου 0.036 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.182 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου σχεδὸν ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, τὸ

στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἡ παράστασις περιλαμβάνει γυναικα καθημένην ἐπὶ κλισμοῦ πρὸς τὰ ἀριστερά. Φέρει χειριδωτὸν χιτῶνα καὶ ἱμάτιον με πλουσίας πτυχώσεις, διὰ δὲ τῶν προτεταμένων χειρῶν ἐπεξεργάζεται ἔριον. Ὅπισθεν τῆς γυναικὸς κάλαθος ἄνω δεξιὰ ἀνηρτημένον ἀλάβαστρον. Τὸ ἔδαφος ἐδηλώθη δι' ἑδαφοχρόου ταινίας. Εἰς τὸ ἀνώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ ζώνη κοσμουμένη διὰ μαιάνδρου. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

E8 - ἀρ. 311 Σκυφίδιον (πίν. 285).

Ὑψος 0.052 μ., διάμετρος στομίου 0.066 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.217 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.02 × 0.025 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν 0.105 μ.

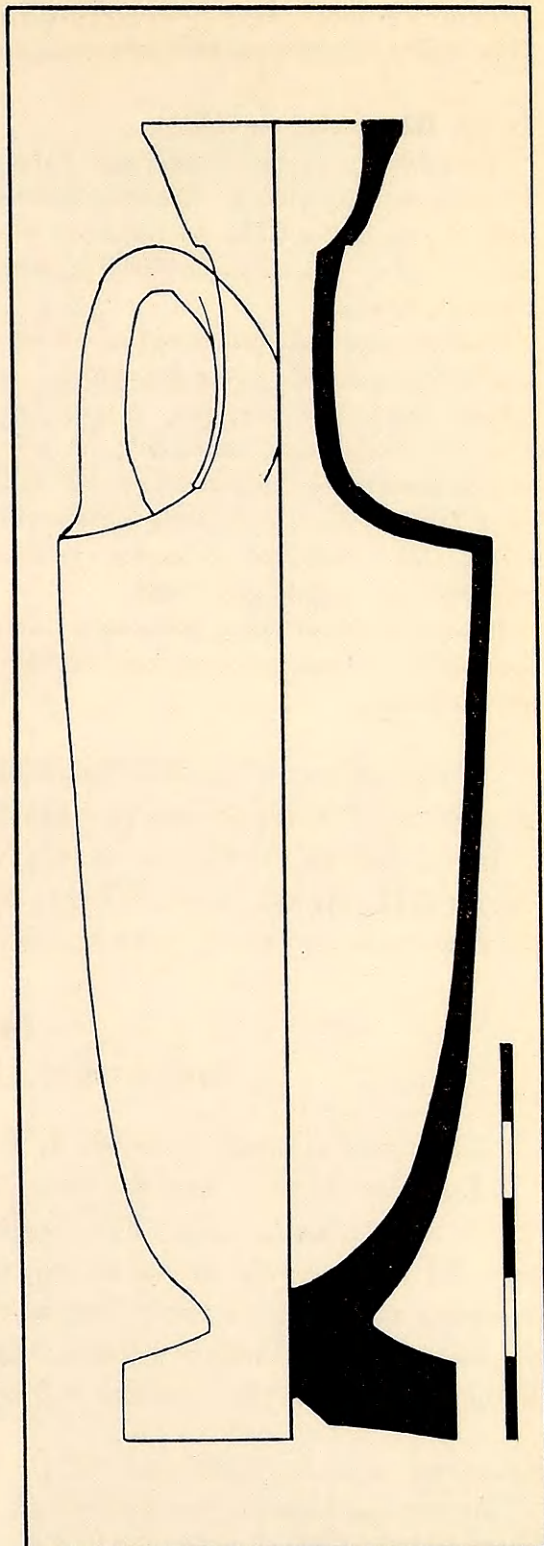
Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις κωνικὴ χαμηλὴ, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω με ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, χεῖλος ὀξύ, λαβαὶ δύο κυλινδρικοὶ ὀριζόντιοι κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμένοι.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ.

Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 310 κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως ἀκόμη καὶ τὴν τεχνοτροπίαν τῆς μόνης παρισταμένης μορφῆς εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὸ ἀγγεῖον B7 (Hesperia 32, 1963, πίν. 37) ἐκ τοῦ τάφου B τῆς ὁδοῦ Λένορμαν χρονολογουμένου περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ., με κατώτατον ὄριον τὸ 450 π.Χ. Προφανῶς κατεσκευάσθη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, ἴσως δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ζωγράφου τοῦ Αἰσχίνου (BEAZLEY, ARV², σ. 709 - 723). Τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 311 ἀνήκει εἰς τύπον ἀγγείου, ὃ ὅποῖος παρήγετο καθ' ὅλον τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα. Τὸ σχῆμά του

ὁμῶς καὶ ἡ ἐξηρημένη περὶ τὴν βάσιν ταινία εὐρίσκουν παράλληλα εἰς σκυφίδιον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς τεθὲν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 45, ἀρ.

Σχέδιον 55. Τομὴ τῆς ἐρυθρομόρφου ληκύθου E8-310.

1378 καὶ σ. 333). Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγχυτρισμός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρέθησαν τὰ ἀγ-
γεῖα ταῦτα, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 π.Χ. χρόνους.

E9 - ἀρ. 312 Λεκανίς (πίν. 286β).

Ύψος 0.063 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.103 μ.,
διάμετρος στομίου 0.108 μ., διάμετρος βάσεως
0.067 μ., περίμετρος 0.365 μ., διάμετρος πώ-
ματος 0.116 μ., ὕψος πώματος 0.044 μ., πλά-
τος λαβῆς 0.015 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς μικρὸν τμήμα τοῦ χεί-
λους. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς ἡμι-
σφαιρικός, στόμιον εὐρύ, ἐσωτερικῶς τοῦ στο-
μίου ὀριζοντία ταινία πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώ-
ματος, λαβὴ ταινιόσχημος ὀριζοντία κάτωθεν τοῦ
χείλους. Πῶμα κυλινδρικὸν μὲ κυρτὴν τὴν ἄνω
ἐπιφάνειαν καὶ κομβιόσχημον λαβὴν.

Ἡ λεκανίς καὶ τὸ πῶμα καλύπτονται ὑπὸ
μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος πλὴν τῆς ἐξη-
ρημένης βάσεως.

E9 - ἀρ. 313 Σκυφίδιον (πίν. 286β).

Ύψος 0.052 μ., διάμετρος στομίου 0.062 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.207
μ., ἀπόστασις μετὰ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν
0.104 μ.

Συμπεπληρωμένον εἰς τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πη-
λὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δακτυλίσχημος ὑψηλὴ ἐλαφρῶς κυρτὴ
κάτω, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλα-
φρῶς κυρτὰ τοιχώματα, χεῖλος ὀξὺ στρεφόμε-
νον πρὸς τὰ ἔσω, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρι-
καὶ ἐξωτερικῶς τοῦ χείλους.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ
χρώματος πλὴν τῆς βάσεως καὶ δύο ἐξηρημέ-
νων δακτυλίων εἰς τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ
κορμοῦ.

Τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 313 ὁμοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 311 καὶ πρὸς ὅμοια ἐκ τῆς
Ἀγορᾶς τοῦ β' τετάρτου καὶ τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα ἄνωτέρω), ἐνῶ
ἡ λεκανίς εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, τῶν μέσων (;) τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος
(Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1250 καὶ σ. 324). Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐγχυτρισμός E9
φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος E10

Κεραμοσκεπής (πίν. E καὶ 284α).

Διαστάσεις : μῆκος διασωθὲν 1.50 μ., πλάτος 0.60 μ.

Προσανατολισμός : περίπου ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Ὁ κεραμοσκεπὴς τάφος E10 εὐρέθη εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς περίπου μέτρου ἀπὸ τοῦ
τάφου E1 καὶ προφανῶς ἀνῆκεν εἰς ἐνήλικα. Ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
εἰς στάσιν τεταμένην μὲ τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸ
τῆς ἀνατολικῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς. Καλυπτῆριοι κέραμοι πυραμιδοειδῶς τεθεῖσαι
ἐκάλυπτον τὸν σκελετόν. Ἀνωθεν τοῦ κρανίου εὐρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 314 ληκύθιον.

E10 - ἀρ. 314 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 285).

Ύψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.14 μ.,
ὕψος λαίμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτη-
μένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαί-
μὸς ὑψηλός, ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν

του, στόμιον καλυκόσχημον εὐρύ, λαβὴ κατα-
κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαι-
μοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ
στιλπνοῦ χρώματος πλὴν τῆς παραστάσεως ἀν-
θεμίου περιβαλλομένου ὑπὸ τόξου.

Ὁ κεραμοσκεπὴς τάφος E10 πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 19, εἰκ. 31, περὶ τὸ 400 π.Χ., ἔνθα καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία διὰ τὴν διακόσμησιν ἀνθεμίων. Olynthus V, πίν. 141 καὶ σ. 175, «squat lekythoi», 4ου π.Χ. αἰῶνος. CVA, USA 8, Fogg Museum and Galatin Collections, πίν. XX, ἀρ. 13 καὶ σ. 38, τέλος 5ου καὶ ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος).

Πυρὰ Εγ (= E11)

(πίν. E καὶ 286α).

Ἀμέσως πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου E1 καὶ εἰς βάθος 0.30 μ. ἀπεκαλύφθη πυρὰ καλύπτουσα τετράπλευρον χῶρον, 1.30×0.65 μ. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐπίχασίς της εἶχεν ἀνασκαλευθῇ προγενεστέρως καὶ οὕτω μόνον ἔξ μικροσκοπικὰ πυρακτωμένα ὅστ' εὐρέθησαν εἰς τὰ μελανὰ χρώματα, τὰ ὑποδηλοῦντα τὴν ἑκτασίαν της.

Πυρὰ Εδ (= E12)

(πίν. E).

Τὰ ὑπολείμματα καὶ ἑτέρας πυρᾶς εὐρέθησαν περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Βορρᾶν τῆς Εγ. Κατελάμβανον χῶρον μήκους 0.90 μ. καὶ πλάτους μέσου 0.65 μ. Τὸ πάχος τῆς πυρᾶς ἰσοῦται κατὰ μέσον ὅρον πρὸς 0.25 μ. Εἰς τὰ μελανὰ της χρώματα εὐρέθησαν παιδικὰ ὀστᾶρια πυρακτωμένα, μικρὰ τεμάχια καμένων ξύλων καὶ τὰ σφαιρικὰ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 315 καὶ 316.

Εδ-ἀρ. 315 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 286β).

Ὑψος 0.116 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.202 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν μικρᾶς ἀποκρούσεως τοῦ χεῖλους. Πηλὸς καλῶς ὠπτημένος κιτρινέρο-θρος μεταβληθεὶς εἰς φαῖδν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς στενὸς ἐξέχων τοῦ ὧμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον εὐρὺ καλυκόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος πλὴν τῆς ἐπὶ τῆς ὀψεως παραστάσεως εὐμεγέθους ἀνθεμίου περιβαλλομένου ὑπὸ τόξου.

Εδ-ἀρ. 316 Σφαιρικὸν ληκύθιον (πίν. 286β).

Ὑψος 0.073 μ., διάμετρος στομίου 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.13 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.021 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος, μεταβληθεὶς εἰς φαῖδν ὑπὸ τῆς πυρᾶς, εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς λίαν ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ἀπεστρογγυλευμένον ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος πολλαχοῦ ἀπολεπισθέντος. Εἰς τὴν ὀψιν ἔφερεν ἀνθέμιον ἀποσβεσθὲν σχεδὸν πλήρως.

Ὅρα ἀνωτέρω τὸ ληκύθιον ἐκ τοῦ τάφου E10. Ἡ πυρὰ φαίνεται ὅτι ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος E13
(πίν. E καὶ 287α).

Διαστάσεις : μῆκος 0.80 μ., πλάτος 0.65 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Προφανῶς ὁ τάφος ἦτο κιβωτιόσχημος κατεσκευασμένος ἐκ κατακορύφων πλακῶν. Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τὸ ἀρχικὸν περιεχόμενόν του ἠφανίσθη, πλάκες του τινὲς κατεστράφησαν καὶ μόνον δύο τμήματα πλακῶν ἀφέθησαν εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν. Τότε ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφὴν παιδίου. Τὸ τοίχωμα τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς ἐπενεδύθη διὰ κεραμίδος, προφανῶς δὲ καὶ τὸ λείψανον ἐκαλύφθη διὰ κεραμίδος, τμήμα τῆς ὁποίας εὗρέθη ἐνσφηνωμένον εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου. Ὑπ' αὐτὸ εὗρέθησαν μικρὰ τεμάχια παιδικῶν ὀστέων. Κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς εὗρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 317 καὶ 318.

E13-ἀρ. 317 Ἐρυθρόμορφος χοῦς (πίν. 287β).

Ὑψος 0.085 μ., διάμετρος στομίου 0.035 καὶ 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.203 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, ὦμος ἐπικλινὴς πρὸς βραχὺν λαιμόν, στόμιον τριφυλλόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος πλὴν τῆς παραστάσεως, τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τοῦ χείλους. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ὑπάρχει μετόπη ὀριζομένη ὑπὸ ζωνῶν μὲ ἰωνικὸν κυμάτιον ἄνω καὶ κάτω καὶ ὑπὸ δύο καθέτων πρὸς τὰ κυμάτια γραμμῶν εἰς τὰ πλάγια. Εἰς τὸ κέντρον τῆς μετόπης παρίσταται παιδίον γυμνόν, ἔρπον πρὸς τὰ δεξιὰ. Περὶ τὸν κορμὸν φέρει περίαμμα, ἥτοι ταινίαν μὲ περίαπτα. Πρὸ αὐτοῦ, εἰς τὴν δεξιάν γωνίαν τῆς μετόπης, ὑπάρχει στενόμακρον ρομβοειδὲς

ἀντικείμενον κοσμούμενον διὰ πέντε λοξῶν παραλλήλων γραμμῶν, ἴσως χαρταετός. Εἰς τὴν ἄνω ἀριστερὰν γωνίαν ἀντικείμενον ἀνηρημένον, προφανῶς μικρὰ πρόχους.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου εἶναι ὀλόβαφον.

E13-ἀρ. 318 Θήλαστρον (πίν. 287β).

Ὑψος 0.052 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.066 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.225 μ., λαβὴ 0.026 × 0.027 μ.

Συμπληρωθὲν εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐθριπτος.

Βάσις διμερὴς πεπλατυσμένη κάτω μὲ ἀκμὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕψους τῆς, κορμὸς ἡμισφαιρικός. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ χείλους ἐπίπεδος, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἐξωτερικῶς τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ καὶ σχηματίζει κυκλικὸν ἀνοιγμα. Κάτωθεν τοῦ χείλους ἐτέθη ὀριζοντία προχοὴ στενουμένη πρὸς τὸ ἄκρον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ὁ χοῦς βεβαίως ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀγγείων τοῦ σχήματος τούτου τῶν κοσμηθέντων διὰ παραστάσεων τοῦ λεγομένου «παχέος παιδός» (fat boy), περὶ τῶν ὁποίων ὄρα BEAZLEY, ARV², σ. 1484 - 1495 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 56 - 57. Τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἔλλειψις λευκοῦ χρώματος, ὡς καὶ ἡ τεχνοτροπία τῆς παραστάσεως, τὸν θέτουν εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Τὸ θήλαστρον δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ὅμοια ἀγγεῖα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, ὑπ' ἀρ. 1197 καὶ 1198, καὶ τυπολογικῶς πρέπει νὰ τεθῇ εἰς

ἐνδιάμεσον μεταξύ ἐκείνων τύπον. Τὰ ἐκ τῆς Ἀγορᾶς ἀγγεῖα ἐχρονολογήθησαν ἀντιστοίχως περὶ τὸ 450 - 425 π.Χ. καὶ περὶ τὸ 400 π.Χ. (Agora XII, πίν. 39, ἀρ. 1197 καὶ 1198 καὶ σ. 320). Περισσότερον ἐξειλιγμένον τύπον παρέχει ὁ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 61, εἰκ. 104, ὁμοιος τοῦ ὁποῖου ἀναφέρεται ἐκ Ρηνείας (Délös XXI, σ. 63, ἀρ. 193, πίν. 49F καὶ 50), τῶν πρὸ τοῦ 425 π.Χ. χρόνων. Αἱ χρονολογικαὶ ἐνδείξεις τῶν ἀγγείων ὑπ' ἀρ. 317 καὶ 318 ἀνάγουν τὸν τάφον E13 εἰς τὴν δεκαετίαν 425 - 415 π.Χ.

Τάφος E14

Κεραμοσκεπῆς (πίν. E καὶ 288, σχέδιον 56).

Διαστάσεις : μῆκος 1.85 μ., πλάτος 0.60 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Τέσσαρες μεγάλαι καλυπτῆριοι κεραμίδες, δύο δι' ἐκάστην πλευράν, ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ λειψάνου, τὸ ὁποῖον ἀπετέθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους προφανῶς εἰς στάσιν τεταμένην. (Τὸ μῆκος τῶν κεράμων ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὅρον εἰς 1.10 μ., τὸ δὲ πλάτος εἰς 0.40 μ.) Ἡ βορειοανατολικὴ πλευρὰ καὶ ἡ μακρὰ βορειοδυτικὴ πλευρὰ διετήρησαν ἐπένδυσιν κεράμων κατακορύφως τοποθετημένων. Αἱ κατακόρυφοι κέραμοι συνεκρατοῦντο εἰς τὴν θέσιν των διὰ λίθων ἐνσφηνωμένων εἰς τὴν βάσιν καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν τοιχωμάτων. Τρεῖς τῶν κεράμων φέρουν ἐσωτερικῶς μελανὸν γάνωμα. Προφανῶς τετράπλευρος τάφος ἐσκάφη εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς τάφος. Ταύτης αἱ πλευραὶ ἐκαλύφθησαν διὰ κεράμων κατακορύφως τοποθετημένων. Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ λειψάνου καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἐτέθησαν αἱ καλυπτῆριοι κεραμίδες εἰς σχῆμα πυραμίδος. Εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὤμου ἀπόστασιν εὑρέθη τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 319.

E14 - ἀρ. 319 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 288β).

Ύψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.022 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ., ὕψος λαβῆς 0.023 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κατακορύφως ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

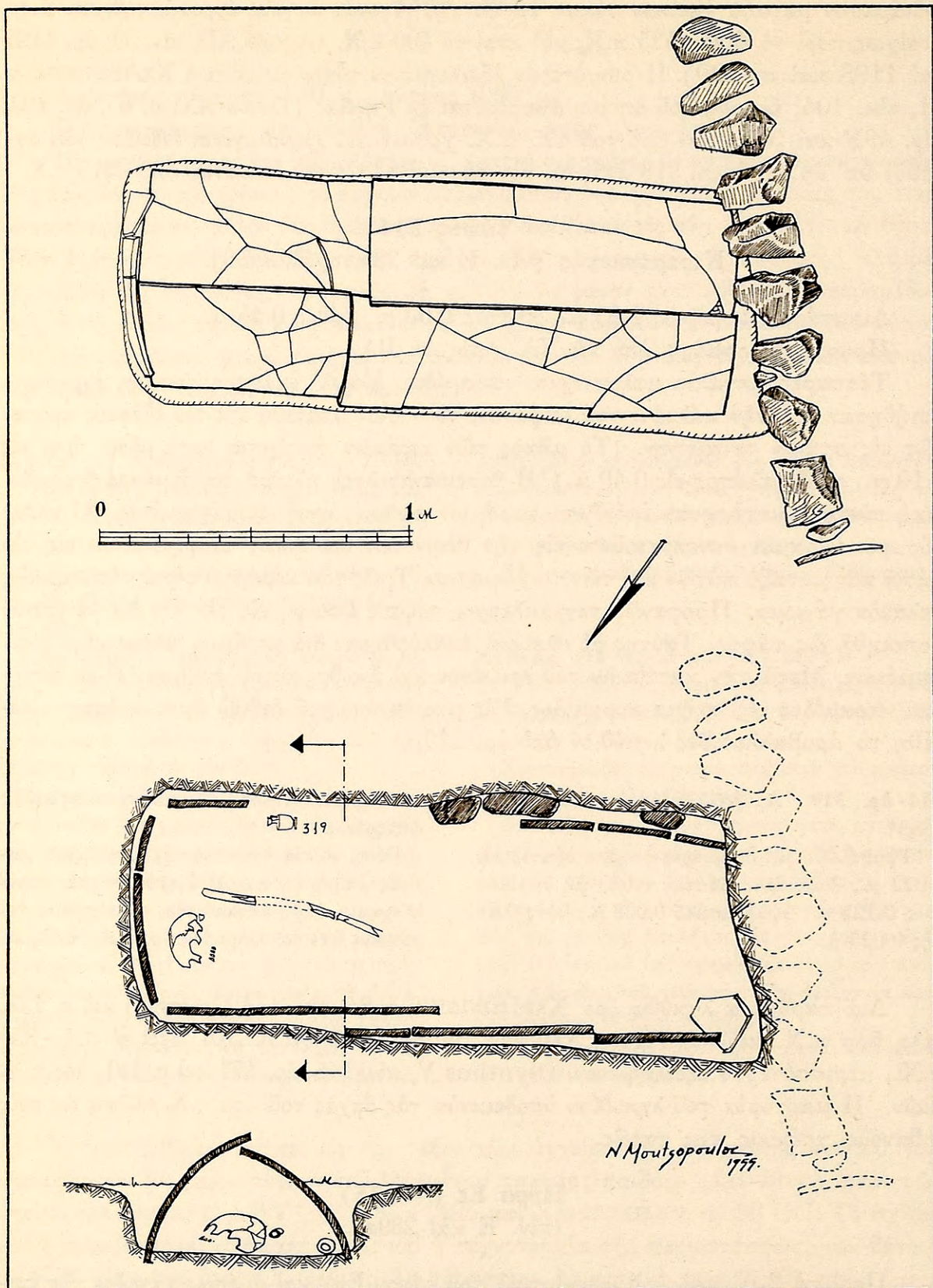
Διὰ παρόμοια ληκύθια ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 84, εἰκ. 144 (ἀριστερά) καὶ σ. 143, τέλη 5ου π.Χ. αἰῶνος. Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1139 καὶ σ. 316, περὶ τὸ 375 - 350 π.Χ., περισσοτέρον ἐξειλιγμένον. Olynthus V, πίν. 145, ἀρ. 471 καὶ σ. 181, 4ος π.Χ. αἰών. Ἡ μαρτυρία τοῦ ληκυθίου ὑποδεικνύει τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος ὡς τοὺς πιθανοὺς χρόνους τῆς ταφῆς.

Πυρὰ Εε (= E15)

(πίν. E καὶ 289α).

Περὶ τὰ 2 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ τάφου Eπ2 καὶ ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρέθησαν τὰ ὑπολείμματα μεγάλης πυρᾶς, μήκους 1.50 μ. καὶ

Σχέδιον 56. Τάφος E14. Κάλυμμα, κάτοψις και τομή κατά πλάτος.

πλάτους 0.90 μ. Ἡ ἐπιφάνειά της ἐκαλύπτετο σχεδὸν διὰ θρυμματισμένων ἀγγείων, τὰ ὅποια δὲν κατέστη δυνατόν νὰ συγκολληθοῦν. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρέθησαν καὶ δύο μικρὰ τεμάχια σιδηρᾶς λεπίδος. Προφανῶς τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ἀρότρων. Παρὰ τὴν πυρὰν καὶ 0.25 μ. ἀπὸ τῆς πλευρᾶς της εὐρέθη ἀκέραιος ὁ χοῦς ὑπ' ἀρ. 320.

Εε - ἀρ. 320 Ἐρυθρόμορφος χοῦς (πίν. 289β).

Ύψος 0.05 μ., διάμετρος στομίου 0.023 × 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.137 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.015 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς χαμηλὸς καταλήγων εἰς τριφυλλοειδῆς στόμιον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους κατα-

λήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Ἐπὶ τῆς ὀψέως τοῦ ἀγγείου μετόπη τραπεζοειδής, ὀριζομένη ὑπὸ ἐδαφοχρῶν γραμμῶν εἰς τὰς πλευράς, ὑπὸ ταινίας κάτω καὶ ὑπὸ ζώνης μὲ δίγραμμον ἰωνικὸν κυμάτιον ἄνω. Ἐντὸς τῆς μετόπης ἐγράφη παῖς φέρων περικτα καὶ ἔρπων πρὸς ἀγγεῖον τεθειμένον εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς παραστάσεως.

Ὁ χοῦς ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀγγείων τοῦ «fat boy» (ὄρα ἀνωτέρω χοῦν ὑπ' ἀρ. E13 - 317 καὶ LANGLOTZ, πίν. 209, ἀρ. 604 καὶ 605 καὶ σ. 118, περὶ τὸ 410 π.Χ. Olynthus V, πίν. 116, ἀρ. 250 διὰ παράστασιν, τέλος 5ου ἢ ἀρχαὶ 4ου π.Χ. αἰῶνος) καὶ ἀνάγει τὴν πυρὰν, ἐὰν ἀνήκη εἰς αὐτήν, πρὸς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος E16

Ἐγχυτρισμός (πίν. E, 36α καὶ 290α, σχέδιον 53).

Διαστάσεις : μῆκος ἀμφορέως 0.54 μ., διάμετρος στομίου 0.12 μ., μεγίστη διάμετρος κορμοῦ 0.34 μ.

Παρὰ τὴν βορείαν γωνίαν τοῦ τάφου Eπ2 καὶ εἰς βάθος μόλις 0.20 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ἡ ἐντὸς ἀμφορέως ταφὴ μικροῦ παιδίου. Ὁ ἀμφορεὺς εἶχεν ἀποτεθεῖ πλαγίως ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του καὶ τὸ στόμιόν του ἐκλείσθη διὰ λίθου. Πρὸ τῆς χρησιμοποίησέως του διὰ τὸν ἐγχυτρισμὸν εἶχε θραυσθῇ καὶ συγκολληθῇ διὰ μολυβδίνων συνδέσμων (ὁ παρὰ τὸν πυθμένα του σύνδεσμος φαίνεται καλῶς εἰς τὸν πίνακα 290α). Μόνον ὀλίγα τμήματα ὀσταρίων διεσώθησαν εἰς τὸ χῶμα τὸ ὅποιον τὸν ἐπλήρου. Πολλὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀγγείου δὲν εὐρέθησαν. Προφανῶς παρσύρθησαν ὑπὸ τῶν ἀρότρων καὶ ἠφανίσθησαν.

Τάφοι E17 καὶ E18

Ἐγχυτρισμοί (πίν. E).

Αἱ ταφαὶ E17 καὶ E18 ἦσαν ἐγχυτρισμοί· μικρὰ τμήματα τῶν ἀγγείων των ἀνευρέθησαν ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους μεταξὺ τῶν τάφων Eπ1, E14 καὶ τῆς πυρᾶς Eε. Οὐδὲν κτέρισμα ἢ ὅστοῦν διεσώθη καὶ μόνον τὰ ὀλίγα εὐρεθέντα τεμάχια ἀμφορέων ὑποδεικνύουν τὰς θέσεις ἐγχυτρισμῶν.

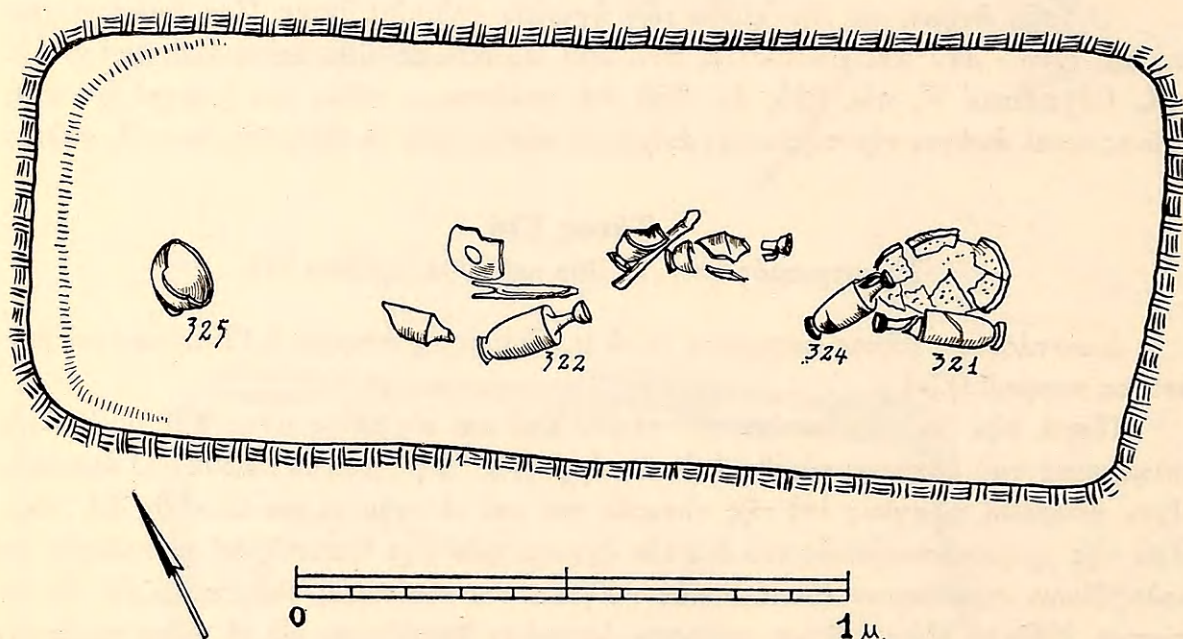
Τάφος E19

(πίν. Ε και 290β, σχέδιον 57).

Διαστάσεις : μήκος 1.95 μ., πλάτος 0.75 μ., βάθος 0.40 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Τετράπλευρος καὶ σχετικῶς στενὴ τάφος, σκαφεῖσα εἰς τὸ χῶμα, ἐχρησιμοποίηθη διὰ τὴν ταφήν. Ὁ πυθμὴν τῆς τάφου ἐκαλύπτετο διὰ λεπτοτάτου στρώματος τέφρας καὶ ἡ ἐπιφάνειά του ἦτο ἐλαφρῶς πυρακτωμένη καὶ σκληρά. Ἐπὶ τῆς τέφρας ἐτέθη παχὺ στρώμα (0.06 - 0.08 μ.) χώματος μεμειγμένου μετὰ λιθαρίων καὶ χαλίκων. Ἐπὶ τοῦ στρώματος τούτου ἀπετέθη τὸ λείψανον ἐνήλικος, τοῦ ὁποίου διατηρήθησαν μόνον ὀλίγα ὅστ' αὐτῶν χειρῶν, τοῦ μηροῦ καὶ τοῦ κρανίου. Διὰ τοῦτο ἡ στάσις εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέθη δὲν εἶναι σαφής, φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθεῖ ἐπὶ τῆς ράχεώς του. Κατὰ τὸν κεντρικὸν ἄξονα τοῦ τάφου καὶ μεταξὺ τῶν ὀστέων εὑρέθησαν τέσσαρες λήκυθοι, ὑπ' ἀρ. 321 - 324, καὶ τὰ τεμάχια δύο ἀκόμη ληκυθίων, παρὰ τὴν δυτικὴν δὲ πλευρὰν τοῦ τάφου ἢ πυξίς ὑπ' ἀρ. 325.

Σχέδιον 57. Τάφος E19. Κάτοψις (σχέδιον Ν. Μουτσοπούλου).

E19 - ἀρ. 321 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 291α).

Ύψος 0.146 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.032 μ., περίμετρος 0.165 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.044 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὧμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον

χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὸ ἀνώτατον τμήμα του, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὧμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

E19 - αρ. 322 Μελαμβαφής λήκυθος (πίν. 291α).

Ύψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου έξωτερική 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.155 μ., ύψος λαιμοῦ 0.044 μ., ύψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπουν μικρὸν τεμάχιον τῆς λαβῆς καὶ ἕτερον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

E19 - αρ. 323 Λήκυθος (πίν. 291β).

Ύψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερική 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.163 μ., ύψος λαιμοῦ 0.041 μ., ύψος λαβῆς 0.037 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης, εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός ἀπολήγων εἰς χοανοειδές στόμιον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις λίαν κατεστραμμένη. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν ἐδαφοχρόου ταινίας, ἀφεθείσης εἰς τὸ κατώτερον τμήμα αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ καταστραφείσης παραστάσεως, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη

ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

E19 - αρ. 324 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 291β).

Ύψος 0.114 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερική 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.141 μ., ύψος λαιμοῦ 0.036 μ., ύψος λαβῆς 0.023 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως ὡς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ τοῦ κορμοῦ φέρει ὑπόλευκον ἀλοιφήν. Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη θαλλὸς κισσοῦ εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν, μὲ στιγμορόδακας ἐκφυομένους ἐκ τοῦ μίσχου. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ σειρὰ στιγμῶν.

E19 - αρ. 325 Πυξίς κορινθιακοῦ τύπου (πίν. 291γ).

Ύψος 0.078 μ., ύψος μετὰ λαβῶν 0.09 μ., διάμετρος στομίου 0.065 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.35 μ., ύψος λαβῶν 0.03 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.055 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος κατακόρυφον, δύο λαβαὶ τοξοειδεῖς κυλινδρικαὶ σχεδὸν καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Ὅλον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Παρόμοια ἀγγεῖα, αἱ κορινθιακαὶ πυξίδες τοῦ Ἀργους (ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εἰκ. 28) καὶ αἱ ἐκ τοῦ προπερσικοῦ στρώματος καὶ τῶν σιτοβολώνων τῆς Ὀλύνθου (Olynthus V, πίν. 36 καὶ σ. 39), θέτουν τὴν πυξίδα ὑπ' ἀρ. 325 εἰς τοὺς περὶ τὸ 475 π.Χ. χρόνους. Καὶ αἱ τοῦ τάφου λήκυθοι ἀνάγονται εἰς τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους (Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 33 καὶ σ. 76 καὶ LANGLOTZ, πίν. 205, ἀρ. 551 καὶ σ. 113,

περὶ τὸ 480 π.Χ., διὰ τὸ σχῆμα. Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 24, σ. 73, ὅπου καὶ βιβλιογραφία, α' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰῶνος. CVA, USA 4, Robinson Collection 1, πίν. 38, ἀρ. 6, καὶ KAPOVZOT, AD 15, 1933-35, σ. 46, εἰκ. 28 ἄνω δεξιὰ «ἐκ τῶν ὑστερωτέρων μελανομόρφων», περισσότερον ἐξειλιγμένη). Κατὰ ταῦτα ὁ τάφος πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν δεκαετίαν 480 - 470 π.Χ.

Τάφοι E20 καὶ E21

Ἐγχυτρισμοί (πίν. E καὶ 292α).

Οἱ ἐντὸς ἀμφορέων ἐγχυτρισμοὶ E20 καὶ E21 εὐρέθησαν εἰς τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ τομέως καὶ περὶ τὸ ἐν μέτρον νοτίως τῆς βάσεως τοῦ στύλου τῆς ἡλεκτρικῆς ἐταιρείας. Ὁ μὲν ἀμφορεὺς τοῦ E21 εὐρέθη ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους διὰ τοῦτο καὶ κατεστράφη σχεδὸν τελείως (πίν. 292α), ὁ δὲ τοῦ E20 ὀλίγον βαθύτερον καὶ διὰ τοῦτο διετηρήθη εἰς καλυτέραν κατάστασιν. Φαίνεται ὅμως ὅτι αἱ ταφαὶ εἶναι σχεδὸν σύγχρονοι. Ὁ ἀμφορεὺς τοῦ E20 εἶχε τεθῇ σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς μὲ τὸ στόμιον (ὑπὸ τὸν πυθμὲνα τοῦ E21) πρὸς Ἀνατολᾶς. Τὸ στόμιον τοῦτο ἐκλείετο διὰ λίθου, μικροὶ δὲ λίθοι εἶχον τεθῇ περὶ τὸν ἀμφορέα ἐνσφηνοῦντες αὐτὸν εἰς τὸ σκαφὲν δι' αὐτὸν ὀρυγμα. Χῶμα καὶ μικροσκοπικὰ ἄκαυστα παιδικὰ ὅστ' εὐρέθησαν ἐντὸς αὐτοῦ ὡς καὶ τέσσαρες λήκυθοι, μία μόνωτος λεκανὶς ἄνευ πώματος, ἐν σκυφίδιον καὶ ἐν γυναικεῖον εἰδῶλιον. Τὸν καταθρυμματισμένον ἀμφορέα τοῦ E21 ἐπλήρου χῶμα εἰς τὸ ὅποιον οὐδὲν εὐρέθη — οὔτε ὅστ' οὔτε κτερίσματα.

E20 - ἀρ. 326 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 292β).

Ὑψος 0.123 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.121 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος γυνὴ ἰσταμένη καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἀνὰ εἰς ἀναβάτης ἐπὶ ἡμίονου. Αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται δι' ἐγχαραξέων. Ἀνωθεν τῆς παραστάσεως ἐτέθη διπλῇ σειρᾷ ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένων ὑπὸ δα-

κτυλίου. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

E20 - ἀρ. 327 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 292β).

Ὑψος 0.112 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.14 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.038 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροπῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός χαμηλὸς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐπιχρίσματος τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα διὰ τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατα-

κόρυφα φυλλοειδῇ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος.

E20 - ἀρ. 328 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 292β).

Ύψος 0.127 μ., διάμετρος στομίου 0.013 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.14 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.038 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης, στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, στόμιον σωληνώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς ὡς καὶ ὁλόκληρος ὁ κορμὸς, πλὴν ἐδαφοχρόου ζώνης τεθειμένης εἰς τὴν ἄνω παρυφῇ αὐτοῦ καὶ κοσμουμένης διὰ δύο δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

E20 - ἀρ. 329 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 292β).

Ύψος 0.098 μ., διάμετρος στομίου 0.017 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.133 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς εὐρὺς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁ κορμὸς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων κατὰ τὸ κατώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ δύο ἀντιστοιχῶν κατὰ τὸ ἀνώτατον. Εἰς τὸν ὦμον διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς εἶναι ὁλόβαφα.

E20 - ἀρ. 330 Λεκανὶς ἄνευ πώματος (πίν. 292β).

Ύψος 0.053 μ., διάμετρος στομίου 0.097 μ., διάμετρος βάσεως 0.057 μ., μῆκος λαβῆς 0.043 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.097 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, εἰς τὸ χεῖλος ἐγκοπὴ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος, μία λαβὴ ὀριζόντια κυλινδρική κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμένη. Τὸ πῶμα δὲν εὐρέθη.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς κάτω ἐπιφανείας αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγράφη στιγμὴ περιβαλλομένη διὰ μικροῦ κύκλου.

E20 - ἀρ. 331 Σκυφίδιον (πίν. 292β).

Ύψος 0.04 μ., διάμετρος στομίου 0.056 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.176 μ., μῆκος λαβῶν 0.025 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.012 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον εἰς τμήμα τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω με ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ἀμέσως κάτωθεν τοῦ χείλους.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐδαφοχρόου βάσεως καὶ ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ.

E20 - εἰδ. 32 Εἰδώλιον καθημένης γυναικὸς (πίν. 292β).

Ύψος 0.12 μ., μῆκος βάσεως 0.058 μ., πλάτος βάσεως 0.038 μ., πλάτος ὤμων 0.045 μ., ὕψος κεφαλῆς 0.03 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον εἰς τὸ ἄνω δεξιὸν τμήμα καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος, ἴχνη ἐρυθρολεύκου ἐπιχρίσματος.

Παρίσταται γυναικεῖα πεπλοφόρος μορφή, καθημένη ἐπὶ θρόνου. Τὰς χεῖρας καλυπτομένας ὑπὸ τοῦ ἱματίου φέρει ἐπὶ τῶν γονάτων. Οἱ πόδες στηρίζονται ἐπὶ ὑποποδίου.

Στάσις ἄκαμπτos. (WINTER I, σ. 51, ἀρ. 2 καὶ R. A. HIGGINS, Greek Terracottas, πίν. 24, B, σ. 63, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.)

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 326 εὐρίσκει παράλληλα κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως εἰς ἀγγεῖα ἐκ τοῦ τάφου Ε τῆς ὁδοῦ Λένορμαν, τῆς ομάδος τοῦ ζωγράφου τοῦ Αἴμονος, χρονολογηθέντα εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, σ. 122). Κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιάζει ἐπίσης πρὸς τὴν λήκυθον ἐν Bonn τοῦ Αἴμονος (HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1). Καὶ αἱ μελαμβαφεῖς λήκυθοι ἀνήκουν εἰς τὸ β' ἐκεῖνο τέταρτον, εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀκμῆς τοῦ ἐργαστηρίου Beldam (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B6 καὶ σ. 119 καὶ Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 29 καὶ 33). Ἡ ἀνθεμωτὴ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 327 παρουσιάζει ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam καὶ ἀνήκει εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους (Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 23 καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E7 καὶ σ. 123). Κατὰ ταῦτα αἱ λήκυθοι θέτουν τὸν τάφον εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους. Τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὑποδεικνύει καὶ ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 330 (Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1250 καὶ σ. 324) καὶ τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 331 (Agora XII, πίν. 45, ἀρ. 1378 καὶ σ. 333).

Τάφοι E22 καὶ E23

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Ε καὶ 293α).

Περὶ τὰ 2 μ. πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ E20, εἰς τὸ πρὸς τὸν τομέα Ζ ὄριον καὶ εἰς βάθος 0.30 μ. εὐρέθη ὁ ἀμφορέως E22 λοξῶς ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του τοποθετημένος εἰς ἑλλειπτικὸν ὄρυγμα, μήκους 0.80 μ. καὶ μεγίστου πλάτους 0.62 μ.¹ Περιεῖχε μόνον ὀλίγα τεμάχια παιδικῶν ὀστῶν. Κατὰ δὲ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου Επ3, καὶ σχεδὸν ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, εὐρέθησαν ὀλίγα τεμάχια ὀξυπυθμένου ἀμφορέως, προφανῶς ἀνήκοντος εἰς ἐγχυτρισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον δίδομεν τὸν ἀριθμὸν E23. Μεταξὺ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ ἀμφορέως εὐρέθησαν δύο μικροσκοπικὰ ὀστάρια καὶ τὰ ὀστρακα τοῦ σκυφιδίου ὑπ' ἀρ. 332.

E23 - ἀρ. 332 Σκυφίδιον (πίν. 293β).

Ύψος 0.045 μ., διάμετρος στομίου 0.064 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.201 μ., μήκος λαβῶν 0.025 μ.

Συγκεκολλημένον ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Πηλὸς κιτρινωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, ὁ κορμὸς εὐρύνεται πρὸς τὰ ἄνω κυρτούμενος ἐλαφρῶς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ. Δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ

ἀμέσως ὑπὸ τὸ χεῖλος τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ἐν πολλοῖς ἐξιτήλου, ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ ἀγγείου. Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ χρώματος. Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἐγράφησαν τρεῖς ταινίαι ὀριζόμεναι ὑπὸ δακτυλίων. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐτέθη συνεχὴς τεθλασμένη γραμμὴ.

Τὸ σκυφίδιον, τὸ εὐρεθὲν εἰς τὸν ἀμφορέα, ὑποδεικνύει χρόνους πρὸς τὸ τέλος τοῦ α' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος διὰ τὸν ἐγχυτρισμόν (Olynthus XIII, πίν. 193, ἀρ. 550 καὶ πίν. 194, ἀρ. 6, πρὸ τῶν Περσικῶν, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, τάφος 5ος, σ. 41, εἰκ. 23, περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ.).

1. Ύψος ἀμφορέως 0.61 μ., μεγίστη διάμετρος 0.40 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.12 μ.

Τάφος E24 Κεραμοσκεπής (πίν E).

Περὶ τὸ μέσον περίπου τοῦ τομέως καὶ εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μέτρου ἀπ' ἀλλήλων εὐρέθησαν, σχεδὸν ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, οἱ κεραμοσκεπεῖς τάφοι E24 καὶ E25. Κατὰ μέσον ὅρον ἢ ἄνωθεν αὐτῶν ἐπίχωσις ἀνήρχετο εἰς 0.15 μ. Διὰ τοῦτο ὑπελείφθησαν μόνον τεθραυσμένα τεμάχια κεράμων. Ὁ κεραμοσκεπής τάφος E24 ἔχει κατεύθυνσιν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς περίπου καὶ σχῆμα ἐπίμηκες. Δύο κεραμίδες (0.65×0.48 καὶ πάχους 0.04 μ.) ἐχρησιμοποιήθησαν δι' ἐκάστην πλευρὰν τοῦ τάφου, τοῦ ὁποῦ το μῆκος ἀνέρχεται εἰς 1.40 μ. καὶ τὸ πλάτος εἰς 0.38 μ. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου του, εἰς βάθος 0.40 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, καὶ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν τοῦ τάφου πλευρὰν εὐρέθη παιδικὸν κρανίον. Ἀλλὰ ὅσα δὲν διεσώθησαν, ἀλλὰ προφανῶς ὁ τάφος ἦτο παιδικός. Περὶ τὸ κρανίον εὐρέθησαν τέσσαρα ληκύθια, μία λήκυθος, δύο τελείως ἐφθαρμένα εἰδώλια καὶ μικρὸν τεμάχιον χαλκοῦ, ἴσως ἐλάχιστον τμῆμα μακροῦ ἐνωτίου.

E24 - ἀρ. 333 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 294α).

Ύψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.061 μ., περίμετρος 0.255 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ., ὕψος λαβῆς 0.05 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον καλυκόςχημον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν. Ἐρυθρόμορφος πτερωτὴ μορφή ἱματιοφοροῦσα, ἴσως Νίκη, ἵπταται μὲ ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας ἄνωθεν βωμοῦ. Ὁ βωμὸς κοσμεῖται διὰ δακτυλίων καὶ ζητοειδῶν κοσμημάτων. Ἐδαφόχρους γραμμὴ ὑποδηλοῖ τὸ ἔδαφος.

E24 - ἀρ. 334 Λήκυθος (πίν. 293β).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.017 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.153 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία, λίαν ἀποτετριμμένη κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς εὐρὺς κυλινδρικός

στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα περὶ τὸν ὁποῖον πλαστικὸς δακτύλιος, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ζώνη ἀπετρίβη. Σφύζονται ἔχνη μαιάνδρου εἰς ταινίαν ὀριζομένην ὑπὸ δακτυλίων, τεθειμένων εἰς τὴν ἀνωτάτην παρυφάνειαν τοῦ κορμοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς ἐγράφη δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

E24 - ἀρ. 335 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 293β).

Ύψος 0.079 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.163 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ληκύθιον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης

βάσεως καὶ ἔδαφοχρόου ζώνης τεθειμένης εἰς τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ πληρουμένης ὑπὸ ζεύγους δακτυλίων.

E24 - ἀρ. 336 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 294α).

Ύψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.015 μ., διάμετρος βάσεως 0.057 μ., περίμετρος 0.22 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον καλυκóσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἀγγείου. Παρίσταται γυνὴ βαίνουσα πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ ἔδαφοχρόου γραμμῇ καὶ κρατοῦσα πυξίδα, ἐξ ἧς κρέμαται ταινία. Αἱ λεπτομέρειαι δηλοῦνται διὰ μελανῶν γραμμῶν. Ὅπισθεν τῆς γυναικὸς ἐτέθη βλαστοσπεῖρα.

E24 - ἀρ. 337 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 294α καὶ σχέδιον 58).

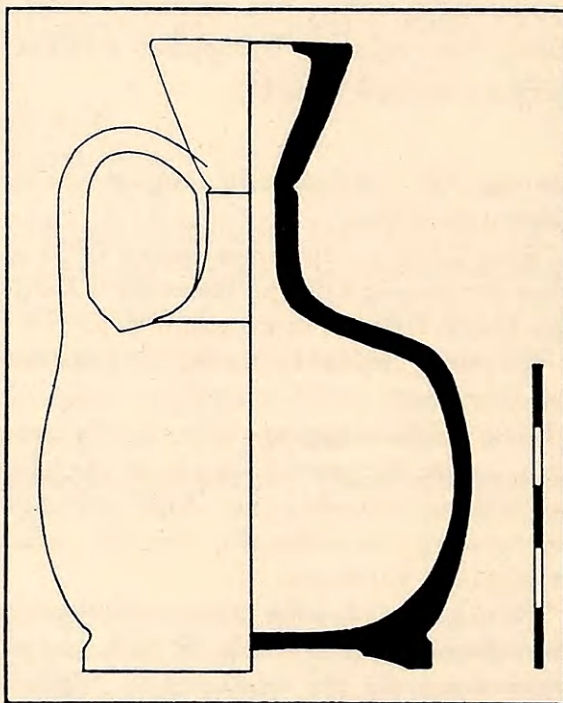
Ύψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.015 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.228 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.046 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς ἐξέχων τοῦ

ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον καλυκóσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ τῆς ἐρυθρομόρφου παραστάσεως. Εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἀγγείου παρίσταται γυνὴ ἱματιοφοροῦσα βαίνουσα ζωηρῶς πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ ἐκτεταμένας χεῖρας. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κρατεῖ πυξίδα ἐκ τῆς ὁποίας κρέμαται ταινία. Ἡ παράστασις βαίνει ἐπὶ ζώνης πληρουμένης ὑπὸ διγράμμου ἰωνικοῦ κυματίου, περιοριζομένου ὑπὸ δύο δακτυλίων.

Σχέδιον 58. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου E24 - 337.

Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 333, 335, 336 καὶ 337 ἀνάγονται εἰς τοὺς περὶ τὸ 420 π.Χ. χρόνους (ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 26, εἰκ. 42, σ. 27, εἰκ. 45, σ. 82, εἰκ. 140. Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1125 καὶ 1128 περὶ τὸ 425 π.Χ. LANGLOTZ, πίν. 209, ἀρ. 581 καὶ σ. 116, περὶ τὸ 420 π.Χ.). Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 334 ἀνάγεται εἰς ἀρχαιότερους χρόνους (LANGLOTZ, πίν. 207, ἀρ. 560 καὶ σ. 114, περὶ τὸ 460 π.Χ.), ἡ ἀποτετριμμένη ὅμως ἐπιφάνειά της ὑποδεικνύει ὅτι εἶχεν ἐπὶ πολὺ χρησιμοποιηθῇ πρὶν ἢ κατατεθῇ εἰς τὸν τάφον, διότι ἄλλως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι μόνον αὕτη κατεστράφη τόσον, ἐνῶ τὰ μετ' αὐτῆς εὑρεθέντα ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια διετηρήθησαν εἰς τόσον καλὴν κατάστασιν.

Τάφος E25
Κεραμοσκεπής (πίν. E).

Διαστάσεις : μήκος 1.65 μ., πλάτος 0.50 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : περίπου από 'Ανατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Ἐπὶ τοῦ δαπέδου του, συγκειμένου ἐκ πεπιεσμένης γῆς, εὑρέθησαν τὰ ὁστᾶ δύο ἐπαλλήλων σκελετῶν. Τὰ ὁστᾶ αὐτὰ εἶχον τόσον διαταραχθῇ ὥστε ἐπιτρέπουν μόνον τὴν διαπίστωσιν τῆς ἐπαλληλίας τῶν λειψάνων, τὰ ὅποια φαίνεται ὅτι εἶχον ἀποτεθῇ εἰς στάσιν τεταμένην. Ἐν τούτων θὰ ἀνῆκεν εἰς γυναιῖκα καὶ τὸ ἕτερον ἴσως εἰς παιδίον. Ἐκατέρωθεν τῶν ὁστῶν τῶν μηρῶν κατὰ τὴν βορείαν καὶ νοτίαν πλευρὰν εὑρέθησαν αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 338 καὶ 339. Ἐξω τοῦ τάφου, περὶ τὰ 0.25 μ. πέραν τῆς βορείας του πλευρᾶς, εὑρέθη ἡ ὑπ' ἀρ. 340 λήκυθος.

E25 - ἀρ. 338 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 294β).

Υψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.019 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.146 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.038 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁλόκληρος ὁ κορμός, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου κατὰ τὴν ἀνωτάτην παρυφὴν αὐτοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς ἐτέθη μελανὸς δακτύλιος καὶ εἰς τὸν ἐδαφόχρουν ὦμον διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

E25 - ἀρ. 339 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον λη-

κύθιον (πίν. 294β).

Υψος 0.103 μ., διάμετρος στομίου 0.019 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.213 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.039 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ βάσις, ὁ κορμός πλὴν τῆς παραστάσεως, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν παράστασιν ἐγράφη καθημένη γυναικεία μορφή πρὸς τὰ δεξιὰ φέρουσα κρωβύλον. Τὸ λοιπὸν τμήμα τῆς παραστάσεως, ἡ ὅποια βαίνει ἐπὶ ἐδαφοχρόου ταινίας πληρουμένης ὑπὸ δύο δακτυλίων, εἶναι δυσδιάκριτον. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 338 καὶ 339 θέτουν τὸν τάφον εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XII, ἀρ. 9 καὶ σ. 31, περὶ τὸ 475 π.Χ. καὶ LANGLOTZ, πίν. 208, ἀρ. 573 καὶ σ. 115, περὶ τὸ 460 π.Χ.).

E25 - ἀρ. 340 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 294β).

Υψος 0.113 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.132 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Εὑρέθη ἔξω τοῦ τάφου E25. Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλὴ, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια

αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ χρώματος ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα ὑπὸ λευκῶν τόξων· αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Μεταξὺ

τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ κοσμήματα. Ὁ ἐδαφόχρους ὤμος κοσμεῖται διὰ διπλοῦ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐτέθη δακτύλιος.

Ἡ λήκυθος τίθεται περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B5, σ. 119, ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 23, σ. 73, περὶ τὸ 460 π.Χ.).

Τάφος E26

Κεραμοσκεπῆς (πίν. E).

Διαστάσεις : μῆκος σφζόμενον 1.40 μ., πλάτος 0.50 μ.

Προσανατολισμός : περίπου ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Ὁ κεραμοσκεπῆς τάφος E26 εὑρέθη σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, τὸ δάπεδόν του δὲ ἦτο περὶ τὰ 0.30 μ. ὑψηλότερον τοῦ δαπέδου τοῦ E25, κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ ὁποίου εἶχε κατασκευασθῇ. Θραύσματα κεράμων μόνον διεσώθησαν καὶ ταῦτα εὑρέθησαν ἐσκορπισμένα εἰς τὴν περιοχὴν του. Τὰ ὀλίγα ὅστ' αὐτὰ καὶ τὸ κακῶς διατηρηθὲν κρανίον του ὑποδεικνύουν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς εἰς στάσιν τεταμένην. Κτερίσματα ἐπὶ τοῦ δαπέδου δὲν εὑρέθησαν, ἔξω ὅμως τοῦ τάφου καὶ 0.18 μ. πέραν τῆς δυτικῆς του πλευρᾶς εὑρέθη τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 341.

E26 - ἀρ. 341 Σκυφίδιον (πίν. 294β).

Ύψος 0.039 μ., διάμετρος στομίου 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.139 μ., μῆκος λαβῶν 0.025 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.011 μ.

Συμπεληρωμένον εἰς δύο τμήματα τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρὰν κύρτωσιν, χεῖλος ὀξὺ κλῖνον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω. Δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ἐτέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὸ χεῖ-

λος. Κορινθιακοῦ τύπου.

Ἡ βάσις ἐδαφόχρους· εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν αὐτῆς ἐγράφη στιγμὴ περιβαλλομένη διὰ δύο ὁμοκέντρων κύκλων. Ὁ κορμὸς ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐδαφοχόρου ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ κατώτερον τμήμα αὐτοῦ.

Τὸ σκυφίδιον ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 45, ἀρ. 1378, σ. 333, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Τάφος E27

(πίν. E, 295 καὶ 296).

Διαστάσεις : μῆκος 2.05 μ., πλάτος 0.46 μ., βάθος 0.68 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ὁ τάφος E27 εὑρέθη 0.45 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους μὲ τὸ κάλυμμά του ἄθικτον. Τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐκ πέντε τετραπλεύρων πλακῶν οἱ ἄρμοι τῶν ὁποίων εἶχον πληρωθῇ δι' ἀσβέστου (πίν. 295). Ὁ τάφος εἶχε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κλεισθῇ ἐρμητικῶς. Μία τῶν πλακῶν προφανῶς ἐπρόκειτο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς ἐπιτυμβία

στήλη (πίν. 297). 'Επ' αὐτῆς παρεστάθη ἀδρομερῶς ἡ μορφή ἀνδρὸς βαίνοντος πρὸς τὰ ἀριστερὰ κάτωθεν ἀψίδος. Ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπιγραφῆς ἴσως ὑποδεικνύουν ὅτι ἡ ἐργασία δὲν εἶχε συμπληρωθῇ. Αἱ λοιπαὶ πλάκες, μέσου μήκους 0.58 μ. καὶ πλάτους 0.35 μ., εἶναι ἐκ πώρου λίθου, φαίνεται δ' ὅτι ἐλήφθησαν ἐκ καταστραφέντος κτηρίου, διότι δύο τούτων προέρχονται ἀπὸ ἰωνικὸν γεῖσον. Αἱ τρεῖς πλευραὶ τοῦ τάφου εἶναι ἐκτισμέναι μὲ πλίνθους τεθειμέναις δρομικῶς εἰς ἄσβεστον¹. Ἡ τετάρτη στενὴ βορεία πλευρὰ ἐσχηματίσθη διὰ κεράμου, ἡ ὁποία ἐτέθη κατακορύφως. Αἱ ἐσωτερικαὶ ἐπιφάνειαι τῶν πλευρῶν τοῦ τάφου ἐκαλύφθησαν διὰ παχέος κονιάματος ἐξ ἄσβεστου.

'Επίχωσις δὲν εὑρέθη εἰς τὸν τάφον, ἐπὶ δὲ τοῦ δαπέδου εὑρέθησαν δύο ἐπάλληλοι σκελετοὶ εἰς ὑπτίαν θέσιν καὶ μὲ τὰ ἄκρα τεταμένα (πίν. 296). Μερικὰ τῶν ὀστέων μετετοπίσθησαν τῆς θέσεώς των ὑπὸ ὑδάτων τὰ ὁποῖα παρεισέφρυσαν διὰ τῆς στέγης, μολονότι αὕτη ἦτο στεγανῶς κατεσκευασμένη. Κτερίσματα δὲν εὑρέθησαν εἰς τὸν τάφον, μόνον δὲ ἦλοι ἐκ σιδήρου κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν. Οὗτοι ὑποδεικνύουν ὅτι ὁ ἕτερος τῶν σκελετῶν, ἴσως ὁ πρῶτον ἐνταφιασθεὶς εἰς τὸν τάφον, εἶχε τεθῇ ἐντὸς ξυλίνου κιβωτίου. Βεβαίως ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς ὑστερορρωμαϊκοὺς χρόνους.

'Επιτυμβία στήλη (πίν. 297).

Ύψος 0.66 μ., μῆκος 0.48 μ., μῆκος κατὰ τὴν βάσιν 0.425 μ.

Ἡ στήλη ἐκ πώρου λίθου, σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου, σχηματίζει παρὰ τὴν βάσιν ἐσοχὰς πρὸς στερέωσιν.

'Επὶ τῆς ὀψεως ἀνάγλυφος παράστασις ἀν-

δρικῆς μορφῆς ἱματιοφορούσης καὶ βαινοῦσης πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἡ μορφή εὑρίσκεται κάτωθεν ἀψίδος στηριζομένης ἐπὶ τετραπλεύρων παραστάδων, ὕψους 0.25 μ., μὲ χαμηλὸν ἐπίκρανον εὐρυνόμενον πρὸς τὰ ἄνω.

Ἡ παράστασις χωρίζεται ἀπὸ τῆς λοιπῆς ἐπιφανείας διὰ βαθείας ὀριζοντίας αὐλακώσεως.

1. Διαστάσεις πλίνθων ὀπτῶν $0.36 \times 0.17 \times 0.04$ μ.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Ζ

(πίναξ Ζ)¹

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Μέρος τοῦ τομέως τούτου, ἐκτάσεως 11×6.50 μ. περίπου, περὶ τὴν βάσιν τοῦ ἡλεκτρικοῦ στύλου ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου Ἰωάννου Τραυλοῦ, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεῦνης του ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου εἰς τὰ ΠΑΕ 1950, σ. 136, παρ. πίναξ Α. Εἰς τὴν ἑκτασιν ἐκείνην εὑρέθησαν πέντε προϊστορικοὶ τάφοι καὶ τέσσαρες σαρκοφάγοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἑκτασιν τοῦ τομέως Ζ εὑρέθησαν σχετικῶς ὀλίγοι τάφοι, ἐκ τούτων δὲ πάλιν μόνον εἷς, ὁ Ζπ6, φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς ἐγένετο εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ τομεὺς Ζ ἀποτελεῖ ἐνδιάμεσον χώρον μεταξὺ τῶν ΜΕ τάφων τῶν τομέων Δ καὶ Η, διότι καὶ εἰς τὸν τομέα Ε δὲν εὑρέθησαν πολλοὶ προϊστορικοὶ τάφοι. Εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην δὲν θὰ συμπεριλάβωμεν τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἰω. Τραυλοῦ ἀνασκαφέντας καὶ περιγραφέντας τάφους.

Τάφος Ζπ1

(πίν. Ζ).

Εἰς τὸ βορειοανατολικὸν ὄριον τοῦ τομέως καὶ πρὸς τὸν τομέα Ε εὑρέθη ὁ τάφος οὗτος, ὁ ὁποῖος εἶχε τελείως καταστραφῇ καὶ τὸ περιεχόμενόν του ἀφανισθῇ πολὺ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς. Ἡ ἑκτασίς του εὑρέθη ἀνωμάλως καλυπτομένη διὰ τεμαχίων πλακῶν πωρίνων, μεταξὺ δ' αὐτῶν εὑρέθη ἀνεστραμμένη ἢ κατωτέρω περιγραφομένη ἐπιτυμβία στήλη, φέρουσα τὸ ὄνομα ΦΙΛΩΝ. Βεβαίως ἡ στήλη αὕτη εἶχεν ἀπορριφθῇ μετὰ τῶν πωρίνων πλακῶν ὑπὸ τῶν συλησάντων τὴν περιοχὴν αὐτὴν τοῦ τομέως.

Τάφος Ζπ2

(πίν. Ζ καὶ 41).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.70 μ., πλάτος μέγιστον 0.90 μ., βάθος μέγιστον 0.80 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων, ὁ τάφος οὗτος ἔχει τετράπλευρον σχῆμα καὶ ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τῶν ἐξειλιγμένων κιβωτισχῶμων. Ἡ νοτιοανατολικὴ ὁμῶς αὐτοῦ γωνία ἐχρησιμοποιήθη ὡς εἴσοδος καὶ διὰ τοῦτο ἡ πλάξ

1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Γ. Ζερβοῦ.

τῆς στενῆς πλευρᾶς ἐτέθη λοξῶς πρὸς τὰς τῆς μακρᾶς πλευρᾶς, ἀφήνουσα ἄνοιγμα μέσου πλάτους 0.40 μ. Εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην ἐστερεώθη διὰ μικρῶν λίθων σφηνωθέντων κατὰ μῆκος τῆς βάσεώς της. Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου δὲν εὑρέθη καὶ τὸ κοῖλον τοῦ ἦτο πλήρες χώματος, χαλίκων καὶ λιθαρίων, προφανῶς κατακυλισθέντων διὰ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων.

Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ εὑρέθη σωρὸς ὀστέων, μεταξύ τῶν ὁποίων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διακριθῇ ὁ τελευταῖος σκελετός. Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη εἰς τὸν τάφον καὶ οἱ χρόνοι τοῦ παραμένουν ἀβέβαιοι. Ἐκ τοῦ σχήματος ὅμως εἶναι δυνατόν νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

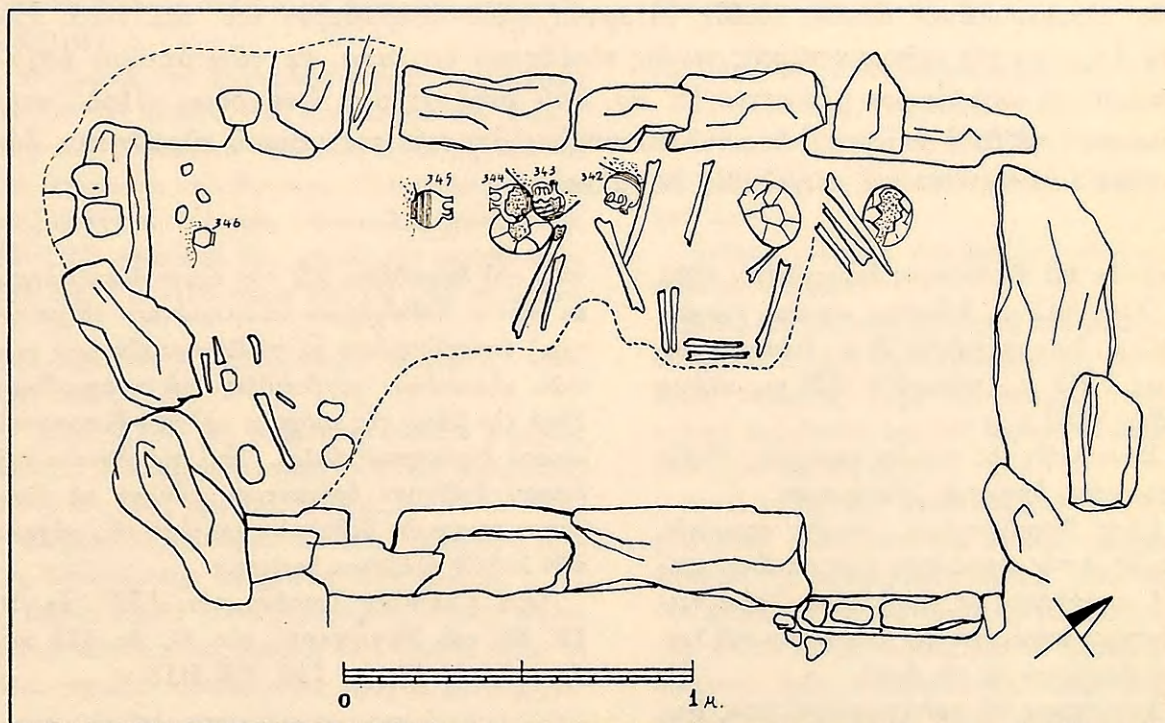
Τάφος Ζπ3

(πίν. Ζ, 42 καὶ 43α, σχέδιον 59).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 2.50 μ., πλάτος μέγιστον 1.00 μ., βάθος 1.00 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Ὁ τάφος Ζπ3 εὑρέθη περὶ τὰ 2 μέτρα ἀπὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰω. Τραυλοῦ σκαφείσης περιοχῆς. Τὸ κάλυμμά του, ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς πλάκας (πίν. 42α), εὑρέθη ἄθικτον. Αἱ πλάκες ἀνίσου μεγέθους (α : 1.50 × 0.95 μ., β : 1.30 × 0.50 μ., γ : 1.60 × 1.10 μ.) ἐκάλυπτον πλήρως τὸ κοῖλον τοῦ τάφου, τὰ δὲ μεταξύ των κενὰ εἶχον πληρωθῇ διὰ μικροτέρων λίθων. Περὶ τὴν περίμετρόν των εἶχον ἐνσφηνωθῇ ἄλλοι μικροὶ λίθοι. Εἰς ἀπόστασιν 0.70 μ. ἀπὸ τῆς βορειοανα-

Σχέδιον 59. Τάφος Ζπ3. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

τολικῆς καλυπτηρίου πλακὸς εὐρέθη ὀγκόλιθος, ὁ ὁποῖος ἀπεδείχθη ὅτι ἔκειτο πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ τάφου, παρ' αὐτὸν δὲ ἔκειντο ἄλλοι μεγάλοι λίθοι. Ὁ μεταξὺ τοῦ ὀγκόλιθου καὶ τῆς πρώτης καλυπτηρίου πλακὸς χῶρος ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶχε τεθῆ, ἐπικλινῶς, πλάξ. Ὁ τάφος, κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθεισῶν, εἶναι τετράπλευρος, κατὰ δὲ τὴν βορειοανατολικὴν τοῦ γωνίαν σχηματίζεται εἴσοδος, πλάτους 0.60 μ. καὶ μήκους μόλις 0.25 μ. Ἡ εἴσοδος ἐκλείετο διὰ μιᾶς πλακὸς (μήκους 0.90 μ., πλάτους 0.52 μ. κατὰ τὸ κέντρον, ὕψους 0.30 μ. καὶ πάχους 0.05 μ.). Πρὸ τῆς πλακὸς τῆς εἰσόδου ἐτέθησαν οἱ ὀγκόλιθοι προφανῶς κατόπιν τῆς τελευταίας ταφῆς (πίν. 42β). Δὲν ὑπῆρχε κατώφλιον. Ἐπὶ τῶν κατακορύφων πλακῶν τῶν τοιχωμάτων εἶχον τεθῆ λίθοι πλατεῖς διὰ νὰ καταστήσουν τὰς πλευρὰς ἰσοῦψεῖς καὶ διὰ νὰ παράσχουν ὀριζοντίαν καὶ ὁμαλὴν βάσιν εἰς τὰς καλυπτηρίους πλάκας. Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἐσχηματίζετο ἐκ πεπιεσμένης γῆς. Κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, ὡς καὶ πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας, εὐρέθησαν παραμερισμένα ὀστᾶ. Τὰ τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας ἦσαν θρυμματισμένα. Τὰ τῆς βορειοδυτικῆς περιλαμβάνουν κρανίον καὶ μακρὰ ὀστᾶ. Εἰς τὸν μεταξὺ τῶν παραμερισθέντων ὀστέων χῶρον καὶ κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς εἶχεν ἀποτεθῆ τὸ λείψανον τοῦ τελευταίου νεκροῦ, προφανῶς ἐπὶ τῆς ράχεώς του μὲ τοὺς πόδας ἰσχυρῶς κεκαμμένους πρὸς τὰ δεξιὰ. Αἱ χεῖρες ἦνουντο ἄνωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ (πίν. 43α καὶ σχέδιον 59). Παρὰ τοὺς πόδας εὐρέθη ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 342, ὀλίγον πέραν δ' αὐτοῦ, παρὰ τὰ γόνατα, εὐρέθησαν τρεῖς ἀκόμη ψευδόστομοι ἀμφορεῖς, οἱ ὑπ' ἀρ. 343, 344 καὶ 345. Κάτωθεν αὐτῶν εὐρέθη τμήμα παραμερισθέντος κρανίου. Κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου καὶ μεταξὺ τῶν παραμερισμένων ὀστέων, εὐρέθη τὸ ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. 346. Εἰς τὴν ἐπίχωσιν τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας εὐρέθησαν ὄστρακα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐσχηματίσθη τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὑπ' ἀρ. 344 ψευδοστόμου ἀμφορέως. Πρὸς τοῦτοις παρὰ τὰ ὀστᾶ τοῦ βραχίονος τοῦ τελευταίως ἀποτεθέντος νεκροῦ εὐρέθησαν δύο κομβία ἐκ στεατίτου καὶ τριχολαβίς ἐκ χαλκοῦ.

Ζπ3 - ἀρ. 342 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 43β).

Ὑψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς 0.02 μ., ὕψος προχοῆς 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.36 μ., πλάτος λαβῶν 0.062 μ.

Συνεκολλήθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπίχρῖσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς λεπτὸς εὐνύμενος πρὸς τὰ ἄνω, προχοὴ κατακόρυφος μὲ περιχέλωμα, λαβαὶ ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ πρὸς ἐρυθροπὸν στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος, ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ται-

νιῶν καὶ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον διακόσμησις ἐκ πέντε ἀνθοσχημῶν κοσμημάτων (διχαλωτῶν) ἀποτελουμένων ἐκ τριῶν ὁμοκέντρων γωνιῶν κλειομένων ρομβοειδῶς διὰ γραμμιδίων. Περὶ τὴν βάσιν τῆς προχοῆς καὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἐγράφησαν κύκλοι. Ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἐτέθησαν ὁμόκεντροι κύκλοι μὲ ὀλόβαφον κεντρικὸν ὀφθαλμὸν καὶ ἐπὶ τῆς ράχεως τῶν λαβῶν ὀλόβαφοι ταινίαι.

Ὅρα Chamber Tombs, πίν. LIII, ἀρ. 9, ΥΕ III καὶ FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173 καὶ εἰκ. 45, στ. 18, ἀρ. 128, ΥΕ IIIB.

Ζπ3 - ἀρ. 343 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 43γ).

Ὑψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς

0.022 μ., ὕψος προχοῆς 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.37 μ., ὕψος λαίμοῦ 0.03 μ.

Συγκεκολλημένος καὶ συμπεπληρωμένος κατὰ τὸν κορμόν. Πηλὸς κιτρινωπὸς ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον λεπτόν.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαίμὸς λεπτὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, λαβαὶ ταινιόσχημοι, ἐλαφρὰ ἀπόφυσες εἰς τὸν δίσκον τοῦ λαίμοῦ, προχοὴ ἐλαφρῶς λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου μὲ εὐρὺ περιχείλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ πρὸς ἐρυθρῶν στιλπνοῦ χρώματος. Κάτωθεν τῆς βάσεως ἐγράφη κύκλος· ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ τριῶν ταινιῶν τεθειμένων εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις, τὰ διάκενα τῶν ὁποίων πληροῦνται δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφησαν πέντε κύκλοι περιστῆκτοι. Πλατεῖς δακτύλιοι περιβάλλουν τὴν βάσιν τοῦ λαίμοῦ καὶ τῆς προχοῆς καὶ ὀλόβαφος ταινία καλύπτει τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῶν λαβῶν, πλὴν ἐξηρημένων τριγώνων παρὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ δίσκου. Ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ ἐγράφη σπεῖρα μὲ ὀλόβαφον κεντρικὸν ὀφθαλμόν.

Οἱ χρόνοι τοῦ ἀμφορέως τούτου ὑποδεικνύονται ἐκ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ καὶ τοῦ διακοσμητικοῦ στοιχείου τοῦ ὤμου, ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ἀγγείου. Προφανῶς ὁ ἀμφορεὺς ἀνάγεται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΥἚ ΙΙΒ περιόδου ἐὰν μὴ εἰς τὴν μεταβατικὴν ἀπὸ τῆς ΥἚ ΙΙΒ πρὸς τὴν ΥἚ ΙΙΓ περίοδον.

Zp3 - ἀρ. 344 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 43β καὶ 407).

Ὑψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.395 μ., ὕψος προχοῆς 0.03 μ., λαίμοῦ 0.033 μ.

Συγκεκολλημένος ἐκ πλείστων τεμαχίων. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαίμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, σχεδὸν κατακόρυφος προχοὴ μὲ περιχείλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ πρὸς ἐρυθρῶν στιλπνοῦ χρώματος. Βάσις ὀλόβαφος μὲ τέσσαρας ὁμοκέντρους δακτυλίου εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφη ζώνη πληρουμένη δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων, ὀριζομένων ὑπὸ ταινιῶν. Δύο ὅμοιαι διακοσμητικαὶ ζῶναι κοσμοῦν τὸν κορμόν κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ τὸν ὦμον ὀριζόμεναι ὑπὸ ταινιῶν. Εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ταινιῶν διάκενον ἐγράφησαν ὁμάδες τεθλασμένων γραμμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ὁ ὦμος κοσμεῖται διὰ τεσσάρων παπυροειδῶν κοσμημάτων περικλειόντων κύκλον. Ταινία καλύπτει τὴν βάσιν τῆς προχοῆς καὶ τοῦ λαίμοῦ. Ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ ἐγράφησαν συγκεντρικοὶ κύκλοι περίξ κεντρικοῦ ὀλοβάφου ὀφθαλμοῦ. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν ὀλόβαφος.

Τὰ παπυροειδῆ μετὰ κύκλου στοιχεῖα τοῦ ὤμου ἀνάγονται εἰς τὴν ΥἚ ΙΙΒ περίοδον, ἐνῶ ἡ τεθλασμένη γραμμὴ, ἡ καλύπτουσα τὸ διάκενον μεταξὺ τῶν ταινιῶν, φέρει πρὸς τὸ τέλος τῆς περιόδου ἐκείνης. Τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου εἶναι σύνηθες εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου, ὅρα καὶ τὸν ὑπ' ἀρ. 343 ἀμφορέα. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173 καὶ εἰκ. 45, στ. 18, ἀρ. 81 πρὸς 117 καὶ εἰκ. 67, στ. 61, ἀρ. 3.

Zp3 - ἀρ. 345 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 43γ).

Ὑψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς 0.018 μ., ὕψος προχοῆς 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.38 μ., ὕψος λαίμοῦ 0.031 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος, ἐπίχρυσμα κίτρινον στιλπνόν.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, προχοὴ σχεδὸν κατακόρυφος ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένη, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαίμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Δύο ὁμόκεντροι κύκλοι ἐγράφησαν κάτωθεν τῆς βάσεως καὶ ὀλόβαφος ταινία περὶ τὴν βάσιν. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ταινιῶν καὶ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον πέντε διχαλωτὰ ἄνθη ἐγράφησαν διὰ συγκεντρικῶν γωνιῶν καὶ γραμμιδίων. Εἰς τὸ κέντρον ἐκάστου ἀνθοσχήμου στοιχείου ἐτέθη ἀγκιστροειδὲς κόσμημα. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαίμοῦ καὶ τῆς προ-

χοῆς ἀνὰ μία ταινία. Ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἐγράφησαν συγκεντρικοὶ κύκλοι περίξ ὀλοβάφου ὀφθαλμοῦ. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν ὀλόβαφος.

Ὁ ἀμφορεύς λόγῳ τοῦ σχήματος καὶ τῆς διακοσμήσεώς του ἀνάγεται εἰς ΥἼΕ ΙΙΒ τελευταίους χρόνους. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173 καὶ εἰκ. 45, στ. 18, ἀρ. 127. Attica, πίν. 3, ἀρ. 11 (Κόπρεζα).

Οἱ τέσσαρες ἀμφορεῖς, οἱ τεθέντες ὡς κτερίσματα εἰς τὸν αὐτὸν νεκρὸν, ἀνάγονται προφανῶς εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν νεώτερος, Ζπ3 - 343 τοῦ τέλους τῆς ΥἼΕ ΙΙΒ περιόδου, χρονολογεῖ καὶ τὴν ταφήν.

Ζπ3 - ἀρ. 346 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 43γ).

Ὑψος 0.066 μ., διάμετρος στομίου 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.08 μ., ὕψος κυλινδρικοῦ κορμοῦ 0.032 μ., περίμετρος 0.29 μ., ὕψος λαβῶν 0.014 μ.

Ἐκ τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου. Ἐλλιπὲς κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ στομίου. Πηλὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὠπτημένος, ἐπίχρυσμα λεπτὸν ὁμοίochρωμον.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός ἐλαφρῶς στενούμενος πρὸς τὴν βάσιν, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτροπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς καθέτως τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ πρὸς ἐρυθρὸν στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι περὶ τὸ κέντρον καὶ δύο κατὰ τὴν περίμετρον. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ ζωνῶν εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις τεθειμένων καὶ πληρουμένων δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ταινία περιοριζομένη ὑπὸ δύο κάτω καὶ ἄνω δακτυλίων. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν κατακόρυφα γραμμίδια. Ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτονται ὑπὸ χρώματος.

Μολονότι τὸ σχῆμα τοῦ ἀγγείου ὑποδεικνύει ΥἼΕ ΙΙΑ - 2 χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 12, ἀρ. 94), ἐν τούτοις ὅμως ἡ διακόσμησις τὸ κατα-

βιβάζει εἰς πρωίμους ΥἼΕ ΙΙΒ χρόνους (Khal-kis, πίν. 18, ἀρ. 451 Δ', ΥἼΕ ΙΙΑ - Β).

Ζπ3 - ἀρ. 347 Ψευδόστομος ἀμφορεύς (πίν. 43γ).

Ὑψος 0.139 μ., ὕψος προχοῆς 0.029 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., διάμετρος στομίου προχοῆς 0.022 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.385 μ.

Συγκεκολλημένος καὶ συμπεπληρωμένος εἰς τμήματα τῆς κοιλίας. Πηλὸς ὑποκίτρινος μετ' ἐπιχρίσματος τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, προχοὴ κατακόρυφος ἐπὶ τοῦ ὤμου μὲ περιχέλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ καταλήγουν ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ στιλπνοῦ καστανεύθρου χρώματος. Κάτωθεν τῆς βάσεως τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι περὶ κεντρικὸν ὀφθαλμόν. Περὶ τὴν βάσιν ἐγράφη ὀλόβαφος ταινία. Δύο ὅμοιαι διακοσμητικαὶ ζῶναι ἐγράφησαν εἰς τὸν κορμόν, μεταξὺ αὐτῶν δέ, ἄνω τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τῆς κοιλίας, ἄλυσις τριγωνικῶν συνδεομένων στοιχείων (ἴσως bivalve shell, ὅρα παραβολάς). Ὁ ὤμος κοσμεῖται διὰ πέντε τριγωνικῶν ἀνθέων ἀποτελουμένων ἐκ τεσσάρων ὁμοκέντρων γωνιῶν καὶ γραμμιδίων. Εἰς τὸ κέντρον ἐτέθη ἀγκιστροειδὴς γραμμὴ. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν εἶναι ὀλόβαφος, πλὴν τριγώνων ἐξηρημένων παρὰ τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ. Ὁμόκεντροι παχεῖς κύκλοι ἀκανονίστως γεγραμμένοι ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ δίσκου. Δακτύλιοι περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς προχοῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ περιχειλώματος αὐτῆς.

Τὸ κόσμημα τοῦ ὤμου καὶ ἡ ἄλυσις ἐκ τριγωνικῶν συνδεομένων στοιχείων (τὸ bivalve shell τοῦ FURUMARK), ὡς καὶ τὸ σχῆμά του θέτουν τὸν ἀμφορέα εἰς ΥἼΕ ΙΙΒ - 2 χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173 καὶ 176 καὶ εἰκ. 53, στ. 25, ἀρ. 28 καὶ εἰκ. 45, στ. 18, ἀρ. 128).

Ζπ3 - γ4 Χαλκὴ λαβίς (πίν. 51α).

Μῆκος 0.08 μ., πλάτος μέγιστον 0.01 μ., πλάτος κατὰ τὴν κορυφὴν 0.004 μ.

Ἀκεραία. Ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς ἐλάσματος χαλκοῦ, σχηματίζοντος κατὰ τὴν κορυφὴν δακτύλιον. Οἱ βραχίονες, ἀρχικῶς συγκλίνοντες,

βαίνουν με καμπύλην φοράν πρὸς τὰς ἀκμὰς διὰ νὰ καταλήξουν εἰς πλατέα ἄκρα ἐνούμενα σχεδὸν κατὰ τὴν ἀπόληξίν των.

Χρόνοι ΥΕ ΙΙΒ. Περαιτή Γ, πίν. 128, ἀρ. Μ 156. Prosymna II, εἰκ. 377, ἀρ. 3 καὶ ἐκ τῶν Μυκηνῶν, ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ὑστερομυκηναῖοι θησαυροί, πίν. 148, σ. 41, εἰκ. 73 καὶ

σ. 42, εἰκ. 74 - 75.

Κομβία ἐκ στεατίτου.

Τὰ ἐκ τοῦ τελευταίου νεκροῦ κομβία ἐκ στεατίτου (πίν. 43α) ἀνήκουν εἰς τὸν μετὰ λαίμοῦ πιλόσχημον τύπον (τύπον C τοῦ FURUMARK Chronology, σ. 89 - 91) καὶ ἀνάγονται εἰς, ΥΕ ΙΙΒ χρόνους.

Τὸ ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον Ζπ3-346, ἐκ τῶν παραμερισθέντων ὀστέων, τῶν ἀνηκόντων ἴσως εἰς τὴν πρώτην χρῆσιν τοῦ τάφου, θέτει τὴν κατασκευὴν τούτου καὶ τὴν πρώτην χρῆσιν του εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΑ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου. Οἱ ἀμφορεῖς Ζπ3-342 ἕως 345, ἀποτελοῦντες τὰ κτερίσματα τῆς τελευταίας ταφῆς, ἀνάγουν ταύτην, ὡς καὶ τὴν τελευταίαν χρῆσιν τοῦ τάφου, εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΒ περιόδου. Ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου καὶ ἡ εἰς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν του σχηματισθεῖσα εἴσοδος, ὡς καὶ οἱ περὶ ταύτην ὀγκόλιθοι ἀνάγουν τὸν τάφον εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΒ περίοδον, καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ εὐρίσκουν παράλληλα εἰς τὸν τάφον Θπ5, ΥΕ ΙΙΒ χρόνων.

Τάφος Ζπ4

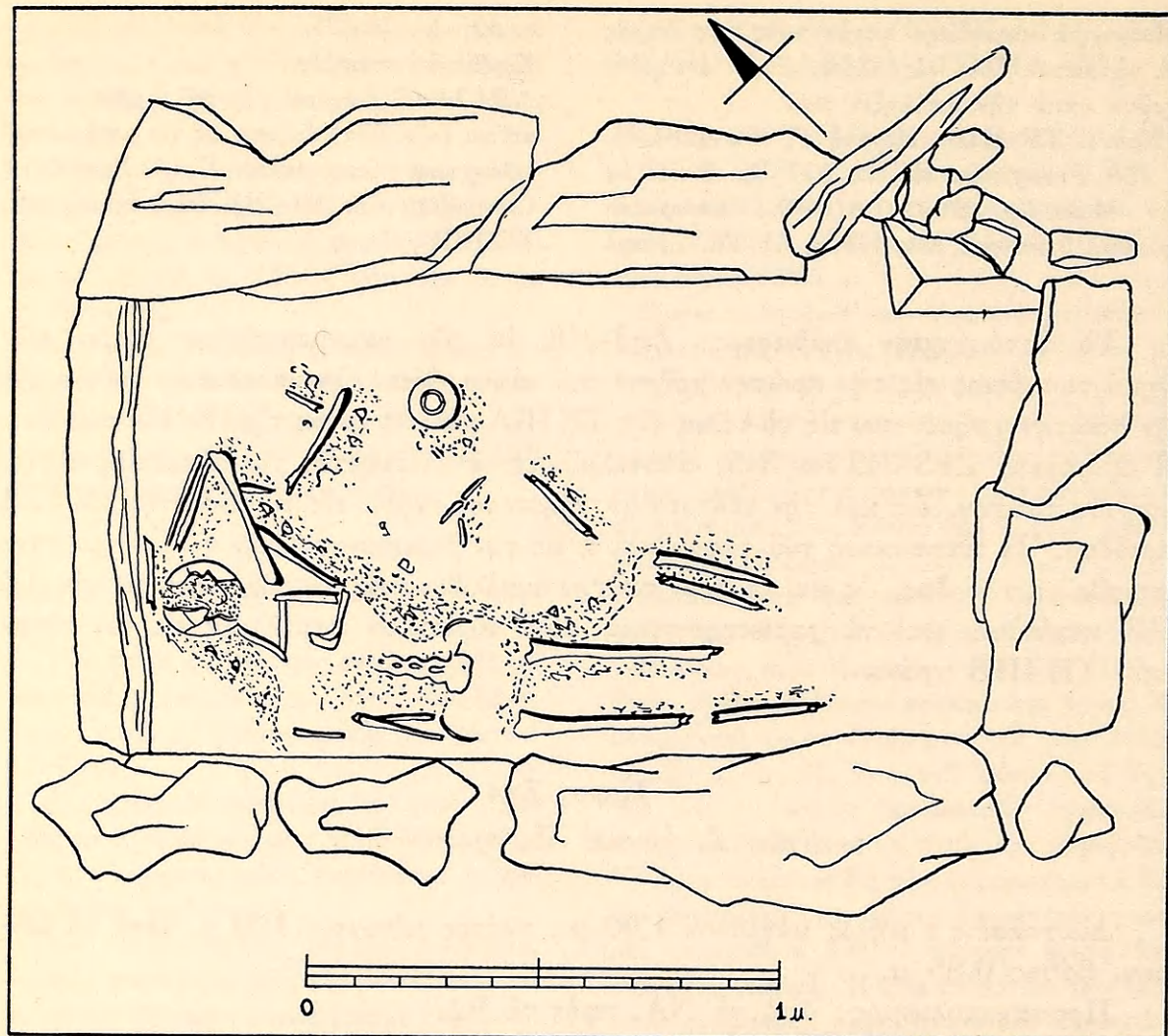
(πίν. Ζ, 44 καὶ 45, σχέδιον 60).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.90 μ., πλάτος μέγιστον 1.00 μ. κατὰ τὸ κέντρον, βάθος 0.85 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ Ζπ3. Τὸ κάλυμμά του εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀφανισθῇ καὶ τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες χαλίκων, ἄμμου καὶ λίθων. Ἐχει σχῆμα τετράπλευρον μετὰ πλαγίας εἰσόδου κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν καὶ ἦτο κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων καὶ κατὰ τμήματα κτιστός. Ἐπὶ τῶν πλακῶν εἶχον τεθῇ λίθοι πεπλατυσμένοι διὰ νὰ καταστήσουν τὰς κορυφὰς των ἰσοῦψεῖς καὶ ὁμαλὰς διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν καλυπτηρίων πλακῶν. Ἡ κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου εἴσοδος ἔχει πλάτος 0.56 μ. καὶ μῆκος μόλις 0.25 μ., ἐκλείετο δὲ διὰ πλακός, θεθείσης διαγωνίως πρὸς τὰς πλευράς. Πρὸ τῆς πλακὸς τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ἑκτασιν 0.70 μ. εἶχον συσσωρευθῇ μικροὶ λίθοι (πίν. 44α). Τὸ δάπεδον τοῦ τάφου ἐσχηματίσθη ἀπὸ πεπιεσμένην γῆν, ἐπ' αὐτῆς δέ, κατὰ μῆκος τῆς νοτίας πλευρᾶς, εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος. Οὗτος εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς στάσιν ὑπτίαν τεταμένην μὲ τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ κορμοῦ, ἐπὶ τῶν ὀστέων προγενεστέρως ταφέντος, τὰ ὅποια εἶχον παραμερισθῇ πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς. Τὸ μόνον κτερίσμα ἦτο ἀρτόσχημον ἀγγεῖον τελείως ἐφθαρμένον (πίν. 45 καὶ σχέδιον 60). Εἶναι ἴσως δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ τάφος εἶναι σύγχρονος πρὸς τὸν Ζπ3 καὶ ἡ κατασκευὴ του νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ ΙΙΑ περιόδου.

Σχέδιον 60. Τάφος Ζπ4. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

Τάφος Ζπ5

(πίν. Ζ καὶ 46α,β, σχέδιον 61).

Διαστάσεις : μήκος 1.15 μ., πλάτος 0.70 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Ὁ τάφος Ζπ5 εὐρέθη περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὸ 1 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ τάφου Ζπ4. Ἀρχικῶς ἐκαλύπτετο διὰ τριῶν πλακῶν (α : 0.80×0.48 μ., β : 0.92×0.50 μ. καὶ σφζόμενον μήκος τῆς γ : 0.50×0.50 μ.), ἡ νοτιωτέρα τῶν ὁποίων εἶχε θραυσθῇ περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους της καὶ ἐν τεμάχιον εἶχεν ἀφαιρεθῇ καὶ ἀφανισθῇ. Ὁ χώρος, ὁ δημιουργηθεὶς κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, φαίνεται ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ πυράν, διότι τὰ χρώματά του ἦσαν πυρακτωμένα καὶ μελανά. Ὁ τάφος εἶναι τετράπλευρος κιβωτιόσχημος καὶ ἐσχηματίσθη ἀπὸ πλάκας τεθείσας καθέτως πρὸς τὸ δάπεδον. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου του

καὶ πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς εὐρέθησαν παραμερισμένα ὀστᾶ, ἐν οἷς καὶ τὰ ὑπολείμματα δύο κρανίων (σχέδιον 61). Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν τάφον καὶ εἶναι πιθανὸν ὅτι τὸ περιεχόμενόν του ἐσυλήθη, ὅτε ἐθραύσθη ἡ μία τῶν πλακῶν τοῦ καλύμματος.

Τάφος Ζπ6

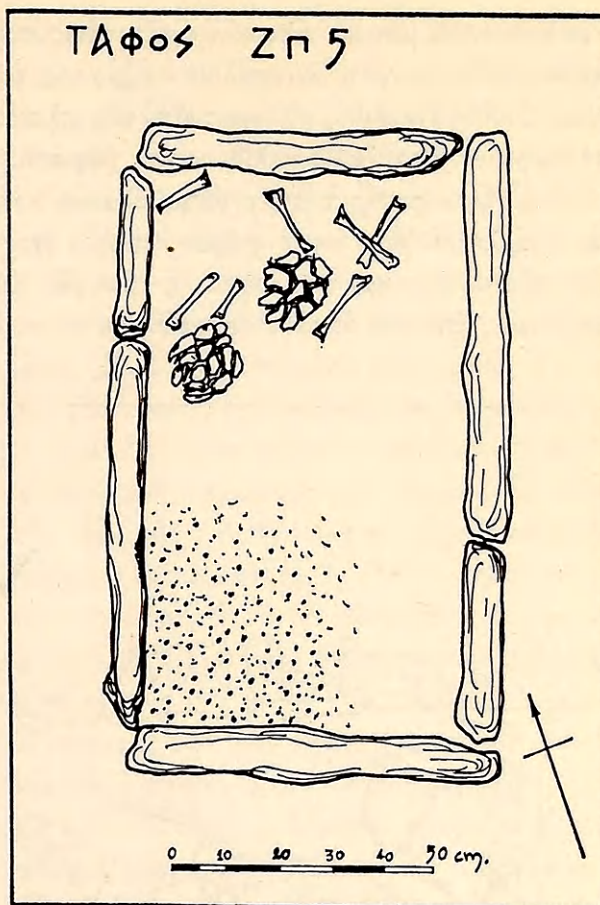
(πίν. Ζ, 46α, γ καὶ 47, σχέδιον 62).

Διαστάσεις : μῆκος 3.80 μ., πλάτος 1.00 μ., βάθος 0.95 μ.

Διαστάσεις εἰσόδου : μῆκος 0.55 μ., πλάτος 0.60 μ.

Προσανατολισμός: ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

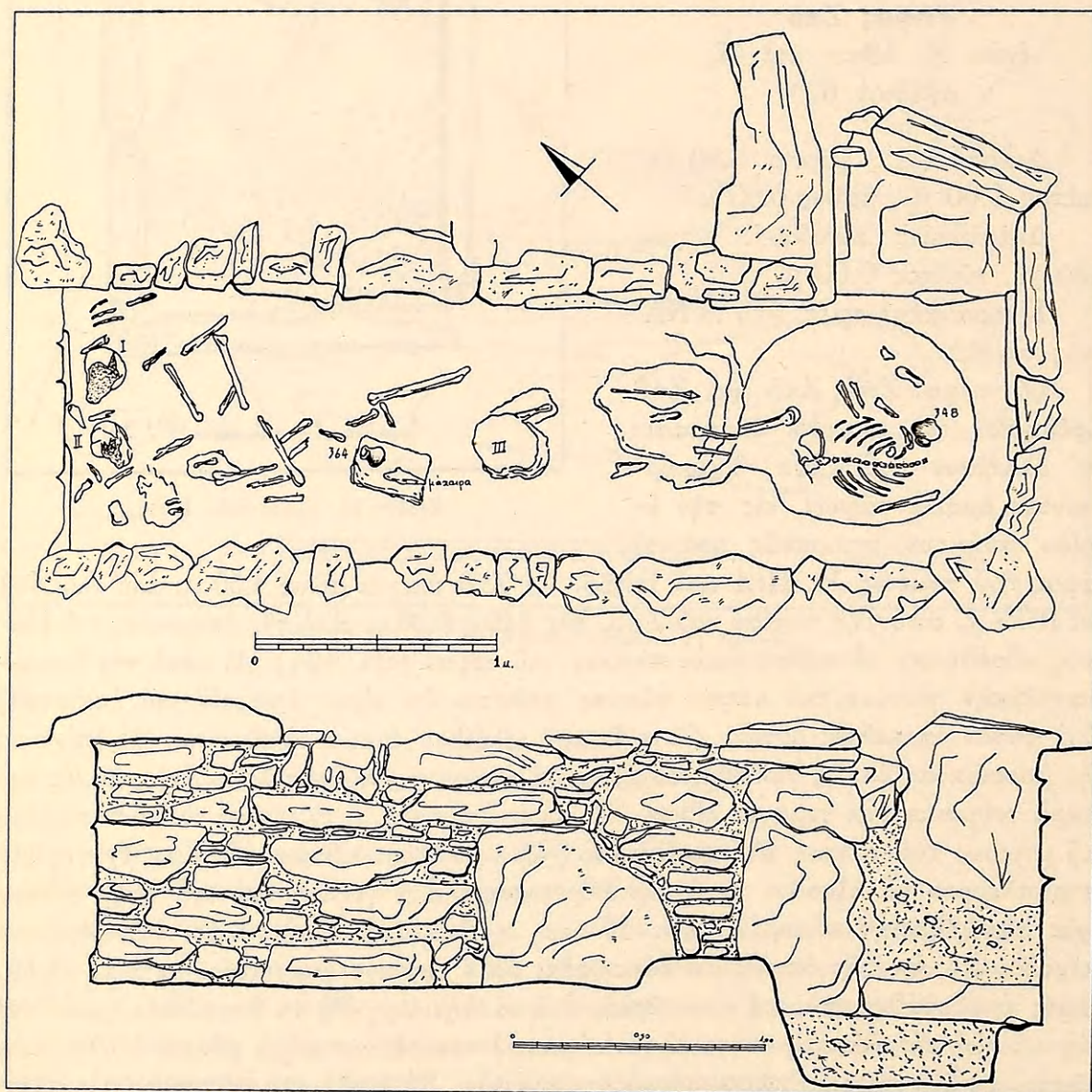
Οἱ τάφοι Ζπ4, Ζπ5 καὶ Ζπ6 εὐρέθησαν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων (πίν. 46α) δημιουργοῦντες ὁμάδα τάφων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν προφανῶς καὶ οἱ τάφοι τοῦ τομέως Η, Ηπ1 καὶ Ηπ13. Ὁ Ζπ6 ἀπέχει μόλις 1.50 μ. ἀπὸ τοῦ Ζπ4 καὶ 0.75 μ. ἀπὸ τῆς γωνίας τοῦ Ζπ5. Εἰς βάθος 0.30 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν αἱ καλυπτήριοι πλάκες τοῦ τάφου (πίν. 46γ). Αἱ κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου πλάκες φαίνεται ὅτι εἶχον ἀφαιρεθῇ καὶ ἐπανατεθῇ οὐχὶ τόσον ἐπιμελῶς οὕτως, ὥστε ἔκτασις 0.40 μ. ἔμεινεν ἀκάλυπτος. Ἡ ἐπίχωσις τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας καὶ τοῦ περὶ αὐτὴν χώρου ἀπετελεῖτο ἀπὸ χάλικας καὶ μικρὰ τεθραυσμένα τεμάχια λίθων. Ἡ λοιπὴ ἐπίχωσις, ἡ πληροῦσα τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ μήκους τοῦ τάφου, ἀπετελεῖτο ἀπὸ χῶμα μὲ ὀλίγα λιθάρια. Ὁ τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον μὲ εἴσοδον κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν του κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς τὴν βορείαν πλευράν (πίν. 47 καὶ σχέδιον 62). Παρουσιάζει ἐνδιαφέρουσαν τοιχοδομίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἀρχικός, μικρότερος κατὰ τὸ μῆκος, τάφος ἐπεξετάθη πρὸς τὰ ἀνατολικά, διὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου καὶ ἡ εἴσοδός του. Οὕτω ἡ νοτιά μακρὰ πλευρά του μέχρι μήκους 1.20 μ. ἀπετελεῖτο ἐκ δύο πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μήκους τῆς πλευρᾶς ταύτης ἐσχηματίζετο ἐκ μικροτέρων καὶ χαμηλοτέρων πλακῶν, αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν κατακορύφως μὲ μεγάλα κενὰ μεταξὺ των πληρούμενα διὰ μικρῶν λίθων. Ἡ βορεία πλευρὰ ἀφ' ἑτέρου μέχρι μήκους 1.50 μ. ἐσχηματίζετο ἐκ μεγάλων ἐπιπέ-

Σχέδιον 61. Τάφος Ζπ5. Κάτοψις.

δων λίθων καὶ μικρῶν πλακῶν ὀριζοντίως τεθειμένων ἐπ' ἀλλήλων¹. Κατὰ τὸ μῆκος ἐκεῖνο ἐτέθη μεγάλη ἀνωμάλου σχήματος πλάξ καὶ ὀλίγον πέραν αὐτῆς, ὡς παραστάς, ἐτέθη ὀγκολίθος. Ὁ μεταξὺ τῆς πλακὸς καὶ τοῦ ὀγκολίθου χώρος ἐπληρώθη διὰ μικρῶν τετραπλεύρων λίθων καὶ χώματος (σχέδιον 62). Ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς πλευρᾶς καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς μεγάλης πλακὸς καὶ τοῦ ὀγκολίθου τῆς παραστάδος ἐτέθησαν ἐπάλληλοι (δύο κατὰ χώραν) σειραὶ ἐπιπέδων λίθων. Ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς νοτίας καὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἐτέθησαν λίθοι δημιουργοῦντες πλαίσιον ὀριζόντιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπεκάθηντο αἱ καλυπτῆριοι πλάκες. Πολλαὶ τῶν πλακῶν

Σχέδιον 62. Τάφος Ζπ6. Κάτοψις καὶ βορεία πλευρά (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

1. Τὴν αὐτὴν περίπου τοιχοδομίαν παρουσιάζει καὶ ὁ ὑπ' ἀρ. Θπ16 τάφος.

τοῦ πλαισίου εἶχον ἀφαιρεθῇ καὶ ριφθῇ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ τάφου, προφανῶς ὅτε ὁ τάφος ἐσυλήθη εἰς προγενεστέρους χρόνους. Ἡ περὶ τὴν εἴσοδον ἐπίχωσις εὑρέθη πολὺ τεταραγμένη, ἀλλὰ καὶ ἡ λοιπὴ ἐπίχωσις ἐντὸς καὶ περὶ τὸν τάφον εἶχε διαταραχθῇ. Κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου ἀπεκαλύφθησαν ὑπολείμματα ταφῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων (πίν. 46γ), ἴσως δὲ τότε ἡ ὑπαρξίς τοῦ τάφου ἀπεκαλύφθη καὶ τὸ περιεχόμενον του διεταράχθη. Ἡ μεγάλη ἀνώμαλος πλάξ τῆς βορείας πλευρᾶς καὶ αἱ ἀραιῶς τεθειμέναι μικραὶ πλάκες τῆς νοτίας φανερόν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἀρχικοῦ τάφου πρὸς Ἀνατολὰς, κατόπιν τῆς ὁποίας ἐδημιουργήθη ὁ λακκοειδὴς μετὰ εἰσόδου τύπος τάφου τοῦ τομέως. Ἡ εἴσοδος ἐκλείετο διὰ πλακός, ἡ ὁποία ὅμως ἐτερματίζετο περὶ τὰ 0.15 μ. ἄνωθεν τῆς πλακὸς τοῦ κατωφλίου. Τὸ μεταξὺ τῆς βάσεώς της καὶ τοῦ κατωφλίου διάστημα εὑρέθη πλήρες χώματος κατὰ πάντα ὁμοίου πρὸς τὸ σχηματίζον τὴν ἐπίχωσιν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τοῦ τάφου (πίν. 48α). Προφανῶς ἡ πλάξ εἶχεν ἀνασυρθῇ ἐκ τῆς ἀρχικῆς της θέσεως καὶ εἶχεν ἐπανατεθῇ. Τότε πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς της ὀψευς ἐπεσωρεύθησαν λίθοι, οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν τὸ τέρμα ἐπικλινούσας δρομίσκου εἰσόδου, μέσου πλάτους 1.20 μ. καὶ μήκους 2 μ. (πίν. 46α). Ἡ ὅλη ἐπίχωσις καὶ τὰ εὑρεθέντα ὅστ᾽ ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου εἶχεν ἐπανειλημμένως διαταραχθῇ.

Πρὸ τῆς δυτικῆς στενῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς καὶ εἰς μῆκος 1 μ. πέραν ταύτης πρὸς Ἀνατολὰς εὑρέθησαν παραμερισμένα ὅστ᾽ σχηματίζοντα στρῶμα, πάχους 0.10 μ. (εἰς βάθος ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου 0.80 - 0.90 μ.). Μεταξὺ αὐτῶν καὶ κάτωθεν τῆς ἐπιφανειακῆς σειρᾶς τῶν ὁστῶν εὑρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 353 - 363, ἡ γλωσσοειδὴς μάχαιρα ὑπ' ἀρ. χ5, τμήμα χαλκῆς περόνης (χ6), δύο χαλκαῖ τριχολαβίδες (χ7 καὶ χ8), τρεῖς δακτύλιοι ἐκ χαλκοῦ (χ9) καὶ στρεπτὸν ἐξ ἀργύρου.

Κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου (σχέδιον 62) καὶ εἰς βάθος 0.65 μ. εὑρέθη κρανίον καὶ θραύσματα ὁστῶν μηροῦ καὶ βραχίονος, παρ' αὐτὰ δὲ καὶ 0.03 μ. ὑψηλότερον εὑρέθησαν ἡ πρόχους ὑπ' ἀρ. 364, τὸ ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. 365, ἡ χαλκῇ μάχαιρα ὑπ' ἀρ. χ10, τμήμα χαλκῆς περόνης (χ12), καὶ ὁ μαχαιροπέλεκτος (χ11).

Πρὸ τῆς εἰσόδου καὶ εἰς βάθος 0.85 μ. εὑρέθη σκαπτὸς λάκκος σχήματος ἑλλειπτικοῦ, διαμέτρων 0.83 μ. καὶ 0.76 μ., μία τῶν πλευρῶν τοῦ ὁποίου ἐξετείνετο πρὸς Δυσμὰς περὶ τὸ 1.22 μ. Τὸ πλάτος τῆς προεκτάσεως δὲν ὑπερέβαινε τὰ 0.46 μ., ἄνωθεν δὲ ταύτης εὑρέθη τεμάχιον πλακός, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειντο παιδικὰ ὅστ᾽. Περὶ τὰ 0.10 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ ἑλλειπτικοῦ λάκκου καὶ τῆς προεκτάσεώς του καὶ περὶ τὰ 0.25 μ. κάτωθεν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τεθραυσμένων ὁστῶν τοῦ μεσαίου τμήματος τοῦ τάφου, ἀπεκαλύφθη σκελετὸς εἰς θέσιν ὑπτίαν, τοῦ ὁποίου παραδόξως τὸ κρανίον δὲν εὑρέθη, μολονότι τὰ ὅστ᾽ τῆς σπονδυλικῆς στήλης, τῶν πλευρῶν, τῆς λαγόνος καὶ τῶν ἄκρων διακρίνονται εὐχερῶς (πίν. 47 καὶ σχέδιον 62). Κατὰ τὸν L. Angel, ἀρ. 25El, τὰ ὅστ᾽ ἀνήκουν εἰς γυναῖκα. Ἀνωθεν τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ σκελετοῦ εὑρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 348 ἀγγεῖον (πίν. 49δ). Ἰσως εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ κρανίον τὸ εὑρεθὲν περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου ἀνῆκεν εἰς τὸν σκελετὸν τοῦτον καὶ ὅτι ἐρρίφθη ἔξω τοῦ λάκκου, ὅταν αὐτὸς ἡρευνήθη εἰς μεταγενεστέρους χρόνους.

Εἰς τὸν λάκκον κάτωθεν τοῦ σκελετοῦ καὶ εἰς βάθος 0.20 μ. εὐρέθησαν συσσωρευμένα μετὰ θραυσμάτων ὀστέων τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 349 - 352.

Ἡ ἱστορία τοῦ τάφου, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν διασωθέντων λειψάνων του, ἔχει ὡς ἑξῆς : μικρὸς ἀρχαιότερος τάφος ΜΕ ὑστέρων χρόνων ἐπεξετάθη εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ἴσως εἰς πρωίμους χρόνους τῆς ΥΕ II περιόδου, πρὸς Ἀνατολὰς καὶ μετεσχηματίσθη εἰς λακκοειδῆ μετὰ εἰσόδου τάφον, τύπου L. Τότε ἐσκάφη ὁ πρὸ τῆς εἰσόδου λάκκος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεσωρεύθησαν ὀστᾶ καὶ κτερίσματα προγενεστέρως ταφέντων. Τότε ἐπίσης παρεμερίσθησαν τὰ ὀστᾶ τοῦ δυτικοῦ τμήματος καὶ ὁ ἐπιμηκυνθείς τάφος ἐχρησιμοποιήθη καὶ πάλιν. Εἰς ὀλίγον ἀκόμη μεταγενεστέρους χρόνους, κατὰ τὴν ΥΕ II περίδον, ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη καὶ πάλιν, ἡ εἰσοδὸς του ἀνέωχθη, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν τάφον καὶ ἄλλων λειψάνων, καὶ πρὸ ταύτης συνεσωρεύθησαν λίθοι μικροί. Ἴσως τότε ἀφηρέθη τὸ κρανίον τοῦ προγενεστέρως ταφέντος ἀνωθεν τοῦ λάκκου τῆς εἰσόδου. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ δάπεδον τοῦ τάφου εἶχεν ὑψωθῆ κατὰ 0.25 - 0.30 μ., λόγῳ τῆς διεισδύσεως διὰ τῶν καλυπτηρίων πλακῶν τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς μετὰ χωμάτων. Ἐπὶ τοῦ νέου δαπέδου ἀπετέθη ὁ νεκρὸς τοῦ ἀρτοσχήμου ἀλαβάστρου ὑπ' ἀρ. 365 καὶ τῆς πρόχου ὑπ' ἀρ. 364, τῶν πρωίμων ΥΕ IIIB χρόνων, ἣ καὶ ἄλλα λείψανα, τῶν ὁποίων τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ κτερίσματα κατεστράφησαν, ὅταν ὁ τάφος ἐσυλήθη.

Ζπ6 - ἀρ. 348 Ἀλαβαστροειδὲς (πίν. 498).

Ύψος 0.095 μ., διάμετρος στομίου 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.345 μ.

Ἐκ τοῦ λάκκου, παρὰ τὸν δεξιὸν ὄμον τοῦ σκελετοῦ.

Ἀκέραιον, πλὴν τμήματος τοῦ χεῖλους. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἐπίχρισμα ὑποκίτρινον.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐντόνως ἐκτρεπόμενον χεῖλος.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροκαστανοῦ χρώματος. Δύο δακτύλιοι ἐγράφησαν εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, σχεδὸν ἀμαυροί, καὶ εἰς δακτύλιος περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ, ἀμαυρὸς πρὸς στιλπνόν. Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ χεῖλος καλύπτονται ὑπὸ χρώματος ἐλαφρῶς στιλπνοῦ, ἐσωτερικῶς δὲ τὸ χεῖλος φέρει χρῶμα ἀμαυρόν.

Κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. 76, εἰκ. 5, τοῦ FURUMARK, τὸ ὁποῖον ἀνάγει εἰς ΥΕ IIA χρόνους, καὶ τὸ ἐκ Μυκηνῶν, Chamber Tombs, πίν. I, ἀρ. 32. Κάπως ἀρχαιότερον, ΥΕ I, δείγμα ἐκ Προσύμνης εὐρέθη εἰς τὸν τάφον XVIII, Prosymna II, εἰκ. 669. Ὅρα καὶ Agora XIII, πίν. 52, ἀρ. XXIV - 1, ΥΕ IIB ἕως IIIA - 1. Khalkis, πίν. 22, ἀρ. 471, ΥΕ II - IIIA.

Ἀγγεῖα ἐκ τῶν παρεμερισθέντων ὀστέων καὶ τοῦ λάκκου.

Ζπ6 - ἀρ. 349 Κύαθος μὲ λαβὴν ἐπὶ τοῦ χεῖλους (πίν. 488).

Ύψος 0.051 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.072 μ., διάμετρος στομίου 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.027 μ., περίμετρος 0.20 μ., ὕψος λαβῆς 0.026 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρισμα ὁμοιόχρωμον. Κίτρινον μινύειον, γραπτόν.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη ἀσταθής, ἐλαφρὰ ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἀμφικωνικοῦ κορμοῦ, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ τοξοειδῆς κυλινδρική ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ὑπερυψοῦται αὐτοῦ καὶ καταλήγει ὀλίγον κάτωθεν αὐτοῦ.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ ἀμαυροῦ χρώματος. Κάτωθεν τῆς ἀκμῆς τοῦ κορμοῦ ἐγράφη ταινία ὀριζομένη ὑπὸ δακτυλίων καὶ περὶ τὸν λαιμὸν ταινία καὶ κάτωθεν αὐτῆς δακτύλιος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται ἑπτὰ ομάδες βοστρυχοειδῶν γραμμῶν. Ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τοῦ χεῖλους ἐγράφησαν ἀνὰ εἰς δακτύλιος καὶ ταινία κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῆς λαβῆς.

Τύπος γνωστὸς τῆς τελευταίας περιόδου τῆς

ΜΕ έποχῆς, δείγματα τοῦ ὁποῖου ἔχομεν καὶ ἀπὸ ἄλλους τάφους τοῦ νεκροταφείου.

Ζπ6 - ἀρ. 350 Μόνωτος κύαθος (πίν. 49β).

Ύψος 0.055 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.051 - 0.063 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.217 μ.

Ἀκέραιος, πλὴν ἀποκρούσεων τοῦ χεῖλους. Πηλὸς τεφρὸς εὐθριπτος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἐξωτερικῶς τοῦ χεῖλους καὶ ὑπερυψωμένη ὀλίγον αὐτοῦ καταλήγει εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος. (Ἐλευσίς, εἰκ. 60 καὶ 61, ἀρ. 123 καὶ 131.)

Ζπ6 - ἀρ. 351 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 49α).

Ύψος 0.048 μ., διάμετρος στομίου 0.075 - 0.077 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐθριπτος.

Βάσις πεπλατυσμένη, ὁ κορμὸς ἀπὸ τῆς βάσεως βαίνει κατακορύφως, εἴτα εὐρύνεται ἀποτόμως πρὸς τὰ ἄνω. Στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξὺ, λαβὴ μία κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ ἄμαυροῦ χρώματος. Περὶ τὴν βάσιν πλατὺς δακτύλιος. Εἰς τὴν ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς ζώνην ἐγράφη συνεχὴς κυματοειδὴς γραμμὴ ὀριζομένη κάτω ὑπὸ τριῶν καμπύλων γραμμῶν ἀποληγουσῶν εἰς διπλὴν κατακόρυφον γραμμὴν γεγραμμένην παρὰ μίαν τῶν πλευρῶν τῆς λαβῆς. Ἡ διακοσμουμένη ζώνη καλύπτεται ἄνω ὑπὸ συνεχοῦς βοστρυχοειδοῦς γραμμῆς. Ἐσωτερικῶς τοῦ χεῖλους ἐγράφη δακτύλιος.

Τὸ σχῆμα καὶ ἡ διακόσμησις συνήθη εἰς τὴν ΜΕ II ἐποχὴν καὶ μέχρι τοῦ τέλους αὐτῆς.

Ζπ6 - ἀρ. 352 Ἀμφορίσκος εὐρύστομος (πίν. 48γ).

Ύψος 0.077 μ., διάμετρος στομίου ὡς συμπληρώθη 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ.

Ἐλλείπουν τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ χεῖλους καὶ αἱ λαβαί. Πηλὸς κίτρινος μινύειος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός,

στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον. Λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι.

Μεγαλύτερα διάμετρος εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ ἀγγείου.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ ἄμαυροῦ χρώματος. Δύο ταινίαι ἐγράφησαν εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἀπὸ τὴν κατωτέραν ταινίαν ἐξαρτῶνται ὁμάδες βοστρυχοειδῶν γραμμῶν. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ἐγράφη ταινία ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται ὁμάδες συγκεντρικῶν ἡμικυκλίων (ἀνὰ δύο).

Ἡ διακόσμησις ἀνάγει τὸν ἀμφορίσκον εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Ἀγγεῖα ἐκ τοῦ βαθυτέρου στρώματος ὁστῶν τοῦ τάφου.

Ζπ6 - ἀρ. 353 Εὐρύστομος ἀμφορίσκος (πίν. 49β).

Ύψος 0.061 μ., διάμετρος στομίου 0.039 μ. καὶ 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 - 0.034 μ., περίμετρος 0.205 μ., πλάτος χεῖλους 0.003 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς τεφρὸς μινύειος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι κάτωθεν τοῦ χεῖλους ἀπολήγουν εἰς τὴν κοιλίαν.

Ἀκόσμητος. Σχῆμα κοινότατον εἰς τὸ νεκροταφεῖον (ὅρα Μπ9-896, Θπ6-633, Ηπ1-481 κλπ.) χαρακτηριστικὸν τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς (Ἐλευσίς, εἰκ. 47, ἀρ. 320. Κύκλος Β, πίν. 80, ἀρ. 1, 2).

Ζπ6 - ἀρ. 354 Ἀρύταινα (πίν. 48β).

Ύψος 0.021 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.035 μ., διάμετρος στομίου 0.04 καὶ 0.047 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ.

Πηλὸς ὑποκίτρινος. Ἐλλείπουν τμήματα τῆς λαβῆς καὶ τοῦ χεῖλους.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός ἀπολήγων εἰς ὀξὺ χεῖλος, στόμιον εὐρύ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ὑπὸ τὸ χεῖλος καὶ ὑπερυψωμένη αὐτοῦ ἀπολήγει ἄνωθεν τῆς βάσεως. Εἰς τὸ σημεῖον ὅπου προσκολλᾶται εἰς τὸ χεῖλος ἡ λαβὴ φέρει δύο πλαστικὰ κομβία κατ' ἀπομίμησιν κεφαλῶν ἦλων.

Ζπ6 - αρ. 355 Βαθὺς κύαθος (πίν. 49β).

Ύψος 0.051 μ., διάμετρος στομίου 0.044 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.198 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς τὴν λαβὴν καὶ εἰς μικρὸν τμήμα τοῦ χεῖλους. Πηλὸς τεφρὸς.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος δὲ ἐκτρεπόμενος. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ὑπερψοῦτο αὐτοῦ καὶ κατέληγεν εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος. Παραλλαγή τοῦ τύπου τοῦ ὑπ' αρ. 350 κύαθου.

Ζπ6 - αρ. 356 Κύαθος μὲ λαβὴν ἐπὶ τοῦ χεῖλους (πίν. 48β).

Ύψος 0.046 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.046 μ. καὶ 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.027 μ., περίμετρος 0.185 μ., ὕψος λαβῆς 0.022 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς κίτρινος εὐθριπτος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός, λαίμδος ὑποτυπώδης καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος. Λαβὴ τοξοειδὴς ταινιόσχημος ἐτέθη καθέτως ἐπὶ τοῦ χεῖλους.

Ἡ διακόσμησις δι' ἀμαυροῦ μελανοῦ χρώματος. Διακρίνονται μόνον δύο δακτύλιοι περὶ τὸν λαίμδον. Ἀπὸ τὸν κατώτερον προφανῶς ἐξηρτᾶτο διακοσμητικὸν στοιχεῖον, ἴσως παρόμοιον πρὸς τὸ τοῦ ὑπ' αρ. 349 κύαθου. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς εἶναι ὀλόβαφος. Τύπος χαρακτηριστικὸς τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς (Prosymna II, εἰκ. 641, 647, αρ. 574).

Ζπ6 - αρ. 357 Ἀμφορίσκος (πίν. 48γ).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.044 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ.

Συμπεπληρωμένος κατὰ τὴν ἐτέραν τῶν λαβῶν, ὡς καὶ εἰς τμήματα τοῦ χεῖλους καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς χονδροειδὴς κιτρινέρυθρος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαίμδος εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ἀκόσμητος, ὡς ὁ ὑπ' αρ. 353 ἀμφορίσκος.

Ζπ6 - αρ. 358 Κύπελλον μόνωτον (πίν. 49γ).

Ύψος 0.071 μ., διάμετρος στομίου 0.095 - 0.099 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ.

Συγκεκολλημένον καὶ συμπεπληρωμένον. Πηλὸς τεφρὸς μινύειος, οὐχὶ καλῶς κατεργασμένος ἀλλὰ λελεασμένος.

Βάσις κωνικὴ ὑψωμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος ἄνω, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος δὲ ὅξυ. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καταλήγει εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου ἐκφύεται ἡ λαβὴ, τὸ χεῖλος πιέζεται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω.

Ἀκόσμητον. Τύπος περιλαμβάνων μινυακὰ στοιχεῖα, ἀναγόμενος εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὡς καὶ τὰ ἐκ τοῦ τάφου ποτήρια τύπου Βαφειοῦ.

Ζπ6 - αρ. 359 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 49α).

Ύψος 0.055 μ., διάμετρος στομίου 0.076 - 0.085 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρῶς μὲ λεπτόν ἐπίχρυσμα ἐξίτηλον.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη ἀσταθής, κορμὸς βαίνων σχεδὸν κατακορύφως ἄνωθεν τῆς βάσεως περίπου μέχρι τοῦ μέσου ὕψους καὶ ἐν συνεχείᾳ εὐρύνεται πρὸς ὅξυ χεῖλος, κυρτούμενον πρὸς τὰ ἔσω. Στόμιον εὐρὺ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος, ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει κάτωθεν τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις δι' ἀμαυροῦ μελανοῦ χρώματος. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν δακτύλιοι. Ἡ ὑπὸ τὸ χεῖλος κυρία ἐδαφώχρους ζώνη κοσμεῖται δι' ὁμάδων ἐξ ἐπαλλήλων ὀριζοντίων γραμμίδων, ὀριζομένων κάτω ὑπὸ τριῶν καμπύλων γραμμῶν, διακοπτομένων ὑπὸ διπλῆς κατακορύφου γραμμῆς, γεγραμμένης παρὰ τὴν λαβὴν.

Ἡ ζώνη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ βοστρυχοειδοῦς γραμμῆς. Ἐκ τῆς παρὰ τὴν λαβὴν καθέτου γραμμῆς ἐκφύονται λοξὰ παράλληλα γραμμίδια. Χαρακτηριστικὸν σχῆμα καὶ διακόσμησις ΜΕ χρόνων. Ὅρα κατωτέρω τὰ ἐκ τοῦ τάφου Θπ6 ὅμοια ποτήρια.

Ζπ6 - αρ. 360 Πυξίς (πίν. 49β).

Ύψος 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., διάμετρος στομίου 0.048 μ.

Συγκεκολλημένη ἐκ πολλῶν τεμαχίων. Ἐλ-

λείπει μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς τεφρὸς μινύειος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑποτυπώδης, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλεμένον. Κάτωθεν τοῦ χεῖλους δύο ὀπαί.

Ἀκόσμητος. Χαρακτηριστικὸς τύπος ὑστέρων ΜΕ χρόνων (ὄρα καὶ Ηπ17 - 521 καὶ Μπ4 - 877, ἀκόμη καὶ Κύκλον Β, πίν. 133β).

Ζπ6 - ἀρ. 361 Κύαθος μὲ λαβὴν ἐπὶ τοῦ χεῖλους (πίν. 48β).

Ὑψος 0.076 μ., διάμετρος στομίου 0.068 - 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.298 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς λαβῆς συμπληρωθέν. Πηλὸς ὑποπράσινος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη ἀσταθής, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς χαμηλός, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ τοξοειδῆς καθέτως ἐπὶ τοῦ χεῖλους τεθειμένη.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ ἀμαυροῦ χρώματος. Εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ ἐγράφη μία ταινία μεταξὺ δύο δακτυλίων. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ δύο δακτύλιοι· ἐκ τοῦ κατωτέρου ἐξαρτῶνται ὁμάδες βοστρυχοειδῶν γραμμῶν. Ἐσωτερικῶς τοῦ χεῖλους ἐγράφη μελανὸς δακτύλιος. (Πρβλ. διακόσμησιν τοῦ ὑπ' ἀρ. 349 κυάθου, πίν. 48β). Χαρακτηριστικὸν ἀγγεῖον ὑστέρων ΜΕ χρόνων.

Ζπ6 - ἀρ. 362 Κύαθος εὐρύστομος μόνωτος (πίν. 49γ).

Ὑψος 0.046 μ. - 0.05 μ., διάμετρος στομίου κατὰ τὴν λαβὴν 0.102 μ., διαγωνίως 0.098 μ., διάμετρος βάσεως 0.084 μ.

Ἐλλείπει σχεδὸν ὁλόκληρος ἡ λαβὴ, συμπληρωθεῖσα. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικὸς χαμηλὸς μὲ ἐλαφρὰν κύρτωσιν εἰς τὰς πλευράς, χεῖλος ὀξὺ. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἐκφυομένη ἀπολήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Διακόσμησις δι' ἀμαυροῦ καστανομελανοῦ χρώματος. Ὑπεράνω τῆς βάσεως ἐγράφησαν τρεῖς ἐπάλληλοι δακτύλιοι. Ἡ κυρία ζώνη κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς κυματοειδοῦς γραμμῆς ἀποληγούσης εἰς τὸ ἐν ἄκρον εἰς ψευδοσπεῖραν

καὶ τρισκελῇ θύσανον. Εἰς λεπτὸς δακτύλιος ἐγράφη ἐσωτερικῶς τοῦ χεῖλους καὶ εἰς ἐξωτερικῶς· ἐκ τοῦ τελευταίου καὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος ἐξαρτᾶται συνεχῆς τεθλασμένη γραμμὴ.

Ἡ τε ἀμαυρὰ διακόσμησις καὶ τὸ σχῆμα θέτουν τὸν κύαθον εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Ζπ6 - ἀρ. 363 Ἀμφορίσκος (πίν. 49δ).

Ὑψος 0.085 μ., διάμετρος στομίου 0.065 - 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.285 μ.

Ἀκέραιος, μὲ μόνον δύο μικρά, ἐλλείποντα τμήματα εἰς τὴν βάσιν καὶ τὸν κορμόν. Πηλὸς τεφρὸς μινύειος.

Βάσις ὑψηλὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς, στόμιον εὐρύ, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος. Δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι κάτωθεν τοῦ στομίου τεθειμένοι καταλήγουν εἰς τὴν κοιλίαν.

Ἀκόσμητος, παρόμοιος πρὸς τοὺς ὑπ' ἀρ. 353 καὶ 357 ἀμφορίσκους.

Ἀγγεῖα ἀνήκοντα εἰς τὴν τελευταίαν χρῆσιν τοῦ τάφου.

Ζπ6 - ἀρ. 364 Πρόχους ὀπισθότμητος (πίν. 50β).

Ὑψος 0.111 μ., διάμετρος στομίου 0.022 μ. καὶ 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 - 0.039 μ., περίμετρος 0.308 μ., ὕψος λαβῆς 0.048 μ.

Συγκεκολλημένη μὲ μικρὰς συμπληρώσεις. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρσιμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις ὑψωμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπλατυσμένος, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς προχοὴν αὐλακωτὴν. Λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ χρώματος ἀμαυροῦ πρὸς στιλπνόν. Ὀλόβαφα εἶναι ἡ βάσις, ὁ λαιμὸς, ἡ προχοή, τὸ περίγραμμα τοῦ χεῖλους καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὦμου ζώνη κοσμεῖται διὰ τριπλῆς σειρᾶς φοιδωτοῦ κοσμήματος, ὀριζομένου κάτω ὑπὸ τριῶν ταινιῶν ἀνωμάλως γεγραμμένων.

FURUMARK, εἰκ. 7, ἀρ. 135, ΥΕ ΙΙΑ καὶ εἰκ. 70, στ. 70, ἀρ. 1, ΥΕ ΙΑ - ΙΙΒ. WACE, Mycenae, εἰκ. 48c, ΥΕ ΙΙ, διὰ φοιδωτὸν κόσμημα. Διὰ τὸ σχῆμα ὄρα Korakou, εἰκ. 66, ΥΕ ΙΙ. Khalkis, πίν. 24, ἀρ. 481, ΥΕ Ι.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς ΥΕ II πρὸς ΙΙΑ χρόνους.

Zπ6 - ἀρ. 365 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 50β).

Ύψος 0.063 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερική 0.036 μ., ἐξωτερική 0.064 μ., διάμετρος βάσεως 0.11 μ., περίμετρος 0.36 μ., ὕψος λαβῶν 0.013 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ χεῖλους καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρισμα ὁμοίochρωμον ἐξίτηλον.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κυλινδρικός κορμός, ὤμος ἐπικλινής, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τρεῖς μικρὰ τοξοειδεῖς λαβαί, λαιμὸς χαμηλὸς καμπύλος μὲ πλαστικὸν δακτύλιον περὶ τὴν βάσιν, χεῖλος ἰσχυρῶς ἐκτρεπόμενον μὲ περιχεῖλωμα.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, κατὰ τόπους ἡραιωμένου, πρὸς καστανόν. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν ἕξ ὁμόκεντροι κύκλοι εἰς δύο ομάδας καὶ ταινία κατὰ τὴν περιφέρειαν, συνεχιζομένη καὶ εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἡ κυρία ζώνη ἐπὶ τοῦ κυλινδρικοῦ κορμοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ σπείρας μεταξύ των συνδεομένων δι' ἐφαπτομένων· ἐκατέρωθεν τῶν ἐφαπτομένων τριγωνικὰ ὀλόβαφα στοιχεῖα (ἐνθυμίζοντα τὸ φυτικὸν θέμα τοῦ παπύρου). Ἀνωθεν τῆς διακοσμητικῆς ζώνης, παρὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ ὤμου, ἐγράφη ταινία, ἐπὶ δὲ τοῦ ὤμου φοιιδωτὸν κόσμημα μὲ γραμμῖδια. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ δακτύλιος. Ἀνωθεν αὐτοῦ ὁ λαιμὸς καὶ τὸ χεῖλος, ἔσω καὶ ἔξω, εἶναι ὀλόβαφα ὡς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν.

FURUMARK, εἰκ. 12, ἀρ. 93 (ΥΕ ΙΙΑ-1), εἰκ. 59, στ. 46, ἀρ. 6 καὶ 7 (ΥΕ ΙΙΑ-1 πρὸς 2) καὶ εἰκ. 70, στ. 70, ἀρ. 3 (ΥΕ ΙΙΑ). Asine (διὰ τὸ σχῆμα), εἰκ. 270, ἀρ. 13. Agora XIII, πίν. 50, ἀρ. XXI-9 καὶ πίν. 59, ἀρ. XL-2 (ΥΕ ΙΙΑ-1). Khalkis, πίν. 18, ἀρ. 451 Α', ΥΕ ΙΙΑ.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς πρωίμους ΥΕ ΙΙΑ χρόνους.

Zπ6 - χ5 Χαλκὴ μάχαιρα γλωσσοειδής (πίν. 50α).

Μῆκος 0.179 μ., πλάτος μέγιστον 0.051 μ., πλάτος ὤμου 0.035 μ.

Συγκεκολλημένη. Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα

κατὰ τὰς πλευράς. Λεπίς εὐρεῖα, καμπυλωμένη ἀπὸ τοῦ ὤμου αὐξάνει εἰς πλάτος ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ μήκους καὶ ἐξῆς. Τὸ ἄκρον τῆς μαχαίρας τριγωνικόν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου σφύζεται εἰς ἥλος. Φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς ὑπῆρχον τρεῖς ἥλοι εἰς ὀριζοντίαν σειράν.

Ὁ τύπος τῆς γλωσσοειδοῦς μαχαίρας χαρακτηρίζει τοὺς λακκοειδεῖς τάφους τῶν Κύκλων Α καὶ Β καὶ ἦτο ἐν γενικῇ χρήσει πρὸς τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ἐκ τῶν τάφων τοῦ Κύκλου Β ἔχομεν ἑννέα δείγματα μαχαίρων τοῦ τύπου τούτου (Κύκλος Β, Κατάλογος Β, σ. 323). Ἡ κατασκευὴ των ὅμως συνεχίσθη καὶ μέχρι τοῦ τέλους τῆς ΥΕ ΙΙ περιόδου (ὅρα Prosymna ΙΙ, εἰκ. 486, ἀρ. 3 καὶ εἰκ. 503, ἀρ. 1).

Zπ6 - χ6 Χαλκὴ περόνη (πίν. 50α).

Μῆκος μέγιστον 0.207 μ.

Ἀκεραία.

Περόνη ἐπιμήκης κυλινδρική, στενουμενὴ βαθμηδὸν πρὸς τὴν ὀξεῖαν ἀπόληξιν. Κεφαλὴ ἀμφικωνική.

Zπ6 - χ7 Τριχολαβίς (πίν. 50α).

Μῆκος 0.067 μ., πλάτος κορυφῆς 0.004 μ., πλάτος ἀπολήξεως 0.015 μ.

Σφύζεται πλήρως.

Ἀποτελεῖται ἐξ ἐλάσματος σχηματίζοντος καμπύλην εἰς τὴν κορυφήν, πλατυνομένου κατὰ τὰ ἄκρα, τὰ ὅποια στρέφονται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω.

Ἡ τριχολαβίς ἀνήκει εἰς τὸν ἀπλούστερον καὶ ἀρχαιότερον τύπον, γνωστὸν ἀπὸ εὐρήματα ΜΕ ἐποχῆς.

Zπ6 - χ8 Τριχολαβίς (πίν. 51α).

Μῆκος 0.07 μ., πλάτος κορυφῆς 0.006 μ., πλάτος ἄκρων 0.011 μ.

Ἀκεραία.

Ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς ἐλάσματος καμπυλωθέντος εἰς τὴν κορυφήν. Τὸ πλάτος μεγαλύνει βαθμηδὸν πρὸς τὰ ἄκρα τῶν σκελῶν, τὰ ὅποια κυρτοῦνται πρὸς τὰ ἔσω.

Zπ6 - χ9, 9a καὶ 9b Δακτύλιοι ἐκ χαλκοῦ (πίν. 51α).

Διάμετροι ἀπὸ 0.011 ἕως 0.027 μ.

Τρεῖς δακτύλιοι ἐκ χαλκοῦ, διαφόρου πάχους

καὶ μεγέθους. Δύο τούτων σχηματίζουν πλήρη κύκλον, τοῦ τρίτου τὰ ἄκρα συμπίπτουν.

Zπ6 - α1 Στρεπτόν ἐξ ἀργύρου (πίν. 51α).

Διάμετρος ἄνω 0.018 μ., κάτω 0.018 μ.

Λεπτὸν ἔλασμα ἀργύρου περιστρεφόμενον τρεῖς φορές.

Διατηρεῖται εἰς ἀρίστην κατάστασιν. Ὁ ἄργυρος ἀρχικῶς εἶχεν ὑποστῇ κατίωσιν.

Ἡ γλωσσοειδὴς μάχαιρα, αἱ τριχολαβίδες, οἱ χαλκοῖ δακτύλιοι καὶ τὸ ἐξ ἀργύρου στρεπτόν ἀνάγονται εἰς ΜΕ χρόνους.

Zπ6 - χ10 Χαλκῇ μάχαιρα (πίν. 50γ).

Μῆκος 0.223 μ., μέγιστον πλάτος 0.048 μ., πλάτος ὑπεράνω ἄκρου 0.012 μ., διάμετρος ἡλου 0.011 μ., μῆκος ἡλου 0.018 μ.

Κατεσκευάσθη ἐκ δύο συγκολληθέντων διὰ σφυρηλατήσεως ἐλασμάτων. Ἐλλείπει τὸ ἄνωθεν τοῦ ὤμου τμήμα τῆς μαχαίρας.

Λεπίς τριγωνικὴ μὲ ἀπεστρογγυλευμένον ὦμον καὶ ὀξὺ τριγωνικὸν ἄκρον, πρὸς τὸ ὁποῖον βαίνει στενουμένη βαθμηδόν.

Κατὰ τὸν ἄξονα μήκους φέρει ράχιν ὑπερψωμένην καμπυλωτήν, ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας δύο ἔκτυποι γραμμαί.

Ἐπὶ τοῦ ὤμου διατηροῦνται δύο ἥλοι, εἷς δὲ μεγαλυτέρων διαστάσεων προφανῶς εἶχε τεθῇ εἰς τὴν ἀπόληξιν τοῦ ὤμου. Τὰ μετ' αὐτῆς εὑρέθησαν ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 364 καὶ 365 ἀνάγουν τὴν μάχαιραν εἰς τὸ τέλος τῆς ΥΕ II καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ IIIA περιόδου.

Zπ6 - χ11 Ξυρὸς ἢ μαχαιροπέλεκυς (πίν. 51β).

Μῆκος σφζόμενον 0.15 μ., πλάτος σφζόμενον εἰς τὴν ἀπόληξιν 0.046 μ., πλάτος λαβῆς 0.017 μ.

Λεπίς ἰσχυρά, κοίλη εἰς τὴν ἄνω καὶ κυρτὴ εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, εὐρύνεται ἀπὸ τῆς λαβῆς πρὸς τὸ ἄκρον. Ἡ συμφύτης λαβὴ εἶναι στενὴ καὶ ἐπ' αὐτῆς διατηρεῖται εἷς ἥλος.

Δείγματα ξυρῶν ἢ μαχαιρῶν εἶναι γνωστὰ ἀπὸ ἄλλους συνοικισμοὺς καὶ ἀνάγονται ἀπὸ ΥΕ III χρόνους μέχρι καὶ τῆς ΥΕ IIIΓ περιόδου (ὄρα Περαιτὴ Β, σ. 341, τύπος Γ. Prosymna II, εἰκ. 485, ἀρ. 4, εἰκ. 512, ἀρ. 4, ΥΕ III). Τὸ ὑπ' ἀρ. χ11 παράδειγμα ἀνάγεται εἰς πρώιμους ΥΕ IIIA χρόνους, ὡς ὑποδεικνύουν τὰ μετ' αὐτοῦ εὑρεθέντα ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 364 καὶ 365.

Zπ6 - χ12 Χαλκῇ περόνη (πίν. 51α).

Μῆκος σφζόμενον 0.087 μ., ὕψος κεφαλῆς (συνολικόν) 0.037 μ., ὕψος σφαιρικοῦ τμήματος τῆς κεφαλῆς 0.028 μ., ὕψος ἀποφύσεως ἄνω 0.009 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἄκρον τῆς περόνης.

Ἡ κεφαλὴ, σφαιρικὴ ἐπιμήκης, φέρει λοξὰς πλαστικὰς ραβδώσεις καὶ ἀπολήγει ἄνω εἰς δακτυλίους πλαστικῶς δεδηλωμένους (κατ' ἀπομίμησιν ἴσως κλωστῆς, ἢ ὁποία περιελίχθη περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐδέθη εἰς τὴν κορυφὴν διὰ διπλῆς κλωστῆς σχηματιζούσης τὸ ἄκρον τῆς περόνης). Ἡ περόνη πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς πρώιμους ΥΕ IIIA χρόνους, διότι εὑρέθη μετὰ ἀγγεῖα τῶν χρόνων ἐκείνων.

Τάφος Zπ7

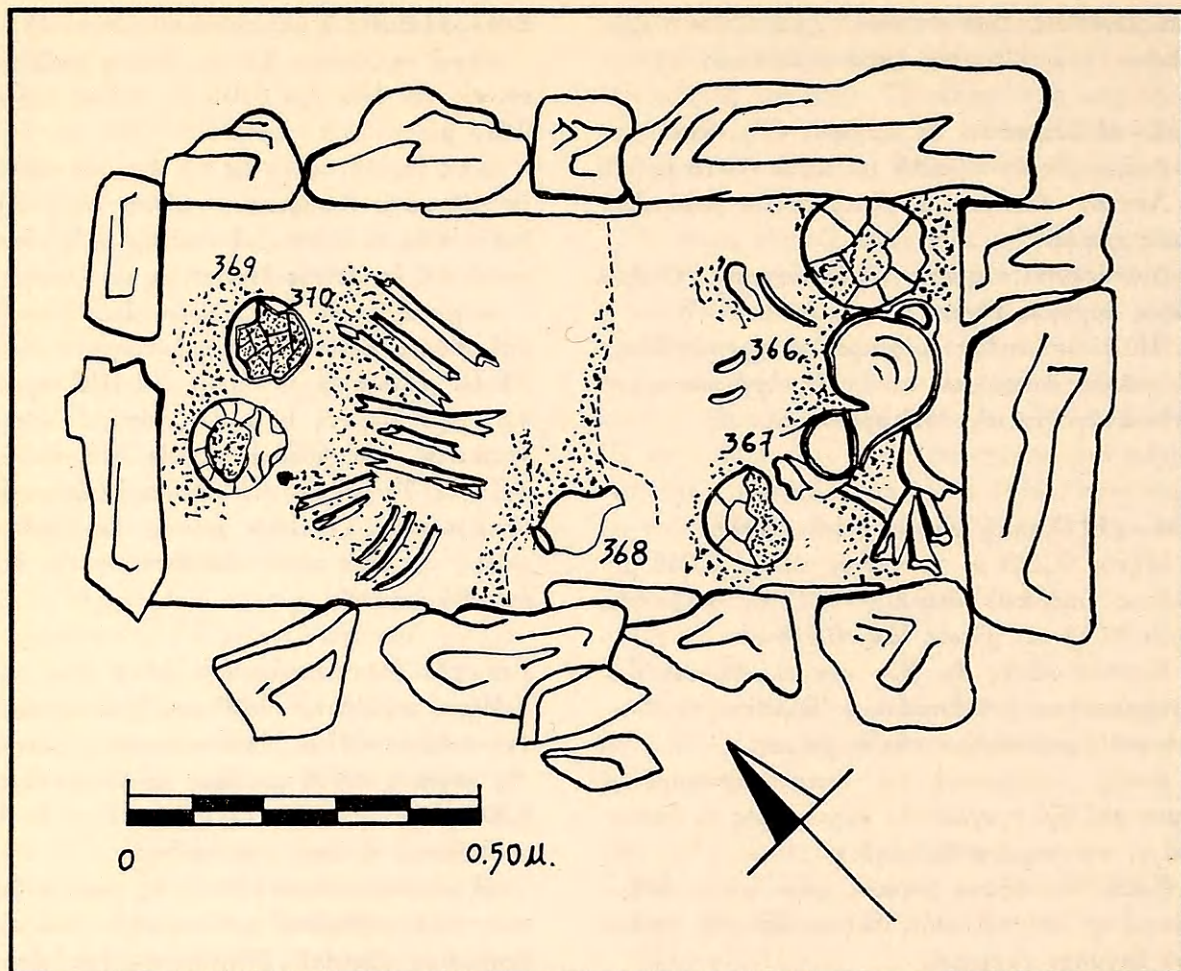
(πίν. Z καὶ 52α, σχέδιον 63).

Διαστάσεις : μῆκος 1.13 μ., πλάτος 0.52 - 0.60 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Εὑρέθη μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν τμήμα τοῦ τομέως πλησίον τοῦ χείλους τῆς ἀνασκαφῆς. Μόνον μία πλάξ τοῦ καλύμματός του διεσώθη κατὰ τὴν δυτικὴν του πλευράν. Ἡ ἐπίχρσις του ἀπετελεῖτο ἀπὸ χῶμα καὶ χάλικας ἄνευ ὀστράκων, προφανῶς ἀπὸ ἰλὺν συσσωρευθεῖσαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Εἰς βάθος 0.45 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ εὑρέθη τὸ δάπεδον ἐκ πεπιεσμένης γῆς ἐγκατεσπαρμένης ἀραιῶς μετὰ χάλικας. Αἱ μακρὰι πλευραὶ

Σχέδιον 63. Τάφος Ζπ7. Κάτοψις (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

τοῦ τάφου ἦσαν ἐκτισμέναι διὰ μικροτέρων τοῦ συνήθους πλακῶν, δύο εἰς ἑκάστην πλευράν, ἐνῶ αἱ στεναὶ πλευραὶ ἐκλείσθησαν ὡς συνήθως διὰ μιᾶς πλακός. Τὸ ἄνω ἄκρον τῶν πλακῶν ἐκαλύπτετο δι' ἐπιπέδων λίθων, οἱ ὅποιοι ἐδημιούργουν πλαίσιον διὰ τὰς καλυπτηρίους πλάκας.

Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, ἀπεκαλύφθη σωρὸς παραμερισμένων ὀστέων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρέθη ἡ φιάλη μετὰ πλαγίας γεφυρωτῆς προχοῆς, ὑπ' ἀρ. 366, καὶ ὑπ' αὐτὴν ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 367. Δυστυχῶς καὶ τὰ δύο ἀγγεῖα διατηροῦντο εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν καὶ διελύθησαν κατὰ τὴν ἐξαγωγήν. Περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου καὶ πρὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς εὑρέθη μελανὴ πρόχους, ὑπ' ἀρ. 368. Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου εὑρέθησαν τὰ ὑπολείμματα σκελετοῦ τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος λειψάνου. Ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ πλευρᾶς μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς Βορρᾶν, τὰς χεῖρας κεκαμμένας κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τοὺς πόδας ἰσχυρῶς συνεπτυγμένους εἰς ὀκλάζουσας θέσιν. Παρὰ τὸ κρανίον εὑρέθησαν ὑπολείμματα τεφροῦ μινυεῖου κυπέλλου τελείως κατεστραμμένου, ὑπ' ἀρ. 369, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ὁ σκύφος ὑπ' ἀρ. 370 ἐξ ἐρυθρωποῦ πηλοῦ, ὁμοίως κατεστραμμένος.

Zπ7 - αρ. 368 Πρόχους (πίν. 52β).

Υψος 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 - 0.044 μ., περίμετρος 0.32 μ.

Συμπεπληρωμένη εις τὸ στόμιον. Πηλὸς μελανὸς ἀκάθαρτος καὶ κακῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψωμένη καὶ πεπλατυσμένη κάτω, κορ-

μὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς κοῖλος, χεῖλος ἰσχυρῶς ἐκτρεπόμενον, λαβὴ ταινιόσχημος κατακόρυφος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χεῖλους ἀπολήγει ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Σχῆμα μᾶλλον ἀκανόνιστον. Ἀκόσμητος. Ὅρα καὶ Επ2-300.

Χρόνοι : Τέλος ΜΕ ἐποχῆς· εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνάγονται καὶ τὰ ἀγγεῖα ὡς καὶ ὁ τάφος.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Εἰς τὸν τομέα Z ἀπεκαλύφθησαν πολλοὶ ἐγχυτρισμοί, οἱ σπουδαιότεροι τῶν ὁποίων εὐρέθησαν κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν καὶ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τομέως. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν διετέθη περιοχὴ 3×3 μ. διὰ τὴν ταφὴν παιδίων. Ἡ ἀνατολική, ἡ βορεία καὶ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς ὑπεδεικνύοντο διὰ σειρᾶς λίθων, ἴσως δὲ καὶ ἡ νοτία πλευρὰ νὰ ἐκλείετο διὰ λίθων. Ἡ ἐπιφάνειά της ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν εὐρέθησαν ἐν ὅλῳ ὀκτὼ ἀμφορεῖς ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των καὶ μία ἐλλειπτικὴ λάρναξ. Ὁμοίως, χῶρος 4×3 μ., κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τομέως, φαίνεται ὅτι εἶχεν ὀρισθῇ διὰ τὴν ταφὴν παιδίων. Εἰς τοῦτον εὐρέθησαν δέκα ἐγχυτρισμοὶ καὶ δύο λάρνακες.

Ὁ τομεὺς Z εἶναι ἀξιοσημεῖωτος καὶ διὰ τὰς πυρὰς τὰς ὁποίας διέσωσεν. Μερικαὶ ἐξ αὐτῶν ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν καῦσιν νεκρῶν. Αἱ περισσότεραι ὅμως ἦσαν ἐναγιστικάι, γενόμεναι κατὰ τὴν ταφὴν. Εἰς αὐτάς δὲ ἐτίθεντο κτερίσματα, ἀγγεῖα καὶ εἰδώλια, τὰ ὁποῖα ἐκαίοντο ὑπὸ τοῦ πυρός. Ἀκόμη καὶ ταφαὶ παιδίων εἰς τάφρους ἢ εἰς ὀρύγματα εὐρέθησαν εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Σχετικῶς ὀλίγοι τάφοι ἐνηλίκων εὐρέθησαν ἀναγόμενοι εἰς τε τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν καὶ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Τούτων σημαντικώτεροι εἶναι οἱ προϊστορικοὶ τάφοι μετὰ πλαγίας εἰσόδου καὶ αἱ σαρκοφάγοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων, τὰς περισσότερας τῶν ὁποίων ἠρεύνησεν ὁ συνεργάτης Ἰωάννης Τραυλός. Γενικῶς οἱ ἐγχυτρισμοὶ φαίνεται ὅτι ἀνάγονται εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ὁ προϊστορικὸς τάφος Zπ1 εὐρέθη κεκαλυμμένος διὰ παρίνων πλακῶν, μία τῶν ὁποίων ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ἡ εἰς τὸν πίνακα 298 εἰκονιζομένη ἐπιτυμβία στήλη. Προφανῶς ἡ στήλη εἶχεν ἀπορριφθῇ ἐκεῖ ὑπὸ τῶν συλησάντων τὴν περιοχὴν τῶν τάφων.

Φαίνεται ὅτι ἐκ τοῦ ἰδίου χώρου, τοῦ τομέως Z, προέρχεται καὶ ἡ στήλη τοῦ πίνακος 299, ἡ ὁποία εὐρέθη εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν τῆς Ἐλευσίνος. Ὁ κατοικῶν εἰς αὐτὴν χωρικὸς ἐδήλωσεν ὅτι μετέφερε τὴν στήλην εἰς τὴν οἰκίαν του ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ τομέως Z, ὅπου τυχαίως τὴν ἀνεῦρε πρὸ ἐτῶν.

Ἐπιτυμβία στήλη τοῦ Φίλωνος (πίν. 298).

Υψος 0.99 μ., πλάτος 0.265 μ., πάχος

0.06 μ. (κάτω) καὶ 0.07 μ. (κατὰ τὸ ἀέτωμα).

Ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Ἀχεραία πλὴν μι-

κρᾶς ἀποκρούσεως κατὰ τὴν κάτω ἀριστερὰν γωνίαν. Ἡ στήλη ἔχει σχῆμα ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου. Ἄνω φέρει ἀέτωμα ἐλλειψοειδὲς κατὰ τὸ κέντρον.

Ἐπὶ τῆς κυρίας ὀψεως, εἰς τὸ ἄνω ἡμισυ τῆς στήλης, ὑπάρχει ἐγγλυπτον πεδίον, σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου καὶ διαστάσεων 0.285×0.185 μ. Ἐντὸς αὐτοῦ εἰκονίζεται γυμνὸς νεανίας παίζων μὲ κύνα. Ὁ παῖς

παρίσταται κατ' ἐνώπιον, ἐλαφρῶς ἐστραμμένος πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κλίνων τὴν κεφαλὴν ἐπίσης πρὸς τὰ δεξιὰ. Στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἐνῶ ἔχει τὸν ἀριστερὸν κεκαμμένον. Ὅπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου κρέμαται χλαμύς. Κατὰ τὴν κάτω δεξιὰν γωνίαν τοῦ πεδίου παρίσταται χειραμάξιον.

Ἄνωθεν τῆς ἀναγλύφου παραστάσεως ὑπάρχει ἡ μονόστιχος ἐπιγραφή «ΦΙΛΩΝ».

Ἡ στήλη χρονολογεῖται εἰς τὸ τέλος τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Ὅρα Σ. Ν. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΝ, Ἐλευσῖνος ἐπιγραφαὶ ἐπιτύμβιοι δύο, Πολέμων Ε', σ. 148 κέ. Διὰ τὴν γραφὴν ἀμαξιδίων εἰς χάος κλπ. ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 47, ἔνθα σχετικὴ βιβλιογραφία.

Ἐπιτύμβια στήλη τῆς Ἑρμαίας (πίν. 299).

Ὑψος 0.69 μ., πλάτος κάτω 0.345 μ., ἄνω κατὰ τὸ ἀέτωμα 0.36 μ., πᾶχος κάτω 0.065 - 0.085 μ.

Ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Ἀκεραία πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων.

Ἡ στήλη ἔχει σχῆμα ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου, μὲ πλευρὰς στενουμένας ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἄνω. Ἄνω φέρει τριγωνικὸν ἀέτωμα.

Κάτωθεν τοῦ ἀετώματος ἐγράφη εἰς τρεῖς στίχους ἡ ἐπιγραφή:

ΕΡΜΑΙΑ ΦΙΛΟΔΑΜΟΥ

ΣΚΑΦΛΙΚΑ. ΕΡΜΑΙΩΝΔΑΣ.

ΑΡΓΟΥΝΙΣ, ΚΛΕΨΑΙΣ ΣΚΑΦΛΙΚΑΙ.

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς ἔχουν ὕψος 0.01 - 0.017 μ., παρουσιάζουν δὲ μετὰξὺ των δια-

φορὰν ὡς πρὸς τὸ σχῆμα.

Ἐπὶ τῆς προσθίας ὀψεως τῆς στήλης, ἐντὸς ἐγγλύπτου πεδίου σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου καὶ διαστάσεων 0.245×0.265 μ., ὑπάρχει ἀνάγλυφος παράστασις. Ἀριστερὰ εἰκονίζεται γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ ἔδρας, φέρουσα χιτῶνα καὶ ἱμάτιον. Ἡ γυνὴ τείνει τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς χαιρετισμὸν πρὸς τὸν πρὸ αὐτῆς ἰστάμενον ἄνδρα, ὅστις φέρει ἱμάτιον, τὸ ὅποῖον συγκρατεῖ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός. Μεταξὺ τῶν δύο μορφῶν καὶ ὀπισθεν αὐτῶν παρίσταται γυνὴ ἰσταμένη, ὑποστηρίζουσα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός τὴν κεφαλὴν, ἡ ὁποία κλίνει ἐλαφρῶς πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον.

Ἡ κεντρικὴ μορφή παρίσταται κατ' ἐνώπιον, ἐνῶ αἱ ἕτεραι δύο κατὰ κρόταφον.

Ἡ στήλη χρονολογεῖται μετὰξὺ τῶν ἐτῶν 350 - 300 π.Χ. Ὅρα Σ. Ν. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΝ, Ἐπιτύμβιος στήλη τῆς Ἑρμαίας, Πολέμων Ε', σ. 150 κέ.

Τάφος Ζ1

Ἐγχυτρισμός (πίν. Ζ, 300 καὶ 301).

Κατὰ μῆκος τῆς πλακὸς τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου Ε13 καὶ περὶ τὰ 0.25 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ἡ ταφὴ νηπίου εἰς ἀμφορέα χιακοῦ τύπου. Ὁ ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 371 (πίν. 302α), ὕψους 0.76 μ., εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς Δυσμάς. Ἡ περιοχὴ του ἐκαλύπτετο διὰ θραυσμάτων κεράμων, ἴσως δὲ εἰς αὐτὰ ὀφείλεται ἡ σχετικῶς καλὴ διατήρησις του. Ὑπολείμματα ὁστῶν δὲν διεσώθησαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἀμφορέως εὐρέθησαν ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 372, τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 373 καὶ τὸ φιαλίδιον ὑπ' ἀρ. 374.

Z1 - αρ. 372 Λεκανίς δίωτος (πίν. 303α).

Ύψος μετὰ πώματος 0.116 μ., ὕψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.124 μ., διάμετρος βάσεως 0.074 μ., διάμετρος πώματος 0.141 μ., πάχος κομβίου πώματος 0.006 μ., ἔξοχή ὀριζοντίων λαβῶν 0.031 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τινὰ τμήματα τοῦ πώματος καὶ εἰς τὴν μίαν τῶν ὀριζοντίων λαβῶν. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός εἰσέχων εἰς τὸ χεῖλος πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ πώματος, δύο λαβαὶ κυλινδρικοὶ ὀριζόντιοι ἀπολήγουσαι εἰς προεξέχοντα ἄκρα καὶ τεθειμέναι ὑπὸ τὸ χεῖλος, πῶμα ἐλαφρῶς κυρτούμενον, λαβὴ κομβιόσχημος ἐξέχουσα τοῦ πώματος διὰ διμεροῦς βάσεως.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐδαφόχρους ζώνη τοῦ πώματος κοσμεῖται δι' ἀκτινωτοῦ φυλλοσχήμου κοσμήματος. Ὀλόβαφοι στιγμαὶ καλύπτουν τὴν πλαστικὴν ταινίαν τῆς βάσεως τῆς λαβῆς. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ κομβίου τῆς λαβῆς τοῦ πώματος ἐγράφησαν τρεῖς ὁμόκεντροι κύκλοι. Κύκλος μὲ στιγμὴν εἰς τὸ κέντρον καὶ δακτύλιος ἐγράφησαν εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως. Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς ὀλόβαφον.

Τὸν ἐγχυτρισμὸν ἀνάγουν τὰ εἰς αὐτὸν εὑρεθέντα ἀγγεῖα εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 40, ἀρ. 1220 καὶ πίν. 41, ἀρ. 1225 καὶ σ. 322, 450 - 425 π.Χ. καὶ πίν. 34, ἀρ. 914 καὶ 915, σ. 301, 425 - 400 π.Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, πίν. 18β καὶ 23γ δεξιὰ, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ Olynthus V, πίν. 175, ἀρ. 864 καὶ σ. 231, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος). Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ ὁ χιακὸς ἀμφορέως ὑπ' ἀρ. 371 (Hesperia 4, 1935, εἰκ. 17, ἀρ. 86, σ. 496 - 497 καὶ 516 καὶ Hesperia 22, 1953, πίν. 39, ἀρ. 150, σ. 104).

Τάφος Z2

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z, 300 καὶ 301).

Πρὸ τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως τῆς ταφῆς Z1 εὑρέθη ὁ ἐγχυτρισμὸς ὑπ' ἀρ. Z2. Ὁ ἀμφορέως, ὑπ' ἀρ. 375 καὶ ὕψους 0.648 μ. (πίν. 302α), εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς Ἀνατολὰς καὶ ὀλίγον ἄνωθεν τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως τῆς ταφῆς Z1. Τεμάχιον κεραμίδος ἔκλειε τὸ στόμιόν του. Εἰς τὸ πληροῦν αὐτὸν χῶμα εὑρέθησαν τρία μικρὰ ὀστάρια κρανίου καὶ τὸ φιαλίδιον ὑπ' ἀρ. 376. Παρὰ τὸν λαιμὸν τοῦ ἀμφορέως καὶ κατὰ τι ὑψηλότερον αὐτοῦ, περὶ τὰ 0.20 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, εὑρέθη ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 377.

Z1 - αρ. 373 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 302γ).

Ύψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἐξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον καλυκώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ ἐδαφοχρόου ζώνης τεθειμένης εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Εἰς τὴν ζώνην αὐτὴν καὶ εἰς τὴν προσθίαν ὅψιν ἐγράφησαν ἐναλλασσόμεναι στιγμαὶ μετὰ δακτυλίων.

Z1 - αρ. 374 Φιαλίδιον (πίν. 302γ).

Ύψος 0.023 μ., διάμετρος στομίου 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., πάχος χείλους 0.003 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Πέραν τῆς βάσεως τοῦ ἀμφορέως, πρὸς τὰ βορειοδυτικά, εὐρέθη σωρὸς λίθων καλύπτων ὅστ' ἀτάκτως ἐρριμμένα ἄνευ κτερισμάτων.

Z2 - ἀρ. 376 Φιαλίδιον (πίν. 302γ).

Ύψος 0.026 μ., διάμετρος στομίου 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.061 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς χαμηλὸς με ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος λεπτὸν καὶ ὀξύ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Z2 - ἀρ. 377 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 304β).

Ύψος 0.13 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ.

Συμπληρωθεῖσα κατὰ τινα τεμάχια τῆς βάσεως καὶ τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός

στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα ἄνω διὰ τόξων. Τὰ ἀνθέμια χωρίζονται διὰ κατακορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐγράφη δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα με σειρὰν γραμμιδίων ἄνω.

Ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 377 εἶναι τυπικὸν προῖον τοῦ ἐργαστηρίου Beldam καὶ τῶν ἀμέσως μεταγενεστέρων τεχνιτῶν τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν του (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B5, σ. 118 - 119. Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 23 καὶ σ. 73, ἐργαστήριον Beldam, περὶ τὸ 460 π.Χ.). Ὡς εἶδομεν, ἡ λήκυθος αὕτη εὐρέθη ἔξω τοῦ ἀμφορέως, εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἐγχυτρισμόν. Τὸ ἐντὸς τοῦ ἀμφορέως εὐρεθὲν φιαλίδιον εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, τῶν περὶ τὸ 425 π.Χ. χρόνων (Agora XII, πίν. 34, ἀρ. 895 καὶ σ. 300, περὶ τὸ 425 π.Χ.).

Προφανῶς ὁ ἐγχυτρισμὸς Z2 εἶναι σύγχρονος πρὸς τὸν Z1 καὶ ὡς ἐκεῖνος πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον ἀνήκει καὶ ὁ ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 375 (ὅρα καὶ Hesperia 22, 1953, πίν. 39, ἀρ. 147 καὶ σ. 102).

Τάφος Z3

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z καὶ 300).

Περὶ τὰ 0.45 μ. πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z2 καὶ μόλις 0.22 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ὁ ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 378 τῆς ταφῆς Z3 (πίν. 302α). Εἶχε τεθῇ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μετὰ τὸ στόμιον πρὸς Δυσμᾶς περίπου. Ψήγματα ὁστῶν μόνον εὐρέθησαν εἰς τὸ πληροῦν τὸν ἀμφορέα χῶμα.

Ὁ ἀμφορεὺς, ὕψους 0.604 μ., ἀνάγεται εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὅρα καὶ Hesperia 22, 1953, πίν. 39, ἀρ. 158, σ. 106), πιθανῶς δὲ εἰς τὸ τελευταῖόν του τέταρτον (ὅρα καὶ Olynthus XI, πίν. 59, ἀρ. 12 καὶ σ. 54, τέλος 5ου ἢ 4ου π.Χ. αἰῶν).

Τάφοι Z4 καὶ Z5

Ἐγχυτρισμοὶ (πίν. Z καὶ 300).

Πρὸ τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως τῆς ταφῆς Z3 εὐρέθησαν οἱ ἐγχυτρισμοὶ Z4 καὶ Z5. Οἱ ἀμφορεῖς των, ὑπ' ἀρ. 379 καὶ ὕψους 0.807 μ., καὶ ὑπ' ἀρ. 380 καὶ ὕψους 0.643 μ. (πίν. 302β), εἶχον ἀποτεθεῖ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των μετὰ τὰ στόμια πρὸς τὰ νοτιο-ανατολικά. Τὸ στόμιον τοῦ ἀμφορέως ὑπ' ἀρ. 380 τῆς ταφῆς Z5 ἐκλείετο διὰ τεμαχίου κεραμίδος, ἐνῶ τὸ τῆς ταφῆς Z4 εὐρέθη ἀνοιχτόν. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη ἐντὸς τῶν ἀμφορέων. Πλησίον ὅμως τοῦ στομίου τοῦ ἀμφορέως ὑπ' ἀρ. Z4 - 379 εὐρέθη ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 381, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶχε τεθεῖ τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 382. Ἴσως ἡ λεκανὶς αὕτη νὰ ἐσφράγιζεν ἀρχικῶς τὸν ἀμφορέα. Μόνον ψήγματα ὀστέων νηπίων εὐρέθησαν εἰς τοὺς ἀμφορεῖς.

Z4 - ἀρ. 381 Λεκανὶς δίωτος (πίν. 303β).

Ὑψος μετὰ πώματος 0.095 μ., ὕψος πυξίδος 0.061 μ., διάμετρος βάσεως 0.071 μ., διάμετρος στομίου (κατὰ τὰς λαβὰς) 0.12 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τὴν μίαν λαβὴν καὶ εἰς τμήμα τοῦ πώματος. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, δύο λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι τεθειμέναι κάτωθεν τοῦ χείλους καὶ ὑψούμεναι ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἄνω. Ἐσωτερικῶς τοῦ χείλους ταινία πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος. Τὸ πῶμα κυρτόν μετὰ κομβιοσχήμου λαβῆς φέρει εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐπιφανείας ἐντυπον δακτύλιον. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τοῦ κομβίου κοίλη.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐδαφόχρους κάτω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως φέρει δακτύλιον κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς κοιλότητος, στιγμὴν δὲ εἰς τὸ κέντρον καὶ κύκλον περὶ αὐτήν. Τὸ πῶμα ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Ὁ λαίμμος τῆς κομβιοσχήμου λαβῆς ἀφέθη εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ κομβίου τῆς λαβῆς ἐγράφη πλατὺς δακτύλιος.

Ὅρα Hesperia 32, 1963, πίν. 43, ἀρ. F4 καὶ σ. 124, ἐκ πυρᾶς τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὅπου καὶ παραβολὴ πρὸς Hesperia 6, 1937, σ. 361, εἰκ. 22 καὶ Hesperia 27, 1958, σ. 205, πίν. 48d. Agora XII, πίν. 41, ἀρ. 1225 καὶ σ. 322, 450 - 425 π.Χ. Ἡ κυρτότης ὅμως τοῦ πώματος καὶ ὁ δακτύλιος

τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑποδεικνύουν χρόνους περὶ τὸ 450 π.Χ. ἢ καὶ κάπως ἀρχαιοτέρους. Τοῦτο δὲ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῶν χρόνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνάγεται τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 382 καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀξυπυθμένου ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνάγεται εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 4, 1935, σ. 496, εἰκ. 17, ἀρ. 85 καὶ σ. 516, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Z4 - ἀρ. 382 Σκυφίδιον (πίν. 304β).

Ὑψος 0.03 μ., διάμετρος στομίου 0.041 - 0.042 μ., διάμετρος βάσεως 0.02 μ., ἐξοχή λαβῆς 0.015 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μετὰ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύς, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χείλους.

Διακόσμησις διὰ χρώματος μελανοῦ καὶ πορφυροῦ ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ χρώματος. Εἰς τὸ ἄνω ἡμισυ τοῦ κορμοῦ ἐγράφη ταινία πορφυροῦ χρώματος, ὀριζομένη κάτω ὑπὸ δακτυλίου. Ἡ μετὰ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς περιοριζομένης κάτω ὑπὸ δακτυλίου. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν φέρει χρῶμα.

Παράλληλα τοῦ κορινθιάζοντος σκυφιδίου ἔχομεν ἐκ διαφόρων περιοχῶν, ὅρα Olynthus XIII, πίν. 193, ἀρ. 546, σ. 299, ἀρχαὶ 5ου π.Χ.

αἰῶνος καὶ ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 41, εἰκ. 23, ἐκ τάφου τὸ κατώτατον ὄριον τοῦ ὁποῖου ὠρίσθη εἰς τὸ 450 π.Χ. Ὁ DUNBABIN ἀναφέρει ὅτι πολλὰ σκυφίδια μὲ διακόσμησιν

τεθλασμένης γραμμῆς ἀνήκουν εἰς τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα (Perachora II, πίν. 119, ἀρ. 2947 καὶ σ. 296. Hesperia 37, 1968, πίν. 104, ἀρ. 26 καὶ σ. 357, β' τέταρτον 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Ὁ ἐγχυτρισμὸς Z4, ὡς ὑποδεικνύεται ἐκ τῶν κτερισμάτων, τῶν εὑρεθέντων πρὸ τοῦ στομίου τοῦ ὀξυπυθμένου ἀμφορέως του, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀμφορέως, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνήκει καὶ ὁ ὀξυπύθμενος ἀμφορεὺς τοῦ Z4 καὶ ὁ τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z5 (ὄρα καὶ Hesperia 4, 1935, σ. 496 κέ., εἰκ. 17, ἀρ. 85. Hesperia 22, 1953, εἰκ. 5, ἀρ. 148 καὶ σ. 103 - 104. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 78, εἰκ. 134 καὶ σ. 149. Διὰ τὸν Z5 ὄρα Hesperia 4, 1935, εἰκ. 17, ἀρ. 88, σ. 496 καὶ 516, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος, καὶ Hesperia 22, 1953, πίν. 39, ἀρ. 153 καὶ σ. 104, μέσα 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Τάφος Z6

Ἐγχυτρισμὸς (πίν. Z καὶ 300).

Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη εἰς τὸν ὀξυπύθμενον ἀμφορέα ὑπ' ἀρ. 383 τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z6, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς Βορρᾶν καὶ τὸν πυθμένα του πρὸς τὸν πυθμένα τοῦ ἀμφορέως τοῦ Z4. Καὶ ὁ ἐγχυτρισμὸς αὐτὸς φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα.

Τάφος Z7

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Z καὶ 300).

Διαστάσεις : μῆκος 0.75 μ., πλάτος 0.225 μ., βάθος ἡμιτόμου 0.11 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ἀμέσως πρὸς Ἀνατολὰς τῶν ἐγχυτρισμῶν Z4 καὶ Z6 καὶ περὶ τὰ 0.35 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπεκαλύφθη ἐλλειπτική πηλίνη λάρναξ περιλαμβάνουσα ταφὴν νηπίου. Τὸ κάλυμμά της θραυσθὲν εἶχε βυθισθῇ, ὅλα ὅμως τὰ τεμάχιά της εὑρέθησαν καὶ οὕτω ἡ συγκόλλησις τῆς λάρνακος κατέστη δυνατὴ (πίν. 304α). Εἶναι κατεσκευασμένη ἐξ ἐρυθρωποῦ πηλοῦ, ἀλλὰ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια αὐτῆς ὡς καὶ τοῦ πώματος ἐκαλύφθησαν διὰ μελανοῦ χρώματος. Δύο ἡμίτομα ἐλλειπτικοῦ σχήματος τῶν αὐτῶν διαστάσεων ἀποτελοῦν τὴν λάρνακα. Ἐκ τούτων βεβαίως τὸ ἐν ἐχρησιμοποίηθῃ ὡς κάλυμμα, τὸ ἕτερον διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ εἰς αὐτὴν ἐνταφιασθέντος νηπίου. Κατὰ τὸ νότιον ἄκρον της εὑρέθησαν ψήγματα παιδικῶν ὀστέων ἄκουστα, κατὰ δὲ τὸ βόρειον τμήμά της τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 384, 385 καὶ 386.

Z7 - ἀρ. 384 Σκυφίδιον (πίν. 304β).

Ύψος 0.049 μ., διάμετρος στομίου 0.062 - 0.063 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., ἐξοχὴ λαβῶν 0.018 μ.

Συμπεπληρωμένον εἶς τινα τμήματα τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα κωνική, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτουμένας πλευράς,

στόμιον εὐρύ, χεῖλος ὀξύ, λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος τεθειμέναι.

Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος· ὁ πυθμὴν ἐδαφόχρους. Ἐξωτερικῶς ἡ βάσις ἀφέθη ἐξηρημένη. Ὁ κορμὸς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας εἰς τὸ κατώτατον τμήμα αὐτοῦ.

Z7 - ἀρ. 385 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 304β).

Ύψος 0.132 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.025 μ.

Ἐλλείπουν τεμάχιά τινα τοῦ κορμοῦ, τοῦ χείλους καὶ τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὦμου, λαιμὸς βραχύς, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ τεσσάρων ἱσταμένων μορφῶν: εἰς τὸ μέσον δύο πολεμιστὰς φέροντες ἀσπίδα καὶ δόρυ ἀντικρύζον τὰς ἐκατέρωθεν ἱσταμένας ἱματιοφορούσας μορφάς. Προφανῶς ἐπὶ τῆς ληκύθου

ἐγγραφή παράστασις ἀποχαιρετισμοῦ ὀπλιτῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐγγραφή ἀλέκτωρ καὶ ἐκατέρωθεν φυλλοειδῆ κοσμήματα, «lotus buds». Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὦμου δακτύλιος.

Z7 - ἀρ. 386 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 304β).

Ύψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ.

Ἀκεραία συμπληρωθεῖσα κατὰ μικρὸν τεμάχιον τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός εὐρινόμενος ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὦμου, λαιμὸς βραχύς, στόμιον ἐχινόσχημον κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου κυρίας ζώνης δυσδιάκριτος παράστασις ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἀντιμαχομένων πολεμιστῶν φερόντων ἀσπίδας καὶ κράνη μετὰ ζὺ ἱσταμένων μορφῶν. Ὁ εἰς τῶν πολεμιστῶν κινεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ ἐνῶ στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ πρὸς τὸν ἐπερχόμενον δεύτερον ὀπλίτην. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὦμου δακτύλιος καὶ ἐπὶ τοῦ ὦμου ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 385 ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀγγείων εἰς τοὺς ὦμους τῶν ὁποίων ἐγγραφή παράστασις ἀλέκτορος μετὰ ζὺ φύλλων (HASPELS, «cock lekkythoi», σ. 68, περὶ τὸ 510 - 490 π.Χ.). Καὶ ἡ σκηνὴ ἀποχαιρετισμοῦ ὀπλιτῶν ὡς καὶ αἱ μονομαχίαι ὀπλιτῶν χαρακτηρίζουν ληκύθους τοῦ τέλους τοῦ 6ου καὶ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως εὐρίσκει παράλληλον πρὸς λήκυθον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, τῶν πρὸ τοῦ ὀστρακισμοῦ τοῦ Μεγακλέους χρόνων (Hesperia 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 144 καὶ σ. 266 καὶ 303). Ἐπίσης κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως καὶ ἐν γένει τὸ θέμα τῆς παραστάσεως ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 386 εὐρίσκει παράλληλα εἰς ἀγγεῖα ἐκ τάφων τῆς Ἀγορᾶς, τὰ ὁποῖα ὁ YOUNG θέτει εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 20, 1951, πίν. 44, ἀρ. 1, 2, 3 καὶ πίν. 45, ἀρ. 1, 2, 4, τάφος 17, σ. 98). Τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 384 εὐρίσκει παρόμοιον δεῖγμα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 45, ἀρ. 1378 καὶ σ. 333). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ταφὴ Z7 καὶ ἡ λάρναξ ἀνάγονται εἰς τὸ α' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

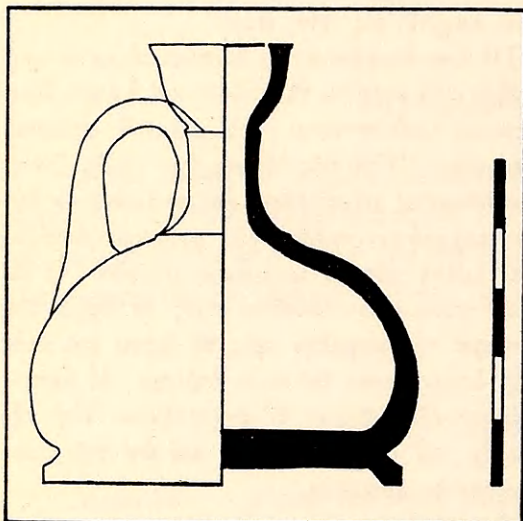

Πλησίον τῆς λάρνακος Z7 καὶ πρὸς Ἀνατολὰς εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα ἀμφορέως πλήρη χώματος. Οὐτε ὅστ᾽, οὐτε κτερίσματα εὐρέθησαν εἰς αὐτά (πίν. 300). Ἴσως τὰ εὐρεθέντα νὰ ἦσαν ὑπολείμματα ἐγχυτρισμοῦ.

Τάφος Z8

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z καὶ 305α).

Εἰς καλύτεραν κατάστασιν διατηρήθη ὁ ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 387, τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z8, μολονότι εὐρέθη θρυμματισμένος εἰς βάθος 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἔχει ὕψος 0.625 μ. καὶ ὀλίγα μόνον τμήματα τοῦ κορμοῦ του συνεπληρώθησαν (πίν. 302β). Εἰς τὰ χώματα, τὰ ὁποῖα τὸν ἐπλήρουν, εὐρέθησαν ψήγματα ὀστῶν μικροῦ παιδίου καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 388, 389 καὶ 390.

Σχέδιον 64. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Z8 - 388.

Z8 - ἀρ. 388 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 305β καὶ σχέδιον 64).

Ὑψος 0.068 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.018 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπλατυσμένος, λαιμὸς χαμηλὸς διακρινόμενος ἀπὸ τοῦ ὤμου διὰ μικρᾶς ἐξοχῆς, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὤμον.

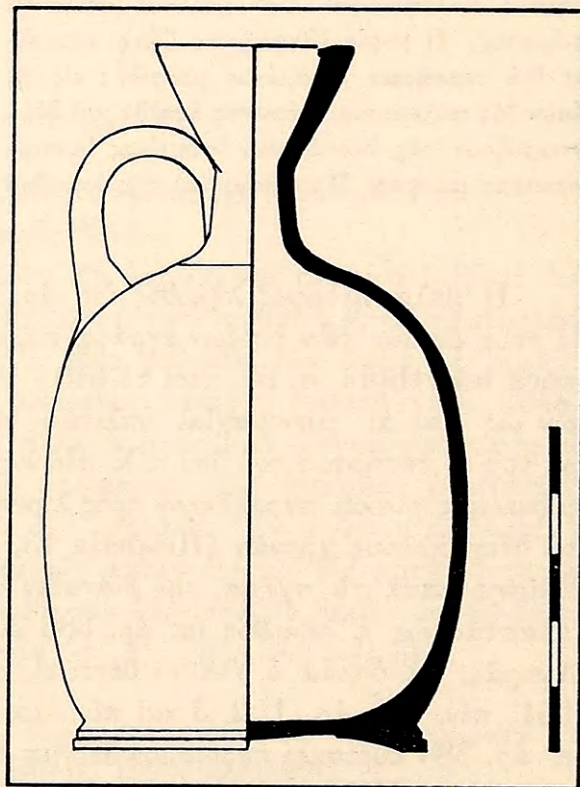
Μελανὸν στιλπνὸν χρῶμα, κατὰ τόπους ἐξίτηλον, καλύπτει ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀγγείου, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως.

Z8 - ἀρ. 389 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 305β καὶ σχέδιον 65).

Ὑψος 0.109 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης εὐρυνόμενος κάτω, λαιμὸς βραχὺς διακρινόμενος ἀπὸ τοῦ ὤμου διὰ μικρᾶς

Σχέδιον 65. Τομή τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου Z8 - 389.

ἐξοχῆς, στόμιον χοανοειδές, χεῖλος ἐπίπεδον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης βάσεως καὶ ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ ρομβοειδοῦς ἐντύπου διακοσμήσεως ὀριζομένης κάτω ὑπὸ ἐδαφοχρόου ταινίας πληρουμένης δι' ὁμοκέντρων κύκλων.

Z8 - ἀρ. 390 Σκυφίδιον (πίν. 305β).

Ύψος 0.039 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ.,

διάμετρος στομίου 0.056 μ., ἐξοχή λαβῶν 0.025 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δακτυλιόσχημος κοίλη κάτω, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, πλαστική ταινία εἰς τὸ χεῖλος, λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ τεθειμέναι λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὦμου.

Μελανὸν στιλπνὸν χρῶμα καλύπτει τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου. Ἐξωτερικῶς ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ αἱ λαβαὶ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος.

Ἰχνη διακοσμήσεως ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης τοῦ κορμοῦ.

Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 388 καὶ 389 ἀνάγονται εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1121, σ. 315, περὶ τὸ 430 π.Χ. καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, εἰκ. 148, σ. 87, τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, διὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 388, καὶ ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 19-20 διὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 389. Agora XII, σ. 21 δι' ἐντυπον διακόσμησιν ἐν γένει). Τὸ κορινθιάζον σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 390 ὅμως φαίνεται ἀρχαιότερον καὶ εὗρίσκει παράλληλα εἰς ἀγγεῖα τῶν περὶ τὸ 480 π.Χ. χρόνων (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933-35, σ. 42, εἰκ. 24 καὶ Hesperia 15, 1946, πίν. 47, ἀρ. 111 καὶ σ. 266 καὶ 297). Γραπτὸν σκυφίδιον ἐκ τοῦ νεκροταφείου τοῦ Λεχαίου ἐτέθη εἰς τὴν δεκαετίαν 460 - 450 π.Χ. (Hesperia 37, 1968, πίν. 107, ἀρ. 51 καὶ σ. 363), ἐνῶ παρόμοιον ἄγραφον σκυφίδιον ἐξ Ὀλύνθου ἐτέθη ἀπλῶς εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Olynthus V, πίν. 182, ἀρ. 946 καὶ σ. 241). Δυστυχῶς ἡ διακόσμησις τῆς κυρίας ζώνης τοῦ σκυφιδίου ὑπ' ἀρ. 390 δὲν διεσώθη. Προφανῶς σκυφίδια τοῦ τύπου τούτου κατεσκευάζοντο καθ' ὅλον τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ μαρτυρία τῶν ἀρυβαλλοειδῶν ληκυθίων εἶναι ἡ μᾶλλον ἀξιόπιστος διὰ τὴν χρονολογίαν τοῦ ἐγγυτρισμοῦ, ὁ ὁποῖος οὕτω δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ β' ἡμῖς τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ τέταρτον.

Τάφοι Z9 καὶ Z10

Ἐγγυτρισμοί (πίν. Z καὶ 306).

Ἀμέσως πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ταφῆς Z8 εὐρέθησαν οἱ ἐγγυτρισμοὶ Z9 καὶ Z10, περὶ τὰ 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ πάχους τοῦ καλύπτοντος αὐτὰ χρώματος τὰ ἀγγεῖα εἶχον θραυσθῇ, ἀλλὰ ὅλα τὰ τεμάχια των εὐρέθησαν κατὰ χώραν. Ἀμφότερα εἶχον τεθῇ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των καὶ τὸ μὲν στόμιον τοῦ Z10 εἶχε σφραγισθῇ διὰ λίθου, τὸ δὲ τοῦ Z9 διὰ κεράμου. Εἰς τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον τὰ ἐπλήρου, εὐρέθησαν μικροσκοπικὰ ψήγματα ὀστῶν. Προφανῶς πρόκειται περὶ ἐγγυτρισμῶν νηπίων. Ὁ ἀμφορεὺς ὁ χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὸν ἐγγυτρισμὸν Z9, ὑπ' ἀρ. 391, εἶχε πολὺ φθαρῇ καὶ ἦτο ἄγραφος· ὁ τοῦ Z10, ὑπ' ἀρ. 392, εἶναι θαυμα-

σίως κεκοσμημένος. Καὶ οἱ δύο ὅμως ἀνάγονται εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Κτερίσματα δὲν εἶχον ἀποτεθῇ εἰς τοὺς ἀμφορεῖς.

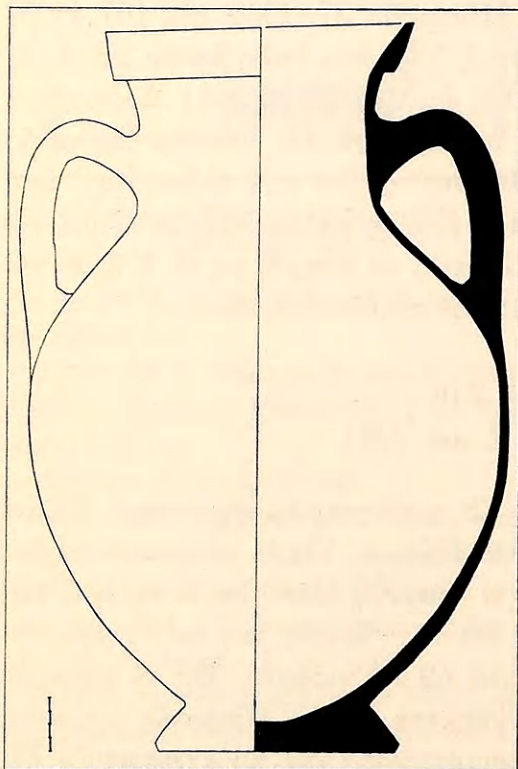
Z10 - ἀρ. 392 Ἀμφορεὺς (πίν. 307, σχέδιον 66 καὶ ἔγχρ. πίν. σ. ια').

Ύψος 0.53 μ., διάμετρος στομίου 0.245 μ., διάμετρος βάσεως 0.18 μ., πλάτος χείλους 0.038 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς τινὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις κωνική, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρὺς κυλινδρικός, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος μὲ περιχέλωμα, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ χρώματος, οὐχὶ πολὺ στιλπνοῦ, κατὰ τόπους ἡραιωμένου, παρουσιάζοντος ἐρυθρωπῆν ἀπόχρωσιν. Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ αἱ λαβαὶ ἐξωτερικῶς εἶναι ὀλόβαφα. Ἐπὶ τοῦ χείλους ἐγράφη σειρὰ ροδάκων, ἀποτελουμένων ἐξ ἑπτὰ ἕως ἑννέα πετάλων ἕκαστος, καὶ εἰς τὸν λαιμόν

Σχέδιον 66. Τομή τοῦ ἀμφορέως Z10 - 392.

ἀνὰ εἰς ρόδαξ ἑκατέρωθεν τοῦ ἄνω ἄκρου τῶν λαβῶν.

Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, εἰς τὴν μίαν ὀψιν (ὀψις Α, πίν. 307 ἄνω), ἐγράφη παράστασις τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν δύο ποδῶν ἑνὸς λέοντος καὶ ἑνὸς πάνθηρος εἰκονιζομένων ὡς ἀντωπῶν. Αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀποδίδονται ἐν κατατομῇ. Μία εὐθεῖα ἐγχάρακτος γραμμὴ, ἡ ὁποία ἐνώνει τὰ ὦτα, τὸ χρῶμα μεταξὺ τῶν κεφαλῶν, ἡ ὁμοίότης τοῦ σχεδίου καὶ κυρίως ἡ ἀπόδοσις τῶν ρωθῶνων διὰ μιᾶς ἐγχαραξέως δίδουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς μόνον κατὰ μέτωπον κεφαλῆς. Οὕτω εἶναι δυνατόν νὰ διακρίνωμεν παράστασιν δύο ἀντωπῶν ζώων ἢ δύο ζώων μὲ μίαν κεφαλὴν ἢ ἀκόμη ἑνὸς μόνον ζώου μὲ τὸ σῶμα διηρημένον καὶ τὰς λαγόνας κατ' ἐνώπιον ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς. Μᾶλλον ὅμως πρόκειται περὶ δύο διαφόρων ἀντωπῶν ζώων, λέοντος καὶ πάνθηρος. Οἱ ἐγχάρακτοι κύκλοι εἰς τὴν ράχιν τοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ζώου ἀποδεικνύουν ὅτι πρόκειται περὶ πάνθηρος, ἐνῶ ἡ ἀπουσία τῶν ἀναλόγων λεπτομερειῶν εἰς τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ ζῷον δεικνύουν ὅτι εἶναι λέων.

Εἰς τὴν ἑτέραν ὀψιν (ὀψις Β, πίν. 307 κάτω) τοῦ λαιμοῦ ἔχομεν παρομοίαν παράστασιν δύο ἀντωπῶν πανθήρων ἐν κατατομῇ ἢ δύο πανθήρων μὲ μίαν μόνον κεφαλὴν κατὰ μέτωπον. Μᾶλλον ὅμως πρόκειται δι' ἓνα πάνθηρα μὲ τὴν κεφαλὴν κατὰ μέτωπον καὶ τὸν διχοτομημένον κορμόν ἑκατέρωθεν αὐτῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἀποδίδονται διὰ τριῶν ὁμοκέντρων κύκλων, τὰ τριγωνικὰ ὦτα διακρίνονται τοῦ μελανοῦ βάθους δι' ἐγχαραξέων. Εἰς τὰ διάκενα τῶν παραστάσεων ἐτέθησαν στιγμορόδακες.

Εἰς τὴν κοιλίαν ἐγράφη ἀνὰ μία μορφή ἐπὶ ἐκάστης ὀψεως καὶ εἰς τὰ διάκενα παραπληρωματικὰ στοιχεῖα.

Εἰς τὴν ὀψιν Α (πίν. 307 ἄνω) παρίσταται καθημένη σφίγξ ἐν κατατομῇ πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ συμμετρικόν κορμόν, ἰσχυροὺς πόδας, δρεπανοειδῆς πτέρυγας καὶ εὐρὺν λαιμόν. Διπλαῖ ἐγχάρακτοι γραμμαὶ ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν περίγραμμα καὶ τὴν τριπλῇν διαίρεσιν τῶν πτερύγων, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀπό-

δοσιν τῶν μυώνων τῶν ποδῶν, ἀπλαῖ δὲ διὰ τὴν διάκρισιν τῶν πτερῶν τῶν πτερύγων καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ προσώπου, τῆς κόμης καὶ τῶν ποδῶν. Ἡ ρὶς εἶναι ὀξεῖα. Ὁ ὀφθαλμὸς ἀποδίδεται διὰ δύο συγκεντρικῶν κύκλων, εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν ὁποίων ἐδηλώθησαν οἱ κανθοί. Ἡ σφίγξ φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν διάδημα. Ἡ οὐρὰ ἀποδιδόμενη διὰ χρώματος ἐλίσσεται σιγμοειδῶς καὶ καταλήγει εἰς θύσανον.

Μεταξὺ τοῦ κορμοῦ τῆς σφιγγὸς καὶ τῆς λαβῆς ἐγγραφή ἀνθέμιον, τοποθετημένον πλαγίως, μὲ σπειροειδῆ στοιχεῖα εἰς τὴν βάσιν αὐτοῦ, ἄνωθεν δὲ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς διπλῇ σπείρα μὲ ἀνθέμια καὶ εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς αὐτῆς (πίν. 307).

Εἰς τὴν ὄψιν Β (πίν. 307 κάτω) παρίσταται λέων βαδίζων πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἔχει τὴν κεφαλὴν ἐλαφρῶς κεκλιμένην πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ τὴν μακρὰν οὐρὰν πρὸς τὰ ἄνω. Ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸν στόμα κρέμαται μεγάλη γλῶσσα δηλουμένη διὰ χρώματος. Ὁ ὀφθαλμὸς ἀποδίδεται διὰ τριῶν συγκεντρικῶν κύκλων. Πρὸ τοῦ ζώου

καὶ κάτωθεν τῆς λαβῆς ἐγγραφή ἀνθέμιον μὲ σπειροειδῆς κόσμημα εἰς τὴν βάσιν του.

Ἡ διακόσμησις τοῦ ἀγγείου τούτου εἶναι ἔργον τοῦ «ζωγράφου τῆς Χιμαίρας».

Τίθεται περὶ τὰ τέλη τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος, ἴσως περὶ τὸ 610 π.Χ.

Διὰ λεπτομερεστέραν περιγραφὴν ὄρα: G. E. MYLONAS, *Une amphore du peintre de la Chimère* (Coll. Latomus, τόμ. XXVIII). Διὰ τὸν «ζωγράφον τῆς Χιμαίρας» ὄρα BEAZLEY, *Groups of Early Attic Black - Figure* εἰς *Hesperia* 13, 1944, σ. 40 καὶ ABV, σ. 3 - 4. Ἐπίσης τοῦ ἰδίου, *Development of Black - Figure*, σ. 16 - 17.

Ὅρα καὶ τὸν ἀμφορέα τοῦ «ζωγράφου τοῦ Νέσσου» ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, χρονολογούμενον περὶ τὸ 620 - 610 π.Χ. (*Hesperia* 7, 1938, σ. 367 κέ., ἀρ. P1247 καὶ *Agora* XIV, πίν. 25). Ἀπλῇ παραβολῇ θὰ ἀποδείξῃ τὰς ὑφισταμένας διαφορὰς κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ στοιχεῖα τὰ χαρακτηριστικὰ τὴν ἀττικὴν κεραμεικὴν τοῦ τέλους τοῦ 7ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Z11

Ἐγχυτρισμός (πίν. Ζ).

Περὶ τὸ μέτρον πρὸς Δυσμᾶς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z8 εὐρέθησαν ἐλάχιστα ὑπολείμματα ἀμφορέως ὑποδεικνύοντα ἐγχυτρισμὸν κατὰ τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ τομέως. Ὁ ἀμφορεὺς εἶχε καταστραφῇ καὶ εἰς τὰ χρώματά του εὐρέθη τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 393.

Z11 - ἀρ. 393 Σκυφίδιον

Ύψος 0.045 μ., διάμετρος στομίου 0.068 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν 0.108 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων περὶ τὴν βάσιν. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις μικρὰ δακτυλίσχημος, κορμὸς εὐρυ-

νόμενος πρὸς τὰ ἄνω, χεῖλος ἐλαφρῶς κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, δύο λαβαὶ κυλινδρικοὶ ὀριζόντιοι κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμένοι.

Ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοφαίου στιλπνοῦ χρώματος, ἐξιτήλου. Ὅρα *Agora* XII, πίν. 16, ἀρ. 335, σ. 259, περὶ τὸ 525 π.Χ.

Ὁ ἐγχυτρισμὸς δύναται νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Z12

Ἐγχυτρισμός (πίν. Ζ καὶ 308α).

Παρὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Τραυλοῦ ἀνασκαφείσης τὸ 1950

ἐκτάσεως τοῦ τομέως Z καὶ περὶ τὰ 0.10 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρέθη ἡ ταφή Z12. Δι' αὐτὴν εἶχε χρησιμοποιηθῇ πιθόσχημον ἀγγεῖον τεθὲν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του. Τὸ στόμιόν του εἶχε σφραγισθῇ διὰ λίθου ἀλλὰ καὶ ἡ ἔκτασις, τὴν ὁποίαν κατελάμβανε, ἐκλείετο διὰ λίθων ἐπιπέδων, μικρῶν διαστάσεων. Εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλίας του εὑρέθη μικρὸν τεμάχιον ὁστοῦ κρανίου παιδικοῦ καὶ ἡ πυξὶς ὑπ' ἀρ. 394.

Z12 - ἀρ. 394 Πυξίς (πίν. 308β).

Ἵψος ἄνευ πώματος 0.075 μ., διάμετρος βάσεως 0.104 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.105 μ., ὕψος λαβῆς πώματος 0.04 μ., πλάτος μεταξύ τῶν ἄκρων τῶν ὀριζοντίων λαβῶν 0.125 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς μικρὸν τμήμα τοῦ πώματος. Πηλὸς ὑποκίτρινος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, ἐλαφρῶς ἀποκλίνειν χεῖλος, δύο μικραὶ λαβαὶ ὀριζοντίως τεθειμέναι ὑπὸ τὸ χεῖλος. Πῶμα ἐπικλινές, λαβὴ πώματος διμερὲς μὲ κωνικὴν ἀπόληξιν.

Διακόσμησις διὰ καστανερόθρου στιλπνοῦ χρώματος ἡραιωμένου κατὰ τόπους. Ὁ κορμὸς εἰς τὸ κατώτερον αὐτοῦ τμήμα κοσμεῖται δι' ὀλοβάφων τριγώνων (ὀδοντωτὸν στοιχεῖον). Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφησαν τρεῖς ὀλόβαφοι ταινίαι ὀριζόμεναι ὑπὸ ἐπαλλήλων δα-

κτυλίων. Διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν πληροῦ τὸ μεταξύ τῶν δύο ἀνωτέρων ταινιῶν διάκενον. Κάτωθεν τοῦ χείλους δακτύλιος. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πυξίδος ὀλόβαφον, ἐνῶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πώματος ἀφέθη εἰς τὸ χροῶμα τοῦ πηλοῦ. Ἐξωτερικῶς περὶ τὴν λαβὴν τοῦ πώματος ἐγράφη φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα, εἰς τὴν λοιπὴν δὲ ἐπιφάνειαν αὐτοῦ τρεῖς ὀλόβαφοι ταινίαι, μεταξύ τῶν ὁποίων ἐναλλασσόμεναι στιγμαί. Ἡ λαβὴ φέρει δακτύλιον εἰς τὸ κατώτερον τμήμα αὐτῆς, εἰς τὴν ἀπόληξιν ἄνω καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ κωνικοῦ τμήματος. Ἐπὶ τῆς πλαγίας ἐπιφανείας τῆς φέρει στιγμορόδακας τετράκεις ἐπαναλαμβανομένους.

Ὅρα PAYNE, *Necrocorinthia*, σ. 292, εἰκ. 129, ἀρ. 665, πυξίς περισσότερον καμπυλόσχημος, καὶ σ. 281, 625 - 600 π.Χ.

Ὁ ἐγχυτρισμὸς πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 600 π.Χ. χρόνους, ὡς κατώτατον χρονολογικὸν ὅριον.

Τάφοι Z13 καὶ Z14

Πώριναί σαρκοφάγοι (πίν. Z καὶ 309α).

Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀνασκαφείσης ὑπὸ τοῦ Ἰω. Τραυλοῦ εὑρέθησαν δύο σαρκοφάγοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία, ἡ ὑπ' ἀρ. 13, εἶχε μερικῶς ἀφανισθῇ καὶ συληθῇ πλήρως. Ἡ ἑτέρα, ἡ σαρκοφάγος Z14 (πίν. 309α), διεσώθη μερικῶς. Τὸ πῶμά της εἶχεν ἀφανισθῇ καὶ προφανῶς τὸ περιεχόμενόν της κατὰ μέγα μέρος εἶχεν ἀφαιρεθῇ. Μόνον κατὰ τὰς πλευρὰς τῆς σαρκοφάγου διεσώθησαν πέντε λήκυθοι, αἱ ὁποῖαι προφανῶς δὲν ἐγένοντο ἀντιληπταὶ ὑπὸ τῶν συλητῶν. Ἀκόμη καὶ τὰ ὀστέα τοῦ λειψάνου, πλὴν τοῦ κρανίου του, εἶχον ἐκβληθῇ τοῦ τάφου. Ἡ σαρκοφάγος, ἐκ πώρου λίθου, εἶχε τεθῇ ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά. Τὸ μῆκος της ἀνέρχεται εἰς 1.95 μ. καὶ τὸ πλάτος εἰς 0.70 μ. Τὸ βάθος της ἀπὸ τοῦ χείλους τῶν πλευρῶν εἶναι 0.60 μ. Μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 13 σαρκοφάγου ἦσαν ἐμφανῆ ἐλαφρὰ ἴχνη πυρᾶς ἐναγισμού.

Z14 - αρ. 395 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 309β).

Ύψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.20 μ., ύψος λαιμού 0.04 μ.

Συμπληρωθεῖσα εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ ὤμου καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς χαμηλῇ, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ καὶ ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας. Τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος δύο ἀνδρικοὶ μορφαὶ καὶ μία γυναικεία ὀρχουμένη. Εἰς τὸ ἄκρον ἴσως ἵππος καὶ ἐνδιαμέσως κλάδοι. Ἡ παράστασις δυσδιάκριτος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Κάτωθεν τῆς κυρίας παραστάσεως δακτύλιος. Εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφη διπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δύο δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z14 - αρ. 396 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 309β).

Ύψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.18 μ., ύψος λαιμοῦ 0.045 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν ἐδαφόχρουν κυρίαν ζώνην παράστασις ἡνιόχου ἐπὶ ἄρματος με δύο

καλπάζοντας πρὸς τὰ δεξιὰ ἵππους, γεγραμμένη διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἀνωθεν καὶ κάτωθεν τῶν ἵππων κλάδος. Τὸ ἔδαφος ὑποδηλοῦται διὰ δακτυλίου. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ διπλοῦ δακτυλίου καὶ μαϊάνδρου. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z14 - αρ. 397 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 309β).

Ύψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.18 μ., ύψος λαιμοῦ 0.045 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον βραχύς, στόμιον χοανοειδὲς με ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πλευρὰ τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία παράστασις ἐγράφη διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἶναι δυσδιάκριτος, ἀλλὰ προφανῶς παριστᾷ Ἡρακλέα παλαίοντα μετὰ τὸν λέοντα τῆς Νεμέας. Ἀπὸ τοὺς κλάδους δένδρου κρέμαται τὸ ἱμάτιόν του, ἡ φαρέτρα καὶ τὸ τόξον. Δεξιὰ τῆς παραστάσεως ἴσως ὁ Ἰόλαος. Κατὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ διπλοῦς δακτύλιος καὶ μαϊάνδρος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z14 - αρ. 398 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 309β).

Ύψος 0.14 μ., διάμετρος στομίου 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.185 μ., ύψος λαιμοῦ 0.035 μ.

Συμπεπληρωμένη με μικρὰς ἀποκρούσεις εἰς τὸν κορμόν. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐθριπτος.

Βάσις χαμηλῇ δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς

μᾶλλον βραχύς, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πλευρὰ τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφοχρουν ζώνην παραστάσεις ὀρχουμένων μορφῶν. Δύο μορφαὶ μόνον, μία ἀνδρική καὶ μία γυναικεία, διακρίνονται καλῶς, αἱ λοιπαὶ εἶναι λίαν δυσδιάκριτοι. Μεταξὺ τῶν μορφῶν κλάδοι. Ἡ παραστάσεις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὦμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ γραμμιδίων.

Z14 - ἀρ. 399 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 309β).

Ὑψος 0.14 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.195 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.045 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω μὲ κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, κατακόρυφος λαβὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ τὸ στόμιον εἶναι ὁλόβαφα. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης παρίσταται ὀπλίτης εἰς τὸ κέντρον, φέρων ἀσπίδα καὶ δόρυ καὶ κινούμενος πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἐκατέρωθεν αὐτοῦ δύο ἰστάμεναι μορφαὶ μὲ ποδὴν χιτῶνα φέρουσαι δόρυ. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγγαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Αἱ μελανόμορφοι λήκυθοι τῆς σαρκοφάγου ὁμοιάζουν κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν διάταξιν τῆς διακοσμῆσεως καὶ τὸ θέμα ἐν γένει τῶν παραστάσεων πρὸς ἀγγεῖα ἐκ τῆς Ἀγορᾶς τῶν περὶ τὴν δεκαετίαν 490 - 480 π.Χ. χρόνων (Hesperia 15, 1946, πίν. 53, ἀρ. 141, 142 καὶ πίν. 55, ἀρ. 147, ἀποδοθεῖσα εἰς τὸν ζωγράφον τοῦ Αἰμόνος, καὶ ἀρ. 148). Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ ταφὴ τῆς σαρκοφάγου πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν δεκαετίαν ἐκείνην.

Ταφὴ Ζα (= Z15)

Πώρινον κιβώτιον (πίν. Ζ καὶ 310).

Διαστάσεις : μῆκος 1.00 μ., πλάτος 0.90 μ., διάμετρος κυλινδρικοῦ κοιλώματος 0.65 μ.

Μεταξὺ τριῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων ὑπὸ τοῦ Ἰω. Τραυλοῦ κιβωτιοσχημάτων τῶν καὶ εἰς βάθος 0.30 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη τετράπλευρον κιβώτιον ἐκ πώρου λίθου, τοῦ ὁποίου τὸ ἄνοιγμα, ἥτοι τὸ στόμιον, ἐκαλύπτετο διὰ πωρίνης μικρᾶς πλακός. Ἡ καλυπτήριος πλάξ εἶχε θρυμματισθῇ, ἀλλὰ προϋφύλαξε καλῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ κιβωτίου. Ἡ ἀφαίρεσις τοῦ καλύμματος ἀπεκάλυψε κυλινδρικὸν βύθισμα, διαμέτρου 0.65 μ., εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ἔκειτο κάλπις περιέχουσα τέφραν καὶ ὑπολείμματα ὀστέων πυρακτωμένων. Περὶ τὴν κάλπιν εἶχον τοποθετηθῇ πέντε λήκυθοι (πίν. 310). Προφανῶς τὰ ἐκ τῆς καύσεως κατάλοιπα εἶχον περιτυλιχθῇ ἐντὸς ὑφάσματος, ὑπ' αὐτὰ δέ, καὶ εἰς τὸν πυθμένα τῆς κάλπιδος, εἶχεν ἀποτεθῇ τεμάχιον ὑφάσματος πολλαπλῶς συνεπτυγμένον καὶ σχηματίζον τετράγωνον ὄγκον, διαστά-

σεων $0.10 \times 0.10 \times 0.05$ μ. περίπου. Κατόπιν έντατικῆς καὶ ἐπαινετῆς προσπά-
θειας ὁ ἄλλοτε χημικὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἀείμνηστος Β. Γ.
Ζήσης κατάρθωσε νὰ ἀναπτύξῃ τὸ ὕφασμα (πίν. 312β) καὶ νὰ βεβαιώσῃ ὅτι εἶναι ἐκ
λίνου καὶ ὅτι διεσώθη εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτοῦ διαστάσεις, αἱ ὁποῖαι εἶχον μῆκος μὲν
2.20 μ., πλάτος δὲ περὶ τὰ 0.50 μ. Αἱ ᾠραι τοῦ ὕφασματος διεσώθησαν εἰς ἀρκετὸν
μῆκος.

Za Χαλκῇ κάλπις (πίν. 311).

Ὑψος 0.239 μ., ὕψος μετὰ λαβῶν 0.255 μ.,
διάμετρος ἀνοίγματος 0.195 μ., πλάτος χεῖ-
λους 0.013 μ., περίμετρος 0.106 μ., μῆκος
στηριγμάτων λαβῶν 0.049 μ., ὕψος 0.019 μ.,
μῆκος λαβῶν 0.091 μ., πλάτος λαβῶν 0.052 μ.

Βάσις ἀπεστρογγυλευμένη, κορμὸς σφαιρι-
κός, ὦμος σχεδὸν ἐπίπεδος, στόμιον εὐρύ, χεῖ-
λος πλατὺ μὲ στεφάνην. Ἐξωτερικῶς τοῦ χεῖ-
λους σταυροειδῶς διατεταγμένοι τέσσαρες δι-
πλοῖ ἀμφίκολοι κύλινδροι, δύο τῶν ὁποίων χρη-
σιμεύουν ὡς στηρίγματα τῆς λαβῆς. Οἱ κύλιν-
δροι φέρουν εἰς τὰ ἄκρα καὶ εἰς τὸ κέντρον ἀνὰ
μίαν ἐκτυπον ταινίαν μὲ ἐγγράακτα γραμμῖδια.
Πρὸς τούτοις δύο τούτων φέρουν κατὰ τὸ μῆ-
κός των ὀριζοντίαν ὀπήν, διὰ τῆς ὁποίας διέρχον-
ται αἱ λαβαί, ἀποτελούμεναι ἀπὸ ἔλασμα τομῆς
κυλινδρικής καὶ σχήματος ἐλλειψοειδοῦς. Αἱ
λαβαὶ εἰς τὸ ἑναντι τῶν κυλίνδρων τμημά των
φέρουν ἀνὰ δύο ἀμφικωνικά ἐξογκώματα.

Διὰ παρομοίαν κάλπιν, χρονολογηθεῖσαν περὶ
τὸ 480 π.Χ. ὅρα P. AMANDRY, BCH 95, 1971,
συλλογὴ Π. Κανελλοπούλου, εἰκ. 9, σ. 603 κέ.
καὶ σ. 612. Εἰς τὸν ἐκ μαρμάρου τάφον τῆς
ὁδοῦ Λένορμαν ἐχρησιμοποιήθη ὡς τεφροδόχος
δοχεῖον ἐκ μολύβδου (Hesperia 32, 1963, πίν.
45, ἀρ. LI), τῶν μέσων τοῦ 2ου π.Χ. αἰῶνος.

Za - ἀρ. 400 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 312α).

Ὑψος 0.146 μ., διάμετρος στομίου 0.022 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.161
μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς κα-
λῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στε-
νούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλι-
νοῦς ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές,
λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ
τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώμα-
τος. Ὀλόβαφα εἶναι ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βά-
σεως, ὁ κορμὸς τοῦ ἀγγείου, τὸ στόμιον καὶ ἡ
λαβὴ ἐξωτερικῶς. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐγράφη σειρὰ
ἀκτινωτοῦ κοσμήματος καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Za - ἀρ. 401 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 312α).

Ὑψος 0.172 μ., διάμετρος στομίου 0.019 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.194
μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθος σχετικῶς κα-
λῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός
στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπι-
κλινοῦς ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανο-
ειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυο-
μένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον
τμημα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐγγαράκτου δακτυλίου
καὶ δύο ἡμιδακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξω-
τερικὴ πλευρὰ τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ με-
λανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώ-
νην ἐγράφησαν τρία ἀνθέμια μὲ σπείρας εἰς τὴν
βάσιν των, ὀριζοντίως τεθειμένα καὶ περιβαλλό-
μενα διὰ κύκλου. Σπειροειδῆ κατακόρυφα στοι-
χεῖα ἐτέθησαν μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων. Ἡ δια-
κοσμουμένη ζώνη ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ
κιγκλιδωτοῦ μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου
ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Za - ἀρ. 402 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 312α).

Ὑψος 0.182 μ., διάμετρος στομίου 0.022 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.189
μ., ὕψος λαιμοῦ 0.052 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς κα-
λῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός
στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπι-
κλινοῦς ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανο-

ειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Δι' ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου κάτω καὶ ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ ἄνω τμήμα αὐτοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πλευρὰ τῆς λαβῆς. Ἡ ἐδαφόχρους ταινία κοσμεῖται διὰ τριῶν ἡμιδακτυλίων πληρουμένων διὰ κατακορύφων παραλλήλων γραμμίδων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Za - ἀρ. 403 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 312α).

Ύψος 0.151 - 0.154 μ., διάμετρος στομίου 0.012 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.181 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐρυθρόμορφος παράστασις περιλαμβάνει γυναικείαν μορφήν ἐνδεδυμένην χιτῶνα καὶ ἱμάτιον μὲ πλουσίαν πτυχάς. Ἡ γυνὴ ἔχει τὴν ὑπερμεγέθη κεφαλὴν τῆς ἐστραμμένης πρὸς τὰ ἀριστερά, τὰς δὲ χεῖρας ἐκτεταμένας. Εἰς τὴν μίαν χεῖρα φαίνεται ὅτι κρατεῖ ἡλακᾶτην.

Φέρει εἰς τὴν κόμην ταινίαν. Παρὰ τὴν γυναῖκα κάλαθος. Τὸ ἔδαφος δηλοῦται διὰ στενοῦ ἐδαφοχρόου δακτυλίου. Κατὰ τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ δύο δακτύλιοι καὶ μεταξὺ αὐτῶν μαίανδρος. Δακτύλιος ἐτέθη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὦμου, ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ ὁποῖου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἡ παράστασις τῆς γυναικὸς δυσανάλογος.

Za - ἀρ. 404 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 312α).

Ύψος 0.143 μ., διάμετρος στομίου 0.018 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλὴ, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, πλὴν ἐγχάρακτου δακτυλίου, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐγχάρακτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην τὴν καλυπτομένην ὑπὸ κιτρινολεύκου ἀλοιφῆς διὰ καστανομελανοῦ χρώματος ἐγγραφή θαλλὸς κισσοῦ εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν καὶ ἐνδιαμέσως στιγμορόδακες ἐναλλάξ φυόμενοι ἐκ τοῦ μίσχου τοῦ κισσοῦ. Ἡ διακοσμουμένη ζώνη ὀρίζεται κάτω ὑπὸ δύο ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ἄνω ὑπὸ κιγκλιδωτοῦ μεταξὺ δακτυλίων ἐπὶ τοῦ ὦμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Αἱ εἰς τὴν κάλπιν εὑρεθεῖσαι λήκυθοι ὑπάγονται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἀγγείων, τὰ ὁποῖα παρήχθησαν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam καὶ ἀνάγονται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 24, 1935, πίν. 77, ἀρ. 44, σ. 219). Ἡ ἐρυθρόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 403 εὑρίσκει παράλληλον ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως καὶ τὴν ἀπλὴν γυναικείαν μορφήν, καλυτέρας τεχντροπίας, εἰς λήκυθον ἐκ τοῦ τάφου Β τῆς ὁδοῦ Λένορμαν (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. Β7 καὶ σ. 119), τῆς δεκαετίας 470 - 460 π.Χ. Λήκυθοι τοῦ τύπου τῆς λάρνακος ἀρχίζουν περὶ τὰ 470 π.Χ., ἀλλὰ παράγονται καὶ εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, σ. 120 καὶ ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92). Ἡ χαλκῇ κάλπις, ὡς εἶδομεν, εὑρίσκει ἀκριβὲς παράλληλον εἰς τὴν κάλπιν τῆς συλλογῆς Π. Κανελλοπούλου, ἡ ὁποία ἐτέθη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου P. AMANDRY εἰς τοὺς περὶ τὸ

480 π.Χ. χρόνους. Ἡ ταφή Ζα θὰ πρέπει ἴσως νὰ τεθῇ εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ., μὲ κατώτατον δυνατὸν ὄριον τὸ 450 π.Χ.

Τάφος Z16

Πηλίνη λάρναξ κατεστραμμένη (πίν. Ζ καὶ 42α).

Διαστάσεις : διασωθὲν μῆκος 1.26 μ., διασωθὲν πλάτος 0.38 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Μεταξὺ τῶν προϊστορικῶν τάφων Ζπ3 καὶ Ζπ4 διεσώθη ὁ πυθμὴν πηλίνης λάρνακος καὶ μικρὰ τμήματα τῆς ἀνατολικῆς καὶ βορείας πλευρᾶς. Ἐλάχιστα ὀστάρια ἀποκείμενα εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς λάρνακος ἀποδεικνύουν ὅτι εἰς αὐτὴν ἀπετέθη μικρὸν παιδίον εἰς στάσιν τεταμένην. Παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς λάρνακος εὐρέθη ἡ σκυφοειδῆς κύλιξ ὑπ' ἀρ. 405 μὲ τὸ στόμιον κάτω (ἀνάστροφος). Παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν εὐρέθησαν τεμάχια στλεγγίδος καὶ μαχαιριδίου τελείως κατεστραμμένα ἐκ κατιώσεως.

Z16 - ἀρ. 405 Σκυφοειδῆς κύλιξ (πίν. 313α).

Ύψος 0.056 μ., διάμετρος στομίου 0.103 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.31 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν λαβῶν 0.149 μ., λαβαὶ 0.036×0.04 μ.

Ἐλλείπει τμήμα μιᾶς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρός.

Βάσις τριμερῆς, πούς ὑποτυπώδης καὶ εὐρύς,

κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρύ, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑπερυψωμέναι καὶ τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐλαφρὰ ἀκμή.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἐν τῇ λάρνακι ταφή Ζ16 ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 18, 1949, πίν. 86, ἀρ. 34, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος).

Τάφος Z17

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Ζ, 313β καὶ 314, σχέδιον 67).

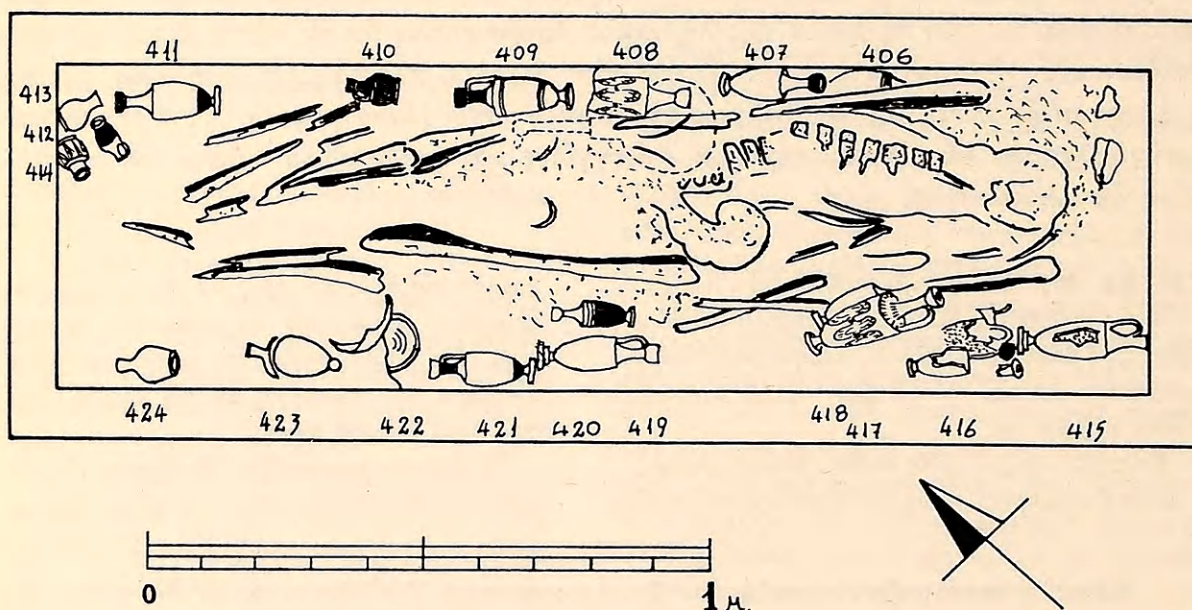
Διαστάσεις : μῆκος ἐσωτερικὸν 1.91 μ., πλάτος ἐσωτερικὸν 0.56 μ., βάθος 0.57 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Σαρκοφάγος ἐκ πώρου λίθου εὐρέθη εἰς βάθος 0.20 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῶν τάφων Ζπ6 καὶ Ζπ5. Αἱ δύο καλύπτουσαι τὴν λάρνακα πλάκες εὐρέθησαν εἰς τὴν θέσιν των, ἀλλὰ ἡ ἐπιφάνειά των εἶχε πολλαπλῶς φθαρῇ καὶ χαραχθῇ ἐκ τῶν ἀρότρων (πίν. 313β). Ἡ σαρκοφάγος διεσώθη πλήρως, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς δὲ εἶχε διεισδύσει καθαρὸν λεπτὸν χῶμα, μέσου πάχους 0.20 μ., τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὰ εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς σαρκοφάγου ὀστᾶ. Ταῦτα διετηρήθησαν εἰς σχετικῶς καλὴν κατάστασιν, ἀνήκουν δὲ εἰς δύο νεκρούς, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀποτεθῇ εἰς στάσιν τεταμένην. Εἰς τὸ μέσον τοῦ δαπέδου τῆς σαρκοφάγου ἀπεκαλύφθη σκελετὸς ἀνδρός, κατὰ τὸν L. Angel περίπου 30 ἐτῶν. Παρὰ τὸν δεξιὸν τοῦ πόδα καὶ πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ παιδίου (πίν. 314 καὶ σχέδιον 67) τριῶν περίπου

ἐτῶν. Κάτωθεν τῶν ὀστέων τοῦ ἐνήλικος εὐρέθησαν τετριμμένα ὀστᾶ ἀρχαιοτέρας ταφῆς. Κατὰ μῆκος τῶν μακρῶν πλευρῶν τῆς λάρνακος καὶ ἐκατέρωθεν τῶν λειψάνων εἶχον ἀποτεθῆ δέκα ἐννέα ἀγγεῖα. Ἐκ τούτων τὰ ὑπ' ἀρ. 409 - 414 καὶ 421 - 424 φαίνεται ὅτι ἀνῆκον εἰς τὴν ταφὴν τοῦ παιδίου. Εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν εἶχον ἀποτεθῆ εἰς ὁμάδα τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 411 - 414, μεταξὺ δὲ αὐτῶν εὐρέθησαν τεμάχιον μικρᾶς ἐκ σιδήρου στλεγγίδος καὶ τμῆμα μαχαιριδίου. Ἀμφότερα εἶχον καταστραφῇ τελείως. Τὸ τεμάχιον τῆς στλεγγίδος βεβαίως ἀποδεικνύει ὅτι ὁ παιδικὸς σκελετὸς ἀνῆκεν εἰς ἄρρεν. Ἐξω τῆς σαρκοφάγου καὶ κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους τῆς βορείας πλευρᾶς εὐρέθη τὸ ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 425.

Σχέδιον 67. Κάτοψις τῆς παρίνης σαρκοφάγου Z17 (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

Z17 - ἀρ. 406 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 315β).

Ὑψος 0.218 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.23 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.062 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Συμπεπληρωμένη κατὰ τινὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, στόμιον σωληνώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ἀκόμη δύο ὑπεράνω αὐτῶν, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανερύθρου στίλ-

πνοῦ χρώματος. Ὁ λαιμὸς καὶ ὁ ὦμος ἀφέθησαν εἰς τὸ φυσικὸν χρῶμα τοῦ πηλοῦ, ἡ δὲ κυρία ζώνη τοῦ κορμοῦ φέρει λευκὴν ἀλοιφήν. Ἡ ἐπ' αὐτῆς παράστασις διὰ μελανοῦ χρώματος ἐφθάρη πλήρως. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμῆσεως Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E2 καὶ E3, σ. 122, «Haimon Painter group». Ὁ τάφος E χρονολογεῖται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (HASPELS, πίν. 48, ἀρ. 4, «Emporion Painter», περὶ τὸ 470 π.Χ.).

Z17 - ἀρ. 407 Ἀνθεματὴ λήκυθος (πίν. 315δ).

Ὑψος 0.162 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.182 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.051 μ., ὕψος λαβῆς 0.039 μ.

Πλήρης. Πηλός κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής ύψηλή, κορμός κυλινδρικός επιμήκης στενούμενος κάτω, άκμή επί του έλαφρώς επικλινούς ώμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον εύρύ χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος τανιόσχημος από του λαιμού εις τόν ώμον.

Διακόσμησις διά μελανού στιλπνού χρώματος, πολλαχού άποσβεσθεΐσα. 'Η άνω επιφάνεια τής βάσεως, τó κατώτερον τμήμα του κορμού, πλὴν δύο εξηρημένων έπαλλήλων δακτυλίων και ένός άνωθεν αὐτῶν, τó στόμιον και ή άνω επιφάνεια τής λαβῆς καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Τό υπόλοιπον του κορμού καλύπτεται υπό λευκοκιτρίνης άλοιφῆς. 'Επ' αὐτῆς παράστασις τριῶν άνθεμίων, άνωθεν και κάτωθεν τῶν όποιων έγράφη δικτυωτόν. Είς τó άνώτερον τμήμα του κορμού έγράφησαν δακτύλιοι ανά δύο και σειρά σιγμοειδῶν στοιχείων μεταξύ αὐτῶν. 'Ο ώμος κοσμεΐται δι' άκτινωτού στοιχείου και σειρᾶς στιγμῶν. Δακτύλιος επί τής άκμῆς του ώμου.

LANGLOTZ, πίν. 108, άρ. 389b και σ. 73, άρχαι 5ου π.Χ. αϊώνος, άντι σιγμοειδοῦς κοσμήματος φέρει μαίανδρον. Μαίανδρον έπίσης φέρει και ή παρομοία λήκυθος του 7ου τάφου του "Αργους, ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εικ. 28 πρώτη άνω άριστερά, «εκ τῶν ύστερωτέρων μελανομόρφων με άνθέμια», μέσα 5ου π.Χ. αϊώνος.

Z17 - άρ. 408 'Ανθεμωτή λήκυθος (πίν. 315β).

"Υψος 0.21 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.23 μ., ύψος λαιμού 0.06 μ.

'Ελλειπής κατὰ την λαβήν και τεμάχιά τινα του κορμού. Πηλός έρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής ύψηλή, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω και εύρυνόμενος έλαφρώς άνω, άκμή επί του επικλινούς προς έπίπεδον ώμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον χοανοειδές.

'Ο δακτύλιος τής βάσεως και ή άνω επιφάνεια αὐτῆς, τó κατώτερον τμήμα του κορμού, πλὴν τεσσάρων ανά δύο έπαλλήλων εξηρημένων δακτυλίων, τó στόμιον και ή λαβή έξωτερικῶς καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος.

Είς τόν κορμόν διακόσμησις, εκ διπλῶν άνθεμίων έκαστέρωθεν πλοχμού, διά καστανομελανού χρώματος και έγχαράξεις. Τά άνθέμια περι-

βάλλονται διά τόξου χρώματος λευκού. Μεταξύ τῶν άνθεμίων έτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεΐα. Είς τόν ώμον διπλοῦν άκτινωτόν κοσμημα και δακτύλιος επί τής άκμῆς.

ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 44, εικ. 26, τάφος 5ος χρονολογούμενος περί τó 470 - 460 π.Χ., με κατώτατον όριον τó 450 π.Χ. και Hesperia 37, 1968, πίν. 103, άρ. 20, εκ του τάφου C, περί τó 485 π.Χ.

Z17 - άρ. 409 Λευκή λήκυθος (πίν. 316α και σχέδιον 68).

"Υψος 0.199 μ., διάμετρος στομίου 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.197 μ., ύψος λαιμού 0.063 μ., ύψος λαβῆς 0.054 μ.

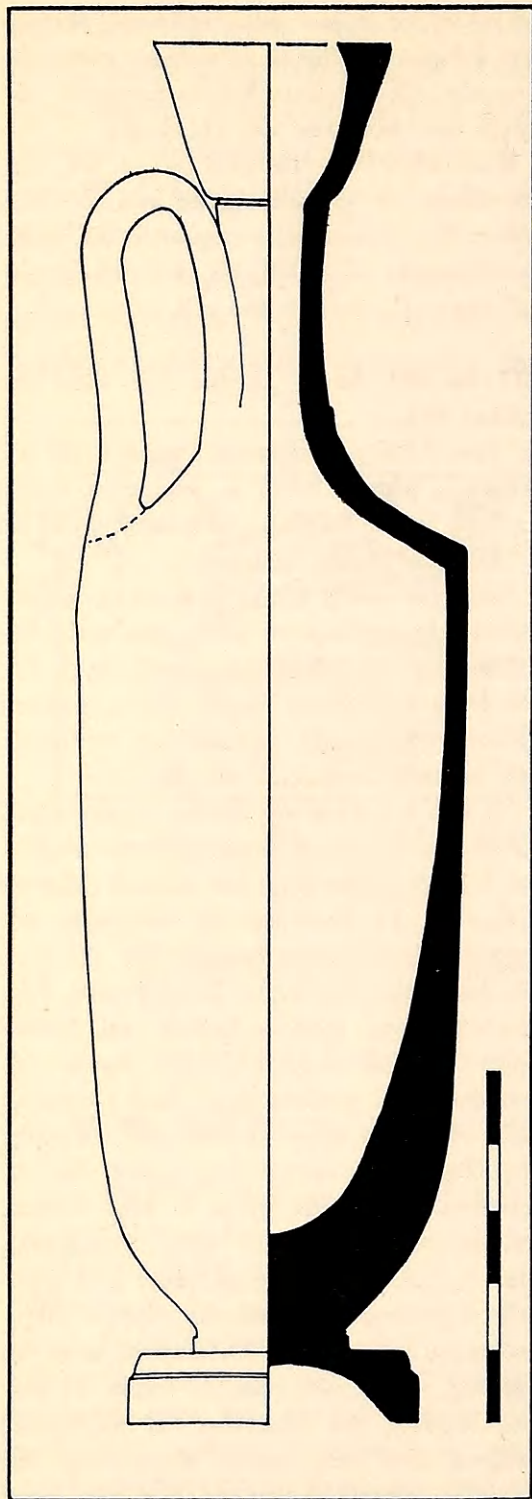
'Ακεραία. Πηλός έρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής ύψηλή με έγκοπήν, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, πλαστικός δακτύλιος εις την βάσιν του κορμού, άκμή επί του επικλινούς ώμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβή κατακόρυφος τανιόσχημος από του λαιμού εις τόν ώμον.

'Η άνω επιφάνεια τής βάσεως, τó κατώτερον τμήμα του κορμού, ό λαιμός μετά του στομίου και ή λαβή καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Τό υπόλοιπον τής επιφανείας του άγγείου φέρει λευκήν άλοιφήν. 'Επί τής λευκῆς επιφανείας τής κυρίας ζώνης έγράφη άνήρ περιβεβλημένος έρυθρόν ιμάτιον και βαίνων προς τὰ δεξιά. Λεπταί γραμμαί δηλοῦν τὰς πτυχώσεις του χιτῶνος του, ό όποιος φαίνεται κατὰ τόν δεξιόν ώμον. Οί βόστρυχοι τής κόμης έδηλώθησαν διά καστανού χρώματος. Είς την προτεταμένην δεξιάν χεΐρα ό άνήρ εκράτει άντικείμενον, τó όποιον μόλις διαφαίνεται. Πρὸ τῆς μορφῆς έτέθη σῆμα τάφου μετά ώσειδοῦς σχήματος υποδηλοῦντος τύμβον. Δεξιά του τάφου έτέρα μορφή δυσδιάκριτος, πλὴν τῆς κεφαλῆς, εϊκονίζουσα ἴσως τόν νεκρόν. Τό έδαφος έδηλώθη διά δακτυλίου. 'Η παράστασις όρίζεται άνω υπό ταινίας πληρουμένης υπό μαίανδρου μεταξύ δακτυλίων. 'Επί τής λευκῆς επιφανείας του ώμου έγράφησαν άνθέμια με σπειροειδεΐς άπολήξεις, περί δέ την βάσιν του λαιμού ἴσως κυμάτιον (δυσδιάκριτον).

Hesperia 32, 1963, πίν. 39, άρ. D1 και D2 και πίν. 40. 'Ο τάφος D χρονολογεΐται περί τó 430 - 420 π.Χ., σ. 120. 'Η διάταξις τῆς

Σχέδιον 68. Τομή της λευκής ληκύθου Z17 - 409.

παραστάσεως είναι ή αυτή, αντί όμως της βα-
διζούσης γυναικείας μορφής της ληκύθου D1
έχομεν ανδρικήν μορφήν εις την Z17 - 409,
ή όποία φαίνεται ότι είναι κάπως άρχαιοτέρα.

Νεώτεραί πως είναι και αί λευκαί λήκυθοι τών
τάφων της πλατείας Συντάγματος (ΧΑΡΙΤΩΝΙ-
ΔΗΣ, πίν. 6 - 11).

Z17 - άρ. 410 Άρυβαλλοειδές ληκύθιον (πίν.
315α).

Ύψος 0.085 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.144
μ., ύψος λαιμού 0.036 μ., ύψος λαβής 0.026 μ.

Άκέραιον. Πηλός κιτρινέρυθρος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμός εύρύς κυλιν-
δρικός, λαιμός ύψηλός διακρινόμενος του ώμου
διά προεξοχής, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατα-
κόρυφος ταινιόσχημος έκφυομένη από του λαι-
μού απολήγει εις τον ώμον.

Τό άγγεϊον καλύπτεται υπό μελανού στιλ-
πνου χρώματος, πλην ζώνης έξηρημένης εις τό
άνώτερον τμήμα του κορμού και κοσμουμένης
διά δύο δακτυλίων καστανού χρώματος.

Agora XII, πίν. 38, άρ. 1125, σ. 315, περί
τό 425 π.Χ. Hesperia 4, 1935, σ. 509, είκ.
24, άρ. 54 και σ. 477 μετά άγγείων χρονολογου-
μένων από του 460 - 440 π.Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ,
πίν. 19α δεξιά και 19β δεξιά, ίσως προς τό
τέλος του 5ου π.Χ. αιώνας.

Z17 - άρ. 411 Λευκή λήκυθος (πίν. 316α).

Ύψος 0.198 μ., διάμετρος στομίου 0.037 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.21 μ.,
ύψος λαιμού 0.06 μ., ύψος λαβής 0.05 μ.

Άκεραία. Πηλός έρυθρωπός.

Βάσις ύψηλή δισκοειδής με έγκοπήν, κοίλη
κάτω με κομβίον εις τό κέντρον, κορμός κυλιν-
δρικός στενούμενος κάτω, πλαστικός δακτύλιος
περί την βάση του κορμού, άκμή επί του έπι-
κλινούς ώμου, λαιμός ύψηλός, στόμιον καλυκό-
σχημον, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος έκ-
φυομένη από του λαιμού απολήγει εις τον ώμον.

Η άνω επιφάνεια της βάσεως, τό κατώτερον
τμήμα του κορμού, ή λαβή, ό λαιμός και τό
στόμιον καλύπτονται υπό μελανού στιλπνου
χρώματος. Ο κορμός και ό ώμος φέρουν λευ-
κήν άλοιφήν. Η κυρία παράστασις, λίαν έφθαρ-
μένη, είναι δυσδιάκριτος. Διά φαιών περιγραμ-
μάτων δηλοϋται τάφος και τύμβος ώσειδής.
Πρό του τύμβου θά ίστατο ίσως ό νεκρός. Κατά
την άνωτάτην παρυφήν του κορμού τέσσαρες

δακτύλιοι καστανέρυθροι περικλείοντες μαίανδρον φαιοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφησαν ἀνθέμια διὰ φαιοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν μὲ ἐλικοειδῆ στοιχεῖα εἰς τὴν βάσιν των.

Ὡς ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. Z17 - 409.

Z17 - ἀρ. 412 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 315α).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου 0.024 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.145 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.024 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον. Ὁ λαιμὸς διακρίνεται τοῦ ὤμου διὰ προεξοχῆς.

Ὀλόκληρος ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου κατὰ τὸ ἀνώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ.

Τῶν αὐτῶν χρόνων μὲ τὸ ὑπ' ἀρ. Z17 - 410 ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον.

Z17 - ἀρ. 413 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 315α, 317γ).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος στομίου 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.161 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.029 μ., ὕψος λαβῆς 0.023 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν ἀποκρούσεών τινων εἰς τὴν βάσιν καὶ τὸ χεῖλος. Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, εὐρυνόμενος περὶ τὴν βάσιν, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς χοανοειδὲς στόμιον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον. Ὁ λαιμὸς διακρίνεται τοῦ ὤμου διὰ προεξοχῆς.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον πλὴν τοῦ κάτω ἡμίσεος τῆς βάσεως καὶ τῆς ἐξηρημένης παραστάσεως καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ἀπολεπισθέντος πολλαχοῦ. Εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ παράστασις εὐμεγέθους κεφαλῆς πρὸς τὰ ἀριστερὰ (πίν. 317γ). Ἡ μακρὰ κόμη καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐδηλώθησαν διὰ μελανοῦ χρώ-

ματος. Κάτωθεν τῆς κεφαλῆς ἀφέθη ὀριζοντία ἐδαφόχρους γραμμὴ.

ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 8, εἰκ. 8, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ LANGLOTZ, πίν. 208, ἀρ. 583 καὶ σ. 116, περὶ τὸ 420 π.Χ.

Z17 - ἀρ. 414 Προχοῖσκη (πίν. 317α).

Ὑψος 0.062 μ., διάμετρος στομίου 0.043 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.195 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.021 μ.

Συμπεπληρωμένη κατὰ τὴν λαβὴν. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς χαμηλὸς εὐρύς, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρος ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς διακοσμεῖται δι' ἐντύπων φυλλοειδῶν τριγώνων πληρουμένων διὰ λοξῶν κατακορύφων γραμμῶν. Μεταξὺ τῶν τριγώνων ἐτέθησαν κατακορύφως ὁμόκεντροι μικροὶ κύκλοι.

B. ΦΙΛΙΠΠΑΚΗ, ΑΕ 1953 - 54 (εἰς μνήμην Γ. Οἰκονόμου, Γ'), σ. 109, εἰκ. 9 (2) καὶ σ. 110, β' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Hesperia 4, 1935, σ. 476, εἰκ. 1, ἀρ. 50 καὶ 51 καὶ Hesperia 18, 1949, πίν. 93, ἀρ. 78 - 80, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Z17 - ἀρ. 415 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 315β).

Ὑψος 0.22 μ., διάμετρος στομίου 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.22 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.065 μ., ὕψος λαβῆς 0.045 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐθριπτός.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐπαλλήλων ἐγχαράκτων δακτυλίων κάτω καὶ ἐνὸς ἄνω, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ὡς καὶ τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφη διὰ με-

λανοῦ χρώματος πολεμιστῆς μὲ ὑψωμένον τὸ ξῖφος καταβάλλων τὸν ἀντίπαλόν του ὅστις προσπαθεῖ νὰ ἀμυνθῇ διὰ τῆς ἀσπίδος. Ὅπισθεν τοῦ ἐπιτιθεμένου ἐτέρα μορφή μετ' ἀσπίδος. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς ζώνης πέραν τοῦ ἀμυνομένου πολεμιστοῦ δὲν διεσώθη, ὥστε εἶναι ἄδηλον ἂν καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ ἐγράφη ἐτέρα μορφή. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραῖς. Εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ δακτύλιοι καὶ τριπλῇ σειρὰ ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὧμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Ὡς ἡ ὑπ' ἀρ. Z17 - 406 λήκυθος. Ἀνήκει πιθανῶς εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἢ περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ.

Z17 - ἀρ. 416 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 316β, 317β).

Ὑψος 0.217 μ., διάμετρος στομίου 0.038 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.215 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.061 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὧμου, χεῖλος καλυκώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὧμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐπαλλήλων ἐξηρημένων δακτυλίων καὶ ἑνὸς ἄνω, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ κακοτέχνου μελανομόρφου παραστάσεως. Εἰς τὸ κέντρον ἴσως κάπρος πρὸς τὰ ἀριστερά, κύπτων τὴν κεφαλὴν. Πρὸ αὐτοῦ ἀνδρική μορφή μὲ τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ αὐχένος τοῦ ζώου τὸ ὅποιον προσπαθεῖ νὰ καταβάλῃ (Ἡρακλῆς;). Ὅπισθεν τῆς μορφῆς αὐτῆς γυνὴ καθημένη ἐπὶ δίφρου, ἐτέρα δὲ καθημένη μορφή ὅπισθεν τοῦ κάπρου. Κλάδοι ἐγράφησαν ἄνωθεν τῆς παραστάσεως. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραῖς. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὧμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα καὶ διάταξιν διακοσμήσεως HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1 καὶ σ. 130

κέ., «Haimon Painter», ὡς καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E3 καὶ E5, τῆς αὐτῆς ομάδος ζωγράφων, περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ. Διὰ τὸ θέμα Hesperia 15, 1946, πίν. LV, ἀρ. 148 καὶ σ. 304.

Z17 - ἀρ. 417 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 315δ, 316β).

Ὑψος 0.152 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.173 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς μέγα τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ σχεδὸν ἐπιπέδου ὧμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς παραστάσεως καὶ δύο ἐξηρημένων ταινιῶν τεθειμένων ἄνωθεν καὶ κάτωθεν αὐτῆς καὶ πληρουμένων διὰ μαιάνδρου πρὸς τὰ δεξιὰ, ὀριζομένου ὑπὸ δακτυλίων. Εἰς τὴν κυρίαν παράστασιν ἐγράφη Νίκη μὲ ἀνεφγμένης πτέρυγας, βαίνουσα πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ στρέφουσα τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἡ μορφή φέρει εἰς τὰς χεῖρας δυσδιάκριτον ἀντικείμενον. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν διὰ γραμμῶν καὶ στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ὧμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δακτύλιος.

Γενικῶς διὰ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως μὲ ἀπλὴν γυναικείαν μορφήν ἐν κινήσει εἰς τὴν διακοσμουμένην ζώνην, ὅρα CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XVII, ἀρ. 1, σ. 34, περὶ τὸ 470 π.Χ. καὶ πίν. XVII, ἀρ. 4, σ. 34, περὶ τὸ 490 π.Χ., καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B7, τοῦ «Aeschines Painter» περὶ τοῦ ὁποῦ ὅρα HASPELS, σ. 178 κέ. Τὸ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τοῦ τάφου Β τοῦ νεκροταφείου τῆς ὁδοῦ Λένορμαν ἐτέθη εἰς τὸ 450 π.Χ.

Z17 - ἀρ. 418 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 315δ, 316β).

Ὑψος 0.132 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.138 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., λαβῆς 0.025 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, στόμιον σωληνόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἄνω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφοχρῶν ζώνην ἐγράφησαν τέθριππον καὶ δύο ἱματιοφοροῦσαι γυναικεῖαι μορφαὶ ἀντικρίζουσαι καὶ προφανῶς ἀποχαιρετοῦσαι τρίτην μορφήν ἱσταμένην ὀπισθεν τῶν ἱππων· ἴσως πρόκειται περὶ ἀποχαιρετισμοῦ πολεμιστοῦ. Τὰ γυμνὰ μέρη τῶν γυναικείων μορφῶν ἐκαλύφθησαν ὑπὸ λευκοῦ χρώματος καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραῶν. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Εἰς τὸν ὦμον ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα ὅρα Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B3 καὶ σ. 118, τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, καὶ HASPELS, πίν. 53, ἀρ. 4 καὶ 5, τοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Χρονολογεῖται περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ.

Z17 - ἀρ. 419 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 315γ).

Ὑψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καὶ σχηματίζων ὑποτυπώδη πόδα παρὰ τὴν βάσιν, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, πλὴν ἐδαφοχρόου ζώνης εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα αὐτοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν δύο δακτύλιοι καὶ μεταξὺ των σειρὰ σιγμοειδῶν στοιχείων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ δακτύλιος ἐπὶ τῆς ἀκμῆς.

Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἀρ. 41 καὶ σ. 218, 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἀντὶ σιγμοειδοῦς στοιχείου μαίανδρος.

Z17 - ἀρ. 420 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 317β).

Ὑψος 0.178 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.188 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ.

Ἐλλιπὴς εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, στόμιον χοανοειδές χαμηλόν, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ ὑπόλοιπον τμήμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καλύπτεται ὑπὸ λευκοκιτρίνης ἀλοιφῆς, ἐνῶ ὁ ὦμος καὶ ὁ λαιμὸς ἀφείθησαν εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Ἰχνη μελανοῦ χρώματος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἀποδεικνύουν ὅτι ἐπ' αὐτοῦ εἶχε γραφῆ παράστασις, ἡ ὁποία ἐφθάρη πλήρως.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα ὅρα Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E7 καὶ σ. 123, τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, ἐκ τάφου τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Z17 - ἀρ. 421 Λευκὴ λήκυθος (πίν. 316α).

Ὑψος 0.182 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.195 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.064 μ., ὕψος λαβῆς 0.048 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή μὲ ἀυλάκωσιν εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμή ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Μελανὸν στιλπνὸν χρῶμα καλύπτει τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸν λαιμόν, τὸ στόμιον καὶ τὴν λαβήν. Ὁ ὦμος καὶ ὁ κορμὸς καλύπτονται ὑπὸ λευκῆς ἀλοιφῆς. Ἡ κυρία παράστασις ἐγράφη

διὰ χρώματος ἐρυθρωποῦ με φαιὰ περιγράμματα. Παρίσταται γυνή ἰσταμένη πρὸς τὰ δεξιά πρὸ στήλης καὶ ὠοειδοῦς σχήματος ὑποδηλοῦντος τὸν τύμβον τοῦ νεκροῦ. Ἐναντι αὐτῆς καὶ πρὸς τὰ δεξιά τοῦ τύμβου ἀνδρική μορφή φέρουσα ἐρυθρὸν ἱμάτιον. Δακτύλιος ὑποδηλοῖ τὸ ἔδαφος. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ ζώνης πληρουμένης διὰ μαιάνδρου πρὸς τὰ δεξιά, τεθειμένου μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφησαν εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν τρία ἀνθέμια με σπειροειδῆς ἀπολήξεις διὰ φαιοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος, περιγραφόμενα ὑπὸ τοῦ μίσχου των.

Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς παραστάσεως ὡς ἡ ὑπ' ἀρ. Z17 - 409 λευκὴ λήκυθος, χρονολογούμενη μετὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ πιθανῶς εἰς τὸ γ' τέταρτον αὐτοῦ.

Z17 - ἀρ. 422 Φιαλίδιον (πίν. 317α).

Ὑψος 0.026 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.083 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., περίμετρος 0.26 μ., ὕψος βάσεως 0.006 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἀβαθῆς με κυρτὰ τοιχώματα, χεῖλος κλῖνον πρὸς τὰ ἔσω, στόμιον εὐρύ.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ὅρα Agora XII, πίν. 33, ἀρ. 863 καὶ 859 διὰ παρόμοιον ἀγγεῖον χρονολογούμενον περὶ τὸ 450 - 430 π.Χ., σ. 297. Ἐπίσης ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 57, εἰκ. 95 καὶ σ. 143, περὶ τὸ 425 π.Χ.

Z17 - ἀρ. 423 Ἀμφορίσκος (πίν. 315γ καὶ σχέδιον 69).

Ὑψος 0.168 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.02 μ., περίμετρος 0.24 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.049 μ., ὕψος λαβῶν 0.033 μ., ὕψος βάσεως 0.013 μ.

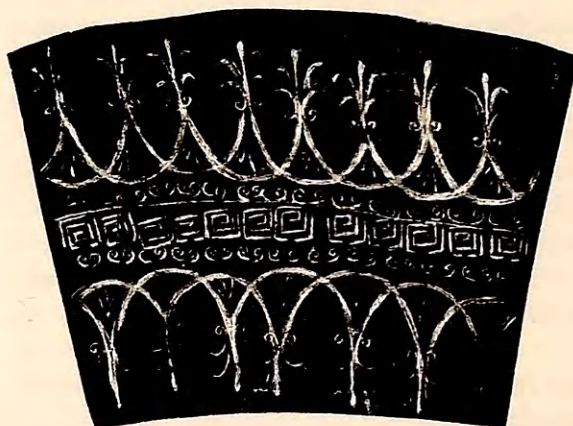
Συμπεπληρωμένος εἰς τὴν μίαν τῶν λαβῶν καὶ εἰς τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις λίαν μικρὰ διακοειδής, ποὺς ὑποτυπώδης κυλινδρικός περὶ τὸν ὅποιον τρεῖς πλαστικοὶ δακτύλιοι, κορμὸς ἀπιδόσχημος με ταινιόσχημον ἐκβάθυσιν εἰς τὸ ἄνω τμήμα, ὤμος διακρινόμενος τοῦ κορμοῦ διὰ προεξοχῆς, λαιμὸς ὑψηλὸς στενός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβαὶ δύο

κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ δύο πλαστικοὶ δακτύλιοι.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καὶ κοσμεῖται δι' ἐντύπων στοιχείων. Πέριξ τοῦ λαιμοῦ ἐτέθη ὠοειδὲς κόσμημα καὶ μαιανδροειδὲς στοιχεῖον ὀριζόμενον ὑπὸ σειρᾶς ἀνθεμίων. Ὁ κορμὸς χωρίζεται εἰς τὸ μέσον διὰ ταινίας πληρουμένης ὑπὸ ἀνδοσχημῶν στοιχείων περιοριζόμενων ὑπὸ σειρᾶς στιγμῶν ἄνω καὶ κάτω. Τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ κοσμοῦν ἀνθέμια τεθειμένα μεταξὺ ἀναστροφῶν τόξων, τὸ δὲ κάτω ἥμισυ ἀνθέμια περιβαλλόμενα διὰ τόξων (σχέδιον 69).

CVA, Deutschland 31, Heidelberg 4,

Σχέδιον 69. Ἀνάπτυγμα τῆς ἐντύπου διακοσμῆσεως τοῦ ἀμφορίσκου Z17 - 423.

πίν. 183, ἀρ. 6, Z12 καὶ σ. 75, τελευταῖον τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, AD 15, 1933 - 35, σ. 47, εἰκ. 29 κάτω 1, 4, 7, ἐκ τοῦ 7ου τάφου καὶ σ. 48, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Olynthus V, πίν. 161, ἀρ. 656, καὶ σ. 203, 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Z17 - ἀρ. 424 Ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 317α, γ).

Ὑψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.225 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.041 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος εὐρυνόμενος κάτω, λαιμὸς χαμηλός, στόμιον καλυκόσχημον, λαβὴ ἐκφυο-

μένη από τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον. Ὁ λαιμὸς εἰς τὴν βάσιν αὐτοῦ διακρίνεται τοῦ ὤμου διὰ προεξοχῆς.

Ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς παραστάσεως, ἥ ὁποία περιλαμβάνει γυναῖκα πρὸς τὰ δεξιὰ προσερχομένην πρὸς βωμόν καὶ κρατοῦσαν εἰς τὰς προτεταμένας χεῖρας ἀντικείμενόν τι, ἴσως πυξίδα (τὸ ὁποῖον τώρα ἔχει ἀποσβεσθῆ). Ἡ γυνὴ φέρει χιτῶνα μὲ πλουσίαν πτύχωσιν καὶ πέπλον. Ἡ κόμη δηλοῦται διὰ μελανοῦ χρώματος. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἐνδύματος δηλοῦνται διὰ λεπτῶν πυκνῶν γραμμῶν.

Διὰ τὸ σχῆμα καὶ διὰ Νίκην βαίνουσιν πρὸς βωμόν ὅρα CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. 60, ἀρ. 3 καὶ σ. 105, περὶ τὸ 450 π.Χ. Διὰ παρόμοιον σχῆμα, ἀλλὰ μὲ ἔρωτα ἱπτάμενον πρὸς βωμόν, ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, σ. 27, εἰκ. 45, ἐκ τοῦ τάφου CXI τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Παρόμοιον σχῆμα καὶ διάταξις διακοσμήσεως εἰς LANGLOTZ, πίν. 209, ἀρ. 581 καὶ σ. 116, περὶ τὸ 420 π.Χ. Τὸ ληκύθιον τῆς Ἐλευσίνος δύναται νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 430 π.Χ. χρόνους, ὡς ὑποδεικνύεται καὶ ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων ἀγγείων τῶν κατατεθέντων μετὰ τοῦ παιδικοῦ λειψάνου.

Z17 - ἀρ. 425 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 315γ).

Ύψος 0.128 μ., διάμετρος στομίου 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.132 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Εὐρέθη ἔξω τῆς σαρκοφάγου καὶ παρὰ τὴν νοτίαν τῆς πλευράν. Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐθριπτος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διὰ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον. Ἡ παράστασις τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης γραφεῖσα διὰ καστανεύθρου χρώματος καὶ διὰ λευκοῦ, πρὸς δῆλωσιν τῶν γυνῶν τμημάτων τῶν μορφῶν, εἶναι δυσδιάκριτος. Ἴσως εἰκονίζονται τρεῖς γυναικεῖαι μορφαί. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχάραξιν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 33, εἰκ. 59α, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Τὸ σχῆμα ἐνθυμίζει ληκύθους γενομένας ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam.

Τὰ εἰς τὴν σαρκοφάγον ἀνευρεθέντα κτερίσματα ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ δύο λείψανα, τὰ ὁποῖα περιεῖχε, κατετέθησαν εἰς διαφόρους χρόνους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 406 - 408 καὶ 415 - 420 προφανῶς εἶναι τὰ κτερίσματα τοῦ ταφέντος πρῶτον ἀνδρός, ἀνάγουν δὲ τὴν ταφὴν αὐτὴν πρὸς τὸ τέλος τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἢ εἰς τὴν δεκαετίαν 465 - 455 π.Χ. Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 409 - 414 καὶ 421 - 424 ἀπετέλουν τὰ κτερίσματα τῆς παιδικῆς ταφῆς καὶ ἀνάγουν αὐτὴν εἰς τοὺς περὶ τὸ 430 π.Χ. χρόνους. Οὕτω καταφαίνεται ὅτι ἡ σαρκοφάγος κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον διὰ τὴν ταφὴν ἀνδρός. Μετὰ παρέλευσιν 25 - 30 ἐτῶν ἡ σαρκοφάγος ἐχρησιμοποιήθη καὶ πάλιν διὰ τὸν ἐνταφιασμόν μικροῦ παιδίου, τὸ λείψانون τοῦ ὁποίου ἀπετέθη παρὰ τὸν ἀνδρικὸν σκελετόν, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ σχεδίου 67 καὶ ἐκ τοῦ πίνακος 314.

Ἀξιοσημεῖωτος εἶναι ἐπίσης ἡ ἀλλαγὴ κατευθύνσεως τῶν ληκύθων. Αἱ ἀποτεθεῖσαι ὡς κτερίσματα τοῦ ἀνδρός ἔχουν τὸ στόμιον πρὸς τὴν νοτιοανατολικὴν στενὴν τῆς σαρκοφάγου πλευράν, ἥτοι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀποτεθέντος ἀνδρός, ἐνῶ τὰ ἀγγεῖα τὰ ἀποτεθέντα περὶ τὸν παιδικὸν σκελετόν ἔχουν τὰ στόμια

πρὸς τὴν ἀντίθετον κατεύθυνσιν, ἤτοι πρὸς τὴν βορειοδυτικὴν στενὴν πλευρὰν τῆς σαρκοφάγου.

Πυραὶ

Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ τομέως Z, μεταξὺ τῶν προϊστορικῶν τάφων καὶ τῶν σαρκοφάγων, εὐρέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ὑπολείμματα πυρῶν καὶ ἐγχυτρισμῶν. Αἱ εὐρεθεῖσαι πυραὶ ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη τοῦ τομέως Z ἐχρησιμοποιήθη ἐπανειλημμένως διὰ τὴν καῦσιν νεκρῶν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Αἱ καύσεις ἐγένοντο κατὰ χώραν καὶ ἡ τέφρα καὶ τὰ ὑπολείμματα τῶν ὀστέων ἀφίνοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκαλύπτοντο μὲ χῶμα. Δὲν ἐγένετο δηλαδὴ προσπάθεια συλλογῆς τῆς τέφρας καὶ τῶν ὀστέων καὶ ἐναποθέσεώς των ἐντὸς τεφροδόχου ἀγγείου.

Πυρὰ Zβ (= Z18)

(πίν. Z).

Ἀμέσως πρὸς Ἀνατολὰς τῆς σαρκοφάγου Z17 εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα πυρᾶς ἐκτεινόμενα εἰς χῶρον μεγίστης διαμέτρου 1.20 μ. Εἰς τὰ μελανὰ καὶ πυρακτωμένα χρώματά της εὐρέθησαν τεμάχια ληκυθίου πυρακτωμένα καὶ μικρὸν τμήμα μηριαίου παιδικοῦ ὀστοῦ.

Ἐναγισμὸς Z (= Z19) καὶ πυρὰ Zγ (= Z20)

(πίν. Z).

Πρὸς Νότον τῆς σαρκοφάγου Z17 εὐρέθησαν τὰ ἔχνη πυρᾶς ἐναγισμοῦ, Z, καὶ πρὸς τὰ δυτικὰ ταύτης ἡ πυρὰ Zγ, σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Ἡ μὲν Z ἐκάλυπτε μικρὰν ἑκτάσιν, μεγίστης διαμέτρου 1.65 μ. περίπου, καὶ περιελάμβανε μόνον μελανὰ χρώματα, πάχους 0.09 μ., ἡ δὲ Zγ ἐκάλυπτε ἑκτάσιν 2×1.05 μ. καὶ εἶχε πάχος 0.14 μ. Πλὴν τῶν μελανῶν χρωμάτων ἡ Zγ περιεῖχεν ἐλάχιστα τεμάχια πυρακτωμένων ὀστέων, πέντε ἀγγεῖα καὶ τεμάχιον εἰδωλίου. Ἀμφότεραι αἱ πυραὶ, ἰδίᾳ δὲ ἡ Z, φαίνεται ὅτι εἶχον διαταραχθῇ.

Zγ - ἄρ. 426 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 318β).

Ύψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.144 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Συνεπληρώθησαν μικρὰ ἐλλείποντα τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος ἐλαφρῶς πρὸς τὸν ὦμον καὶ στενούμενος κάτω, πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ

κορμοῦ, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὦμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον καλυκόςχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφη διὰ

μελανοῦ χρώματος, μᾶλλον κακοτέχνως, τέθριππον ἐν κινήσει· ἡνίοχος φέρων λευκὸν ποδὴν χιτῶνα προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τοὺς καλπάζοντας ἵππους. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δύο ἡμιδακτυλίων κάτω καὶ ἐνὸς ἄνω, ἐλευθέρως γεγραμμένων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Zγ - ἀρ. 427 Ὑψίπους κύλιξ (πίν. 318α).

Ὑψος 0.054 μ., διάμετρος στομίου 0.093 μ., διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.29 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρὸς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δισκοειδῆς κοίλη κάτω, ποὺς κυλινδρικός ὑψηλός, κορμὸς ἡμισφαιρικός ἀβαθής, στόμιον εὐρύ.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Zγ - ἀρ. 428 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 318α).

Ὑψος σφζόμενον 0.098 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Zγ - ἀρ. 429 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 318β).

Ὑψος 0.109 μ., διάμετρος στομίου 0.026 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.039 μ., ὕψος λαβῆς 0.026 μ.

Ἐλλείπει τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρὸς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς μᾶλλον βραχύς, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγγραφή διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Zγ - ἀρ. 430 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 318β).

Ὑψος 0.112 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.114 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ. Πηλὸς ἐρυθρὸς.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, στόμιον χοανοειδές.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγγραφήσαν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἀνθέμια ἐπὶ πλοχοειδοῦς βάσεως. Τὰ ἀνθέμια περιβάλλονται διὰ λευκῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Zγ - εἰδ. 33 Πηλίνη κεφαλὴ (πίν. 318δ).

Σφζόμενον ὕψος 0.092 μ., πλάτος 0.057 μ.

Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Διασφύζεται ὁ λαιμὸς καὶ ἡ κεφαλὴ γυναικείας μορφῆς. Ἡ κεφαλὴ καλύπτεται διὰ τοῦ πέπλου. Τὸ εἰδώλιον ἐκαλύπτετο διὰ χρώματος μεταβληθέντος εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 426 φαίνεται ὅτι εὐρίσκει παράλληλα, ἐὰν δὲν ἀνήκει, εἰς τὴν γνωστὴν ομάδα τοῦ Αἵμονος (ὄρα HASPELS, σ. 130 κέ. Hesperia 32, 1963, σ. 122 κέ. καὶ πίν. 42, ἀρ. E1 - E3 διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως. CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 14, ἀρ. 10 καὶ 11 καὶ σ. 24 - 25, περὶ τὸ 480 π.Χ.) καὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου

π.Χ. αἰῶνος. Εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον ἀνήκει καὶ ἡ ἀνθεμωτὴ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 430, προϊόν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam ἢ καὶ γενομένη κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου ἐκείνου (Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 23. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 76, εἰκ. 131. CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XII, ἀρ. 8 καὶ σ. 31). Ἐπίσης αἱ μελαμβαφεῖς λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 428 καὶ 429 (CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XII, ἀρ. 9 καὶ 12 καὶ σ. 31, 475 - 450 π.Χ. Olynthus XIII, πίν. 31, ἀρ. 21) καὶ ἡ ὑψίπους κύλιξ ὑπ' ἀρ. 427 ἀνήκουν εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον (Agora XII, πίν. 35, ἀρ. 982 καὶ σ. 305).

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πυρὰ Ζγ, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 426 - 430, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους.

Πυρὰ Ζδ (= Z21)

(πίν. Ζ).

Εὐρέθη 0.05 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ προφανῶς εἶχε διαταραχθῇ πλήρως. Ἰχνη καύσεως μόνον διεσώθησαν εἰς ἑκτασιν ἐλλειψοειδῆ, μήκους 1.75 μ. περίπου καὶ πλάτους 1 μ. Οὐδὲν εὐρέθη εἰς τὴν μελανὴν ἐπιφάνειαν, ἡ ὁποία εἶχε πάχος μόλις 0.03 μ. Τὸ ἔδαφος κάτωθεν τῆς μελανῆς ἐπιφανείας παρουσίαζε ὄψιν ἐλαφρῶς πυρακτωμένην. Ὡστε ἡ πυρὰ δὲν θὰ εἶχε μεγάλην δύναμιν.

Πυρὰ Ζε (= Z22)

(πίν. Ζ, 46α καὶ 319).

Διαφόρου καθ' ὅλα τύπου τῶν πυρῶν Ζβ - Ζδ ἦτο ἡ πυρὰ Ζε, ἡ ἀποκαλυφθεῖσα εἰς τὴν βορειοδυτικὴν περιοχὴν τοῦ τομέως καὶ μεταξὺ τῶν τάφων Ζπ5, Ζ14 καὶ Ζ16. Εὐρέθη 0.55 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ κατελάμβανεν ἑκτασιν τετράπλευρον. Προφανῶς εἰς τὸ ἔδαφος εἶχε σκαφῇ τάφος, μήκους 2.25 μ. καὶ πλάτους 1.14 μ., ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν καῦσιν νεκροῦ. Εὐρέθη πλήρης μελανῶν χρωμάτων περιεχόντων μικρὰ τεμάχια καμένων ξύλων καὶ ὀστέων. Τὰ τοιχώματά της καὶ τὸ ὑπὸ τὸν πυθμένα χῶμά της εἶχον πυρακτωθῇ ἰσχυρῶς καὶ παρουσίαζον ἐρυθρωπὴν χροιάν. Ὁ πυθμὴν ἐκαλύπτετο διὰ στρώματος καμένου μελανοῦ χρώματος, βάθους 0.14 μ. Ὑπολείμματα δύο μεγάλων ξύλων καὶ ἄλλα μικροτέρων εὐρέθησαν εἰς τὸν πυθμένα τῆς τάφρου· προφανῶς ἀπετέλουν ἀρχικῶς ἐσχάραν ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ λείψανον. Τούτου διεσώθησαν πυρακτωμένα τεμάχια μηριαίων ὀστέων, κρανίου καὶ σπονδύλων, τὰ ὁποῖα ὑποδεικνύουν ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῇ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας ὕψις μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ. Μετὰ τοῦ νεκροῦ ἐκάησαν καὶ τὰ κτερίσματά του. Ταῦτα εὐρέθησαν εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς τάφρου καὶ κατὰ μῆκος τῶν ξύλων τῆς ἐσχάρας. Δύο λήκυθοι εὐρέθησαν κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς ἐσχάρας, ἐν ληκύθιον κατὰ τὸ μέσον τῆς ἐκτάσεως μεταξὺ τῶν δύο ξύλων καὶ ἀκόμη δύο λήκυθοι καὶ δύο σκύφοι κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν. Τὰ ἀγγεῖα - κτερίσματα εἶχον διαλυθῇ σχεδὸν πλήρως καὶ δὲν κα-

τέστη δυνατή ή συγκόλλησις και ή συμπλήρωσις των, ως και ή μελέτη των πιθανών παραστάσεων των, αί όποϊαι είχαν τελείως άφανισθῇ εκ του πυρός. Μετά την καυσιν τὰ υπολείμματα άφέθησαν εις την θέσιν των και ή τάφος έπληρώθη χωμάτων. Προφανώς εις την ταφήν Ζε έχομεν καυσιν νεκρού ή τάφος τῆς πυρᾶς τῆς όποίας έχρησίμευσε και ως τάφος.

Τὰ τεμάχια των άγγείων, τὰ εύρεθέντα εις την πυράν, την άνάγουν εις τὰ μέσα του 5ου π.Χ. αϊώνος. Προφανώς ἦτο σύγχρονος σχεδόν προς την πυράν Ζζ.

Πυρά Ζζ (= Z23)

(πίν. Ζ).

Περὶ τὰ 0.90 μ. προς Ἀνατολὰς τῆς πυρᾶς Ζε και 0.45 μ. κάτωθεν τῆς έπιφανείας του έδάφους εύρέθη έτέρα τάφος χρησιμοποιηθεῖσα δια την καυσιν νεκρού. Εἶχε σχῆμα τετράπλευρον και διαστάσεις μικροτέρας τῆς τάφρου τῆς πυρᾶς Ζε. Τὸ μῆκός της άνήρχετο εις 1.45 μ. και τὸ μέσον πλάτος της εις 0.75 μ. Ἡ έπίχωσις της άπετελεῖτο άπό μελανὰ καμένα χώματα· τὰ υπό τὸ δάπεδόν της χώματα και τὰ τοιχώματά της είχαν πυρακτωθῇ ισχυρῶς. Εἰς τὸ δάπεδόν της εύρέθησαν και πάλιν τεμάχια καμένων ξύλων, τμήματα πυρακτωμένων όστῶν, τεμάχια δύο ληκύθων, των όποίων ή συγκόλλησις δέν κατέστη δυνατή, και ή λήκυθος ύπ' άρ. 431. Δέν δύναται νά υπάρξη άμφιβολία ότι και έδῶ έχομεν καυσιν νεκρού, του όποίου τὰ κατὰλοιπα άφέθησαν κατὰ χώραν. Μετά την καυσιν ή τάφος έπληρώθη δια χώματος.

Ζζ - άρ. 431 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 319γ).

Ύψος 0.132 μ., διάμετρος στομίου 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.155 μ., ύψος λαιμοῦ 0.037 μ., ύψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπὸς σχετικῶς καλῶς ώπτημένος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή ἐπὶ του έλαφρῶς έπικλι-

νοῦς ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ύψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος εκφυομένη άπό του λαιμοῦ άπολήγει εις τὸν ὤμον.

Ἡ ἄνω έπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, προφανῶς τὸ στόμιον και ή κάτω έπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται υπό μελανοῦ στιλποῦ χρώματος. Ἐπὶ του έδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν άκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ λήκυθος δύναται νά τεθῇ εις τὰ μέσα του 5ου π.Χ. αϊώνος ως κατώτατον ὄριον (Olynthus V, πίν. 50, άρ. 33 και σ. 76, άρχαί 5ου π.Χ. αϊώνος). Αὕτη, ως και τὰ τεμάχια των άλλων ληκύθων, ὀρίζουν τὰ μέσα του 5ου π.Χ. αϊώνος ως τοὺς χρόνους εις τοὺς όπούους πρέπει νά άναχθῇ και ή καῦσις Ζζ.

Τάφος Z24

(πίν. Ζ και 320α).

Πρὸς τὰ νοτιοανατολικά των πυρῶν Ζγ και Ζδ και κατὰ τὸ δυτικὸν τμήμα του τομέως εύρέθη ή παιδική ταφή Z24, περὶ τὰ 0.45 μ. κάτωθεν τῆς έπιφανείας του έδάφους. Προφανῶς πρόκειται περὶ ταφῆς εις άβαθῇ τάφρον σκαφεῖσαν εις τὸ χῶμα.

Ὁ τάφος ἔχει τετράπλευρον σχῆμα, προσανατολισμὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς περίπου καὶ μῆκος 0.88 μ. Τὸ μέσον πλάτος τοῦ ἀνέρχεται εἰς 0.40 μ. Τρίμματα παιδικῶν ὀστέων, εὑρεθέντα εἰς τὸ δάπεδον, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ λείψανον κατελάμβανε τὴν κεντρικὴν ἑκτασιν τῆς τάφρου, ἑκατέρωθεν δὲ αὐτοῦ εἶχον τεθῆ ὡς κτερίσματα ἕξ λήκυθοι καὶ μία πυξίς. Παρὰ τὰς ληκύθους εὑρέθησαν κελύφη ὧν. Ἐκ τῶν ἀγείων κατωρθώθη ἡ συγκόλλησις καὶ διατήρησις τριῶν ληκύθων.

Z24 - ἀρ. 432 Ἀνθεωτὴ λήκυθος (πίν. 320β).

Ύψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.128 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ στομίου καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει ταπεινὸν κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον ἥμισυ τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος τρία ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα ἄνω ὑπὸ τόξων διὰ λευκοῦ χρώματος γεγραμμένων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Z24 - ἀρ. 433 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 320β).

Ύψος 0.142 μ., διάμετρος στομίου 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.138 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.048 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός ὑψηλὸς στενόμενος κάτω καὶ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενος κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ πρὸς τὸν ὦμον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόςχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια

αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ἄνωθεν αὐτῶν τρίτου ἐγχαράκτου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην δι' ἐρυθρομελανοῦ χρώματος ἐγράφη κακότεχνος παράστασις δύο ὀρχουμένων γυναικῶν μεταξὺ κλάδων ἢ δενδρυλίων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων καὶ λευκοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z24 - ἀρ. 434 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 320β).

Σφζόμενον ὕψος 0.143 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.153 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ μέρος τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν δύο ἐπαλλήλων ἐξηρημένων δακτυλίων καὶ τρίτου τεθειμένου ἄνωθεν αὐτῶν. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη φέρει μελανόμορφον παράστασιν τεθρίππου καὶ δύο δυσδιακρίτων μορφῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Τὸ τέθριππον ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν περιοριζομένων κάτω ὑπὸ ζεύγους γραμμῶν ἐλευθέρως γεγραμμένων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Αἱ διασωθεῖσαι τρεῖς λήκυθοι θέτουν τὴν ταφὴν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ.

αἰῶνος. Διὰ τὴν ἀνθεμωτὴν λήκυθον ὑπ' ἀρ. 432 ὅρα ἀνωτέρω τὴν λήκυθον Ζγ-430, ἴσως τοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 433 εὐρίσκει παράλληλα εἰς εὐρήματα ἐκ τοῦ τάφου CVIII, τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, τῆς πλατείας Συντάγματος (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 33, εἰκ. 59), ἀκόμη καὶ εἰς δείγματα τοῦ ζωγράφου τοῦ Αἷμονος (HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1 καὶ 2. Πρβλ. καὶ CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 14, ἀρ. 10 - 11, καὶ σ. 24 - 25, περὶ τὸ 480 π.Χ.). Καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 434 δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ Αἷμονος καὶ εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τάφων τῆς ὁδοῦ Λένορμαν τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E1, σ. 122).

Τάφος Z25

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Ζ, 321 καὶ 322).

Περὶ τὸ 1.50 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ παιδικοῦ τάφου Z24 εὐρέθη ἡ ἐντὸς πωρίνης σαρκοφάγου παιδικὴ ταφὴ Z25. Τὸ ἐκ δύο πλακῶν κάλυμμά της (πίν. 321) εὐρέθη 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ἡ μικρὰ αὐτὴ σαρκοφάγος ἔχει μῆκος ἐξωτερικὸν 1.13 μ., πλάτος ἐξωτερικὸν 0.44 μ. καὶ βάθος 0.22 μ. Τὸ πάχος τοῦ πώρου της ποικίλλει ἀπὸ 0.08 - 0.10 μ. Εἶχεν ἀποτεθῇ ἀπὸ τὰ νοτιοανατολικά πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ καὶ περιεῖχε παιδικὰ ὀστᾶ (πίν. 322). Τούτων διεσώθησαν τεμάχια κρανίου, σπόνδυλοι καὶ ὀστᾶ τῶν ἄκρων. Τέσσαρες λήκυθοι εὐρέθησαν ἄνωθεν τοῦ κρανίου, μία κατὰ τὴν γωνίαν τῆς σαρκοφάγου καὶ τρία πήλινα εἰδώλια, δύο τῶν ὁποίων εἶχον τελείως φθαρῇ. Ἐν τῶν δύο φαίνεται ὅτι παριστᾷ ἱππέα καὶ τὸ ἕτερον ἀλέκτορα. Τὸ μόνον διατηρηθὲν κάπως ἀκέφαλον εἰδώλιον παριστᾷ ἀνδρικὴν μορφήν ἐπὶ ἀνακλίντρου.

Z25 - ἀρ. 435 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 323β).

Ύψος 0.15 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.171 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, πλὴν δακτυλίου τεθειμένου εἰς τὸ κατώτερον τμήμα του, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z25 - ἀρ. 436 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 323β).

Ύψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.163 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.046 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς δύο τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής ὑψηλὴ κοίλη κάτω, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, πλὴν δύο ἐξηρημένων ζωνῶν, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὰς ἐξηρημένας ζώνας ἐγράφη μαίανδρος πρὸς τὰ δεξιὰ ὀριζόμενος ὑπὸ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z25 - ἀρ. 437 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 323α).

Ύψος 0.116 μ., διάμετρος στομίου 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.142 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.034 μ., ὕψος λαβῆς 0.023 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ ὤμου, καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἀπολεπισθέντος πολλαχοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Z25 - ἀρ. 438 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 323β).

Ύψος 0.147 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.168 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.043 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πολλαχοῦ ἀπολεπισθέντος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα διὰ μελανοῦ χρώματος.

Z25 - ἀρ. 439 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 323α).

Ύψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., περίμετρος 0.13 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Αἱ μελαμβαφεῖς λήκυθοι ἀνήκουν εἰς τὴν περίοδον τοῦ ἐργαστηρίου Beldam, ἥτοι εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ. χρόνους (Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἀρ. 40, σ. 218 καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἀρ. B6, σ. 119. Ὅρα καὶ CVA, Deutschland 26, Stuttgart 1, πίν. 25, ἀρ. 7 καὶ 9, σ. 32). Λήκυθοι κεκοσμημέναι μὲ θαλλὸν κισσοῦ ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ 470 π.Χ. περίπου καὶ συνήθως χαρακτηρίζουν τὸ ἐργαστήριον Beldam καὶ τὰ τῶν μιμητῶν του. Φαίνεται ὅμως ὅτι κατεσκευάζοντο ἀκόμη καὶ εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1,

Ἀκεραία, πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον. Ἡ κυρία ζώνη καλυπτομένη ὑπὸ λευκοῦ ἐπιχρίσματος κοσμεῖται διὰ θαλλοῦ κισσοῦ μὲ διπλὴν σειρὰ φύλλων καὶ στιγμοροδάκων ἐναλλάξ φυομένων ἐκατέρωθεν τοῦ μίσχου τοῦ κισσοῦ. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ δικτυωτοῦ μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου δακτύλιος.

Z25 - εἰδ. 34 Εἰδῶλιον ἐπὶ ἀνακλίντρου (πίν. 323γ).

Σφζόμενον ὕψος 0.11 μ., μῆκος 0.138 μ., πλάτος 0.052 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμὸς καὶ ἡ κεφαλὴ, ὡς καὶ τεμάχια τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Παρίσταται μορφή κεκλιμένη ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος. Ὁ δεξιὸς πούς εἶναι κεκαμμένος κατὰ τὸ γόνυ, ὁ ἀριστερὸς ἐκτείνεται πλαγίως. Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ σώματος εἶναι ἀκάλυπτον. Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ ποδὸς τοῦ ἀνακλίντρου κοσμεῖται διὰ δύο ἐλίκων.

Ἡ μορφή καὶ ἡ κλίνη καλύπτονται ὑπὸ λευκοῦ χρώματος. Τὸ πρόσθιον τμήμα τῆς κλίνης φέρει ἔχνη ἐρυθροῦ χρώματος.

Τὸ εἰδῶλιον χρονολογεῖται ἐκ τῶν εἰς τὴν σαρκοφάγον εὐρεθεισῶν ληκυθίων.

σ. 120. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92). Τὸ σύνολον τῶν ληκύθων θέτει τὴν παιδικὴν ταφὴν τῆς σαρκοφάγου εἰς τὴν δεκαετίαν 460 - 450 π.Χ.

Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς παιδικῆς σαρκοφάγου Ζ25 καὶ παρὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τομέως εὐρέθησαν δύο παιδικαὶ ἐντὸς ἀμφορέων ταφαὶ καὶ ὑπολείμματα πηλίνης λάρνακος (πίν. 321).

Τάφος Ζ26

Πηλίνη λάρναξ (πίν. Ζ καὶ 324α).

Ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν παιδικὴν σαρκοφάγον Ζ25 θέσις τῆς ταφῆς Ζ26 φαίνεται εἰς τὸν πίνακα 321. Εὐρέθη εἰς βάθος 0.30 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, διὰ τοῦτο καὶ δὲν διεσώθη πλήρως. Ἐχει σχῆμα ἐλλειπτικὸν καὶ μῆκος 0.76 μ., πλάτος μέγιστον 0.26 μ. καὶ ὑπολογισθὲν βάθος 0.12 μ. τὸ πάχος τῶν πηλίνων τοιχωμάτων τῆς ἀνέρχεται εἰς 0.02 - 0.03 μ. Εἶναι κατεσκευασμένη ἐκ κιτρινεύθρου πηλοῦ σχετικῶς καθαροῦ, ἀλλ' εὐθρίπτου. Μικροσκοπικὰ τρίμματα ὁστῶν φανερόνουν ὅτι εἰς τὴν σαρκοφάγον εἶχε ταφῇ νήπιον. Κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον εὐρέθησαν τὰ κτερίσματα τῆς ταφῆς, ἀποτελούμενα ἀπὸ μίαν λήκυθον, μίαν πυξίδα, ἓνα δίωτον σκύφον καὶ ἓν φιαλίδιον. Ἐκτὸς τῆς λάρνακος εὐρέθη ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 441. Δυστυχῶς ἀπὸ τὰ εἰς τὴν λάρνακα τεθέντα ἀγγεῖα μόνον ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 440 ἦτο δυνατόν νὰ συγκολληθῇ καὶ νὰ διατηρηθῇ.

Ζ26 - ἀρ. 440 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 324β).

Ὑψος 0.118 μ., διάμετρος στομίου 0.029 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.125 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ.

Ἐλλιπὴς εἰς τὴν λαβὴν. Πηλὸς κιτρινέυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλὸς ἀπολήγων εἰς ταπεινὸν χοανοειδὲς στόμιον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου κυρίας ζώνης παράστασις διὰ μελανοῦ χρώματος τριῶν ἀνθεμίων ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλομένων διὰ τόξων· μεταξὺ αὐτῶν φυλλοειδῇ κατακόρυφα στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐτέθη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ μία σειρὰ στιγμῶν.

Ζ26 - ἀρ. 441 Λήκυθος (πίν. 324β).

Ὑψος 0.167 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.161 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τῆς λαβῆς. Πηλὸς ἐρυθρός.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον. Εὐρέθη ἔξω τῆς λάρνακος (πίν. 324α).

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις εἶναι δυσδιάκριτος· ἡ κυρία ζώνη, προφανῶς καλυπτομένη ὑπὸ λευκοκιτρίνης ἀλοιφῆς, ἴσως ἐπληρώθη διὰ δικτυωτοῦ ἐκ λοξῶν γραμμῶν μετὰ τελειῶν. Ἀνω καὶ κάτω ὀρίζεται ὑπὸ σιγμοειδῶν στοιχείων τεθειμένων μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Προφανῶς ἡ ταφὴ ἀνάγεται εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὡς ὑποδεικνύεται

ὑπὸ τῶν ληκύθων ὑπ' ἀρ. 440 καὶ 441. "Ὁρα παρομοίας ληκύθους ἐκ τοῦ τομέως Z, ὡς ἡ ὑπ' ἀρ. 432 κλπ. Ἡ ΚΑΡΟΥΖΟΥ (ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 91, εἰκ. 1 ἄνω δεξιὰ καὶ σ. 92) βεβαιοῖ ὅτι μελανόμορφοι λήκυθοι ἄνευ καλλιτεχνικῆς ἀξίας, ἀλλὰ ἔργα χειρωνακτικά, κατεσκευάζοντο καὶ «πέραν τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος». Αἱ χαρακτηριστικώτεροι ὅμως λήκυθοι τοῦ τύπου τούτου ἀνάγονται εἰς τοὺς περὶ τὴν ζῶν καὶ δρᾶσιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam χρόνους. "Ὁρα καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C2 καὶ σ. 120, διὰ λήκυθον μὲ πλέγμα εἰς τὴν κυρίαν ζώνην, ἐκ τάφου τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Περισσότερον ἐξεζητημένη διακόσμησις πλέγματος εἰς HASPELS, πίν. 50, ἀρ. 4, τοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἀπόθεσις τῆς ληκύθου ὑπ' ἀρ. 441 ἔξω τῆς λάρνακος.

Ἐναγισμὸς Ζη (= Z27) (πίν. Z καὶ 321).

"Ἰχνη μικρᾶς πυρᾶς εὐρέθησαν εἰς βάθος 0.30 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ μόλις 0.35 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ Z26. Ὀλίγα μελανὰ χρώματα ἐκάλυπτον ἐπιφάνειαν μήκους 0.50 μ. καὶ εἰς αὐτὰ εὐρέθησαν τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον ὑπ' ἀρ. 442, τὸ σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 443 καὶ ἕτερον σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 444 ἀνεστραμμένον καὶ τελείως κατεστραμμένον. Οὐδὲν ἶχνος ὁστῶν εὐρέθη εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς πυρᾶς, τοῦτο δέ, ὡς καὶ ἡ μικρὰ προφανῶς ἰσχὺς τῆς καὶ τὰ περὶ αὐτὴν χρώματα, τὰ ὅποια δὲν διασφύζουν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πυράκτωσιν, ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ὑπολειμμάτων καύσεως λειψάνου, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ἐναγισμοῦ.

Ζη - ἀρ. 442 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 324β).

"Υψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.12 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.024 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ μικρὸν τεμάχιον τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς διακρινόμενος τοῦ ὤμου διὰ προεξοχῆς, στόμιον χοανοειδές.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν δύο ἐξηρημένων ἐπαλλήλων δακτυλίων τεθειμένων εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ.

Ζη - ἀρ. 443 Σκυφίδιον (πίν. 324β).

"Υψος 0.04 μ., διάμετρος στομίου 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.182 μ., λαβαὶ 0.017 × 0.023 μ.

Συμπεπληρωμένον κατὰ τὰς λαβάς καὶ τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρὺ, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος τεθειμέναι.

Ἡ βάσις ὀλόβαφος (διακρίνονται ἶχνη). Κάτωθεν τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ ἐγράφη πορφυρᾶ ταινία, ἄνωθεν δὲ καὶ κάτωθεν αὐτῆς ἐτέθη ἀνὰ μία ταινία μελανοῦ χρώματος, νῦν ἐξιτλήλου. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη φέρει ἶχνη διακοσμήσεως, ἴσως τεθλασμένας γραμμάς.

Σκυφίδια τοῦ τύπου τούτου, κορινθιάζοντος, κατεσκευάζοντο καθ' ὅλον τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα, ἀκόμη δὲ καὶ κατὰ τὸν 4ον (ὄρα Olynthus XIII, πίν. 193 καὶ σ. 298 - 299. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 41, εἰκ. 23, τάφος 5ος, μὲ κατώτατον χρονικὸν ὄριον

τὸ 450 π.Χ.). Ἴσως τὸ ὑπ' ἀρ. 443, βάσει καὶ τοῦ ἀρυβαλλοειδοῦς ληκυθίου ὑπ' ἀρ. 442, θὰ πρέπει νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὴν δεκαετίαν 430 - 420 π.Χ. Εἰς τοὺς ἰδίους χρόνους ἀνῆκε καὶ τὸ καταστραφὲν σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 444. Τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ληκυθιον ὑπ' ἀρ. 442 προφανῶς ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ τελευταίου τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1128 καὶ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 19β, μέσον). Ὁ ἐναγισμὸς Ζη εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 425 π.Χ. χρόνους. Εἶναι δυνατὸν νὰ συναφθῇ πρὸς τοὺς ἐγχυτρισμοὺς Z28 καὶ Z29, οἱ ὅποιοι φαίνεται ὅτι ἀνήκουν εἰς χρόνους μεταγενεστέρους τῶν μέσων τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἴσως εἰς τοὺς περὶ τὸ 425 π.Χ. χρόνους. Ὅρα καὶ τοὺς ἀμφορεῖς Z3 καὶ Z5.

Τάφοι Z28 καὶ Z29

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Z καὶ 321).

Ἀμέσως παρὰ τὸν ἐναγισμὸν Ζη εὐρέθησαν οἱ ἐγχυτρισμοὶ Z28 καὶ Z29. Δυστυχῶς ὁ μὲν ἀμφορεὺς τῆς ταφῆς Z28 εἶχε καταστραφῇ πρὸ πολλοῦ, ὁ δὲ ἀμφορεὺς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z29 περιεῖχε μόνον χῶμα. Περὶ τὰ 0.15 μ. κάτωθεν τοῦ ἀμφορέως Z29 εὐρέθη λάρναξ (τάφος Z30), τῆς ὁποίας τὸ κάλυμμα εἶχε θραυσθῇ καὶ κατολισθήσει τῆς θέσεώς του.

Τάφος Z30

Πηλίνη λάρναξ (πίν. 325α).

Ἡ πηλίνη λάρναξ εἶχεν ἀποτεθῇ ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν καὶ κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς τῆς πλευρᾶς ὁ χῶρος, εἰς πλάτος 0.38 μ., εἶχεν ἰσοπεδωθῇ. Τὸ κάλυμμα τῆς ἐθραύσθη καὶ τὸ μεγαλύτερον τμῆμά της εἶχε κατολισθήσει πρὸς τὰ βορειοανατολικά. Ἡ λάρναξ, ἀποτελουμένη ἐκ δύο ἴσων ἡμιτόμων, εἶναι τοῦ ἐλλειπτικοῦ τύπου καὶ αἱ διαστάσεις της ἀνέρχονται εἰς $0.80 \times 0.38 \times 0.11$ μ. Εὐρέθη πλήρης χῶματος εἰς δὲ τὸν πυθμένα της εὐρέθησαν μόνον ὀστάρια παιδικά. Ταῦτα δὲν παρουσιάζουν ἔχνη πυρός. Προφανῶς τὸ εἰς τὴν λάρνακα ἀποτεθὲν λείψανον δὲν ἐκάη. Ἀνωθεν τοῦ καλύμματος καὶ κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 445, 446 καὶ τὸ θρυμματισμένον φιαλίδιον ὑπ' ἀρ. 447. Ἀνωθεν τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας τῆς λάρνακος εἶχον ἀποτεθῇ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 448 καὶ 449. Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς λάρνακος, εἰς τὸν ἰσοπεδωθέντα χῶρον, εὐρέθησαν σαφεῖς κατάλοιπα πυρᾶς, εἰς τὰ μελανὰ χρώματα τῆς ὁποίας, μέσου πάχους 0.10 μ., εὐρέθησαν ἀτάκτως διατεθειμένα ἀγγεῖα καὶ εἰδῶλια κεκαλυμμένα δι' αἰθάλης καὶ φέροντα σαφεῖς ἔχνη πυρακτώσεως (πίν. 325α). Οὐδὲν ἔχνος ὀσταρίου εὐρέθη εἰς τὴν ἑκτασιν καὶ τοῦτο, ὡς καὶ ἡ ἔλλειψις ἰσχυρᾶς πυρακτώσεως τοῦ χώρου, ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ ἀποκαλυφθέντα μελανὰ χρώματα δὲν εἶναι κατάλοιπα καύσεως λειψάνου. Τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὅποια εὐρέθησαν, προφανῶς ἀνήκουν εἰς προσφορὰν πρὸς τὸ ἐν τῇ λάρνακι ἐνταφιασθὲν παιδίον, γενομένην μὲ πυρὰν λατρευτικὴν κατὰ τὸν ἐνταφιασμόν. Οὕτω εἰς τὴν ταφὴν Z30 ἔχομεν τὴν ἀπόδειξιν τῆς διὰ πυρὸς προσφορᾶς (ἐναγισμοῦ

δηλαδή) καὶ τὸν ὅρισμόν τῆς φύσεως τῶν ἀνευρισκομένων πυρῶν ἄνευ ὁστῶν καὶ περιορισμένης ἐκτάσεως εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ νεκροταφείου. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ ταφή Z30 εἶναι πολὺ διδακτικὴ καὶ σπουδαία. Δυστυχῶς, ἐκ τῶν ἀποκαλυφθέντων εἰς τὴν ἐκτασιν τῆς πυρᾶς ἀντικειμένων ὀλίγα μόνον ἀγγεῖα, ὑπ' ἀρ. 450, 451, 452 καὶ 453, καὶ τέσσαρα γυναικεῖα εἰδῶλια ἦτο δυνατόν νὰ συναρμολογηθοῦν καὶ νὰ διατηρηθοῦν.

Z30 - ἀρ. 445 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 326β).

Ὑψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.155 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.041 μ.

Συμπεπληρωμένη κατὰ τὸν λαιμόν καὶ τὴν λαβήν. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, τὸ ἄνω τμήμα αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος τέσσαρα διπλᾶ ἀνθέμια ἐκατέρωθεν πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα διὰ λευκῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Εἰς τὸν ὅμον ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ δακτύλιος.

Διὰ παρόμοιον ἀγγεῖον ὄρα ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 44, εἰκ. 26 ἀριστερά, ἐκ τοῦ 5ου τάφου ἀναγομένου εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ. CVA, Deutschland 30, Frankfurt/M 2, πίν. 50, ἀρ. 6 καὶ σ. 16, α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ HASPELS, σ. 185, διὰ τὸ ἐργαστήριον Beldam.

Z30 - ἀρ. 446 Σκυφίδιον δίσκον (πίν. 325β).

Ὑψος 0.054 μ., ἄνοιγμα στομίου 0.076 μ., διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.238 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν 0.115 μ.

Συμπληρωθὲν εἰς μικρὸν τμήμα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις χαμηλὴ κωνική, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, στό-

μιον εὐρύ, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ κάτωθεν τοῦ χεῖλους τεθειμέναι.

Ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ χρώματος τοῦ πηλοῦ ἐγράφησαν ἐπάλληλοι ταινίαι διὰ πορφυροῦ καὶ μελανοῦ χρώματος. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ κατακορύφων βοστρυχοειδῶν γραμμῶν. Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ χρώματος.

Ὅρα καὶ Olynthus XIII, πίν. 193, ἀρ. 545, σ. 299, α' ἡμισυ 4ου π.Χ. αἰῶνος. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 41, εἰκ. 23 ἄνω τρίτον, ἐκ τοῦ 5ου τάφου χρονολογούμενου εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ.

Z30 - ἀρ. 447 Σκυφίδιον

Θρυμματισμένον, ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 446. Ἡ συγκόλλησις του δὲν κατέστη δυνατή.

Z30 - ἀρ. 448 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 326β).

Ὑψος 0.132 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.133 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα ἄνω διὰ τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Λευκαὶ στιγμαὶ διακρίνονται ἐπὶ τῆς βάσεως τῶν ἀνθεμίων.

Διὰ τὸ σχῆμα ὄρα ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 -

28, σ. 91, εικ. 1 ἄνω δεξιά. CVA, Deutschland 26, Stuttgart 1, πίν. 24, ἀρ. 14 καὶ σ. 31, α' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Hesperia, Suppl. 4, εικ. 23 C, περὶ τὸ 480 π.Χ. Ἡ λήκυθος ἀνάγεται εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ πιθανῶς πρὸς τὸ 460 π.Χ.

Z30 - ἀρ. 449 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 326β).

Σωζόμενον ὕψος 0.175 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.175 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.035 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον ἡμισυ τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ παράστασις εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην (τὴν σχετικῶς στενὴν) εἶναι δυσδιάκριτος. Ἴσως ὑπῆρχεν ἄρμα τέθριππον καὶ ἡνίοχος. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραῶν. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμῆσεως μὲ στενὴν κυρίαν ζώνην ὅρα HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 5 καὶ σ. 131 - 134, «Haimon Painter and his group». Ὅρα καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. A3 καὶ σ. 115 - 116, «Haimon group», ἐκ τοῦ τάφου A, χρονολογούμενου περὶ τὸ 480 - 470 π.Χ.

Z30 - ἀρ. 450 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 326β).

Ὑψος 0.138 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.14 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.044 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς τεφρὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἄνω καὶ στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκόσχημον.

Διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτεται ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, καὶ τὸ στόμιον.

Ἡ κυρία ζώνη, καλυπτομένη ὑπὸ κιτρινωποῦ ἐπιχρίσματος, κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων εἰς διπλὴν σειρὰν καὶ ὀριζοντίως τεθειμένων. Τὰ ἀνθέμια περιβάλλονται διὰ τόξων καὶ περιορίζονται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Παρόμοιον ἀγγεῖον εἰς ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εικ. 28 ἄνω ἀριστερά, ἐκ τοῦ 7ου τάφου χρονολογούμενου (σ. 48) περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Κατὰ τὸ σχῆμα ὁμοιάζει πρὸς λήκυθον τοῦ «Haimon Painter» (HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1). CVA, Deutschland 31, Heidelberg 4, πίν. 173, ἀρ. 4, 5 καὶ σ. 60, 480 - 470 π.Χ. Ἡ ἐξ Ἐλευσίνος λήκυθος δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ.

Z30 - ἀρ. 451 Σκυφίδιον (πίν. 325β).

Ὑψος 0.041 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.174 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν 0.086 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς, εὐθριπτος.

Βάσις ὑψηλὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρικαὶ κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμέναι, στόμιον εὐρὺ καὶ χεῖλος ὀξύ.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς καλύπτεται διὰ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος, ἀποτριβέντος πολλαχοῦ.

Διὰ παρόμοια σχήματα ὅρα Agora XII, πίν. 16, ἀρ. 334, 341 κλπ., ἃν καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἀγορᾶς εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλύτερα. Χρονολογία διὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 341, σ. 259, 480 - 450 π.Χ. Olynthus XIII, πίν. 193, ἀρ. 550, σ. 299, ἀρχαὶ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Z30 - ἀρ. 452 Πλημοχόη (πίν. 325β).

Ὑψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.087 μ., διάμετρος βάσεως 0.059 μ., περίμετρος 0.285 μ., ὕψος ποδός 0.034 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τῆς βάσεως καὶ τοῦ ποδός. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις εὐρείᾳ δισκοειδῆς, πούς ὑψηλὸς κοῖλος, κορμὸς εὐρὺς καὶ χαμηλὸς μὲ κυρτὰ τοιχώματα καὶ χεῖλη κλίνοντα πρὸς τὰ ἔσω.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς ἐξηρημένος δακτύλιος ἐτέθη εἰς τὸ εὐρύτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ.

Ἀρχαιότερά πως δείγματα πλημοχόης εἰς CVA, Deutschland 26, Stuttgart 1, πίν. 25, ἀρ. 13 καὶ σ. 32, τέλος 6ου π.Χ. αἰῶνος. CVA, USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. 62, ἀρ. 2 καὶ σ. 106, τέλος 6ου π.Χ. αἰῶνος. Σχετικῶς παράλληλον σχῆμα, χαρακτηριζόμενον ὡς «stemmed dish», Agora XII, πίν. 35, ἀρ. 960, 962 κλπ., σ. 303 - 304, περὶ τὸ 460 π.Χ. Εἰς τοὺς περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ. χρόνους πρέπει ἴσως νὰ τεθῇ καὶ ἡ ἐλευσινιακὴ πλημοχόη.

Z30 - ἀρ. 453 Πυξίς (πίν. 325β).

Ὑψος πυξίδος 0.05 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.074 μ., διάμετρος στομίου 0.066 μ., διάμετρος βάσεως 0.054 μ., περίμετρος 0.211 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Βάσις πεπλατυσμένη κυρτὴ ἄνω, πούς ὑψηλὸς κοῖλος, κορμὸς βραχὺς κυλινδρικός προεξέχει τοῦ ποδός. Πῶμα ἐπίπεδον εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν, λαβὴ κομβίοςχημος διμερής, τὸ κατώτερον τμήμα τῆς σχήματος κολούρου κώνου, τὸ ἀνώτερον κομβίοςχημον.

Ἡ βάσις, ὁ κορμὸς, τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου καὶ τὸ πῶμα ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα μὲ ταπεινότερον πόδα ὅρα ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 92, εἰκ. 2 δεξιὰ, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἢ καὶ ὕστερότερον. Ἐπίσης CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 35, ἀρ. 16, σ. 45, περὶ τὸ 500 π.Χ. Καὶ ἡ πυξὶς αὕτη φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ.

Z30 - εἰδ. 35 Εἰδώλιον πεπλοφόρου γυναικός (πίν. 326α).

Ὑψος 0.123 μ., πλάτος 0.041 μ., μῆκος βάσεως 0.031 μ., πλάτος βάσεως 0.026 μ.

Ἀκέραιον, συμπαγές. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος μετατραπείς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Γυναικεῖα μορφή ἵσταμένη, φέρουσα ποδῆρη χιτῶνα καὶ πέπλον, ὅστις φθάνει μέχρι τῶν κνημῶν. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ καθειμένη, ἡ δεξιὰ καμπτομένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα κρατεῖ ἀντικείμενόν τι, ἴσως πτηνὸν ἢ καρπὸν. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου δὲν διακρίνονται, οὔτε καὶ αἱ πτυχώσεις τοῦ χιτῶνος καὶ τοῦ πέπλου. Σφύζονται ἔχνη λευκοῦ χρώματος εἰς διάφορα τμήματα τῆς ἐπιφανείας.

Z30 - εἰδ. 36 Εἰδώλιον καθημένης γυναικός (πίν. 326α).

Ὑψος 0.21 μ., πλάτος 0.073 μ., μῆκος βάσεως 0.078 μ., πλάτος βάσεως 0.068 μ., ὕψος θρόνου 0.098 μ.

Ἀκέραιον κενόν. Πηλὸς κιτρινέρυθρος μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Γυναικεῖα μορφή καθημένη ἐπὶ θρόνου. Βάσις τετράπλευρος καὶ ἐπ' αὐτῆς ὑποπόδιον ὅπου στηρίζονται οἱ πόδες τῆς γυναικός. Ἡ μορφή φέρει ποδῆρη χιτῶνα καὶ πέπλον, ὁ ὅποιος φέρεται ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς, ἡ δὲ κόμη πλαισιώνει τὸ μέτωπον. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ φέρεται ἐπὶ τοῦ γόνατος, ἡ ἑτέρα, κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, κρατεῖ μικρὸν κερασφόρον ζῶον.

Διασφύζονται ἔχνη λευκοῦ χρώματος ἐπὶ τοῦ θρόνου. Πιθανῶς ὀλόκληρον τὸ εἰδώλιον θὰ ἐκαλύπτετο ὑπὸ χρώματος λευκοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἶχον ἐπιτεθῇ ἄλλα χρώματα. Ὁ θρόνος ἐσωτερικῶς κενός.

Z30 - εἰδ. 37 Εἰδώλιον καθημένης γυναικός (πίν. 326α).

Ὑψος 0.131 μ., μῆκος βάσεως 0.064 μ., πλάτος βάσεως θρόνου 0.056 μ.

Συγκεκολλημένον, μὲ ἀποκρούσεις εἰς τὰ προεξέχοντα τμήματα τοῦ θρόνου. Πηλὸς μεταβληθεὶς εἰς φαιὸν ἐκ τῆς πυρᾶς.

Γυναικεῖα μορφή καθημένη ἐπὶ θρόνου ἔχουσα τοὺς πόδας ἐπὶ ὑποποδίου. Φέρει ποδῆρη χιτῶνα μὲ τὰς χεῖρας ὑπ' αὐτὸν καὶ πέπλον καλύπτοντα καὶ τμήμα τῆς κεφαλῆς. Τὸ μέτωπον πλαισιούται διὰ τῆς κόμης.

Στάσις ἄκαμπτος. Ὁ θρόνος, κενὸς ἐσωτερικῶς, φέρει ἐρεισίνωτον φθάνον μέχρι τοῦ ὕψους τῶν ὠμῶν· προφανῶς προεξετείνετο πρὸς

τὰ πλάγια, ἀποκρουσθέντα. Οὐδεμία διακόσμησις διὰ χρώματος διατηρεῖται.

Z30 - εἰδ. 38 Εἰδώλιον καθημένης γυναικός (πίν. 326α).

Ύψος 0.123 μ., πλάτος θρόνου 0.07 μ., μῆκος βάσεως 0.056 μ., πλάτος βάσεως 0.052 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον τοῦ ὑποποδίου. Πηλὸς μεταβληθεὶς ἐκ τῆς πυρᾶς, εὐθριπτος.

Γυναικεία μορφή καθημένη ἐπὶ θρόνου μετ' ἐρεισινώτου προεκτεινομένου εἰς τὸ ἄνω μέρος πρὸς τὰ πλάγια. Ἡ μορφή φέρει ποδῆρη χιτῶνα, μὲ τὰς χεῖράς της ὑπ' αὐτόν, καὶ πέπλον καλύπτοντα καὶ μέρος τῆς κεφαλῆς. Οἱ πόδες στηρίζονται ἐπὶ ὑποποδίου. Ἡ κόμη πλαισιοῦ τὸ μέτωπον (δίκην φωτοστεφάνου). Λεπτὰ χαρκτηριστικὰ προσώπου. Στάσις ἄκαμπτος.

Ὁ θρόνος ἐσωτερικῶς κενός. Τὸ εἰδώλιον

διασφύζει ἔχνη λευκοῦ χρώματος, φαίνεται δὲ ὅτι ἀρχικῶς ἐκαλύπτετο ὁλόκληρον ὑπὸ λευκοῦ χρώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἶχον γραφῇ ἄλλα χρώματα.

Z30 - εἰδ. 39 Πηλίνη τράπεζα (πίν. 326α).

Ύψος 0.038 μ., πλάτος 0.059 μ., μῆκος 0.059 μ.

Ἐλλείπουν ὁ εἰς τῶν ποδῶν καὶ μικρὰ τεμάχια τῶν ὑπολοίπων. Πηλὸς λευκοκίτρινος.

Τετράπλευρος τράπεζα στηριζομένη ἐπὶ τεσσάρων κυλινδρικῶν ποδῶν. Εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῆς τραπέζης ἐγγράρακτον τετράγωνον σχῆμα.

Παρόμοιον παράδειγμα εἰς ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, πίν. 4 κάτω ἀριστερά, ἐκ τοῦ 5ου τάφου χρονολογουμένου περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ., μὲ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τὸ 450 π.Χ.

Τὰ ἐκ τῆς λάρνακος καὶ τῆς πρὸ ταύτης πυρᾶς ἀγγεῖα καὶ εἰδώλια, ὡς ἀναθήματα, εὐρίσκουν παράλληλα εἰς τὰ ἐκ τοῦ 5ου τάφου τοῦ Ἀργους προερχόμενα (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 21 - 44). Τὸν τάφον ἐκεῖνον ἔθεσεν ἡ ΚΑΡΟΥΖΟΥ εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ., μὲ κατώτατον πιθανὸν χρονικὸν ὄριον τὸ 450 π.Χ. Τὰ κτερίσματα τοῦ τάφου Z30 ἀνάγουν τὴν εἰς τὴν πηλίνην λάρνακα ταφὴν εἰς τὴν αὐτὴν δεκαετίαν, 470 - 460 π.Χ. Δύο ἐνδιαφέροντα σημεῖα πρέπει νὰ τονισθοῦν. Πρῶτον : εἰς τὴν λάρνακα ἀπετέθη μόνον τὸ λείψανον καὶ οὐδὲν κτέρισμα. Δεύτερον : τὰ κτερίσματα ἐτέθησαν ἔξω τῆς λάρνακος. Καὶ ἄλλα μὲν τούτων, τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 445 - 449, ἐτέθησαν κατὰ τὰς πλευρὰς τοῦ πώματος, ἄλλα δέ, τὰ ἀγγεῖα 450 - 453 καὶ ὅλα τὰ εἰδώλια, κατεκάησαν εἰς τὴν ἐναγιστικὴν πυράν, διὰ τὴν ὁποίαν ἰσοπεδώθη εἰδικῶς ὁ πρὸς Ἀνατολὰς τῆς λάρνακος χώρος. Καὶ τὰ καέντα καὶ τὰ ἀφθέντα κτερίσματα ἀνήκουν εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους, εἶναι δὲ δύσκολον, εἰ μὴ ἀδύνατον, νὰ ὀρισθῇ διατί ἄλλα μὲν τῶν κτερισμάτων ἐκάησαν εἰς πυράν, ἄλλα δὲ ἀφέθησαν εἰς τὰς πλευρὰς τῆς λάρνακος. Καὶ ὁ ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ παρετήρησεν ὅτι τὰ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἀνευρεθείσας πηλίνας λάρνακας κτερίσματα εἶχον ἀποτεθῇ ἔξω αὐτῶν (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 100 καὶ εἰκ. 172). Πρέπει νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως καὶ πάλιν ἡ πολύτιμος συμβολὴ τῆς ἐν λάρνακι ταφῆς Z30 εἰς τὴν κατανόησιν τῶν διὰ πυρὸς τελουμένων ἐναγισμῶν κατὰ τὸν 5ον π.Χ. αἰῶνα.

Πρὸς Νότον καὶ νοτιοανατολικά τῆς ομάδος τῶν ταφῶν Z25 - Z30 εὐρέθη ἑτέρα ὁμάς ἐγχυτρισμῶν εἰς περιοχὴν, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι περιεβάλλετο διὰ σειρᾶς λίθων (πίν. Ζ). Καὶ ἡ ὁμάς αὕτη εὐρίσκεται εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τομέως Ζ.

Τάφος Z31

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z).

Εἰς βάθος μόλις 0.10 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας εὐρέθη θρυμματισμένος ὁ ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z31. Φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὰ βορειοδυτικά. Τὸ στόμιον ἐκλείετο διὰ λίθου. Παρὰ τὸν λίθον τοῦτον καὶ ἔξω τοῦ ἀμφορέως εὐρέθη ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 454. Μικρὸν ἄκαυστον τμῆμα παιδικοῦ κρανίου εὐρέθη εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀμφορέως καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Z31 - ἀρ. 454 Ἀνθεωτὴ λήκυθος (πίν. 324β).

Ὑψος 0.131 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ ὡς καὶ μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω σχηματίζει κιονόσχημον ταπεινὸν πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές.

Τὸ ἄνω τμῆμα τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, ὡς καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ προσθία ὀψις τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων περιβαλλομένων διὰ λευκῶν τόξων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου δακτύλιος.

Ἡ λήκυθος, ἡ εὐρεθεῖσα πλησίον τοῦ ἐκ λίθου πάματος τοῦ ἀμφορέως, θέτει τὴν ταφὴν εἰς τὴν δεκαετίαν 470 - 460 π.Χ. Ὅρα ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 11, 1927 - 28, σ. 91, εἰκ. 1 ἄνω δεξιὰ, σ. 92, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἢ τὸ β' ἡμισυ αὐτοῦ. Ὅρα καὶ ἀνωτέρω Z24 - 432, Z26 - 440 κλπ., περὶ τὸ 470 - 460 π.Χ. Δυστυχῶς τόσον ὀλίγα τεμάχια τοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ διεσώθησαν ὥστε ὁ καθορισμὸς τοῦ σχήματός του ἀποβαίνει ἀδύνατος.

Τάφος Z32

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z καὶ 327α).

Θρυμματισμένα τμήματα ἀμφορέως εὐρέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς ἀπόστασιν 2.30 μ. πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τῆς ταφῆς Z31. Σαφῶς πρόκειται περὶ ἐγχυτρισμοῦ. Ἰχνη ὀστῶν νηπίου εὐρέθησαν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἀμφορέως. Εἰς αὐτὴν ὡς κτερίσματα εἶχον ἀποτεθῆ δύο λήκυθοι καὶ πήλινον εἰδώλιον.

Z32 - ἀρ. 455 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 327β).

Ὑψος 0.178 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.038 μ.

Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός ἐπιμήκης στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου καὶ ἐξηρημένης ζώνης εἰς τὸ ἀνώτερον αὐτοῦ τμῆμα, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν ἐξηρημένην ζώνην ἐτέθησαν ζητοειδῆ κοσμήματα περιοριζόμενα ὑπὸ δύο κάτω καὶ ἑνὸς ἄνω ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐτέθη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z32 - αρ. 456 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 327β).

Ὑψος 0.17 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τοῦ λαιμοῦ.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ θαλλοῦ κισσοῦ τεθειμένου ὀριζοντίως. Μεταξὺ τῶν κλάδων τοῦ κισσοῦ ἐγράφησαν ἐκατέρωθεν στιγμορόδακες φυόμενοι ἐκ τοῦ μίσχου τοῦ θαλλοῦ. Ἡ διακοσμουμένη ζώνη ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ κιγκλιδωτοῦ μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐτέθη δακτύλιος καὶ ἐπὶ τῆς ἐδαφο-

χρόου ἐπιφανείας τοῦ ἀκτινωτὸν κόσμημα με σειρὰν στιγμῶν καὶ γραμμιδίων ἄνω. Εἰς τὸ μέσον τῆς σειρᾶς ἐγράφη ὀλόβαφος στιγμή.

Z32 - εἰδ. 40 Εἰδώλιον καθημένης γυναικός (πίν. 318δ).

Ὑψος 0.147 μ., πλάτος θρόνου 0.075 μ., πλάτος βάσεως 0.054 μ., μῆκος βάσεως 0.065 μ.,

Ἑλλιπὲς κατὰ τὸ ἐν ἄκρον τοῦ ἔρεισινώτου.

Γυναικεῖα μορφή καθημένη ἐπὶ θρόνου με χιτῶνα καὶ πέπλον. Αἱ χεῖρες φέρονται ἐπὶ τῶν γονάτων, οἱ δὲ πόδες στηρίζονται ἐπὶ ὑποποδίου. Πρόσωπον ὠοειδὲς με λεπτὰ χαρακτηριστικά. Τμήμα τῆς ἐσχηματοποιημένης κόμης περιβάλλει τὸ μέτωπον μέχρι τῶν κροτάφων. Ὁ θρόνος φέρει ὑψηλὸν ἔρεισινώτον, προεκτεινόμενον ἄνω πρὸς τὰ πλάγια, ἐσωτερικῶς δὲ εἶναι κενός.

Φαίνεται ὅτι τὸ ὄλον ἐκαλύπτετο ὑπὸ λευκοῦ χρώματος, τοῦ ὁποίου ἵχνη μόνον διασφύζονται.

Ὅρα ἄνωτέρω εἰδώλιον Z30 - εἰδ. 38.

Ἡ μελαμβαφὴς λήκυθος ὑπ' ἀρ. 455 ἀνήκει εἰς ὁμάδα ἀναγομένην εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (CVA, Deutschland 17, Altenburg 1, πίν. 42, ἀρ. 15 καὶ Olynthus V, πίν. 50, ἀρ. 33 καὶ σ. 76). Εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἀνήκει καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 456 με τὴν ἐκ κισσοῦ διακόσμησιν, ἴσως δὲ εἶναι ἔργον τοῦ ἐργαστηρίου Beldam ἢ καὶ κάπως μεταγενεστέρου ἐργαστηρίου, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἐκείνου ἐργαζομένου. Ἡ κατασκευὴ ληκύθων τοῦ σχήματος τούτου κεκοσμημένων διὰ κισσοῦ, ὡς εἶδομεν ἤδη, ἀρχίζει περὶ τὸ 470 π.Χ. (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1 καὶ σ. 120), γίνεται κοινὴ περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, εἰκ. 26, σ. 44), ἀλλὰ συνεχίζεται καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος (ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 22, εἰκ. 36 καὶ σ. 23). Προφανῶς ὁ ἐγγυτρισμὸς Z32 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἴσως δὲ εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους.

Τάφοι Z33 καὶ Z34

Ἐγγυτρισμοί (πίν. Z καὶ 328α).

Εἰς ἀπόστασιν 1.30 μ. ἀπὸ τῆς ταφῆς Z31 καὶ ἀμέσως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν οἱ ἐγγυτρισμοὶ Z33 καὶ Z34. Καὶ τοῦ μὲν ἐγγυτρισμοῦ Z33 ὀλίγα μόνον τμήματα εὐρέθησαν καὶ αὐτὰ θρυμματισμένα. Τὸ ἡμισυ ὅμως περίπου τοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγγυτρισμοῦ Z34 εὐρέθη εἰς σχετικῶς καλὴν κατάστασιν (πίν. 328α). Ἐκεῖτο ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του μετὰ τὸ στόμιον πρὸς Ἀνατολὰς, εἰς δὲ τὸ βάθος του εὐρέθησαν ἵχνη ὀσταρίων ἀκαύστων καὶ ἡ πυξὶς ὑπ' ἀρ. 457. Ὁ ἀμφορεὺς ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγγυτρισμοῦ Z5-380 (πίν. 302β).

Z34 - ἀρ. 457 Πυξίς (πίν. 328γ).

Ύψος 0.073 μ., ὕψος μετὰ πώματος 0.127 μ., διάμετρος στομίου 0.092 μ., διάμετρος βάσεως 0.061 μ., περίμετρος 0.325 μ., ὕψος πώματος 0.059 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς ἡμισφαιρικός με π्लाστικὸν δακτύλιον εἰς τὸ χεῖλος, στόμιον

εὐρύ, πῶμα ἐλαφρῶς κυρτούμενον εἰς τὴν ἄνω αὐτοῦ ἐπιφάνειαν, λαβὴ διμερῆς ἀπολήγουσα εἰς κῶνον πίτυος.

Ὁ κορμὸς ποικίλλεται διὰ δέκα ἐλαφρῶς ἐγχράκτων λεπτῶν δακτυλίων, ὁλόκληρον δὲ τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ πώματος, καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἡ πυξίς ὡς καὶ ὁ ὀξυπύθμενος ἀμφορεύς, ὅμοιος πρὸς τὸν τῆς ταφῆς Z5, θέτουν τὸν ἐγχυτρισμὸν εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὄρα καὶ Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1269, σ. 325, 500 - 480 π.Χ.).

Τάφοι Z35 καὶ Z36

Ἐγχυτρισμοί (πίν. Z).

Ὀλίγον πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z34 εὐρέθησαν ὑπολείμματα τριῶν ἐγχυτρισμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Z35 οὐδὲν περιεῖχεν. Τὰ τεμάχια τοῦ ἀγγείου του εὐρέθησαν ἀμέσως σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἦτο δὲ προφανές ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχε διαταραχθῇ. Καὶ ὁ ἀμφορεύς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ Z36 εἶχε σχεδὸν ἀφανισθῇ. Εἰς τὸν πυθμένα του εὐρέθησαν ὀστάριον καὶ ἡ ἀκέφαλος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 458. Πρὸ τοῦ στομίου του ὅμως εὐρέθησαν ὀλίγα ἔχνη πυρᾶς, ἴσως ἐναγισμοῦ, ἡ ὁποία εἶχε διαταραχθῇ πλήρως.

Z36 - ἀρ. 458 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 328γ).

Ύψος σφζόμενον 0.084 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.167 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβὴ καὶ μέγα τμήμα τοῦ λαιμοῦ μετὰ τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούς ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια

αὐτῆς καὶ ὁ κορμὸς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ζώνης τεθειμένης εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ.

Ἡ ζώνη πληροῦται ὑπὸ σειρᾶς ἡμικυκλίων με κατακόρυφον γραμμὴν εἰς τὸ κέντρον καὶ περιορίζεται μεταξὺ δύο δακτυλίων ἄνω καὶ ἐτέρων δύο κάτω. Δακτύλιος ἐγράφη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρά στιγμῶν.

Παρομοία λήκυθος εἰς CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 34, ἀρ. 5 καὶ σ. 43, α' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ὁ Z36 ἀνάγεται εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Z37

Ἐγχυτρισμός (πίν. Z).

Ὁ ἀμφορεύς τῆς ταφῆς ταύτης εἶχε θρυμματισθῇ καὶ προφανῶς διαταραχθῇ, εἰς τὸ βάθος του ὅμως εὐρέθησαν ἄκαυστον παιδικὸν ὄστουν, δύο λήκυθοι, λεκανίς μόνωτος ἄνευ πώματος καὶ ἐν σκυφίδιον. Ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ ἐγχυτρισμοῦ.

Z37 - αρ. 459 Ἀνθεμωτή λήκυθος (πίν. 328β).

Υψος 0.134 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.148 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.032 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς μικρὰ τμήματα τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων (δύο ἐπαλλήλων καὶ ἑνὸς μεμονωμένου), τὸ χεῖλος καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα διὰ τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ ὤμου ἐγράφη δακτύλιος καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκτινωτὸν κόσμημα μὲ σειρὰν στιγμῶν ἄνω.

Z37 - αρ. 460 Ἀνθεμωτή λήκυθος (πίν. 328β).

Υψος 0.117 μ., διάμετρος στομίου 0.039 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.124 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.027 μ.

Ἀκεραία, πλὴν μικροῦ τμήματος τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδῆς, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ ταπεινὸν χοανοειδές.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ζώνη καλύπτεται ὑπὸ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος καὶ κοσμεῖται δι' ἀνθεμίων ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλομένων διὰ τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Z37 - αρ. 461 Λεκανίς (πίν. 328β).

Υψος 0.076 μ., διάμετρος στομίου 0.118 μ., διάμετρος βάσεως 0.075 μ., περίμετρος 0.386 μ., λαβὴ 0.040 × 0.048 μ.

Ἐλλείπει τὸ πῶμα. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις δακτυλιόσχημος (torus foot), κορμὸς ἡμισφαιρικός εἰσέχων ἄνω διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος, μία λαβὴ ὀριζοντία ταινιόσχημος κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμένη.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Z37 - αρ. 462 Σκυφίδιον (πίν. 328γ).

Υψος 0.054 μ., διάμετρος στομίου 0.071 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.24 μ.

Συμπεπληρωμένον εἰς τὴν μίαν τῶν λαβῶν καὶ τμήμα τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

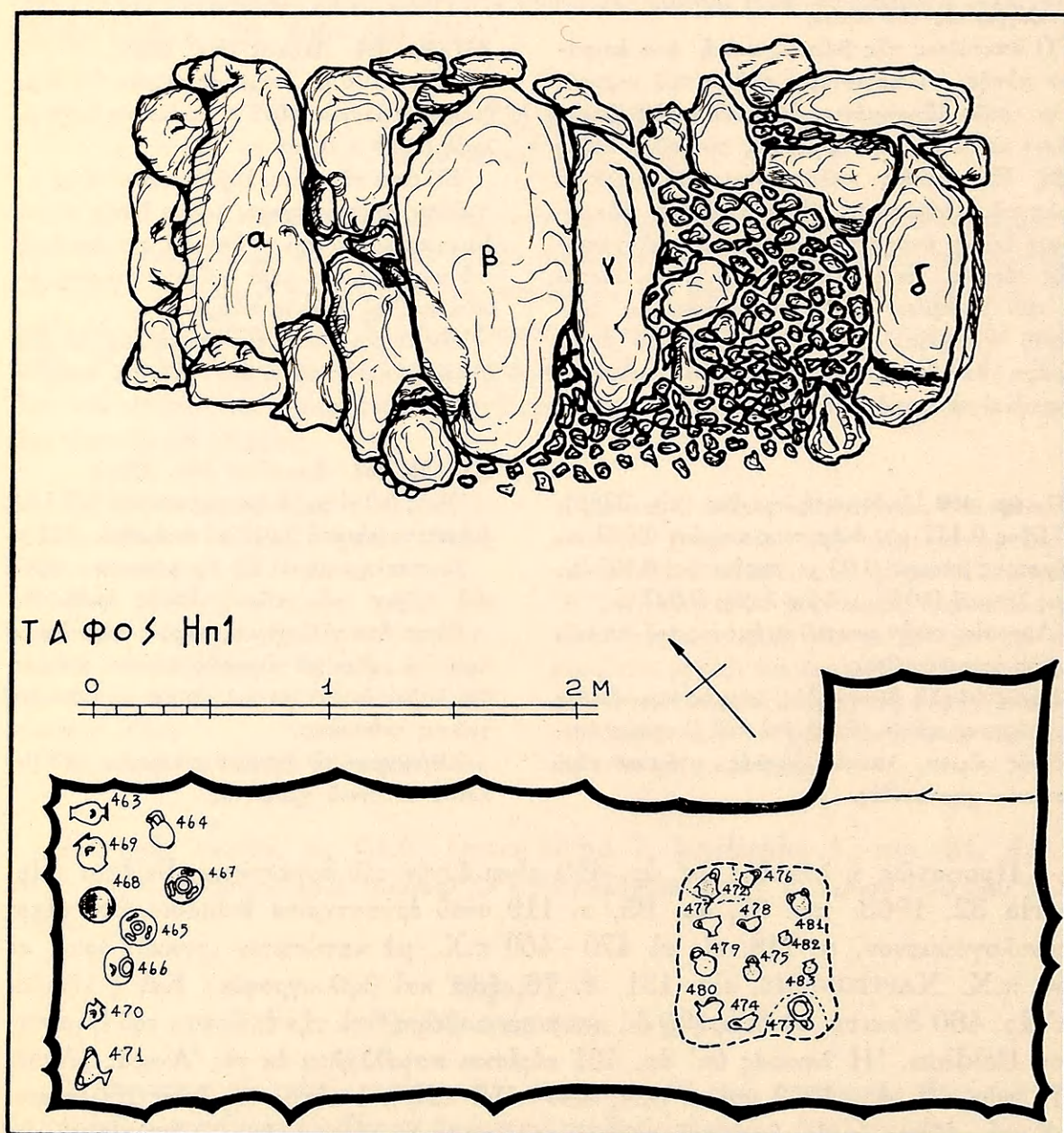
Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμέναι.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Προφανῶς ἡ λήκυθος ὑπ' αρ. 459 εἶναι ἔργον τοῦ ἐργαστηρίου Beldam (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, αρ. B5, σ. 119, «τοῦ ἐργαστηρίου Beldam», ἀπὸ τάφον χρονολογούμενον, σ. 118, εἰς τὸ 470 - 460 π.Χ., μὲ κατώτατον χρονικὸν ὅριον τὸ 450 π.Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, εἰκ. 131, σ. 76, ἔνθα καὶ βιβλιογραφία). Καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' αρ. 460 δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐργαστηρίου Beldam. Ἡ λεκανίς ὑπ' αρ. 461 εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τῆς Ἀγορᾶς (Agora XII, πίν. 42, αρ. 1252 καὶ σ. 324, 480 - 450 π.Χ.), ὁ τύπος τῆς ὅμως ἐξελίσσεται καὶ συνεχίζεται καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ὅρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, εἰκ. 188, σ. 112). Παράλληλον ἐπίσης ἐκ τῆς Ἀγορᾶς εὐρίσκει καὶ τὸ σκυφίδιον ὑπ' αρ.

462 ἀναγόμενον εἰς τὴν περίοδον 480 - 450 π.Χ. (Agora XII, πίν. 16, ἀρ. 341 καὶ σ. 259. Hesperia 22, 1953, πίν. 29, ἀρ. 26, σ. 74, περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος). Τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐγχυτρίσμοῦ κατ' ἀκολουθίαν θέτουν αὐτὸν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ εἰς τὴν δεκαετίαν 460 - 450 π.Χ.

Σχέδιον 70. Τάφος Ηπ1. Κάλυμμα καὶ κάτοψις τοῦ τάφου μετὰ τὴν θέσιν τῶν κτερισμάτων.

Τ Ο Μ Ε Υ Σ Η

(πίν. Η) ¹

ΤΑΦΟΙ ΠΡΟ-ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Σχετικῶς ὀλίγαι ταφαὶ εὐρέθησαν εἰς τὸν τομέα Η. Αἱ περισσότεραι ἀνήκουν εἰς τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους καὶ καταλαμβάνουν τὸ βόρειον ἥμισυ τοῦ τομέως. Ἀπεδείχθησαν ὅμως σπουδαιόταται διότι ἀρκεταὶ παρέμειναν ἄθικτοι, ἄλλαι δὲ διασφύζουσιν τελειοποιημένον νέον σχῆμα τάφου.

Τάφος Ηπ1

(πίν. Η καὶ 53 - 55, σχέδια 70, 70α).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 3.90 μ., πλάτος κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους 1.20 μ., βάθος 1.40 μ., πλάτος εἰσόδου 0.80 μ., μῆκος εἰσόδου 0.50 μ., πλάτος κατωφλίου 0.80 μ., ὕψος κατωφλίου 0.12μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος εὐρέθη 0.35 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὸ ὄριον μεταξὺ τῶν τομέων Ζ καὶ Η. Αἱ πλάκες τοῦ καλύμματος, ἐκ πρώτης ὄψεως, ἐφαίνοντο εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν (πίν. 53α) ². Ὁ καθαρισμός των ὅμως ἀπέδειξεν ὅτι κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου καὶ μεταξὺ τῶν πλακῶν «γ» καὶ «δ» μία ἢ καὶ περισσότεραι πλάκες εἶχον ἀφαιρεθῇ. Οὕτω ἐσχηματίσθη χῶρος, μήκους 1.20 μ. καὶ πλάτους 1.23 μ., ὁ ὁποῖος εὐρέθη πλήρης ἄμμου, λιθαρίων καὶ χαλίκων, οἱ ὁποῖοι προφανῶς εἶχον παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν (πίν. 53α καὶ σχέδιον 70). Ἡ ἄμμος καὶ οἱ χάλικες ἐξετείνοντο καὶ κάτωθεν τῶν καλυπτηρίων πλακῶν «γ» καὶ «δ», εἰς βάθος δὲ ἔφθανον μέχρι τοῦ πρώτου στρώματος τῶν ὀστέων. Τοῦτο ὑπεδείκνυεν ὅτι ὁ τάφος εἶχε συληθῇ, πράγματι δὲ τὸ ἐσωτερικόν του εὐρέθη πολὺ τεταραγμένον. Πότε ἐγένετο ἡ σύλησις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ. Περὶ τὸν χῶρον, τὸν καλυπτόμενον ὑπὸ τῶν χαλίκων καὶ τῶν λιθαρίων, εὐρέθησαν ἐσκορπισμένα τεμάχια καλυπτηρίου πλακός, ἡ ὁποία εἶχε θραυσθῇ καὶ ἀφαιρεθῇ.

Ὁ τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον καὶ εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ σχετικῶς μεγάλων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων καὶ μικροτέρων λίθων πληρούντων τὰ διακενα. Ἐπίπεδοι ἐπίσης λίθοι ἐτέθησαν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν πλακῶν διὰ νὰ σχηματίσουν ὀριζοντίαν βάσιν διὰ τὰς καλυπτηρίους πλάκας. Κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γω-

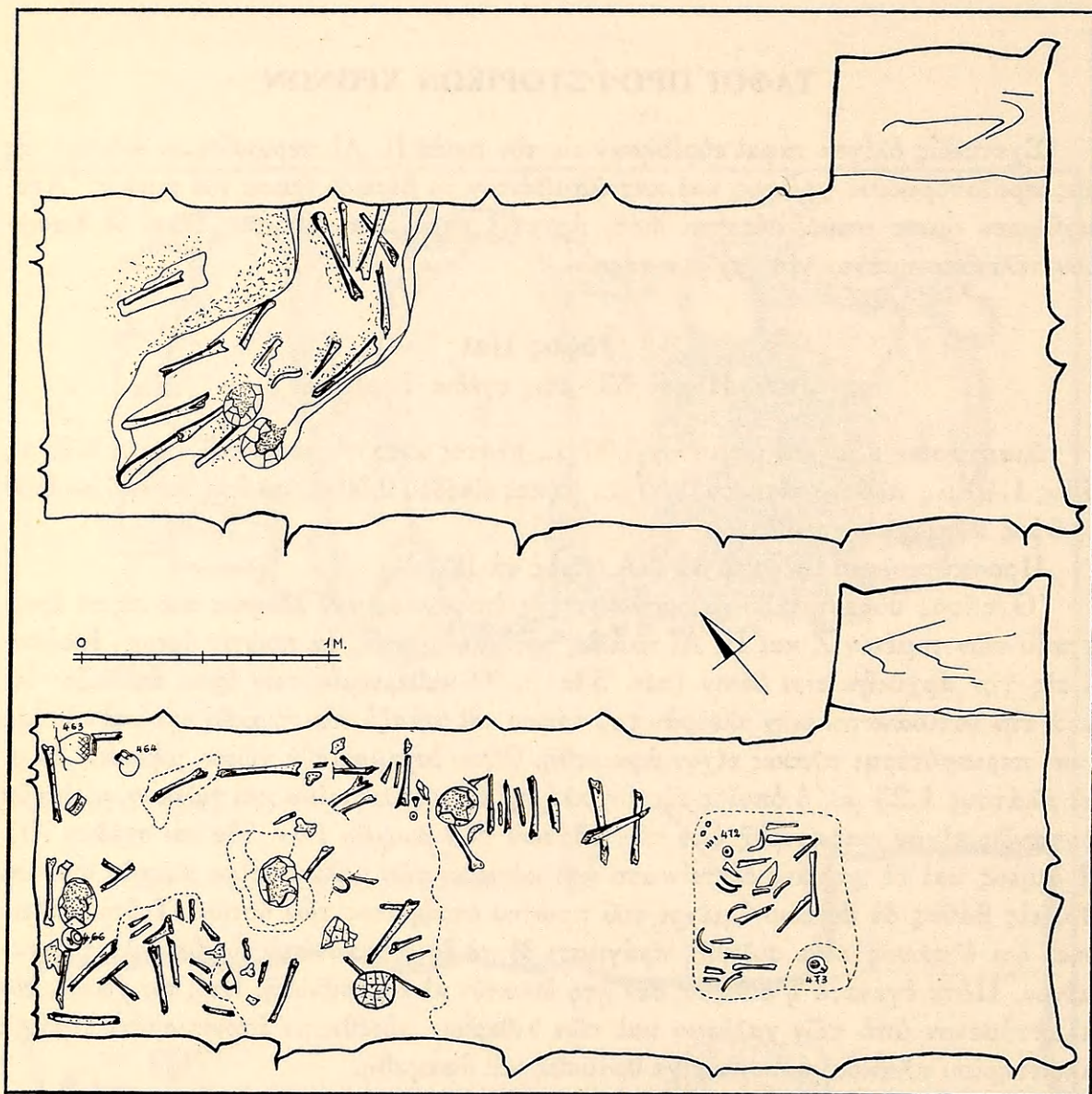
1. Τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ τομέως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Γ. Ζερβοῦ.

2. Αἱ καλυπτήριοι πλάκες (σχέδιον 70) εἶχον τὰς ἀκολούθους κατὰ μέσον ὄρον διαστάσεις: α : 1.44 x 0.70 μ., β : 1.80 x 0.85 μ., γ : 1.44 x 0.40 μ. καὶ δ : 1.30 x 0.52 μ.

νίαν ἐσχηματίσθη εἴσοδος εὐρύχωρος, τὸ ἄνοιγμα τῆς ὁποίας ἐκλείετο διὰ πλακός, ἢ ὁποία ἐπάτει ἐπὶ κατωφλίου λιθίνου. Ἡ πρὸ τῆς εἰσόδου ἔκτασις ἐπληροῦτο διὰ μαλακοῦ χώματος.

Πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου καὶ εἰς βάθος 0.75 - 0.80 μ. εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὀστᾶ, ἐν οἷς τὸ κράνιον 22E1 (πίν. 54, σχέδιον 70α), 0.10 - 0.15 μ. δὲ

Σχέδιον 70α. Τάφος Ηπ1. Κάτοψις τοῦ ἀνωτέρου καὶ τοῦ κατωτέρου στρώματος τῶν ὀστῶν (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

ὕπ' αὐτά, ἥτοι εἰς βάθος 0.90 - 0.95 μ., εὐρέθησαν ἐπ' ἀλλήλα ὀστᾶ παραμερισμένα καὶ τεταραγμένα διήκοντα μέχρι βάθους 1.30 - 1.35 μ. καὶ καλύπτοντα χῶρον 0.60 × 1.00 μ. Μερικὰ τούτων παρουσίαζον μαυρισμένην ἐπιφάνειαν, τὸ κάτω ὅμως μέρος τῶν ὀστῶν αὐτῶν δὲν παρουσίαζεν ἔχνη αἰθάλης, οὐδὲν δὲ τμῆμά των ἦτο πράγματι πυρακτωμένον. Ἴσως τὸ μαύρισμα τῆς ἐπιφανείας ὀφείλεται εἰς δᾶδας, αἱ ὁποῖαι ἀφέθησαν

εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὀστέων ὑπὸ τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἐναπέθεσαν εἰς τὸν τάφον ὕστερωτέρους νεκρούς.

Τέσσαρα ἀγγεῖα εὐρέθησαν μεταξὺ τῶν συσσωρευμένων ὀστέων τοῦ πρώτου στρώματος, τὰ ὑπ' ἀρ. 463 - 466, καὶ ἀκόμη τέσσαρα ἀγγεῖα, τὰ ὑπ' ἀρ. 467 - 470, μεταξὺ τῶν ὀστέων τοῦ βάθους (σχέδιον 70). Τὸ ὑπ' ἀρ. 468 ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον εὐρέθη ἀνάστροφον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εὐρέθησαν τρία κομβία ἐκ στεατίτου, ἐν τῶν ὁποίων ἦτο τοῦ τύπου μὲ λαιμόν, εἶχε δὲ καὶ ἐγχάρακτον διακόσμησιν. Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου καὶ εἰς βάθος 0.05 μ. ἀπὸ τοῦ τελευταίου στρώματος τῶν ὀστέων εὐρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 471 ἀγγεῖον (σχέδιον 70).

Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους τοῦ τάφου, εἰς βάθος 0.90 μ., καὶ παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν εὐρέθησαν τεταραγμένα τὰ ὀστᾶ λειψάνου ἀνδρός (21E1), τὸ ὅποιον φαίνεται ὅτι εἶχε κατατεθῆ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς του πλευρᾶς μὲ τὰ σκέλη δεδιπλωμένα (σχέδιον 70α). Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη πλησίον τῶν ὀστέων αὐτῶν. Ὁ χῶρος πέραν τοῦ σκελετοῦ τούτου πρὸς Νότον καὶ μέχρι τῆς νοτιοανατολικῆς πλευρᾶς καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ τάφου εὐρέθη κενὸς ὀστέων. Ἐκεῖ ἴσως θὰ εἶχε κατατεθῆ ὁ τελευταίως ἐνταφιασθεὶς νεκρός, τὰ ὀστᾶ του ὅμως καὶ τὰ κτερίσματά του θὰ εἶχον ἀφαιρεθῆ καὶ σκορπισθῇ ἔξω τοῦ τάφου.

Παρὰ τὴν εἴσοδον καὶ εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου, τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν ἀποκαλυφθέντων εἰς τὸ βαθύτερον στρώμα ὀστέων τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, εὐρέθη λάκκος, 0.60×0.70 μ. καὶ βάθους περὶ τὰ 0.30 - 0.40 μ. Ἦτο πλήρης τεμαχισμένων ὀστέων, τὰ ὁποῖα διεκρίνοντο εἰς δύο στρώματα, εἰς ἐπιφανειακὸν καὶ εἰς στρώμα τοῦ βάθους. Εἰς τὸ ἐπιφανειακὸν στρώμα (πίν. 55 καὶ σχέδιον 70α) εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 472 καὶ 473. Μὲ τὰ ὀστᾶ κάτωθεν τοῦ ἐπιφανειακοῦ στρώματος εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα 474 - 483 (σχέδιον 70). Ὅστρακα ἐσκορπισμένα μεταξὺ τῶν θραυσμάτων τῶν καλυπτῆριων πλακῶν συγκολληθέντα ἀπέδωσαν τὸ ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. 484.

Εἰς τὸν τάφον εὐρέθησαν ἐπίσης τέσσαρα στρεπτά ἐκ χαλκοῦ μετὰ τοῦ ἀγγείου 471, τεμάχια δύο χαλκῶν ξυρῶν τελείως ὠξειδωμένα καὶ, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, τρία ἐκ στεατίτου σφονδύλια ἢ κομβία.

Ηπ1 - ἀρ. 463 Τρίτος σταμνίσκος (πίν. 56α).

Ύψος 0.159 μ., διάμετρος στομίου 0.071 μ., διάμετρος βάσεως 0.056 μ., μέγιστη περίμετρος 0.44 μ., πλάτος χείλους 0.011 μ., ὕψος λαβῶν 0.015 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων. Πηλὸς ὑποκίτρινος μὲ ὁμοιόχρωμον ἐπίχρυσμα.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἀπιόσχημος, λαιμὸς εὐρύς μὲ ἐλαφρῶς καμπυλούμενα τοιχώματα, χεῖλος ἐντόνως ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, λαβαὶ τρεῖς ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι. Μεταξὺ ὤμου καὶ λαιμοῦ πλαστικὸς δακτύλιος.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στυλπνοῦ

χρώματος. Ἡ βάσις καὶ τὸ κατώτερον ἡμισυ σχεδὸν τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένων δακτυλίων ἄνω, ὁ λαιμός, τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ στομίου καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν ἐκαλύφθησαν διὰ καστανομελανοῦ στυλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρουν κυρίαν ζώνην ἐγράφη ρομβοειδὲς φολιδωτὸν κόσμημα, ὀριζόμενον ὑπὸ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ χείλους συνεχεῖς κυματοειδεῖς γραμμαί. Μεταξὺ τοῦ ἀνοίγματος τῶν δύο λαβῶν ἐγράφη ὀριζοντίᾳ γραμμὴ, ἐνῶ εἰς τὴν τρίτην τὸ φολιδωτὸν κόσμημα συνεχίζεται καὶ κάτωθεν τῆς λαβῆς.

Διὰ τὸ σχῆμα, FURUMARK, εἰκ. 4, ἀρ. 45, YE IIIA - 2 καὶ εἰκ. 67, στ. 57, ἀρ. 2, διὰ τὴν

διακόσμησιν, ΥΕ ΙΙΑ - 1 ἕως Γ - 1. Prosymna II, εἰκ. 260, ἀρ. 621, ΥΕ ΙΙΙ. Agora XIII, πίν. 64, ἀρ. 488, ΥΕ ΙΙΑ.

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΑ.

Ηπ1 - ἀρ. 464 Πρόχους (πίν. 56β).

Ύψος 0.085 μ., διάμετρος στομίου 0.032 - 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ.

Πηλός υποκίτρινος εὐθριπτός.

Βάσις μικρά ἀνωμάλως πεπλατυσμένη ἀσταθής, κορμός σφαιρικός πεπιεσμένος (σχεδὸν ἀμφικωνικός), λαιμός στενὸς εὐρυνόμενος ἐλαφρῶς ἄνω πρὸς ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον χεῖλος, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὴν κοιλίαν.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐκατέρωθεν τῆς λαβῆς διακρίνονται ἔχνη σπειρῶν. Εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἐπιφάνειαν διασφύζονται ἐλάχιστα ἔχνη χρώματος. Εἰς τὴν ρίζαν τῆς λαβῆς, εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸ χεῖλος ἔχνη χρώματος.

FURUMARK, εἰκ. 5, ἀρ. 112, διὰ τὸ σχῆμα, ΥΕ ΙΙΑ - 2.

Ηπ1 - ἀρ. 465 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 56γ).

Ύψος 0.044 μ., ὕψος μετὰ λαβῶν 0.048 μ., διάμετρος βάσεως 0.078 μ., περίμετρος 0.24 μ., ὕψος λαβῶν 0.007 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ χεῖλους. Πηλός κιτρινωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμός κυλινδρικός χαμηλός, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὦμου, ἀνύπαρκτος λαιμός, χεῖλος ἐπίπεδον ἐκτρεπόμενον, τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὦμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν συγκεντρικοὶ κύκλοι, δύο περὶ τὸ κέντρον αὐτῆς καὶ δύο κατὰ τὴν περιφέρειαν. Ὁ κορμός κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς βοστρυχοειδοῦς γραμμῆς μετὰ δὲ δακτυλίων. Εἰς τὴν μετὰ

τῶν λαβῶν ζώνην ἐτέθη κυματοειδὴς γραμμὴ καὶ περὶ τὸν λαιμὸν δύο δακτύλιοι. Ὀλόβαφα εἶναι τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν.

FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 12, ἀρ. 93, ΥΕ ΙΙΑ - 1. Διὰ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὦμου ὄρα FURUMARK, εἰκ. 65, στ. 53, ἀρ. 5, ΥΕ ΙΙΑ - 2. τοῦ κορμοῦ, εἰκ. 65, στ. 53, ἀρ. 13, ἀπλὴ ἀντὶ ἐπαλλήλων γραμμῶν, ΥΕ ΙΙΑ - 2. Διὰ παρόμοιον σχῆμα, Ἐλευσίς, εἰκ. 112, ἀρ. 394. Agora XIII, πίν. 59, ἀρ. XL - 2, ΥΕ ΙΙΑ - 1. Khal-kis, πίν. 18, ἀρ. 451 Β', ΥΕ ΙΙΑ.

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΑ - 2.

Ηπ1 - ἀρ. 466 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 56γ).

Ύψος 0.061 μ., διάμετρος στομίου μεγίστη 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.065 μ., περίμετρος 0.28 μ.

Ἀκέραιον. Πηλός κιτρινωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμός σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμός χαμηλός μὲ πλαστικὸν δακτύλιον περὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὦμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὸ κέντρον τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως ἐγράφησαν τέσσαρες λεπτοὶ ὁμόκεντροι δακτύλιοι. Εἰς τὸ κατώτερον τμῆμα τοῦ κορμοῦ δύο δακτύλιοι. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς «βραχάδους» συμμετρικοῦ κοσμήματος. Ὁ λαιμός, αἱ λαβαὶ καὶ τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς εἶναι ὀλόβαφα. Τρεῖς λεπτοὶ δακτύλιοι ἐτέθησαν κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ καὶ δύο ἐπὶ τοῦ χεῖλους.

FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 11, ἀρ. 85, ΥΕ ΙΙΑ - 2, καὶ διὰ τὴν διακόσμησιν, εἰκ. 54, στ. 32, ἀρ. 5, ΥΕ Ι - ΙΙΒ. Chamber Tombs, πίν. LI, ἀρ. 14, ΥΕ ΙΙΙ.

Χρόνοι : ΥΕ ΙΙΑ - 2.

Τὰ εἰς τὸ πρῶτον στρώμα τῶν ὀστέων τῆς δυτικῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς εὐρεθέντα ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 463 - 466 ἀνάγονται εἰς τὴν ΥΕ ΙΙΑ - 2 περίοδον.

Ηπ1 - ἀρ. 467 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 56γ).

Ύψος 0.07 - 0.075 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῆς 0.06 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., με-

γίστη περίμετρος 0.378 μ., ὕψος λαβῶν 0.015 μ.

Ἐλλείπει μόνον μία τῶν λαβῶν.

Βάσις μικρὰ ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σχεδὸν ἀμφικωνικός, λαιμὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ὄξυ χεῖλος, τρεῖς λαβαὶ κυλινδρικοὶ τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ἡραιομένου κατὰ τόπους. Περὶ τὴν βάσιν ἐγράφη ταινία, δύο δὲ δακτύλιοι εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν κυρία ζώνη κοσμεῖται διὰ φύλλων κισσοῦ μὲ κυματοειδῆ διπλοῦν μίσχον. Μεταξὺ φύλλων κισσοῦ καὶ λαβῆς ἐγράφη ὀριζοντία βοστροχοειδῆ γραμμὴ. Ἡ παράστασις ὀρίζεται κάτω ὑπὸ ταπεινοῦ «βραχῶδους» κοσμήματος. Ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ αἱ λαβαί, καλύπτονται ὑπὸ συμπαγοῦς καστανομελανοῦ χρώματος.

FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 11, ἀρ. 82 ἢ 83, YE IIB, καὶ διὰ τὴν διακόσμησιν, εἰκ. 36, στ. 12, ἀρ. 21, YE IIB. Chamber Tombs, πίν. XXVII, ἀρ. 8, YE II. Prosymna II, εἰκ. 690, ἀρ. 46. Khalkis, πίν. 16, ἀρ. 427, YE II.

Χρόνοι : YE II.

Ηπ1 - ἀρ. 468 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 57α).

Ὑψος 0.076 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.047 μ., ἐξωτερικῇ 0.073 μ., διάμετρος βάσεως 0.095 μ., περίμετρος 0.47 μ., ὕψος λαβῆς 0.013 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον εὐθριπτον.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑποτυπώδης, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὸ κέντρον τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως ἐγράφησαν τρεῖς συγκεντρικοὶ κύκλοι καὶ τρεῖς περὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου δακτυλίου ἐκφύονται τρία φύλλα κισσοῦ μὲ διπλοῦν κυματοειδῆ μίσχον κοσμοῦντα τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην. Ὁλόβαφα εἶναι ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν.

FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 11, ἀρ. 82, YE IIB ἕως IIIA - 1, καὶ διὰ τὴν διακόσμησιν,

εἰκ. 36, στ. 12, ἀρ. 20, YE IIB. Chamber Tombs, πίν. XL, ἀρ. 28, YE II - III. Khalkis, πίν. 15, ἀρ. 438 Γ', YE II.

Χρόνοι : YE II πρὸς YE IIIA.

Ἐντὸς τοῦ ἀγγείου εὐρέθησαν τρία κομβία ἐκ στεατίτου, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι τοῦ μετὰ λαιμοῦ τύπου C τοῦ FURUMARK, τὰ ἀρχαιότερα δείγματα τοῦ ὁποίου ἀνάγονται εἰς YE IIIA - 2 χρόνους (FURUMARK, Chronology, σ. 90).

Ηπ1 - ἀρ. 469 Τρίωτος σταμνίσκος (πίν. 56α).

Ὑψος 0.167 μ., διάμετρος στομίου 0.097 μ., διάμετρος βάσεως 0.058 - 0.06 μ., πλάτος χείλους 0.007 μ., ὕψος λαβῶν 0.021 μ.

Συμπεληρωμένος εἰς τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις μικρὰ ὑψωμένη, κορμὸς ἀπιόσχημος στενούμενος κάτω, λαιμὸς ταπεινὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον χεῖλος, τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος, τρεῖς ἐπάλληλοι ταινίαι ἐγράφησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη κοσμεῖται διὰ τοξοειδῶν ταινιῶν, ἐκατέρωθεν τῶν ὁποίων ἐγράφησαν στιγμαί. Δύο σειραὶ στιγμῶν περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ. Ὁλόβαφα εἶναι ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν τοξοειδῶν λαβῶν.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα ὅρα Chamber Tombs. πίν. XLII, ἀρ. 6 καὶ FURUMARK, εἰκ. 3, ἀρ. 20 καὶ 28, YE IIB. Διὰ τὴν διακόσμησιν καὶ χρῆσιν στιγμῶν ὅρα FURUMARK, εἰκ. 54, στ. 32, ἴσως ἀρ. 16, YE IIB, καὶ διὰ βοστροχοειδῆ συνεχῆ διπλὴν γραμμὴν, εἰκ. 65, στ. 53, ἀρ. 9, YE IIB.

Χρόνοι : YE IIB.

Ηπ1 - ἀρ. 470 Τρίωτος σταμνίσκος (πίν. 56β).

Ὑψος 0.098 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.049 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.25 μ., πλάτος χείλους 0.007 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς ὑποκίτρινος μὲ ὁμοιόχρωμον ἐπίχρυσμα.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἀπιόσχημος,

ῶμος ἀπεστρογγυλευμένος, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον μὲ περιχέλωμα. Τρεῖς μικραὶ λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ῶμου τεθειμέναι. Εἰς ἐγχείρακτος δακτύλιος, μόλις διακρινόμενος, χωρίζει τὸν λαιμὸν ἀπὸ τοῦ ῶμου.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν εἶναι ὀλόβαφα. Τὸν κορμὸν ἄνωθεν τῆς ὀλοβάφου ζώνης κοσμοῦν ἐ-

πάλληλοι δακτύλιοι καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὀλόβαφος ταινία. Ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου δακτυλίου ἐκφύονται τρία παπυροειδῆ στοιχεῖα μὲ διπλοῦν κυματοειδῆ μίσχον, κοσμοῦντα τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ δακτύλιος.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα καὶ φυτικήν διακόσμησιν, Ἐλευσίς, εἰκ. 108, ἀρ. 373 καὶ FURUMARK, διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 3, ἀρ. 28, ΥΕ IIB, καὶ δι' ἀνάλογον διακόσμησιν, εἰκ. 34, στ. 11, ἀρ. 47, ΥΕ IIIA - 1. Khalkis, πίν. 21, ἀρ. 405 Β', ΥΕ IIIA.

Χρόνοι : ΥΕ IIB πρὸς IIIA.

Τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου στρώματος τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 467 - 470 ἀνάγονται εἰς ΥΕ IIB πρὸς IIIA - 1 χρόνους.

Ηπ1 - ἀρ. 471 Δίωτος κύλιξ (πίν. 56δ).

Ὑψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου 0.144 - 0.168 μ., διάμετρος βάσεως 0.075 μ., περίμετρος 0.525 μ.

Συμπληρωμένη κατὰ τὸ χεῖλος καὶ τὸν κορμόν. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρυσμα ἐρυθρωπὸν.

Βάσις δισκοειδής, πούς βραχὺς, κορμὸς βαθὺς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρύ, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος.

Διὰ κεκοσμημένα παρόμοια δείγματα ὅρα Κορακοῦ, εἰκ. 56 (δεξιὰ) καὶ Ἐλευσῖνα, εἰκ. 92, ἀρ. 350. FURUMARK, εἰκ. 16, ἀρ. 263, ΥΕ IIB.

Χρόνοι : ΥΕ II.

Ηπ1 - ἀρ. 472 Μόνωτον κύπελλον (πίν. 56δ).

Ὑψος 0.085 - 0.09 μ., διάμετρος στομίου 0.102 μ. καὶ 0.11 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.361 μ., ὕψος ποδὸς 0.026 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.02 μ.

Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνική κοίλη κάτω, πούς βραχὺς, κορμὸς ἡμισφαιρικός πεπιεσμένος, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ὀξὺ διακρινόμενον τοῦ σώματος δι' ἐλαφρᾶς αὐλακώσεως, στόμιον εὐρύ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητον.

Παρόμοια κεκοσμημένα παραδείγματα εἰς Ἐλευσῖνα, εἰκ. 92, ἀρ. 348 καὶ Κορακοῦ, εἰκ. 57.

Χρόνοι : ΥΕ I.

Ηπ1 - ἀρ. 473 Μόνωτος κύαθος (πίν. 57β).

Ὑψος 0.026 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.035 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.048 καὶ 0.054 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ.

Ἀκέραιος πλὴν ἀποκρούσεως εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς τεφρὸς.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς χαμηλὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ἐπίπεδον ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον διακρινόμενον τοῦ σώματος δι' ἐλαφρᾶς αὐλακώσεως, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ὑπερυψοῦται αὐτοῦ καὶ ἀπολήγει παρὰ τὴν βάσιν.

Ἀκόσμητος, χαρακτηριστικὸν σχῆμα ΜΕ πρὸς ΥΕ I χρόνων.

Ηπ1 - ἀρ. 474 Ἀρύταινα (πίν. 56δ).

Ὑψος 0.058 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.108 μ., διάμετρος στομίου 0.111 καὶ 0.118 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.085 μ., πλάτος λαβῆς 0.02 μ.

Σχεδὸν ἀκεραία μὲ ἐλαφρᾶς ἀποκρούσεις εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρυσμα ἐρυθρωπὸν πολλαχοῦ ἀπολεπισμένον.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω κυρτοῦται εἰς τὸν ῶμον, χεῖλος ὀξὺ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, στόμιον λίαν εὐρύ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψομένη αὐτοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ῶμον.

Ηπ1 - ἀρ. 475 Κυαθίσκος μὲ κάθετον ἐπὶ τοῦ χείλους λαβὴν (πίν. 57γ).

Ύψος 0.04 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.062 μ., διάμετρος στομίου 0.048 - 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.022 μ., ἀνοιγμα λαβῆς 0.021 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρᾶς ἀποκρούσεως τοῦ χείλους. Πηλὸς ὑποκίτρινος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός, χεῖλος ὁξὺ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κυλινδρική τοξοειδῆς καθέτως ἐπὶ τοῦ χείλους τεθειμένη.

Διακόσμησις δι' ἀμαυροῦ μελανοῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη, ὀριζομένη ὑπὸ ταινιών, κοσμεῖται διὰ πέντε ὁμάδων κατακορύφων γραμμῶν καὶ ἐδαφοχρῶν μετοπῶν. Ἐπὶ τοῦ χείλους γραπτὴ ταινία, ἡ ὁποία συνεχίζεται καὶ εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῆς λαβῆς.

Διὰ παρόμοιον ἀκόσμητον παράδειγμα, Prosymna II, εἰκ. 641. Τὸ ἀγγεῖον εἶναι χαρακτηριστικὸν τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ME ἐποχῆς· σύνηθες κτέρισμα τῶν ἐλευσινιακῶν κιβωτισχῶν τάφων.

Ηπ1 - ἀρ. 476 Μόνωτος κύαθος (πίν. 57β).

Ύψος 0.056 μ., διάμετρος στομίου κατὰ τὴν λαβὴν 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ, συμπληρωθεῖσα, ὡς καὶ τμήματα τοῦ χείλους καὶ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς τεφρὸς εὐθριπτος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, χεῖλος ὁξὺ ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ προφανῶς ὀλίγον ὑπερυψωμένη αὐτοῦ καταλήγει ὑπεράνω τῆς βάσεως. Εἰς τὸ σημεῖον προσκολληθείσας τοῦ χείλους μετὰ τῆς λαβῆς συμπιέσεις πρὸς τὰ ἔσω. Τὸ ἀγγεῖον εἶναι χαρακτηριστικὸν μινυακοῦ τύπου τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ME ἐποχῆς.

Ηπ1 - ἀρ. 477 Μόνωτον κύπελλον (πίν. 56δ).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.12 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς, μᾶλλον ἀκάθαρτος, ἀλλὰ καλῶς ὠπτημένος. Δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ἐπίχρισμα.

Βάσις δακτυλιόσχημος κοίλη κάτω, ὑποτυπώδης πούς, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ὁξὺ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν. Ἐπὶ τῆς

λαβῆς κακότεχνος ἀπομίμησις κεφαλῆς ἡλου.

Τὸ κύπελλον εἶναι δεῖγμα τῶν ἀρχῶν τῆς ΥΕ I περιόδου καὶ εὐρίσκει πρότυπα εἰς τὰ ἀγγεῖα χονδροειδοῦς κατασκευῆς Θπ24 - 674 καὶ Ηπ17 - 522. Ὅρα καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. Ζπ6 - 358 κύπελλον.

Ηπ1 - ἀρ. 478 Μόνωτος κύαθος (πίν. 57γ).

Ύψος 0.05 μ., διάμετρος στομίου 0.075 - 0.087 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 - 0.04 μ.

Ἐλλείπουν, συμπληρωθέντα, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς λαβῆς καὶ μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς ὑποκίτρινος χονδροειδῆς ἀμμόδης.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ὁξὺ ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρύ, λαβὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος, χονδροειδοῦς κατασκευῆς, ἔχει πρότυπα ME χρόνων, ὡς Κορακοῦ, εἰκ. 44.

Ηπ1 - ἀρ. 479 Κύαθος μὲ κάθετον ἐπὶ τοῦ χείλους λαβὴν (πίν. 57β).

Ύψος 0.098 - 0.11 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.143 μ., διάμετρος στομίου 0.085 - 0.088 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.43 μ., ὕψος λαβῆς 0.05 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρῶν τμημάτων τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς τεφρὸς.

Βάσις μικρὰ ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, χεῖλος ὁξὺ ἐκτρεπόμενον διακρινόμενον τοῦ κορμοῦ δι' ἐγγράχτου δακτυλίου, λαβὴ κυλινδρική τοξοειδῆς κάθετος ἐπὶ τοῦ χείλους.

Ὁ κύαθος εὐρίσκει παράλληλον εἰς τὸ ἀγγεῖον M-155 τοῦ τάφου M τοῦ Κύκλου B, τὸ ὁποῖον ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τῆς ME ἐποχῆς ἢ ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ ἐποχῆς (Κύκλος B, πίν. 134 δ. Ὅρα καὶ Δ - Σ, σ. 147, εἰκ. 56).

Ηπ1 - ἀρ. 480 Ἀσκός (πίν. 56β).

Ύψος μετὰ λαβῆς 0.073 μ., διάμετρος βάσεως 0.06 μ., μεγίστη περίμετρος 0.264 μ., ὕψος λαβῆς 0.012 μ.

Ἐλλείπει ἡ προχοή συμπληρωθεῖσα. Πηλὸς κινερόθυρος.

Βάσις πεπλατυσμένη εὐρεῖα, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω κυρτοῦται πρὸς

τὴν θόλον, ἐκ τῆς ὁποίας εἰς τὰ πλάγια ἐκφύεται ἡ προχοή. Μικρὰ λαβὴ κυλινδρική τοξοειδῶς τεθειμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς θόλου.

Εἰς ἓν τμήμα κάτωθεν τοῦ ὤμου διακρίνεται ἐγγάρακτοι ἀκανόνιστοι γραμμαί.

Ἀσκοὶ χαρακτηρίζουν τοὺς νεωτέρους τῶν τάφων τοῦ Κύκλου Β. Τὸ Μ - 146 (Κύκλος Β, πίν. 133α) ἔχει τὸ αὐτὸ πρὸς τὸν ἀσκὸν Ηπ1 - 480 σχῆμα. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἀσκὸς ὑπ' ἀρ. 480 δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Ηπ1 - ἀρ. 481 Εὐρύστομος ἀμοφορίσκος (πίν. 57β).

Ύψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.053 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.245 μ., πλάτος χείλους 0.004 - 0.005 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς μίαν τῶν λαβῶν καὶ εἰς τμήμα τοῦ χείλους. Πηλὸς τεφρὸς.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχειλίωμα, ὅπῃ ἐπὶ τοῦ χείλους, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφύμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγουν εἰς τὸν κορμόν.

Ἀκόσμητος, χαρακτηριστικὸς, ὡς εἶδομεν, τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Ηπ1 - ἀρ. 482 Πυξίς (πίν. 57γ).

Ύψος 0.037 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.042 μ., διάμετρος βάσεως 0.027 μ., περίμετρος 0.16 μ.

Διὰ τὰ ἐκ τοῦ λάκκου προερχόμενα ἀγγεῖα πρέπει νὰ σημειώσωμεν τὰ ἀκόλουθα : Τὸ μόνωτον κύπελλον ὑπ' ἀρ. 472 (πίν. 56δ) τίθεται ἀσφαλῶς εἰς ΥΕ I χρόνους, ἐνῶ τὰ εἰς τὸ βάθος τοῦ λάκκου εὐρεθέντα ἀγγεῖα ἀνήκουν εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Ηπ1 - ἀρ. 484 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 56γ).

Ύψος 0.079 μ., διάμετρος στομίου 0.087 μ., διάμετρος βάσεως 0.112 μ., περίμετρος 0.50 μ.

Συμπεπληρωμένον κατὰ τὸν κορμόν, τὸν λαιμὸν καὶ τὸ χεῖλος. Πηλὸς ὑποπράσινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος. Εὐρέθη ἔξω τοῦ τάφου.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχειλίωμα, τρεῖς λαβαὶ ται-

Συμπεπληρωμένη κατὰ μέγα μέρος τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ὀξύ, στόμιον εὐρύ. Κάτωθεν τοῦ χείλους ὁπῇ γενομένη πρὸ τῆς ὀπτήσεως δι' ἀνάρτησιν ἢ στερέωσιν πώματος.

Διακόσμησις διὰ λευκοῦ ἀμαυροῦ χρώματος πολλαχοῦ ἀποτριβεῖσα. Ἡ κυρία ζώνη, ὀριζομένη ὑπὸ δακτυλίων, κοσμεῖται διὰ συνεχομένης σπείρας. Μελανὴ γραμμὴ ἐτέθη ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τοῦ χείλους.

Τὸ σχῆμα καὶ ἡ διακόσμησις εὐρίσκουν παράλληλα εἰς ἀγγεῖα τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ὅρα καὶ Κορακοῦ, εἰκ. 47, διὰ τὴν διακόσμησιν.

Ηπ1 - ἀρ. 483 Πυξίς (πίν. 57γ).

Διάμετρος βάσεως 0.038 μ.

Διασφύζεται τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ μικρὸν μέρος τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρωπός, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις ὑψωμένη ἐλαφρῶς, ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος.

Διακόσμησις διὰ λευκοῦ ἀμαυροῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς σπείρας, ὀριζομένης κάτω ὑπὸ ταινίας.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς τοὺς αὐτοὺς ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 482 χρόνους.

νιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς βάσεως ἐγράφη πλατὺς δακτύλιος. Εἰς τὴν μεταξύ τῶν λαβῶν κυρίαν ζώνην ἐγράφη εἰς ἐκάστην ὄψιν κόσμημα, ἑλλειπτικοῦ περιγράμματος ἀπολήγοντος εἰς ὀξύ, πληρούμενον μὲ δικτυωτόν (ρακέττα). Μεταξὺ τῶν κοσμημάτων διακρίνεται φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Τὴν κυρίαν διακοσμουμένην ζώνην ὀρίζουν κάτω δύο ἐπάλληλοι δα-

κτύλιοι. Ὁ λαιμός, τὸ χεῖλος ἔσω καὶ ἔξω καὶ αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ στιλπνοῦ καστανομελανοῦ χρώματος.

Παρόμοια ἀγγεῖα, ἴσως ὀλίγον ἀρχαιότερα, εὐρέθησαν εἰς τοὺς τάφους XXV καὶ XLIV τῆς Προσύμνης (Prosymna II, εἰκ. 654 καὶ 667,

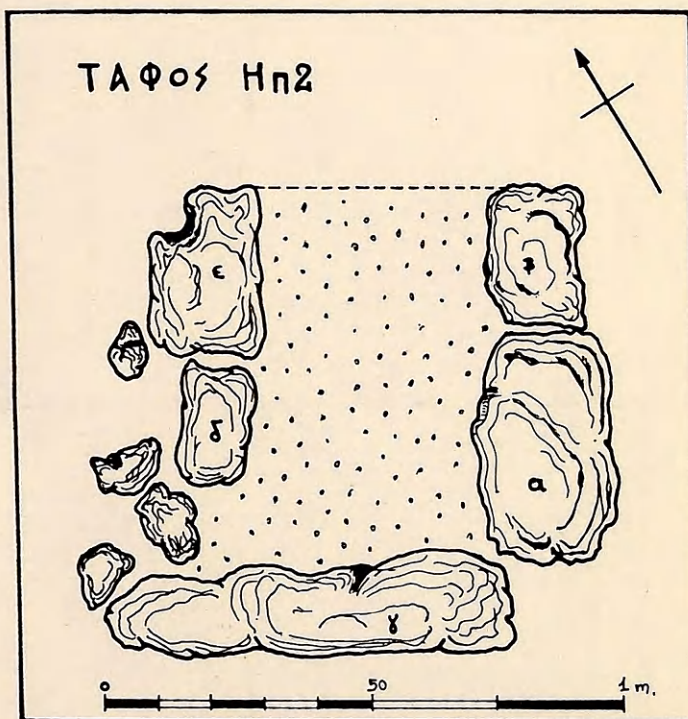
ΥΕ I). Τὸ διακοσμητικὸν στοιχεῖον χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς τὴν ΥΕ II περίοδον, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνήκει καὶ τὸ ἀγγεῖον μας. Ὅρα καὶ FURUMARK, διὰ τὸ ἐλλειπτικὸν διακοσμητικὸν στοιχεῖον, εἰκ. 69, στ. 63, ἀρ. 6, ΥΕ IIA, καὶ διὰ τὸ σχῆμα, εἰκ. 11, ἀρ. 82 (ΥΕ IIB).

Ἡ ἱστορία τοῦ τάφου γίνεται φανερά ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων ἀγγείων. Φαίνεται ὅτι κατεσκευάσθη εἰς πρωίμους ΥΕ χρόνους καὶ εἰς τὴν θέσιν προγενεστέρου καταστραφέντος κιβωτισχήμου τάφου, τὰ ὅστ᾽ καὶ κτερίσματα τοῦ ὁποίου ἐσωρεύθησαν εἰς τὸν λάκκον τῆς εἰσόδου. Εἰς τὴν ΥΕ II περίοδον ὁ τάφος ἐπιμηκυνθεὶς ἐχρησιμοποίηθη καὶ πάλιν καὶ τότε ἐσκάφη ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον λάκκος. Ἀλλὰ οἱ νεκροὶ καὶ τὰ κτερίσματα τῆς ΥΕ II περιόδου παρεμερίσθησαν διὰ νὰ ἀποτεθοῦν εἰς τὸν τάφον λείψανα ΥΕ IIIA - 2 ἕως καὶ ΥΕ IIIB - 1 χρόνων. Τέλος εἰς μεταγενεστέρους χρόνους τὰ λείψανα ἐκεῖνα καὶ τὰ κτερίσματά των παρεμερίσθησαν πρὸς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου διὰ νὰ δημιουργηθῇ χώρος διὰ νεωτέρας ταφάς, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς διεταράχθησαν πλήρως καὶ τὰ τυχόν κτερίσματά των ἠφανίσθησαν κατὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ὀστῶν. Εἶναι ὅμως ἀξιοσημείωτον ὅτι ὁ τύπος τοῦ τετραπλεύρου τάφου μὲ πλαγίαν εἴσοδον εἶχε διαμορφωθῇ εἰς ΥΕ II χρόνους.

Τάφος Ηπ2

(πίν. Η καὶ σχέδιον 71).

Περὶ τὰ 4 μ. πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ τάφου Ηπ1 εὐρέθη ὁ δεύτερος προϊστορικὸς τάφος τοῦ τομέως, ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Δυστυχῶς ὁ τάφος οὗτος εἶχε συληθῇ καὶ μέρος τῶν τοιχωμάτων του εἶχε καταστραφῇ. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων καὶ μεταξὺ αὐτῶν εὐρέθησαν τέσσαρα τεφρὰ μινύεια ὄστρακα καὶ πέντε κίτρινα μινύεια. Ταῦτα μαρτυροῦν ὅτι ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς ΜΕ χρόνους.

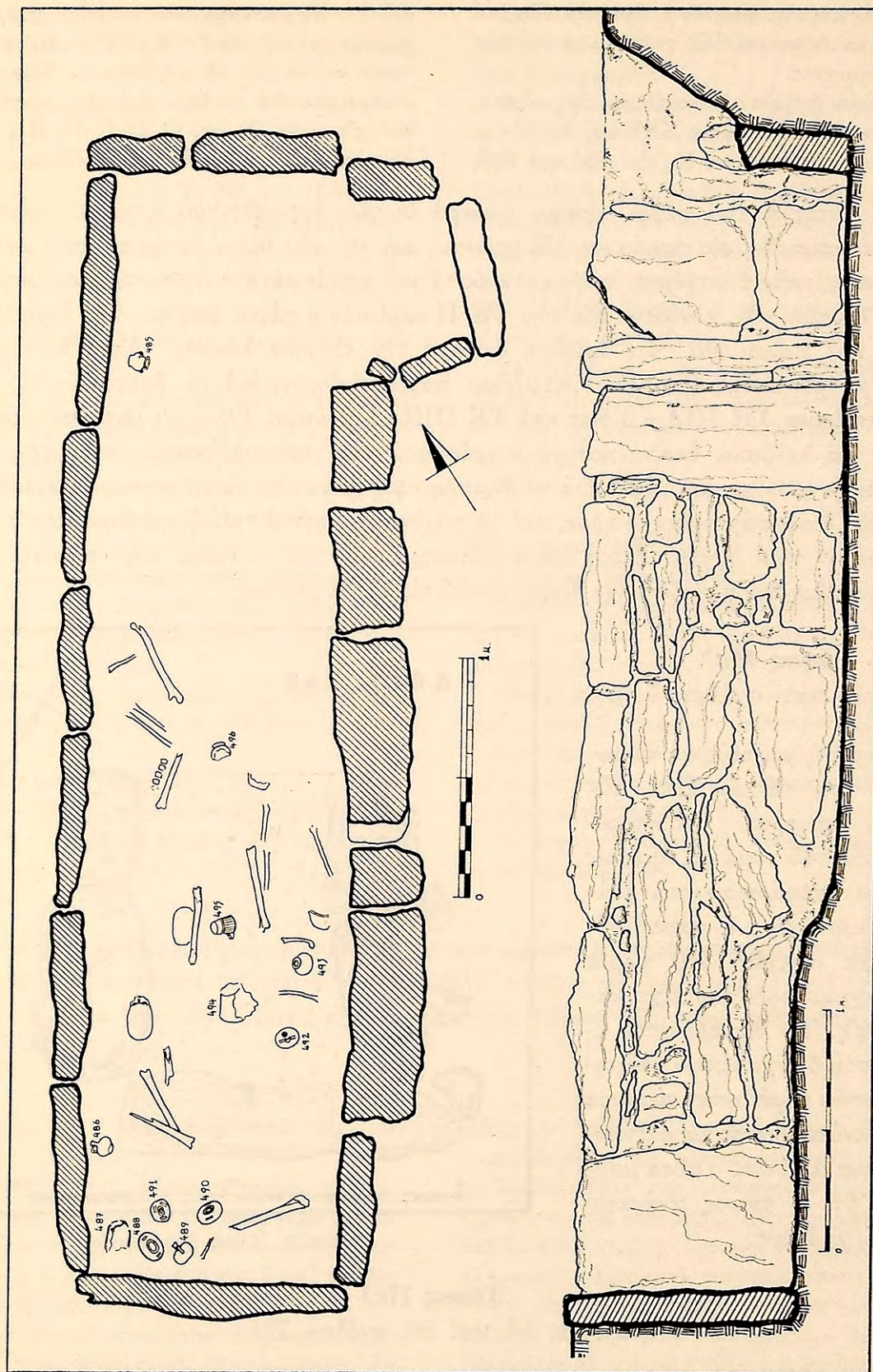
Σχέδιον 71. Τάφος Ηπ2. Κάτοψις.

Τάφος Ηπ3

(πίν. Η, 58 καὶ 59, σχέδιον 72).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 4.70μ., πλάτος εἰς νότιον ἄκρον 1.05 μ., πλάτος εἰς

Σχέδιον 72. Τάφος Ηπ3. Κάτοψις και ανατολική πλευρά (σχέδιον 'Α. Πετρονότη).

βόρειον ἄκρον 0.98 μ., πλάτος εισόδου μέγιστον 0.71 μ., μήκος εισόδου 0.55 μ., βάθος 0.90 - 1.10 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΑ. πρὸς τὰ ΝΔ.

Ὁ Ηπ3 εὐρέθη 0.40 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς ἀπόστασιν 4 περίπου μέτρων πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ τάφου Ηπ2, περίπου εἰς τὸ μέσον τοῦ τομέως. Τὰ καλύμματα τοῦ εἶχον πρὸ πολλοῦ ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες χώματος ἀμμώδους καὶ χαλίκων. Ὁ τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον μὲ εἴσοδον κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν, προβαλλομένην ἐκ τῶν ἄκρων τῆς βορείας καὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς (σχέδιον 72). Τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ τάφου τὸ ἀποκαλοῦμεν σχῆμα ἢ τύπον L. Ὁ τάφος κατεσκευάσθη ἐκ πλακῶν μετρίων διαστάσεων τεθεισῶν κατακορύφως. Μία καὶ μόνη πλάξ ($1.15 \times 0.89 \times 0.09$ μ.) σχηματίζει τὴν νοτίαν πλευράν, ἐνῶ ἕξ πλάκες τὴν δυτικὴν (διαστάσεων κυμαινομένων μεταξὺ $0.55 \times 0.76 \times 0.12$ μ. καὶ $0.83 \times 0.78 \times 0.11$ μ.). Ἡ βορεία πλευρὰ ἐσχηματίσθη ἐκ τριῶν πλακῶν, ἡ ἀνατολικωτέρα τῶν ὁποίων ἐτέθη πέραν τῆς γραμμῆς τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς διὰ τὴν σχηματίσθαι τὴν βορείαν πλευράν τῆς εισόδου (αἱ διαστάσεις τῶν πλακῶν τῆς βορείας πλευρᾶς κυμαίνονται μεταξὺ $0.44 \times 0.40 \times 0.12$ μ. καὶ $0.60 \times 0.70 \times 0.16$ μ.). Ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ ἐκτίσθη διαφόρως (σχέδιον 72). Μία μόνον πλάξ ($0.60 \times 0.90 \times 0.11$ μ.) ἐτέθη κατακορύφως κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου. Ἄλλαι πλάκες ἐτέθησαν ὀριζοντίως εἰς ἕκτασιν 2.90 μ. καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐτέθησαν εἰς ἀνωμάλους ὀριζοντίους δόμους ἐπίπεδοι λίθοι.

Ἐπὶ τῶν λίθων τούτων ἐτέθησαν ὀριζοντίως τετράπλευροι λίθοι διὰ τὴν δημιουργήσουν ὁμαλὴν βάσιν διὰ τὰς καλυπτηρίους πλάκας. Ὁ ἀνατολικὸς κτιστὸς τοῖχος πρὸς τὸ βόρειον ἄκρον του καταλήγει εἰς κυβικὸν ὀγκόλιθον καθέτως πρὸς τὸ δάπεδον τεθειμένον (ὑψος 1.00 μ., μήκος 0.34 μ. καὶ πλάτος 0.25 μ.), ὁ ὁποῖος σχηματίζει, οὕτως εἰπεῖν, τὴν παραστάδα τῆς εισόδου (πίν. 58). Αὕτη ἐγένετο ἐκ μικρῶν πλακῶν τεθεισῶν κατακορύφως. Τὸ ἄνοιγμα τῆς εισόδου ἐκλείετο διὰ πλακὸς (0.70 μ. ὑψους καὶ 0.65×0.11 μ.), ἡ ὁποία ἴσταται ἐπὶ κατωφλίου σχηματισθέντος ἐκ μιᾶς πλακὸς (πλάτους 0.67 μ.), ὑψωμένης 0.31 μ. ἄνωθεν τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου (πίν. 58).

Τὸ περιεχόμενον τοῦ τάφου ἀποδεικνύει ὅτι μέρος τούτου τοῦλάχιστον εἶχε διαταραχθῇ. Οὕτω ὁ πρὸ τῆς εισόδου χώρος εὐρέθη κενός. Εἰς τὸν χώρον τοῦτον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀποτεθῇ ὁ τελευταῖος νεκρὸς μὲ τὰ κτερίσματά του. Οὐδὲν ἔχνος ὅμως σκελετοῦ διεσώθη, ἀλλ' εὐρέθη μόνον ὁ ὑπ' ἀρ. 485 λεβητόσχημος σταμνίσκος πλησίον τῆς βορείας τοῦ τάφου πλευρᾶς. Ὅστ' ἀνήκοντα εἰς ἑνδεκα τοῦλάχιστον διαφόρους νεκροὺς εὐρέθησαν παραμερισμένα καὶ ἐσκορπισμένα εἰς τὸ ὑπόλοιπον τμήμα τοῦ τάφου (πίν. 59 καὶ σχέδιον 72). Μεταξὺ τούτων εὐρέθησαν διάφορα ἀγγεῖα. Οὕτω πρὸ τῆς νοτίας στενῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου καὶ μεταξὺ παραμερισμένων ὀστῶν εὐρέθησαν τὰ ὑπ' ἀρ. 486 - 491 ἀγγεῖα. Κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου διεσώθησαν τὰ ὑπ' ἀρ. 492, 493, 494 καὶ 495 ἀγγεῖα. Μετ' αὐτῶν εὐρέθη καὶ μοναδικὴ ἐκ λίθου μήτρα. Ἀμέσως κάτωθεν τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν καὶ τῶν ἀγγείων τῆς νοτίας πλευρᾶς καὶ μεταξὺ ὀστῶν διεσπαρμένων εἰς ἕκτασιν 1.10 μ., εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 497, 501 καὶ 503. Πρὸς τούτοις εἰς τὴν αὐτὴν ἕκτασιν καὶ εἰς βάθος ἀνταποκρινόμενον πρὸς

τὸ τῶν ἀγγείων 492 - 495 εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα 502 καὶ 504. "Οστρακα πολλὰ καὶ διάφορα εὐρέθησαν κατεσπαρμένα εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ τάφου, ἐκ τῶν ὁποίων συνεκολλήθησαν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 496 498, 499, 500 καὶ 505, ὡς καὶ δύο εἰδώλια. Οὕτως ὁ τάφος ἀπεδείχθη ἀρκετὰ σημαντικός, φαίνεται δὲ ὅτι παρέμεινεν ἐν χρήσει ἐπὶ πολὺ. Τὸ εἶδωλιον ὑπ' ἀρ. 42 καὶ οἱ ψευδόστομοι ἀμφορεῖς ἀποδεικνύουν ὅτι ἐχρησιμοποιεῖτο ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ΥἚ IIIB περίοδον.

Ηπ3 - ἀρ. 485 Λεβητόσχημος σταμνίσκος (πίν. 60γ).

"Υψος 0.068 - 0.071 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.051 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 - 0.031 μ., μέγιστη περίμετρος 0.217 μ.

Ἐλλείπει μικρὸν τμήμα τοῦ κορμοῦ κάτωθεν τῆς λαβῆς, ὡς καὶ ἕτερον ἐπὶ τοῦ ὤμου παρὰ τὴν ἐτέραν λαβὴν. Πηλὸς ὑπέρυθρος σχετικῶς καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ κωνική, ποὺς ὑποτυπώδης, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, δύο λαβαὶ τοξοειδεῖς κυλινδρικοὶ λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ καστανερόθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν, ὁ λαιμὸς καὶ τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ δύο ἐπαλλήλων ταινιῶν ἐλευθέρως γεγραμμένων, τὸ διάκενον τῶν ὁποίων πληροῦται ὑπὸ κατακορύφων γραμμίδων. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη ἐπὶ τοῦ ὤμου κοσμεῖται διὰ δύο κυματοειδῶν γραμμῶν, τὰ διάκενα τῶν ὁποίων ἐπληρώθησαν διὰ κατακορύφων γραμμίδων.

Τὸ σχῆμα ἀνάγει τὸ ἀγγεῖον εἰς ΥἚ I χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 3, ἀρ. 27), ἡ διακόσμησίς του ὅμως τὸ θέτει εἰς τοὺς πρώιμους χρόνους τῆς ΥἚ II περιόδου.

Ηπ3 - ἀρ. 486 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 60α).

"Υψος 0.111 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., μέγιστη περίμετρος 0.33 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.07 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων. Πηλὸς καθαρὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος κοίλη κάτω, κορμὸς σφαιρικός, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολή-

γουν εἰς τὸν ὦμον, προχὴ καμπυλωμένη πρὸς τὰ πλάγια ἀπολήγει εἰς περιχέλωμα.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ὁ κορμὸς ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ ὤμου κοσμεῖται δι' ὀλοβάφων ταινιῶν καὶ λεπτῶν ἐπαλλήλων δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφησαν σιγμοειδεῖς γωνιώδεις γραμμαί. Ταινία περιβάλλει τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς προχῆς. Αἱ λαβαὶ φέρουν ἔχνη χρώματος, ὡς καὶ ὁ δίσκος τοῦ λαιμοῦ.

Τὸ σχῆμα καὶ τὰ σιγμοειδῆ στοιχεῖα (παραλλαγῇ βοστρυχοειδῶν) εἰς τὸν ὦμον θέτουν τὸ ἀγγεῖον εἰς ΥἚ IIIB χρόνους. Prosymna II, εἰκ. 721, ἀρ. 35. Chamber Tombs, πίν. XXII, ἀρ. 13. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173 καὶ εἰκ. 53, στ. 29, ἀρ. 19. Attica, πίν. 1, ἀρ. 7 (Βουρβάτσι).

Χρόνοι : ΥἚ IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 487 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 60α).

"Υψος 0.128 μ., διάμετρος βάσεως 0.051 μ., μέγιστη περίμετρος 0.395 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.08 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, λαβαὶ ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον, προχὴ, λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένη, ἀπολήγει εἰς εὐρὺ περιχέλωμα.

Διακόσμησις διὰ καστανερόθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος· ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ταινιῶν καὶ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ζώνη πληρουμένη δι' ἑπτὰ ἐπαλλήλων δακτυλίων περιοριζομένων ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ ταινιῶν. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην ἐγράφησαν ὁμόκεντρα ἡμικύκλια. Εἰς τὸ κατώτερον καὶ ἀνώτερον τμήμα τῆς προχῆς καὶ τοῦ λαιμοῦ ταινίαι. Ἐπὶ τοῦ δίσκου ὀλόβαφος στι-

γμή περιβάλλεται υπό συγκεντρικῶν κύκλων. Αἱ λαβαὶ καλύπτονται υπό χρώματος.

Κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν ὁ ἀμφορεύς ὁμοιάζει πρὸς τοὺς ἐκ τῶν τάφων XXXIV καὶ XIII τῆς Προσύμνης (Prosymna II, εἰκ. 251, ἀρ. 673 καὶ εἰκ. 496, ἀρ. 38), ΥΕ III χρόνων. Παρόμοιον κατὰ τὸ σχῆμα ἀγγεῖον ἔχομεν καὶ ἐκ Μυκηνῶν (Chamber Tombs, πίν. LII, ἀρ. 10). FURUMARK, εἰκ. 57, στ. 43, ἀρ. 13 καὶ 23, ΥΕ IIIB. "Ορα καὶ τὸν ὑπ' ἀρ. 486 ψευδόστομον ἀμφορέα.

Χρόνοι : ΥΕ IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 488 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 60β).

Ύψος 0.079 - 0.082 μ., διάμετρος στομίου 0.062 - 0.064 μ., διάμετρος βάσεως 0.065 μ., μέγιστη περίμετρος 0.375 μ.

Ἐλλείπει μικρὸν τμήμα κάτωθεν τῆς μιᾶς τῶν λαβῶν. Πηλὸς ὑποκίτρινος, σχετικῶς ἀκάθαρτος, ἀτελῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος συγκλίνων πρὸς τὸ στόμιον, λαιμὸς εὐρυνόμενος πρὸς χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον. Ἐπὶ τοῦ ὤμου τρεῖς τοξοειδεῖς κυλινδρικαὶ λαβαί.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐξιτήλου. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται δι' ὀλόβαφου συνεχοῦς «βραχῶδους» κοσμήματος καὶ διὰ ταινιῶν. Ὁ λαιμὸς, τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν εἶναι ὀλόβαφα. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως ὀλόβαφος· τὸ χρῶμα ἀπολεπισμένον. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ δακτύλιος.

Παρόμοιον ἀλάβαστρον ἐκ Μυκηνῶν ἀνάγεται εἰς ΥΕ III χρόνους (Chamber Tombs, πίν. LI, ἀρ. 13). "Ορα καὶ FURUMARK, εἰκ. 11, ἀρ. 85, ΥΕ IIIA - 2, καὶ εἰκ. 54, στ. 32, ἀρ. 5, διὰ τὸ συνεχὲς διακοσμητικὸν στοιχεῖον ἐν χρήσει ἀπὸ ΥΕ I - ΥΕ IIIB.

Χρόνοι : ΥΕ IIIA - 2 πρὸς IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 489 Δίωτος ἀμφορίσκος (πίν. 60β).

Ύψος 0.114 μ., διάμετρος στομίου 0.019 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., μέγιστη περίμετρος 0.32 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.058 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ὠχροκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὀλίγον πεπλατυσμένος εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους τοῦ ὅπου ἐκφύονται αἱ λαβαί, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλιωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ἐπαλλήλων ταινιῶν καὶ δακτυλίων. Ὁμάδες ἐπαλλήλων γωνιῶν ἐγράφησαν εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην. Ὁ λαιμὸς κοσμεῖται διὰ τεσσάρων γωνιωδῶν γραμμῶν. Ὑπὸ τὸ χεῖλος ταινία. Αἱ λαβαὶ καλύπτονται υπό χρώματος.

Ἐκ Μυκηνῶν ἔχομεν παρόμοιον ἀμφορίσκον ΥΕ III χρόνων (Chamber Tombs, πίν. XIX, ἀρ. 8). Διὰ τὰ διακοσμητικὰ στοιχεῖα ὅρα FURUMARK, εἰκ. 47, στ. 19, ἀρ. 21 καὶ εἰκ. 67, στ. 58, ἀρ. 7, ΥΕ IIIA - 2 πρὸς IIIB. Attica, πίν. 16, ἀρ. 2 (Πόρτο Ράφτη).

Χρόνοι : ΥΕ IIIA - 2 πρὸς IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 490 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 61β).

Ύψος 0.071 - 0.073 μ., διάμετρος στομίου 0.049 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., μέγιστη περίμετρος 0.356 μ.

Ἐλλείπουν αἱ δύο τῶν λαβῶν συμπληρωθεῖσαι. Πηλὸς ὑπέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

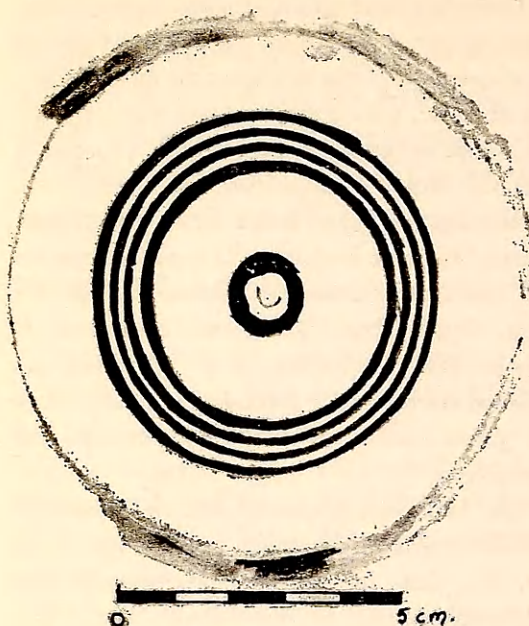
Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑποτυπώδης, στόμιον στενόν, χεῖλος μὲ περιχέλιωμα, λαβαὶ τρεῖς τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροῦ καὶ ἐρυθροκαστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν συγκεντρικοὶ κύκλοι, τρεῖς περὶ τὸ κέντρον καὶ τρεῖς κατὰ τὴν περιφέρειαν. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς βραχῶδους στοιχείου καὶ ἐπαλλήλων δακτυλίων. Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ χεῖλος ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς εἶναι ὀλόβαφα. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ τρεῖς δακτύλιοι καὶ διπλῇ σειρᾷ στιγμῶν μεταξὺ τῶν λαβῶν.

Τὸ ἀγγεῖον εἶναι παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀρ. Ηπ3 - 488, ΥΕ IIIA - 2 πρὸς IIIB χρόνων.

Ηπ3 - ἀρ. 491 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 61α καὶ σχέδιον 73).

Σχέδιον 73. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλαβάστρου Ηπ3 - 491.

Ύψος 0.06 - 0.063 μ., διάμετρος στομίου 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 - 0.05 μ., περίμετρος 0.312 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς καὶ βραχύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον μὲ περιχέλωμα, τρεῖς λαβαὶ τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ λαιμὸς, τὸ χεῖλος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν εἶναι ὁλόβαφα. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι καὶ τέταρτος παχύτερος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς βραχῶδους στοιχείου καὶ ἐπαλλήλων ζωνῶν καὶ δακτυλίων.

Ὡς τὰ ὑπ' ἀρ. 488 καὶ 490 ἀγγεῖα.

Ἡ περιγραφή τῶν ἀγγείων τῆς νοτίας στενῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς ὑποδεικνύει ὑστάτους ΥΕ ΙΙΑ καὶ πρωίμους ΥΕ ΙΙΒ χρόνους διὰ τὴν κατασκευὴν των.

Ηπ3 - ἀρ. 492 Ψευδόστομος ἀμορεὺς (πίν. 61α καὶ σχέδιον 74).

Ύψος 0.064 - 0.067 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.305 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.064 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τοῦ δίσκου καὶ τῶν λαβῶν. Πηλὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς

λίαν πεπιεσμένος, λαιμὸς ταπεινός, λαβαὶ κυλινδρिकाί, προχοὴ λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου. Ἡ βάσις, ὡς καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, καλύπτονται ὑπὸ συμπαγοῦς χρώματος, ἄνωθεν δὲ τούτου μέχρι τῆς ζώνης τῶν λαβῶν καὶ τῆς προχερῆς ἐγράφησαν λεπτοὶ δακτύλιοι. Ἐπὶ τῆς ζώνης ταύτης, ἐπὶ τοῦ ὤμου δηλαδή, φέρει ἐσχηματοποιημένα ἄνθη (σχέδιον 74).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ψευδόστομος ἀμορεὺς Ηπ3 - 492 εὐρέθη περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου μετὰ τῶν ἀγγείων ὑπ' ἀρ. 493, 494 καὶ 495, τὰ ὅποια ἀνήκουν τοῦλάχιστον εἰς ΥΕ ΙΙ χρόνους. Δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ στρώμα, εἰς τὸ ὅποιον εὐρέθησαν τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ἦτο ἀδιατάρακτον (ὄρα καὶ πίν. 59) καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ χρονολογικὴ συσχέτισις τῶν ἀγγείων δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἀμφιβολίας (ὄρα κατωτέρω).

Ηπ3 - ἀρ. 493 Ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον (πίν. 61γ).

Ύψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.29 μ.

Σχέδιον 74. Διακοσμητικὸν στοιχεῖον τοῦ ὤμου τοῦ ψευδοστόμου ἀμορεῶς Ηπ3 - 492.

Συμπεπληρωμένον κατὰ τὴν λαβὴν καὶ μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἀνοιχτὸς ὑποκίτρινος, σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς εὐρυνόμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος, λαβὴ κατακόρυφος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸν ἀπεστρογγυλευμένον ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Περὶ τὴν βάσιν δακτύλιος. Ἡ διακοσμουμένη κυρία ζώνη διαιρεῖται διὰ διπλῆς ὀφιοειδοῦς κατακορύφου γραμμῆς εἰς μετόπας κοσμουμένας διὰ διπλῶν πελέκων. Διπλῇ ὀφιοειδῆς κατακόρυφος γραμμὴ ἐγγράφη εἰς τὸ μέσον ἐκάστου πελέκως. Ἡ διακόσμησις περιορίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ δύο δακτυλίων. Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς εἶναι ὀλόβαφα.

Παρόμοια δείγματα ἀπὸ τὸν συνοικισμὸν τοῦ Κοράκου τῆς Κορινθίας (Korakou, εἰκ. 71) ἀναγονται εἰς ΥἼΕ II χρόνους. Ὅρα καὶ δείγματα ἐξ Ἑλευσίνος (Ἑλευσίς, εἰκ. 97). Τὸ διακοσμητικὸν στοιχεῖον τοῦ διπλοῦ πελέκως εἰσαχθὲν εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ΥἼΕ I περίοδον (ὄρα δείγματα ἐπὶ ἀγγείων ἐκ τοῦ Κύκλου A καὶ Prosymna II, εἰκ. 670) ἐχρησιμοποιοῦτο καὶ εἰς τὴν πρῶμον ΥἼΕ II περίοδον (Chamber Tombs, πίν. LVI, ἀρ. 2, ΥἼΕ I - II). Δείγματα τοῦ διακοσμητικοῦ στοιχείου τοῦ διπλοῦ πελέκως ἔχομεν καὶ ἐκ τῆς Ἑλευσίνος (Ἑλευσίς, εἰκ. 94, ἀρ. 355 καὶ εἰκ. 99, ἀρ. 1). Τὸ σχῆμα καὶ ὁ τρόπος τῆς γραφῆς τῶν πελέκων θέτουν τὸ ὑπ' ἀρ. 493 ἀγγεῖον εἰς ΥἼΕ II χρόνους.

Ηπ3 - ἀρ. 494 Πρόχους μόνωτος μετὰ προχοῆς (πίν. 61γ).

Ὑψος 0.185 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.19 μ., διάμετρος στομίου 0.095 μ., διάμετρος βάσεως 0.082 - 0.085 μ., περίμετρος 0.68 μ., σφζόμενον μῆκος προχοῆς 0.053 μ., ὡς συνεπληρώθη 0.075 μ., ἀνοιγμα προχοῆς κατὰ τὸ μέσον 0.018 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τινὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ, τοῦ λαιμοῦ, τῆς προχοῆς καὶ τῆς λαβῆς. Πηλὸς κιτρινόφαιος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, ὦμος ἀπεστρογγυλευμένος, λαιμὸς εὐρύς, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον, προχοὴ γεφυρωτὴ ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, λοξῶς τεθειμένη, λαβὴ κατακόρυφος ἐκ-

φυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον. Ἡ λαβὴ φέρει βαθεῖαν αὐλάκωσιν εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτῆς. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ἀνάγλυφος δακτύλιος.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Πλατεῖα ὀλόβαφος ταινία καλύπτει τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ ἀγγείου. Ἡ κυρία ζώνη, περιοριζομένη κάτω ὑπὸ τριῶν δακτυλίων κοσμεῖται διὰ σειρᾶς εὐμεγέθων ροδάκων. Ἀνωθεν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δακτυλίου τοῦ λαιμοῦ ἐξαρθῶνται φυτόσχημα στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐγγράφησαν ὀριζόντιαι κυματοειδεῖς γραμμαί. Ἡ λαβὴ φέρει εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτῆς διαγράμμισιν καὶ ὀλόβαφον δίσκον περὶ τὴν βάσιν τῆς. Ἡ προχοὴ καὶ ὁ λαιμὸς ἐσωτερικῶς εἶναι ὀλόβαφα.

Παρομοίαν πρόχουν μετὰ προχοῆς καὶ μετὰ διακοσμήσεως ροδάκων, ΥἼΕ I χρόνων, ἔχομεν ἀπὸ τὴν Πρόσυμναν (Prosymna II, εἰκ. 665, ἀρ. 1034). Ἡ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ διακόσμησις κυματοειδῶν γραμμῶν καὶ οἱ ρόδακες τῆς πρόχου ὑπ' ἀρ. 494, ὡς καὶ ὁ ὀλίγον πεπιεσμένος κορμὸς τῆς, τὴν θέτουν εἰς ΥἼΕ II χρόνους (ὄρα καὶ FURUMARK, εἰκ. 40, στ. 17, ἀρ. 4. Khalkis, πίν. 24, ἀρ. 539, ΥἼΕ I - II).

Ηπ3 - ἀρ. 495 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 62α).

Ὑψος 0.099 μ., διάμετρος στομίου 0.102 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἀνοιχτὸς ὑποκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς ἐπιμήκης εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καὶ καμπυλούμενος πρὸς εὐρὺ στόμιον, χεῖλος ὀξύ, πλαστικὸς δακτύλιος ὀλίγον κάτωθεν τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ κορμοῦ μὲ μικρὰν προέκτασιν πέραν τοῦ σημείου τῆς προσκολλήσεως εἰς τὸ τοίχωμα, ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ δακτυλίου.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγγείου διαιρεῖται εἰς δύο ὀριζόντια πεδία ὑπὸ πλαστικοῦ δακτυλίου, ὁ ὁποῖος καλύπτεται διὰ χρώματος. Τὰ πεδία κοσμοῦνται διὰ στολιδώσεων κατακορύφως τεθειμένων καὶ ὀριζομένων ὑπὸ ταινιῶν. Τὸ χεῖλος ἐσω καὶ ἔξω καλύπτεται ὑπὸ χρώματος, ὡς καὶ ἡ λαβὴ.

Παρόμοιον ποτήριον ΥΕ II χρόνων φαίνεται ότι ἔχομεν ἀπὸ τὸν συνοικισμὸν τοῦ Κοράκου τῆς Κορινθίας (Korakou, εἰκ. 62, ἀρ. 10), ἀλλὰ καὶ

ἀρχαιότερα δείγματα ΥΕ I πρωίμων χρόνων εἶναι γνωστά (Phylakopi, πίν. 25, ἀρ. 10 καὶ Κύκλος Β, πίν. 52γ, ἀρ. Γ-54).

Τὰ εἰς τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου εὑρεθέντα ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 493 καὶ 494 ἀνάγονται τοῦλάχιστον εἰς ΥΕ II χρόνους, ἐνῶ τὸ ποτήριον ὑπ' ἀρ. 495 δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς ΥΕ II πρωίμους χρόνους. Καὶ ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 492 ἴσως θὰ πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ΥΕ IIB χρόνους. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ εἰς τὸ μέσον τοῦ τάφου εὑρεθέντα ἀγγεῖα ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἦτο ἐν χρήσει εἰς τοὺς χρόνους αὐτούς.

Ηπ3 - ἀρ. 496 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 61β).

Ύψος 0.068 - 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.05 - 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.048 μ., περίμετρος 0.33 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ πυθμένος καὶ μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς ὑπέρυθρος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς χεῖλος ἐκτρεπόμενος μετὰ περιχέλωμα κυρτὸν ἄνω. Ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις τρεῖς μικραὶ τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ λαβαί.

Διακόσμησις διὰ χρώματος στιλπνοῦ ἐρυθροποῦ. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως κοσμεῖται δι' ὁμοκέντρων κύκλων. Βραχῶδες κόσμημα ὀλόβαφον ἐγράφη εἰς τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ. Πέριξ τῆς βάσεως τοῦ λαιμοῦ τέσσαρες ὁμόκεντροι δακτύλιοι. Λαιμός, χεῖλη, λαβαὶ ὀλόβαφα.

Τὸ ἀγγεῖον εἶναι παρόμοιον πρὸς τὰ ὑπ' ἀρ. Ηπ3 - 488, 490 καὶ 491 ἀρτόσχημα ἀλάβαστρα, χρόνων ΥΕ IIIA - 2 πρὸς ΥΕ IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 497 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 63α, β).

Ύψος 0.064 - 0.068 μ., διάμετρος στομίου 0.086 μ., διάμετρος βάσεως 0.098 μ., μεγίστη περίμετρος 0.482 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἀνοιχτὸς κιτρινόφαιος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχὺς, χεῖλος πλατὺ ἐκτρεπόμενος ἀπεστρογγυλευμένον. Ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις ἐτέθησαν τρεῖς μικραὶ τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ λαβαί.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν δέκα πέντε ὀφιοειδεῖς γραμμαὶ περιγραφόμεναι διὰ κύκλου (πίν. 63β). Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ τριπλῶν κισσῶν μετὰ ὀφιοειδὲς στέλεχος, ἐκφυόμενον ἀπὸ τοῦ περὶ τὸν πυθμένα κυματοειδοῦς δακτυλίου. Τὸ μετὰ τῶν κισσῶν διάκενον ἐπληρώθη ὑπὸ θαλασσίων ἀνεμωνῶν, στιγμοροδάκων καὶ φυλλοειδῶν στοιχείων. Τὸ στόμιον καὶ αἱ λαβαὶ ὀλόβαφα.

Διὰ τὴν μᾶλλον κακότεχνον καὶ ἐξεζητημένην διακόσμησιν ὄρα FURUMARK, εἰκ. 35, στ. 12, ἀρ. 1, ΥΕ IIA· διὰ τὰς ἀνεμώνας, εἰκ. 53, στ. 27, ἀρ. 10, ΥΕ IIA· διὰ τοὺς στιγμοροδάκας, εἰκ. 53, στ. 27, ἀρ. 15, ΥΕ IIB πρὸς IIIA - 1. Ἡ διακόσμησις τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως εὐρίσκει παράλληλον εἰς ἀλάβαστρον ἐκ Μυκηνῶν ἀρχαιότερων χρόνων (Chamber Tombs, πίν. XXXIX, ἀρ. 19, ΥΕ I). Διὰ τὸ σχῆμα ὄρα Khal-kis, πίν. 15, ἀρ. 414 Β', ΥΕ II. Ἡ χρῆσις τόσον διαφόρων στοιχείων ὑποδεικνύει χρόνους νεωτέρους, προφανῶς ΥΕ IIB - 2 πρὸς IIIA.

Ηπ3 - ἀρ. 498 Τρίωτος σταμνίσκος (πίν. 63γ).

Ύψος 0.113 - 0.117 μ., διάμετρος στομίου 0.07 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., μεγίστη περίμετρος 0.328 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.012 μ.

Σχεδὸν ἀκέραιος μετὰ μικρὰς συμπληρώσεις εἰς τὸν κορμὸν καὶ τὰς λαβάς. Πηλὸς ἀνοιχτὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιοσχημὸς, ποὺς μᾶλλον ὑψηλός, χαρακτηρίζων τὸ ἀγγεῖον ὡς ὀξυπύθμενον, κορμὸς ἀπίσχημος, λαιμὸς βραχὺς εὐρύς, καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος μετὰ περιχέλωμα. Ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις τρεῖς τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ λαβαί.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ καὶ ὑπο-

κιτρίνου χρώματος. Ἡ βάσις, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, ὁ λαιμός, τὸ χεῖλος καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κάτωθεν τῶν λαβῶν τμήμα τοῦ κορμοῦ κοσμεῖται διὰ δακτυλίων καὶ ταινιῶν. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην ἐγγράφη δι' ὑποκιτρίνου χρώματος δικτυωτὸν κόσμημα.

Ἐκ τοῦ νεκροταφείου τῆς Προσύμνης ἔχομεν παρομοίους ἀμφορίσκους ΥἼΕ ΙΙΙ χρόνων (Prosymna II, εἰκ. 714, ἀρ. 154 καὶ εἰκ. 572, ἀρ. 763). Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα ὁμοιάζει καὶ πρὸς δείγματα ἐκ θαλαμωτοῦ τάφου τῆς Ἀσίνης (Asine, εἰκ. 268, ἀρ. 5), τῶν Μυκηναίων (Chamber Tombs, πίν. XLIV, ἀρ. 2 καὶ XLV, ἀρ. 7, ΥἼΕ ΙΙΙ), τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Ἀττικῆς (Khalkis, πίν. 22, ἀρ. 479 Β', ΥἼΕ ΙΙΑ. Attica, πίν. 12, ἀρ. 18, Κόπρεζα). Παρόμοιον ἔχομεν καὶ ἐκ τοῦ τάφου VIII τοῦ Μπερμπατίου, ΥἼΕ ΙΙΑ - 2 (Berbati, εἰκ. 29). FURUMARK, εἰκ. 3, ἀρ. 23, ΥἼΕ ΙΙΑ - 1. Τὸ ἐλευσινιακὸν δεῖγμα παρουσιάζει σχῆμα περισσότερον ἐξειλιγμένον καὶ δυνάμενον νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς ΥἼΕ ΙΙΑ. Τὸ διακοσμητικὸν στοιχεῖον τοῦ δικτυωτοῦ ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ ΥἼΕ ΙΙΑ - 1 μέχρι ΥἼΕ ΙΙΓ - 1 χρόνους. Κατὰ ταῦτα ὁ τρίτος σταμνίσκος ἀνήκει εἰς τὸ τέλος τῆς ΥἼΕ ΙΙΑ περιόδου.

Ηπ3 - ἀρ. 499 Ψευδόστομος ἀμφορεύς (πίν. 60γ).

Ὑψος 0.103 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.065 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.335 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός, πεπιεσμένος, προχοὴ λοξῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένη ἀπολήγει εἰς χεῖλος εὐρὺ μὲ περιχέλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ στιλπνοῦ χρώματος. Βάσις ὀλόβαφος καὶ ὑπεράνω αὐτῆς, εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, δακτύλιοι καὶ ὀλόβαφος ταινία. Εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ ἐγγράφη ὀλόβαφος ταινία ὀριζομένη ὑπὸ δύο δακτυλίων. Κάτωθεν τῶν λαβῶν ἐγγράφησαν ἐπάλληλοι δακτύλιοι ὀριζόμενοι ὑπὸ ταινιῶν. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνη κοσμεῖται διὰ τοῦ στοιχείου τῶν ἀνοικτῶν πτίλων (U - Pattern). Ταινία

ἐγγράφη εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς προχοῆς καὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος. Αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ χρώματος. Ὁμόκεντροι κύκλοι κοσμοῦν τὸν δίσκον τοῦ λαιμοῦ.

Ἀμφορίσκους μὲ διακόσμησιν πτίλων ἐπὶ τοῦ ὤμου ἔχομεν ἐκ τάφου τῶν Μυκηναίων (Chamber Tombs, πίν. XLVII, ἀρ. 14, ΥἼΕ ΙΙΙ), ἐνῷ τὸ στοιχεῖον τῶν «πτίλων» χαρακτηρίζει ΥἼΕ ΙΙ Α - 2 πρὸς ΙΙΒ χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 58, στ. 45, ἀρ. 5. Prosymna II, εἰκ. 700). Διὰ τὸ σχῆμα, FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 171, ΥἼΕ ΙΙΑ - 2. Τὸ ἐλευσινιακὸν εἶναι κατὰ τι περισσότερον πεπιεσμένον. Attica, πίν. 3, ἀρ. 1 (Κόπρεζα).

Χρόνοι : ΥἼΕ ΙΙΑ πρὸς ΙΙΒ.

Ηπ3 - ἀρ. 500 Ἀσκός (πίν. 62β).

Ὑψος 0.08 μ., διάμετρος βάσεως 0.024 μ., περίμετρος 0.235 μ., ὕψος προχοῆς 0.026 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον τῆς προχοῆς. Πηλὸς καστανόφαιος.

Βάσις πεπλατυσμένη μικρά, κορμὸς σφαιρικός, λαβὴ τοξοειδὴς κυλινδρική καὶ προχοὴ στενούμενη πρὸς τὰ ἄνω ἀπολήγει εἰς ἐλαφρῶς ἐκτρέπόμενον χεῖλος.

Ἀκόσμητος.

Διὰ παραπλήσιον σχῆμα ὅρα Agora XIII, πίν. 64, ἀρ. 504, ΥἼΕ ΙΙΑ - Β καὶ πίν. 37, ἀρ. V - 5, ΥἼΕ ΙΙΑ - 2. Attica, πίν. 16, ἀρ. 8 καὶ 9 (Βουρβάτσι) καὶ ἀρ. 10 (Πικέρμι).

Χρόνοι : ΥἼΕ ΙΙΑ πρὸς ΙΙΒ.

Ηπ3 - ἀρ. 501 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 62α καὶ σχέδιον 75).

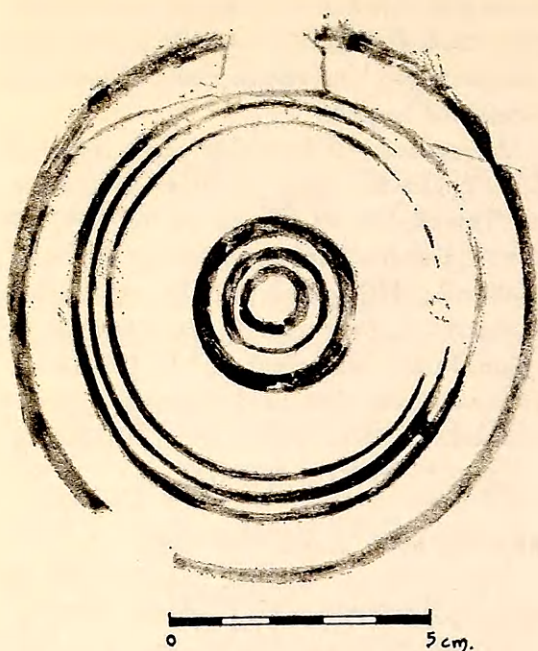
Ὑψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.10 μ., περίμετρος 0.31 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ κορμοῦ, τῆς βάσεως καὶ τῆς μιᾶς λαβῆς. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούς ὤμου, λαιμὸς στενὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρέπόμενον χεῖλος μὲ περιχέλωμα, λαβαὶ τρεῖς κυλινδρικοὶ τοξοειδεῖς εἰς συμμετρικὰς ἀποστάσεις καὶ καθέτως ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ κεραμοχρόου καὶ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως κοσμεῖται διὰ τριῶν ὁμοκέντρων κύκλων εἰς τὸ κέντρον, τριῶν εἰς τὸ μέσον καὶ ἑνὸς

Σχέδιον 75. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλάβαστρον Ηπ3 - 501.

κατὰ τὴν περιφέρειαν. Ἐπὶ τοῦ κυλινδρικοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν πέντε ἐπ'ἀλλήλοις ταινίαι καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου δικτυωτὸν κόσμημα. Τὸ στόμιον καὶ ὁ λαιμὸς ὀλόβαφα ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ δύο δακτύλιοι.

Παρόμοιον παράδειγμα ἔχομεν ἀπὸ τὴν Πρό-συμναν, γ'Ε III χρόνων (Prosymna II, εἰκ. 572, ἀρ. 1188). Khalkis, πίν. 18, ἀρ. 469 Β', γ'Ε IIIA - Β. Attica, πίν. 11, ἀρ. 9 (Βουρβάτσι). Διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ διακοσμητικὸν στοιχεῖον δικτυωτοῦ ὄρα FURUMARK, εἰκ. 12, ἀρ. 94 καὶ εἰκ. 67, στ. 57, ἀρ. 2, γ'Ε IIIA - 2 χρόνων.

Χρόνοι : γ'Ε IIIA - 2 πρὸς IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 502 Ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον (πίν. 62γ).

Ύψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.046 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.28 μ.

Ἐλλείπουν τμήματά τινα τοῦ κορμοῦ, τοῦ χεῖλους καὶ μέγα τμήμα τῆς λαβῆς. Πηλὸς κεραμόχρους σχετικῶς καθαρὸς ἀτελῶς ὠπτημένος. Ἐπίχρισμα ὑποκίτρινον.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος σχεδὸν ἀμφικωνικός, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιό-

σχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ ὤμου καταλήγει εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ κορμοῦ.

Διακόσμησις διὰ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, δυσδιάκριτος. Δύο ταινίαι περιθέουν τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Τὸ ἀνώτερον ἡμισυ κοσμεῖται διὰ καμπύλων γραμμῶν καὶ στιγμῶν. Ὁ λαιμὸς ὀλόβαφος.

Παρόμοιον πρὸς τὸ ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. Ηπ3 - 493, γ'Ε II χρόνων. Agora XIII, πίν. 39, ἀρ. VII - 1, γ'Ε II B. Khalkis, πίν. 23, ἀρ. 419, γ'Ε II - III.

Ηπ3 - ἀρ. 503 Ψευδόστομος ἀμπορεύς (πίν. 62β).

Ύψος 0.095 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 - 0.037 μ., περίμετρος 0.317 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, προχοὴ λοξῶς τεθειμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀπολήγει εἰς ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον χεῖλος, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὤμον.

Διακόσμησις δι' ἐρυθρωποῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὀλόβαφα εἶναι ἡ βάσις, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν, τὸ χεῖλος καὶ ταινία συνδέουσα τὴν προχοὴν μετὰ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ. Τὸν κορμὸν περιθέουν τρεῖς ζῶναι ἐκ ταινιῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν ἐπ'ἀλλήλοις λεπτοὶ δακτύλιοι. Ὁ ὦμος κοσμεῖται δι' ὁμοκέντρων γωνιῶν.

Διὰ τὸ σχῆμα ὄρα FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 171, γ'Ε IIIA - 2, καὶ διὰ τὴν διακόσμησιν τοῦ ὤμου, εἰκ. 47, στ. 19, ἀρ. 22, γ'Ε IIIA - 2. Khalkis, πίν. 25, ἀρ. 460 Η', γ'Ε IIIA πρὸς IIIB.

Χρόνοι : γ'Ε IIIA - 2 πρὸς IIIB.

Ηπ3 - ἀρ. 504 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 62γ).

Ύψος 0.051 μ., διάμετρος στομίου 0.057 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.30 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχὺς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, στόμιον εὐρύ, τρεῖς λαβαὶ τοξοειδεῖς κυλινδρिकाὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροκαστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς βάσεως ἐγράφη δακτύλιος καὶ δύο ἐπάλληλοι ταινίαι ἄνωθεν αὐτοῦ. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφη βραχῶδες κόσμημα ὑπὸ τὰς λαβὰς καὶ μεταξὺ τῶν λαβῶν ἔλλειψοειδὲς στοιχείον, θηλειά, πληρούμενον ὑπὸ δικτυωτοῦ (hatched loop). Καμπυλουμένη σειρὰ στιγμῶν ἐγράφη κατακορύφως ἄνωθεν τοῦ ἔλλειψοειδοῦς στοιχείου. Ἡ σειρὰ τῶν στιγμῶν ἀπολήγει ἄνω εἰς δύο συνεχόμενα ἡμικύκλια ἐξαρτώμενα ἀπὸ τῆς ταινίας τοῦ λαιμοῦ. Ὁ λαιμός, τὸ χεῖλος καὶ αἱ λαβαὶ ὁλόβαφα, ὡς καὶ δίσκοι περιβάλλοντες τὰς βάσεις τῶν λαβῶν.

Παρόμοιον ἀλάβαστρον εὑρέθη εἰς τὸν τάφον XVII τῆς Προσύμνης, ΥΕ I - II χρόνων (Prosymna II, εἰκ. 104, ἀρ. 397). Khalkis, πίν. 16, ἀρ. 416, ΥΕ I - II. Furumark, εἰκ. 11, ἀρ. 83, παραπλήσιον σχῆμα, ΥΕ IIA καὶ εἰκ. 69, στ. 63, ἀρ. 6, ΥΕ IIA.

Χρόνοι: ΥΕ II.

Ηπ3 - ἀρ. 505 Ποτήριον μόνωτον (πίν. 60γ).

Υψος 0.065 μ., διάμετρος στομίου 0.067 - 0.069 μ., διάμετρος βάσεως 0.064 μ., περιμέτρος 0.22 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς ὑπέρυθρος σχετικῶς καθαρὸς ἀτελῶς ὠπτημένος.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενός πως εἰς τὸ μέσον τοῦ ὕψους του, ἔνθα ἐτέθη ὑποτυπώδης πλαστικὸς δακτύλιος, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν λεπτοὶ δακτύλιοι περὶ τὸ κέντρον καὶ κατὰ τὴν περιφέρειαν. Ὁ κορμὸς καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ χρώματος μελανοῦ ἐξιτλήλου. Ἐσωτερικῶς ὑπὸ τὸ χεῖλος ἐτέθη δακτύλιος.

Διὰ τὸ σχῆμα ὄρα Furumark, εἰκ. 15, ἀρ. 225, ΥΕ IIA.

Ηπ3 - εἰδ. 41 Εἰδώλιον τύπου Ψ' (πίν. 65β, γ).

Υψος 0.119 μ., μέγιστον πλάτος 0.068 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., διάμετρος πόλου 0.02 μ., ὕψος κυλινδρικοῦ τμήματος 0.053 μ.

Πηλὸς κιτρινέρυθρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις κωνικὴ κοίλουμένη κάτω, κατώτερον

τμήμα σώματος κυλινδρικὸν συμπαγές, κορμὸς ρομβοειδὴς κατὰ τὰ ἄκρα ἀπολήγων εἰς πτερύγια, λαιμὸς ἀνύπαρκτος σχεδόν. Ἡ κεφαλὴ φέρει πόλον κοιλούμενον εἰς τὸ ἄνω τμήμα αὐτῆς, πρόσωπον πτηνόσχημον ἀπολήγων εἰς ὀξυτάτην ρῖνα. Μαστοὶ προέχοντες πλαστικῶς δεδηλωμένοι. Εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν ὁ πλαστικὸς του πλόκαμος ἐθραύσθη.

Διακόσμησις δι' ἐρυθροκιτρίνου στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον κυλινδρικὸν τμήμα κοσμεῖται διὰ τεσσάρων κατακορύφων γραμμῶν. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν λοξῶς καμπύλαι γραμμαὶ, μερικαὶ τῶν ὁποίων συνεχίζονται κατακορύφως εἰς τὸ κυλινδρικὸν τμήμα. Οἱ ὀφθαλμοὶ δηλοῦνται διὰ στιγμῶν καστανοῦ χρώματος.

Τὸ εἰδώλιον εὑρέθη εἰς τὴν ἐπίχωσιν τοῦ τάφου μεταξὺ ὀστράκων ἀγγείων τελευταίων ΥΕ IIA πρὸς ΥΕ IIIB χρόνων.

Ηπ3 - εἰδ. 42 Εἰδώλιον τύπου Φ (πίν. 65β, γ).

Υψος 0.112 μ., ὕψος κυλινδρικοῦ τμήματος 0.046 μ., διάμετρος βάσεως 0.028 μ., μέγιστον πλάτος 0.049 μ., διάμετρος κεφαλῆς 0.014 - 0.017 μ.

Ἐλλείπει μέγα τμήμα τῆς βάσεως καὶ τμήμα τοῦ πλοκάμου. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις κωνικὴ, κατώτερον τμήμα σώματος κυλινδρικὸν συμπαγές, κορμὸς σφαιρικός πεπλατυσμένος (εἰς ὕψος ἰσοῦται σχεδόν πρὸς τὸ κυλινδρικόν). Τὸ ἄνω τμήμα τοῦ κορμοῦ, μετὰ σχεδὸν ἐπιπέδους ἐπιφανείας, λεπτύνεται πρὸς τὴν περιφέρειαν, μαστοὶ πλαστικῶς δεδηλωμένοι, κεφαλὴ πτηνόμορφος. Εἰς τὴν ὀπισθίαν ὄψιν ἐκφύεται ἐκ τῆς κεφαλῆς πλαστικῶς δεδηλωμένος πλόκαμος, ὁ ὁποῖος καταλήγει εἰς τὴν ὀσφύν.

Τὸ κυλινδρικὸν τμήμα κοσμεῖται διὰ πέντε κατακορύφων γραμμῶν καστανέρυθρου χρώματος. Εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ ἀνὰ εἰς δακτύλιος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιφανείας ἐγράφησαν κατακόρυφοι στολιδωταὶ γραμμαὶ. Καστανέρυθρος ταινία κατὰ τὸ περίγραμμα τῆς ρινὸς καὶ τῆς κεφαλῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ δηλοῦνται διὰ μιᾶς στιγμῆς τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

Τὸ εἰδώλιον ἀνήκει εἰς τὸν τύπον Φ - Β τῆς Ε.

FRENCH (BSA 66, 1971, σ. 116) και προφανώς εις ΥΕ IIIB χρόνους.

Ηπ3 Μήτρα λιθίνη (πίν. 64 και 65α).

Ύψος 0.058 μ., πλάτος 0.04 μ., μεγίστη διάμετρος γλυπτών 0.025 και 0.026 μ., πάχος 0.016 - 0.017 μ.

Σχήμα ὀρθογώνιον. Ἀκεραία, ἐκ στεατίτου λίθου. Κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ μήκους μικραὶ φθοραὶ τοῦ λίθου. Διασφύζονται ἔχνη δύο ὀπῶν κατὰ τὸ ἄνω, δύο ὀπῶν κατὰ τὸ κάτω ἄκρον καὶ μιᾶς κατὰ τὸ πάχος.

Ἐπὶ τῆς μιᾶς ὀψεως τῆς μήτρας δύο ἐγγεγλυμμένοι κύκλοι, μεγίστης διαμέτρου 0.023 μ., διὰ τὴν κατασκευὴν δακτυλίων (πίν. 64β). Εἰς τὸ κέντρον τῶν κύκλων ἀνὰ μία κυκλικὴ ὀπή (ἀπόστασις μετὰ τῶν κέντρων τῶν κύκλων 0.038 μ.). Εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς περιφερείας αὐτῶν ἀνὰ μία αὐλάξ (μήκους 0.02 μ.) εὐρυνομένη πρὸς τὰ κάτω. Μεταξὺ τῶν αὐλάκων ἐλαφρῶς ἐγγράκτοι γραμμαὶ ἐντὸς ἀκανονίστου κύκλου. Ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὀψεως δύο ἐπάλληλοι παραστάσεις γλυπταί, ἐλλειψοειδοῦς σχήματος, προοριζόμεναι διὰ τὴν διακόσμησιν τῆς σφενδόνης δακτυλίων, καὶ μετὰ αὐτῶν χαράγματα σχήματος ὁμοιάζοντος πρὸς λαβὴν ἀγγείου (πίν. 64α). (Τὰ χαράγματα ταῦτα παρατήρησεν καὶ ὁ ἐπιμελητὴς ἀρχαιοτήτων Ἰωάννης Σακελλαράκης¹.) Εἰς τὴν μίαν τῶν παραστάσεων (μεγίστης διαμέτρου 0.022 μ. καὶ ἐλαχίστης 0.015 μ.) εἰκονίζεται νήσσα βαδίζουσα πρὸς τὰ ἀριστερὰ μετὰ ἀνεωγμένας τὰς πτέρυγας καὶ πρὸ αὐτῆς νεοσσός (πίν. 65α). Μακρὸς λαιμὸς ἀπολήγει εἰς μικρὰν κεφαλὴν μετὰ δυνατὴν τὴν καμπύλην τοῦ κρανίου καὶ μακρὸν τριγωνικὸν ράμφος. Μία μό-

νον τῶν πτερύγων δηλοῦται δι' ἰσχυρᾶς ὀριζοντίας γραμμῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ὑψοῦνται κατ' ἀποστάσεις μικραὶ, σχεδὸν παράλληλοι, γραμμαὶ ὑποδηλοῦσαι πτερὰ. Ὁ κορμὸς καλύπτεται ὑπὸ πτερῶν καὶ ἡ οὐρὰ σχηματίζεται διὰ πτερῶν διατεταγμένων εἰς διπλοῦν καὶ μακρὸν θύσανον. Ὁ νεοσσὸς στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν μητέρα του, ἐνῶ βαίνει, ὡς ἐκείνη, πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Ἡ στροφή αὕτη τῆς κεφαλῆς ἐνθυμίζει τὴν στροφήν κεφαλῆς καὶ λαιμοῦ ζῶων, ἡ ὁποία ἦτο τόσον ἀγαπητὴ εἰς τοὺς μυκηναίους λιθοζόους. Εἰς τὴν περιφέρειαν ἀνάγλυφοι στιγμαὶ ἀκανονίστως διατεταγμένοι.

Εἰς τὴν ἐτέραν παράστασιν (μεγίστης διαμέτρου 0.023 μ. καὶ ἐλαχίστης 0.014 μ.) εἰκονίζονται δύο γυναῖκες λάτρες, πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἰστάμεναι πρὸ ἐνὸς τρικιονίου ἱεροῦ, οἱ κίονες τοῦ ὁποίου ἐπιστέφονται διὰ πτηνῶν (πίν. 64γ). Αἱ γυναῖκες φέρουν κωδωνόσχημον φούσταν πεποικιμένην εἰς τὸ ἄνω τμήμα τῆς διὰ κατακορύφων ταινιῶν καὶ εἰς τὸ κάτω διὰ στολίδων (volants) συγκλινουσῶν λοξῶς πρὸς τὸ μέσον καὶ σχηματίζουσῶν ὁμορρόπους γωνίας. Ἡ πρώτη γυνὴ φέρει τὴν μίαν χεῖρα ἐκτεταμένην πρὸς τὰ ἄνω, ἐνῶ διὰ τῆς ἐτέρας κρατεῖ προσφοράς. Ἡ δευτέρα γυναικεία μορφή τείνει τὴν ἀριστερὰν χεῖρα πρὸς τὰ πλάγια καὶ πρὸς φυτόν, εἰς δὲ τὴν δεξιάν φέρει προσφοράς· πρὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς πτηνόν (ἴσως περιστέρα). Εἰς τὴν βάσιν τοῦ μεσαίου κίονος τοῦ ἱεροῦ τρεῖς τριγωνικαὶ ἀποφύσεις. Μεταξὺ τῶν μορφῶν καὶ εἰς τὰ ἄκρα δένδρα. Προφανῶς εἰς τὴν σφενδόνην εἰκονίζονται ἡ προσέλευσις εἰς τὸ ἱερὸν λάτρων φερουσῶν προσφοράς καὶ ἡ ἐπιφάνεια θεότητος. Τὰ εἰκονιζόμενα δένδρα ὑποδεικνύουν ὅτι τὸ ἱερὸν ἦτο ὑπαίθριον.

Μολονότι τὰ κτερίσματα καὶ οἱ νεκροὶ τοῦ τάφου εἶχον διαταραχθῇ, ἐν τούτοις ὅμως ὠρισμένα χρονολογικὰ καὶ τυπολογικὰ συμπεράσματα εἶναι δυνατά. Τὰ εἰς αὐτὸν εὑρεθέντα ἀγγεῖα καλύπτουν μακρὰν χρονικὴν περίοδον, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ΥΕ II μέχρι καὶ τῆς ΥΕ IIIB περιόδου. Τὰ ἀγγεῖα τὰ εὑρεθέντα μετὰ τῶν συσσωρευμένων ὀστῶν τῆς νοτίας πλευρᾶς ἀνάγονται εἰς ΥΕ IIIA - 2 καὶ ΥΕ IIIB χρόνους. Τὰ ὑπ' αὐτὰ εὑρεθέντα χαρακτηρίζουν ΥΕ IIIA χρόνους, ἐνῶ τὰ εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους τοῦ τάφου εὑρεθέντα ἀγγεῖα, ὡς καὶ τὰ εἰς τὸ αὐτὸ βάθος κάτωθεν τῶν συσσωρευμένων

1. AE 1972, σ. 236, εἰκ. 2 καὶ 3.

ὀστων, ἀνάγονται εἰς ΥΕ I πρὸς II καὶ ΥΕ II χρόνους. Οὐδὲν ἀγγεῖον ἀρχαιότερον τῆς ΥΕ I περιόδου εὐρέθη. Ὁ τάφος θὰ κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη τὸ πρῶτον εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΥΕ I ἢ καὶ τοὺς πρῶτους τῆς ΥΕ II περιόδου. Κατ' ἀκολουθίαν εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους ὁ τύπος L τῶν τάφων εἶχε πλήρως ἐξελιχθῇ. Ὁ τάφος ἐχρησιμοποιήθη ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ΥΕ IIIB περίοδον.

Τάφος Ηπ4

(πίν. Η).

Τέσσαρα περίπου μέτρα πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ Ηπ3 καὶ ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν τὰ υπολείμματα κτιστοῦ τάφου, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθη ὁ ἀριθμὸς Ηπ4. Δυστυχῶς ὁ τάφος εἶχε συληθῇ πλήρως καὶ σχεδὸν καταστραφῇ, οὐδὲν δὲ διεσώθη ἐκ τοῦ περιεχομένου του. Τούναντίον ὁ κατὰ δύο μέτρα βορειότερον τοῦ Ηπ4 εὑρεθεὶς τάφος Ηπ5 διεσώθη εἰς καλὴν σχετικῶς κατάστασιν.

Τάφος Ηπ5

(πίν. Η καὶ 66, σχέδιον 76).

Διαστάσεις : μῆκος 2.93 μ., πλάτος 0.75 μ. κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου, βάθος 0.50 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος οὗτος εὐρέθη ἀκάλυπτος, 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Προφανῶς τὰ καλύμματα τοῦ εἶχον ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τμήμα του εἶχε συληθῇ¹.

Εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων καὶ εἶχεν ἀνοιγμα θύρας κατὰ τὸ ἄκρον τῆς βορείας πλευρᾶς πρὸς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν. Τέσσαρες πλάκες, τὰ διάκενα τῶν ὁποίων πληροῦνται διὰ μικρῶν λίθων, σχηματίζουν τὴν νοτίαν πλευράν (σχέδιον 76), μία τὴν ἀνατολικήν, μία μεγάλη καὶ ἑτέρα μικρά τὴν δυτικὴν πλευράν. Μία μόνον πλάξ τῆς βορείας πλευρᾶς διεσώθη. Πέραν αὐτῆς, πρὸς τὰ ἀνατολικά, ὑπῆρχεν ἡ πλαγία εἴσοδος, ἀλλ' αὐτὴν καὶ μέρος τῆς βορείας πλευρᾶς κατέστρεψαν προφανῶς οἱ ἐρευνήσαντες τὸν τάφον καὶ συλήσαντες τὴν νοτιοανατολικὴν περιοχὴν του (σχέδιον 76).

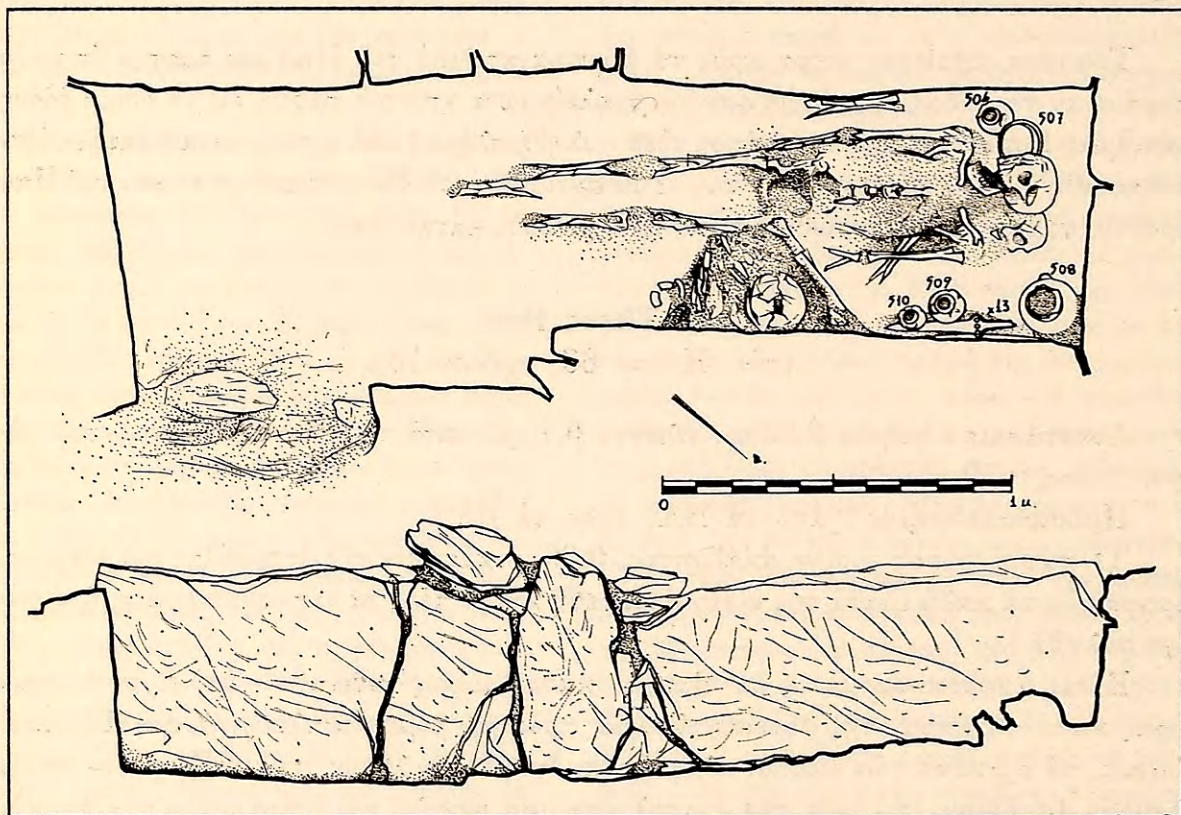
Κατὰ τὸ μέσον περίπου τῆς βορείας πλευρᾶς καὶ ἀμέσως πρὸ αὐτῆς εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὅστ᾽ εἰς δύο ἐπάλληλα στρώματα καὶ μεταξὺ τῶν ὀστων τοῦ κατωτάτου στρώματος εὐρέθησαν ὅστρακα μινύεια, τεφρὰ καὶ κίτρινα. Εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ πλάτους τοῦ τάφου καὶ κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν τμήμα του εὐρέθη πλήρης σχεδὸν σκελετός (πίν. 66 καὶ σχέδιον 76). Εἶχεν ἀποτεθῇ ὕπτιος, εἰς στάσιν τεταμένην, μετὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ κεφαλὴ ἦτο κάπως ὑψωμένη καὶ μετὰ τὴν σῆψιν τῶν σαρκῶν κατωλίσθησε πρὸς τὸν δεξιὸν ὤμον. Ἀμέσως κάτωθεν τοῦ κρανίου

1. Εἰς ΠΑΕ 1954, σ. 56, εἰκ. 4, τοῦ δίδεται ὁ παλαιὸς ἀριθμὸς Ηπ10.

τοῦ λειψάνου τούτου ἀπεκαλύφθη καὶ δεύτερον κρανίον· προφανῶς τὸ λείψανον εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ προηγουμένως ἐνταφιασθέντος νεκροῦ, ἴσως ἐπὶ λειψάνου γυναικός (ὄρα κατωτέρω τὸ κείμενον τοῦ L. Angel, ἀριθμὸν σκελετοῦ 28E1). Περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους τοῦ διατηρουμένου σκελετοῦ εὐρέθησαν τὰ κατατεθέντα κτερίσματα τοῦ νεκροῦ, ἀγγεῖα καὶ μία ἐκ χαλκοῦ μάχαιρα.

Προφανῶς καὶ ὁ τάφος οὗτος παρουσιάζει δύο κατασκευαστικὰς φάσεις. Κιβωτιόσχημος τάφος ἐκ τεσσάρων πλακῶν, ὡς συνήθως κατακορύφως τεθειμένων, ἐπεμηκύνθη

Σχέδιον 76. Τάφος Ηπ5. Κάτοψις καὶ νοτία πλευρά (σχέδιον Γ. Ζερβοῦ).

εἰς ὑστερωτέρους χρόνους καὶ εἰς τὴν ἐπιμήκυνσιν ἐδημιουργήθη εἴσοδος, ἡ ὁποία ἴσως εἶχε κατώφλιον. Τὰ παραμερισμένα ὀστᾶ, ὡς καὶ τὰ μεταξὺ αὐτῶν εὐρεθέντα ὄστρακα, ἀνήκουν προφανῶς εἰς τὸν κιβωτιόσχημον τάφον. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ χρῆσις πλακῶν εἰς τὴν τοιχοδομίαν. Ἐκάστη τῶν μακρῶν πλευρῶν τοῦ ἀρχικοῦ τάφου ἦτο κατεσκευασμένη ἐκ μιᾶς πλακός. Εἰς τὴν ἐπιμήκυνσιν ἐχρησιμοποιήθησαν μικραὶ πλάκες καὶ λίθοι ἐπίπεδοι, ὡς συνηθίζετο εἰς ΥΕ χρόνους.

Ηπ5 - ἀρ. 506 Ἀρτόςχημον ἀλάβαστρον (πίν. 67α).

Ύψος 0.054 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικὴ 0.046 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.245 μ.

Συνεπληρώθη μία τῶν λαβῶν. Πηλὸς κίτρινος, ἐπίχρισμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑποτυπώδης, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον, δύο λαβαὶ

ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμένοι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφη εἰς τὸ κέντρον ὀλόβαφος κύκλος καὶ δακτύλιος εἰς τὴν περιφέρειαν. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ ἀγγείου τρεῖς ἐπάλληλοι ταινίαι, ἄνωθεν τῶν ὁποίων, εἰς τὸν ὦμον, ἐγράφησαν μεταξὺ τῶν λαβῶν ἀνὰ δύο ἑλλειπτικά στοιχεῖα μὲ παχὺ περίγραμμα, πληρούμενα ὑπὸ δικτυωτοῦ (hatched loops, ρακέττες). Κάτωθεν τῶν λαβῶν τὰ ἄκρα τῶν διακοσμητικῶν στοιχείων συναντῶνται καὶ σχηματίζουν εὐρεῖαν κυματοειδῆ ταινίαν. Ὀλόβαφα εἶναι ὁ λαιμός, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια καὶ ἡ βάσις τῶν λαβῶν.

Παρόμοιον ἀγγεῖον μὲ δύο λαβὰς ἔχομεν ἀπὸ τὴν Πρόσυμναν, χρονολογηθὲν εἰς ΥἼΕ Ι χρόνους (Prosymna II, εἰκ. 654). Τὸ ὑπ' ἀρ. 506 φαίνεται ὅτι εἶναι κάπως νεώτερον καὶ προφανῶς ἀνάγεται εἰς πρῶτους ΥἼΕ ΙΙ χρόνους (ὄρα καὶ FURUMARK, εἰκ. 11, ἀρ. 83 καὶ εἰκ. 69, στ. 63, ἀρ. 6).

Χρόνοι : ΥἼΕ ΙΙΑ.

Ηπ5 - ἀρ. 507 Μόνωτον φιαλίδιον (πίν. 67β, γ).

Ύψος 0.04 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.074 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ κατὰ τὴν λαβὴν 0.109 μ. καὶ διαγωνίως 0.114 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ., ἄνοιγμα λαβῆς 0.02 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος μὲ ὁμοίχρωμον ἐπιχρίσμα.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ὦμος ἀπεστρογγυλευμένος, χεῖλος ἐπίπεδον ἐντόνως ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρὺ, λαβὴ ταινιόσχημος ὑπερυψωμένη τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ποικίλλοντος πρὸς ἐρυθροκαστανόν. Ἄνωθεν τῆς βάσεως ἐγράφη πλατεῖα ταινία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκφύονται ἀκτινοειδῶς ὀκτὼ ταινίαι, ἀπολήγουσαι εἰς ὀλόβαφον ταινίαν κάτωθεν τοῦ χείλους. Κάτωθεν τῆς ἀπολήξεως τῆς λαβῆς ἡμικυκλικὸς ὀλόβαφος χῶρος, ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς δὲ ἐπιφανείας αὐτῆς τρεῖς γραμμαὶ παράλληλοι, λοξῶς γεγραμμένοι. Τὸ χεῖλος κατὰ τὸ πλάτος του φαίνεται ὅτι ἔφερε φυλλόσχημα στοιχεῖα, κατὰ βραχείας μεταξὺ των ἀποστά-

σεις. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγγείου κύκλος εἰς τὸ κέντρον, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐκφύονται πλατεῖαι ταινίαι μέχρι τοῦ χείλους, μεταξὺ δὲ αὐτῶν φύλλα κισσοῦ μὲ ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις εἰς τὸ ἄκρον ἀπλοῦ μίσχου (πίν. 67γ).

Παρόμοιον φιαλίδιον μὲ γραπτὴν διακόσμησιν ἐκ τοῦ τάφου XVIII τῆς Προσύμνης ἐτέθη εἰς ΥἼΕ ΙΙ χρόνους (Prosymna II, εἰκ. 110, ἀρ. 221 καὶ εἰκ. 679, ἀρ. 221). Τὸ σχῆμά του καὶ ἡ διακόσμησίς του ἀνάγουν καὶ τὸ ἐλευσινιακὸν φιαλίδιον εἰς ΥἼΕ ΙΙ χρόνους (ὄρα καὶ FURUMARK, εἰκ. 13, ἀρ. 237, ΥἼΕ Ι - ΙΙΑ).

Ηπ5 - ἀρ. 508 Ἀμφορεὺς εὐρύστομος (πίν. 68α).

Ύψος 0.185 μ., διάμετρος στομίου 0.085 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.532 μ.

Ἐλλείπουν αἱ λαβαὶ συμπληρωθεῖσαι. Πηλὸς ἐρυθρῶς.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός στενούμενος κάτω, λαιμὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον ἐπίπεδον χεῖλος, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι κυλινδρικοὶ ἐκφύονται κάτωθεν τοῦ χείλους ἀπολήγουν ἐπὶ τοῦ ὤμου. Εἰς τὴν ἔνωσιν λαιμοῦ καὶ ὤμου προεξέχει πλαστικὸς δακτύλιος.

Ἀκόσμητος.

Ὁ ἀμφορεὺς τίθεται εἰς ΥἼΕ ΙΙ χρόνους ἐκ τῶν ἀγγείων ὑπ' ἀρ. 506, 507 καὶ 509, τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν μετ' αὐτοῦ.

Ηπ5 - ἀρ. 509 Τρίωτος σταμνίσκος (πίν. 67α).

Ύψος 0.081 μ., διάμετρος στομίου ἐσωτερικῇ 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ὑποκίτρινος μετ' ὁμοιοχρώμου ἐπιχρίσματος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀπιόσχημος, βραχὺς λαιμός, χεῖλος ἐπίπεδον, τρεῖς λαβαὶ τοξοειδεῖς κυλινδρικοὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐξίτηλος. Περὶ τὴν βάσιν ἐγράφη ὀλόβαφος ταινία, ἄνωθεν δὲ αὐτῆς ἐπάλληλοι ταινίαι καὶ δακτύλιοι. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην ἐγράφη φοιιδωτὸν κόσμημα (ἴχνη μόνον διακρίνονται). Ὁ λαιμός, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καὶ αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Παρόμοιος σταμνίσκος μετὰ φοιιδωτῆς διακοσμῆσεως ἐκ Μυκηνῶν, ἐτέθη εἰς ΥἼΕ ΙΙ χρόνους,

εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκει καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγγεῖον (Chamber Tombs, πίν. XXVIII, ἀρ. 1). Σημειωτέον ὅτι καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 506, 507 καὶ 510, μετὰ τῶν ὁποίων εὐρέθη, ἀνάγονται εἰς ΥἼ Π χρόνους.

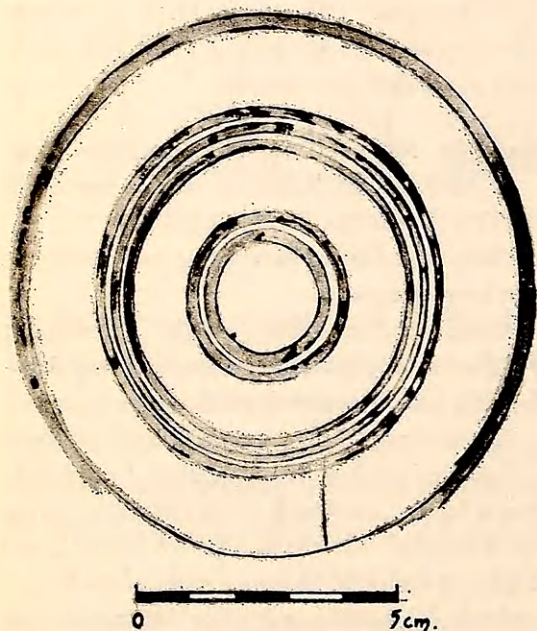
Ηπ5 - ἀρ. 510 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 67β καὶ σχέδιον 77).

Ύψος 0.049 μ., διάμετρος στομίου ἐξωτερικῇ 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.072 μ., περίμετρος 0.32 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος, ἐπίχρυσμα ὁμοιόχρωμον.

Βάσις εὐρεῖα πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ταπεινὸς καμπυλούμενος πρὸς ἰσχυρῶς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, τρεῖς λαβαὶ ταινιόσχημοι τοξοειδεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου τεθειμέναι.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως ἐγράφησαν δύο μικροὶ συγκεντρικοὶ κύκλοι καὶ τρεῖς μεγαλύτεροι κατὰ τὴν περιφέρειαν. Εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ δύο δακτύλιοι. Ἡ κυρία ζώνη κοσμεῖται διὰ βραχῶδους κοσμήματος ὀλοβάφου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκφύονται κατ' ἀποστάσεις φύλλα κισσοῦ μετ' αὐτῶν μίσχον. Ὁ

Σχέδιον 77. Διακόσμησις τῆς βάσεως τοῦ ἀλαβάστρου Ηπ5 - 510.

λαιμὸς, τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ὡς καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν, καλύπτονται ὑπὸ χρώματος. Περὶ τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ἐγράφη σειρὰ στιγμῶν.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς ΥἼ Π χρόνους καὶ εἶναι δυνατόν νὰ παραβληθῇ πρὸς ἀρτόσχημον ἐκ Μυκηναίων ΥἼ Π χρόνων (Chamber Tombs, πίν. XXVII, ἀρ. 8). Διὰ τὸ στοιχεῖον κισσοῦ μετ' αὐτῶν μίσχον ὅρα FURUMARK, εἰκ. 36, στ. 12, ἀρ. 24 - 25. Khalkis, πίν. 15, ἀρ. 438 Δ', ΥἼ Π. Agora XIII, πίν. 39, ἀρ. VII - 7, ΥἼ ΠΙΑ - 1.

Ηπ5 - χ13 Μάχαιρα ἢ παραξιφίς (πίν. 68α).

Μῆκος 0.343 μ., μέγιστον πλάτος ὤμου 0.06 μ., πλάτος ἀμέσως κάτωθεν τῶν κνωδόντων 0.047 μ., μῆκος μίσχου ἀπὸ τῶν ἥλων καὶ ἐξῆς 0.085 μ., διάμετρος κεφαλῶν ἥλων 0.012 μ., ὕψος κνωδόντων 0.003 - 0.004 μ.

Διατηρεῖται εἰς ὅλον τὸ μῆκος. Ἔχει κατασκευασθῇ ἐκ δύο ἐλασμάτων χαλκοῦ συσσωματωθέντων διὰ σφυρηλατήσεως. Ἡ λεπίς, πλατεῖα ὑπὸ τοὺς ὤμους, βαίνει συνεχῶς στενουμένη πρὸς τὸ ὀξὺ τριγωνικὸν ἄκρον. Εἰς τοὺς ὤμους τὸ ἔλασμα σχηματίζει καμπύλον περίγραμμα περατούμενον εἰς ἐγκοπὰς, τὰ πλευρὰ δὲ αὐτοῦ ὑψοῦνται καὶ δημιουργοῦν κνώδοντας, οἱ ὅποιοι συνεχίζονται καὶ ὀλίγον πέραν τῶν ἐγκοπῶν. Ὁ μακρὸς μίσχος ἐπίσης φέρει κνώδοντας, πλὴν τῆς ἀπολήξεώς του ἀποτελουμένης ἐκ μικροῦ τετραπλεύρου τμήματος διατρήτου. Εἰς τὴν αὐλακὰ τὴν σχηματιζομένην μετὰ τῶν κνωδόντων ἐστερεοῦτο λαβὴ διὰ τριῶν ἥλων ὀριζοντίως τεθειμένων εἰς τὸν ὤμον. Εἰς τὸ προέχον τμήμα τῆς ἀπολήξεως ἴσως ἐστερεοῦτο ἐπίθετος μηνίσκος ἐκ ξύλου ἢ ἐλεφαντοστοῦ, ὡς τῆς μαχαίρας Γπ1 - χ3 (πίν. 12γ).

Ὁ τύπος τῆς παραξιφίδος ἀρχίζει εἰς ΥἼ Ι πρῶτους χρόνους (ὅρα Κύκλον Β, πίν. 122α, ἀρ. Α - 296, καὶ πίν. 148α, ἀρ. Ν - 303, ἄνευ μίσχων), συνεχίζεται ὁμοῦς καὶ μέχρι τοῦ τέλους τῆς ΥἼ Π περιόδου (Prosymna II, εἰκ. 462). Τὸ ἐκ τοῦ τάφου Ηπ5 δείγμα ἀνάγεται εἰς ΥἼ Π χρόνους, ὡς ὑποδεικνύουν τὰ μετ' αὐτοῦ εὑρεθέντα ἀγγεῖα.

Τὰ εἰς τὸν τάφον εὑρεθέντα ἀγγεῖα ἀνάγουν τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ λειψάνου, τοῦ

ὁποίου διεσώθη ὁ σκελετός, εἰς τὴν ΥΕ II περίοδον. Εἰς τοὺς χρόνους τῆς περιόδου ἐκείνης, ἦτοι εἰς ΥΕ II χρόνους, ἀνάγεται ἡ ἐπιμήκυνσις τοῦ τάφου καὶ ἡ μεταβολή του ἀπὸ κιβωτιοσχήμου εἰς λακκοειδῆ μετὰ εἰσόδου, τύπου L. Ὁ ἐκ πλακῶν κιβωτιόσχημος τάφος πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς.

Τάφος Ηπ6

(πίν. Η).

Ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τοῦ Ηπ5 ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος Ηπ6. Προφανῶς ἦτο κιβωτιόσχημος, κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχε πρὸ πολλοῦ καταστραφῇ καὶ συληθῇ. Οὐδὲν εὐρέθη εἰς τὸν τάφον, μέρος ὅμως τοῦ δαπέδου του, τὸ ὅποιον διεσώθη, ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Τοῦτο, ὡς καὶ ἡ ἐκ πλακῶν κατασκευή του, ὑποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

Τάφος Ηπ7

(πίν. Η καὶ 68β).

Διαστάσεις : μῆκος 1.23 μ., πλάτος 0.67 μ., βάθος 0.53 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Πρὸς τὰ βορειοανατολικά τοῦ Ηπ5 καὶ εἰς βάθος 0.25 μ. εὐρέθη ὁ τάφος Ηπ7. Τὸ κάλυμμά του διεσώθη, ἀλλὰ προφανῶς ἡ θέσις τῶν τριῶν μικρῶν πλακῶν, αἱ ὁποῖαι τὸ ἐσχημάτιζον, εἶχε διαταραχθῇ. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν ὁποίων ἐκαλύπτετο δι' ἐπιπέδων λίθων. Οὐδὲν εὐρέθη εἰς τὴν ἐπίχωσίν του, οὔτε καὶ εἰς τὸ δάπεδόν του, τὸ ὅποιον ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Αἱ μικραὶ διαστάσεις του καὶ ἡ ἔλλειψις ὁστῶν ἐπιτρέπουν τὴν ὑπόθεσιν τῆς κατασκευῆς καὶ χρήσεως τοῦ τάφου διὰ τὴν ταφὴν παιδίου.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν τάφων Ηπ5, Ηπ6 καὶ Ηπ7, ἀλλ' εἰς βαθύτερον στρῶμα, εὐρέθη ἡ ὁμάς τῶν τάφων Ηπ8 - Ηπ12, ἀνήκουσα εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ἐκ τούτων τρεῖς φαίνεται ὅτι ἦσαν παιδικοί.

Τάφος Ηπ8

(πίν. Η καὶ 69, σχέδιον 78).

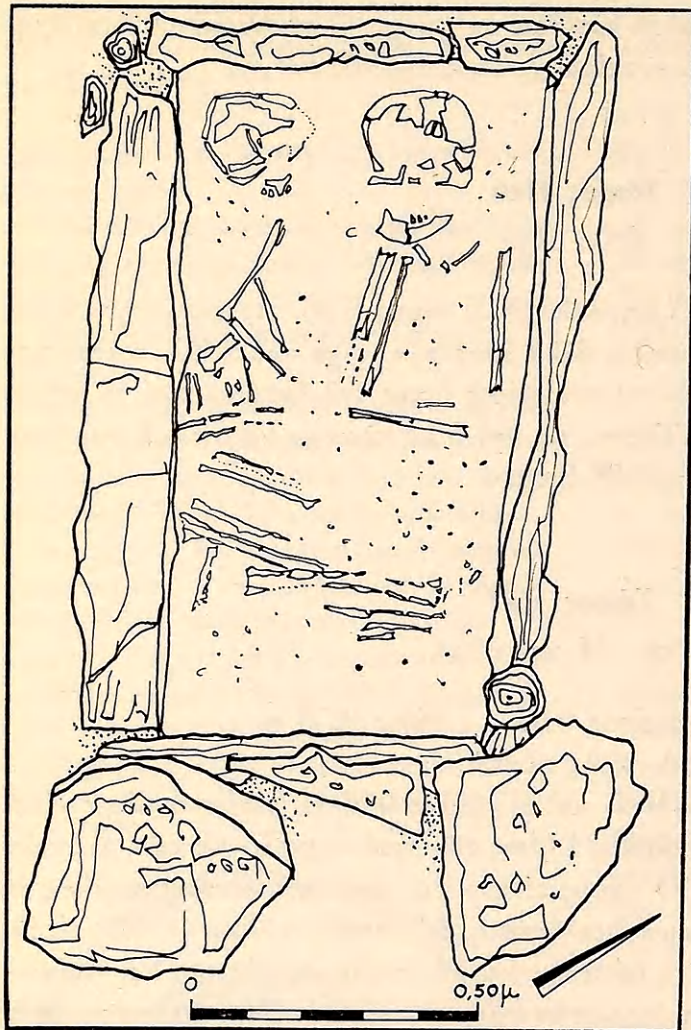
Διαστάσεις : μῆκος 1.20 μ., πλάτος μέσον 0.56 μ., βάθος 0.46 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος ἀπεκαλύφθη 0.80 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὰ

0.60 μ. βαθύτερον τοῦ στομίου τοῦ τάφου Ηπ5. Τὸ κάλυμμά του ἀποτελεῖτο ἀπὸ ὀκτὼ

Σχέδιον 78. Τάφος Ηπ8. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονῶτη).

μικρὰς πλάκας τεθειμένας πλησίον ἀλλήλων, μετὰ διάκενα πληρούμενα ὑπὸ μικροτέρων λίθων. Ἡ ἐπίχωσις τοῦ ἐσχηματίσθη ἀπὸ καθαρὸν ἀμμῶδες χῶμα προφανῶς διεισδύσαν εἰς τὸ κοῖλον μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Ὁ τάφος, κατεσκευασμένος ἀπὸ τέσσαρας πλάκας κατακορύφως τεθειμένας, ἔχει σχῆμα κιβωτιόσχημον. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν οἱ σκελετοὶ δύο λειψάνων, εἰς θέσιν ἰσχυρῶς συνεσταλμένην. Εἶχον ἀποτεθῆ ἀντιμέτωποι ἐπὶ τῆς πλευρᾶς των κατὰ μῆκος τῶν μακρῶν τοῦ τάφου πλευρῶν, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς (πίν. 69 καὶ σχέδιον 78). Ὁ καλῦτερον διασῳζόμενος σκελετὸς παρὰ τὴν βορείαν τοῦ τάφου πλάκα κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του πλευρᾶς, μετὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα κάτωθεν τῆς σιαγόνος. Ἡ ἀριστερὰ κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐφέρετο πρὸς τὸ ὑπογάστριον.

Τὰ σκέλη ἔκειντο δεδιπλωμένα μετὰ τὸ ἀριστερὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ. Ὁ παρὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν σκελετὸς φαίνεται ὅτι εἶχε ὁμοίαν στάσιν. Κεῖται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς του πλευρᾶς μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὤμον καὶ πρὸς τὸ λείψανον τῆς βορείας πλευρᾶς. Τὰ ὀστέα τοῦ δευτέρου σκελετοῦ εὐρέθησαν τεταραγμένα, προφανῶς δὲ ἡ διατάραξις των ὀφείλεται εἰς τὰ ὑδατὰ τὰ διεισδύσαντα εἰς τὸν τάφον. Τοῦτο ἴσως ὑποδεικνύει ὅτι τὸ κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν εὐρεθὲν λείψανον εἶχεν ἀποτεθῆ πρῶτον εἰς τὸν τάφον, διότι αἱ σάρκες θὰ εἶχον ἤδη διαλυθῇ, ὅτε ὁ τάφος ἴσως τὸ πρῶτον ἐπληρώθη ὑδατος. Τότε τὰ ὀστέα παρεμερίσθησαν πῶς τῆς ἀρχικῆς των θέσεως. Τὸ λείψανον τοῦ κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν σκελετοῦ δὲν εἶχε τελείως διαλυθῇ, ὅτε ὁ τάφος τὸ πρῶτον ἐπληρώθη ὑδατος, διὰ τοῦτο τὰ ὀστέα παρέμειναν εἰς τὴν θέσιν των. Ὅτε καὶ πάλιν ὁ τάφος ἐπληρώθη ὑδατος οἱ σκελετοὶ εἶχον πλέον καλυφθῇ διὰ χῶματος καὶ τὰ ὀστέα των δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μετακινηθοῦν.

Οὐδὲν κτέρισμα εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς τὸν τάφον. Ἐκ τῆς κατασκευῆς του ὅμως, τῶν διαστάσεων καὶ τοῦ χαλικοστρώτου δαπέδου του ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ τάφος ἀνῆκεν εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὸν μικρὸν αὐτὸν τάφον εἶχον ἀποτεθῆ δύο λείψανα.

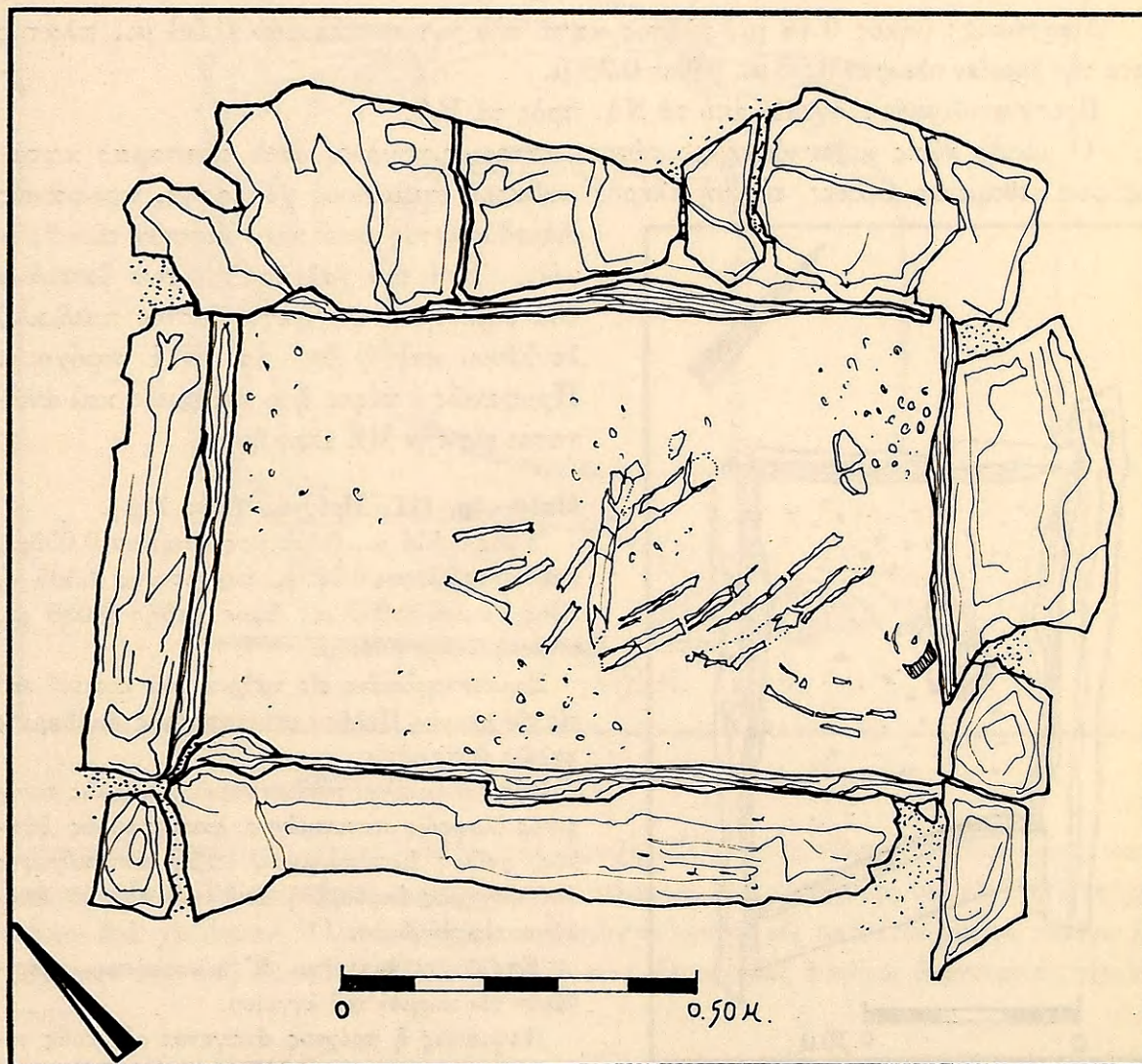
Τάφος Ηπ9

(πίν. Η καὶ σχέδιον 79).

Διαστάσεις : μῆκος 1.11 μ., πλάτος 0.66 μ., βάθος 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος Ηπ9 εὐρέθη 0.50 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ ἀμέσως πρὸς Βορρᾶν τοῦ Ηπ6. Μία πλάξ, ἡ ὁποία δὲν κατελάμβανεν ὁλόκληρον τὸ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ τάφου, ἀπετέλει τὸ κάλυμμά του. Τὰ κενά, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργει ἐκαλύπτον-

Σχέδιον 79. Τάφος Ηπ9. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονάτη).

το διά μικρῶν πλακῶν καὶ λίθων. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος, κατεσκευασμένος ἐκ τεσσάρων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν πλακῶν ἐτέθησαν ἐπίπεδοι λίθοι διὰ νὰ καταστήσουν τὰς πλευρὰς ἰσοῦφεῖς καὶ νὰ δημιουργήσουν ὀριζοντίαν ἐπιφάνειαν διὰ τὰς καλυπτηρίους πλάκας. Ὁ τάφος εὐρέθη πλήρης ἀμμώδους (ἀμμουδεροῦ) χώματος, εἰς δὲ τὸ χαλικοστρωτον δάπεδόν του εὐρέθησαν ὀλίγα ὀστᾶ, προφανῶς τεταραγμένα. Παρὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν του εὐρέθησαν δύο ὄστρακα τεφροῦ μινυείου κυπέλλου, κακῶς διατηρηθέντα. Ταῦτα, ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου καὶ τὸ χαλικοστρωτον δάπεδον, ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν. Τὰ εἰς αὐτὸν ἀνευρεθέντα ὀστᾶ ὑποδεικνύουν ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ταφήν ἐνήλικος, ὁ ὁποῖος ἀπετέθη εἰς ἄκρως συνεσταλμένην στάσιν. Πλὴν τῶν δύο ὀστράκων οὐδὲν ἕτερον κτέρισμα εὐρέθη.

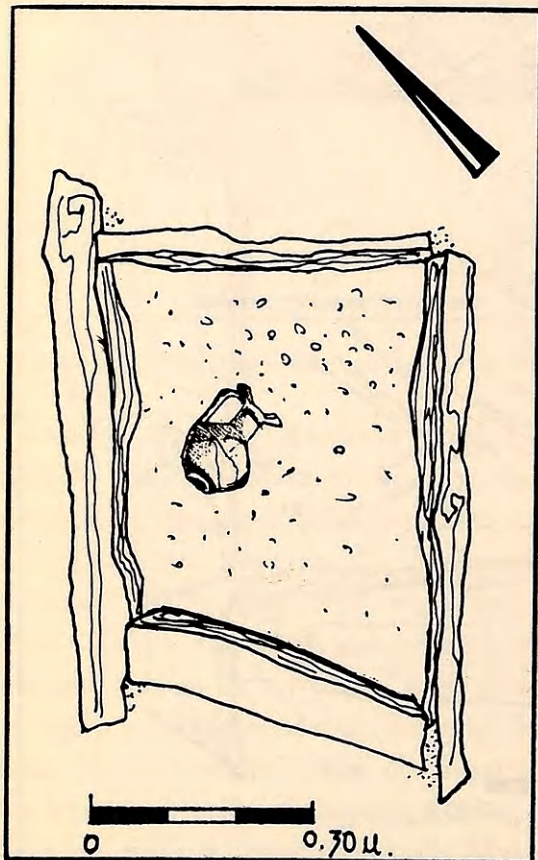
Τάφος Ηπ10

(πίν. Η καὶ σχέδιον 80).

Διαστάσεις : μῆκος 0.44 μ., πλάτος κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν 0.58 μ., πλάτος κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν 0.50 μ., βάθος 0.25 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς κιβωτιόσχημος τάφος, κατεσκευασμένος ἀπὸ τέσσαρας κατακορύφως τεθειμένας πλάκας, εὐρέθη πλήρης καθαροῦ ἀμμώδους χώματος, προφανῶς διεισδύσαντος μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Ἐπὶ τοῦ χαλικοστρώτου δαπέδου του εὐρέθησαν ψήγματα ὀστέων παιδικοῦ λειψάνου καὶ ἡ ὑπ' ἀρ. 511 πρόχους. Προφανῶς ὁ τάφος ἦτο παιδικὸς καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

Σχέδιον 80. Τάφος Ηπ10. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονάτη).

Ηπ10 - ἀρ. 511 Πρόχους (πίν. 71β).

Ύψος 0.114 μ., διάμετρος στομίου 0.055 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.305 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.037 μ., ὕψος λαβῆς 0.055 μ., πλάτος λαβῆς 0.018 μ.

Συμπεπληρωμένη εἰς τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ εἰς τὸν λαιμόν. Πηλὸς καστανότεφρος ἀκάθαρτος καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς ὑψηλός, χεῖλος ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἐπάλληλοι δακτύλιοι δι' αὐλακώσεων περιθέουν τὸν κορμὸν τοῦ ἀγγείου.

Προφανῶς ἡ πρόχους ἀνάγεται εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ὅρα καὶ Δπ6 - 234, Δπ12 - 236 καὶ Θπ1 - 597.

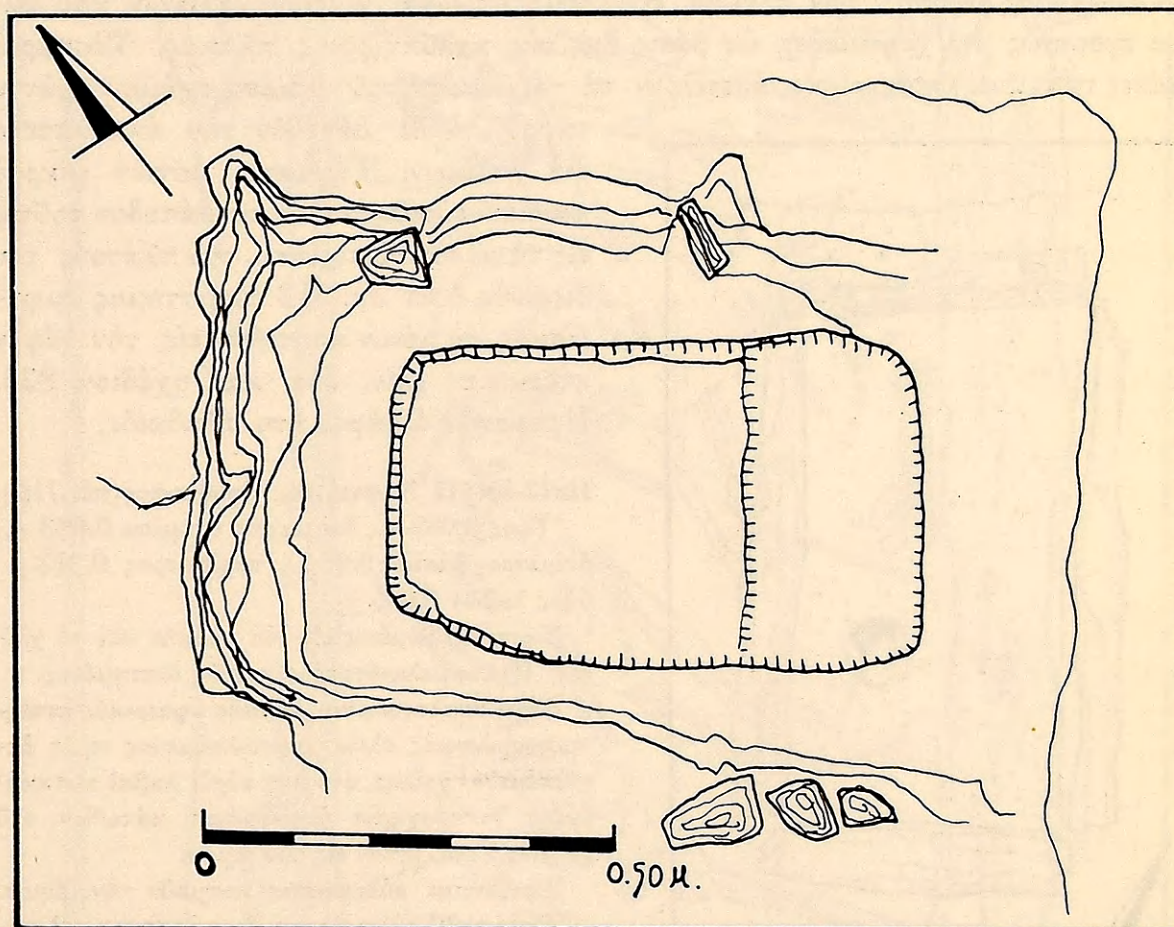
Τάφος Ηπ11

(πίν. Η καὶ 70α, σχέδιον 81).

Διαστάσεις : μήκος 0.68 μ., πλάτος 0.42 μ., βάθος 0.27 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Εὐρέθη εἰς βάθος 0.48 μ. μετὰ τὴν καλυπτῆριον πλάκα του εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς θέσιν¹. Ἡ πλάξ αὕτη εἶχε στερεωθῇ μετὰ μικροὺς λίθους, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐνσφηνωθῇ ἰδίᾳ κατὰ τὰ ἄκρα τῆς. Τὸ κοῖλον τοῦ τάφου εὐρέθη πλήρες ἀμμόδους χώματος, τὸ ὅποιον

Σχέδιον 81. Τάφος Ηπ11. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονώτη).

προφανῶς εἰσέδυσσε μετὰ τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς. Ὁ τάφος εἶναι κιβωτιόσχημος, κατεσκευασμένος ἐκ τεσσάρων κατακορύφων πλακῶν, καὶ τὸ ἔδαφός του εὐρέθη ἐπεστρωμένον διὰ χαλίκων. Ὀλίγα ψήγματα ὀστέων ἀνήκοντα εἰς σκελετὸν μικροῦ παιδίου εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου, οὐδὲν δὲ κτέρισμα. Προφανῶς ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

1. Διαστάσεις πλακῶς : μήκος μέγιστον 0.80 μ., πλάτος μέγιστον 0.64 μ.

Τάφος Ηπ12

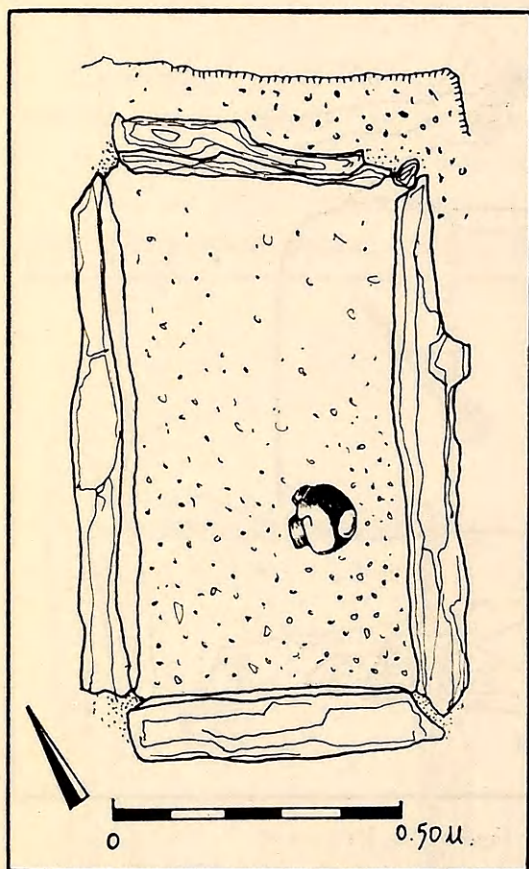
(πίν. Η, 70β και 71α, σχέδιον 82).

Διαστάσεις : μήκος 0.82 μ., πλάτος κατά τὰ στενὰς πλευράς 0.49 μ., πλάτος κατά τὸ μέσον 0.40 μ., βάθος 0.35 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΔ. πρὸς τὰ ΒΑ.

Ὁ τάφος Ηπ12 εὐρέθη εἰς βάθος 0.70 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ 0.50 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου Ηπ7. Αἱ καλύπτουσιν αὐτὸν δύο πλάκες εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀρχικὴν των θέσιν (πίν. 70β)¹. Περὶ τὸ στόμιον τοῦ τάφου, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἄνωθεν τῆς κορυφῆς τῶν πλακῶν, εἶχε τεθῆ στρῶμα μικρῶν χαλίκων καὶ ἄμμου προφανῶς ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ τὰς καλυπτηρίους πλάκας. Τέσσαρες πλάκες τεθειμέναι κατακορύφως ἀπετέλουν τὰ τοιχώματα τοῦ κιβωτισχῆμου τούτου

τάφου, τὸ δὲ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Ψῆγματα ὀστῶν μικροῦ παιδίου εὐρέθησαν εἰς τὸ δάπεδον τοῦτο, εἰς τὸ μέσον δὲ περίπου τοῦ πλάτους του διεσώθη ὁ ὑπ' ἀρ. 512 εὐρύστομος ἀμφορίσκος, τὸ μόνον ἀποτεθὲν εἰς τὸν τάφον κτέρισμα (πίν. 71α καὶ σχέδιον 82). Προφανῶς ὁ τάφος ἦτο παιδικός.

Σχέδιον 82. Τάφος Ηπ12. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονάκη).

Ηπ12-ἀρ. 512 Ἀμφορίσκος εὐρύστομος (πίν. 71β).

Ύψος 0.089 μ., διάμετρος στομίου 0.063 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.333 μ., ὕψος λαβῶν 0.035 μ.

Συμπεπληρωμένος εἰς τὸν κορμὸν καὶ τὸ χεῖλος. Πηλὸς μελανότεφρος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς εὐρὺς καμπυλούμενος πρὸς ἑκτρεπόμενον χεῖλος, στόμιον εὐρὺ, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Ὅριζόντιαι ἀυλακώσεις κοσμοῦν τὸν ὦμον.

Ὅμοιαν δι' ἀυλακώσεων διακόσμησιν καὶ παρόμοιον σχῆμα ἔχει ἀμφορίσκος ἐκ τοῦ τάφου Μ τοῦ Κύκλου Β τῶν Μυκηνῶν, ἐνὸς ἐκ τῶν νεωτέρων τάφων τοῦ Κύκλου ἐκείνου (Κύκλος Β, πίν. 133γ).

Τὸ σχῆμα τοῦ εὐρεθέντος εἰς τὸν τάφον ἀμφορίσκου, ὡς καὶ ἡ ἀυλακωτή του διακόσμησις, τὸν ἀνάγουν εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους ἀνάγει τὸν τάφον καὶ ἡ κατασκευὴ του.

1. Ὀλικὸν μήκος πλακῶν 1.20 μ. καὶ πλάτος 0.70 μ.

Σχέδιον 83. Τάφος Ηπ13. Κάτοψις (σχέδιον 'Α. Πετρονώτη).

Τάφος Ηπ13

(πίν. Η και 72, σχέδιον 83) ¹.

Διαστάσεις : μήκος 1.40 μ., πλάτος 0.90 μ., βάθος 0.55 μ.

Προσανατολισμός : από τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ευρέθη 0.90 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὰ 0.55 μ. βαθύτερον τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου Ηπ1. Δύο καλυπτήριοι πλάκες, πλακισιούμεναι διὰ μικρῶν λίθων, ἐσχημάτιζον τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου, τὸ ὁποῖον εὐρέθη εἰς τὴν ἀρχικὴν του θέσιν ². Ὁ τάφος εὐρέθη πλήρης ἀμμόδους χώματος, τὸ ὁποῖον προφανῶς εἰσέδυσεν εἰς τὸ κοῖλόν του μετὰ τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Κατεσκευάσθη ἐκ τεσσάρων πλακῶν τεθειμένων κατακορύφως καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸν δεῖγμα κιβωτισσίου τάφου. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων. Ἐπ' αὐτοῦ εὐρέθησαν τὰ ὑπολείμματα πέντε τοῦλάχιστον λειψάνων. Τὰ ὅστ' αὐτῶν τριῶν τούτων εὐρέθησαν συσσωρευμένα πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς στενῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου. Τὸ ὑπόλοιπον τμήμα του κατελαμβάνετο ἐκ τῶν ὁστῶν δύο ἀντιμετώπων σκελετῶν, οἱ ὁποῖοι προφανῶς ἀνήκουν εἰς τοὺς τελευταίως ἐνταφιασθέντας νεκρούς (πίν. 72 καὶ σχέδιον 83). Ὁ κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν σκελετὸς εὐρέθη μὲ τὸν κορμὸν σχεδὸν εἰς ὑπίαν θέσιν καὶ ἐλαφρὰν στροφὴν πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς Νότον καὶ πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον. Οἱ πόδες εἶναι ἰσχυρῶς κεκαμμένοι. Ἡ δεξιὰ χεὶρ, κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὴν σιαγόνα, ἐνῶ ἡ ἀριστερά, καμπτομένη ἐπίσης κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο πρὸς τὴν κοιλιακὴν χώραν. Οἱ πόδες ἐκάμφθησαν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὁ ἀριστερὸς ὑπέρκειται τοῦ δεξιοῦ. Ὁ κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ τάφου σκελετὸς ἀπετέθη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς του πλευρᾶς μὲ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὰ ἀριστερά. Καὶ αἱ δύο χεῖρες, κεκαμμέναι κατὰ τὸν ἀγκῶνα, φέρονται πρὸς τὴν κεφαλὴν. Ὁ κορμὸς ἔχει τεθῆ εἰς τεταμένην στάσιν, οἱ δὲ πόδες ἀναδιπλοῦνται σχεδὸν μὲ τὸν δεξιὸν ἐντὸς τοῦ σχηματισθέντος τριγώνου τοῦ ἀριστεροῦ. Ἡ θέσις αὕτη τῶν ποδῶν διαφέρει ἀπὸ τὴν συνήθη τῶν «κατακειμένων ὀκλαδιῶν» καὶ προφανῶς ἐπεβλήθη ὅταν ἤρχισαν νὰ ἀποθέτουν τὸ λείψανον μὲ τὸν κορμὸν μέχρι τῆς ὀσφύος εἰς ἐκτεταμένην στάσιν. Ὑπὸ τὰ συσσωρευμένα ὅστ' αὐτῶν εὐρέθη τὸ ὑπ' ἀρ. 513 ποτήριον, κάτωθεν δὲ τῶν ὁστῶν τῆς νοτίας πλευρᾶς εὐρέθη ὁ τρίωτος κύαθος ὑπ' ἀρ. 514 καὶ ὁ μόνωτος κύαθος ὑπ' ἀρ. 514α.

Ηπ13 - ἀρ. 513 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 73α).

Ύψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.075 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.055 μ., πλάτος λαβῆς 0.019 μ.

Συμπεληρωμένον εἰς τινὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χεῖλους. Πηλὸς κιτρινοκαστανὸς ἀκάθαρτος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος ὀλίγον ἄνωθεν τοῦ μέσου τοῦ ὕψους αὐτοῦ καταλήγει εἰς ὀξὺ χεῖλος. Στόμιον εὐρὺ, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χεῖλους ἀπολήγει εἰς τὴν βάσιν.

Ἀκόσμητον. Τὸ ποτήριον ἀνήκει εἰς τοὺς τελευταίους ΜΕ χρόνους, ὡς ὑποδεικνύεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀμαυροχρώμου ἀγγείου ὑπ' ἀρ. 514.

1. Εἰς τὰ ΠΑΕ 1956, ὅπου ὁ τάφος ἀποκαλεῖται Ηπ21, ἐσφαλμένως ἐλέχθη ὅτι δὲν εὐρέθησαν κτερίσματα.

2. Διαστάσεις πλακῶν: 1.20 x 1.10 μ. καὶ 0.84 x 0.67 μ.

Ηπ13 - άρ. 514 Τρίωτος κύαθος (πίν. 73α).

Υψος 0.047 μ., ύψος μετά λαβής 0.083 μ., διάμετρος στομίου 0.039 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.211 μ., μήκος λαβών 0.032 μ.

Συμπεπληρωμένος κατὰ τὴν μίαν τῶν ὀριζοντίων λαβῶν. Πηλὸς κιτρινοπράσινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος εἰσέχων πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τεθειμέναι καὶ μία τοξοειδὴς κάθετος ἐπὶ τῶν χειλέων.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ ἀμαυροῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ἐδαφόχρουν ζώνην ἐγράφη συνεχὴς κυματοειδὴς γραμμὴ, διακοπτομένη ἐκ τῶν λαβῶν καὶ ὀριζομένη κάτω ὑπὸ τριῶν ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ἄνω ὑπὸ δακτυλίου καὶ ταινίας. Τὸ χεῖλος ἐσωτερικῶς καὶ αἱ λαβαὶ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ χρώματος.

Προφανῶς τὸ ἀμαυρόχρωμον τοῦτο ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς τελευταίους ΜΕ χρόνους.

Ηπ13 - άρ. 514α Κύαθος μὲ κάθετον ἐπὶ τοῦ χείλους λαβὴν (πίν. 73α).

Υψος 0.056 μ., ύψος μετά λαβής 0.084 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., διάμετρος στομίου 0.042 μ., περίμετρος 0.232 μ.

Ἐλλείπουν ἡ βάσις, ὡς καὶ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σχεδὸν ἀμφικωνικός, χεῖλος ἐντόνως ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κυλινδρική καθέτως πρὸς τὸ χεῖλος τεθειμένη.

Ἰχνη μόνον τῆς διακοσμήσεως διασφύζονται, ἀποτελουμένης ἐξ ἐπαλλήλων δακτυλίων, γεγραμμένων δι' ἀμαυροῦ μελανοῦ χρώματος, καὶ κυματοειδοῦς γραμμῆς μεταξὺ αὐτῶν.

Τὸ ἀγγεῖον ἀνήκει εἰς ΜΕ τύπον, χαρακτηριστικὸν τῶν τελευταίων ΜΕ χρόνων.

Τὰ εἰς τὸν τάφον εὑρεθέντα ἀγγεῖα, ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ του, τὸν τοποθετοῦν εἰς τὸ τέλος τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ὁ Ηπ13 εἶναι σπουδαιότατος διότι ἀποδεικνύει τὸν ἐνταφιασμόν πολλῶν νεκρῶν εἰς τὸν αὐτὸν τάφον καὶ εἰκονίζει πλήρως τὴν στάσιν τῶν τελευταίως ἐνταφιασθέντων.

Τάφοι Ηπ14 καὶ Ηπ14α

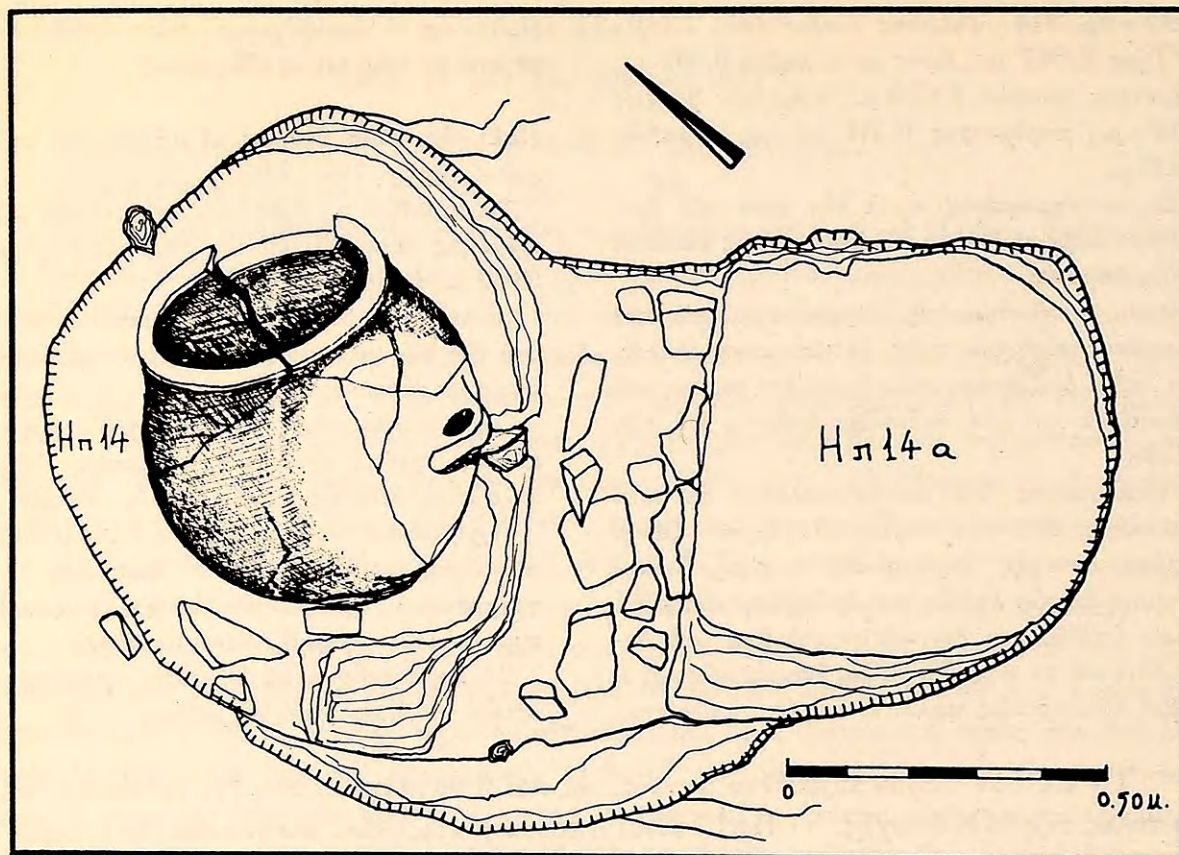
Ταφὴ ἐντὸς πίθου καὶ ταφὴ εἰς ὄρυγμα.

(πίν. Η, 73β καὶ 74α, σχέδιον 84)¹.

Κάτωθεν σωροῦ λίθων, καλύπτοντος χῶρον 1.96×1.00 μ., καὶ πρὸς Νότον τοῦ τάφου Ηπ12 (πίν. Η καὶ 73β) εὑρέθη ὄρυγμα, τὸ χεῖλος τοῦ ὁποίου κεῖται 0.67 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ ὄρυγμα τοῦτο χωρίζεται εἰς δύο ἄνισα ἐλλειψοειδῆ σχεδὸν τμήματα διὰ τοιχαρίου σχηματιζομένου ἐκ μιᾶς σειρᾶς λίθων. Εἰς τὸ μεγαλύτερον τμήμα (1.10×0.82 μ.) εὑρέθη πίθος τοποθετημένος πλαγίως, μὲ τὸ στόμιον ἄνω καὶ πρὸς Βορρᾶν (πίν. 74α καὶ σχέδιον 84). Ὁ πυθμὴν τοῦ πίθου περιεβάλλετο διὰ πηλοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον ἐνσφηνωθῆ μικροὶ λίθοι. Ἡ περὶ τὸν πίθον ἐπίχωσις ἦτο σκληρὰ καὶ περιεῖχε μόνον ἑπτὰ ὄστρακα μινύεια (τέσσαρα τεφρὰ καὶ τρία κίτρινα), ἐνῶ τὸ πληροῦν αὐτὸν χῶμα ἦτο μαλακὸν περιέχον πολλοὺς χάλικας. Εἰς τὸ βάθος τοῦ πίθου εὑρέθησαν τὰ ὑπολείμματα δύο παιδικῶν κρανίων. Οὐδὲν κτέρισμα εὑρέθη εἰς τὸν πίθον. Τὸ μικρότερον τμήμα τοῦ ὄρυγματος εὑρέθη πλήρες σκληροῦ χρώματος, περιέχοντος πολλοὺς χάλικας καὶ ψήγματα παιδικῶν ὀστέων. Εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθεῖ

1. Εἰς τὰ ΠΑΕ 1956, σ. 61, ὀρίζεται ὡς Ηπ23.

Σχέδιον 84. Κάτοψις τῶν τάφων Hπ14 καὶ Hπ14α (σχέδιον Ἀ. Πετρονάτη).

ὅτι ἐχρησιμοποιήθη διὰ ταφὴν νηπίου ἀποτεθέντος εἰς τὸ χῶμα, τοῦ ὁποίου ὁ σκελετὸς σχεδὸν διελύθη (τάφος Hπ14α), διότι, ὡς γνωστόν, τὰ ὀστέα νηπίων σπανίως διασώζονται καὶ κατὰ κανόνα διαλύονται πλήρως. Ἡ ἀνέυρεσις ὅμως τῶν κρανίων ἀποδεικνύει ὅτι παιδικαὶ ἐντὸς πίθων ταφαί, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουν μεσοελλαδικούς καὶ μυκηναϊκοὺς συνοικισμούς, δὲν περιωρίζοντο εἰς τοὺς συνοικισμούς, ἀλλὰ ἐγένοντο καὶ εἰς τὰ νεκροταφεῖα τῆς ἐποχῆς. Εὐτυχῶς ὁ πίθος ἐκαλύπτετο διὰ γεωμετρικῆς διακοσμῆσεως γραφείσης δι' ἀμαυροῦ χρώματος. Αὕτη, ὡς καὶ τὸ σχῆμά του, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ταφὴ ἐγένετο εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ἴσως ἡ ταφὴ τοῦ νηπίου νὰ ᾔτο σύγχρονος ἢ ὀλίγον προγενεστέρα τῶν εἰς τὸν πίθον ἀποτεθέντων.

Hπ14 - ἀρ. 515 Πίθος (πίν. 74β).

Ύψος 0.56 μ., διάμετρος ὀτομίου 0.40 μ., ἀπόστασις λαβῶν ἀπὸ τοῦ χεῖλους 0.32 μ.

Συμπεληρωμένος κατὰ τὸν κορμὸν καὶ τὸ χεῖλος. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις μικρὰ πεπλατυσμένη, κορμὸς ἀμφικωνικός, χεῖλος ἐκτρεπόμενος, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι τεθειμέναι εἰς τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ καὶ εἰς τὰ ἄκρα τῆς μεγαλυτέρας τοῦ ἀγγείου διαμέτρου.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ ἀμαυροῦ χρώματος. Ἡ κυρία ἐδαφόχρους ζώνη κοσμεῖται δι' ἀντι-κορύφων τριγώνων, ὀριζομένων ὑπὸ πλαγίων γραμμῶν καὶ πληρουμένων ὑπὸ δικτυωτοῦ. Ἡ διακόσμησις περιορίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ τριῶν ταινιῶν. Ἡ θέσις τῶν λαβῶν εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου καὶ ἡ μεγάλη διάμετρος τῆς κοιλίας ἀνάγουν τὸν πίθον εἰς ὑστέρους ΜΕ χρόνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἄγει καὶ ἡ ἀμαυρόχρωμος αὐτοῦ διακόσμησις.

Εἰς τὸ δυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως Η καὶ εἰς τὸν χώρον τὸν μεταξὺ τῶν τάφων Ηπ3, Ηπ5 καὶ Θπ13, Θπ5 εὐρέθησαν σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ἑξ προϊστορικοὶ τάφοι (Ηπ15 - Ηπ20). Ἡ θέσις καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις αὐτῶν καταφαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ πίνακος 75.

Τάφος Ηπ15

(πίν. 75, 76α καὶ 77α, σχέδιον 85).

Διαστάσεις : μῆκος μέσον 3.30 μ., πλάτος κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον 1.04 μ., ἀνοιγμα θύρας 1.20 μ., βάθος 0.84 μ.

Προσανατολισμός: ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Τὸ χεῖλος τοῦ τάφου Ηπ15 εὐρέθη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους (πίν. 75), εἰς τὴν ὁποίαν καὶ κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους τοῦ εὐρέθησαν ἡ πρόχους ὑπ' ἄρ. 516 καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' ἄρ. 517. Προφανῶς ἐκεῖ εἶχον κυλήσει ἀπὸ ὑψηλότερα σημεῖα τῆς κλιτύος καὶ δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν τάφον. Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου εἶχεν ἀφανισθῇ πρὸ πολλοῦ, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἡ εἴσοδος τοῦ εἶχε διαταραχθῇ, ὡς καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς ἑκτασις τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου. Ἀκόμη φαίνεται ὅτι καὶ ἡ πλάξ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, ὡς καὶ ἡ τελευταία πρὸς Ἀνατολὰς πλάξ τῆς βορείας πλευρᾶς, εἶχον μετακινήθῃ τῆς ἀρχικῆς των θέσεως. Διὰ τοῦτο τὸ σχῆμα τοῦ τάφου, τὸ ἀρχικῶς τετράπλευρον παραλληλόγραμμον, προσέλαβεν ὄψιν τραπεζιόσχημον. Ὁ τάφος εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων, σημαντικῶν διαστάσεων (σχέδιον 85). Ἡ πλάξ τῆς βορειοδυτικῆς στενῆς πλευρᾶς εἶχε σαπῇ τελείως, διὰ τοῦτο καὶ ἐθρυμματίσθη βαθμηδὸν καὶ μετὰ τὴν σκαφὴν τοῦ τάφου. Κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς νοτίας πλευρᾶς εἶχεν ἀφελθῇ ἀνοιγμα εἰσόδου 1.20 μ. Τοῦτο ἀρχικῶς θὰ ἐκλείετο διὰ πλακός, πρὸ τῆς ὁποίας εἶχον συσσωρευθῇ λίθοι (πίν. 77α καὶ σχέδιον 85). Ἡ πλάξ αὕτη ἀφελθῇ, ὅτε ὁ τάφος ἠνοιχθῇ καὶ τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου τμήμα τοῦ ἐσυλήθῃ. Τὸ κοῖλον τοῦ τάφου εὐρέθη πλήρες χώματος. Μέχρι βάθους 0.35 μ. ἀπὸ τοῦ χείλους, τὸ χῶμα ἦτο ἀμμῶδες καὶ περιεῖχε πολλοὺς χάλικας. Ἀπὸ τοῦ βάθους αὐτοῦ μέχρι τοῦ δαπέδου τοῦ τάφου (μέχρι βάθους 0.84 μ.) τὸ χῶμα ἦτο καθαρὸν, ἐρυθρωπὸν καὶ σκληρόν. Εἰς αὐτὸ οὐδὲν εὐρέθη. Πρὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὅστ' ἀνήκοντα εἰς πέντε τοῦλάχιστον σκελετοὺς, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἀπεκαλύφθη ὁ βαθὺς σκύφος ὑπ' ἄρ. 518.

Περὶ τὸ μέσον τοῦ μήκους τοῦ τάφου καὶ κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν εὐρέθησαν ἄλλα συσσωρευμένα ὅστ' αὐτὰ ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἄρ. 519 (πίν. 76α, 77α καὶ σχέδιον 85).

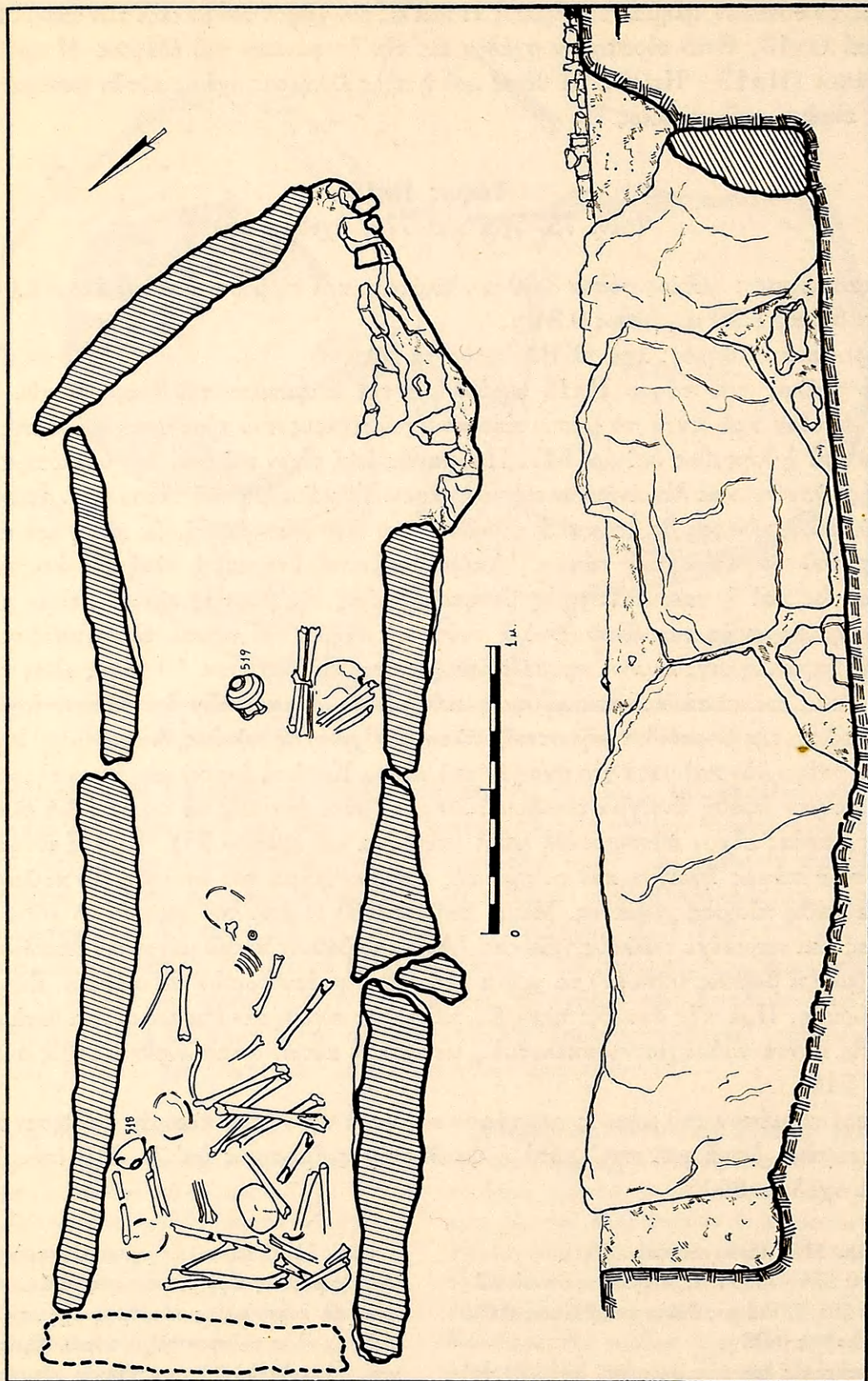
Ηπ15 - ἄρ. 516 Πρόχους (πίν. 76β).

Ὑψος 0.174 - 0.177 μ., διάμετρος στομίου ὡς συνεπληρώθη 0.052 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.06 μ.

Ἐλλειπῆς εἰς μέγα τμήμα τοῦ κορμοῦ, τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στομίου. Πηλὸς κιτριένυθος.

Βάσις ὑψηλὴ δακτυλιόσχημος. Ὁ κορμὸς ἄνωθεν τῆς βάσεως εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐν συνεχείᾳ κυρτούμενος ἀποτόμως σχηματίζει ἀκμὴν εἰς τὸ κατώτερον τμήμα αὐτοῦ. Ὡμος κωνικός, λαιμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος

Σχέδιον 85. Τάφος Ηπ15. Κάτοψις και βορεία πλευρά (σχέδιον 'Α. Πετρονώτη).

ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸν ὦμον.

Ἐπ' ἄλλοι ἀβαθεῖς αὐλακώσεις περιθέουν τὸ ἀγγεῖον ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῆς ἀκμῆς τοῦ κάτω τμήματος τοῦ κορμοῦ. Τὸ ὅλον φαίνεται ὅτι ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἐρυθροποῦ χρώματος.

Παρόμοιον δεῖγμα ἔχομεν ἐκ τῆς Ἀγορᾶς τεθὲν εἰς τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα (Agora V, πίν. 16, ἀρ. L42 καὶ σ. 78, 4ος μ.Χ. αἰών).

Ηπ15 - ἀρ. 517 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 76β).

Ὑψος 0.16 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., ἄνοιγμα χείλους 0.018 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.05 μ.

Συνεπληρώθη ἡ βάσις καὶ τμήμα τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, ἡ λαβὴ καὶ τὸ στόμιον ἔσω καὶ ἔξω καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα διὰ λευκῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαραξέων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ ἀνθεμωτὴ λήκυθος δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἐργαστήριον Beldam καὶ νὰ τεθῇ εἰς τοὺς περὶ τὸ 460 π.Χ. χρόνους.

Ηπ15 - ἀρ. 518 Δίωτος σκύφος (πίν. 77β).

Ὑψος 0.09 μ., διάμετρος στομίου 0.117 - 0.12 μ., διάμετρος βάσεως 0.057 - 0.058 μ., περίμετρος 0.37 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους συμπληρωθέντα. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, χεῖλος ὀξὺ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρύ, λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι λοξῶς θεθειμέναι ἐπὶ τοῦ ὦμου.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ἡ μεταξὺ τῶν λαβῶν κυρία ζώνη κοσμεῖται διὰ ρομβοειδοῦς κοσμήματος ἐκ διπλῶν γραμμῶν καὶ ὀρίζεται κάτω ὑπὸ τριῶν ἐπαλλήλων δακτυλίων.

Τὸ τε σχῆμα καὶ ἡ διακόσμησις θέτουν τὸν σκύφον εἰς πρώιμους ἸΕ IIIB χρόνους (ὄρα καὶ FURUMARK, διὰ περίπου ὅμοια στοιχεῖα, εἰκ. 13, ἀρ. 284 μὲ μικροτέραν βάσιν, καὶ εἰκ. 68, στ. 62, ἀρ. 15. Ὁμοίως Agora XIII, πίν. 43, ἀρ. XII - 4, ἸΕ IIIB πρὸς Γ - 1).

Ηπ15 - ἀρ. 519 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 77β καὶ 407).

Ὑψος 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.055 μ., περίμετρος 0.42 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.08 μ.

Ἐλλείπει ἐν μικρὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ὑποκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικός ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, προχὴ καθέτος ἐπὶ τοῦ ὦμου ἀπολήγουσα εἰς περιχείλωμα, λαβαὶ ταινιόσχημοι κατακόρυφοι ἐκφυόμεναι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον. Ὁ δίσκος φέρει ἐλαφρὰν ἀπόφυσιν.

Διακόσμησις διὰ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ὁ κορμὸς εἰς τὸ κατώτερον αὐτοῦ τμήμα κοσμεῖται διὰ δακτυλίων ὀριζομένων ἄνω ὑπὸ ταινίας. Εἰς τὸ ἄνωτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν δύο ζῶναι ἐκ δύο ταινιῶν ἐκάστη. Τὸ μεταξὺ τῶν ταινιῶν διάκενον ἐπληρώθη δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων, ταινία δὲ ἐκ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς ὀριζομένης ὑπὸ δακτυλίων ἐτέθη εἰς τὸ διάκενον μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας ζώνης. Τὸν ὦμον κοσμοῦν ὁμόκεντρα τόξα. Ταινίαι ὀλόβαφοι (ἀνὰ μία) περιβάλλουν τὴν βάσιν τῆς προχῆς καὶ τοῦ λαιμοῦ ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἐγράφησαν τέσσαρες ὁμόκεντροι κύκλοι μὲ κεντρικὴν στιγμήν. Αἱ λαβαὶ καλύπτονται ὑπὸ καστανεύθρου χρώματος.

Παρόμοιος ἀμφορεὺς προέρχεται ἀπὸ τὸν XXXIV τάφον τῆς Προσύμνης, ἸΕ III χρόνων (Prosymna II, εἰκ. 251, ἀρ. 673). Τὸ τε σχῆμα καὶ ἡ διακόσμησις ἀνάγουν τὸν ψευδόστομον ἀμφορέα τοῦ τάφου Ηπ15 εἰς ἸΕ IIIB χρόνους (FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 173, εἰκ. 47, στ. 19, ἀρ. 31 καὶ εἰκ. 67, στ. 61, ἀρ. 3).

Τὰ εὑρεθέντα ἀγγεῖα ἀνάγουν τὸν τάφον εἰς τὴν ΥἚ ΙΙΒ περίοδον. Ἡ κατασκευή του ὅμως ὑποδεικνύει ἀρχαιότερους τῶν ΥἚ ΙΙΒ χρόνους. Προφανῶς ὁ τάφος ἦτο ἐν χρήσει καὶ κατὰ τὴν ΥἚ ΙΙΒ περίοδον. Δυστυχῶς ἡ σύλησις τοῦ τάφου δὲν ἐπitrέπει ἀπολύτως σαφῇ χρονολογικὰ συμπεράσματα, οὐδὲ εἶναι δυνατόν τὰ ἀγγεῖα τῶν ἱστορικῶν χρόνων νὰ θεωρηθοῦν ὡς κτερίσματα τοῦ τάφου. Ἀσφαλῶς ἐκύλησαν ἐκεῖ ἀπὸ ὑψηλότερα σημεῖα τοῦ λόφου.

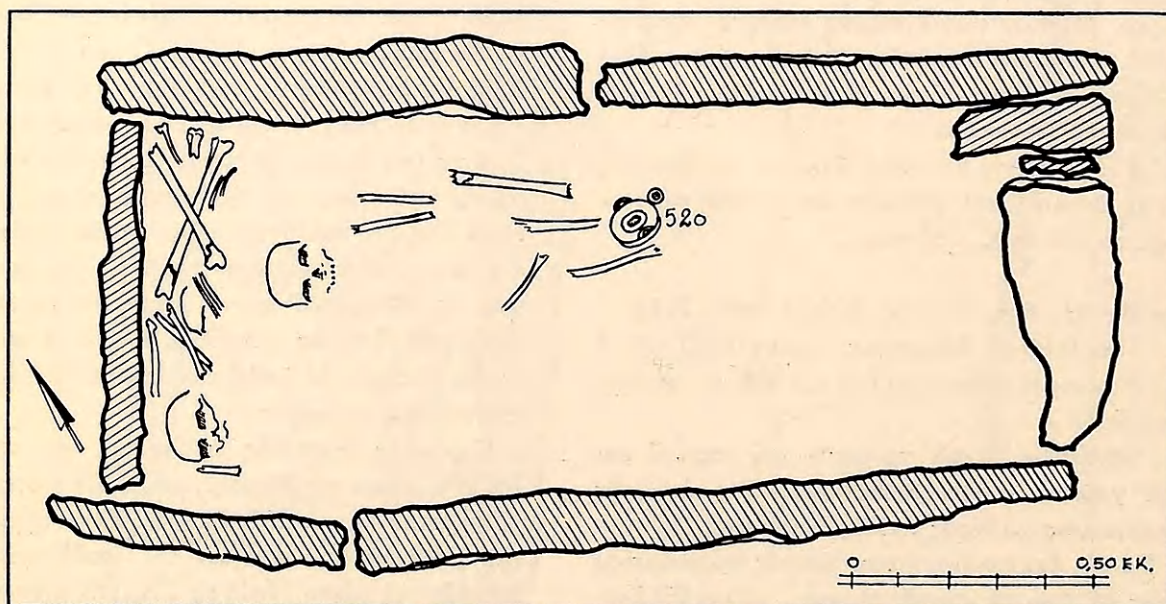
Τάφος Ηπ16

(πίν. 75, 78α, γ καὶ 79, σχέδιον 86).

Διαστάσεις : μῆκος 1.90 μ., πλάτος 0.78 μ., βάθος 0.95 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος οὗτος ἀπεκαλύφθη εἰς βάθος 0.25 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κάλυμμά του διεσώθη μερικῶς καὶ ἀπετελεῖτο ἐκ μεγάλων πλακῶν, εἰς τὰ ἄκρα καὶ τοὺς ἄρμους τῶν ὁποίων εἶχον ἐπιτεθῇ μικρότεροι λίθοι. Μία τῶν πλακῶν τούτων εἶχεν ἀφαιρεθῇ πρὸ πολλοῦ καὶ αἱ ἄλλαι εἶχον θραυσθῇ. Ἰδιαιτέρως ἐντυπωσιακὴ εἶναι πλάξ κυκλικοῦ σχήματος, μεγίστης διαμέτρου 1.20 μ. καὶ ἐλαχίστης 1.05 μ., ἡ ὁποία εἶχε μετακινηθῇ τῆς ἀρχικῆς τῆς θέσεως ὑπὸ τῶν διαταραξάντων τὸν τάφον (πίν. 78α). Κατὰ ταῦτα ὁ τάφος εὑρέθη μερικῶς κεκαλυμμένος. Τὸ κοῖλόν του ἐπληροῦτο χώματος ἀμμώδους περιέχοντος πολλοὺς χάλικας, οὐδὲν ὅμως ὄστρακον. Ὁ τάφος ἦτο κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων καὶ ἔχει σχῆμα κιβωτιόσχημον, μεγαλύτερων ὅμως τοῦ συνήθους διαστάσεων. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο δι' ἀραιοῦ στρώματος χαλίκων. Πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς στενῆς πλευρᾶς του εὑρέθησαν συσσωρευμένα ὅσῃ δύο τοῦλάχιστον σκελετῶν, ἀμέσως δὲ πέραν αὐτῶν, πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἢ τὴν δυτικὴν πλευράν, τὰ ὑπολείμματα τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος

Σχέδιον 86. Τάφος Ηπ16. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονάτη).

λειψάνου (πίν. 78γ καὶ σχέδιον 86). Φαίνεται ὅτι ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς στάσιν ὑπτίαν, μὲ τὰ κάτω ἄκρα συνεπτυγμένα. Δυστυχῶς τὰ διασωθέντα ὅστ᾽ δὲν παρέχουν περισσοτέρας πληροφορίας. Παρὰ τοὺς πόδας εὐρέθη τὸ ὑπ' ἄρ. 520 ἀρτόσχημον ἀγγεῖον. Οὐδὲν ἄλλο κτέρισμα περιεῖχεν ὁ τάφος.

Hπ16 - ἄρ. 520 Ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον (πίν. 78β).

Ύψος 0.082 μ., διάμετρος στομίου 0.059 μ., διάμετρος βάσεως 0.06 μ., περίμετρος 0.322 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.018 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ὑποκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς ἀτελῶς ὠπτημένος.

Βάσις κυρτή, λοξή ἀποτομή μεταξὺ βάσεως καὶ κορμοῦ, κορμὸς κυλινδρικός, ὦμος κυρτός, λαιμὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς τὸ ἐκτρέπόμενον χεῖλος. Δύο κυλινδρικοὶ τοξοειδεῖς λαβαὶ ἐτέθησαν καθέτως ἐπὶ τοῦ ὦμου.

Φέρει ἔχνη διακοσμήσεως διὰ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ κάτω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως φέρει δύο δακτυλίους περὶ τὸ κέντρον καὶ ἓναν εἰς τὴν περιφέρειαν. Δύο ἐπάλληλοι δακτύλιοι ἐτέθησαν παρὰ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ καὶ δύο ἀντιστοίχως εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα αὐτοῦ. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν λαβῶν ζώνην ἐγράφη συνεχῆς κυματοειδὴς γραμμὴ, ὀριζομένη ἄνω ὑπὸ ἐπαλλήλων δακτυλίων καὶ ταινίας.

Τὸ τε σχῆμα καὶ ἡ διακόσμησις θέτουν τὸ ἀγγεῖον εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΥΕ IIIB - 2 περιόδου.

Τὸ ἀρτόσχημον ἀλάβαστρον ἀνάγει τὴν τελευταίαν χρῆσιν τοῦ τάφου εἰς ΥΕ IIIB - 2 χρόνους. Τὰ συσσωρευμένα ὅμως ὅστ᾽ ἀπὸ τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς ἀποδεικνύουν προγενεστέραν τῶν χρόνων ἐκείνων χρῆσιν. Δυστυχῶς ἡ προγενεστέρα ἐκείνη χρῆσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρονολογηθῇ, οὔτε καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ τάφου. Τὴν κατασκευὴν δυνάμεθα νὰ θέσωμεν γενικῶς μόνον εἰς χρόνους προγενεστέρους τῆς ΥΕ IIIB - 2 περιόδου.

Τάφος Hπ17

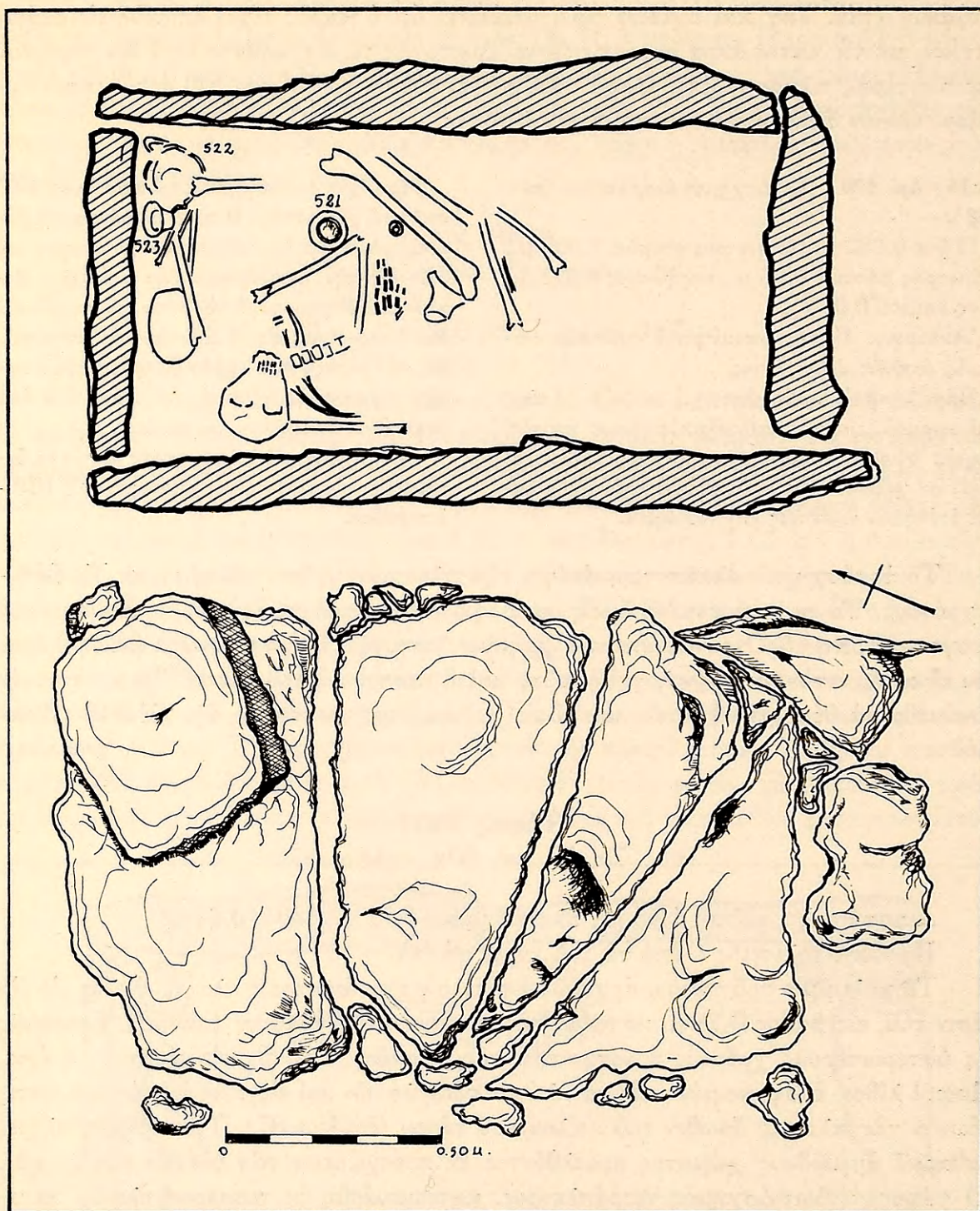
(πίν. 75, 79 καὶ 80α, σχέδιον 87).

Διαστάσεις : μῆκος 1.45 μ., πλάτος μέσον 0.71 μ., βάθος 0.64 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Τὸ κάλυμμα τοῦ τάφου, ἀρχικῶς ἀποτελούμενον ἀπὸ τρεῖς πλάκας, εὐρέθη εἰς τὴν θέσιν του, εἰς βάθος 0.28 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους (πίν. 79). Προφανῶς εἰς ὑστερωτέρους χρόνους ἢ νοτιωτέρα τῶν πλακῶν ἐθραύσθη εἰς τέσσαρα τεμάχια. Μικροὶ λίθοι, ἐνσφηνωμένοι εἰς τὰ πλάγια τῶν πλακῶν καὶ εἰς τοὺς ἄρμους των, ἐστέρωνον τὰς πλάκας ἄνωθεν τοῦ κοίλου τοῦ τάφου (σχέδιον 87). Τοῦτο εὐρέθη πλήρες καθαροῦ ἀμμώδους χώματος προελθόντος ἐκ προσχώσεων τῶν ὑδάτων τῶν βροχῶν. Ὁ τάφος, κιβωτιόσχημος τετράπλευρος, κατεσκευάσθη ἐκ τεσσάρων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Ἀνωθεν τῆς πλακὸς τῆς στενῆς πλευρᾶς ἐτέθησαν δύο σειραὶ ἐπιπέδων λίθων (πίν. 80α). Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο ἀρχικῶς διὰ χαλίκων. Ἐπὶ τοῦ δαπέδου τούτου καὶ κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν ἥμισυ τοῦ τάφου εὐρέθη ὁ σκελετὸς τοῦ τελευταίως ἐνταφιασθέντος λειψάνου (σχέδιον 87). Εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς στάσιν ὀκλάζουσας, ὁ κορμὸς ὅμως ἔκειτο ὑπτίως ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Ἡ κεφαλὴ, ἀρχικῶς ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐκ χώματος, ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὦμον, ὅπου ἴσως εἶχε κατα-

Σχέδιον 87. Τάφος Ηπ17. Κάτοψις (σχέδ:ον 'Α. Πετρονώτη) και κάλυμμα.

πέσει κατόπιν τῆς σήψεως τῶν σαρκῶν καὶ τῶν τενόντων. Αἱ χεῖρες, κεκαμμένοι κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἔκλειντο πρὸ τοῦ στῆθους καὶ οἱ πόδες, ἰσχυρῶς κεκαμμένοι (ὁ δεξιὸς ἄνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ), ἐφέροντο πρὸς τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν τοῦ τάφου. Παρὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα εἶχεν ἀποτεθῆ ἡ πυξίς ὑπ' ἀρ. 521 καὶ παρ' αὐτὴν μικρὸν σφονδύλιον ἐκ πηλοῦ. Παραμερισμένα ὅστ' εὐρέθησαν εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ τάφου, μεταξὺ δὲ αὐτῶν τὰ κύπελλα ὑπ' ἀρ. 522 καὶ 523.

Ηπ17 - ἀρ. 521 Πυξίς (πίν. 80β).

Ύψος μέχρι τοῦ χείλους 0.054 μ., διάμετρος στομίου 0.061 - 0.065 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.25 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς τεφρὸς σκοτεινός, σχετικῶς καθαρός, καλῶς ὠπτημένος. Τὸ ἀγγεῖον φέρει ἐπίχρυσμα μελανοφαίου χρώματος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός, στόμιον εὐρύ, χεῖλος ἀπολήγον εἰς δακτύλιον. Κάτωθεν τοῦ χείλους ἀνά δύο τρήματα εἰς τὸ ἄκρον τῆς διαμέτρου τοῦ στομίου. Ἰσως δι' αὐτῶν διήρχετο νῆμα χρήσιμον διὰ τὴν στερέωσιν πώματος. Βεβαίως τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς τοὺς τελευταίους ΜΕ χρόνους, εἰς τοὺς ὁποίους φαίνεται ὅτι κατεσκευάσθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὁ τάφος.

Ηπ17 - ἀρ. 522 Μόνωτον κύπελλον (πίν. 80β).

Ύψος 0.105 μ., διάμετρος στομίου 0.124 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.37 μ.

Ἐλλείπουν τεμάχιά τινα ἐκ τοῦ χείλους. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς ἀκάθαρτος, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ ὑψωμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος

πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, χεῖλος ἐκτρέπομενον, στόμιον εὐρύ, λαβὴ κατακόρυφος κυλινδρική ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμὸν περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους αὐτοῦ.

Ἀκόσμητον, χαρακτηριστικὸν σχῆμα ὑστέρων μεσοελλαδικῶν χρόνων.

Ηπ17 - ἀρ. 523 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 80β).

Ύψος 0.058 μ., διάμετρος στομίου 0.087 μ., μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.275 μ.

Ἀκέραιον, πλὴν μικρᾶς ἀποκρούσεως εἰς τὸ χεῖλος. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος σχετικῶς ἀκάθαρτος, ἀτελῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω ἀπολήγει εἰς χεῖλος κυρτούμενον ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὴν βάσιν.

Προφανῶς τὸ ποτήριον ἀνάγεται εἰς ΜΕ πρὸς ΥΕ χρόνους.

Τὰ εἰς τὸν τάφον Ηπ17 εὐρεθέντα ἀγγεῖα τὸν ἀνάγουν εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ΜΕ ἐποχῆς. Ἡ χρονολογία αὕτη ὑποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ τάφου.

Τάφος Ηπ18

(πίν. 75 καὶ 79).

Διαστάσεις : μῆκος 1.15 μ., πλάτος 0.43 μ., βάθος 0.42 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Ὁ Ηπ18 εὐρέθη ἀκάλυπτος, περὶ τὰ 0.15 μ. βορειοδυτικῶς τοῦ τάφου Ηπ17. Ἦτο ἀπλοῦν τετράπλευρον στενὸν σκάμμα εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν χάλικες καὶ ὀλίγα τρίμματα παιδικῶν ὀστέων. Εἰς τὴν ἐπὶ χῶσιν εὐρέθησαν τέσσαρα ὀστρακα μινύεια. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν τάφον. Προφανῶς πρόκειται περὶ ἀπλῆς, οὐχὶ τόσο σπουδαίας, ἐντὸς ὀρύγματος παιδικῆς ταφῆς, ΜΕ χρόνων.

Τάφος Ηπ19

(πίν. 75 καὶ 79).

Διαστάσεις : μῆκος 0.51 μ., πλάτος 0.32 μ., βάθος 0.18 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Ὁ τάφος Ηπ19 εὐρέθη ἀκάλυπτος, 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Πλησίον τοῦ κοίλου του εὐρέθη πλάξ, ἡ ὁποία προφανῶς ἀπετέλει μέρος τοῦ καλύμματος τοῦ τάφου καὶ ἡ ὁποία μετεκινήθη τῆς θέσεώς της ὑπὸ συλητῶν, διότι προφανῶς ὁ τάφος εἶχε συληθῇ. Ἡ ἐπίχωσίς του ἀπετελεῖτο ἀπὸ λίθους, χῶμα καὶ χάλικας καὶ ἀπέδωσεν ἐπτὰ μινύεια καὶ ἀμαυρόχρωμα ὄστρακα. Κατεσκευασμένος ἐκ τεσσάρων πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων, ὁ τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον καὶ εἶναι καλὸν δεῖγμα τοῦ κιβωτιστήμου τύπου. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων καὶ ἐπ' αὐτῶν εὐρέθησαν μικρὰ τεμάχια παιδικῶν ὀστέων. Ὁ παιδικὸς αὐτὸς τάφος οὐδὲν κτέρισμα περιεῖχε, προφανῶς δὲ ἀνῆκεν εἰς τὴν ΜΕ ἐποχὴν.

Τάφος Ηπ20

(πίν. 75, 79, 81 καὶ 82α, σχέδιον 88).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 2.20 μ., πλάτος κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν πλευρὰν 0.82 μ., βάθος 0.70 μ.

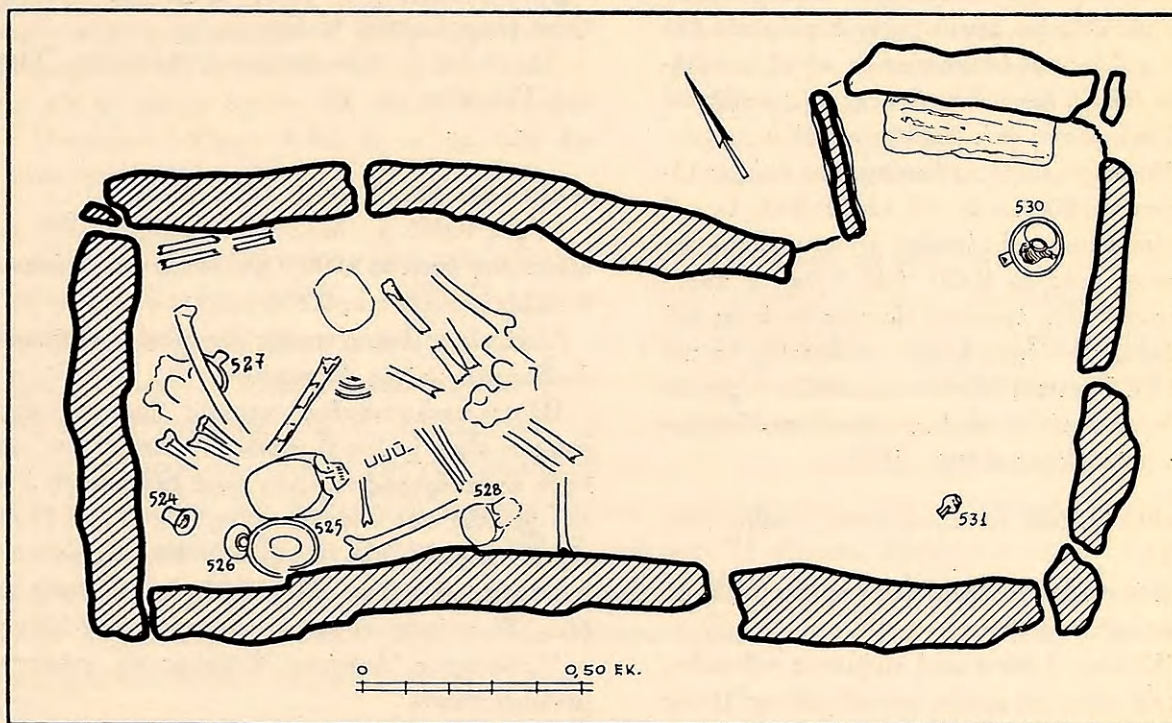
Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ τάφος Ηπ20 εὐρέθη βορείως τοῦ Ηπ17 εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς περίπου μέτρου. Πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς του οἱ λίθοι τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς του ἐφαίνοντο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Τὰ καλύμματα τοῦ εἶχον ἀφανισθῇ πρὸ πολλοῦ καὶ τὸ κοῖλόν του εὐρέθη πλήρες ἀμμώδους χώματος καὶ χαλίκων. Ὁ τάφος ἔχει σχῆμα τετράπλευρον ἀκανόνιστον καὶ εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν κατακορύφως τεθειμένων. Κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν του ἔχει εἴσοδον μὲ μικρὸν στόμιον, τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς τὸν τάφον τὸ σχῆμα κεφαλαίου L (πίν. 81). Ἡ στενὴ βορειοδυτικὴ πλευρὰ ἐκλείσθη διὰ μιᾶς πλακὸς, ὑπεράνω τῆς ὁποίας ἐτέθη μία σειρὰ ἐπιπέδων λίθων, δίκην πλίνθων, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἐτέθησαν δύο σειραὶ στρογγύλων λίθων, οἱ ἀνώτατοι τῶν ὁποίων εὐρέθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Ἡ νοτιοανατολικὴ πλευρὰ ἐσχηματίζετο ἐκ δύο πλακῶν, αἱ κορυφαὶ τῶν ὁποίων ἐθραύσθησαν, προφανῶς ὑπὸ ἀρότρων. Ὑπεράνω τῆς μικροτέρας πλακὸς κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου διεσώθησαν ἐπίπεδοι λίθοι καὶ ἄνωθεν αὐτῶν στρογγύλοι, ἀκατέργαστοὶ λίθοι χαρακτηριστικοὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τῶν ἄλλων πλευρῶν (πίν. 81). Ἡ βορειοανατολικὴ μακρὰ πλευρὰ τοῦ τάφου κατεσκευάσθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἥτοι δύο πλάκες κατακορύφως τεθειμέναι σχηματίζουν τὸ μεγαλύτερον μῆκος τῆς πλευρᾶς· ἐπ' αὐτῶν ἐτέθησαν ἄλλοι λίθοι στρογγύλοι. Πέραν τῶν πλακῶν ἐσχηματίσθη ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν του. Δύο ὀρθιαί πλάκες ἐτέθησαν ὡς παραστάδες σχηματίσασαι εἴσοδον, πλάτους 0.67 μ., προεκτεινομένην κατὰ 0.55 μ. ἀπὸ τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς. Ἡ

εἴσοδος ἐκλείετο διὰ μιᾶς πλακός, ὕψους 0.56 μ. καὶ πάχους 0.12 μ., τεθειμένης ἐπὶ κατωφλίου σχηματιζομένου ἐξ ἐπιπέδου λίθου (πίν. 81, 82α καὶ σχέδιον 88).

Πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς στενῆς τοῦ τάφου πλευρᾶς εὐρέθησαν τὰ παραμερισμένα ὀστᾶ λειψάνου καὶ μεταξύ αὐτῶν τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 524, 525, 526 καὶ 527. Ἀμέσως πρὸς Ἀνατολὰς τῶν παραμερισμένων ὀστέων εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ τοῦ τελευταίως ἀποτεθέντος εἰς τὸν τάφον λειψάνου (σχέδιον 88). Ὁ νεκρὸς εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς ράχεως αὐτοῦ, μὲ τὰ κάτω ἄκρα κεκαμμένα καὶ ἐστραμμένα πρὸς Βορρᾶν, ἥτοι πρὸς τὴν

Σχέδιον 88. Τάφος Ηπ20. Κάτοψις (σχέδιον Ἀ. Πετρονάτη).

ἀριστερὰν πλευράν. Παρὰ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα εὐρέθη τὸ ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 528. Ὁ χώρος τοῦ δαπέδου πρὸ τῆς εἰσόδου εὐρέθη κενός, ἀμέσως ὅμως πρὸ τῆς εἰσόδου εὐρέθη τὸ ἀγγεῖον ὑπ' ἀρ. 530 ἐντὸς τοῦ ἀγγείου ὑπ' ἀρ. 529 (πίν. 81), πλησίον δὲ τῆς νοτιο-ανατολικῆς γωνίας τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. 531.

Ηπ20 - ἀρ. 524 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 83γ).

Ύψος 0.051 - 0.055 μ., διάμετρος στομίου 0.08 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή, συμπληρωθεῖσα. Πηλὸς ἀνοιχτὸς ὑποκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω καταλήγει εἰς εὐρὺ στόμιον μὲ ὀξὺ χεῖλος ἐκτρεπόμενον, λαβὴ κατακό-

ρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου.

Προφανῶς τὸ ἀγγεῖον ἀνάγεται εἰς τύπον γνωστὸν καὶ χαρακτηριστικὸν τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ΜΕ ἐποχῆς καὶ τῆς ΥΕ Ι περιόδου, ὃ δὲ πηλὸς του εἶναι ὁ τῶν γνωστῶν κιτρίνων μινυείων τῶν αὐτῶν χρόνων.

Ηπ20 - ἀρ. 525 Κανθαρόσχημος σκύφος (πίν. 82β).

Ύψος 0.10 - 0.107 μ. μέχρι τοῦ χείλους, διάμετρος στομίου 0.155 - 0.16 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 - 0.055 μ., περίμετρος 0.468 μ.

Συνεπληρώθησαν αἱ λαβαὶ καὶ τμήμα τοῦ χείλους. Πηλὸς σκοτεινὸς φαιὸς σχετικῶς ἀκάθαρτος, ἀτελῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ δακτυλίσχημος, κορμὸς βαθὺς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ὀξὺ ἐκτρεπόμενον, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψούμεναι αὐτοῦ καταλήγουν ἐπὶ τοῦ ὤμου. Κάτωθεν τῆς μιᾶς λαβῆς καὶ ἐπὶ τοῦ χείλους ὀπή, διαμέτρου 0.01 μ.

Ἀκόσμητος. Ὁ καθαρὸς σχημὸς σκύφος εὐρίσκει παράλληλον ἐκ τοῦ τάφου Θπ2, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔχομεν καὶ κύπελλον μινυείου τύπου παρόμοιον πρὸς τὸ Ηπ20 - 526. Ὅλα τὰ παραδείγματα αὐτὰ ἀνάγονται εἰς τοὺς ὑστέρους ΜΕ χρόνους, εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ εἰς ΥΕ I χρόνους ἐνίοτε κατεσκευάζοντο ἀγγεῖα τοῦ τύπου τούτου, ἰδίᾳ ἐκ χονδροκόκκου ἀκαθάρτου πηλοῦ (δρὰ καὶ Θπ2 - 597α).

Ηπ20 - ἀρ. 526 Κύπελλον τύπου μινυείου (πίν. 82β).

Ύψος 0.116 μ., διάμετρος στομίου 0.125 μ., ὕψος λαβῶν 0.038 μ.

Ἐλλείπει ἡ βάσις μετὰ τμήματος τοῦ ποδός, ὡς καὶ μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ χείλους. Πηλὸς τεφρὸς χονδροκόκκος ἀτελῶς ὠπτημένος.

Κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἐλαφρὰ ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ λαιμοῦ σχηματίζει καμπύλην, χεῖλος ὀξὺ ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, στόμιον εὐρὺ, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμεναι ἐξωτερικῶς τοῦ χείλους καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Πλαστικοὶ δακτύλιοι ἐλαφρῶς δεδηλωμένοι κοσμοῦν τὸν πόδα τοῦ κυπέλλου.

Τὸ κύπελλον, ὡς ἐσημειώθη, εἶναι παρόμοιον πρὸς τὸ Θπ2 - 603. Καὶ διὰ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἰσχύουν τὰ εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 525 γραφέντα.

Ηπ20 - ἀρ. 527 Ποτήριον τύπου Βαφειοῦ (πίν. 83α).

Ύψος 0.064 μ., διάμετρος στομίου 0.078 - 0.088 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.265 μ.

Ἐλλείπουν τμήματά τινα ἐκ τοῦ χείλους. Πη-

λὸς σκοτεινὸς τεφρὸς, σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους αὐτοῦ καταλήγει εἰς εὐρὺ στόμιον καὶ χεῖλος ὀξὺ ἐλαφρῶς κλίνον πρὸς τὰ ἔσω, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Εἰς τὸ σημεῖον ἐπαφῆς χείλους καὶ λαβῆς τὸ χεῖλος πιέζεται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω.

Ὡς τὸ ὑπ' ἀρ. 524 ποτήριον τοῦ τάφου. Ὅρα καὶ Ἐλευσίνα, εἰκ. 46.

Ηπ20 - ἀρ. 528 Κύαθος (πίν. 83α).

Ύψος 0.045 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.051 μ., διάμετρος στομίου 0.065 μ., διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.206 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς τεφρὸς σκοτεινός, σχετικῶς ἀκάθαρτος, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς ἡμισφαιρικός, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ἐλαφρῶς ἐκτρεπόμενον, μία λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψούμενη αὐτοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν. Εἰς τὸ σημεῖον ἐπαφῆς χείλους καὶ λαβῆς τὸ χεῖλος πιέζεται ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ἔσω. Τὸ στόμιον εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ὕψους.

Ἀκόσμητος. Ἀνάγεται βεβαίως εἰς γνωστὸν μινύειον τύπον.

Ηπ20 - ἀρ. 529 Κύπελλον μόνωτον (πίν. 83β).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.108 μ., διάμετρος βάσεως 0.06 μ., περίμετρος 0.382 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινωπός, σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, ὑποτυπώδης πούς, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ κυρτὰς πλευράς, στόμιον εὐρὺ, χεῖλος ἐκτρεπόμενον ἀπεστρογγυλευμένον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἀπὸ τοῦ χείλους εἰς τὸν ὦμον.

Ἀκόσμητον.

Τὰ κύπελλα 529 καὶ 530 μὲ τὸν ταπεινὸν πόδα των προφανῶς ἀνάγονται εἰς ΥΕ I ἢ καὶ ΥΕ II χρόνους καὶ δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς παρόμοια ἀγγεῖα ἐκ τοῦ Κοράκου (Κοράκου, εἰκ. 58) καὶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐλευσίνος (Ἐλευσίς, εἰκ. 85 καὶ 86). Ἐκ κυπέλλων τοῦ τύπου τούτου ἐξειλίχθησαν τὰ λεγόμενα Ἐφυραϊκὰ κύπελλα.

Ηπ20 - ἀρ. 530 Κύπελλον μόνωτον (πίν. 83β).

Ύψος 0.05 - 0.053 μ., διάμετρος στομίου 0.065 - 0.074 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.21 μ.

Ἐλλείπει ἡ ταινιόσχημος λαβὴ συμπληρωθεῖσα. Πηλὸς ἀνοικτὸς κεραμόχρους καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ὑψηλὴ κωνική, ποὺς ὑποτυπώδης, κορμὸς ἡμισφαιρικός, χεῖλος ἐκτρεπόμενος, στόμιον εὐρὺ ἀπεστρογγυλευμένον, ταινιόσχημος λαβὴ ἐκφυομένη ὀλίγον κάτωθεν τοῦ χείλους καταλήγει εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ.

Ἄγραφον. Ὅρα τὰ διὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 529 ἀγγεῖον γραφέντα.

Ηπ20 - ἀρ. 531 Ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον (πίν. 83γ).

Ύψος 0.054 μ., διάμετρος στομίου 0.037 μ., διάμετρος βάσεως 0.022 μ., περίμετρος 0.16 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἀνοικτὸς ἐρυθρωπὸς, σχεδὸν καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον χεῖλος πεπλατυσμένον, λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καταλήγει εἰς τὸ μέσον κορμοῦ.

Ἄγραφον. Ἀνάγεται εἰς τὸν τύπον τῶν ἀρυβαλλοειδῶν ἀλαβάστρων τῆς ΥΕ I περιόδου, ἀλλὰ ἔχει περισσότερον ἐξειλιγμένον χαρακτήρα.

Τὸ ἐξειλιγμένον σχῆμα τοῦ τάφου, ἡ κατασκευὴ καὶ αἱ διαστάσεις του τὸν ἀνάγουν εἰς ὑστέρους ΥΕ I - ΥΕ II χρόνους. Τοὺς χρόνους τούτους ὑποδεικνύει καὶ τὸ ἀρυβαλλοειδὲς ἀλάβαστρον ὑπ' ἀρ. 531, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τύπον ἐξειλιγθέντα ἐκ τῶν ἀρυβαλλοειδῶν ἀλαβάστρων χαρακτηριστικῶν τῆς ΥΕ I ἐποχῆς, ἀλλὰ ἀκόμη ἐν χρήσει εἰς ΥΕ II χρόνους. Τὰ ὑπ' ἀρ. 529 καὶ 530 κύπελλα εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθοῦν εἰς πρωίμους χρόνους τῆς ΥΕ II ἐποχῆς, μολονότι καὶ αὐτὰ εἶναι κοινὰ εἰς ἀρχαιότερους χρόνους. Τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 525 καὶ 526 εἶναι τυπικὰ μινύεια ἀγγεῖα, ἐνῶ τὰ ποτήρια τύπου Βαφειοῦ κατεσκευάζοντο ἀκόμη εἰς ΥΕ II χρόνους. Ἡ εὑρεσις ἀγγείων μινυείων τύπων, ὡς τὰ ὑπ' ἀρ. 525 καὶ 526, δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ἔθιμον τῆς κατασκευῆς ὠρισμένων ἀρχαιότερων τύπων ἀγγείων εἰς ὑστερωτέρους χρόνους διὰ τὴν ἀπόθεσιν των εἰς μεταγενεστέρους τάφους.

Τάφος Ηπ21

(πίν. Η καὶ 84).

Διαστάσεις : μῆκος μέγιστον 1.20 μ., πλάτος μέσον 0.64 μ., βάθος 0.32 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς.

Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὰ τρία μέτρα πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ τάφου Ηπ3 εὐρέθησαν οἱ τάφοι Ηπ21 καὶ Ηπ22. Ἐκ τούτων ὁ Ηπ21, κιβωτιόσχημος κατασκευασμένος ἐκ τεσσάρων πλακῶν, εὐρέθη ἄνευ καλύμματος καὶ μὲ πλευρὰς πολλαχῶς κατατριβείσας ἐκ τῶν ἀρότρων. Τὸ δάπεδόν του ἐκαλύπτετο διὰ χαλίκων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ εἶχεν ἀποτεθῇ λείψανον εἰς τὴν δεξιάν του πλευράν καὶ εἰς στάσιν ἰσχυρῶς συνεσταλμένην (πίν. 84). Ἡ κεφαλὴ, ἐπὶ χαμηλοῦ προσκεφαλαίου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς παρεῖας, εἶχε καταπέσει εἰς τοὺς ὤμους. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἐφέρετο πρὸς τὸ ἀριστερὸν γόνυ, ἐνῶ ἡ ἀριστερά, κεκαμμένη κατὰ τὸν ἀγκῶνα, ἐφέρετο ἄνωθεν τοῦ ὑπογαστρίου. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὸν τάφον, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ τεθῇ, ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς του, εἰς μεσοελλαδικούς χρόνους.

Τάφος Ηπ22 (πίν. Η και 85α).

Διαστάσεις : μήκος πιθανόν 3.70 μ., πλάτος πιθανόν 0.97 μ.

Προσανατολισμός : από Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Δυστυχῶς ὁ τάφος οὗτος, εὐρεθεὶς πλησίον καὶ πρὸς τὰ βορειονατολικά τοῦ Ηπ21, εἶχε καταστραφῇ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου. Τμῆμα τῆς νοτίας του πλευρᾶς μόνον διεσώθη καὶ κατὰ τὸ δυτικόν της ἄκρον εὐρέθησαν συσσωρευμένα ὅστ᾽, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 532, ἡ προχοῖσκη ὑπ' ἀρ. 533 καὶ εἰδώλιον τύπου Φ, ὑπ' ἀρ. 43. Κατὰ τὸ μέσον τοῦ τάφου εὐρέθη κομβίον ἐκ στεατίτου καὶ πρὸς τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ τάφου ὁ ψευδόστομος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 534, ἡ πρόχους ὑπ' ἀρ. 535 καὶ ὁ δίσκος σκύφος ὑπ' ἀρ. 536 (πίν. 85α).

Ηπ22 - ἀρ. 532 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 85β καὶ 407). -

Ύψος 0.165 μ., διάμετρος βάσεως 0.041 μ., περίμετρος 0.385 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.07 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, πούς βραχύς, κορμὸς ἀπίσχημος, προχοὴ καθέτως τεθειμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου, καμπυλωμένη ἀπολήγει εἰς περιχέλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ συστήματος ταινιῶν καὶ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀντικύρυντα τρίγωνα μεταξὺ ἐδαφοχρόου τεθλασμένης ταινίας. Τὰ τρίγωνα πληροῦνται ὑπὸ δικτυωτοῦ. Ταινία ἐγγραφή εἰς τὴν βάσιν τῆς προχοῆς καὶ εἰς τὸ χεῖλος, ὡς καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ. Ἐπὶ τοῦ δίσκου ὀλόβαφος στιγμὴ περιβαλλομένη διὰ δακτυλίου. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ χρώματος.

Παρομοίον σχήματος εἶναι οἱ ψευδόστομοι ἀμφορεῖς ἐκ τοῦ τάφου 523 τῶν Μυκηναίων, ΓΕ III χρόνων (Chamber Tombs, πίν. XIX, ἀρ. 1 καὶ 6) καὶ ἐκ τοῦ τάφου XXXIV τῆς Προσύμνης, τῶν αὐτῶν χρόνων (Prosymna II, εἰκ. 251, ἀρ. 622. FURUMARK, εἰκ. 4, ἀρ. 167, ΓΕ IIIB).

Ηπ22 - ἀρ. 533 Προχοῖσκη (πίν. 86β).

Ύψος 0.059 μ., ὕψος μετὰ λαβῆς 0.063 μ., διάμετρος στομίου 0.022 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.197 μ.

Ἐλλείπει ἡ ταινιόσχημος λαβὴ συμπληρωθεῖσα. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος σχεδὸν καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος ἀνωμάλως πεπλατυσμένη, κορμὸς σφαιρικὸς πεπιεσμένος, λαιμὸς βραχύς, χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, λαβὴ, ὡς συνεπληρώθη, κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους ἀπολήγει εἰς τὸν κορμόν.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ χρώματος. Περὶ τὸ μέσον τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν τρεῖς ἐπάλληλοι δακτύλιοι καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ ταινία καὶ δακτύλιος. Ἰχνη χρώματος διακρίνονται ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ χείλους.

Ἐξ Ἐλευσῖνος ἔχομεν παρόμοια ἀγγεῖα ἀναγόμενα εἰς ΓΕ III χρόνους (Ἐλευσίς, σ. 132, εἰκ. 110, ἀρ. 382. FURUMARK, εἰκ. 6, ἀρ. 114, ΓΕ IIIA - 2 καὶ Chamber Tombs, πίν. XLVII, ἀρ. 5, τάφος 527. Agora XIII, πίν. 58, ἀρ. XXXIX - 2 καὶ πίν. 50, ἀρ. XXI - 8, ΓΕ IIIA καὶ ΓΕ IIIB χρόνων).

Χρόνοι: πρῶιμοι ΓΕ IIIB.

Ηπ22 - ἀρ. 534 Ψευδόστομος ἀμφορεὺς (πίν. 86α καὶ 407).

Ύψος 0.10 μ., διάμετρος βάσεως 0.038 μ., περίμετρος 0.295 μ., ἀνοιγμα λαβῶν 0.06 μ.

Ἀκέραιος. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς ἐλαφρῶς πεπιεσμένος, προχοὴ κάθετος ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀπολήγει εἰς περιχέλωμα, λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ δίσκου τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγουν εἰς τὸν ὦμον.

Διασκόμησις διὰ μελανοῦ ὑπερύθρου στυλ-
πνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις ὀλόβαφος. Εἰς τὸ κα-
τώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν δακτύλιοι
ἐπάλληλοι καὶ ἄνωθεν αὐτῶν ταινία. Εἰς τὸν
κορμὸν δύο ζῶναι ἐκ δύο ταινιῶν ἐκάστη πλη-
ρούμεναι δι' ἐπαλλήλων δακτυλίων. Ὁμάδες
γωνιωδῶν γραμμῶν πληροῦν τὸ διάκενον τῶν
ζωνῶν. Ὁ ὥμος κοσμεῖται δι' ἀνθοσχήμεν στοι-
χείων, διὰ γωνιωδῶν δηλαδὴ διπλῶν γραμμῶν,
τὸ κέντρον τῶν ὁποίων κλείεται δι' ἡμικυκλι-
κῆς γραμμῆς. Γραμμίδια σχηματίζουν γωνίαν ἑ-
ναντι τῶν διπλῶν γραμμῶν. Γραπτὴ εἶναι ἡ ἄνω
ἐπιφάνεια τῶν λαβῶν. Αἱ βάσεις τῆς προχοῆς
καὶ τοῦ λαιμοῦ περιβάλλονται διὰ ταινίας. Ὁ
δίσκος τοῦ λαιμοῦ κοσμεῖται δι' ὁμοκέντρων κύ-
κλων.

Τὸ ἐπὶ τοῦ ὥμου ἀνθόσχημον στοιχεῖον θέτει
τὸν ἀμφορέα εἰς ΥἼΕ ΙΙΒ χρόνους (ὅρα καὶ Zy-
gouries, εἰκ. 131, δευτέραν σειρὰν μέσον). Τοὺς
ιδίους χρόνους ὑποδεικνύει καὶ τὸ κόσμημα τῶν
γωνιωδῶν γραμμῶν, αἱ ὁποῖαι πληροῦν τὴν ζώ-
νην τοῦ κορμοῦ.

Ηπ22 - ἀρ. 535 Πρόχους (πίν. 86α).

Ύψος 0.194 μ., διάμετρος στομίου 0.075 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.052 μ., περίμετρος 0.46 μ.

Ἐλλείπουν μικρὸν τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τμή-
μα παρὰ τὴν βάσιν. Πηλὸς ἀνοικτὸς ὑποκίτρινος
σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις μικρὰ δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρι-
κὸς ἐπιμήκης, ὥμος ἀπεστρογγυλευμένος, λαι-
μὸς ὑψηλὸς καμπυλούμενος πρὸς ἐκτρεπόμενον
χεῖλος ἀπεστρογγυλευμένον, ταινιόσχημος λαβὴ
ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χείλους καὶ ὑπερυψουμένη ὀ-
λίγον αὐτοῦ καταλήγει εἰς τὸν ὥμον.

Ἡ πρόχους πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ΥἼΕ ΙΙΒ χρό-
νους, ἀφοῦ εὑρέθη μετὰ τοῦ ψευδοστόμου ἀμφο-
ρέως ὑπ' ἀρ. 534 καὶ τοῦ σκύφου ὑπ' ἀρ. 536.

Ηπ22 - ἀρ. 536 Δίωτος σκύφος (πίν. 86β).

Ύψος 0.067 μ., διάμετρος στομίου 0.109 -
0.117 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος
0.35 μ.

Ἐλλείπει τμήμα τοῦ στομίου. Πηλὸς ἀνοικτὸς
ὑποκίτρινος σχετικῶς καθαρὸς, καλῶς ὠπτη-
μένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος
ἄνω πρὸς στόμιον λίαν εὐρύ, χεῖλος ἀπεστρογ-
γυλευμένον, λαβαὶ κυλινδρिकाὶ ὀριζόντιαι λοξῶς
τεθειμέναι ἐπὶ τοῦ κορμοῦ.

Ἀκόσμητος, ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἐκ τοῦ τάφου
515 τῶν Μυκηναίων, ΥἼΕ ΙΙΙ χρόνων (Chamber
Tombs, πίν. XXXI, ἀρ. 57) καὶ ἀνήκει εἰς ΥἼΕ
ΙΙΒ - 2 χρόνους.

Ηπ22 - εἰδ. 43 Εἰδώλιον τύπου Φ (πίν. 65β, γ).

Ύψος 0.098 μ., μέγιστον πλάτος 0.041 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.027 μ., διάμετρος ἐπιφα-
νείας κεφαλῆς 0.013 - 0.016 μ., ὕψος κυλιν-
δρικοῦ τμήματος 0.042 μ.

Πλήρες. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀπο-
τριβόμενος.

Βάσις κωνική, κάτω τμήμα κυλινδρικόν, κορ-
μὸς ἐλλειπτικὸς μὲ πλαστικῶς δηλουμένους μα-
στούς, λαιμὸς ὑψηλός, κεφαλὴ τριγωνική (πτη-
νόσχημος) καταλήγει ἄνω εἰς ἐπίπεδον σχεδὸν
ἐπιφάνειαν. Εἰς τὸ ὀπίσθιον τμήμα τῆς κεφαλῆς
πλόκαμος πλαστικῶς δεδηλωμένος ἀπολήγει
κάτωθεν τῆς ὀσφύος. Ἐπὶ τοῦ κυλινδρικοῦ τμή-
ματος ἔχνη δύο ἐρυθρῶν ταινιῶν, πέριξ τῆς βά-
σεως τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ ἀνὰ εἰς δακτύ-
λιος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς
ἐπιφανείας τοῦ σώματος ἐγράφησαν ὀφιοειδεῖς
γραμμαὶ δι' ἐρυθροῦ χρώματος. Οἱ ὀφθαλμοὶ δη-
λοῦνται διὰ δύο ἐρυθρῶν στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ με-
τώπου ἔχνη κόμης.

Προφανῶς τὸ εἰδώλιον ἀνάγεται εἰς ΥἼΕ ΙΙΒ
χρόνους.

Δυστυχῶς ἡ καταστροφή τοῦ τάφου καὶ ἡ πλήρης διατάραξις τοῦ περιεχομένου
του δὲν ἐπιτρέπουν σαφῆ χρονολογικὰ συμπεράσματα. Τὰ ἀνευρεθέντα κτερίσματα ὑπο-
δεικνύουν ὅτι ὁ τάφος ἐχρησιμοποίηθη διὰ πολλὰς ταφὰς καὶ ἀπὸ τῆς ΥἼΕ ΙΙΑ - 2
ἴσως καὶ μέχρι τοῦ τέλους τῆς ΥἼΕ ΙΙΒ ἐποχῆς.

ΤΑΦΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Σχετικῶς ὀλίγοι τάφοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὸν τομέα Η. Κατέχουν τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τοῦ τομέως καὶ εἰς τὴν πλειονότητά των εἶναι ἐγγυτρισμοί.

Τάφος Η1

Ἐγγυτρισμός (πίν. Η καὶ 329 α, β).

Ἡ ἐντὸς ἀμφορέως ταφὴ Η1 εὑρέθη εἰς τὸ ὄριον τῶν τομέων Ζ καὶ Η καὶ μόλις 0.25 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Εἶχεν ἀποτεθῆ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του καὶ ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά. Τὸ στόμιόν του ἦτο ἐστραμμένον πρὸς τὰ νοτιοανατολικά καὶ ἐκαλύπτετο διὰ μεγάλου ὀστράκου. Τὸ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ἥμισυ τοῦ πίθου εἶχεν ἀφανισθῆ, εἰς τὴν κοιλίαν δὲ αὐτοῦ εὑρέθησαν ἄκαυστα παιδικὰ ὀστάρια, τὰ ὑπ' ἀρ. 537 - 541 ἀγγεῖα καὶ θαλάσσιον ὄστρεον (πίν. 329β). Δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀμφορέως, ὁ ὁποῖος θὰ εἶχεν ὕψος τοῦλάχιστον 0.65 μ.

Η1 - ἀρ. 537 Λεκανὶς δίωτος (πίν. 329γ).

Ὑψος 0.066 μ., διάμετρος στομίου 0.106 μ., διάμετρος βάσεως 0.07 μ., περίμετρος 0.36 μ., ὕψος βάσεως 0.01 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλίσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός εἰσέχων ἄνω πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑπερψωμέναι.

Ἡ λεκανὶς ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Η1 - ἀρ. 538 Σκυφίδιον κορινθιακόν (πίν. 329γ).

Ὑψος 0.027 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.02 μ., περίμετρος 0.13 μ., ἀπόστασις μετὰ τῶν λαβῶν 0.056 μ.

Συμπεπληρωμένον εἰς μικρὸν τμήμα τοῦ χείλους καὶ μίαν τῶν λαβῶν. Πηλὸς κιτρινωπός.

Βάσις δακτυλίσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμέναι. Τοιχώματα λεπτότατα.

Ὁ κορμὸς κοσμεῖται διὰ δύο ταινιῶν, ἡ κατωτέρα τῶν ὁποίων ἐγράφη διὰ χρώματος μελανοφαίου, ἡ δὲ ἀνωτέρα διὰ πορφυροῦ. Ἡ μετὰ τῶν λαβῶν ἐδαφόχρους ζώνη ἐκοσμήθη διὰ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς.

Η1 - ἀρ. 539 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 329γ).

Ὑψος 0.102 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ., διάμετρος βάσεως 0.027 μ., περίμετρος 0.13 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.031 μ., ὕψος λαβῆς 0.024 μ.

Πλήρης. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐθριπτος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χονοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινίσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Η1 - ἀρ. 540 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 329γ).

Σφζόμενον ὕψος 0.125 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.156 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ στομίου καὶ τῆς λαβῆς, ὡς καὶ μικρὰ τμήματα τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις διμερής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω καὶ καμπυλούμενος ἐλαφρῶς πρὸς τὸν ὦμον, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων καὶ ἐνὸς ἐγγα-

ράκτου, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχρόου ζώνης ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ χρώματος τρεῖς μορφαί. Εἰς τὸ μέσον τῆς παραστάσεως γυνὴ φέρουσα πόλον καὶ πέπλον κάθηται ἐπὶ κλισμοῦ καὶ τείνει τὰς χεῖρας πρὸς ἐτέραν βαίνουσιν πρὸς αὐτήν. Ὅπισθεν τῆς καθημένης γυναικὸς ἴσταται ἀνὴρ πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν ὁσφύν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχράξεων. Κλάδος ἐτέθη μεταξύ τῶν δύο μορφῶν. Ἡ παράστασις ἄνω περιορίζεται ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν, γεγραμμένων διὰ μελανοῦ καὶ λευκοῦ χρώματος, μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H1 - ἀρ. 541 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 329γ).

Ὑψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.027 μ., περίμετρος 0.12 μ.,

ὕψος λαιμοῦ 0.031 μ., ὕψος λαβῆς 0.021 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινέρυθρος.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ταπεινὸν πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος καλύπτονται ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν δύο ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς. Τὸ ὑπόλοιπον τμήμα τοῦ κορμοῦ φέρει λευκοκίτρινον ἐπίχρυσμα. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐγράφησαν εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν ἀνθέμια περιβαλλόμενα διὰ τόξων· σπειροειδῆ στοιχεῖα ἐτέθησαν μεταξύ τῶν ἀνθεμίων. Τὰ ἀνθέμια ἄνω ὀρίζονται ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν καὶ κάτω ὑπὸ ἡμιδακτυλίου. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ σειρὰ στιγμῶν.

Τὰ εἰς τὸν ἀμφορέα εὐρεθέντα ἀγγεῖα χρονολογοῦν τὴν ταφήν. Ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 537 εὐρίσκει παράλληλα χρονολογούμενα εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1242 καὶ σ. 323), ἀλλὰ αἱ μετ' αὐτῆς εὐρεθεῖσαι λήκυθοι ἀνάγονται εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ αἰῶνος ἐκείνου. Τὸ κατώτατον χρονικὸν ὄριον δι' αὐτὰς εἶναι τὸ 450 π.Χ. Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 540 κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ ζωγράφου τοῦ Αἰμονος καὶ εὐρίσκει παράλληλα εἰς ἀγγεῖα τοῦ β' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 42, ἀρ. E1, διὰ τὸ σχῆμα, καὶ σ. 122. ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΣ, σ. 33, εἰκ. 59α ἀριστερά. CVA, Great Britain 12, Reading 1, πίν. 13, ἀρ. 1, σ. 22 κέ.). Εἰς τὸ αὐτὸ τέταρτον ἀνάγεται καὶ ἡ ἀνθεμωτὴ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 541, ἴσως δὲ νὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου Beldam (Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἀρ. 44 καὶ σ. 219. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 46, εἰκ. 28 ἄνω ἀριστερά, ἐκ τοῦ 7ου τάφου τοῦ Ἀργους, τῶν μέσων ἴσως τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος). Καὶ ἡ μελαμβαφὴς λήκυθος ὑπ' ἀρ. 539 εὐρίσκει παράλληλα τεθέντα εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὸ ὅποῖον δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ κορινθιάζον σκυφίδιον ὑπ' ἀρ. 538 (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1119, σ. 314 καὶ CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 34, ἀρ. 8, σ. 43. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 41, εἰκ. 23). Αἱ λήκυθοι ἰδίᾳ ἀποδεικνύουν ὅτι καὶ ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 537 ἀνήκει εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ εἰς τὸν ἀμφορέα εὐρεθέντα ἀγγεῖα ὑποδεικνύουν τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ὡς τοὺς χρόνους τῆς ταφῆς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ, μὲ κατώτατον ὄριον τὸ 450 π.Χ.

Τάφος Η2

Ἐγχυτρισμός (πίν. Η, 329α καὶ 330α).

Ἀμέσως πρὸς Δυσμὰς τῆς ταφῆς Η1 ἀπεκαλύφθη ὁ ἐγχυτρισμός Η2, εἰς βάθος 0.30 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Διεσώθη εἰς καλυτέραν κατάστασιν ἢ ὁ ἀμφορεὺς τῆς ταφῆς Η1. Ὡς συνήθως, τὸ στόμιόν του ἐκλείετο διὰ λίθου. Ὁ ὀξυπύθμενος ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 542, ἔχει ὕψος 0.74 μ., ἦτο τεθειμένος εἰς τὴν πλευρὰν καὶ εὐρέθη πλήρης χρώματος. Ἀνήκει εἰς τὸν Χιακὸν τύπον (ὄρα καὶ ἐγχυτρισμὸν Ζ1). Εἰς τὴν κοιλίαν του εὐρέθησαν μόνον τρίμματα παιδικῶν ὀστῶν, ἔξωθεν ὅμως τοῦ ἀμφορέως καὶ παρὰ τὸν πυθμένα του εὐρέθη ἡ ὑπ' ἀρ. 543 λεκανίς· προφανῶς ἐτέθη ἐκεῖ ὡς κτέρισμα.

Η2 - ἀρ. 543 Λεκανίς μόνωτος (πίν. 330β).

Ὑψος 0.056 μ., ὕψος μετὰ τοῦ πώματος 0.083 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.108 μ., διάμετρος βάσεως 0.072 μ., περίμετρος 0.353 μ., μῆκος λαβῆς 0.042 μ. Σφζόμενον ὕψος πώματος 0.035 μ., διάμετρος 0.118 μ., περίμετρος 0.375 μ.

Ἐλλείπει τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς λαβῆς τοῦ πώματος. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλίσχημος εὐρεῖα, κορυφὴ ἡμισφαιρικὸς εἰσέχων εἰς τὴν ἄνω παρυφὴν του διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πώματος, λαβὴ ὀριζον-

τία κυλινδρική. Πῶμα μὲ κυρτὴν ἄνω ἐπιφάνειαν, φέρει κατὰ τὸ κέντρον κατακόρυφον κυλινδρικήν λαβήν.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, ἐξαιρέσει τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ πώματος καὶ τοῦ χείλους, καλύπτεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ὅρα Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1248 - 1250 καὶ σ. 324, περὶ τὸ 425 π.Χ. καὶ μέσα 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἀλλὰ ὡς καὶ ἡ λεκανίς ὑπ' ἀρ. Ζ1 - 537 δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς παλαιότερους χρόνους.

Ἡ θέσις τοῦ ἐγχυτρισμοῦ παρὰ τὸν Ζ1 καὶ ἡ παρὰ τὸν ἀμφορέα εὐρεθεῖσα λεκανίς θέτουν τὴν ταφὴν εἰς τοὺς περὶ τὸ 450 - 440 π.Χ. χρόνους. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους φαίνεται ὅτι ἀνήκει καὶ ὁ χιακὸς ἀμφορεὺς, τοῦ ὁποῦ ὁμοίον ἔχομεν εἰς τὸν ἐγχυτρισμὸν Ζ1. Βεβαίως ἡ κατασκευὴ ἀμφορέων τοῦ τύπου τούτου συνεχίσθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὸ α' τέταρτον τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος Η3

Πωρίνη σαρκοφάγος (πίν. Η, 329α καὶ 331).

Διαστάσεις: μῆκος 0.70 μ., πλάτος κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν 0.25 μ., πλάτος κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν 0.30 μ.

Προσανατολισμός: ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.

Πρὸς Νότον τῶν ἐγχυτρισμῶν Η1 καὶ Η2 εὐρέθη ἡ τετράπλευρος πωρίνη σαρκοφάγος Η3, ἡ ὁποία ἐκαλύπτετο διὰ τεμαχίων κεραμίδων. Αἱ κεραμίδες, κορινθιακοῦ τύπου στρωτῆρες¹, εὐρέθησαν 0.20 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

1. Ὅρα Α. Κ. Ὁρλάνδου, Τὰ Ὑλικά Δομῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων, Α', σ. 103. Αἱ διαστάσεις τῶν κεραμῶν ὑπολογίζονται ὡς ἑγγιστα: μῆκος 0.52 μ. καὶ πλάτος 0.29 μ.

Κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς σαρκοφάγου καὶ εἰς τὸ βάθος τῶν καλυπτηρίων κεραμίδων εὐρέθησαν τὰ ὑπ' ἀρ. 544 - 547 ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια, ἐντὸς δὲ τῆς σαρκοφάγου αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 548 - 550. Ὀλίγα παιδικὰ ὅστ' εὐρέθησαν εἰς τὸ δάπεδον τῆς σαρκοφάγου. Αἱ ἐντὸς τῆς σαρκοφάγου λήκυθοι εὐρέθησαν ἀκέραιαι, ἐνῶ αἱ κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν εἶχον θραυσθῆ, ἰδίᾳ ὁ λαιμὸς καὶ τὸ στόμιον τῶν ἀγγείων αὐτῶν εἶχον ἀποκοπῇ προφανῶς ἐκ τῶν ἀρότρων. Πρὸ τῶν ληκυθίων καὶ 0.03 μ. ἄνωθεν τοῦ κορμοῦ των εὐρέθησαν ἐλαφρὰ ἔχνη πυρᾶς.

H3 - ἀρ. 544 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 332α).

Ύψος σφωζόμενον 0.058 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.166 μ.

Ἐλλείπουν τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς λαβῆς καὶ ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ στομίου.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

H3 - ἀρ. 545 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 332α).

Ύψος 0.082 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.157 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.026 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς ὑψηλός, ἐλαφρῶς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν ἑνωσιν, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένης ζώνης πληρουμένης εἰς τὴν προσθίαν ὅψιν ὑπὸ σιγμοειδῶν κοσμημάτων μεταξὺ δακτυλίων.

H3 - ἀρ. 546 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 332α).

Ύψος 0.075 μ., διάμετρος στομίου 0.024 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.025 μ., περίμετρος 0.16 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός πεπιεσμένος, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χο-

ανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἀποτριβέντος κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν κορμόν. Ζώνη ἐδαφόχρους, εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ τεθειμένη, πληροῦται ὑπὸ σιγμοειδῶν κοσμημάτων γραφέντων εἰς τὴν προσθίαν ὅψιν καὶ περιοριζομένων ἄνω ὑπὸ δύο δακτυλίων.

H3 - ἀρ. 547 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 332α).

Ύψος 0.082 μ., διάμετρος στομίου 0.021 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ μικρὸν τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος κάτω, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως, καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

H3 - ἀρ. 548 Λευκὴ λήκυθος (πίν. 332α).

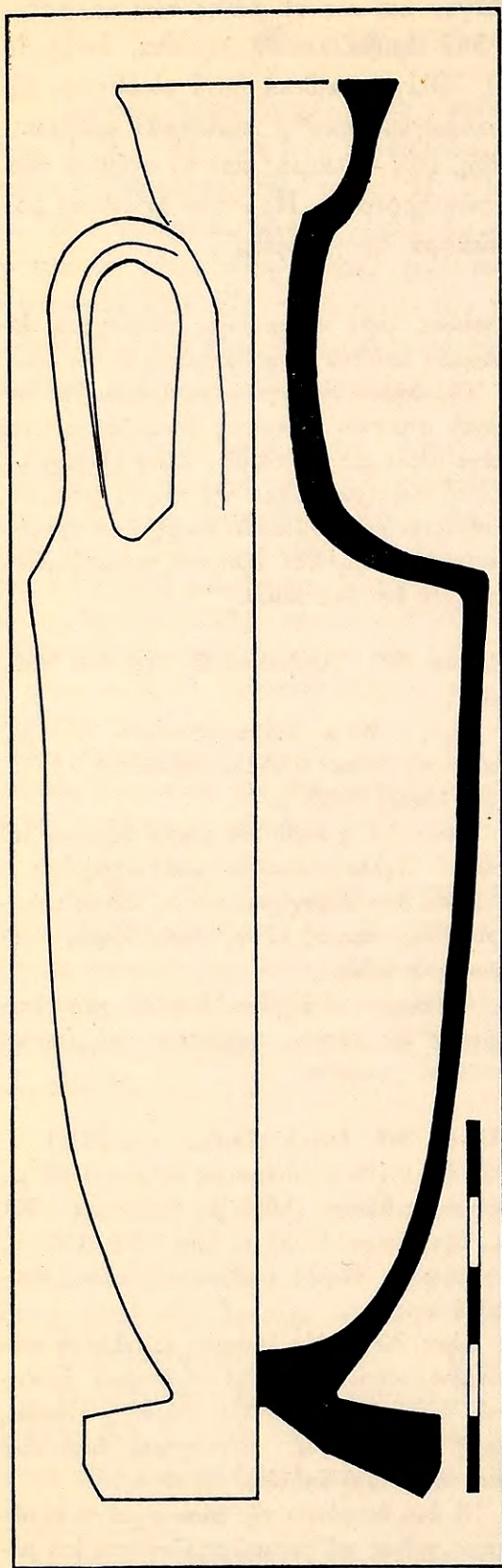
Ύψος 0.195 μ., διάμετρος στομίου 0.038 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.211 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.057 μ., ὕψος λαβῆς 0.045 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, τὸ στόμιον καὶ ἡ

Σχέδιον 89. Τομή της λευκής λήκυθου H3-549.

λαβή υπό καστανομελανού χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ζώνην ἐπὶ λευκῆς ἐπιφανείας μόλις διακρίνεται παράστασις καθημένης γυναικείας μορφῆς, γεγραμμένη δι' ἐρυθροκιτρίνου περιγράμματος. Εἰς τὰς προτεταμένας χεῖρας κρατεῖ στεφάνην ἢ περιδέριον. Ἡ διακοσμουμένη ζώνη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ μαιάνδρου, περιοριζομένου ὑπὸ ζεύγους δακτυλίων, καὶ κάτω ὑπὸ δακτυλίου. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H3-ἀρ. 549 Λευκή λήκυθος (πίν. 332α, β καὶ σχέδιον 89).

Ύψος 0.191 μ., διάμετρος στομίου 0.04 μ., διάμετρος βάσεως 0.049 μ., περίμετρος 0.21 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.06 μ., ὕψος λαβῆς 0.048 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη διὰ καστανοκιτρίνου περιγράμματος μόλις διακρινόμενη παράστασις γυναικὸς καθημένης ἐπὶ δίφρου μετ' ἐρεισινώτου· διακρίνονται αἱ πτυχαὶ τοῦ ἱματίου αὐτῆς. Πρὸ τῆς μορφῆς ἐγράφη στήλη κοσμουμένη διὰ ταινιῶν. Τὸ ἑδάφος ὑπεδωλήθη διὰ δακτυλίου. Ἡ κυρία ζώνη ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ ταινίας πληρουμένης ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν καὶ περιοριζομένης μεταξὺ δύο κάτω καὶ ἑνὸς ἄνω δακτυλίων. Εἰς τὸν ἑδαφοχρῶν ὤμον ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H3-ἀρ. 550 Λευκή λήκυθος (πίν. 332α).

Ύψος 0.165 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.18 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ., ὕψος λαβῆς 0.043 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς καλῶς ὥπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στε-

νούμενος κάτω, άκμή επί τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξω-

τερικῶς καλύπτονται ὑπὸ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης δυσδιάκριτος παράστασις, ὀριζομένη ὑπὸ κιγκλιωτοῦ ἄνω καὶ κάτω, μόλις διακρινόμενου. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1126 καὶ 1128, σ. 315, περὶ τὸ 420 - 400 π.Χ. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, σ. 88, εἰκ. 150 καὶ πίν. 18γ, 1, σ. 143, τέλος 5ου π.Χ. αἰῶνος. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 19 - 20. Ἡ ἐπιμήκυνσις τοῦ κορμοῦ τοῦ ὑπ' ἀρ. 547 ἀγγείου τὸ θέτει εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος). Εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἀνάγονται καὶ αἱ λευκαὶ λήκυθοι (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 18, εἰκ. 3 καὶ Hesperia 32, 1963, πίν. 39, ἀρ. D4 καὶ σ. 120). Κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς σαρκοφάγου εὑρεθέντα ἀγγεῖα εἶναι σύγχρονα καὶ ἀνάγουν τὴν ταφὴν εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἀξιοσημεῖωτον εἶναι ὅτι αἱ λευκαὶ λήκυθοι, αἱ περισσότερον ὑποκείμεναι εἰς φθοράν, ἐτέθησαν ἐντὸς τῆς σαρκοφάγου, ἐνῶ τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια, τὰ περισσότερον ἀνθεκτικὰ εἰς τὴν ὑγρασίαν, διηυθετήθησαν ἔξω αὐτῆς.

Τάφος Η4

Ἐγχυτρισμός (πίν. Η καὶ 332γ).

Ὁ ἐγχυτρισμός Η4 εὑρέθη κατὰ τὸ νοτιώτατον σημεῖον τοῦ ὁρίου τῶν τομέων Ζ καὶ Η, σχεδὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους. Μέγα τμήμα του εἶχεν ἤδη ἀφανισθῆ, εἰς τὸ ὀλίγον δὲ χῶμα τὸ ὁποῖον περιεῖχεν εὑρέθησαν τρίμματα παιδικῶν ὀστέων καὶ ἡ λεκανὶς ὑπ' ἀρ. 551. Πρὸς Δυσμὰς τοῦ ἐγχυτρισμοῦ τούτου καὶ σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρέθησαν ὑπολείμματα δύο ἀκόμῃ ἐγχυτρισμῶν καὶ μιᾶς πυρᾶς. Τὰ ὑπολείμματα ταῦτα ἦσαν τόσο μικρὰ καὶ ἀσήμαντα ὥστε δὲν ἠριθμήθησαν. Περὶ τὰ 0.40 μ. πρὸς Δυσμὰς τοῦ Η4 καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὑρέθη τμήμα τῆς ὑπ' ἀρ. 552 μελαμβαφοῦς ληκύθου.

Η4 - ἀρ. 551 Λεκανὶς μόνωτος (πίν. 332δ).

Ύψος 0.078 μ., διάμετρος στομίου 0.124 μ., διάμετρος βάσεως 0.08 μ., περίμετρος 0.38 μ., ὕψος πώματος 0.029 μ., διάμετρος πώματος 0.116 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς ἡμισφαιρικός, κάτωθεν τοῦ χείλους ἐσωτερικῶς πλαστικὴ ταινία πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πώματος,

λαβὴ ὀριζοντία κυλινδρική κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμένη, πῶμα ἐπίπεδον φέρον εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτοῦ λαβὴν σχήματος κώνου πίτυος.

Ὀλόκληρος ἡ λεκανὶς καλύπτεται ἐσωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ καὶ ἐξωτερικῶς ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ πώματος καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ χρώματος, ἐνῶ ἡ ἐσωτερικὴ εἶναι ἐδαφόχρους.

Ἡ λεκανὶς θέτει τὴν ταφὴν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον ὅριον τὸ 450 π.Χ. (Agora XII, πίν. 42, ἀρ. 1252 καὶ σ. 324, 480 - 450 π.Χ.).

H4 - αρ. 552 Μελαμβραφής λήκυθος (πίν. 332δ).

Ύψος σφζόμενον 0.092 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.147 μ., ὕψος λαιμοῦ σφζόμενον 0.012 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμός, κατὰ τὸ μεγαλύτερον αὐτοῦ τμήμα, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ὤμου.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁλόκληρος ὁ κορμὸς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐγγραφή ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Χρόνοι : Περὶ τὸ 450 π.Χ.

Τάφος H5

Ἐγχυτρισμός (πίν. H).

Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν ἐπίσης τὰ ὑπολείμματα τοῦ ἐγχυτρισμοῦ H5 καὶ παρ' αὐτὰ ἴχνη πυρᾶς, κατάλοιπα ἴσως ἐναγισμοῦ. Ἀνάμεικτα μὲ τὰ ὄστρακα τοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ εὐρέθησαν ψήγματα παιδικῶν ὀστῶν. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ταφῆς. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὰ ὀλίγον πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ταφῆς αὐτῆς εὐρεθέντα ὄστρακα, τὰ ὁποῖα προφανῶς ἀνῆκον εἰς ἕτερον ἐγχυτρισμόν.

Πυρὰ Hα (= H6)

(πίν. H καὶ 333α).

Δύο σχεδὸν μέτρα πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ H5 καὶ μόλις 0.15 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθησαν ἴχνη πυρᾶς, ἐλλειπτικοῦ σχήματος καὶ μεγίστης διαμέτρου 0.70 μ. Λεπτὸν στρώμα μελανῶν χωμάτων, πάχους μόλις 0.03 μ., ἐκάλυπτε τὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον μόλις εἶχε πυρακτωθῇ. Περὶ τὰ 0.25 μ. πέραν τῶν ἰχνῶν τῆς πυρᾶς εὐρέθησαν συσσωρευμένα τέσσαρα ἀγγεῖα καλυπτόμενα μερικῶς ὑπὸ αἰθάλης. Οὐδὲν ἴχνος ὀστῶν εὐρέθη καὶ προφανῶς πρόκειται περὶ ἐναγισμοῦ.

Hα - αρ. 553 Πτηνόσχημος ἀσκός (πίν. 333β).

Ύψος 0.111 μ., διάμετρος στομίου 0.045 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.261 μ., μῆκος λαβῆς 0.059 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἐλλείπει ἐν τεμάχιον ἐκ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις ταπεινὴ δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἐλλειπτικός μὲ ἐλαφρῶς κυρτουμένας πλευράς, λαιμὸς βραχὺς τεθειμένος εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ κορμοῦ, στόμιον ἡμισφαιρικόν, λαβὴ ταινιόσχημος τοξοειδῶς καὶ καθέτως τεθειμένη ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ ἀγγείου.

Ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος.

Hα - αρ. 554 Λεκανὶς δίωτος (πίν. 333β).

Ύψος 0.06 μ., διάμετρος στομίου 0.133 μ., διάμετρος βάσεως 0.07 μ., περίμετρος 0.413 μ., πλάτος ταινίας λαβῶν 0.017 μ., ἄνοιγμα λαβῶν 0.031 μ., ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν λαβῶν 0.204 μ.

Συγκεκολλημένη. Ἐλλείπουν ἐν τεμάχιον ἐκ τοῦ κορμοῦ, ἐν ἐκ τῆς βάσεως καὶ δύο ἐκ τῶν λαβῶν.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικός, εἰσέχων ὀλίγον εἰς τὸ ἄνω τμήμα αὐτοῦ σχηματίζει ταινίαν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ πάματος, δύο λαβαὶ ὀριζόντιαι ταινιόσχημοι κάτωθεν τοῦ στομίου τεθειμένοι καὶ ἀπολήγουσαι ἐκατέρωθεν εἰς ταινιόσχημα ἄκρα.

Ὁλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου στιλπνοῦ χρώματος.

Ha - αρ. 555 Χοῦς (πίν. 333β).

Ύψος 0.092 μ., διάμετρος βάσεως 0.051 μ., διάμετρος στομίου 0.048 μ., περίμετρος 0.249 μ.

Ἐλλείπουν μικρά τμήματα ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος χωριζομένη διὰ βαθείας ἀλλαγώσεως ἀπὸ τὸν κορμόν, κορμὸς σφαιρικός, ὤμος ἐπικλινὴς πρὸς τὸν λαιμόν, χεῖλος ἐκτρεπόμενον τριφυλλόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ χεῖλους καταλήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐξωτερικῶς καὶ τὸ στόμιον ἐσωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος κατὰ τόπους ἀπολεπισθέντος. Ἐπὶ τῆς ὄψεως φέρει ἐδαφόχρουν μετόπην, ὀριζομένην ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ ζώνης κοσμουμένης μὲ δίγραμμον ἰωνικὸν κυμάτιον. Ἀνὰ τέσσαρα φύλλα κλήματος καὶ βότρες ἐγράφησαν ἐναλλάξ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ κυματίου τοῦ λαιμοῦ καὶ

εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν αὐτοῦ. Ἐντὸς τῆς μετόπης ἐγράφησαν δύο παῖδες εὐτραφεῖς (fat boys), ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς κάθηται ἐπὶ τῆς ράχεως νήσσης, προτείνει δὲ διὰ τῆς δεξιᾶς χοῦν. Ὁ ἀριστερὸς τοῦ βραχίων ἐκτείνεται πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὁ ἕτερος παῖς βαδίζει ζωηρῶς πρὸς τὴν νήσσαν, μὲ τὸν δεξιὸν πόδα προτεταμένον, τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τεταμένην πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ τὴν δεξιὰν πρὸς τὰ ὀπίσω. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας κρατεῖ ἀνὰ ἓν ἀγγεῖον μὲ διακόσμησιν ἐκ στιγμῶν. Μεταξὺ τῶν δύο παιδῶν ἐγράφη βότρυς. Τὰ παιδιά ἔχουν μακρὰν βοστρυχοειδῆ κόμην καὶ φέρουν στεφάνην περὶ τὴν κεφαλὴν. Ἀπὸ τοῦ ὤμου των κρέμαται ταινία μὲ περίαπτα βαίνουσα πρὸς τὴν ὀσφύν.

Ha - αρ. 556 Μικρὰ πρόχους

Δυστυχῶς τὸ ἀγγεῖον διελύθη κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν του καὶ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις τῶν τμημάτων του.

Ἡ λεκανὶς καὶ ὁ πτηνόσχημος ἄσκὸς ἔχουν παράλληλα ἀναγόμενα εἰς τοὺς περὶ τὸ 420 - 400 π.Χ. χρόνους (Agora XII, πίν. 40, αρ. 1220, σ. 322 καὶ πίν. 80, αρ. 1732, σ. 358. Hesperia 3, 1934, σ. 340 - 341, εἰκ. 21, αρ. B31. Olynthus XIII, πίν. 170, αρ. 451 καὶ σ. 256, κάπως νεώτερον δεῖγμα). Εἰς τοὺς χρόνους αὐτοὺς ἀνάγεται καὶ ὁ χοῦς ὑπ' αρ. 555. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πυρά (ἐναγισμός) ἀνάγεται εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Ταφαὶ H7, H8 καὶ H9

(πίν. H).

Ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους καὶ περὶ τὸ ἐν μέτρον πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς πυρᾶς Ha εὐρέθη ὁ ἐγχυτρισμὸς H7, εἰς τὰ δυτικὰ δὲ αὐτοῦ οἱ κεραμοσκεπεῖς τάφοι H8 καὶ H9. Ἀπεκαλύφθησαν μικρὰ μόνον τεμάχια τοῦ ἀμφορέως τοῦ ἐγχυτρισμοῦ καὶ τῶν κεραμίδων τῶν κεραμοσκεπῶν τάφων, μεταξὺ δὲ αὐτῶν εὐρέθησαν ἐγκατεσπαρμένα ψήγματα παιδικῶν ὀστῶν. Αἱ ταφαὶ αὗται ἐταράχθησαν πλήρως εἰς χρόνους ἀγνώστους, οὐδὲν δὲ κτέρισμα, ἐὰν ὑπῆρχεν, ἀφέθη εἰς τὴν περιοχὴν των.

Ταφαὶ H10, H11 καὶ H12

Ἐγχυτρισμοί (πίν. H).

Περὶ τὰ δύο μέτρα πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῶν ταφῶν H7 - H9 εὐρέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους αἱ ταφαὶ H10, H11 καὶ H12. Τὰ ὀλίγα ὄστρακα

ἀμφορέων, τὰ ὅποια εὐρέθησαν, ὑποδεικνύουν μόνον ὅτι αἱ ταφαὶ αὐταὶ ἦσαν ἐγγυτρισμοί, οἱ ὅποιοι κατεστράφησαν εἰς χρόνους ἀγνώστους. Οὐδὲν κτέρισμα εὐρέθη εἰς τὰς ταφὰς αὐτάς.

Τάφος H13

Ἐγγυτρισμός (πίν. Η καὶ 334α).

Εἰς τὸ νότιον χεῖλος τῆς ἀνασκαφείσης περιοχῆς καὶ περὶ τὰ δύο μέτρα πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ταφῆς H12 ἀπεκαλύφθη ὁ ἐγγυτρισμός H13. Ἀμφορεὺς ὀξυπύθμενος εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς τὴν πλευράν του, ἐντὸς αὐτοῦ δὲ εἶχεν ἀποτεθῆ τὸ λείψανον νηπίου. Τεμάχια ὀσταρίων, εὐρεθέντα μεταξὺ τῶν πληρούντων τὸν ἀμφορέα χωμάτων, ἀποδεικνύουν τὴν χρῆσιν του διὰ παιδικὴν ταφήν. Μετ' αὐτῶν εὐρέθη καὶ ἡ δίωτος κύλιξ ὑπ' ἀρ. 557. Ὁ ἀμφορεὺς ὑπ' ἀρ. 558, ὕψους 0.73 μ., φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Θάσιον ἢ Μυτιληνιακὸν τύπον.

H13 - ἀρ. 557 Δίωτος κύλιξ (πίν. 334β).

Ὑψος 0.03 μ., διάμετρος στομίου 0.074 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς ἡμισφαιρικὸς ἀβαθής, σχηματίζων ἄνω ἐλαφρῶς εἰσέχοντα

κατακόρυφον λαιμόν, στόμιον εὐρύ, λαβαὶ δύο ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ κάτωθεν τοῦ χείλους τεθειμέναι καὶ ὑψούμεναι λοξῶς πρὸς τὰ ἄνω.

Τὸ ἀγγεῖον ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ βάσις παρέμεινεν ἐδαφόχρους.

Ἡ δίωτος κύλιξ θέτει τὸν ἐγγυτρισμόν πρὸς τὸ τέλος τοῦ γ' τετάρτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος ἢ περὶ τὸ 425 π.Χ. (Agora XII, πίν. 21, ἀρ. 457 καὶ σ. 267, 450 - 430 π.Χ.).

Ταφή H14

Ἐν τάφῳ (πίν. Η).

Περὶ τὰ 0.40 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τοῦ H13 ἀπεκαλύφθη ὁ τάφος H14. Ὑπολείμματα τριῶν στρωτήρων κεραμίδων κορινθιακοῦ τύπου εὐρέθησαν καλύπτοντα ταφίσκον ἐσκαμμένον εἰς τὸ χῶμα, μήκους 1.20 μ. καὶ πλάτους 0.62 μ. Ὀλίγα ὀστᾶ παιδίου καὶ τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 559 καὶ 560 εὐρέθησαν κάτωθεν τῶν κεραμίδων. Προφανῶς ὁ τάφος ἀνάγεται εἰς τὴν ρωμαϊκὴν περίοδον τῆς χρήσεως τοῦ νεκροταφείου.

H14 - ἀρ. 559 Τμῆμα πρόχου (πίν. 334β).

Ὑψος σφιζόμενον 0.114 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.323 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβή, ὁ λαιμὸς καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς σφαιρικὸς ἐπι-

μήκης.

Τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ ἀγγείου καλύπτεται ὑπὸ καστανερύθρου χρώματος. Τὸ ἄνω τμῆμα τοῦ κορμοῦ κοσμεῖται δι' ἐγχαράκτων ἐπαλλήλων δακτυλίων. Πλαστικὸς δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ λαιμοῦ.

H14 - αρ. 560 Πρόχους (πίν. 334β).

Ύψος 0.144 μ., διάμετρος στομίου 0.065 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.043 μ., περίμετρος 0.31 μ.,
ύψος λαβῆς 0.061 μ.

Ἐλλείπουν μέγα τμήμα ἐκ τοῦ κορμοῦ, ὁ
λαιμὸς καὶ ἡ λαβὴ (συμπληρωθεῖσα). Πηλὸς

καστανὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς κυλινδρικός
στενούμενος κάτω, λαιμὸς εὐρύς, στόμιον εὐρύ.

Τὸ ἀγγεῖον ἀφέθη ἐδαφόχρουν. Τὸ ἀνώτερον
τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ ὁ λαιμὸς κοσμοῦνται
διὰ δακτυλίων σχηματιζομένων δι' ἐγχαράξεων.

Τὰ ἀγγεῖα τοῦ τάφου ἀνάγονται εἰς τὸ τέλος τοῦ 3ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου
μ.Χ. αἰῶνος (Agora V, πίν. 26, αρ. M192 καὶ M194). Εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους
ἀνήκει καὶ ἡ ἐν τάφρῳ ταφὴ H14.

Τάφος H15

Κεραμοσκεπῆς (πίν. H καὶ 335α).

Διαστάσεις : μῆκος 1.82 μ., πλάτος 0.47 μ. (μέσον).

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς.

Περὶ τὸ ἐν μέτρον πρὸς τὰ ἀνατολικά τῆς εἰσόδου τοῦ τάφου Hπ3 καὶ ἀμέ-
σως κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους εὐρέθη ὁ κεραμοσκεπῆς τάφος H15. Αἱ
καλυπτῆριοι κέραμοι εὐρέθησαν τεθραυσμένοι, προφανῶς δὲ εἶχον προωθηθῆ κατὰ
τὸ μέσον τοῦ τάφου ἴσως ἐκ τῶν ἀρότρων. Εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου εὐρέθησαν τὰ
κατεστραμμένα ὅστ᾽ ἐνήλικος ἀνδρός, τὸ λείψανον τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀποτεθῆ εἰς
στάσιν ὑπτίαν, μὲ τὰς χεῖρας τεταμένας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Οὐδὲν κτέρισμα
εὐρέθη εἰς τὸν τάφον ἢ περὶ αὐτόν.

Τάφος H16 (κεραμοσκεπῆς) καὶ πυρὰ Hβ

(πίν. H καὶ 335α).

Διαστάσεις : μῆκος 1.90 μ., πλάτος μέσον 0.75 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΝΑ. πρὸς τὰ ΒΔ.

Ὁ κεραμοσκεπῆς τάφος H16 εὐρέθη περὶ τὰ 0.75 μ. πρὸς τὰ βορειοανατολικά
τοῦ H15, μὲ τὰς καλυπτηρίους κεραμίδας τεθραυσμένας καὶ τὸ κοῖλόν του πλήρες
χώματος. Εἰς βάθος 0.20 μ. κάτωθεν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τοῦ τάφου εὐρέθησαν
ὑπολείμματα πυρᾶς, Hβ, ἀποτελούμενα ἀπὸ μελανὰ χρώματα, πάχους 0.30 μ., εἰς
τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν ἀναμεμειγμένα πυρακτωμένα παιδικὰ ὅστ᾽ αὐτὰ καὶ μικρὰ τεμά-
χια καμένων κλάδων. Προφανῶς ἡ πυρὰ εἶχε ταραχθῆ ὑπὸ τῶν κατασκευαστῶν τοῦ
κεραμοσκεποῦς τάφου, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν ὑπ' αρ. 565 λήκυθον, τῆς ὁποίας
τὸ μὲν στόμιον εὐρέθη εἰς τὸ καμένον στρῶμα, ὁ δὲ κορμὸς εἰς τὸ δάπεδον τοῦ τάφου
μετὰ τοῦ σκυφιδίου ὑπ' αρ. 566, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀνεστραμμένον. Εἰς τὴν πυρὰν ἐπί-
σης ἀνῆκε καὶ ἡ λήκυθος ὑπ' αρ. 564. Τὰ κτερίσματα τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου
ἐτέθησαν ἔξωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ μὲν ὑπ' αρ. 561 καὶ 562 ἀγγεῖα παρὰ τὸ ἄκρον τῆς
βορειοδυτικῆς πλευρᾶς, ἡ δὲ πρόχους ὑπ' αρ. 563 παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν.
Ἐπὶ τοῦ δαπέδου εὐρέθησαν τὰ ὅστ᾽ αὐτὸ σκελετοῦ ἐνήλικος ἀνδρός. Τὸ λείψανόν του εἶχεν

ἀποτεθῇ εἰς στάσιν ὑπτίαν μὲ τὰς χεῖρας τεταμένας κατὰ μῆκος τοῦ σώματος.

Ἡ παρὰ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τοῦ κεραμοσκεποῦς τάφου ἀποτεθειμένη πρόχους ὑπ' ἄρ. 563 διελύθη κατὰ τὴν ἐξαγωγήν της καὶ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συγκόλλησις της (πίν. 335α).

H16 - ἄρ. 561 Κάνθαρος (πίν. 335β).

Ύψος 0.098 μ., διάμετρος στομίου 0.086 μ., διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.285 μ.

Ἀκέραιος πλὴν μικρῶν ἀποκρούσεων εἰς τὸν κορμόν. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις ὑψηλὴ διμερής, πούς ὑποτυπώδης κυλινδρικός, κορμός ἡμισφαιρικός, λαιμός κυλινδρικός ὑψηλὸς καὶ εὐρύς, χεῖλος ἐπίπεδος ἐκτρεπόμενος, δύο λαβαὶ κατακόρυφοι ταινιόσχημοι ἐκφυόμενοι ἀπὸ τοῦ χείλους καταλήγουν εἰς τὸν ὦμον. Αἱ λαβαὶ ἄνω φέρουν ὀριζοντίαν ἀπόφυσιν.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὸν κορμόν φέρει ἔκτυπον διακόσμησιν ἐκ κατακορύφων φυλλοειδῶν στοιχείων.

H16 - ἄρ. 562 Πυξὶς ἄνευ πώματος (πίν. 335β).

Ύψος 0.056 μ., διάμετρος στομίου 0.10 μ., διάμετρος βάσεως 0.085 μ., περίμετρος σφζομένη 0.33 μ.

Ἐλλείπουν τὸ πῶμα καὶ μέγα τεμάχιον τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμός ἡμισφαιρικός φέρει περὶ τὸ στόμιον κατακόρυφον ταινίαν καὶ πλαστικὸν δακτύλιον εἰς τὴν βάσιν αὐτῆς διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ πώματος.

Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου κάτω ἐπιφανείας τῆς βάσεως ἐγράφη ὀλόβαφος στιγμὴ περιβαλλομένη ὑπὸ ἐνὸς μελανοῦ καὶ δύο καστανομελανῶν δακτυλίων. Ἡ βάσις καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ χρώματος καὶ ὁ κορμός ἔσω καὶ ἔξω ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Hβ - ἄρ. 564 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 335β).

Ύψος 0.182 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.20 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἀκεραία πλὴν μικροῦ τεμαχίου τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπι-

κλινοῦς ὦμου, λαιμός ὑψηλός, στόμιον βραχὺ χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τεσσάρων ἐγχαράκτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν διακοσμουμένην ζώνην ὁ κορμός φέρει λευκοκιτρίνην ἀλοιφήν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ χρώματος διπλᾶ ἀνθέμια ἐκαστέρωθεν πλοχμοῦ περιβαλλόμενα διὰ τόξων. Κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα ἐτέθησαν μετὰ τῶν ἀνθεμίων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δὲ τοῦ ὦμου δακτύλιος.

Hβ - ἄρ. 565 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 335β).

Ύψος 0.17 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.044 μ., περίμετρος 0.18 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.047 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις διμερής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὦμου, λαιμός ὑψηλός, στόμιον καλυκδόσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας πληρουμένης ὑπὸ δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου κυρίας ζώνης ἐγράφη παράστασις τεθρίππου καὶ δύο μορφῶν, διὰ καστανομελανοῦ, ἐρυθροῦ καὶ λευκοῦ χρώματος διὰ τὴν δῆλωσιν τῶν γυναικῶν μελῶν τῆς γυναικός. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων, ὡς καὶ τὰ περιγράμματα τοῦ ἐνὸς ἵππου. Κλάδοι μετὰ τῶν μορφῶν. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων

στιγμῶν μεταξύ ἑνὸς ἄνω καὶ δύο κάτω δακτυλίων. Τὸ ἔδαφος ὑπεδηλώθη διὰ δακτυλίου. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρά γραμμιδίων.

Hβ - ἀρ. 566 Σκυφίδιον (πίν. 335β).

Ύψος 0.038 μ., διάμετρος στομίου 0.05 μ., διάμετρος βάσεως 0.029 μ., περίμετρος 0.165 μ.

Ἐλλιπὲς κατὰ μικρὰ τεμάχια τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς βάσεως. Πηλὸς κιτρινόφαιος σχετικῶς κα-

λῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, κορμὸς εὐρυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω μὲ ἐλαφρῶς κυρτὰς πλευράς, λαβαὶ ὀριζόντιαι κυλινδρिकाὶ ὑπὸ τὸ χεῖλος τεθειμέναι, τοιχώματα κορμοῦ λεπτά.

Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν δύο ἀνισοπαχεῖς ταινίαι πορφυροῦ χρώματος καὶ εἰς τὸ μεταξύ αὐτῶν διάκενον ἐτέθη δακτύλιος. Ἡ μεταξύ τῶν λαβῶν ζώνη κοσμεῖται διὰ συνεχοῦς τεθλασμένης γραμμῆς. Σκυφίδιον κορινθιακοῦ τύπου.

Προφανῶς τὰ κτερίσματα τὰ εὑρεθέντα εἰς τὰς ταφὰς Hβ καὶ H16 ἀνεμείχθησαν ὅταν κατεσκευάσθη ὁ κεραμοσκεπὴς τάφος. Εἰς τὴν πυρὰν προφανῶς θὰ ἀνῆκον τὰ ἀγγεῖα ὑπ' ἀρ. 564, 565 καὶ 566, τὰ ὅποια χρονολογικῶς δύνανται νὰ ἀναχθοῦν εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος (ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 41, εἰκ. 23 καὶ σ. 44, εἰκ. 26, ἐκ τάφου ὡς κατώτατον χρονικὸν ὄριον τοῦ ὁποίου ὠρίσθη τὸ 450 π.Χ. Διὰ τὸ σχῆμα, Hesperia 37, 1968, πίν. 104, ἀρ. 24 καὶ σ. 356. Διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως τῆς ληκύθου ὑπ' ἀρ. 565, Hesperia 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. Α5 καὶ σ. 116, τῆς ὁμάδος τοῦ Αἰμονος, καὶ HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1 καὶ σ. 131, 138). Εἰς τὴν ταφὴν τοῦ κεραμοσκεποῦς ἀνήκουν τὰ ἔξωθεν αὐτοῦ τεθέντα ἀγγεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων χαρακτηριστικὸς εἶναι ὁ κἀνθαρος ὑπ' ἀρ. 561, ἀναγόμενος εἰς τὸ β' ἡμισυ τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος (Agora XII, πίν. 29, ἀρ. 704 καὶ σ. 286. Olynthus XIII, πίν. 190 - 192, ἀρ. 522 Β καὶ σ. 293), εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ὁ κεραμοσκεπὴς τάφος.

Τάφος H17

Πηλὴν λάρναξ (πίν. Η καὶ 336, σχέδιον 90).

Διαστάσεις : μῆκος ἐξωτερικὸν 1.05 μ., ἐσωτερικὸν 0.97 μ., πλάτος ἐξωτερικὸν 0.42 μ., ἐσωτερικὸν 0.33 μ., βάθος 0.13 μ., πλάτος χείλους 0.042 - 0.045 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς.

Ἡ πηλὴν λάρναξ, ἐκ πηλοῦ ἐρυθρωποῦ, ἡ χρησιμοποιοῦμενη διὰ τὴν ταφὴν H17, εὑρέθη 0.30 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὰ τεμάχια τοῦ θραυσθέντος καλύμματος εὑρέθησαν εἰς τὸ πληροῦν τὴν λάρνακα χῶμα καὶ τὸ κάλυμμα ἀποκατεστάθη. Κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς λάρνακος εὑρέθησαν ἱγνη πυρᾶς καὶ καμένων χωμάτων, πάχους μόλις 0.03 μ. Ἡ λάρναξ, σχήματος τετραπλευροῦ, ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἡμίτομα τῶν αὐτῶν διαστάσεων μὲ πλατὺ χεῖλος, τὸ ὁποῖον τῆς προσδίδει μνημειακὸν χαρακτῆρα. Ἱγνη ὁστῶν, προφανῶς ἀνήκοντα εἰς νήπιον, εὑρέθησαν κατὰ τὸ μέσον τοῦ πλάτους τοῦ δαπέδου, ἐνῶ κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν τῆς εὑρέθησαν ὀκτὼ λήκυθοι (πίν. 336β καὶ σχέδιον 90). Αἱ περισσότεραι τῶν ληκύθων εἶχον ἀποτεθῇ μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὴν βορείαν στενὴν πλευράν. Δικαιολο-

γεῖται ὅθεν ἡ ὑπόθεσις ὅτι πρὸ τῆς στενῆς βορείας πλευρᾶς ἔκειτο ἡ κεφαλὴ τοῦ λειψάνου, ἐνῶ οἱ πόδες ἦσαν τεταμένοι πρὸς τὴν νοτίαν πλευράν.

H17 - ἀρ. 567 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 337β, γ).

Ύψος 0.148 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.036 μ., περίμετρος 0.167 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.033 μ.

Ἐλλείπουν τρία μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις ὑψηλὴ δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

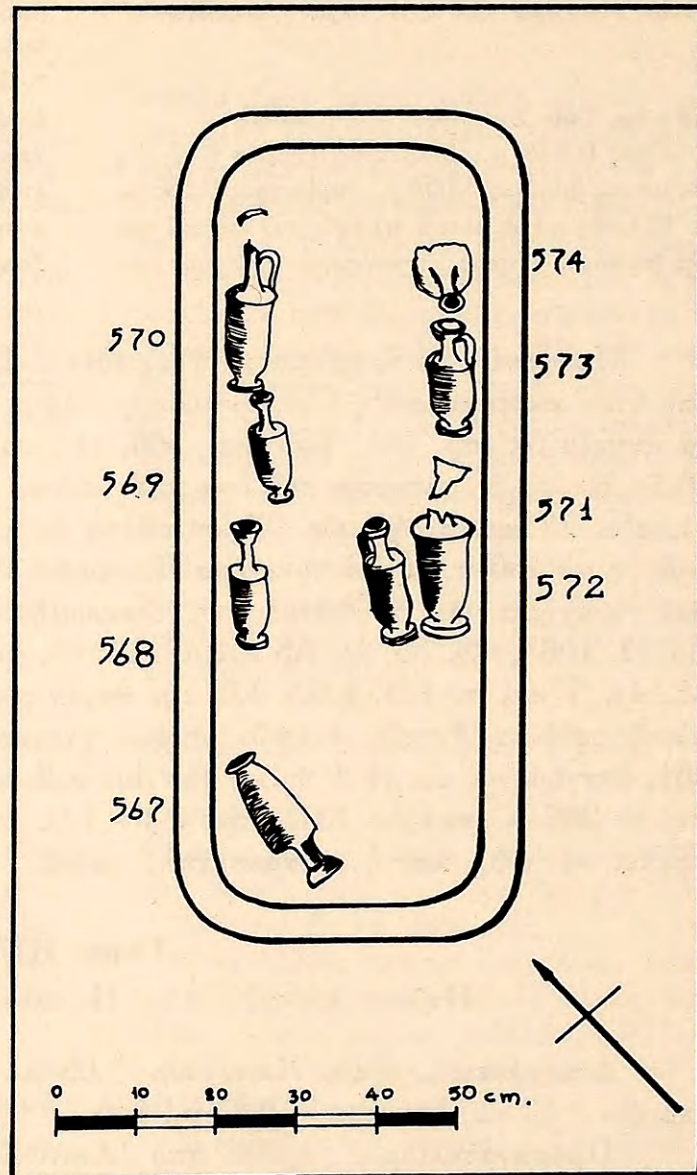
Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν τῆς παραστάσεως καὶ ἑδαφοχρόου ταινίας εἰς τὸ ἄνω τμήμα αὐτοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη παράστασις γυναικός, ἡ ὁποία βαίνει πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τράπεζαν ἴσως (δυσδιάκριτος). Ἡ γυνὴ φέρει πέπλον καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ κρόταφον ἀπεικονιζομένης κεφαλῆς κεκρύφαλον, μὲ ἐλεύθερον τὸ ἄνωθεν τοῦ μετώπου τμήμα τῆς κόμης ὡς καὶ τὸ κοσμούμενον δι' ἐνωτίου οὖς. Τὸ ἑδαφος ἐδηλώθη δι' ἑδαφοχρόου δακτυλίου. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ ἑδαφοχρόου ταινίας πληρουμένης ὑπὸ μαιάνδρου μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H17 - ἀρ. 568 Μελαμβαφὴς λήκυθος (πίν. 337α).

Ύψος 0.115 μ., διάμετρος στομίου 0.027 μ., διάμετρος βάσεως 0.026 μ., περίμετρος 0.126 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.034 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή. Ἐν τμήμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἀποτετριμμένοι. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές.

Σχέδιον 90. Κάτοψις τῆς πηλίνης λάρνακος H17.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμὸς, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ ἄνω-τατον αὐτοῦ τμήμα, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ στιγμαί.

H17 - ἀρ. 569 Μελαμβαφὴς λήκυθος (πίν. 337α).

Ύψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου 0.026 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.025 μ., περίμετρος 0.13 μ., ύψος λαιμοῦ 0.034 μ.

Ἐλλείπουν ἡ λαβὴ καὶ μέγα τεμάχιον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον εὐρὺ χοανοειδές.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, ὁ κορμός, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, καὶ τὸ στόμιον καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἐδαφόχρους ταινία τεθειμένη εἰς τὸ ἀνώτατον τμήμα τοῦ κορμοῦ πληροῦται ὑπὸ δικτυωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H17 - ἀρ. 570 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 337β).

Ὑψος σφζόμενον 0.163 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.17 μ., ὕψος λαιμοῦ σφζόμενον 0.045 μ., ὕψος λαβῆς 0.038 μ.

Ἐλλείπουν τμήματα τοῦ λαιμοῦ καὶ τὸ στόμιον. Πηλὸς κιτρινέρυθρος εὐκόλως ἀποτριβόμενος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ὑπόλοιπος ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ φέρει λευκὸν ἐπίχρισμα. Εἰς τὴν κυρίαν διακοσμουμένην ζώνην ἐγράφη θαλλὸς κισσοῦ εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν· ἐκ τοῦ μίσχου τοῦ κισσοῦ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ φύονται στιγμορόδακες. Ἡ ζώνη περιορίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ δακτυλίων καὶ κιγκλιδωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ὤμου ἐγράφη διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H17 - ἀρ. 571 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 337β).

Ὑψος 0.177 μ., διάμετρος στομίου 0.038 μ., διάμετρος βάσεως 0.047 μ., περίμετρος 0.19 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Ἐλλείπουν μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς ἐρυθροπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ὕψους τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις διὰ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφη εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν θαλλὸς κισσοῦ, ὀριζόμενος ἄνω ὑπὸ συνεχοῦς μαιάνδρου καὶ κιγκλιδωτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H17 - ἀρ. 572 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 337β).

Ὑψος 0.135 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.162 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.042 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροπὸς καλῶς ὠπτημένος. Ἐπιφάνεια πολλαχοῦ ἀπολεπισμένη.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁλόκληρος ὁ κορμός, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὸ ἀνώτατον αὐτοῦ τμήμα, τὸ στόμιον καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς λαβῆς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τοῦ ἑδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

H17 - ἀρ. 573 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 337α).

Ὑψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου 0.02 μ., διάμετρος βάσεως 0.03 μ., περίμετρος 0.136 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.026 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενόμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁλόκληρος ὁ κορμός, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας ἄνω, καλύ-

πτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ ἐδαφόχρους ταινία πληροῦται ὑπὸ μαιάνδρου μεταξὺ δακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

H17 - ἄρ. 574 Ἀρυβαλλοειδὲς ἐρυθρόμορφον ληκύθιον (πίν. 337α, γ).

Ύψος 0.077 μ., διάμετρος στομίου 0.035 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.153 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.024 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα κωνική ἀπολήγουσα εἰς τὴν περιφέρειαν εἰς δακτύλιον, κορμὸς σφαιρικός

πεπιεσμένος, λαιμὸς ὕψηλός προεξέχων κατὰ τὴν βάσιν τοῦ ὤμου, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν μετόπης τοῦ κορμοῦ, τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς λαβῆς ἐσωτερικῶς. Ἐπὶ τῆς κυρίας ζώνης ἐρυθρόμορφος ἀνδρική κεφαλὴ κατὰ κρόταφον. Φέρει μακρὰν κόμην γεγραμμένην διὰ μελανοῦ συμπαγοῦς χρώματος, ἐνῶ ὁ ἀμυγδαλωτὸς ὀφθαλμός, ἡ ὀφρὺς καὶ τὸ κάτω τμήμα τῆς ρινὸς ἐγράφησαν διὰ καστανοκίτρινου χρώματος. Χεῖλη ἡμίκλειστα, μείδιαμα ἐλαφρόν. Πρὸ τῆς κεφαλῆς ἐγράφη βλαστοσπεῖρα.

Αἱ ὑπ' ἄρ. 568 καὶ 569 μελαμβαφεῖς λήκυθοι εὐρίσκουν παράλληλα χρονολογούμενα εἰς τὸ α' ἡμισυ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μὲ κατώτατον ὄριον τὸ 450 π.Χ. (Agora XII, πίν. 38, ἄρ. 1119, σ. 314. CVA, Deutschland 17, Altenburg 1, πίν. 42, ἄρ. 15 καὶ 16, σ. 42). Ὁμοίως καὶ αἱ ὑπ' ἄρ. 572 καὶ 573 μελαμβαφεῖς λήκυθοι (CVA USA 8, Fogg Museum and Gallatin Collections, πίν. XII, ἄρ. 11, σ. 31. Olynthus V, πίν. 50, ἄρ. 33, σ. 76. Hesperia 37, 1968, πίν. 105, ἄρ. 35, σ. 359 καὶ πίν. 107, ἄρ. 55, σ. 363, ἐργαστήριον Beldam. Hesperia 24, 1955, πίν. 77, ἄρ. 41). Τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὑποδεικνύουν καὶ αἱ μετὰ κισσοῦ λήκυθοι ὑπ' ἄρ. 570 καὶ 571, ἀναγόμεναι εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Βεβαίως λήκυθοι κοσμούμεναι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐκ τῆς Ἐλευσίνος ἀρχίζουν κατασκευαζόμεναι περὶ τὸ 470 π.Χ., ἀλλὰ ἡ κατασκευὴ των συνεχίζεται καὶ μετὰ τὸ 450 π.Χ. (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἄρ. C1, σ. 120, ἐργαστήριον Beldam. ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 35, σ. 44, εἰκ. 26 δεξιὰ, τάφος 5ος. ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΣ, σ. 86, εἰκ. 146 καὶ σ. 87. CVA, Deutschland 31, Heidelberg 4, πίν. 177, ἄρ. 8, σ. 64). Καὶ ἡ ἐρυθρόμορφος λήκυθος ὑπ' ἄρ. 567 εὐρίσκει παράλληλα κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν διακόσμησιν εἰς ἀγγεῖα τεθέντα εἰς τοὺς περὶ τὸ 450 - 440 π.Χ. χρόνους (Hesperia 32, 1963, πίν. 37, ἄρ. B7, σ. 118. CVA, Deutschland 7, Karlsruhe 1, πίν. 26, ἄρ. 7 καὶ σ. 32). Εἰς τοὺς περὶ τὸ 450 π.Χ. χρόνους τέλος πρέπει νὰ τεθῇ καὶ τὸ ἐρυθρόμορφον ληκύθιον ὑπ' ἄρ. 574 (LANGLOTZ, πίν. 208, ἄρ. 576, σ. 116).

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ εἰς τὴν λάρνακα γενομένη ταφὴ χρονολογεῖται εἰς τοὺς περὶ τὸ 450 π.Χ. χρόνους.

Τάφος H18

Ἐγχυτρισμός (πίν. Η).

Περὶ τὰ δύο μέτρα πρὸς Ἀνατολὰς τῆς ταφῆς H17 εὐρέθησαν ἐσκορπισμένα τὰ ὑπολείμματα ἀμφορέως σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Προφανῶς ὁ

έγχυτρισμός αὐτός εἶχε διαταραχθῇ κατὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ χώρου. Κατ' εὐ-
τυχῇ σύμπτωσιν ὁ πυθμὴν τοῦ ἀμφορέως ἦτο τοποθετημένος εἰς μεγαλύτερον βάθος
καὶ εἰς αὐτὸν εὐρέθησαν μικρὰ τεμάχια ἀκαύστων παιδικῶν ὀστέων, ὡς καὶ αἱ λήκυθοι
ὑπ' ἀρ. 575 καὶ 576.

H18 - ἀρ. 575 Ἐρυθρόμορφος λήκυθος (πίν. 337β, γ).

Ύψος 0.11 μ., διάμετρος στομίου 0.025 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.165
μ., ὕψος λαιμοῦ 0.04 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπός.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυ-
νόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς
ἐπικλινούσῳ ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοα-
νοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκ-
φυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὀλόκληρον
τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τῆς ἐρυθρομόρφου παραστά-
σεως, καλύπτονται ὑπὸ καστανοῦ στιλπνοῦ χρώ-
ματος. Νεανίας γυμνόπους, φέρων ποδῆρη χι-
τῶνα, βαίνων πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κρατῶν ράβ-
δον, ἀποτελεῖ τὴν μόνην διακόσμησιν. Ἡ κόμη
καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν διὰ καστανο-
μελανοῦ χρώματος μὲ γραμμὰς ἐλαφρῶς ἀνα-

γλύφους.

H18 - ἀρ. 576 Μελαμβαφῆς λήκυθος (πίν. 337α).

Ύψος 0.115 μ., διάμετρος στομίου 0.028 μ.,
διάμετρος βάσεως 0.032 μ., περίμετρος 0.14 μ.,
ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.028 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος καλῶς ὥπτη-
μένος. Ἐπιφάνεια πολλαχοῦ τετριμμένη.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενού-
μενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ
ὤμῳ, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ
κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ
λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ ὁ κορμός,
πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου τεθειμένου εἰς τὸ
ἄνω τμήμα αὐτοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξω-
τερικῶς καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλ-
πνοῦ χρώματος. Εἰς τὸν ὦμον ἐγράφη διπλοῦν
ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Διὰ παρόμοιον σχῆμα καὶ διάταξιν τῆς διακοσμήσεως τῆς ἐρυθρομόρφου λη-
κύθου ὄρα LANGLOTZ, πίν. 205, ἀρ. 556 καὶ σ. 113, 460 π.Χ. περίπου. Διὰ παρο-
μοίαν πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 576 μελαμβαφῇ λήκυθον ὄρα Agora XII, πίν. 38, ἀρ. 1119
καὶ σ. 314, περὶ τὸ 450 π.Χ. Αἱ λήκυθοι τοῦ ἐγχυτρισμοῦ τὸν θέτουν εἰς τὰ μέσα
τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

Ταφὴ H19

(πίν. H καὶ 338).

Διαστάσεις : μῆκος 0.90 μ., πλάτος 0.30 - 0.40 μ.

Προσανατολισμός : σχεδὸν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον.

Παιδικὸς τάφος, εἰς τετράπλευρον ἀβαθῇ τάφρον σκαφεῖσαν εἰς τὸ χῶμα, εὐ-
ρέθη 0.40 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς ἀπόστασιν 1.50 μ. ἀπὸ
τῆς ταφῆς H18. Αἱ μακραὶ πλευραὶ τοῦ τάφου εἶχον ἐπενδυθῇ διὰ σειρᾶς λίθων
ἀκατεργάστων, μερικοὶ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀρχικὴν τῶν θέσιν. Κατὰ μῆκος
τοῦ κεντρικοῦ τμήματος τοῦ τάφου ἀπεκαλύφθησαν μικροσκοπικὰ τεμάχια παιδικῶν
ὀστέων, ἐξ αὐτῶν δὲ φαίνεται ὅτι τὸ παιδικὸν λείψανον εἶχε τεθῇ εἰς στάσιν τεταμέ-
νην καὶ ἐπὶ τῆς ράχεώς του. Κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ τάφου εἶχον

ἀποτεθῇ πέντε λήκυθοι, ὑπ' ἀρ. 577 - 579 καὶ 581, 582, καὶ ἐν ληκύθιον, ὑπ' ἀρ. 580, μὲ τὰ στόμια πρὸς Νότον, ἴσως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ λειψάνου, ἐνῶ μία λήκυθος, ὑπ' ἀρ. 583, εἶχε τεθῇ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν. Οὐδὲν ἶχνος πυρᾶς εὐρέθη εἰς τὸν τάφον.

H19 - ἀρ. 577 Μελανόμορφος λήκυθος (πίν. 339α,β).

Ύψος 0.175 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.157 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.055 μ., ὕψος λαβῆς 0.036 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις διμερῆς, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὡμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον καλυκώσχημον, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως, ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς λευκοκίτρινος ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ ἐγράφησαν παράστασις τεθρίππου καὶ τέσσαρες μορφαί, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς ἀναβάτης καὶ δύο ἰστάμεναι μορφαί ὅπισθεν τῶν ἵππων. Εἰς τὸ ἄκρον εἰκονίζεται γυναικεία μορφή καθήμενὴ ἐπὶ σκίμποδος καὶ ἀντικρύζουσα τὴν κεντρικὴν παράστασιν. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἡ παράστασις ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς ἐναλλασσομένων στιγμῶν. Ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὡμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H19 - ἀρ. 578 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 339α).

Ύψος 0.133 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.037 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.041 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τεμάχιον ἐκ τῆς βάσεως καὶ ἐν ἐκ τοῦ λαιμοῦ. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσῳ ὡμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ

λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ζώνης τοῦ κορμοῦ καὶ εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἀγγείου ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ χρώματος ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα διὰ λευκῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Λευκαὶ στιγμαὶ κοσμοῦν τὴν πλοχμοειδῆ βάσιν. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὡμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H19 - ἀρ. 579 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 339α).

Ύψος 0.123 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.034 μ., περίμετρος 0.132 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινούσῳ ὡμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχρόου ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ὄψεως τοῦ ἀγγείου ἐγράφησαν δι' ἐρυθρομελανοῦ χρώματος ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα ἄνω διὰ λευκῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὡμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα. Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ ὡμου δακτύλιος.

H19 - ἀρ. 580 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 339α).

Ὑψος 0.09 μ., διάμετρος στομίου 0.024 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.15 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθρὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος, δακτύλιος εἰς τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ, κορμὸς κυλινδρικός, λαιμὸς ὑψηλὸς ἐλαφρῶς προεξέχων τοῦ ὤμου κατὰ τὴν ἔνωση, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν ἐξηρημένου δακτυλίου εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ.

H19 - ἀρ. 581 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 339α).

Ὑψος 0.12 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.138 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.032 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω πρὸς κιονόσχημον πόδα, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Διακόσμησις δυσδιάκριτος καὶ ἐξίτηλος. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος ἐξίτηλου. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφησαν διὰ καστανομελανοῦ χρώματος ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα διὰ λευκῶν τόξων. Κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα ἐτέθησαν μεταξύ τῶν ἀνθεμίων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

H19 - ἀρ. 582 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 339α).

Ὑψος 0.118 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.031 μ., περίμετρος 0.132 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.035 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος σχετικῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω πρὸς κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν ἐξηρημένης ταινίας, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς κυρίας ἐδαφοχόρου ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως περιβαλλόμενα διὰ τόξων. Κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα ἐτέθησαν μεταξύ τῶν ἀνθεμίων. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Εἰς τὸν ἐδαφόχρον ὦμον ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

H19 - ἀρ. 583 Ἀνθεμωτὴ λήκυθος (πίν. 339α).

Ὑψος 0.125 μ., διάμετρος στομίου 0.031 μ., διάμετρος βάσεως 0.033 μ., περίμετρος 0.138 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.031 μ.

Ἐλλείπουν δύο μικρὰ τεμάχια ἐκ τοῦ στομίου. Πηλὸς ἐρυθρὸς ἀτελῶς ὠπτημένος εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στενόμενος κάτω πρὸς κιονόσχημον πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐπικλινοῦς ὤμου, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον ταπεινὸν χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς βάσεως καὶ τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ καλύπτονται ὑπὸ καστανεύθρου στιλπνοῦ χρώματος. Ἐπὶ τῆς ἐδαφοχόρου κυρίας ζώνης ἐγράφησαν ἀνθέμια ἐπὶ πλοχμοειδοῦς βάσεως, περιβαλλόμενα διὰ μελανῶν τόξων. Μεταξὺ τῶν ἀνθεμίων ἐτέθησαν κατακόρυφα φυλλοειδῆ στοιχεῖα. Αἱ λεπτομέρειαι ἐδηλώθησαν δι' ἐγχαράξεων. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φυλλοειδὲς ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ μελανόμορφος λήκυθος ὑπ' ἀρ. 577 κατὰ τε τὸ σχῆμα, τὴν διάταξιν τῆς διακοσμήσεως καὶ τὴν ἐν γένει τεχνοτροπίαν ἀνάγεται εἰς τὴν λεγομένην «ὀμάδα

τοῦ Αἰμονος), ἡ ὁποία τίθεται εἰς τὴν δεκαετίαν 480 - 470 π.Χ. (HASPELS, πίν. 41, ἀρ. 1, σ. 133 καὶ 242. *Hesperia* 32, 1963, πίν. 36, ἀρ. A3, σ. 115 - 116). Τέσσαρες τῶν ἀνθεμωτῶν ληκύθων ἀνήκουν εἰς διακοσμητικὸν ρυθμὸν τοῦ α' τετάρτου τῆς 5ης π.Χ. ἑκατονταετίας (*Hesperia*, Suppl. 4, σ. 31, εἰκ. 23C, περὶ τὸ 480 π.Χ. καὶ *Hesperia* 37, 1968, πίν. 103, ἀρ. 19 καὶ σ. 354, παρόμοιον, 495 - 485 π.Χ.). Τὰ ἀνθέμιά των ἐγράφησαν κατὰ τρόπον ἀρχαῖκόν μετὰ τὰ πέταλα τῶν ἀνθεμίων διαγραφόμενα δι' ἐγγαράξεων ἐπὶ τοῦ συμπαγοῦς χρώματος, διὰ τοῦ ὁποίου γενικῶς ὀρίζεται τὸ περίγραμμα τοῦ ἀνθεμίου. Ἡ ὑπ' ἀρ. 579 λήκυθος παρουσιάζει τεχνικὴν ἐξέλιξιν ὑποδεικνύουσαν χρόνους μετὰ τὸ τέλος τοῦ α' τετάρτου. Τὸ ληκύθιον ὅμως ὑποδεικνύει χρόνους ἴσως ὀλίγον μεταγενεστέρους (ὄρα καὶ ληκύθια ὑπ' ἀρ. 589, 591 κλπ.). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ταφή H19 πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ β' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, μετὰ τὸν 450 π.Χ.

Ταφή H20

(πίν. H καὶ 340, σχέδιον 91).

Διαστάσεις : μῆκος περιοχῆς 1.12 μ., πλάτος μέσον 0.45 μ.

Προσανατολισμός : ἀπὸ τὰ ΒΑ. πρὸς τὰ ΝΔ.

Ὁ παιδικὸς τάφος H20 εὑρέθη 0.28 μ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ ἔκειτο ἀμέσως ἀνωθεν τῆς καλυπτηρίου πλακὸς τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ τάφου Ζπ6 (πίν. 340α). Τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ ἐξετείνετο πρὸς τὴν σαρκοφάγον Ζ17. Εὑρέθη ἀκάλυπτος, οὐδὲν δὲ ἀντικείμενον εὑρέθη εἰς τὴν καλύπτουσαν τὴν περιοχὴν τοῦ ἐπίχωσιν. Μικρὰ τεμάχια ἀκαύστων παιδικῶν ὀστέων, εὑρεθέντα κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους τῆς περιοχῆς, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ λείψανον εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς στάσιν ὑπτίαν μετὰ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ βόρειον τμήμα τοῦ τάφου καὶ ἀνωθεν τῆς καλυπτηρίου πλακὸς τοῦ τάφου Ζπ6. Ἐκεῖ εὑρέθησαν μικρὰ τεμάχια ὀστέων τοῦ κρανίου. Περὶ τὸ λείψανον εἶχον ἀποτεθῇ ὀκτὼ λήκυθοι, τέσσαρα ληκύθια καὶ μία μικρὰ πυξίς. Ἡ διάταξις τῶν κτερισμάτων αὐτῶν εἶναι καταφανὴς εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ πίνακος 340 καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 91 σχέδιον.

Εἰς τὸ περίγραμμα τῆς ὑπὸ τῶν ληκύθων ὀριζομένης περιοχῆς, κατὰ μῆκος τῆς ἐξωτερικῆς γραμμῆς τῶν κτερισμάτων καὶ εἰς μικρὰς ἀποστάσεις, ἀκόμη δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀγγείων, εὑρέθησαν ἥλοι σιδηροῦ σφηνοειδεῖς. Ἐπίσης εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τοῦ τάφου, τὸ ἀνωθεν τῆς καλυπτηρίου πλακὸς τοῦ Ζπ6, μεταξὺ τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων δύο ἥλων, διετηρήθησαν ἵχνη ξύλου. Προφανῶς οἱ ἥλοι ἐστερέωνον ξύλινον κιβώτιον, μήκους περίπου 1.10 μ. καὶ πλάτους 0.42 μ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου, ὡς εἰς λάρνακα, εἶχεν ἀποτεθῇ τὸ λείψανον καὶ τὰ κτερίσματά του. Οἱ ἥλοι, σφηνοειδεῖς, βραχεῖς καὶ παχεῖς, ἔχουν μέσον μῆκος 0.06 μ. καὶ διάμετρον κεφαλῆς 0.02 μ.

H20 - ἀρ. 584 Μελαμβραφὴς λήκυθος (πίν. 341β).

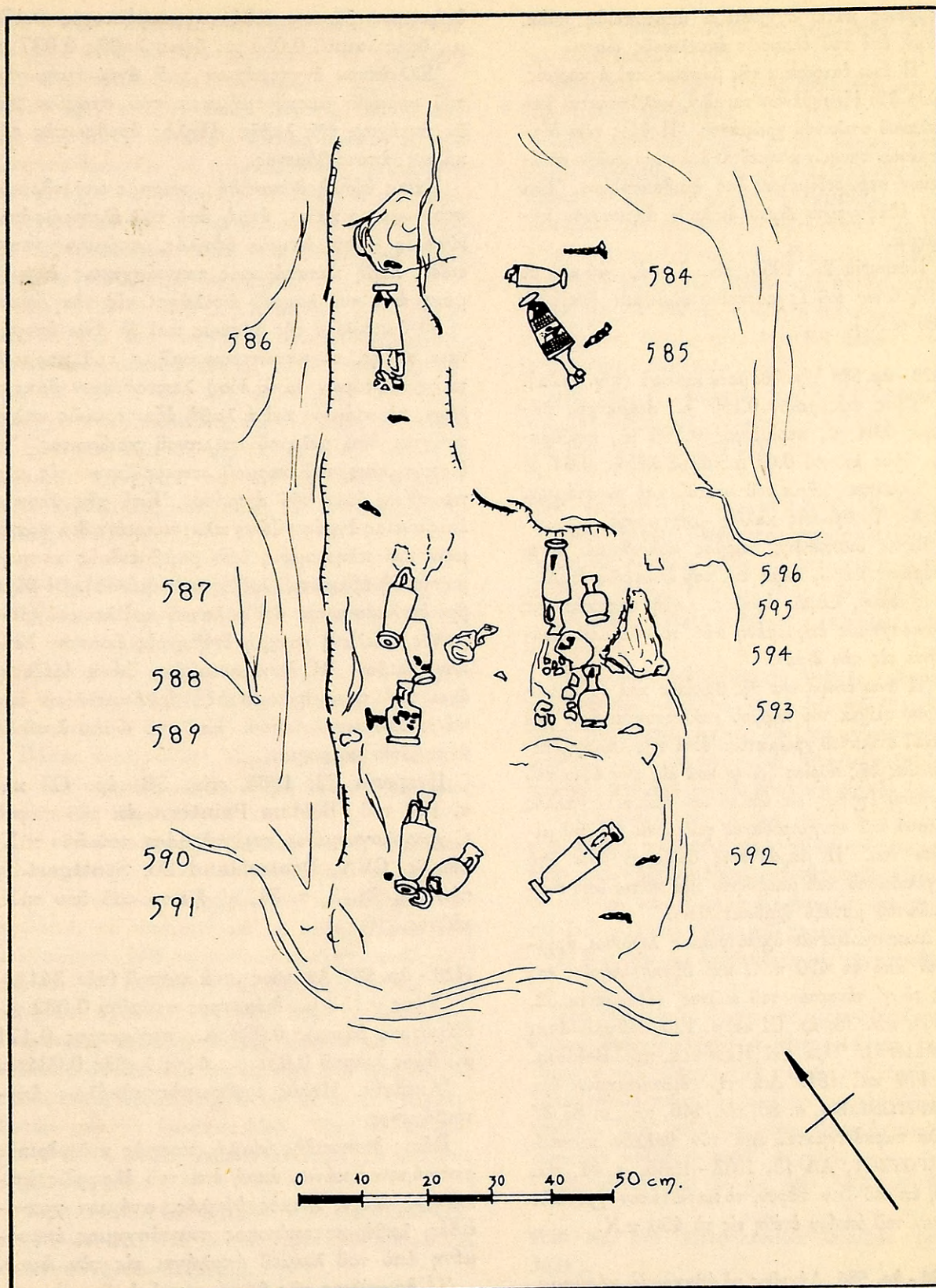
Ύψος σφζόμενον 0.11 μ., διάμετρος βάσεως 0.035 μ., περίμετρος 0.161 μ.

Ἐλλείπουν ὁ λαιμός, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή.

Πηλὸς ἐρυθρωπὸς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμὸς κυλινδρικός στε-

Σχέδιον 91. Κάτοψις τῆς ταφῆς H20.

νούμενος κάτω σχηματίζει υποτυπώδη πόδα, άκμή επί του έλαφρώς έπικλινούς ώμου.

Η άνω επιφάνεια τής βάσεως και ό κορμός, πλην δύο εξηρημένων ταινιών, καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Η όψις τών εξηρημένων ταινιών κοσμεϊται διά σιγμοειδών στοιχείων περιοριζομένων υπό ήμιδακτυλίων. Επί του έδαφοχρόου ώμου διπλοῦν άκτινωτόν κόσμημα.

Hesperia 24, 1955, πίν. 77, άρ. 44 και σ. 219, ὕψος του έργαστηρίου Beldam (περί τό 460 π.Χ.).

H20 - άρ. 585 Λήκυθος μετά κισσοῦ (πίν. 342α).

Υψος σφζόμενον 0.155 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.195 μ., σφζόμενον ὕψος λαιμοῦ 0.03 μ., ὕψος λαβῆς 0.04 μ.

Έλλείπει τμήμα του λαιμοῦ και τό στόμιον. Πηλός έρυθρωπός καλῶς ώπτημένος.

Βάσις δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή επί του έλαφρώς έπικλινούς ώμου, λαιμός ὕψηλός, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από του λαιμοῦ άπολήγει εἰς τόν ὦμον.

Η άνω επιφάνεια τής βάσεως και τό κατώτερον τμήμα του κορμοῦ καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Επί τής λευκῆς επιφανείας τής κυρίας ζώνης και εἰς τήν ὄψιν του άγγείου έγράφη εἰς όριζοντίαν διάταξιν θαλλός κισσοῦ και σιγμορόδακες φυόμενοι εκ του μήσου του. Η παράστασις όρίζεται άνω υπό κιγκλιδωτοῦ και μαιάνδρου και κάτω υπό κιγκλιδωτοῦ μεταξὺ ήμιδακτυλίων.

Διακοσμοῦμεναι όμοιοτρόπως λήκυθοι αρχίζουν από τό 470 π.Χ. και εξακολουθοῦν και εἰς τό γ' τέταρτον του αἰῶνος (Hesperia 32, 1963, πίν. 38, άρ. C1 και σ. 120, του «Beldam Painter»). Όρα και HASPELS, περί Beldam, σ. 170 και 181. Διά τήν διακόσμησιν ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΝ, σ. 86, εἰκ. 146, και σ. 87 δι' άλλα παραδείγματα. Διά τόν θαλλόν κισσοῦ, ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 1935, σ. 44, εἰκ. 26, εκ του 5ου τάφου, τό κατώτατον χρονικόν ὄριον του όποίου έτέθη εἰς τό 450 π.Χ.

H20 - άρ. 586 Λήκυθος με άβακωτόν κόσμημα, patterned lekythos (πίν. 341β).

Υψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου 0.034 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.178 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.054 μ., ὕψος λαβῆς 0.037 μ.

Έλλείπουν εν τεμάχιον του άνω τμήματος του κορμοῦ, μικρά τμήματα του στομίου και εν τεμάχιον τής λαβῆς. Πηλός έρυθρωπός εύκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις ὕψηλή δισκοειδής, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή επί του έλαφρώς έπικλινούς ώμου, λαιμός ὕψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από του λαιμοῦ άπολήγει εἰς τόν ὦμον.

Ό δακτύλιος τής βάσεως και ή άνω επιφάνεια αὐτῆς, τό κατώτερον τμήμα του κορμοῦ, πλην τεσσάρων (άνα δύο) λεπτοτάτων δακτυλίων, τό στόμιον και ή λαβή έξωτερικῶς καλύπτονται υπό μελανού στιλπνού χρώματος. Η διακόσμησις του κορμοῦ περιορίζεται εἰς τήν προσθίαν ὄψιν του άγγείου. Επί τής λευκῆς επιφανείας έγράφη ζώνη πλαισιουμένη διά γραμμών και πληρουμένη υπό ρομβοειδοῦς κοσμήματος (ή άβακωτοῦ λοξῶς τεθειμένου). Οι ρόμβοι έναλλάσσονται διά μελανοῦ και λευκοῦ χρώματος. Μελανή στιγμή έτέθη εἰς εκαστον λευκόν ρόμβον. Η διακοσμουμένη ζώνη όρίζεται άνω υπό μαιάνδρου μεταξὺ ήμιδακτυλίων και κάτω υπό κιγκλιδωτοῦ. Επί του ώμου διπλοῦν άκτινωτόν κόσμημα.

Hesperia 32, 1963, πίν. 38, άρ. C2 και σ. 120 του «Beldam Painter», εκ του τάφου C χρονολογουμένου περί τά μέσα του 5ου π.Χ. αἰῶνος. CVA, Deutschland 26, Stuttgart 1, πίν. 25, άρ. 3, σ. 31, α' ήμισυ του 5ου π.Χ. αἰῶνος.

H20 - άρ. 587 Λήκυθος μετά κισσοῦ (πίν. 341β).

Υψος 0.153 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.171 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.052 μ., ὕψος λαβῆς 0.034 μ.

Άκεραία. Πηλός έρυθρωπός εύκόλως άποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδής ὕψηλή, κορμός κυλινδρικός στενούμενος κάτω, άκμή επί του έλαφρώς έπικλινούς ώμου, λαιμός ὕψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβή κατακόρυφος ταινιόσχημος εκφυομένη από του λαιμοῦ άπολήγει εἰς τόν ὦμον.

Ό δακτύλιος τής βάσεως και ή άνω επιφάνεια αὐτῆς, τό κατώτερον τμήμα του κορμοῦ, πλην τριῶν εξηρημένων δακτυλίων, τό στόμιον

καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις τῆς κυρίας ζώνης περιορίζεται εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ ἀγγείου. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἐγγράφη θαλλὸς κισσοῦ εἰς ὀριζοντίαν διάταξιν μὲ στιγμορόδακας ἐκατέρωθεν τοῦ μίσχου τοῦ κισσοῦ. Ἡ παράστασις περιορίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ κιγκλιδωτοῦ μεταξὺ ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

ΚΑΡΟΥΖΟΥ, ΑΔ 15, 1933 - 1935, σ. 44, εἰκ. 26, ἐκ τοῦ 5ου τάφου, τὸ κατώτατον χρονικὸν ὄριον τοῦ ὁποίου ἐτέθη εἰς τὸ 450 π.Χ. Hesperia 32, 1963, πίν. 38, ἀρ. C1, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει καὶ μαίανδρος, καὶ σ. 120 ἐκ τοῦ τάφου C χρονολογούμενου εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. "Ορα καὶ τὴν ὑπ' ἀρ. 585 λήκυθον. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ, εἰκ. 36, σ. 22 - 23, ἐνθα καὶ βιβλιογραφία.

H20 - ἀρ. 588 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 341β).

"Υψος σφζόμενον 0.13 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.172 μ.

Ἐλλείπουν τμήμα τοῦ λαιμοῦ, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τεσσάρων ἐξηρημένων λεπτοτάτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις περιορίζεται εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ ἀγγείου. Ἐπὶ λευκοκιτρίνης ἐπιφανείας ἐγγράφη θαλλὸς κισσοῦ μὲ στιγμορόδακας φυομένους ἐκατέρωθεν τοῦ μίσχου. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ κιγκλιδωτῶν μεταξὺ ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἐτέθη ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Ὡς ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 587. "Ορα καὶ HASPELS, σ. 171 καὶ 181 διὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ θαλλοῦ καὶ τὸ ἐργαστήριον Beldam.

H20-ἀρ. 589 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 342α).

"Υψος 0.10 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.05 μ., περίμετρος 0.185 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.034 μ.

Ἐλλείπει ἡ λαβή. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός ἐπιμήκης, λαιμὸς ὑψηλὸς ἐλαφρῶς προεξέχων τοῦ ὤμου, στόμιον χοανοειδές.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφερείας τῆς βάσεως καὶ ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ ἄνωτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἡ ἐδαφόχρους ταινία πληροῦται διὰ σειρὰς στιγμῶν μεταξὺ δακτυλίων.

Διὰ τὴν διακόσμησιν ὄρα ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΝ, πίν. 18β δεξιά, ἐκ τοῦ τάφου LXXXIII, σ. 60 καὶ 143, περὶ τὸ 420 π.Χ.

H20 - ἀρ. 590 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 341β).

"Υψος 0.16 μ., διάμετρος στομίου 0.032 μ., διάμετρος βάσεως 0.04 μ., περίμετρος 0.182 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.052 μ., ὕψος λαβῆς 0.042 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς κιτρινωπὸς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δισκοειδῆς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσας ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὤμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων λεπτοτάτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος.

Ἡ διακόσμησις περιορίζεται εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ κορμοῦ.

Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγγράφη θαλλὸς κισσοῦ μὲ στιγμορόδακας ἐκατέρωθεν τοῦ μίσχου. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ὑπὸ κιγκλιδωτῶν κοσμημάτων μεταξὺ ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου ἀκτινωτὸν κόσμημα καὶ ἄνω σειρὰ στιγμῶν.

Ὡς αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 585, 587 καὶ 588.

H20 - ἀρ. 591 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 342α).

"Υψος 0.108 μ., διάμετρος στομίου 0.028 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.17 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.036 μ., ὕψος λαβῆς 0.03 μ.

Ἐλλείπουν ἐν τμήμα τοῦ κορμοῦ καὶ τὸ ἥμισυ τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς ὑψηλὸς κυλινδρικός, ὦμος ἐπικλινής, λαιμὸς ὑψηλὸς προεξέχων τοῦ ὦμου κατὰ τὴν βάσιν του, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν μιᾶς ἐξηρημένης ταινίας τεθειμένης εἰς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ. Ἡ ἐδαφόχρους ταινία πληροῦται κατὰ τὴν προσθίαν ὄψιν ὑπὸ μαιάνδρου μεταξὺ δύο δακτυλίων.

ΧΑΡΙΤΩΝΙΑΔΗΣ, σ. 88, εἰκ. 150, ἐκ τῆς πυρᾶς II χρονολογουμένης (σ. 143) εἰς τὸ τέλος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. *Hesperia* 4, 1935, σ. 476, εἰκ. 1 καὶ 4, ἀρ. 53, διὰ τὸ σχῆμα καὶ παρομοίαν διάταξιν διακοσμήσεως μετὰ ζητοειδῆ στοιχεῖα ἀντὶ μαιάνδρου, χρονολογουμένη (σ. 481) εἰς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος.

H20 - ἀρ. 592 Λήκυθος μετὰ κισσοῦ (πίν. 342α,β).

Ὑψος 0.165 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ., διάμετρος βάσεως 0.042 μ., περίμετρος 0.182 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.054 μ., ὕψος λαβῆς 0.045 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς κυλινδρικός στενούμενος κάτω, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινοῦς ὦμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων λεπτοτάτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις περιορίζεται εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ κορμοῦ. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγγραφή θαλλὸς κισσοῦ μετὰ σιγμορόδακας ἐκατέρωθεν τοῦ μίσχου του. Ἡ παράστασις ὀρίζεται ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ κιγκλιδωτῶν μεταξὺ ἡμιδακτυλίων. Ἐπὶ τοῦ ὦμου ἐγγραφή δακτύλιος. Ὁ ἐδαφόχρους ὦμος κοσμεῖται διὰ διπλοῦ ἀκτινωτοῦ κοσμήματος.

Ὡς αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 588, 590 κλπ.

H20 - ἀρ. 593 Ἐρυθρόμορφον ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 342α, β).

Ὑψος 0.095 μ., διάμετρος στομίου 0.03 μ., διάμετρος βάσεως 0.046 μ., περίμετρος 0.18 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.033 μ., ὕψος λαβῆς 0.023 μ.

Συμπεπληρωμένον εἰς τμήμα τῆς βάσεως. Πηλὸς ἐρυθρῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς σφαιρικός, λαιμὸς προεξέχων τοῦ ὦμου κατὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατακόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, πλὴν τῆς παραστάσεως καὶ ἐδαφοχρόου ταινίας, ἐφ' ἧς βαίνει γυνή, βαδίζουσα πρὸς τὰ δεξιὰ, πρὸς κάλαθον ἴσως ἢ βωμόν. Ἡ παράστασις δυσδιάκριτος. Ἄνωθεν τοῦ καλάθου ἀντικείμενον ἀποτετριμμένον, δυσκόλως διακρινόμενον.

CVA, USA 8, *Fogg Museum and Gallatin Collections*, πίν. 60, ἀρ. 3 καὶ σ. 105, περὶ τὸ 450 π.Χ., μετὰ παράστασιν Νίκης βαινούσης πρὸς βωμόν.

H20 - ἀρ. 594 Πυξίς (πίν. 341β).

Ὑψος 0.038 μ., διάμετρος ἀνοίγματος 0.056 μ., διάμετρος βάσεως 0.066 μ., περίμετρος 0.192 μ., ὕψος πώματος 0.033 μ., διάμετρος 0.064 μ., διάμετρος ἄνω ἐπιφανείας πώματος 0.07 μ., περίμετρος 0.208 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρῶς σχετικῶς εὐκόλως ἀποτριβόμενος.

Βάσις εὐρεῖα δακτυλιόσχημος προεξέχουσα τοῦ κυλινδρικοῦ κορμοῦ. Τὸ πῶμα εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἐλαφρῶς κυρτὸν ἀπολήγον κατὰ τὴν ἄνω περιφέρειάν του εἰς δακτύλιον ἢ πλαγία ὄψιν κυλινδρική, καλύπτουσα τὸν κορμόν τῆς πυξίδος.

Ὀλόκληρον τὸ ἀγγεῖον καλύπτεται ὑπὸ καστανομελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος, ὡς καὶ τὸ πῶμα, πλὴν ἐνὸς ἐξηρημένου δακτυλίου κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ἄνω ἐπιφανείας αὐτοῦ. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐγγραφῆς ὀλόβαφος στιγμὴ περιβαλλομένη ὑπὸ δακτυλίων. Ἐσωτερικῶς τὸ ἀγγεῖον ἀφέθη ἐδαφόχρουν. Ἡ πυξίς εἶναι τύπου ψημυθιοθήκης. Ἐντὸς αὐτῆς εὐρέθη ποσότης λευκοῦ ψημυθίου.

Corinth XIII, πίν. 41, ἀρ. 2, ἐκ τοῦ τάφου

288 καὶ σ. 225, α' ἡμισυ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Πυξίς τοῦ τύπου ψημυθιοθήκης με διακόσμησιν (pattern decoration) εἰς Agora XII, πίν. 43, ἀρ. 1294, σ. 327, 450 - 425 π.Χ.

H20 - ἀρ. 595 Ἀρυβαλλοειδὲς ληκύθιον (πίν. 341β).

Ύψος 0.07 μ., διάμετρος στομίου 0.023 μ., διάμετρος βάσεως 0.045 μ., περίμετρος 0.16 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.028 μ., ὕψος λαβῆς 0.022 μ.

Ἀκέραιον. Πηλὸς ἐρυθροκίτρινος.

Βάσις δακτυλιόσχημος εὐρεῖα, κορμὸς κυλινδρικός εὐρυνόμενος πρὸς τὴν βάσιν, λαιμὸς μᾶλλον ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Τὸ ἀγγεῖον, πλὴν τῆς ἐξηρημένης περιφέρειας τῆς βάσεως, τῆς παραστάσεως, τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς ἔσω ἐπιφανείας τῆς λαβῆς καλύπτεται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Εἰς τὴν κυρίαν ὄψιν ἐπὶ ἐδαφοχρόου δακτυλίου ἐτέθη ἀνθέμιον με ἐλικοειδεῖς ἀπολήξεις εἰς τὴν βάσιν αὐτοῦ.

H20 - ἀρ. 596 Λήκυθος με ἀβακωτὸν κόσμημα, patterned lekythos (πίν. 342α,β).

Ύψος 0.152 μ., διάμετρος στομίου 0.033 μ.,

διάμετρος βάσεως 0.039 μ., περίμετρος 0.173 μ., ὕψος λαιμοῦ 0.052 μ., ὕψος λαβῆς 0.037 μ.

Ἀκεραία. Πηλὸς ἐρυθρωπὸς σχετικῶς καλῶς ὠπτημένος.

Βάσις δισκοειδὴς ὑψηλή, κορμὸς ἐπιμήκης κυλινδρικός στενούμενος κάτω σχηματίζει ὑποτυπώδη πόδα, ἀκμὴ ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ἐπικλινούσ ὤμου, λαιμὸς ὑψηλός, στόμιον χοανοειδές, λαβὴ κατὰ κόρυφος ταινιόσχημος ἐκφυομένη ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀπολήγει εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ δακτύλιος τῆς βάσεως καὶ ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῆς, τὸ κατώτερον τμήμα τοῦ κορμοῦ, πλὴν τριῶν ἐξηρημένων λεπτοτάτων δακτυλίων, τὸ στόμιον καὶ ἡ λαβὴ ἐξωτερικῶς, καλύπτονται ὑπὸ μελανοῦ στιλπνοῦ χρώματος. Ἡ διακόσμησις περιορίζεται εἰς τὴν προσθίαν ὄψιν τοῦ κορμοῦ. Ἐπὶ τῆς λευκοκίτρινος ἐπιφανείας τῆς κυρίας ζώνης ἐγράφησαν διὰ λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος ἐναλλασσόμενοι ρόμβοι (ἢ ἀβακωτὸν κόσμημα λοξῶς τεθειμένον). Ἀνὰ μίαν μελανὴ στιγμὴ ἐτέθη εἰς ἕκαστον τῶν λευκῶν ρόμβων. Ἡ ζώνη ἄνω ὀρίζεται ὑπὸ δακτυλίων καὶ μαιάνδρου μεταξὺ δύο καὶ ἐνὸς ἡμιδακτυλίων. Κάτωθεν ἡ ζώνη ὀρίζεται ὑπὸ κιγκλιωτοῦ κοσμήματος. Ἐπὶ τοῦ ἐδαφοχρόου ὤμου διπλοῦν ἀκτινωτὸν κόσμημα.

Ἡ λήκυθος ἀνάγεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν patterned lekythoi. Ὡς ἡ λήκυθος ὑπ' ἀρ. 586.

Ἐκ τῶν ἀγγείων τῆς ταφῆς αἱ λήκυθοι ὑπ' ἀρ. 585, 586, 587, 588, 590, 592 καὶ 596 προφανῶς ἀποτελοῦν ὁμοιογενῆ ὁμάδα, ἡ ὁποία ἀρχίζει περὶ τὸ 470 π.Χ. καὶ φθάνει καὶ μετὰ τὸ 450 π.Χ. Φαίνεται ὅτι τὸ 450 π.Χ. εἶναι τὸ κατώτατον χρονικὸν ὄριον διὰ τὴν ὁμάδα τῶν ἀγγείων τῆς ταφῆς H20. Τὰ ἀρυβαλλοειδῆ ληκύθια κατεσκευάζοντο καὶ εἰς τὸ γ' τέταρτον τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, εἰς τὸ ὅποῖον συνήθως τίθεται καὶ τὸ ἀνώτατον χρονικὸν ὄριον αὐτῶν. Αἱ χρονολογικαὶ ἐνδείξεις τῆς ὁμοιογενοῦς ὁμάδος τῶν ληκυθίων τῆς ταφῆς ἐπιβάλλουν ἴσως τὴν τοποθέτησιν καὶ τῶν ἀρυβαλλοειδῶν ληκυθίων πρὸς τὰ μέσα τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Οὕτω συμπεραίνομεν ὅτι περὶ τὸ 450 π.Χ. ἀνάγεται ἡ παιδικὴ ταφὴ H20.

Ο Α΄ ΤΟΜΟΣ (ΚΕΙΜΕΝΟΝ) ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΟ ΔΥΤΙΚΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ε. ΜΥΛΩΝΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 81 ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΤΥΠΩΘΗ ΕΙΣ ΕΞΑΚΟΣΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ
Τῇ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.